

2024/2509

26.9.2024

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 23ης Σεπτεμβρίου 2024

σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης

(αναδιατύπωση)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 322 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και ιδίως το άρθρο 106α,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Πρέπει να γίνουν ορισμένες τροποποιήσεις στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾. Για λόγους σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου, είναι σκόπιμη η αναδιατύπωση του εν λόγω κανονισμού.
- (2) Ο παρών κανονισμός ορίζει τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης («προϋπολογισμός») κατά την έννοια του άρθρου 322 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και δεν ρυθμίζει ούτε επηρεάζει την εφαρμογή περιοριστικών μέτρων που θεσπίζονται βάσει της ΣΛΕΕ και της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού της Ένωσης.
- (3) Λαμβανομένης υπόψη της πείρας που αποκτήθηκε από την εφαρμογή των δημοσιονομικών κανόνων που εφαρμόζονται στον προϋπολογισμό και μετά την έκδοση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, θα πρέπει να γίνουν ορισμένες στοχευμένες τροποποιήσεις προκειμένου να ευθυγραμμιστούν οι εν λόγω δημοσιονομικοί κανόνες με το νέο νομικό πλαίσιο, να προσαρμοστούν στις ανάγκες αποτελεσματικής διαχείρισης κρίσεων και να ενισχυθεί η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Επιπλέον, θα πρέπει να γίνουν στοχευμένες απλουστεύσεις, τεχνικές επικαιροποιήσεις και διορθώσεις.
- (4) Μετά την έκδοση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093, οι παραπομπές στις βασικές πράξεις θα πρέπει να αντικατασταθούν και οι παραπομπές στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 του Συμβουλίου ⁽⁵⁾, στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2021/768 του Συμβουλίου ⁽⁶⁾ και στη διοργανική συμφωνία της 16ης Δεκεμβρίου 2020 για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων ⁽⁷⁾, θα πρέπει να προστεθούν στις παραπομπές που χρησιμοποιούνται σε ολόκληρο τον παρόντα κανονισμό.

⁽¹⁾ ΕΕ C 466 της 24.11.2022, σ. 26.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Μαρτίου 2024 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2024.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027 (ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 1).

⁽⁵⁾ Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για την κατάργηση της απόφασης 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ (ΕΕ L 424 της 15.12.2020, σ. 1).

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2021/768 του Συμβουλίου, της 30ής Απριλίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση εκτελεστικών μέτρων για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 608/2014 (ΕΕ L 165 της 11.5.2021, σ. 1).

⁽⁷⁾ ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 28.

- (5) Για λόγους σαφήνειας, όλες οι παραπομπές στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁸⁾ που έχει καταργηθεί θα πρέπει να αντικατασταθούν από παραπομπές στον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁹⁾.
- (6) Για λόγους ασφάλειας δικαίου, θα πρέπει να διορθωθούν ορισμένες παραπομπές.
- (7) Είναι αναγκαίο να αποτυπώνεται καλύτερα ο ειδικός χαρακτήρας και η λειτουργία της δημιουργίας προβλέψεων για τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις και τις δημοσιονομικές εγγυήσεις. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να προσαρμοστούν ορισμένοι ορισμοί και κανόνες σχετικά με τις δημοσιονομικές εγγυήσεις, τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις, τις νομικές δεσμεύσεις, τις πιστώσεις πληρωμών, τους αποδέκτες και τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τους αποδέκτες. Θα πρέπει να προστεθεί ορισμός της φάσης σύστασης των προβλέψεων για δημοσιονομικές υποχρεώσεις. Επιπλέον, οι ορισμοί θα πρέπει να επικαιροποιηθούν ώστε να αντικατοπτρίζουν ιδίως τις τροποποιήσεις των κανόνων για τις προμήθειες και τη θέσπιση κανόνων για τις μη χρηματοοικονομικές δωρεές.
- (8) Για να ενισχυθεί η διαφάνεια όσον αφορά τους αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης που είναι μη κυβερνητικές οργανώσεις, θα πρέπει να υπάρχει ορισμός των μη κυβερνητικών οργανώσεων που θα προβλέπει κριτήρια για τον προσδιορισμό τους. Επιπλέον, οι αιτούντες επιχορήγηση θα πρέπει να δηλώνουν το νομικό τους καθεστώς, συμπεριλαμβανομένου του αν είναι μη κυβερνητικές οργανώσεις.
- (9) Στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να προστεθεί παραπομπή στο γενικό καθεστώς αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁰⁾. Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο του νομικού πλαισίου για την εκτέλεση του προϋπολογισμού.
- (10) Κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού έχει ουσιαστική σημασία τα κράτη μέλη και η Επιτροπή να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να σέβονται τις αξίες της Ένωσης που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ.
- (11) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει στους διατάκτες, κατά περίπτωση και σύμφωνα με τους ειδικούς τομεακούς κανόνες, να θεσπίζουν κατάλληλα μέτρα και να αναλαμβάνουν δράση για την προστασία του προϋπολογισμού, για παράδειγμα μέσω αναστολής πληρωμών, σε περιπτώσεις στις οποίες η υλοποίηση από κράτος μέλος δράσης χρηματοδοτούμενης από κονδύλια της Ένωσης επηρεάζεται από τη μη τήρηση των σχετικών αξιών και θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ένωσης από το εν λόγω κράτος μέλος.
- (12) Οι θεμελιώδεις δημοσιονομικές αρχές θα πρέπει να παραμείνουν σε ισχύ. Οι υπάρχουσες παρεκκλίσεις από τις εν λόγω αρχές για συγκεκριμένους τομείς όπως η έρευνα, οι εξωτερικές δράσεις και τα διαρθρωτικά ταμεία θα πρέπει να επανεξεταστούν και να απλουστευτούν στο μέτρο του δυνατού, με γνώμονα τον βαθμό στον οποίον εξακολουθούν να είναι χρήσιμες, την προστιθέμενη αξία την οποία αντιπροσωπεύουν για τον προϋπολογισμό και την επιβάρυνση την οποία συνεπάγονται για τους ενδιαφερομένους.
- (13) Οι κανόνες μεταφοράς των πιστώσεων θα πρέπει να περιγράφονται με μεγαλύτερη σαφήνεια, και θα πρέπει να γίνεται διάκριση ανάμεσα στις αυτόματες και τις μη αυτόματες μεταφορές. Τα ενδιαφερόμενα θεσμικά όργανα της Ένωσης θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο τόσο για τις αυτόματες όσο και για τις μη αυτόματες μεταφορές.
- (14) Η μεταφορά και χρήση εξωτερικών εσόδων με ειδικό προορισμό για το διάδοχο πρόγραμμα ή για τη διάδοση ενέργειας θα πρέπει να επιτρέπονται με σκοπό την αποτελεσματική χρήση αυτών των κονδυλίων. Τα εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό θα πρέπει να επιτρέπεται να μεταφερθούν μόνο για το επόμενο οικονομικό έτος, εκτός αν ορίζεται άλλως στον παρόντα κανονισμό.
- (15) Μετά την έγκριση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 και των σχετικών βασικών πράξεων, θα πρέπει να ενσωματωθούν στον παρόντα κανονισμό ορισμένοι κανόνες που σχετίζονται με τις δημοσιονομικές αρχές, ιδίως όσον αφορά την ακύρωση και τη μεταφορά πιστώσεων, τις αποδεσμεύσεις και την ανασύσταση πιστώσεων που αντιστοιχούν σε

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1).

⁽⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39).

⁽¹⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης (ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 1).

αποδεσμεύσεις, οι οποίοι προβλέπονται στους κανονισμούς (ΕΕ) 2021/1060 ⁽¹¹⁾ και (ΕΕ) 2021/2116 ⁽¹²⁾ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

- (16) Όσον αφορά τα εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό, η χρηματοδότηση νέων σχεδίων περί ακινήτων με τα έσοδα από ενοικιάσεις και πωλήσεις ακινήτων θα πρέπει να επιτρέπεται. Για τον εν λόγω σκοπό, τα έσοδα αυτά θα πρέπει να θεωρούνται εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό που μπορούν να μεταφερθούν έως ότου χρησιμοποιηθούν πλήρως.
- (17) Για λόγους απλούστευσης και προκειμένου να ευθυγραμμιστεί καλύτερα το χρονοδιάγραμμα των συνεισφορών των κρατών μελών με τις αντίστοιχες ανάγκες πληρωμών, όλες οι πρόσθετες χρηματοδοτικές συνεισφορές των κρατών μελών στις δράσεις και τα προγράμματα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των εθελοντικών συνεισφορών, θα πρέπει να υπόκεινται στην ίδια μεταχείριση και να θεωρούνται εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό.
- (18) Για να αυξηθούν η διαφάνεια και η προβολή στην παρουσίαση των εσόδων με ειδικό προορισμό και, παράλληλα, να διατηρηθεί η ουσία των πληροφοριών που είχαν παρασχεθεί προηγουμένως, θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε παράρτημα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προϋπολογισμού, λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με το εκτιμώμενο ποσό των εσωτερικών και εξωτερικών εσόδων με ειδικό προορισμό που θα εισπραχθούν, καθώς και η προβλεπόμενη κατανομή στις σχετικές γραμμές του προϋπολογισμού. Επιπλέον, είναι σκόπιμο να αποφασηθούν οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων σχετικά με την εκτέλεση των εσωτερικών και εξωτερικών εσόδων με ειδικό προορισμό κατά το προηγούμενο έτος. Με αυτόν τον τρόπο θα διασφαλιστεί ότι όλες οι πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση των εσόδων με ειδικό προορισμό και τα προβλεπόμενα έσοδα με ειδικό προορισμό που πρόκειται να εισπραχθούν θα παρουσιάζονται με σαφή και προσβάσιμο τρόπο.
- (19) Οι κανόνες για τις μεταφορές πιστώσεων που υπόκεινται σε ειδικές διατάξεις θα πρέπει να επικαιροποιηθούν ώστε να ληφθεί υπόψη το Αποθεματικό Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας που συστάθηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093. Επιπλέον, θα πρέπει να γίνουν προσαρμογές ώστε να αποτυπώνεται το γεγονός ότι δεν απαιτούνται πλέον σχέδια διορθωτικών προϋπολογισμών για την κινητοποίηση του Αποθεματικού Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας.
- (20) Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης θα πρέπει να μπορούν να αποδέχονται κάθε παροχή από χαριστική αιτία προς την Ένωση.
- (21) Για να είναι δυνατή η ταχεία αντίδραση σε εξαιρετικές περιστάσεις, η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να δέχεται δωρεές σε είδος, ανεξάρτητα από την αξία τους, όταν οι δωρεές αυτές πραγματοποιούνται για τους σκοπούς της ανθρωπιστικής βοήθειας, της στήριξης έκτακτης ανάγκης, της πολιτικής προστασίας ή της βοήθειας για τη διαχείριση κρίσεων. Για να εξασφαλιστούν κατάλληλες διασφαλίσεις, η Επιτροπή θα πρέπει να δέχεται τέτοιες δωρεές μόνον εφόσον η αποδοχή είναι σύμφωνη με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της διαφάνειας, δεν προκαλεί συγκρούσεις συμφερόντων, δεν βλάπτει την εικόνα της Ένωσης και δεν βλάπτει ούτε απειλεί να βλάψει την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της Ένωσης ή των κρατών μελών. Ο δωρητής δεν θα πρέπει, κατά τη στιγμή της αποδοχής, να εμπίπτει σε μία από τις περιπτώσεις αποκλεισμού στο πλαίσιο του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού και δεν θα πρέπει να έχει καταχωριστεί ως αποκλειόμενος στην αντίστοιχη βάση δεδομένων. Όταν η Επιτροπή δέχεται δωρεά, ο αρμόδιος διατάκτης θα πρέπει να παρέχει σχετικές πληροφορίες στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του.
- (22) Θα πρέπει να εισαχθεί διάταξη με την οποία θα παρέχεται η δυνατότητα χορηγίας σε είδος από νομικά πρόσωπα σε εκδηλώσεις ή δραστηριότητες για σκοπούς προβολής ή στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.
- (23) Θα πρέπει να διευκρινιστεί η έννοια των επιδόσεων όσον αφορά τον προϋπολογισμό. Οι επιδόσεις θα πρέπει να συνδέονται με την άμεση εφαρμογή της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης θα πρέπει επίσης να οριστεί, και θα πρέπει να προσδιοριστεί σύνδεση μεταξύ των στόχων που έχουν καθοριστεί, και των δεικτών επιδόσεων, των αποτελεσμάτων και των αρχών της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας στη χρήση των πιστώσεων. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, παράλληλα με την αποφυγή των αντιθέσεων με τα υφιστάμενα πλαίσια επιδόσεων των διαφόρων προγραμμάτων, η ορολογία των επιδόσεων, ιδίως η απόδοση και τα αποτελέσματα, θα πρέπει να καθορίζεται.
- (24) Με βάση τον οριζόντιο στόχο της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου, τους στόχους που αφορούν την παρακολούθηση των κλιματικών δαπανών και των επιδόσεων και των δαπανών που συμβάλλουν στην ανάσχεση και την αντιστροφή της μείωσης της βιοποικιλότητας, θα πρέπει να θεσπιστούν ειδικοί δείκτες επιδόσεων για τον προϋπολογισμό με σκοπό την ανίχνευση των δαπανών που αφορούν τόσο την ισότητα των φύλων όσο και τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την

⁽¹¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

⁽¹²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 (ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 187).

προσαρμογή σε αυτήν και την προστασία της βιοποικιλότητας. Οι δείκτες αυτοί θα πρέπει να είναι περιεκτικοί και αναλογικοί, να μην επιτρέπουν αλληλεπικαλύψεις, να είναι περιορισμένοι σε αριθμό και να μην οδηγούν σε υπερβολικό διοικητικό φόρτο. Θα πρέπει να βασίζονται σε αποτελεσματική, διαφανή και ολοκληρωμένη μεθοδολογία και, κατά περίπτωση, σε ευρέως αναγνωρισμένα επιστημονικά στοιχεία. Κατά περίπτωση, τα δεδομένα που συλλέγονται σε σχέση με αυτούς τους δείκτες θα πρέπει να αναλύονται ανά φύλο και να συλλέγονται κατά τρόπο που να επιτρέπει τη συγκέντρωση αυτών των δεδομένων σε όλα τα σχετικά προγράμματα.

- (25) Λαμβανομένης υπόψη της σημασίας της αντιμετώπισης των κλιματικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων και για να διασφαλιστεί ότι η εκτέλεση του προϋπολογισμού συμβάλλει στην επίτευξη της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Δεκεμβρίου 2019, με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», των κλιματικών και ενεργειακών στόχων της Ένωσης και της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, η έννοια των επιδόσεων όσον αφορά τον προϋπολογισμό θα πρέπει να επεκταθεί ώστε να συμπεριλάβει την υλοποίηση προγραμμάτων και δραστηριοτήτων με βιώσιμο τρόπο, που δεν θα παρεμποδίζει την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της βιώσιμης χρήσης και προστασίας των υδάτων και των θαλάσσιων πόρων, της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία, της πρόληψης και του ελέγχου της ρύπανσης και της προστασίας και αποκατάστασης της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων.
- (26) Είναι σημαντικό να προωθηθούν τα κοινωνικά δικαιώματα και οι δίκαιες συνθήκες απασχόλησης και εργασίας, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και το άρθρο 9 ΣΛΕΕ. Εφόσον είναι εφικτό και σκόπιμο, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να τηρούν το σχετικό εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, το δίκαιο της Ένωσης, τις συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) και τις συλλογικές συμβάσεις κατά την υλοποίηση προγραμμάτων και δραστηριοτήτων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό.
- (27) Σύμφωνα με τη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου ⁽¹³⁾, η νομοθεσία της Ένωσης θα πρέπει να είναι υψηλής ποιότητας και θα πρέπει να εστιάζει στους τομείς στους οποίους προσφέρει τη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία για τους Ευρωπαίους πολίτες και είναι κατά το δυνατόν αποτελεσματική και αποδοτική για την επίτευξη των κοινών στόχων πολιτικής της Ένωσης. Η υποβολή σε αξιολόγηση των υφιστάμενων και των νέων προγραμμάτων δαπανών και των δραστηριοτήτων που συνεπάγονται σημαντικές δαπάνες μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των εν λόγω στόχων.
- (28) Για να υλοποιηθεί η δέσμευση της Επιτροπής να είναι εξ ορισμού ψηφιακή και να προωθηθούν αποτελεσματικότεροι και ποιοτικοί λογιστικοί και λοιποί έλεγχοι με την αύξηση του επιπέδου βεβαιότητας και με παράλληλη μείωση του κόστους, είναι σκόπιμο να εισαχθεί ρητή αναφορά στη χρήση ψηφιακών εργαλείων και αναδυόμενων τεχνολογιών, όπως η μηχανική μάθηση, η αυτοματοποίηση ρομποτικών διεργασιών, η εξόρυξη δεδομένων και η τεχνητή νοημοσύνη.
- (29) Για να ενισχυθεί η προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης από παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένων της απάτης, της διαφθοράς, των συγκρούσεων συμφερόντων και της διπλής χρηματοδότησης, θα πρέπει να θεσπιστούν τυποποιημένα μέτρα για τη συλλογή, τη σύγκριση και τη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με τους αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης. Ειδικότερα, για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διερεύνηση και τη διόρθωση των περιπτώσεων απάτης ή την αποκατάσταση των παρατυπιών, είναι αναγκαίο να είναι δυνατή η ταυτοποίηση των φυσικών προσώπων που τελικά ωφελούνται, άμεσα ή έμμεσα, από την ενωσιακή χρηματοδότηση ή από την κατάχρηση της εν λόγω χρηματοδότησης. Η ηλεκτρονική καταχώριση και αποθήκευση δεδομένων σχετικά με τους αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των πραγματικών δικαιούχων τους, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁴⁾ και η τακτική διάθεση των εν λόγω δεδομένων σε ενιαίο ολοκληρωμένο και διαλειτουργικό σύστημα πληροφοριών και παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένου ενός ενιαίου εργαλείου εξόρυξης δεδομένων και βαθμολόγησης κινδύνων («ενιαίο ολοκληρωμένο σύστημα ΤΠ») που παρέχεται από την Επιτροπή, θα πρέπει να διευκολύνουν την εκτίμηση κινδύνου για τους σκοπούς της επιλογής, της ανάθεσης, της δημοσιονομικής διαχείρισης, της παρακολούθησης, της διερεύνησης, του ελέγχου και του λογιστικού ελέγχου και να συμβάλλουν στην αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και τη συνέχεια που δίνεται στις παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένων της απάτης, της διαφθοράς, της σύγκρουσης συμφερόντων και της διπλής χρηματοδότησης. Οι κανόνες σχετικά με την καταχώριση, την αποθήκευση, τη διαβίβαση και την επεξεργασία δεδομένων θα πρέπει να συμμορφώνονται με τους ισχύοντες κανόνες προστασίας των δεδομένων. Το ενιαίο ολοκληρωμένο σύστημα ΤΠ θα πρέπει να αναπτυχθεί με στόχο την αποφυγή της διπλής υποβολής εκθέσεων και τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης για τα κράτη μέλη και τους λοιπούς φορείς υλοποίησης. Η Επιτροπή θα πρέπει να ενεργεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας και να είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη, τη διαχείριση και την εποπτεία του ενιαίου ολοκληρωμένου συστήματος ΤΠ. Τα κράτη μέλη, τα όργανα έρευνας, ελέγχου και λογιστικού ελέγχου της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα κατά την άσκηση των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους. Στην εν λόγω πρόσβαση θα πρέπει να τηρούνται οι αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας. Τα δεδομένα που διατίθενται μέσω του ενιαίου ολοκληρωμένου συστήματος ΤΠ θα πρέπει να τίθενται στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου κατά περίπτωση, στον βαθμό που είναι αναγκαίος και αναλογικός κατά την άσκηση των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων και ευθυνών τους, στο πλαίσιο της διαδικασίας απαλλαγής για την Επιτροπή.

⁽¹³⁾ ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

⁽¹⁴⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 73).

- (30) Το ενιαίο ολοκληρωμένο σύστημα ΤΠ θα πρέπει να βασίζεται στη διαλειτουργικότητα, στο πλαίσιο της οποίας θα πρέπει να ανακτώνται από το σύστημα και να μεταφέρονται σε αυτό επικαιροποιημένες πληροφορίες και δεδομένα σχετικά με τους αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης, με αυτόματο τρόπο και, εφόσον είναι εφικτό, σε πραγματικό χρόνο, μέσω της χρήσης, μεταξύ άλλων, των σχετικών εθνικών βάσεων δεδομένων, των εσωτερικών συστημάτων των σχετικών εθνικών φορέων και αρχών, των αρχών διαχείρισης και πληρωμών, των εθνικών βάσεων δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις προσκλήσεις υποβολής προσφορών, δεδομένων που είναι διαθέσιμα στο κοινό και δεδομένων από άλλες βάσεις δεδομένων της Επιτροπής, ώστε να διασφαλίζονται με αυτόν τον τρόπο η περιεκτικότητα και η πληρότητα των πληροφοριών και των δεδομένων.
- (31) Το ενιαίο ολοκληρωμένο σύστημα ΤΠ θα πρέπει να σχεδιαστεί και να τεθεί σε εφαρμογή κατά τρόπο που να επιτρέπει τη συγκέντρωση συναφών πληροφοριών σε σχέση με τους ίδιους αποδέκτες κονδυλίων από διαφορετικά χρηματοδοτικά προγράμματα της Ένωσης. Θα πρέπει να χρησιμοποιεί μόνο δείκτες κινδύνου που είναι αντικειμενικοί, αναλογικοί και αναγκαίοι για την εκτίμηση κινδύνου, και βασίζονται σε αξιόπιστες πηγές επικαιροποιημένων πληροφοριών και δεδομένων, σε πραγματικό χρόνο εφόσον είναι εφικτό. Το ενιαίο ολοκληρωμένο σύστημα ΤΠ θα πρέπει να είναι σχεδιασμένο για χρήση σύμφωνα με τις γενικές αρχές προστασίας των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων της ελαχιστοποίησης των δεδομένων και του περιορισμού της αποθήκευσης, οι οποίες ισχύουν για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- (32) Προκειμένου να διασφαλιστεί η διατήρηση του υψηλού επιπέδου των λειτουργιών του ενιαίου ολοκληρωμένου συστήματος ΤΠ, θα πρέπει να εφαρμόζονται ορισμένες δράσεις και μέτρα, εφόσον είναι εφικτό, συμπεριλαμβανομένης της ευθυγράμμισης των πεδίων δεδομένων με τα σχετικά συστήματα ΤΠ και τις σχετικές βάσεις δεδομένων των κρατών μελών και της Επιτροπής, με τις απαραίτητες προσθήκες για τους σκοπούς του εργαλείου εξόρυξης δεδομένων και βαθμολόγησης κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης της αναφοράς στον μοναδικό αναγνωριστικό κωδικό των πράξεων· ενσωμάτωση των σχετικών εθνικών συστημάτων και βάσεων δεδομένων ΤΠ στο ενιαίο ολοκληρωμένο σύστημα ΤΠ με σκοπό την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών· παροχή, στους χρήστες, της δυνατότητας να προσαρμόζουν και να ομαδοποιούν τους δείκτες κινδύνου και τους συντελεστές στάθμισής τους στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες ενός ενωσιακού ταμείου ή προγράμματος ή μιας χώρας της Ένωσης· χρήση τεχνητής νοημοσύνης για την ανάλυση και την ερμηνεία δεδομένων· παροχή πολλαπλών δυνατοτήτων στους χρήστες για τη χρήση επιλογών αναζήτησης και δυνατοτήτων φιλτραρίσματος· παροχή καθοδήγησης στους χρήστες σχετικά με την ερμηνεία και χρήση των δεδομένων και αποτελεσμάτων· τέλος, κατάρτιση σχετικά με την πλοήγηση στο ενιαίο ολοκληρωμένο σύστημα ΤΠ, την εκτίμηση των κινδύνων και τη συνεκτίμησή τους στο πλαίσιο επαληθεύσεων και ελέγχων.
- (33) Σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 15 ΣΛΕΕ τα θεσμικά όργανα της Ένωσης πρέπει να διεξάγουν τις εργασίες τους με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διαφάνεια. Όσον αφορά στην εκτέλεση του προϋπολογισμού, η εφαρμογή της εν λόγω αρχής συνεπάγεται ότι οι πολίτες θα πρέπει να γνωρίζουν πού και για ποιον σκοπό δαπανώνται κονδύλια από την Ένωση. Η πληροφόρηση αυτή προωθεί τον δημοκρατικό διάλογο, συμβάλλει στη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της Ένωσης, ενισχύει τον θεσμικό έλεγχο σχετικά με τις δαπάνες της Ένωσης και συμβάλλει στην τόνωση της αξιοπιστίας της. Η επικοινωνία θα πρέπει να είναι πιο στοχευμένη και θα πρέπει να αποσκοπεί στην ενίσχυση της προβολής της συνεισφοράς της Ένωσης στους πολίτες. Οι στόχοι αυτοί θα πρέπει να επιτευχθούν με τη δημοσίευση, κατά προτίμηση με τη χρήση σύγχρονων μέσων επικοινωνίας, των σχετικών πληροφοριών για όλους τους αποδέκτες των κονδυλίων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό, λαμβανομένων υπόψη των νόμιμων συμφερόντων αυτών των αποδεκτών όσον αφορά την εμπιστευτικότητα και την ασφάλεια και, στην περίπτωση φυσικών προσώπων, του δικαιώματός τους στην ιδιωτική ζωή και της προστασίας των οικείων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης θα πρέπει επομένως να εφαρμόζουν επιλεκτική προσέγγιση κατά τη δημοσίευση των πληροφοριών σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Οι αποφάσεις σχετικά με τη δημοσίευση θα πρέπει να βασίζονται σε συναφή κριτήρια, προκειμένου να παρέχονται ουσιαστικές πληροφορίες.
- (34) Με την επιφύλαξη των κανόνων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, θα πρέπει να επιδιώκεται η μέγιστη διαφάνεια όσον αφορά πληροφορίες σχετικά με τους αποδέκτες. Οι πληροφορίες που αφορούν τους αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης θα πρέπει να δημοσιεύονται σε κεντρικό και ειδικό δικτυακό τόπο των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, όπως το σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας, και θα πρέπει να μπορούν να διατίθενται εύκολα μέσω κατάλληλων και ασφαλών τεχνικών λύσεων. Οι απαιτήσεις δημοσίευσης θα πρέπει να καλύπτουν όλες τις μεθόδους εκτέλεσης του προϋπολογισμού, μεταξύ άλλων και από άλλα θεσμικά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης.
- (35) Θα πρέπει να είναι δυνατόν για την Επιτροπή να εκτελεί τον προϋπολογισμό έμμεσα μέσω οργανισμών των κρατών μελών. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, είναι σκόπιμο να οριστεί ο οργανισμός των κρατών μελών, ως οντότητα που συγκροτείται σε κράτος μέλος ως οργανισμός δημοσίου δικαίου ή ως οργανισμός διεπόμενος από το ιδιωτικό δίκαιο στον οποίο ανατίθεται αποστολή δημόσιας υπηρεσίας και στην οποία παρέχονται επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις από το κράτος μέλος. Η χρηματοδοτική υποστήριξη που παρέχεται στους εν λόγω φορείς ιδιωτικού δικαίου από κράτος μέλος σύμφωνα με τις ισχύουσες απαιτήσεις που ορίζονται στο ενωσιακό δίκαιο στη μορφή που αποφασίζεται από το εκάστοτε κράτος μέλος και δεν προϋποθέτει απαραίτητα τραπεζική εγγύηση, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ως επαρκής οικονομική εγγύηση.
- (36) Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα φυσικών προσώπων δεν θα πρέπει να διατίθενται δημόσια για περισσότερο από την περίοδο κατά την οποία τα κονδύλια χρησιμοποιούνται από τον αποδέκτη και, ως εκ τούτου, τα σχετικά δεδομένα θα πρέπει να διαγράφονται μετά από δύο έτη.
- (37) Στις περισσότερες υποθέσεις που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό, η δημοσίευση αφορά νομικά πρόσωπα. Στην περίπτωση φυσικών προσώπων, η δημοσίευση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να εξέβεται την αρχή της αναλογικότητας μεταξύ του μεγέθους του χορηγούμενου ποσού και της ανάγκης να ελέγχεται εάν τα κονδύλια χρησιμοποιούνται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η δημοσίευση της περιφέρειας σε επίπεδο 2 της κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) είναι σύμφωνη με τον στόχο της δημοσίευσης των

πληροφοριών για τους αποδέκτες, και εξασφαλίζει ίση μεταχείριση μεταξύ κρατών μελών διαφορετικού μεγέθους με παράλληλο σεβασμό του δικαιώματος των αποδεκτών στην ιδιωτική ζωή και, ιδίως, στην προστασία των οικείων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

- (38) Για λόγους ασφάλειας δικαίου και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, οι περιπτώσεις στις οποίες δεν θα πρέπει να γίνεται η δημοσίευση είναι σκόπιμο να διευκρινίζονται. Για παράδειγμα, δεν θα πρέπει να δημοσιεύονται πληροφορίες σχετικά με υποτροφίες ή με άλλες μορφές άμεσης στήριξης η οποία καταβάλλεται σε φυσικά πρόσωπα που τη χρειάζονται επιτακτικά, ειδικές συμβάσεις πολύ μικρού ύψους, ή χρηματοδοτική στήριξη χαμηλότερη από ένα ορισμένο όριο μέσω χρηματοδοτικών μέσων ή δημοσιονομικές εγγυήσεις ή περιπτώσεις στις οποίες η δημοσίευση ενέχει τον κίνδυνο απειλής των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των εμπλεκόμενων ατόμων που προστατεύονται από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή τον κίνδυνο πρόκλησης ζημίας επί των εμπορικών συμφερόντων των αποδεκτών. Για τις επιχορηγήσεις, ωστόσο, δεν θα πρέπει να υπάρχει ειδική εξαίρεση από την υποχρέωση δημοσίευσης πληροφοριών με βάση ένα συγκεκριμένο όριο προκειμένου να διατηρηθεί η υφιστάμενη πρακτική και να εξασφαλιστεί η διαφάνεια.
- (39) Όταν δημοσιεύονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των αποδεκτών για σκοπούς διαφάνειας σε σχέση με τη χρήση κονδυλίων της Ένωσης και τον έλεγχο της διαδικασίας ανάθεσης, οι εν λόγω αποδέκτες θα πρέπει να ενημερώνονται για τη συγκεκριμένη δημοσίευση, καθώς και για τα δικαιώματά τους και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στην άσκηση αυτών των δικαιωμάτων σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΕ) 2018/1725 και (ΕΕ) 2016/679 ⁽¹⁵⁾ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- (40) Προκειμένου να εξασφαλίζεται ο σεβασμός της αρχής της ίσης μεταχείρισης για όλους τους αποδέκτες, θα πρέπει επίσης να δημοσιεύονται πληροφορίες που αφορούν φυσικά πρόσωπα, σύμφωνα με την υποχρέωση που υπέχουν τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν υψηλό βαθμό διαφάνειας στις συμβάσεις οι οποίες αφορούν κατώφλι που υπερβαίνει αυτό που καθορίζεται στην οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁶⁾.
- (41) Στην περίπτωση της έμμεσης και της επιμερισμένης διαχείρισης, τα πρόσωπα, οι οντότητες ή οι ορισθέντες οργανισμοί που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης θα πρέπει να κοινοποιούν τις πληροφορίες σχετικά με τους αποδέκτες και τους τελικούς αποδέκτες. Στην περίπτωση επιμερισμένης διαχείρισης, οι πληροφορίες θα πρέπει να δημοσιεύονται σύμφωνα με τους ειδικούς τομεακούς κανόνες. Τα κράτη μέλη που λαμβάνουν και εκτελούν κονδύλια της Ένωσης υπό άμεση διαχείριση θα πρέπει να καθιστούν διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τους αποδέκτες τους σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Η Επιτροπή θα πρέπει να διαθέτει πληροφορίες σχετικά με τον δικτυακό τόπο, συμπεριλαμβανομένης της διεύθυνσής του, όπου θα παρατίθενται οι πληροφορίες σχετικά με τους αποδέκτες και τους τελικούς αποδέκτες.
- (42) Με στόχο την πιο εύκολη κατανόηση και τη μεγαλύτερη διαφάνεια των δεδομένων σχετικά με τα χρηματοδοτικά μέσα που υλοποιούνται με άμεση και έμμεση διαχείριση, κρίνεται ενδεδειγμένη η συγχώνευση όλων των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων σε ενιαίο έγγραφο εργασίας που προσαρτάται στο σχέδιο προϋπολογισμού.
- (43) Για να διασφαλιστεί η διαφάνεια, να αποφευχθούν ορισμένες αλληλεπικαλύψεις και να ευθυγραμμιστεί το χρονοδιάγραμμα υποβολής εκθέσεων με τη διαθεσιμότητα των σχετικών δεδομένων και, παράλληλα να εξασφαλιστεί ότι δεν υπάρχει απώλεια πληροφοριών, οι πληροφορίες σχετικά με τις δημοσιονομικές εγγυήσεις, το κοινό ταμείο προβλέψεων και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που καλύπτονται στο πλαίσιο του ανώτατου ορίου των ιδίων πόρων θα πρέπει να ομαδοποιούνται σε αυτές τις τρεις κατηγορίες και να παρουσιάζονται με ολοκληρωμένο τρόπο στις αντίστοιχες εκθέσεις.
- (44) Για να αυξηθεί η διαφάνεια και η ακρίβεια των εκθέσεων, οι πληροφορίες σχετικά με τα χρηματοδοτικά μέσα που παρουσιάζονται στο έγγραφο εργασίας που επισυνάπτεται στο σχέδιο προϋπολογισμού θα πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τις πραγματοποιηθείσες ζημίες από στοιχεία του ενεργητικού.
- (45) Για να εξασφαλιστεί ο συγχρονισμός με το χρονοδιάγραμμα για την έγκριση της κατάστασης προβλέψεων, το έγγραφο εργασίας σχετικά με την πολιτική ακινήτων της Επιτροπής θα πρέπει να επισυνάπτεται στο σχέδιο προϋπολογισμού.
- (46) Για να διαδοθούν βέλτιστες πρακτικές κατά την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), του Ταμείου Συνοχής, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ), καθώς και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΓΕ), η Επιτροπή θα πρέπει να μπορεί, για σκοπούς ενημέρωσης, να θέσει στη διάθεση των οργανισμών που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση και τον έλεγχο, μη δεσμευτικό μεθοδολογικό οδηγό στον οποίο επεξηγεί τη δική της στρατηγική και προσέγγιση σε θέματα ελέγχου, καθώς επίσης φύλλα ελέγχου και παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών. Ο οδηγός αυτός θα πρέπει να επικαιροποιείται όποτε κρίνεται αναγκαίο.

⁽¹⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

⁽¹⁶⁾ Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65).

- (47) Η νομολογία⁽¹⁷⁾ που υποχρεώνει την Επιτροπή να καταβάλλει τόκους ή άλλες επιβαρύνσεις για τα ποσά των προστίμων που ακυρώνονται ή μειώνονται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημιούργησε μια νέα, απρόβλεπτη κατάσταση. Είναι, επομένως, αναγκαίο να επιτρέπεται η αφαίρεση από τα έσοδα του γενικού προϋπολογισμού της Ένωσης κάθε οφειλόμενου τόκου ή άλλης οφειλόμενης επιβάρυνσης επί των ποσών των προστίμων, άλλων χρηματικών ποινών ή κυρώσεων που ακυρώθηκαν ή μειώθηκαν, συμπεριλαμβανομένων τυχόν αρνητικών αποδόσεων σχετικών με τα εν λόγω ποσά. Αυτή η εξαίρεση από την απαγόρευση των αρνητικών εσόδων θα πρέπει να περιοριστεί σε αυτή τη συγκεκριμένη κατάσταση. Για να τηρηθεί η γενική αρχή της επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση (*restitutio in integrum*) η οποία εφαρμόζεται στα πρόστιμα, άλλες χρηματικές ποινές ή κυρώσεις που επιβάλλονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και οι οποίες στη συνέχεια ακυρώνονται ή μειώνονται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί ότι τυχόν αρνητική απόδοση επί του προσωρινώς εισπραχθέντος ποσού των εν λόγω προστίμων, άλλων χρηματικών ποινών ή κυρώσεων που επιβάλλονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δεν θα αφαιρείται από το ποσό που πρέπει να επιστραφεί. Για να αντισταθμιστεί η στέρηση της δυνατότητας εκμετάλλευσης των χρηματικών ποσών από την ημερομηνία κατά την οποία οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι κατέβαλαν προσωρινά το πρόστιμο στην Επιτροπή έως την ημερομηνία επιστροφής, το επιστρεπτέο ποσό θα πρέπει να προσαυξάνεται με τόκους, με βάση το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησής της, προσαυξημένο κατά μιάμιση εκατοστιαία μονάδα, ως επαρκή αποζημίωση για τους ενδιαφερόμενους τρίτους σε ανάλογες περιπτώσεις, γεγονός που αποκλείει την ανάγκη εφαρμογής οποιουδήποτε άλλου επιτοκίου επί του ποσού αυτού. Επιπλέον, το εν λόγω επιτόκιο αντιστοιχεί στο επιτόκιο που ισχύει για τον οφειλέτη, όταν αυτός επιλέγει να αναβάλει την καταβολή προστίμου, άλλης χρηματικής ποινής ή κύρωσης και παρέχει χρηματοοικονομική εγγύηση αντί πληρωμής. Οι εν λόγω τόκοι και επιβαρύνσεις θα πρέπει να αφαιρούνται ως αρνητικά έσοδα μόνο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027, εν αναμονή οριστικής λύσης για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο μετά το 2027 σε σχέση με τους τόκους και τις λοιπές επιβαρύνσεις που θα πρέπει να καταβάλλονται ως κατάλληλη αποζημίωση για την επιστροφή ακυρωθέντων ή μειωμένων προστίμων, άλλων χρηματικών ποινών ή κυρώσεων. Αυτή η οριστική λύση θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την εμπειρία του παρελθόντος και τις αναμενόμενες μελλοντικές εξελίξεις και θα πρέπει να συνάδει με την εφαρμογή των δημοσιονομικών αρχών που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Για να εξασφαλιστούν επαρκείς ταμειακές ροές για την αποζημίωση των ενδιαφερόμενων τρίτων για τη στέρηση της δυνατότητας εκμετάλλευσης των χρηματικών ποσών στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 109 παράγραφος 4, είναι ενδεχομένως αναγκαίο να επιτραπεί η εγγραφή στον προϋπολογισμό των ποσών που εισπράττονται υπό μορφή προστίμων, άλλων χρηματικών ποινών ή κυρώσεων και τυχόν δεδουλευμένων τόκων ή άλλων εσόδων που παράγονται από αυτά έως το τέλος του επόμενου οικονομικού έτους. Προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης διαφάνεια αυτού του μηχανισμού, η Επιτροπή θα πρέπει να παρέχει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας του προϋπολογισμού.
- (48) Λόγω του αυξημένου όγκου των δανειοληπτικών και δανειοδοτικών πράξεων που πραγματοποιεί η Επιτροπή εξ ονόματος της Ένωσης για τη χρηματοδότηση της ανάκαμψης από την πανδημία της COVID-19, η διαφάνεια όσον αφορά τις εν λόγω πράξεις θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω. Για να αντιμετωπιστεί η αυξημένη πολυπλοκότητα των εν λόγω πράξεων και για να εξασφαλιστεί καλύτερη προβολή του περιεχομένου τους, θα πρέπει να προστίθεται στο έγγραφο που επισυνάπτεται στο τμήμα του προϋπολογισμού που αφορά την Επιτροπή συνολική επισκόπηση των δανειοληπτικών και δανειοδοτικών πράξεων που πραγματοποιεί η Επιτροπή. Η εν λόγω επισκόπηση θα πρέπει να περιέχει, μεταξύ άλλων, λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις προθεσμίες λήξης, το χρονοδιάγραμμα των πληρωμών, το σύνολο των οφειλόμενων τόκων, τη βάση των επενδυτών στην πρωτογενή αγορά και, κατά περίπτωση, τη διάσταση και το κόστος του κοινού αποθέματος ρευστότητας στο οποίο βασίζεται η διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης, καθώς και το σχέδιο δανεισμού. Επιπλέον, στο πλαίσιο της εν λόγω επισκόπησης θα πρέπει να παρουσιάζονται τα υποκείμενα δεδομένα και η μεθοδολογία που χρησιμοποιεί η Επιτροπή για τον υπολογισμό των τόκων που προκύπτουν και την εκτίμηση των οφειλόμενων τόκων, χωρίς να περιλαμβάνονται τυχόν ευαίσθητες για την αγορά πληροφορίες.
- (49) Είναι σκόπιμο να προβλεφθεί αφενός η δυνατότητα των θεσμικών οργάνων της Ένωσης να συνάπτουν συμφωνίες επιπέδου εξυπηρέτησης μεταξύ τους προκειμένου να διευκολυνθεί η εκτέλεση των πιστώσεων τους, καθώς και η δυνατότητα σύναψης τέτοιων συμφωνιών μεταξύ υπηρεσιών των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, οργανισμών της Ένωσης, ευρωπαϊκών υπηρεσιών, οργάνων ή προσώπων επιφορτισμένων με την εκτέλεση συγκεκριμένων ενεργειών στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) βάσει του Τίτλου V της ΣΕΕ και του Γραφείου του γενικού γραμματέα του Ανώτατου Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Σχολείων, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών, την προμήθεια αγαθών, ή την εκτέλεση εργασιών ή συμβάσεων επί ακινήτων.
- (50) Για λόγους ασφάλειας δικαίου, είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι το εφαρμοστέο δίκαιο, σύμφωνα με το οποίο πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τις συγκρούσεις συμφερόντων, περιλαμβάνει το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο σχετικά με τις συγκρούσεις συμφερόντων.
- (51) Για να αυξηθεί η συμπεριληπτικότητα, θα πρέπει να προστεθούν στον κατάλογο των οντοτήτων στις οποίες μπορούν να ανατεθούν καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, οργανισμοί ιδιωτικού ή ενωσιακού δικαίου που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος και είναι επιλέξιμοι, σύμφωνα με ειδικούς τομεακούς κανόνες, για να τους ανατεθεί η εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης ή δημοσιονομικών εγγυήσεων, εφόσον ελέγχονται από οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή οργανισμούς ιδιωτικού δικαίου με αποστολή δημόσιας υπηρεσίας επιλέξιμους στο πλαίσιο έμμεσης διαχείρισης, και στους οποίους παρέχονται επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις. Όταν οι εν λόγω οργανισμοί ιδιωτικού ή ενωσιακού δικαίου δεν λαμβάνουν χρηματοδοτική

⁽¹⁷⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιουνίου 2024, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Deutsche Telekom AG, C-221/22 P, ECLI:EU:C:2024:488.

υποστήριξη από κράτος μέλος, οι επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις θα πρέπει να λαμβάνουν τη μορφή εις ολόκληρον ευθύνης των ελεγχόντων φορέων ή ισοδύναμων οικονομικών εγγυήσεων.

- (52) Είναι σκόπιμο να οριστεί η διαδικασία για τη δημιουργία νέων ευρωπαϊκών υπηρεσιών και να γίνει διάκριση μεταξύ των υποχρεωτικών και των μη υποχρεωτικών καθηκόντων των υπηρεσιών αυτών. Θα πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, των οργανισμών της Ένωσης και άλλων ευρωπαϊκών υπηρεσιών να αναθέτουν εξουσίες διατάκτη στον διευθυντή της ευρωπαϊκής υπηρεσίας. Οι ευρωπαϊκές υπηρεσίες θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να συνάπτουν συμφωνίες επιπέδου εξυπηρέτησης με σκοπό την παροχή υπηρεσιών, την προμήθεια αγαθών, ή την εκτέλεση εργασιών ή συμβάσεων επί ακινήτων. Είναι σκόπιμο να καθοριστούν συγκεκριμένοι κανόνες για την τήρηση των λογιστικών στοιχείων, διατάξεις που θα εξουσιοδοτούν τον υπόλογο της Επιτροπής να αναθέτει ορισμένα από τα καθήκοντά του σε υπαλλήλους των υπηρεσιών αυτών, καθώς και οι διαδικασίες λειτουργίας για τους τραπεζικούς λογαριασμούς που η Επιτροπή θα πρέπει να μπορεί να ανοίγει στο όνομα της ευρωπαϊκής υπηρεσίας.
- (53) Με στόχο τη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας των εκτελεστικών οργανισμών και υπό το φως της πρακτικής εμπειρίας που αποκομίστηκε με άλλους οργανισμούς της Ένωσης, θα πρέπει να είναι δυνατόν να εκχωρηθεί στον υπόλογο της Επιτροπής μέρος ή το σύνολο των καθηκόντων του υπολόγου του σχετικού εκτελεστικού οργανισμού.
- (54) Για λόγους ασφάλειας δικαίου, πρέπει να αποσαφηνιστεί ότι οι διευθυντές των εκτελεστικών οργανισμών ενεργούν ως κύριοι διατάκτες όταν διαχειρίζονται επιχειρησιακές πιστώσεις προγραμμάτων που έχουν ανατεθεί στους οργανισμούς τους. Για να επιτευχθεί σε όλο το εύρος της η αύξηση αποδοτικότητας που απορρέει από τον γενικό κεντρικό συντονισμό ορισμένων υπηρεσιών υποστήριξης, θα πρέπει να υπάρχει σαφής πρόβλεψη στη δυνατότητα των εκτελεστικών οργανισμών να εκτελούν διοικητικές δαπάνες.
- (55) Είναι αναγκαίο να θεσπιστούν κανόνες σχετικά με τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες των δημοσιονομικών παραγόντων, ιδίως δε των διατακτών και των υπολόγων.
- (56) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, το Ελεγκτικό Συνέδριο και ο υπόλογος της Επιτροπής θα πρέπει να ενημερώνονται για την ανάληψη ή παύση των καθηκόντων που αφορούν τους κύριους διατάκτες, τους εσωτερικούς ελεγκτές και τους υπολόγους εντός δύο εβδομάδων από την εν λόγω ανάληψη ή παύση.
- (57) Οι διατάκτες θα πρέπει να φέρουν την πλήρη ευθύνη για όλες τις πράξεις εσόδων και εξόδων που εκτελούνται υπό την αρμοδιότητά τους, και στο επίπεδο των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, και θα πρέπει να λογοδοτούν για τις ενέργειές τους, μεταξύ άλλων, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, και μέσω πειθαρχικών διαδικασιών.
- (58) Θα πρέπει επίσης να οριστούν από τους κύριους διατάκτες τα καθήκοντα, οι αρμοδιότητες και οι αρχές των προς τήρηση διαδικασιών. Οι κύριοι διατάκτες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι δευτερεύοντες διατάκτες και το προσωπικό τους ενημερώνονται και εκπαιδεύονται σχετικά με τα πρότυπα ελέγχου και τις αντίστοιχες μεθόδους και τεχνικές και ότι λαμβάνονται μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται η λειτουργία του συστήματος ελέγχου. Ο κύριος διατάκτης υπέχει υποχρέωση λογοδοσίας για την άσκηση των καθηκόντων του, με ετήσια έκθεση προς το όργανο της Ένωσης. Στην εν λόγω έκθεση περιλαμβάνονται τα αναγκαία δημοσιονομικά στοιχεία και στοιχεία διαχείρισης για την τεκμηρίωση της δήλωσης αξιοπιστίας την οποία υποβάλλει ο κύριος διατάκτης σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων του, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με τη συνολική επίδοση των διενεργούμενων πράξεων. Τα δικαιολογητικά που αφορούν τις διενεργούμενες πράξεις θα πρέπει να φυλάσσονται για τουλάχιστον πέντε έτη. Οι διάφοροι τύποι διαδικασιών με διαπραγμάτευση για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο ειδικής έκθεσης από τον κύριο διατάκτη προς το οικείο όργανο της Ένωσης και έκθεση από το εν λόγω όργανο της Ένωσης προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, καθώς οι εν λόγω διαδικασίες συνιστούν παρέκκλιση από τις συνήδεις διαδικασίες ανάθεσης.
- (59) Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ο διττός ρόλος των επικεφαλής αντιπροσωπειών της Ένωσης και, απουσία αυτών, των αναπληρωτών τους, ως δευτερευόντων διατακτών για την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης («EYED») και, όσον αφορά τις επιχειρησιακές πιστώσεις, για την Επιτροπή.
- (60) Η ανάθεση από την Επιτροπή εξουσιών για την εκτέλεση του προϋπολογισμού, όσον αφορά τις επιχειρησιακές πιστώσεις του δικού της τμήματος του προϋπολογισμού, στους αναπληρωτές επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης θα πρέπει να περιορίζεται σε καταστάσεις στις οποίες η άσκηση των εν λόγω καθηκόντων από τους αναπληρωτές επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης κρίνεται απολύτως αναγκαία προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέχιση των δραστηριοτήτων κατά την απουσία των επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης. Οι αναπληρωτές επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης δεν θα πρέπει να επιτρέπεται να ασκούν τις εν λόγω εξουσίες συστηματικά ή για λόγους εσωτερικού καταμερισμού των εργασιών.
- (61) Ο υπόλογος θα πρέπει να είναι αρμόδιος για την ορθή εφαρμογή των πληρωμών, την είσπραξη των εσόδων και των απαιτήσεων. Ο υπόλογος θα πρέπει να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση του ταμείου, των τραπεζικών λογαριασμών και των αρχείων τρίτων, για τη λογιστική και για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Ο υπόλογος της Επιτροπής θα πρέπει να είναι το μόνο πρόσωπο που νομιμοποιείται να καθορίζει τους κανόνες λογιστικής και το εναρμονισμένο λογιστικό σχέδιο, ενώ οι υπόλογοι των άλλων θεσμικών οργάνων της Ένωσης θα πρέπει να καθορίζουν τις διαδικασίες λογιστικής που ισχύουν στο δικό τους θεσμικό όργανο.

- (62) Επίσης, θα πρέπει να διευκρινιστούν οι λεπτομέρειες διορισμού και παύσης των καθηκόντων του υπολόγου.
- (63) Ο υπόλογος θα πρέπει να ορίσει διαδικασίες προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι λογαριασμοί που ανοίγονται για τις απαιτήσεις της διαχείρισης ταμείου και των πάγιων προκαταβολών δεν έχουν χρεωστικό υπόλοιπο.
- (64) Είναι σκόπιμο να ευθυγραμμιστούν τα μέσα πληρωμών που έχουν εγκριθεί για τη διαχείριση ταμειακών διαθεσίμων με τις σύγχρονες μεθόδους πληρωμών, συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών καρτών και των ηλεκτρονικών πορτοφολιών.
- (65) Δεδομένου ότι οι πληρωμές από τις αντιπροσωπείες της Ένωσης μέσω των τυπικών κανόνων για τις δημοσιονομικές, ταμειακές και λογιστικές πράξεις («δημοσιονομικές διαδικασίες») εκτελούνται όλο και περισσότερο μέσω του κεντρικού ταμείου και, κατά συνέπεια, ο αριθμός των συναλλαγών και τα ποσά που καταβάλλονται μέσω των παγίων προκαταβολών μειώνονται, είναι σκόπιμο να απλουστευθούν οι κανόνες σχετικά με τη σύσταση, τη διαχείριση και τον έλεγχο των παγίων προκαταβολών.
- (66) Θα πρέπει επίσης να προσδιοριστούν οι όροι προσφυγής στις πάγιες προκαταβολές, οι οποίες αποτελούν κατ' εξαίρεση σύστημα διαχείρισης σε σχέση με τις συνήθεις διαδικασίες του προϋπολογισμού και αφορούν μόνο περιορισμένα ποσά, ενώ θα πρέπει να διευκρινιστούν οι αποστολές και οι ευθύνες των υπολόγων παγίων προκαταβολών, καθώς και των διατακτών και των υπολόγων όσον αφορά τον έλεγχο των παγίων προκαταβολών. Για λόγους αποδοτικότητας, θα πρέπει να δημιουργηθούν λογαριασμοί παγίων προκαταβολών στις αντιπροσωπείες της Ένωσης, για τις πιστώσεις που προέρχονται από τα τμήματα του προϋπολογισμού τόσο της Επιτροπής όσο και της ΕΥΕΔ. Είναι επίσης σκόπιμο να προβλεφθεί, υπό ειδικές προϋποθέσεις, η χρήση παγίων προκαταβολών που έχουν συσταθεί στην αντιπροσωπεία της Ένωσης για πληρωμές περιορισμένων ποσών μέσω διαδικασίας του προϋπολογισμού. Όσον αφορά τον διορισμό υπολόγων παγίων προκαταβολών, θα πρέπει να επιλέγονται επίσης μεταξύ του προσωπικού που απασχολείται από την Επιτροπή στον τομέα της παροχής βοήθειας για τη διαχείριση κρίσεων και των επιχειρήσεων ανθρωπιστικής βοήθειας, όταν δεν υπάρχει διαθέσιμο προσωπικό της Επιτροπής που να εμπίπτει στον κανονισμό υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων και στο καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που καθορίζεται στον κανονισμό (ΕΟΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ) αριθ. 259/68 του Συμβουλίου ⁽¹⁸⁾ (κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης).
- (67) Για να ληφθούν υπόψη τόσο η κατάσταση στον τομέα της βοήθειας διαχείρισης κρίσεων και των επιχειρήσεων ανθρωπιστικής βοήθειας όταν δεν υπάρχει διαθέσιμο προσωπικό της Επιτροπής που εμπίπτει στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης όσο και οι τεχνικές δυσκολίες που παρουσιάζει η υποχρέωση υπογραφής όλων των νομικών δεσμεύσεων από τον αρμόδιο διατάκτη, θα πρέπει να επιτραπεί στο προσωπικό που απασχολεί η Επιτροπή στον τομέα αυτό να αναλαμβάνει νομικές δεσμεύσεις πολύ μικρού ύψους έως και 2 500 EUR οι οποίες συνδέονται με τις πληρωμές που εκτελούνται από τις πάγιες προκαταβολές, και στους επικεφαλής αντιπροσωπειών της Ένωσης ή στους αναπληρωτές τους να αναλαμβάνουν νομικές δεσμεύσεις κατ' εντολή του αρμόδιου διατάκτη της Επιτροπής.
- (68) Αφού οριστούν τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες κάθε δημοσιονομικού παράγοντα, η επίκληση της ευθύνης τους μπορεί να γίνεται μόνον υπό τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων. Ειδικευμένες επιτροπές δημοσιονομικών παρατυπιών έχουν συσταθεί στα θεσμικά όργανα της Ένωσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁹⁾. Εν τούτοις, λόγω του περιορισμένου αριθμού υποθέσεων που υποβλήθηκαν σε αυτές και για λόγους αποδοτικότητας, κρίνεται ενδεδειγμένη η μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων τους σε μια διοργανική επιτροπή που συστάθηκε σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό (η «επιτροπή»). Η επιτροπή θα πρέπει να είναι αρμόδια για την αξιολόγηση αιτημάτων και την έκδοση συστάσεων σχετικά με την ανάγκη λήψης αποφάσεων αποκλεισμού και επιβολής χρηματικών ποινών που παραπέμπονται σε αυτήν από την Επιτροπή ή από άλλα θεσμικά όργανα ή οργανισμούς της Ένωσης, με την επιφύλαξη της διοικητικής αυτονομίας τους όσον αφορά τα μέλη του προσωπικού τους. Η εν λόγω μεταβίβαση έχει επίσης στόχο την αποφυγή των επικαλύψεων και τον μετριασμό των κινδύνων για αντιφατικές συστάσεις ή γνωμοδοτήσεις, σε περιπτώσεις όπου εμπλέκονται τόσο οικονομικός φορέας όσο και μέλος του προσωπικού θεσμικού οργάνου ή φορέα της Ένωσης. Είναι αναγκαίο να διατηρηθεί η διαδικασία με την οποία ο διατάκτης μπορεί να ζητήσει την επικύρωση εντολής την οποία θεωρεί παράτυπη ή αντίθετη προς την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, και κατ' αυτόν τον τρόπο να απαλλαγεί από τυχόν ευθύνη του. Η σύνθεση της εν λόγω επιτροπής θα πρέπει να τροποποιείται όταν αυτή εκπληρώσει τον ρόλο της. Η επιτροπή δεν θα πρέπει να έχει εξουσίες έρευνας.
- (69) Όσον αφορά τα έσοδα, είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστούν οι αρνητικές προσαρμογές των ιδίων πόρων που καλύπτονται από τους κανονισμούς (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 609/2014 ⁽²⁰⁾ και (ΕΕ, Ευρατόμ) 2021/770 ⁽²¹⁾ του Συμβουλίου. Με εξαίρεση την περίπτωση των ιδίων πόρων, είναι αναγκαίο να διατηρηθούν τα υπάρχοντα καθήκοντα και οι υπάρχοντες έλεγχοι που υπάγονται στην αρμοδιότητα των διατακτών κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας: κατάρτιση της πρόβλεψης απαίτησης,

⁽¹⁸⁾ ΕΕ L 56 της 4.3.1968, σ. 1.

⁽¹⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1).

⁽²⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 609/2014 του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2014, για τις μεθόδους και τη διαδικασία απόδοσης των παραδοσιακών ιδίων πόρων και των ιδίων πόρων που βασίζονται στον ΦΠΑ και το ΑΕΕ και για τα μέτρα αντιμετώπισης των ταμειακών αναγκών (ΕΕ L 168 της 7.6.2014, σ. 39).

⁽²¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2021/770 του Συμβουλίου, της 30ής Απριλίου 2021, για τον υπολογισμό του ιδίου πόρου που βασίζεται στα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών που δεν ανακυκλώνονται, για τις μεθόδους και τη διαδικασία απόδοσης του εν λόγω ιδίου πόρου, για τα μέτρα αντιμετώπισης των ταμειακών αναγκών και για ορισμένες πτυχές του ιδίου πόρου που βασίζεται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΕΕ L 165 της 11.5.2021, σ. 15).

στη συνέχεια κατάρτιση του εντάλματος εισπραξης, αποστολή του χρεωστικού σημειώματος που ενημερώνει τον οφειλέτη για τη βεβαίωση των απαιτήσεων, και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, απόφαση παραίτησης από την απαίτηση, με τήρηση των κριτηρίων που διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική εισπραξη των εσόδων.

- (70) Ο κύριος διατάκτης θα πρέπει να είναι σε θέση να παραιτηθεί εν όλω ή εν μέρει από την εισπραξη βεβαιωθείσας απαίτησης όταν ο οφειλέτης έχει υπαχθεί σε κάποια από τις διαδικασίες αφερεγγυότητας, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2015/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²²⁾, ιδίως σε περιπτώσεις δικαστικών ή πτωχευτικών συμβιβασμών και ανάλογων διαδικασιών.
- (71) Θα πρέπει να καθοριστούν ειδικές διατάξεις σχετικά με τις διαδικασίες προσαρμογής ή μείωσης στο μηδέν μιας πρόβλεψης απαίτησης.
- (72) Είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ο χρόνος εισαγωγής στον προϋπολογισμό των ποσών που εισπράττονται με τη μορφή προστίμων, άλλων ποινών και κυρώσεων και τυχόν παραγόμενων τόκων ή άλλων εσόδων που δημιουργούνται εξ αυτών.
- (73) Λόγω των πρόσφατων εξελίξεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές και του επιτοκίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που εφαρμόζεται στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησής της, είναι αναγκαίο να επανεξεταστούν οι διατάξεις που αφορούν το επιτόκιο για πρόστιμα ή άλλες κυρώσεις.
- (74) Για να αποτυπωθεί ο ειδικός χαρακτήρας των απαιτήσεων που συνίστανται σε πρόστιμα ή άλλες κυρώσεις οι οποίες έχουν επιβληθεί από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δυνάμει της ΣΛΕΕ ή της Συνθήκης για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας («Συνθήκη Ευρατόμ»), είναι αναγκαίο να θεσπιστούν ειδικές διατάξεις σχετικά με τα επιτόκια που εφαρμόζονται σε οφειλόμενα ποσά τα οποία δεν έχουν ακόμη εξοφληθεί, στην περίπτωση που τα ποσά αυτά προσαυξηθούν από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (75) Οι κανόνες περί ανάκτησης θα πρέπει να αποσαφηνιστούν αλλά και να ενισχυθούν. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι ο υπόλογος προβαίνει σε εισπραξη κατά συμψηφισμό και έναντι απαιτήσεων του οφειλέτη από εκτελεστικό οργανισμό κατά την εφαρμογή του προϋπολογισμού.
- (76) Για να εξασφαλιστούν η ασφάλεια δικαίου και η διαφάνεια, θα πρέπει να καθοριστούν οι προθεσμίες που αφορούν την αποστολή χρεωστικών σημειωμάτων.
- (77) Για να εξασφαλιστεί η διαχείριση περιουσιακών στοιχείων με ταυτόχρονη απόδοση προτεραιότητας στον στόχο της ασφάλειας και της ρευστότητας σε σχέση με τα εν λόγω ποσά, είναι αναγκαίο τα ποσά σχετικά με πρόστιμα, λοιπές ποινές ή κυρώσεις που επιβάλλονται βάσει της ΣΛΕΕ ή της Συνθήκης Ευρατόμ, όπως πρόστιμα ανταγωνισμού που τελούν υπό αμφισβήτηση, να εισπράττονται σε προσωρινή βάση. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να έχει τη δυνατότητα να επενδύει τα εν λόγω ποσά σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και να προσδιορίζει το οικονομικό όφελος που αποφέρουν. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν είναι το μοναδικό θεσμικό όργανο της Ένωσης που εξουσιοδοτείται να επιβάλει πρόστιμα, άλλες ποινές ή κυρώσεις, είναι αναγκαίο να θεσπιστούν διατάξεις σχετικά με τα εν λόγω πρόστιμα, άλλες ποινές ή κυρώσεις που επιβάλλονται από άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης και να οριστούν κανόνες για την ανάκτησή τους, οι οποίοι θα πρέπει να είναι ισοτίμοι με τους αντίστοιχους κανόνες που επιβάλλονται από την Επιτροπή.
- (78) Για να εξασφαλιστεί ότι η Επιτροπή διαθέτει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την έκδοση των αποφάσεων χρηματοδότησης, θα πρέπει να καθοριστούν οι ελάχιστες απαιτήσεις για το περιεχόμενο των αποφάσεων χρηματοδότησης σχετικά με επιχορηγήσεις, προμήθειες, καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης για εξωτερικές δράσεις («καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης»), βραβεία, χρηματοδοτικά μέσα, συνδυαστικούς μηχανισμούς ή πλατφόρμες και δημοσιονομικές εγγυήσεις. Παράλληλα, για να δοθεί πιο μακροπρόθεσμη προοπτική στους δυνητικούς αποδέκτες, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί η έκδοση αποφάσεων χρηματοδότησης για διάρκεια μεγαλύτερη του ενός οικονομικού έτους προσδιορίζοντας παράλληλα ότι η εκτέλεσή τους υπόκειται στη διαθεσιμότητα πιστώσεων του προϋπολογισμού για τα αντίστοιχα οικονομικά έτη. Περαιτέρω, είναι ανάγκη να μειωθεί ο αριθμός των στοιχείων που απαιτούνται για την απόφαση χρηματοδότησης. Σύμφωνα με τον στόχο της απλούστευσης, η απόφαση χρηματοδότησης θα πρέπει να αποτελεί ταυτόχρονα ετήσιο ή πολυετές πρόγραμμα εργασίας. Με δεδομένο ότι οι συνεισφορές προς τους οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 έχουν ήδη θεσπιστεί στον προϋπολογισμό, δεν θα πρέπει να απαιτείται έκδοση ειδικής απόφασης χρηματοδότησης στην περίπτωση αυτή.
- (79) Όσον αφορά τις δαπάνες, θα πρέπει να διευκρινιστεί η σχέση μεταξύ αποφάσεων χρηματοδότησης, συνολικών δημοσιονομικών δεσμεύσεων και ατομικών δημοσιονομικών δεσμεύσεων καθώς και οι έννοιες της δημοσιονομικής και της νομικής δέσμευσης προκειμένου να καθοριστεί σαφές πλαίσιο για τα διάφορα στάδια της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.
- (80) Για να ληφθεί υπόψη, ειδικότερα, ο αριθμός των νομικών δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται στις αντιπροσωπείες της Ένωσης και οι διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών που καλούνται να αντιμετωπίσουν, θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα για προσωρινές δημοσιονομικές δεσμεύσεις και στις περιπτώσεις όπου οι τελικοί αποδέκτες και τα ποσά είναι γνωστά.

⁽²²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 19).

- (81) Για να ευθυγραμμιστεί το ΕΓΤΕ με τις γενικές λογιστικές και δημοσιονομικές διαδικασίες μόλις αυτό καταστεί τεχνικά εφικτό, θα πρέπει να επιτρέπεται η ανάληψη μεμονωμένων δημοσιονομικών δεσμεύσεων για την πραγματοποίηση των πληρωμών, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη συνολική προσωρινή δέσμευση για την πραγματοποίηση των πληρωμών, ακολουθούμενη από μεμονωμένες αναλήψεις δεσμεύσεων εντός προθεσμίας έως δύο μηνών ή, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μεγαλύτερης προθεσμίας. Επιπλέον, για να είναι δυνατή η εκτέλεση μεμονωμένων δημοσιονομικών δεσμεύσεων και πληρωμών για τον πρώτο μήνα του οικονομικού έτους τον Δεκέμβριο, οι τρέχουσες δαπάνες διαχείρισης του ΕΓΤΕ θα πρέπει να προστεθούν στα είδη δαπανών για τα οποία εγκρίνονται πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί εκ των προτέρων.
- (82) Όσον αφορά την τυπολογία των πληρωμών που μπορούν να πραγματοποιούν οι διατάκτες, θα πρέπει να δοθούν διευκρινίσεις σχετικά με τα διάφορα είδη των πληρωμών, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Οι κανόνες για την εκκαθάριση των πληρωμών προχρηματοδότησης θα πρέπει να αποσαφηνιστούν περαιτέρω, ιδιαίτερα για καταστάσεις στις οποίες δεν είναι εφικτή ενδιάμεση εκκαθάριση. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να συμπεριληφθούν κατάλληλες διατάξεις στις νομικές δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται.
- (83) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ορίζει ότι οι πληρωμές πρέπει να πραγματοποιούνται εντός ορισμένης προθεσμίας και ότι, σε περίπτωση αδυναμίας τήρησης της προθεσμίας, οι πιστωτές θα έχουν δικαίωμα σε τόκους υπερημερίας εις βάρος του προϋπολογισμού, με εξαίρεση τα κράτη μέλη, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ).
- (84) Τα βασικά στοιχεία των ηλεκτρονικών τιμολογίων στις δημόσιες προμήθειες θα πρέπει να βασίζονται στους κανόνες που ορίζονται στην οδηγία 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²³⁾.
- (85) Για λόγους σαφήνειας, ο ορισμός των ακατάλληλων προσφορών στις δημόσιες προμήθειες θα πρέπει να αναθεωρηθεί ώστε να συμπεριλάβει τις προσφορές στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας δεν έχει πρόσβαση στις προμήθειες.
- (86) Είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι οι ειδικές συμβάσεις δυνάμει συμβάσεων-πλαίσια που συνάπτονται με έναν μόνο οικονομικό φορέα μπορούν να ανατίθενται και να τροποποιούνται εντός των ορίων των όρων που προβλέπονται στη σύμβαση-πλαίσιο.
- (87) Δεδομένου ότι τα μέτρα εκ των προτέρων δημοσιότητας είναι τα ίδια για ανοικτές, κλειστές και ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, θα πρέπει να επιτρέπεται υπό ορισμένες προϋποθέσεις η χρήση διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού μετά από άκαρπη ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση.
- (88) Είναι αναγκαίο να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής των κανόνων προμηθειών του παρόντος κανονισμού οι υπηρεσίες πιστοποίησης και εξακρίβωσης της γνησιότητας εγγράφων που παρέχονται από συμβολαιογράφους, σε περιπτώσεις στις οποίες οι διαδικασίες που διέπουν αυτές τις υπηρεσίες στο οικείο κράτος μέλος δεν είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό.
- (89) Είναι σκόπιμο να προβλεφθεί η δυνατότητα διεξαγωγής διαδικασιών με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για υπηρεσίες που παρέχονται από οργανισμούς των κρατών μελών οι οποίοι δεν μπορούν να συμμετάσχουν σε ανταγωνιστικές διαδικασίες.
- (90) Για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽²⁴⁾, ο διατάκτης θα πρέπει να ζητεί την υποβολή των αποδεικτικών στοιχείων για τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής πριν από την απόφαση ανάθεσης.
- (91) Είναι ενδεδειγμένο να ενταχθούν οι διατάξεις που αφορούν την εκκαθάριση και την εντολή πληρωμής των δαπανών σε ένα άρθρο και να οριστεί η έννοια της «αποδέσμευσης». Δεδομένου ότι οι συναλλαγές πραγματοποιούνται σε μηχανογραφημένα συστήματα, η «υπογραφή γραμματίου είσπραξης με «έγκριση πληρωμής» προκειμένου να εκφραστεί η απόφαση έγκρισης» θα πρέπει να αντικατασταθεί από την «ηλεκτρονικά ασφαλή υπογραφή» με εξαίρεση μικρό αριθμό περιπτώσεων. Είναι επίσης αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι η εκκαθάριση δαπάνης ισχύει για όλες τις επιλέξιμες δαπάνες, περιλαμβανομένων, όπως συμβαίνει με την εκκαθάριση της προχρηματοδότησης, των δαπανών που δεν σχετίζονται με αίτημα πληρωμής.
- (92) Με στόχο τη μείωση της πολυπλοκότητας, τον εξορθολογισμό των υφιστάμενων κανόνων και την πιο εύκολη κατανόηση του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να θεσπιστούν κανόνες που θα είναι κοινοί για περισσότερα από ένα μέσα εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Για τον σκοπό αυτό, ορισμένες διατάξεις θα πρέπει να ομαδοποιηθούν εκ νέου, η διατύπωση και το πεδίο εφαρμογής άλλων διατάξεων θα πρέπει να εναρμονιστούν και οι περιττές επαναλήψεις και παραπομπές θα πρέπει να εξαιρεθούν.
- (93) Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης θα πρέπει να συγκροτεί επιτροπή προόδου του εσωτερικού ελέγχου η οποία θα είναι αρμόδια να διασφαλίζει την ανεξαρτησία του εσωτερικού ελεγκτή, να παρακολουθεί την ποιότητα των εργασιών εσωτερικού ελέγχου και να εξασφαλίζει ότι οι συστάσεις του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου λαμβάνονται δεόντως υπόψη και

⁽²³⁾ Οδηγία 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων (ΕΕ L 133 της 6.5.2014, σ. 1).

⁽²⁴⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 2020, Securitec κατά Επιτροπής, T-661/18, ECLI:EU:T:2020:319.

παρακολουθούνται από τις υπηρεσίες του. Η σύνθεση της εν λόγω επιτροπής προόδου του εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να αποφασίζεται από κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης λαμβανομένων υπόψη της οργανωτικής αυτονομίας του και της σημασίας των συμβουλών ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων.

- (94) Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στις επιδόσεις και στα αποτελέσματα έργων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό. Είναι, συνεπώς, σκόπιμο να καθοριστεί επιπλέον μορφή χρηματοδότησης που να μη συνδέεται με τις δαπάνες των σχετικών πράξεων πέραν των ήδη καθιερωμένων μορφών συνεισφοράς της Ένωσης (επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που όντως πραγματοποιήθηκαν, χρηματοδότηση με κατ' αποκοπή ποσά, βάσει μοναδιαίων δαπανών και με ενιαίο συντελεστή). Η επιπλέον μορφή χρηματοδότησης θα πρέπει να βασίζεται στην εκ των προτέρων εκπλήρωση ορισμένων όρων ή στην επίτευξη αποτελεσμάτων τα οποία μετρώνται έναντι προκαθορισμένων οροσήμων ή μέσω δεικτών επιδόσεων.
- (95) Όταν η συνεισφορά της Ένωσης λαμβάνει τη μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες και όταν η επιστροφή βασίζεται σε αποτελέσματα, η επίτευξη των εν λόγω αποτελεσμάτων θα πρέπει να μετράται είτε με προκαθορισμένα ορόσημα είτε με στόχους, και η επίτευξη αυτών των οροσήμων ή στόχων θα πρέπει να επαληθεύεται πριν από την καταβολή της συνεισφοράς. Τα αρχεία και τα δικαιολογητικά έγγραφα που συνδέονται με την επίτευξη των στόχων ή των οροσήμων θα πρέπει να διατηρούνται για τον σκοπό των κατασταλτικών ή λογιστικών ελέγχων που διενεργούνται, μεταξύ άλλων από το Ελεγκτικό Συνέδριο.
- (96) Στις περιπτώσεις όπου η Επιτροπή διενεργεί αξιολογήσεις της επιχειρησιακής και χρηματοδοτικής ικανότητας των αποδεκτών κονδυλίων της Ένωσης ή των συστημάτων και των διαδικασιών τους, θα πρέπει να μπορεί να βασίζεται στις αξιολογήσεις που έχουν ήδη διενεργηθεί από την ίδια, από άλλες οντότητες ή από δωρητές, όπως εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς, προκειμένου να αποφεύγονται διπλές αξιολογήσεις των ίδιων αποδεκτών. Θα πρέπει να χρησιμοποιείται η δυνατότητα αμοιβαίας εμπιστοσύνης σε αξιολογήσεις που έχουν διενεργηθεί από άλλες οντότητες, εφόσον οι εν λόγω αξιολογήσεις διενεργήθηκαν σύμφωνα με όρους ισοδύναμους με εκείνους που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό για την εφαρμοστέα μέθοδο εκτέλεσης. Κατά συνέπεια, για να καλλιεργηθεί μεταξύ των δωρητών αμοιβαία εμπιστοσύνη σε αξιολογήσεις, η Επιτροπή θα πρέπει να προωθήσει την αναγνώριση διεθνώς αποδεκτών προτύπων ή διεθνών βέλτιστων πρακτικών.
- (97) Είναι επίσης σημαντικό να αποφευχθούν περιπτώσεις που οι αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης υποβάλλονται σε λογιστικό έλεγχο περισσότερες από μία φορές από διαφορετικές οντότητες όσον αφορά τη χρήση αυτών των κονδυλίων. Θα πρέπει να είναι συνεπώς δυνατή η στήριξη σε λογιστικούς ελέγχους που έχουν διενεργηθεί από ανεξάρτητους ελεγκτές, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει επαρκής απόδειξη της ικανότητας και της ανεξαρτησίας τους και υπό την προϋπόθεση ότι οι ελεγκτικές εργασίες βασίζονται σε διεθνώς αποδεκτά ελεγκτικά πρότυπα που εξασφαλίζουν εύλογη βεβαιότητα και ότι διενεργήθηκαν με βάση τις οικονομικές καταστάσεις και εκθέσεις που περιγράφουν τη χρήση της συνεισφοράς της Ένωσης. Οι εν λόγω έλεγχοι θα πρέπει, ακολούθως, να αποτελούν τη βάση της συνολικής διαβεβαίωσης σχετικά με τη χρήση των κονδυλίων της Ένωσης. Για τον σκοπό αυτό, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή και η σχετική τεκμηρίωση ελέγχου είναι διαθέσιμη κατόπιν σχετικού αιτήματος από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Επιτροπή, το Ελεγκτικό Συνέδριο και τις ελεγκτικές αρχές των κρατών μελών.
- (98) Για τους σκοπούς της στήριξης των αξιολογήσεων και ελέγχων καθώς και της μείωσης της διοικητικής επιβάρυνσης σε πρόσωπα και οντότητες που λαμβάνουν κονδύλια της Ένωσης, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι κάθε πληροφορία που είναι ήδη διαθέσιμη στα θεσμικά όργανα της Ένωσης, σε διαχειριστικές αρχές ή άλλους φορείς και οντότητες που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης, επαναχρησιμοποιείται προκειμένου να αποφεύγονται τα πολλαπλά αιτήματα σε αποδέκτες ή δικαιούχους κονδυλίων.
- (99) Με στόχο την καθιέρωση μακροπρόθεσμου μηχανισμού συνεργασίας με τους αποδέκτες, θα πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα υπογραφής χρηματοδοτικών συμφωνιών-πλαίσιοι εταιρικής σχέσης. Οι χρηματοδοτικές εταιρικές σχέσεις-πλαίσιοι θα πρέπει να υλοποιούνται μέσω επιχορηγήσεων ή μέσω συμφωνιών συνεισφοράς με πρόσωπα και οντότητες που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης. Για τον εν λόγω σκοπό, θα πρέπει να καθοριστεί το ελάχιστο περιεχόμενο αυτών των συμφωνιών συνεισφοράς. Οι χρηματοδοτικές εταιρικές σχέσεις-πλαίσιοι δεν θα πρέπει να περιορίζουν αθέμιτα την πρόσβαση σε ενωσιακή χρηματοδότηση.
- (100) Οι όροι και οι διαδικασίες για την αναστολή, τη διακοπή ή τη μείωση συνεισφοράς της Ένωσης θα πρέπει να εναρμονιστούν στα διάφορα μέσα εκτέλεσης του προϋπολογισμού όπως επιχορηγήσεις, προμήθειες, έμμεση διαχείριση, βραβεία κ.λπ. Θα πρέπει να προσδιοριστούν οι λόγοι για μια τέτοια αναστολή, διακοπή ή μείωση. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί στη συνέχεια ότι κατά τη διάρκεια διαδικασίας χορήγησης σημειώθηκαν παρατυπίες ή απάτη, ο αρμόδιος διατάκτης θα πρέπει να λάβει ορισμένα διορθωτικά μέτρα, εκτός εάν δικαιολογείται η μη λήψη τους, για παράδειγμα όταν η υλοποίηση της νομικής δέσμευσης είναι προς το συμφέρον του οικείου θεσμικού οργάνου ή οργανισμού ή όταν υπάρχει ανάγκη διασφάλισης της συνέχειας της υπηρεσίας.
- (101) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ορίζει τυποποιημένα χρονικά διαστήματα για τα οποία τα παραστατικά σε σχέση με τις συνεισφορές της Ένωσης θα πρέπει να τηρούνται από τους αποδέκτες για να αποφευχθούν διαφορετικές ή δυσανάλογες συμβατικές υποχρεώσεις, ενώ παράλληλα θα δίνεται επαρκής χρόνος στην Επιτροπή, το Ελεγκτικό Συνέδριο και την OLAF για να έχουν πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα και έγγραφα και για να εκτελέσουν τους εκ των υστέρων ελέγχους. Επιπροσθέτως, τυχόν πρόσωπα ή οντότητες που είναι αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης θα πρέπει να υποχρεούνται να συνεργάζονται για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

- (102) Προκειμένου να παρέχεται επαρκής ενημέρωση στους συμμετέχοντες και τους δικαιούχους και να διασφαλίζεται η δυνατότητά τους να ασκούν το δικαίωμα υπεράσπισής τους, θα πρέπει να παρέχεται στους συμμετέχοντες και τους αποδέκτες η δυνατότητα να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους πριν από την έγκριση κάθε μέτρου που επιδρά δυσμενώς στα δικαιώματά τους και να ενημερώνονται για τα μέσα προσφυγής που διαθέτουν για την αμφισβήτηση του εν λόγω μέτρου.
- (103) Στο πλαίσιο διαδικασίας ανάθεσης, δεν απαιτείται ο αρμόδιος διατάκτης να παρέχει τη δυνατότητα σε συμμετέχοντα να υποβάλει παρατηρήσεις, όταν ο εν λόγω συμμετέχων έχει απορριφθεί από διαδικασία ανάθεσης. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, αυτό θα πρέπει επίσης να διευκρινίζεται στη διάταξη σχετικά με τις διαδικασίες εκατέρωθεν ακρόασης και τα μέσα προσφυγής.
- (104) Λαμβάνοντας υπόψη το ολοένα και πιο δύσκολο γεωπολιτικό περιβάλλον με ταχέως εξελισσόμενες υβριδικές απειλές και απειλές στον κυβερνοχώρο, καθώς και την ανάγκη για ψηφιακό μετασχηματισμό με την εγγενή έκθεσή του σε τεχνικά τρωτά σημεία, η Ένωση πρέπει να διασφαλίσει την προστασία της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης της Ένωσης ή των κρατών μελών της, όπως αντικατοπτρίζεται στη δημόσια πολιτική και το δίκαιο. Αυτό αφορά τη διαφύλαξη των θεμελιωδών συμφερόντων της κοινωνίας, όπως η κατοχύρωση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού, η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της απάτης. Με σεβασμό προς τυχόν διεθνείς συμφωνίες της Ένωσης, η χορήγηση κονδυλίων της Ένωσης σε σχέση με στρατηγικούς πόρους και συμφέροντα, όπως ψηφιακές ή διαστημικές υποδομές, συστήματα και υπηρεσίες επικοινωνιών και πληροφοριών, μπορεί να απαιτεί την εφαρμογή ειδικών όρων για τη διασφάλιση της εν λόγω προστασίας, μεταξύ άλλων για την ακεραιότητα των συστημάτων επικοινωνιών και πληροφοριών και των σχετικών αλυσίδων εφοδιασμού. Τα είδη των όρων και των απαιτήσεων για την εφαρμογή τους θα πρέπει να αποσαφηνιστούν. Ωστόσο, οι ειδικοί όροι που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό δεν είναι εξαντλητικοί και μια βασική πράξη είναι δυνατόν να περιλαμβάνει ειδικούς όρους, υπό την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιεί τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό όσον αφορά την προστασία της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης ούτε παρεκκλίνει από αυτές.
- (105) Για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, θα πρέπει να συσταθεί από την Επιτροπή ενιαίο σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού.
- (106) Το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού θα πρέπει να εφαρμόζεται στους συμμετέχοντες, τους αποδέκτες, τις οντότητες στις οποίες προτίθεται να στηριχθεί ο υποψήφιος ή ο προσφέρων ή στους υπεργολάβους ενός αναδόχου, στους πραγματικούς δικαιούχους και στις συνδεδεμένες οντότητες της αποκλεισμένης οντότητας, στα φυσικά πρόσωπα, στους εγγυητές καθώς και σε οποιοδήποτε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων της Ένωσης υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης του προϋπολογισμού, σε οποιοδήποτε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων της Ένωσης στο πλαίσιο χρηματοδοτικών μέσων που εφαρμόζονται υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης, σε συμμετέχοντες ή αποδέκτες οντοτήτων εκτέλεσης του προϋπολογισμού υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης και σε χορηγούς.
- (107) Για την επαύξηση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, θα πρέπει να ενισχυθεί το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού. Είναι σημαντικό να αποφευχθεί το ενδεχόμενο ένα πρόσωπο ή μια οντότητα που βρίσκεται σε κατάσταση αποκλεισμού να είναι σε θέση να υποβάλει αίτηση ή να επιλεγεί για την εκτέλεση ενωσιακών κονδυλίων ή να λάβει κονδύλια στο πλαίσιο προγράμματος υπό επιμερισμένη διαχείριση. Όταν υπάρχει οριστική δικαστική ή διοικητική απόφαση, ο αρμόδιος διατάκτης θα πρέπει να μπορεί να αποκλείσει ένα πρόσωπο ή μια οντότητα, υπό την προϋπόθεση ότι βρίσκονται σε κατάσταση αποκλεισμού και θεωρούνται μη αξιόπιστα λόγω της διάπραξης ορισμένων ειδών σοβαρού παραπτώματος που αναφέρονται στο άρθρο 139 παράγραφος 1. Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων παροχής πληροφοριών που προβλέπονται σε άλλες βασικές πράξεις, τα πρόσωπα και οι οντότητες που εκτελούν τον προϋπολογισμό υπό επιμερισμένη διαχείριση θα πρέπει να διαβιβάζουν στην Επιτροπή, μέσω κάθε επίσημου διαύλου, όπως το αυτοματοποιημένο σύστημα πληροφοριών που έχει θέσει σε εφαρμογή η Επιτροπή και το οποίο χρησιμοποιείται επί του παρόντος για την αναφορά των περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας («σύστημα διαχείρισης παρατυπιών»), πληροφορίες σχετικά με διαπιστωμένα πραγματικά περιστατικά και πορίσματα, στο πλαίσιο αυτών των οριστικών δικαστικών ή οριστικών διοικητικών αποφάσεων, μόνο σε σχέση με τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημείο iv) και στοιχείο δ), όταν λαμβάνουν γνώση αυτών των πληροφοριών. Ελλείψει οριστικής δικαστικής ή διοικητικής απόφασης, ο αρμόδιος διατάκτης θα πρέπει να μπορεί να προβεί στον αποκλεισμό, βάσει προκαταρκτικού νομικού χαρακτηρισμού από την επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά περιστατικά και τα πορίσματα που προκύπτουν στο πλαίσιο ελέγχων ή ερευνών που διενεργούνται από την OLAF, ή την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, το Ελεγκτικό Συνέδριο ή από οποιονδήποτε άλλο παντός είδους έλεγχο που διενεργείται υπό την ευθύνη του διατάκτη. Ο αποκλεισμός αυτός θα πρέπει να καταχωρίζεται στη βάση δεδομένων του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού. Τα πρόσωπα και οι οντότητες που εκτελούν τον προϋπολογισμό υπό επιμερισμένη διαχείριση θα πρέπει να συμβουλευονται τη βάση δεδομένων του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού πριν από τη χορήγηση κονδυλίων της Ένωσης ή την επιλογή συμμετεχόντων και δικαιούχων. Η διαβούλευση αυτή θα πρέπει να αφορά το πρόσωπο ή την οντότητα που υποβάλλει αίτηση ή επιλέγεται για την εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να επιβάλλουν τις εξαιρέσεις που έχουν καταχωριστεί στη βάση δεδομένων, σχετικά με τα εν λόγω πρόσωπα ή οντότητες που αιτούνται ή έχουν επιλεγεί για την εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης καθ' όλη τη διάρκεια του αποκλεισμού. Στο πλαίσιο του εν λόγω αποκλεισμού θα πρέπει να διαφυλάσσεται η ακεραιότητα της διαδικασίας δημόσιων προμηθειών ή επιλογής και να προστατεύεται από τη συμμετοχή προσώπων ή οντοτήτων που εμπλέκονται σε σοβαρό παράπτωμα. Οι αιτήσεις πληρωμής

από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, οι οποίες περιλαμβάνουν δαπάνες που σχετίζονται με πρόσωπο ή οντότητα που έχει αποκλειστεί, δεν θα πρέπει να εγκρίνονται. Όταν τα κονδύλια εκταμιεύονται στα κράτη μέλη βάσει πλαισίων βάσει επιδόσεων, θα πρέπει να εφαρμόζονται ειδικοί κανόνες, όπως ορίζεται στους τομεακούς κανόνες.

- (108) Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο σε σχέση με κονδύλια της Ένωσης που εκταμιεύονται στα κράτη μέλη υπό άμεση διαχείριση, όπου τα κράτη μέλη έχουν την ευθύνη να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, στον βαθμό που η Επιτροπή έχει σχετικές αρμοδιότητες βάσει του αντίστοιχου νομικού πλαισίου. Επομένως, οι αρμοδιότητες της Επιτροπής θα πρέπει να περιορίζονται στην υποχρέωση παραπομπής μιας υπόθεσης στην επιτροπή με σκοπό τον αποκλεισμό προσώπου ή οντότητας, εάν ο διατάκτης αντιληφθεί σοβαρό παράπτωμα μετά από οριστικές δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις ή γεγονότα και πορίσματα που προκύπτουν στο πλαίσιο ελέγχων ή ερευνών που διενεργούνται σχετικά με τα εν λόγω κονδύλια από την OLAF, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, ή το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ή από κάθε άλλο παντός είδους έλεγχο που διενεργείται υπό την ευθύνη του διατάκτη. Με την επιφύλαξη των εν λόγω αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, τα κράτη μέλη παραμένουν υπεύθυνα για την επαλήθευση των πληροφοριών σχετικά με τις αποφάσεις αποκλεισμού που έχουν καταχωριστεί στη βάση δεδομένων του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού, για την εκτέλεση των εν λόγω αποφάσεων και για να διασφαλιστεί ότι δεν θα υποβάλλεται αίτηση πληρωμής σε σχέση με πρόσωπο ή οντότητα που βρίσκεται σε κατάσταση αποκλεισμού. Με την επιφύλαξη των ειδικών τομεακών κανόνων και της εθελοντικής εφαρμογής, το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁵⁾.
- (109) Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι όταν μια απόφαση καταχώρισης προσώπου ή οντότητας στη βάση δεδομένων του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού λαμβάνεται με βάση τις περιπτώσεις αποκλεισμού φυσικού ή νομικού προσώπου το οποίο είναι μέλος του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω προσώπου ή οντότητας ή το οποίο έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου αναφορικά με το εν λόγω πρόσωπο ή οντότητα, ή φυσικού ή νομικού προσώπου που αναλαμβάνει απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη του εν λόγω προσώπου ή οντότητας, ή φυσικού προσώπου το οποίο είναι καίριας σημασίας για την ανάθεση ή την εκτέλεση της νομικής δέσμευσης, τα στοιχεία που καταχωρίζονται στη βάση δεδομένων περιλαμβάνουν τα στοιχεία που αφορούν τα εν λόγω πρόσωπα.
- (110) Η απόφαση αποκλεισμού προσώπου ή οντότητας από τη συμμετοχή σε διαδικασίες ανάθεσης ή η επιβολή χρηματικής ποινής σε πρόσωπο ή οντότητα, καθώς και η απόφαση δημοσίευσης των σχετικών πληροφοριών θα πρέπει να λαμβάνονται από τον αρμόδιο διατάκτη, στο πλαίσιο της αυτονομίας του σε διοικητικά θέματα. Σε περίπτωση απουσίας οριστικής δικαστικής ή οριστικής διοικητικής απόφασης και σε περιπτώσεις σοβαρής παραβίασης της σύμβασης, οι αρμόδιοι διατάκτες θα πρέπει να αποφασίζουν λαμβάνοντας υπόψη τη σύσταση της επιτροπής βάσει προκαταρκτικού νομικού χαρακτηρισμού. Η ανωτέρω επιτροπή θα πρέπει επίσης να αξιολογεί τη διάρκεια του αποκλεισμού εφόσον αυτή δεν έχει καθοριστεί στην οριστική δικαστική ή την οριστική διοικητική απόφαση.
- (111) Ο ρόλος της επιτροπής θα πρέπει να είναι η εξασφάλιση της συνεπούς λειτουργίας του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού. Η επιτροπή θα πρέπει να αποτελείται από έναν μόνιμο πρόεδρο, έναν μόνιμο αντιπρόεδρο ο οποίος θα πρέπει να αναπληρώνει τον πρόεδρο, δύο εκπροσώπους της Επιτροπής και έναν εκπρόσωπο του αιτούντος διατάκτη.
- (112) Για να ευθυγραμμιστεί το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού με τους κανόνες για τις δημόσιες προμήθειες και για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητά του, η απόπειρα επηρεασμού της χορήγησης κονδυλίων της Ένωσης ή η αδικαιολόγητη λήψη κονδυλίων της Ένωσης, μεταξύ άλλων σε σχέση με συγκρούσεις συμφερόντων, θα πρέπει να περιλαμβάνεται ρητά ως ειδική περίπτωση αποκλεισμού λόγω σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος.
- (113) Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την αρχή της αναλογικότητας, ο αρμόδιος διατάκτης θα πρέπει να αποκλείει ένα πρόσωπο ή μια οντότητα, εάν έχει επιδείξει έλλειψη ακεραιότητας έχοντας επιδείξει οποιαδήποτε παράνομη συμπεριφορά ασυμβίβαστη με τις αξίες που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η υποκίνηση διακρίσεων, μίσους ή βίας κατά ομάδας προσώπων ή μέλους ομάδας, όταν η συμπεριφορά μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης.
- (114) Θα πρέπει να προστεθεί αυτοτελής λόγος αποκλεισμού ανάλογη με τη σοβαρότητα του παραπτώματος, στην περίπτωση σκόπιμης και αδικαιολόγητης έλλειψης συνεργασίας στο πλαίσιο ερευνών ή ελέγχων που διενεργούνται από διατάκτη, την OLAF, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία ή το Ελεγκτικό Συνέδριο, δεδομένου ότι αυτό μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

⁽²⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

- (115) Ο προκαταρκτικός νομικός χαρακτηρισμός δεν προδικάζει την τελική αξιολόγηση της συμπεριφοράς του εμπλεκόμενου προσώπου ή οντότητας από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Η σύσταση της επιτροπής καθώς και η απόφαση του αρμόδιου διατάκτη θα πρέπει, ως εκ τούτου, να αναθεωρούνται μετά την κοινοποίηση της τελικής αξιολόγησης.
- (116) Ο αρμόδιος διατάκτης θα πρέπει να αποκλείει ένα πρόσωπο ή μια οντότητα, όταν έχει εκδοθεί οριστική δικαστική ή οριστική διοικητική απόφαση σε περίπτωση σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, μη συμμόρφωσης, ηθελημένης ή όχι, με τις υποχρεώσεις καταβολής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή πληρωμής φόρων, στην περίπτωση δημιουργίας οντότητας υπαγόμενης σε διαφορετική δικαιοδοσία με σκοπό την καταστρατήγηση φορολογικών, κοινωνικών ή τυχόν άλλων νομικών υποχρεώσεων και στην περίπτωση απάτης εις βάρος του προϋπολογισμού, ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας, συμπεριφοράς σε σχέση με εγκληματική οργάνωση, νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ή διάπραξης αξιόποινων πράξεων που συνδέονται με την τρομοκρατία, παιδικής εργασίας ή άλλων μορφών εμπορίας ανθρώπων ή διάπραξης παρατυπίας. Το πρόσωπο ή η οντότητα θα πρέπει να αποκλείεται επίσης σε περίπτωση σοβαρής αθέτησης νομικής δέσμευσης, συμπεριλαμβανομένης της αθέτησης της απαίτησης κάθε σύμβαση να εκτελείται σύμφωνα με τα υψηλότερα δυνατά επαγγελματικά πρότυπα, ή πτώχευσης ή σε περιπτώσεις άρνησης συνεργασίας σε έρευνες, επαληθεύσεις ή ελέγχους. Κατά την αξιολόγηση αυτών των λόγων αποκλεισμού, οι αδικαιολόγητα επιβλαβείς πράξεις που καταδικάζονται στο διεθνές εμπορικό δίκαιο θα μπορούσαν να θεωρηθούν σημαντικός παράγοντας, όταν ενέχουν σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα.
- (117) Σύμφωνα με την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 15ης Φεβρουαρίου 2023 ⁽²⁶⁾, όταν λαμβάνεται απόφαση σχετικά με τον αποκλεισμό προσώπου ή οντότητας λόγω σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, ο διατάκτης θα πρέπει να στηρίζεται σε επαρκώς ειδικές, πειστικές και συγκεκριμένες αποδείξεις και, κατά συνέπεια, ικανές να αποδείξουν κατά τρόπο σαφή και αδιαμφισβήτητο ότι ο αιτών επέδειξε παράνομη συμπεριφορά που έχει αντίκτυπο στην επαγγελματική αξιοπιστία του και η οποία, επιπλέον, υποδηλώνει πρόθεση διάπραξης παραπτώματος ή βαριά αμέλεια κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού.
- (118) Όταν ο αρμόδιος διατάκτης αποφασίζει να αποκλείσει πρόσωπο ή οντότητα, ή να επιβάλει χρηματική ποινή σε πρόσωπο ή οντότητα, και να προβεί στη δημοσίευση των σχετικών πληροφοριών, θα πρέπει να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση με την αρχή της αναλογικότητας, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα της κατάστασης, τις δημοσιονομικές της επιπτώσεις, τον χρόνο που έχει παρέλθει από τη σχετική συμπεριφορά, τη διάρκεια της συμπεριφοράς και την επανάληψή της, την πρόθεση ή τον βαθμό αμέλειας που επιδείχθηκε και τον βαθμό συνεργασίας του προσώπου ή της οντότητας με την οικεία αρμόδια αρχή και τη συμβολή του εν λόγω προσώπου ή οντότητας στην έρευνα.
- (119) Ο αρμόδιος διατάκτης θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να αποκλείσει ένα πρόσωπο ή μια οντότητα, όταν φυσικό ή νομικό πρόσωπο με απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη του οικονομικού φορέα έχει πτωχεύσει ή βρίσκεται σε ανάλογη κατάσταση αφερεγγυότητας ή όταν το εν λόγω φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν τηρεί τις υποχρεώσεις του ως προς την πληρωμή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή φόρων, εφόσον οι καταστάσεις αυτές έχουν αντίκτυπο στην οικονομική κατάσταση του εν λόγω οικονομικού φορέα.
- (120) Για να ενισχυθεί περαιτέρω η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, ο διατάκτης θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αποκλείει ή να επιβάλλει χρηματική ποινή σε πραγματικούς δικαιούχους και συνδεδεμένες οντότητες της αποκλεισμένης οντότητας που ενεπλάκησαν στο παράπτωμα της αποκλεισμένης οντότητας. Σκοπός της δυνατότητας αποκλεισμού των πραγματικών δικαιούχων και των συνδεδεμένων οντοτήτων είναι να αποτραπεί το ενδεχόμενο ένα πρόσωπο ή μια οντότητα που έχει αποκλειστεί από την επιλογή για την εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης να εξακολουθήσει να συμμετέχει σε διαδικασίες προμηθειών και ανάθεσης, μέσω νέας εταιρείας ή υφιστάμενων συνδεδεμένων οντοτήτων.
- (121) Για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά του, το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού θα πρέπει επίσης να εφαρμόζεται στα φυσικά πρόσωπα που θεωρούνται υπεύθυνα για το παράπτωμα μιας οντότητας, ώστε να μην είναι σε θέση να συμμετάσχουν σε διαδικασίες ανάθεσης ή να επιλεγούν για την εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης είτε υπό την προσωπική τους ιδιότητα είτε μέσω νέας εταιρικής ταυτότητας, με την επιφύλαξη του δικαιώματος ακρόασης.
- (122) Κατόπιν αιτήσεως του διατάκτη, η επιτροπή του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να εκδίδει τις συστάσεις της μέσω ταχείας διαδικασίας, με την επιφύλαξη του δικαιώματος ακρόασης. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιείται όταν το απαιτούν οι περιστάσεις ή η φύση της υπόθεσης, για παράδειγμα όταν έχει εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική ή διοικητική απόφαση από αρχή κράτους μέλους, αλλά δεν καθορίζεται η διάρκεια του αποκλεισμού· ή έχει εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική ή διοικητική απόφαση από τρίτη χώρα· ή έχει ήδη επιβληθεί κύρωση ισοδύναμη με αποκλεισμό στο πρόσωπο ή την οντότητα δυνάμει απόφασης διεθνών οργανισμών.

⁽²⁶⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 15ης Φεβρουαρίου 2023, RH κατά Επιτροπής, T-175/21, ECLI:EU:T:2023:77, σκέψη 62.

- (123) Ένα πρόσωπο ή μια οντότητα δεν θα πρέπει να υπόκειται σε απόφαση αποκλεισμού, όταν απέδειξε την αξιοπιστία του/της με τη λήψη διορθωτικών μέτρων. Η δυνατότητα αυτή δεν θα πρέπει να ισχύει για σοβαρότατες εγκληματικές δραστηριότητες.
- (124) Βάσει της αρχής της αναλογικότητας, θα πρέπει να διακρίνονται οι περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να επιβληθεί χρηματική ποινή ως εναλλακτική λύση προς τον αποκλεισμό, αφενός, από τις περιπτώσεις στις οποίες η σοβαρότητα της συμπεριφοράς του οικείου αποδέκτη ο οποίος επιχείρησε να αποκτήσει αθέμιτα πόρους της Ένωσης δικαιολογεί την επιβολή χρηματικής ποινής επιπλέον του αποκλεισμού ώστε να εξασφαλίζεται αποτρεπτικό αποτέλεσμα, αφετέρου. Θα πρέπει επίσης να καθοριστεί το μέγιστο ποσό χρηματικής ποινής που μπορεί να επιβληθεί από την αναθέτουσα αρχή.
- (125) Χρηματικές ποινές θα πρέπει να επιβάλλονται μόνο σε αποδέκτες και όχι σε συμμετέχοντες δεδομένου ότι το ύψος της επιβαλλόμενης χρηματικής ποινής υπολογίζεται με βάση την αξία της υπό διακύβευση νομικής δέσμευσης.
- (126) Η δυνατότητα λήψης απόφασης αποκλεισμού ή επιβολής χρηματικών ποινών είναι ανεξάρτητη από τη δυνατότητα εφαρμογής συμβατικών κυρώσεων, όπως κατ' αποκοπήν αποζημιώσεων.
- (127) Η διάρκεια του αποκλεισμού θα πρέπει να είναι χρονικά περιορισμένη, όπως στην περίπτωση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, και θα πρέπει να είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας.
- (128) Είναι αναγκαίο να προσδιορίζεται η ημερομηνία έναρξης και η διάρκεια της προθεσμίας παραγραφής για τη λήψη αποφάσεων αποκλεισμού ή την επιβολή χρηματικών ποινών.
- (129) Είναι σημαντικό να υπάρχει δυνατότητα ενίσχυσης του αποτρεπτικού αποτελέσματος που επιτυγχάνεται με την επιβολή αποκλεισμού και χρηματικής ποινής. Εν προκειμένω, το αποτρεπτικό αποτέλεσμα θα πρέπει να ενισχυθεί με τη δυνατότητα δημοσίευσης των πληροφοριών που αφορούν τον αποκλεισμό και/ή τη χρηματική ποινή, με απόλυτο σεβασμό των απαιτήσεων προστασίας των δεδομένων που προβλέπονται στους κανονισμούς (ΕΕ) 2018/1725 και (ΕΕ) 2016/679. Η δημοσίευση αυτή θα πρέπει να συμβάλει στην εξασφάλιση ότι δεν θα επαναληφθεί η ίδια συμπεριφορά. Για λόγους ασφάλειας δικαίου και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, είναι σκόπιμο να διευκρινίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες δεν θα πρέπει να γίνεται η δημοσίευση. Ο αρμόδιος διατάκτης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη, στην εκτίμησή του, κάθε σύσταση της επιτροπής. Όσον αφορά τα φυσικά πρόσωπα, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να δημοσιεύονται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν αυτό υπαγορεύεται από τη σοβαρότητα της συμπεριφοράς ή τον αντίκτυπο της στα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης.
- (130) Οι πληροφορίες που αφορούν αποκλεισμό ή χρηματική ποινή θα πρέπει να δημοσιεύονται μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, απάτης, σημαντικής αδυναμίας όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις βασικές υποχρεώσεις νομικής δέσμευσης που χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό, ή παρατυπίας ή στην περίπτωση δημιουργίας οντότητας υπαγόμενης σε διαφορετική δικαιοδοσία με σκοπό την καταστρατήγηση φορολογικών, κοινωνικών ή τυχόν άλλων νομικών υποχρεώσεων.
- (131) Τα κριτήρια αποκλεισμού θα πρέπει να διαχωρίζονται σαφώς από τα κριτήρια που οδηγούν σε πιθανή απόρριψη από διαδικασία απονομής.
- (132) Οι πληροφορίες σχετικά με τον έγκαιρο εντοπισμό των κινδύνων και τις αποφάσεις αποκλεισμού και την επιβολή χρηματικών ποινών σε ένα πρόσωπο ή μια οντότητα θα πρέπει να είναι συγκεντρωμένες. Για τον σκοπό αυτό, οι σχετικές πληροφορίες θα πρέπει να αποθηκεύονται σε βάση δεδομένων την οποία δημιουργεί και διαχειρίζεται η Επιτροπή ως ιδιοκτήτης του κεντρικού συστήματος. Το εν λόγω σύστημα θα πρέπει να λειτουργεί σε πλήρη συμμόρφωση με το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- (133) Ενώ η δημιουργία και η λειτουργία του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού θα πρέπει να αποτελεί αρμοδιότητα της Επιτροπής, τα άλλα θεσμικά όργανα και οργανισμοί της Ένωσης, καθώς και όλα τα πρόσωπα ή οι οντότητες που είναι επιφορτισμένες με την εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης υπό καθεστώς άμεσης, επιμερισμένης ή έμμεσης διαχείρισης, θα πρέπει να συμμετέχουν στο εν λόγω σύστημα, διαβιβάζοντας τις σχετικές πληροφορίες στην Επιτροπή. Ο αρμόδιος διατάκτης και η επιτροπή θα πρέπει να εγγυώνται το δικαίωμα υπεράσπισης του προσώπου ή της οντότητας. Το ίδιο δικαίωμα θα πρέπει να δίνεται σε πρόσωπα ή οντότητες, στο πλαίσιο του έγκαιρου εντοπισμού, όταν μία πράξη στην οποία προτίθεται να προβεί ο διατάκτης θα μπορούσε να επηρεάσει δυσμενώς τα δικαιώματα του ενδιαφερόμενου προσώπου ή οντότητας. Σε υποθέσεις απάτης, δωροδοκίας ή κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας που πλήττει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, στις οποίες δεν υπάρχει ακόμη οριστική απόφαση, ο αρμόδιος διατάκτης θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να μεταθέτει χρονικά την κοινοποίηση στο πρόσωπο ή την οντότητα και η επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να μεταθέτει χρονικά το δικαίωμα υποβολής παρατηρήσεων από το πρόσωπο ή την οντότητα. Τέτοια χρονική μετάθεση θα πρέπει να θεωρείται δικαιολογημένη μόνο όταν υπάρχουν επιτακτικοί νόμιμοι λόγοι για τη διαφύλαξη του εμπιστευτικού χαρακτήρα της έρευνας ή της εθνικής δικαστικής διαδικασίας.
- (134) Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να διαθέτει απεριόριστη δικαιοδοσία όσον αφορά τις αποφάσεις αποκλεισμού και τις χρηματικές ποινές που επιβάλλονται βάσει του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με το άρθρο 261 ΣΛΕΕ.

- (135) Για να αντιμετωπιστούν οι απόπειρες των οντοτήτων να αποφύγουν τις πιθανές δυσμενείς συνέπειες των παραπτώματων τους, θα πρέπει να θεσπιστούν κανόνες κοινοποίησης υπό ακριβείς όρους στο πλαίσιο των διαδικασιών έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού. Επιπλέον, η χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος ανταλλαγών θα πρέπει να εφαρμόζεται στις διαδικασίες αυτές.
- (136) Για να διευκολυνθεί η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης σε όλες τις μεθόδους εκτέλεσης του προϋπολογισμού, τα πρόσωπα και οι οντότητες που συμμετέχουν στην εκτέλεση του προϋπολογισμού θα πρέπει να αποκτούν πρόσβαση στο σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού και να επαληθεύουν τις περιπτώσεις αποκλεισμού που αποφασίζονται από τους διατάκτες σε επίπεδο Ένωσης. Πριν από τη χορήγηση ή την επιλογή προσώπου ή οντότητας για την εκτέλεση και τη λήψη κονδυλίων της Ένωσης, θα πρέπει να αναζητούνται σχετικές πληροφορίες στη βάση δεδομένων του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού. Αυτό δεν αποκλείει τη δυνατότητα αναζήτησης πληροφοριών στη βάση δεδομένων σε άλλα στάδια της υλοποίησης της νομικής δέσμευσης.
- (137) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προωθεί τον στόχο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ειδικότερα τη χρήση ηλεκτρονικών δεδομένων στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και τρίτων.
- (138) Η πρόδος που επιτελείται προς την κατεύθυνση της ηλεκτρονικής ανταλλαγής πληροφοριών και της ηλεκτρονικής υποβολής εγγράφων, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών προμηθειών, κατά περίπτωση, που συνιστούν μείζονα παράγοντα απλούστευσης, θα πρέπει να συνοδεύεται από σαφείς όρους για την αποδοχή των συστημάτων που θα χρησιμοποιούνται, ώστε να δημιουργηθεί ένα νομικώς υγιές περιβάλλον και, παράλληλα, να διαφυλαχθεί η ευελιξία στη διαχείριση των κονδυλίων της Ένωσης για τους συμμετέχοντες, τους αποδέκτες και τους διατάκτες όπως προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό.
- (139) Για να βελτιωθεί η διακυβέρνηση και η ποιότητα των διαλειτουργικών ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών, τα κράτη μέλη, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, οι εκτελεστικοί οργανισμοί και οι οργανισμοί της Ένωσης θα πρέπει να εφαρμόζουν στον μέγιστο δυνατό βαθμό το ευρωπαϊκό πλαίσιο διαλειτουργικότητας.
- (140) Θα πρέπει να καθοριστούν κανόνες σχετικά με τη σύνθεση και τα καθήκοντα της επιτροπής που είναι αρμόδια για την αξιολόγηση των δικαιολογητικών εγγράφων των αιτήσεων σε διαδικασίες προμηθειών και χορήγησης επιχορηγήσεων και στους διαγωνισμούς με απονομή βραβείων. Η επιτροπή θα πρέπει να είναι δυνατό να περιλαμβάνει εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, όταν η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στη βασική πράξη.
- (141) Σε συμμόρφωση προς την αρχή της χρηστής διοίκησης, ο διατάκτης θα πρέπει να ζητεί διευκρινίσεις ή δικαιολογητικά που λείπουν και, παράλληλα, να τηρεί την αρχή της ίσης μεταχείρισης χωρίς να μεταβάλλονται ουσιαστικά τα δικαιολογητικά έγγραφα της αίτησης. Ο διατάκτης θα πρέπει να δύναται να αποφασίσει να μην το πράξει μόνο σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Επιπλέον, ο διατάκτης θα πρέπει να είναι σε θέση να διορθώνει προφανή σφάλματα εκ παραδρομής ή να ζητεί από τον συμμετέχοντα να τα διορθώσει.
- (142) Η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση επιβάλλει να προστατεύεται η Επιτροπή ζητώντας εγγυήσεις κατά την καταβολή των προχρηματοδοτήσεων. Η υποχρέωση κατάθεσης εγγύησης, την οποία υπέχουν οι ανάδοχοι και οι δικαιούχοι, δεν θα πρέπει να είναι αυτόματα, αλλά να βασίζεται σε ανάλυση κινδύνου. Σε περίπτωση που στη διάρκεια της εκτέλεσης ο διατάκτης διαπιστώσει ότι ένας εγγυητής δεν έχει ή δεν διαθέτει πλέον την εξουσία να χορηγεί εγγυήσεις βάσει της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας, ο διατάκτης θα πρέπει να μπορεί να ζητήσει αντικατάσταση της εγγύησης.
- (143) Οι διαφορετικές δέσμες κανόνων για την άμεση και την έμμεση διαχείριση, και ειδικότερα για την έννοια των καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού, προκαλούν σύγχυση και συνεπάγονται κίνδυνο σφαλμάτων όσον αφορά τον χαρακτηρισμό τόσο για την Επιτροπή όσο και για τους εταίρους της και θα πρέπει, συνεπώς, να απλουστευθούν και να εναρμονιστούν.
- (144) Οι διατάξεις σχετικά με την εκ των προτέρων αξιολόγηση κατά πυλώνες προσώπων και οντοτήτων που εκτελούν κονδύλια της Ένωσης βάσει έμμεσης διαχείρισης θα πρέπει να αναθεωρηθούν ώστε να παρέχουν στην Επιτροπή τη δυνατότητα να στηρίζεται κατά το μέγιστο δυνατόν στα συστήματα, τους κανόνες και τις διαδικασίες, μεταξύ άλλων της δέουσας επιμέλειας, των εν λόγω προσώπων και οντοτήτων που θεωρούνται ισοδύναμα με αυτά που χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή. Επιπλέον, είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι όταν η αξιολόγηση αποδεικνύει ότι υπάρχουν τομείς στους οποίους οι ισχύουσες διαδικασίες δεν επαρκούν για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, η Επιτροπή θα πρέπει να δύναται να υπογράψει συμφωνίες συνεισφοράς και να επιβάλλει κατάλληλα μέτρα επιτήρησης. Είναι επίσης σημαντικό να διευκρινιστεί σε ποιες περιπτώσεις η Επιτροπή δύναται να μην απαιτεί εκ των προτέρων αξιολόγηση κατά πυλώνες για την υπογραφή συμφωνιών συνεισφοράς.
- (145) Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εκτέλεση του προϋπολογισμού, είναι σκόπιμο να αποσαφηνιστεί περαιτέρω η εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας στην έμμεση διαχείριση. Μολονότι η αρχή της αναλογικότητας δεν μπορεί να επηρεάσει τη φύση των υποχρεώσεων που επιβάλλονται από το σχετικό εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο, θα πρέπει να χρησιμοποιείται συστηματικά στη συνεργασία με τους εταίρους υλοποίησης της Ένωσης, προκειμένου να επιτυγχάνεται η ορθή ισορροπία μεταξύ της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και της διατήρησης της ικανότητας της Ένωσης να εφαρμόζει τις πολιτικές της. Θα πρέπει να γίνουν ορισμένες προσαρμογές και αναδιάρθρωση των σχετικών

διατάξεων. Αυτό δεν πρέπει να ερμηνευθεί με τρόπο που να περιορίζει στην πράξη τα αναγκαία δικαιώματα και την πρόσβαση που απαιτείται στον αρμόδιο διατάκτη, στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία για τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου ⁽²⁷⁾, στην OLAF, στο Ελεγκτικό Συνέδριο και, κατά περίπτωση, στις οικείες εθνικές αρχές, ώστε να μπορούν να ασκήσουν πλήρως τις αρμοδιότητές τους.

- (146) Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί ότι οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό εφαρμόζονται στους τελικούς αποδέκτες που λαμβάνουν στήριξη από τον προϋπολογισμό στο πλαίσιο χρηματοδοτικών μέσων ή δημοσιονομικών εγγυήσεων. Η εν λόγω εφαρμογή θα πρέπει να λαμβάνει δεόντως υπόψη και να είναι ανάλογη προς τη φύση των τελικών αποδεκτών και της δράσης, καθώς και προς τους σχετικούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους. Θα πρέπει να αποφευχθεί η περιττή διοικητική επιβάρυνση, ιδίως όταν οι τελικοί αποδέκτες είναι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ή ανάλογοι οικονομικοί φορείς με ισοδύναμο κύκλο εργασιών ή σύνολο ισολογισμού.
- (147) Οι δημοσιονομικοί κανόνες που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να παραμείνουν απλοί και σαφείς προκειμένου να αποφεύγονται ο κανονιστικός υπερθεματισμός και η πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση για τους αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης, τα κράτη μέλη, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης ή άλλα πρόσωπα και οντότητες που εκτελούν τον προϋπολογισμό.
- (148) Η αρχή της αναλογικότητας πρέπει επίσης να εφαρμόζεται στην αξιολόγηση κανόνων, συστημάτων και διαδικασιών οντοτήτων που έχουν ήδη αξιολογηθεί επιτυχώς, όπως είναι οι οντότητες που χρησιμοποιούν κανόνες που έχουν θεσπιστεί από την Επιτροπή, οι οποίες θα πρέπει να εξαιρούνται από την εκ των προτέρων αξιολόγηση. Θα πρέπει επίσης να είναι δυνατόν να εξαιρούνται από την εκ των προτέρων αξιολόγηση οι οργανισμοί των κρατών μελών στους οποίους έχει ανατεθεί η εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης.
- (149) Είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι, όταν οι οντότητες επιλέγονται για να εργαστούν υπό έμμεση διαχείριση ως αποτέλεσμα πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, εφαρμόζονται οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων.
- (150) Οι αμοιβές των προσώπων και οντοτήτων που συμμετέχουν στην εκτέλεση του προϋπολογισμού θα πρέπει, κατά περίπτωση και εφόσον είναι εφικτό, να βασίζονται σε επιδόσεις.
- (151) Για να διασφαλιστεί η ακεραιότητα του προϋπολογισμού όταν εκτελείται υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης, είναι σκόπιμο να ζητείται από τους εταίρους υλοποίησης να ενημερώνουν την Επιτροπή για περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν υπόνοιες απάτης, διαφθοράς ή οποιασδήποτε άλλης παράνομης δραστηριότητας και να περιλαμβάνεται η υποχρέωση αυτή στις συμφωνίες που συνάπτουν με τρίτους υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης.
- (152) Η Επιτροπή συνάπτει εταιρικές σχέσεις με τρίτες χώρες με την υπογραφή συμφωνιών χρηματοδότησης. Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί το περιεχόμενο των εν λόγω συμφωνιών χρηματοδότησης ειδικά για τα τμήματα εκείνα της δράσης που εφαρμόζονται από την τρίτη χώρα υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης.
- (153) Είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ο ιδιαίτερος χαρακτήρας των συνδυαστικών μηχανισμών ή πλατφορμών στο πλαίσιο των οποίων η Επιτροπή συνδυάζει τη συνεισφορά της με εκείνη των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και να αποσαφηνιστεί η εφαρμογή των διατάξεων για τα χρηματοδοτικά μέσα και τις δημοσιονομικές εγγυήσεις.
- (154) Οι κανόνες σχετικά με τις προμήθειες και οι αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις που ανατίθενται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης για ίδιο λογαριασμό θα πρέπει να βασίζονται στους κανόνες που περιλαμβάνονται στην οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁸⁾ και στην οδηγία 2014/24/ΕΕ.
- (155) Η πείρα έχει καταδείξει ότι η εφαρμογή των κανόνων για τις προμήθειες στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού δεν ενδείκνυται για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων για χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που συνδέονται με την έκδοση, την πώληση, την αγορά ή τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων κατά την έννοια της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁹⁾, οι οποίες χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή στο πλαίσιο των δανειοληπτικών και δανειοδοτικών πράξεων, της διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και των ταμειακών πράξεων της. Σε αυτές περιλαμβάνονται υπηρεσίες που παρέχονται από κεντρικές τράπεζες, τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, την ΕΤΕπ και άλλους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, καθώς και από εθνικές οντότητες επιφορτισμένες με την έκδοση και τη διαχείριση δημόσιου χρέους. Για τον λόγο αυτό και σύμφωνα με το άρθρο 10 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, οι κανόνες περί προμηθειών που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται στις εν λόγω υπηρεσίες.

⁽²⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

⁽²⁸⁾ Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 1).

⁽²⁹⁾ Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349).

- (156) Υπό το πρίσμα της πανδημίας της COVID-19, είναι σκόπιμο να τροποποιηθεί ο ορισμός της κρίσης, ο οποίος ισχύει ιδίως για τις κοινές διατάξεις και τις προμήθειες στον τομέα των εξωτερικών δράσεων και θα πρέπει να καλύπτει τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων, την ασφάλεια των τροφίμων, τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων και τις παγκόσμιες απειλές κατά της υγείας. Για να καταστεί δυνατή η ευελιξία που απαιτείται για την εξασφάλιση ταχείας αντίδρασης σε απρόβλεπτες καταστάσεις κατεπείγουσας ανάγκης που προκύπτουν από μια κρίση, η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να επιτρέπεται να εφαρμόζει απλουστευμένους κανόνες προμηθειών, όπως η χρήση διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού που εφαρμόζεται σε καταστάσεις κρίσης και η αποδοχή αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής από τον τεκμαιρόμενο ανάδοχο μετά την απόφαση ανάθεσης, αλλά σε κάθε περίπτωση πριν από την υπογραφή της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει επίσης να διαθέτει την ευελιξία να τροποποιεί κατ' εξαίρεση μια σύμβαση ή μια σύμβαση-πλαίσιο, πέραν των εφαρμοστέων κατώτατων ορίων, χωρίς διαδικασία προμήθειας, προκειμένου για την αντιμετώπιση μιας κρίσης. Επιπλέον, όταν υφίσταται κατάσταση κρίσης, θα πρέπει να είναι δυνατόν, κατ' εξαίρεση, να προστίθενται νέες αναθέτουσες αρχές μετά την έναρξη διαδικασίας προμηθειών και πριν από την υπογραφή της σύμβασης ή μετά από τροποποίηση μιας σύμβασης χωρίς να περιορίζεται ο ανταγωνισμός. Θα πρέπει να απαιτείται κήρυξη καταστάσεως κρίσεως σύμφωνα με τους σχετικούς εσωτερικούς κανόνες πριν από την προσφυγή στους εν λόγω απλουστευμένους κανόνες, με εξαίρεση τις προμήθειες στον τομέα της εξωτερικής δράσης, για τις οποίες δεν απαιτείται η κήρυξη καταστάσεως κρίσεως. Επιπλέον, οι αρμόδιοι διατάκτες θα πρέπει να αιτιολογούν κατά περίπτωση τον κατεπείγοντα χαρακτήρα που προκύπτει από την κηρυχθείσα κρίση.
- (157) Στην περίπτωση μεικτών συμβάσεων, θα πρέπει να διευκρινιστεί η μεθοδολογία των αναθετουσών αρχών για τον καθορισμό των εφαρμοστέων κανόνων.
- (158) Θα πρέπει να αποσαφηνιστούν τα εκ των προτέρων και εκ των υστέρων μέτρα δημοσιότητας που είναι αναγκαία για τη διεξαγωγή διαδικασίας προμηθειών για τις συμβάσεις ίσου ή μεγαλύτερου ύψους από τα κατώτατα όρια που ορίζονται στην οδηγία 2014/24/ΕΕ, για τις συμβάσεις κάτω από τα όρια αυτά καθώς και για τις συμβάσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας.
- (159) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να περιλαμβάνει εξαντλητικό κατάλογο του συνόλου των διαδικασιών προμηθειών που έχουν στη διάθεσή τους τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, ανεξάρτητα από τα κατώτατα όρια.
- (160) Για λόγους διοικητικής απλούστευσης και προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των ΜΜΕ, είναι σκόπιμο να προβλεφθούν διαδικασίες με διαπραγμάτευση για συμβάσεις μεσαίου ύψους.
- (161) Όπου απαιτείται, θα πρέπει να είναι δυνατή η πραγματοποίηση ομαδοποιημένης προμήθειας μεταξύ, αφενός, μίας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών από τα κράτη μέλη και, αφετέρου, θεσμικών οργάνων της Ένωσης, οργανισμών της Ένωσης ή εκτελεστικών οργανισμών, χωρίς τα εν λόγω θεσμικά και λοιπά όργανα ή οργανισμοί να υποχρεούνται να αποκτούν έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες. Για να μπορούν οι αναθέτουσες αρχές να επωφεληθούν πλήρως από τις δυνατότητες της εσωτερικής αγοράς από άποψη οικονομικών κλίμακας και επιμερισμού κινδύνων-οφελών, θα πρέπει να επεκταθούν οι δυνατότητες των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, των οργανισμών της Ένωσης ή των εκτελεστικών οργανισμών να αγοράζουν αγαθά ή υπηρεσίες εξ ονόματος δύο ή περισσότερων κρατών μελών. Ένα θεσμικό όργανο της Ένωσης, ένας οργανισμός της Ένωσης ή ένας εκτελεστικός οργανισμός θα πρέπει να είναι σε θέση να διεξάγει τη σχετική διαδικασία προμήθειας για λογαριασμό ή εξ ονόματος των κρατών μελών βάσει συμφωνίας μεταξύ των μερών ή να ενεργεί ως χονδρέμπορος, αγοράζοντας, αποθηκεύοντας και μεταπωλώντας ή δωρίζοντας αγαθά και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των μισθωμάτων, σε κράτη μέλη ή οργανισμούς-εταίρους που έχει επιλέξει. Σύμφωνα με τους κανόνες σχετικά με τη συμμόρφωση του παράγωγου δικαίου με τον παρόντα κανονισμό, άλλες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης μπορούν να περιέχουν ειδικότερους κανόνες σχετικά με τις ομαδοποιημένες προμήθειες ή τις προμήθειες για λογαριασμό ή εξ ονόματος των κρατών μελών. Όταν συμβαίνει αυτό, στις πράξεις αυτές θα πρέπει να αναφέρονται σαφώς αυτές οι παρεκκλίσεις και να παρατίθενται οι ειδικοί λόγοι που τις δικαιολογούν.
- (162) Όπως στην περίπτωση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει διαβούλευση με φορείς της αγοράς πριν από την έναρξη διαδικασίας προμηθειών. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η σύμπραξη καινοτομίας χρησιμοποιείται μόνο σε περίπτωση που τα επιθυμητά έργα, αγαθά ή υπηρεσίες δεν υπάρχουν στην αγορά ή δεν αποτελούν αντικείμενο αναπτυξιακής δραστηριότητας με προσανατολισμό την αγορά, θα πρέπει να θεσπιστεί στον παρόντα κανονισμό υποχρέωση διενέργειας προκαταρκτικής διαβούλευσης με φορείς της αγοράς πριν από τη χρήση σύμπραξης καινοτομίας.
- (163) Θα πρέπει επιπροσθέτως να διευκρινιστεί η συμβολή των αναθετουσών αρχών στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προώθηση βιώσιμης ανάπτυξης, με ταυτόχρονη επίτευξη της καλύτερης σχέσης ποιότητας/τιμής για τις συμβάσεις τους, ιδίως με την απαίτηση ειδικών σημάτων ή τη χρήση κατάλληλων μεθόδων ανάθεσης.
- (164) Σύμφωνα με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η πρόοδος προς την υλοποίηση των οικολογικών πτυχών θα πρέπει να διασφαλίζεται με τη συμπερίληψη, κατά περίπτωση, στις προσκλήσεις υποβολής προσφορών, πράσινων κριτηρίων επιλογής ή ανάθεσης, τα οποία θα παρέχουν κίνητρα στους οικονομικούς φορείς για να προσφέρουν πιο βιώσιμες επιλογές.

- (165) Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι, κατά την εκτέλεση των συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς συμμορφώνονται με τις ισχύουσες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και εργασιακές υποχρεώσεις δυνάμει του δικαίου της Ένωσης, της εθνικής νομοθεσίας, συλλογικών συμβάσεων ή των διεθνών κοινωνικών και περιβαλλοντικών συμβάσεων που απαριθμούνται στο παράρτημα Χ της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, οι υποχρεώσεις αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνονται στις ελάχιστες απαιτήσεις που ορίζονται από την αναθέτουσα αρχή και να ενσωματώνονται στις συμβάσεις που υπογράφονται από την αναθέτουσα αρχή.
- (166) Είναι σκόπιμο οι περιπτώσεις στις οποίες γίνεται συνήθως αναφορά με τον όρο καταστάσεις «σύγκρουσης συμφερόντων» να εντοπίζονται και να τυγχάνουν διαφορετικής μεταχείρισης. Η έννοια της «σύγκρουσης συμφερόντων» θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο σε περιπτώσεις στις οποίες ένα πρόσωπο ή μια οντότητα που έχει επιφορτιστεί με καθήκοντα δημοσιονομικού προγραμματισμού, εκτέλεσης του προϋπολογισμού, λογιστικού ή άλλου ελέγχου, ή ένας μόνιμος ή άλλος υπάλληλος θεσμικού οργάνου της Ένωσης ή εθνικών αρχών σε οποιοδήποτε επίπεδο βρίσκεται σε μια τέτοια κατάσταση. Απόπειρες να επηρεαστεί με αθέμιτο τρόπο μια διαδικασία ανάθεσης ή να αποκτηθούν πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο μπορεί να οδηγήσει στην απόρριψη από τη διαδικασία ανάθεσης και/ή σε αποκλεισμό από τα κονδύλια της Ένωσης. Επιπροσθέτως, οι οικονομικοί φορείς ενδέχεται να είναι σε κατάσταση η οποία δεν επιτρέπει την επιλογή τους για την εκτέλεση σύμβασης λόγω αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων. Για παράδειγμα, μία εταιρεία δεν θα πρέπει να αξιολογεί έργο στο οποίο συμμετείχε η ίδια ούτε ένας ελεγκτής να είναι σε θέση να ελέγχει λογαριασμούς τους οποίους προηγουμένως έχει πιστοποιήσει. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των συγκρούσεων συμφερόντων και της υποχρέωσης δημιουργίας συστημάτων για τον εντοπισμό και την πρόληψη αυτών των συγκρούσεων θα πρέπει να τηρείται η αρχή της αναλογικότητας. Μέσω κατάλληλων κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την αξιολόγηση των συγκρούσεων συμφερόντων θα πρέπει να παρέχονται πρόσθετες διευκρινίσεις στους αξιολογητές αυτών των καταστάσεων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, για τον σκοπό της συμβολής στην ασφάλεια δικαίου.
- (167) Για να διασφαλιστεί η απουσία αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων που μπορούν να επηρεάσουν ή υπάρχει κίνδυνος να επηρεάσουν την ικανότητα εκτέλεσης της σύμβασης με ανεξάρτητο, αμερόληπτο και αντικειμενικό τρόπο, είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστούν οι υποχρεώσεις της αναθέτουσας αρχής και των υποψηφίων ή προσφερόντων. Αφενός, οι υποψήφιοι, οι προσφέροντες και, κατά περίπτωση, οι οντότητες στην ικανότητα των οποίων βασίζονται, καθώς και οι προβλεπόμενοι υπεργολάβοι θα πρέπει να δηλώνουν την απουσία τέτοιων αντικρουόμενων συμφερόντων και να παρέχουν σχετικές πληροφορίες, εφόσον τους ζητηθεί. Από την άλλη πλευρά, η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να αξιολογεί την ύπαρξη αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων όταν δηλώνονται ή βάσει πρόσθετων πληροφοριών. Όταν διαπιστώνονται τέτοια αντικρουόμενα επαγγελματικά συμφέροντα, αυτό θα πρέπει να οδηγεί σε απόρριψη από τη διαδικασία ανάθεσης.
- (168) Μια ανταγωνιστική και ανοικτή εσωτερική αγορά θα πρέπει να διασφαλίζει ίσους όρους ανταγωνισμού και να επιτρέπει τόσο στους ευρωπαϊκούς όσο και στους ξένους οικονομικούς φορείς να ανταγωνίζονται σε αξιοκρατική βάση. Οι ξένες επιδοτήσεις μπορούν να στρεβλώσουν την εσωτερική αγορά και να υπονομεύσουν τους ίσους όρους ανταγωνισμού στις διαδικασίες προμηθειών όταν, για παράδειγμα, οι οικονομικοί φορείς στους οποίους έχουν χορηγηθεί έχουν επωφεληθεί από ξένες επιδοτήσεις. Για να αντιμετωπισθεί αυτός ο κίνδυνος, ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2560 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁰⁾ θέσπισε κανόνες και διαδικασίες που αποσκοπούν στη διερεύνηση ξένων επιδοτήσεων που στρεβλώνουν πραγματικά ή δυνητικά την εσωτερική αγορά και, κατά περίπτωση, στη διασφάλιση της επανόρθωσης των εν λόγω στρεβλώσεων. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη και των διαδικασιών προμηθειών δυνάμει του παρόντος κανονισμού, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, οι οργανισμοί της Ένωσης και οι εκτελεστικοί οργανισμοί θα πρέπει να εφαρμόζουν, τηρουμένων των αναλογιών, τους ίδιους κανόνες και τις ίδιες διαδικασίες για τις ξένες επιδοτήσεις που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2560.
- (169) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή σε σχέση με τις διαδικαστικές λεπτομέρειες και τα συναφή στοιχεία που αφορούν την προκαταρκτική εξέταση και την εις βάθος διερεύνηση τυχόν ξένων χρηματοδοτικών συνεισφορών που λαμβάνονται στο πλαίσιο διαδικασίας προμηθειών. Οι εν λόγω εκτελεστικές αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³¹⁾.
- (170) Σύμφωνα με την οδηγία 2014/24/ΕΕ, θα πρέπει να είναι δυνατή η επαλήθευση του αποκλεισμού οικονομικού φορέα, η εφαρμογή κριτηρίων επιλογής και ανάθεσης καθώς και η επαλήθευση της συμμόρφωσης με τα έγγραφα της προμήθειας, χωρίς συγκεκριμένη σειρά. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να είναι δυνατή η απόρριψη προσφορών βάσει των κριτηρίων ανάθεσης, χωρίς προηγούμενο έλεγχο των κριτηρίων αποκλεισμού ή επιλογής του αντίστοιχου προσφέροντος.
- (171) Οι συμβάσεις θα πρέπει να ανατίθενται με βάση την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, σύμφωνα με το άρθρο 67 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

⁽³⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2560 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για τις ξένες επιδοτήσεις που στρεβλώνουν την εσωτερική αγορά (ΕΕ L 330 της 23.12.2022, σ. 1).

⁽³¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (172) Για τους σκοπούς της ασφάλειας δικαίου, είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι τα κριτήρια επιλογής συνδέονται αυστηρά με την αξιολόγηση των υποψηφίων ή των προσφερόντων και ότι τα κριτήρια ανάθεσης συνδέονται αυστηρά με την αξιολόγηση των προσφορών. Για να ευθυγραμμιστούν οι κανόνες για τις προμήθειες της Ένωσης με την οδηγία 2014/24/ΕΕ, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν ως κριτήριο ανάθεσης την οργάνωση, τα προσόντα και την πείρα του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, όταν αυτό μπορεί να επηρεάσει την ποιότητα της εκτέλεσης της σύμβασης και, κατ' επέκταση, την οικονομική αξία της προσφοράς. Οι αναθέτουσες αρχές που χρησιμοποιούν οποιοδήποτε από τα εν λόγω κριτήρια ανάθεσης θα πρέπει να εξασφαλίζουν, με κατάλληλα συμβατικά μέσα, ότι το προσωπικό στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης πληροί πράγματι τα καθορισμένα πρότυπα ποιότητας. Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να δίνουν τη συγκατάθεσή τους για κάθε αντικατάσταση του εν λόγω προσωπικού και να επαληθεύουν κατά πόσον το προσωπικό που αντικαθιστά το προηγούμενο προσωπικό προσφέρει ισοδύναμο επίπεδο ποιότητας με το αντικατασταθέν προσωπικό. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει αλληλεπικάλυψη και διπλή αξιολόγηση του ίδιου στοιχείου στο πλαίσιο των κριτηρίων επιλογής και ανάθεσης.
- (173) Είναι αναγκαίο να απλουστευθούν οι κανόνες που διέπουν τα δυναμικά συστήματα αγορών για να μειωθούν οι χρονοβόρες διαδικασίες και να μπορούν οι αναθέτουσες αρχές να αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητες τις οποίες προσφέρει αυτή η μέθοδος αγορών. Ειδικότερα, τα εν λόγω συστήματα θα πρέπει να λειτουργούν με τη μορφή κλειστής διαδικασίας, επιτρέποντας έτσι σε κάθε οικονομικό φορέα που υποβάλλει αίτηση συμμετοχής και πληροί τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής να συμμετέχει σε διαδικασίες προμηθειών που διεξάγονται μέσω του δυναμικού συστήματος αγορών κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος του, η οποία δεν θα πρέπει να περιορίζεται σε τέσσερα έτη. Οι προσφορές μπορούν επίσης να υποβάλλονται με τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου, ιδίως για έτοιμα προς χρήση προϊόντα ή υπηρεσίες που είναι γενικά διαθέσιμα στην αγορά. Επιπλέον, προκειμένου να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος, θα πρέπει να καταργηθεί η απαίτηση διορισμού επιτροπής αποσφράγισης και αξιολόγησης για συγκεκριμένες προμήθειες στο πλαίσιο ενός δυναμικού συστήματος αγορών.
- (174) Λαμβανομένης υπόψη της προόδου όσον αφορά την ψηφιοποίηση των διαδικασιών προμηθειών, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι δημόσιες συνδριάσεις αποσφράγισης για ανοικτές διαδικασίες μπορούν να διοργανώνονται εξ αποστάσεως μέσω βιντεοδιασκέψεων.
- (175) Για λόγους απλούστευσης και ευθυγράμμισης με τους κανόνες που ισχύουν για τις προμήθειες από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης για ίδιο λογαριασμό, η υποχρέωση δημοσίευσης του καταλόγου των επιλεγέντων υποψηφίων που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά στον ιστότοπο της Επιτροπής θα πρέπει να απαλειφθεί στον τομέα των εξωτερικών δράσεων.
- (176) Η διαδικασία προμηθειών στην Ένωση θα πρέπει να διασφαλίζει την αποδοτική, διαφανή και κατάλληλη χρήση των πόρων της Ένωσης, περιορίζοντας ταυτόχρονα τη διοικητική επιβάρυνση για τους αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης. Εν προκειμένω, η ηλεκτρονική προμήθεια αναμένεται ότι θα συμβάλει στην καλύτερη χρήση των πόρων της Ένωσης και ότι θα βελτιώσει την πρόσβαση όλων των οικονομικών φορέων στις συμβάσεις. Όλα τα θεσμικά όργανα της Ένωσης που διενεργούν διαδικασίες προμηθειών θα πρέπει να δημοσιεύουν στους δικτυακούς τους τόπους σαφείς κανόνες όσον αφορά την αγορά, τις δαπάνες και την παρακολούθηση καθώς και όλες τις συμβάσεις που έχουν ανατεθεί, συμπεριλαμβανομένης της αξίας τους.
- (177) Στις ηλεκτρονικές προμήθειες, η ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών με τους συμμετέχοντες θα πρέπει να βασίζεται στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό σε υφιστάμενα πρότυπα, όπως το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας και τα πρότυπα ηλεκτρονικής τιμολόγησης που ορίζονται αντίστοιχα στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής⁽³²⁾ και στην οδηγία 2014/55/ΕΕ.
- (178) Θα πρέπει να διευκρινιστεί η πρόβλεψη αρχικού σταδίου και αξιολόγησης για κάθε διαδικασία. Η απόφαση ανάθεσης θα πρέπει να είναι πάντα το αποτέλεσμα αξιολόγησης.
- (179) Κατά την κοινοποίηση του αποτελέσματος διαδικασίας, οι υποψήφιοι και οι προσφέροντες θα πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με τους λόγους για τους οποίους λήφθηκε η απόφαση και να λαμβάνουν εμπεριστατωμένη αιτιολόγηση με βάση το περιεχόμενο της έκθεσης αξιολόγησης.
- (180) Είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι, κατόπιν αιτήματος, οι μη επιλεγέντες προσφέροντες που υπέβαλαν συμβατές προσφορές θα πρέπει να λαμβάνουν γνώση των στοιχείων και των σχετικών πλεονεκτημάτων της επιλεγείσας προσφοράς. Οι απορριφθέντες προσφέροντες θα πρέπει, κατόπιν αιτήσεως, να λαμβάνουν συμπληρωματικές πληροφορίες, ακόμη και όταν η συμμόρφωση της προσφοράς τους δεν έχει ελεγχθεί λόγω της σειράς που έχει επιλεγεί για την εξέταση των κριτηρίων. Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι οι προσφέροντες που απορρίπτονται δεν θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές.
- (181) Όσον αφορά τις συμβάσεις-πλαίσια με διεξαγωγή νέου διαγωνισμού, δεν θα πρέπει να υπάρχει υποχρέωση παροχής των στοιχείων και των σχετικών πλεονεκτημάτων της επιλεγείσας προσφοράς σε μη επιλεγέντα ανάδοχο, με βάση το σκεπτικό ότι η κατοχή αυτών των πληροφοριών από τα μέρη της ίδιας σύμβασης-πλαισίου κάθε φορά που ο διαγωνισμός διεξάγεται εκ νέου, ενδέχεται να υπονομεύσει τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ τους.

⁽³²⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής, της 5ης Ιανουαρίου 2016, για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (ΕΕ L 3 της 6.1.2016, σ. 16).

- (182) Η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να είναι σε θέση να ακυρώσει τη διαδικασία προμηθειών, ή στην περίπτωση διαδικασιών ανάθεσης σε παρτίδες ή από πολλαπλές πηγές να την ακυρώσει εν μέρει πριν από την υπογραφή της σύμβασης, χωρίς οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες να μπορούν να διεκδικήσουν αποζημίωση. Το ανωτέρω ισχύει με την επιφύλαξη των περιπτώσεων στις οποίες η αναθέτουσα αρχή έχει ενεργήσει κατά τρόπο ώστε να μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για την πρόκληση βλάβης, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης.
- (183) Η ανάθεση συμβάσεων κατόπιν προμήθειας από πολλαπλές πηγές θα πρέπει να επιτρέπεται σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ιδίως προκειμένου να αποφεύγεται η υπερβολική εξάρτηση από έναν μόνο πάροχο, για κρίσιμο εξοπλισμό και υπηρεσίες, λαμβανομένων υπόψη των στόχων της τεχνολογικής ανεξαρτησίας και της συνέχειας των υπηρεσιών.
- (184) Όπως στην περίπτωση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστούν οι όροι υπό τους οποίους είναι δυνατή η τροποποίηση σύμβασης κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της χωρίς νέα διαδικασία προμήθειας. Ειδικότερα, νέα διαδικασία προμήθειας δεν θα πρέπει να απαιτείται σε περιπτώσεις διοικητικών αλλαγών, καθολικής διαδοχής και όπου η εφαρμογή σαφών και μη αμφιλεγόμενων ρητρών ή επιλογών δεν μεταβάλλουν τις ελάχιστες απαιτήσεις της αρχικής διαδικασίας. Θα πρέπει να απαιτείται νέα διαδικασία προμήθειας σε περίπτωση ουσιωδών μεταβολών της αρχικής σύμβασης, ιδίως του πεδίου και του περιεχομένου των αμοιβαίων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μερών, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Οι εν λόγω μεταβολές αποτελούν ένδειξη της πρόθεσης των μερών να επαναδιαπραγματευθούν τους ουσιαστικούς όρους της σύμβασης, ιδίως, σε περίπτωση που οι τροποποιήσεις θα επηρέαζαν το αποτέλεσμα της διαδικασίας, εάν οι τροποποιημένοι όροι αποτελούσαν μέρος της αρχικής διαδικασίας.
- (185) Η πείρα που έχει αποκτηθεί έχει καταδείξει ότι είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί σε ποιες περιπτώσεις μια τροποποίηση θεωρείται ότι μεταβάλλει το αντικείμενο της σύμβασης.
- (186) Είναι αναγκαίο να προβλέπεται η επιλογή απαίτησης εγγύησης καλής εκτέλεσης στην περίπτωση έργων, αγαθών και πολύπλοκων υπηρεσιών, προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση των ουσιωδών συμβατικών υποχρεώσεων και η ορθή εκτέλεση της σύμβασης καθ' όλη τη διάρκειά της. Είναι επίσης αναγκαίο να προβλέπεται η επιλογή απαίτησης παρακράτησης χρηματικής εγγύησης για την κάλυψη της περιόδου ευθύνης που προβλέπει η σύμβαση, σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική στους οικείους τομείς.
- (187) Για να καθοριστούν τα εφαρμοστέα κατώτατα όρια και οι εφαρμοστέες διαδικασίες, θα πρέπει να διευκρινιστεί αν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, οι εκτελεστικοί και λοιποί οργανισμοί της Ένωσης θεωρούνται αναθέτουσες αρχές. Δεν θα πρέπει να θεωρούνται αναθέτουσες αρχές σε περιπτώσεις στις οποίες αγοράζουν από μια κεντρική αρχή προμηθειών. Επιπλέον, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης αποτελούν μια ενιαία νομική οντότητα και οι υπηρεσίες τους δεν είναι σε θέση να συνάπτουν συμβάσεις, αλλά μόνο συμφωνίες επιπέδου εξυπηρέτησης μεταξύ τους.
- (188) Είναι σκόπιμο να περιληφθεί στον παρόντα κανονισμό αναφορά στα κατώτατα όρια που προβλέπονται στην οδηγία 2014/24/ΕΕ, τα οποία εφαρμόζονται στις συμβάσεις έργων και αγαθών και υπηρεσιών και στην οδηγία 2014/23/ΕΕ για τις παραχωρήσεις. Η αναθεώρηση των εν λόγω κατώτατων ορίων που ορίζονται στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/23/ΕΕ θα πρέπει, επομένως, να εφαρμοστεί άμεσα στις προμήθειες και αντίστοιχα στις παραχωρήσεις βάσει του παρόντος κανονισμού.
- (189) Η ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης θα πρέπει να απλουστευθεί με την εφαρμογή των κατώτατων ορίων που ορίζονται στην οδηγία 2014/23/ΕΕ στις συμβάσεις παραχώρησης.
- (190) Για λόγους εναρμόνισης και απλούστευσης, οι τυποποιημένες διαδικασίες που εφαρμόζονται στις προμήθειες θα πρέπει επίσης να εφαρμόζονται στις αγορές που προβλέπονται βάσει του απλοποιημένου καθεστώτος για συμβάσεις για κοινωνικές και λοιπές ειδικές υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 74 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Ως εκ τούτου, το κατώτατο όριο για τις αγορές απλοποιημένου καθεστώτος θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με το κατώτατο όριο που ισχύει για τις συμβάσεις υπηρεσιών.
- (191) Για την καλύτερη προσαρμογή των διαδικασιών προμηθειών στις συνθήκες της αγοράς εκτός της Ένωσης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις βάσει των οποίων οι αντιπροσωπείες της Ένωσης αναθέτουν συμβάσεις για ίδιο λογαριασμό σε τρίτες χώρες. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να αναθεωρηθούν τα κατώτατα όρια για την ανάθεση συμβάσεων που εφαρμόζονται από τις αντιπροσωπείες της Ένωσης σε τρίτες χώρες και να ευθυγραμμιστούν με εκείνα που εφαρμόζονται για την ανάθεση συμβάσεων στον τομέα των εξωτερικών δράσεων.
- (192) Είναι αναγκαίο να διευκρινιστούν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της περιόδου αναμονής που πρέπει να τηρηθούν πριν την υπογραφή σύμβασης ή σύμβασης-πλαίσιου.
- (193) Οι κανόνες που ισχύουν για τις προμήθειες στον τομέα των εξωτερικών δράσεων θα πρέπει να είναι συμβατοί με τις αρχές που καθορίζονται στις οδηγίες 2014/23/ΕΕ και 2014/24/ΕΕ.

- (194) Οι κανόνες σχετικά με την πρόσβαση στις προμήθειες, που εφαρμόζονται τόσο κατά την υποβολή των προσφορών όσο και κατά την εκτέλεση της σύμβασης, θα πρέπει να περιλαμβάνουν τους όρους που καθορίζονται στις εκτελεστικές πράξεις (μέτρα του μέσου για τις διεθνείς δημόσιες συμβάσεις - IPI) που εκδίδονται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³³⁾ καθώς και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις των αναδόχων που ορίζονται στον εν λόγω κανονισμό.
- (195) Για να περιοριστεί η πολυπλοκότητα, να εξορθολογιστούν οι υφιστάμενοι κανόνες και να βελτιωθεί η σαφήνεια των κανόνων για τις προμήθειες, είναι απαραίτητο να συγκεντρωθούν οι γενικές διατάξεις σχετικά με τις προμήθειες και οι ειδικές διατάξεις που ισχύουν για τις προμήθειες στον τομέα των εξωτερικών δράσεων και να εξαλειφθούν οι άσκοπες επαναλήψεις και οι διασταυρούμενες παραπομπές.
- (196) Είναι αναγκαίο να διευκρινιστούν οι οικονομικοί φορείς που έχουν πρόσβαση στις προμήθειες που συνάπτονται βάσει του παρόντος κανονισμού σε συνάρτηση με τον τόπο εγκατάστασής τους και να προβλεφθεί ρητά ότι η εν λόγω δυνατότητα πρόσβασης ισχύει και για διεθνείς οργανισμούς.
- (197) Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όταν η σύμβαση πρόκειται να ανατεθεί από αντιπροσωπεία της Ένωσης σε τρίτη χώρα ή αποκλειστικά προς το συμφέρον αντιπροσωπειών της Ένωσης σε τρίτη χώρα, ο αρμόδιος διατάκτης θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να επιτρέπει την πρόσβαση στη διαδικασία προμηθειών σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε τρίτη χώρα η οποία δεν έχει συνάψει ειδική συμφωνία με την Ένωση στον τομέα των προμηθειών. Η εν λόγω ευελιξία θα πρέπει να παρέχεται ιδίως όταν δεν υπάρχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε χώρες που έχουν πρόσβαση στις προμήθειες βάσει ειδικής συμφωνίας με την Ένωση στον τομέα των προμηθειών, τα οποία μπορούν να παράσχουν τις απαιτούμενες εργασίες, προμήθειες ή υπηρεσίες.
- (198) Για να επιτευχθεί ισορροπία ανάμεσα στην ανάγκη για διαφάνεια και μεγαλύτερη συνοχή των κανόνων για τις προμήθειες, αφενός, και στην ανάγκη για παροχή ευελιξίας όσον αφορά ορισμένες τεχνικές πτυχές των εν λόγω κανόνων, αφετέρου, οι τεχνικοί κανόνες για τις προμήθειες θα πρέπει να οριστούν σε παράρτημα του παρόντος κανονισμού και θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων δυνάμει του άρθρου 290 ΣΛΕΕ όσον αφορά τροποποιήσεις του εν λόγω παραρτήματος.
- (199) Πρέπει να αποσαφηνιστεί το πεδίο εφαρμογής του τίτλου που αναφέρεται στις επιχορηγήσεις, ιδίως ως προς το είδος της ενέργειας ή του οργανισμού που είναι δυνατό να τύχει επιχορήγησης, καθώς και ως προς τις νομικές δεσμεύσεις που είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη επιχορηγήσεων. Ειδικότερα, οι αποφάσεις επιχορήγησης θα πρέπει σταδιακά να καταργηθούν λόγω της περιορισμένης χρήσης τους και της σταδιακής εισαγωγής των ηλεκτρονικών επιχορηγήσεων. Η διάρθρωση του τίτλου θα πρέπει να απλουστευθεί με τη μετακίνηση των διατάξεων που αφορούν τα μέσα που δεν συνιστούν επιχορηγήσεις σε άλλα τμήματα του παρόντος κανονισμού. Η φύση των οργανισμών που δικαιούνται επιχορηγήσεις λειτουργίας θα πρέπει να διευκρινιστεί χωρίς αναφορά σε οργανισμούς που επιδιώκουν σκοπούς γενικού ενδιαφέροντος της Ένωσης καθώς η έννοια των οργανισμών αυτών επικαλύπτεται με την έννοια των οργανισμών οι οποίοι επιδιώκουν στόχο που εντάσσεται σε πολιτική της Ένωσης και την υποστηρίζει.
- (200) Με στόχο να απλοποιηθούν οι διαδικασίες και να βελτιωθεί η σαφήνεια του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να απλουστευθούν και να εξορθολογιστούν οι διατάξεις που σχετίζονται με το περιεχόμενο της αίτησης επιχορήγησης, της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων και της συμφωνίας επιχορήγησης.
- (201) Με στόχο να διευκολυνθεί η υλοποίηση των ενεργειών που χρηματοδοτούνται από περισσότερους του ενός δωρητές όταν το ύψος της συνολικής χρηματοδότησης της ενέργειας δεν είναι γνωστό κατά τη δέσμευση της συνεισφοράς της Ένωσης, είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστεί ο τρόπος με τον οποίο καθορίζεται η συνεισφορά της Ένωσης και η μέθοδος για τον έλεγχο της χρήσης της.
- (202) Θα πρέπει να θεσπιστεί μια νέα κατηγορία επιχορήγησης πολύ μικρού ύψους έως 15 000 EUR, με σκοπό την απλούστευση των διοικητικών απαιτήσεων για τους αιτούντες ενωσιακή χρηματοδότηση. Δεδομένου του πολύ μικρού ύψους αυτών των επιχορηγήσεων, θα πρέπει να αρθούν οι απαιτήσεις για την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης και για την αξιολόγηση της χρηματοδοτικής ικανότητας.
- (203) Προκειμένου να απλουστευθούν περαιτέρω οι αιτήσεις επιχορήγησης σύμφωνα με τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, ο διατάκτης θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αποφασίζει, βάσει εκτίμησης κινδύνου, ότι οι έλεγχοι της χρηματοοικονομικής ικανότητας θα επικεντρώνονται μόνο στον κύριο αιτούντα.
- (204) Η πείρα από τη χρήση κατ' αποκοπή ποσών, μοναδιαίων δαπανών ή ενιαίων συντελεστών, έδειξε ότι αυτές οι μορφές χρηματοδότησης φέρνουν μεγάλη διοικητική απλούστευση και μειώνουν σημαντικά τον κίνδυνο σφαλμάτων. Ανεξαρτήτως του τομέα παρέμβασης της Ένωσης τα κατ' αποκοπή ποσά, οι μοναδιαίες δαπάνες και οι ενιαίοι συντελεστές αποτελούν κατάλληλη μορφή χρηματοδότησης και ιδίως για τις τυποποιημένες και επαναλαμβανόμενες ενέργειες όπως είναι

⁽³³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουνίου 2022, σχετικά με την πρόσβαση των οικονομικών φορέων, αγαθών και υπηρεσιών τρίτων χωρών στις αγορές της Ένωσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και των συμβάσεων παραχώρησης και τις διαδικασίες που υποστηρίζουν τις διαπραγματεύσεις σχετικά με την πρόσβαση των οικονομικών φορέων, αγαθών και υπηρεσιών της Ένωσης στις αγορές δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων παραχώρησης τρίτων χωρών (μέσο για τις διεθνείς δημόσιες συμβάσεις - IPI) (ΕΕ L 173 της 30.6.2022, σ. 1).

η κινητικότητα ή οι δραστηριότητες κατάρτισης κ.λπ. Επιπλέον, καθώς πραγματοποιείται από τα όργανα κρατών μελών θεσμική συνεργασία μεταξύ δημόσιων αρχών των κρατών μελών και δικαιούχων ή συμμετεχόντων κρατών (θεσμική αδελφοποίηση), η χρήση απλουστευμένων επιλογών κόστους είναι δικαιολογημένη και αναμένεται να προαγάγει την ενεργό συμμετοχή τους. Προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα, τα κράτη μέλη και οι λοιποί αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης θα πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιούν συχνότερα τις απλουστευμένες επιλογές κόστους. Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να καταστούν πιο ευέλικτες οι προϋποθέσεις για τη χρήση κατ' αποκοπή ποσών, μοναδιαίων δαπανών και ενιαίων συντελεστών. Είναι ανάγκη να υπάρξει ρητή πρόβλεψη για τον καθορισμό ενιαίων κατ' αποκοπή ποσών που θα καλύπτουν το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας. Επιπροσθέτως, για να ενθαρρυνθεί η εστίαση στα αποτελέσματα, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη χρηματοδότηση με βάση τις εκροές. Τα κατ' αποκοπή ποσά, οι μοναδιαίες δαπάνες και οι ενιαίοι συντελεστές με βάση τις εισροές θα πρέπει να παραμείνουν ως επιλογή για τις περιπτώσεις στις οποίες δεν είναι εφικτό ή ενδεδειγμένο να βασιστούν στις εκροές.

- (205) Για λόγους ασφάλειας δικαίου, είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι, όταν μια επιχορήγηση λαμβάνει τη μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες, οι διατάξεις σχετικά με τον εκτιμώμενο προϋπολογισμό, τη συγχρηματοδότηση και τη μη διπλή χρηματοδότηση δεν εφαρμόζονται, δεδομένου ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν σε περίπτωση που το προς επιστροφή ποσό συνδέεται με καθορισμένους όρους ή αποτελέσματα και είναι αποσυνδεδεμένο από τις υποκείμενες δαπάνες.
- (206) Οι διοικητικές διαδικασίες για την έγκριση κατ' αποκοπή ποσών, μοναδιαίων δαπανών και ενιαίων συντελεστών θα πρέπει να απλουστευθούν με την εξουσιοδότηση του αρμόδιου διατάκτη για τις εν λόγω εγκρίσεις. Κατά περίπτωση, η εν λόγω έγκριση θα πρέπει να χορηγείται από την Επιτροπή ανάλογα με τη φύση των δραστηριοτήτων ή των δαπανών ή ανάλογα με τον αριθμό των εμπλεκόμενων διατακτών.
- (207) Για να καλυφθεί η έλλειψη δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των κατ' αποκοπή ποσών, των μοναδιαίων δαπανών και των ενιαίων συντελεστών, θα πρέπει να επιτρέπεται η χρήση κρίσης εμπειρογνομόνων.
- (208) Αν και θα πρέπει να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες συχνότερης χρήσης απλουστευμένων μορφών χρηματοδότησης, θα πρέπει να τηρείται η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και, ειδικότερα, οι αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποφυγής της διπλής χρηματοδότησης. Για τον σκοπό αυτό, οι απλουστευμένες μορφές χρηματοδότησης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι χρησιμοποιούμενοι πόροι είναι κατάλληλοι για τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν, ότι παρέχεται μόνον άπαξ χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό για τις ίδιες δαπάνες, ότι γίνεται σεβαστή η αρχή της συγχρηματοδότησης και ότι γενικά αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση των αποδεκτών. Ως εκ τούτου, οι απλουστευμένες μορφές χρηματοδότησης θα πρέπει να βασίζονται σε στατιστικά ή λογιστικά στοιχεία, παρεμφερή αντικειμενικά μέσα ή στην κρίση εμπειρογνομόνων. Επιπλέον, θα πρέπει να συνεχίσουν να εφαρμόζονται κατάλληλες επαληθεύσεις, έλεγχοι και περιοδικές αξιολογήσεις.
- (209) Θα πρέπει να αποσαφηνιστεί το πεδίο των επαληθεύσεων και των ελέγχων, σε αντιδιαστολή με τις περιοδικές αξιολογήσεις των κατ' αποκοπή ποσών, των μοναδιαίων δαπανών ή των ενιαίων συντελεστών. Οι εν λόγω επαληθεύσεις και έλεγχοι θα πρέπει να επικεντρώνονται στην εκπλήρωση των όρων που ενεργοποιούν την καταβολή κατ' αποκοπή ποσών, μοναδιαίων δαπανών ή ενιαίων συντελεστών, συμπεριλαμβανομένης, όπου απαιτείται, της επίτευξης εκροών και/ή αποτελεσμάτων. Με βάση αυτούς τους όρους δεν θα πρέπει να απαιτείται υποβολή έκθεσης για τις πραγματικές δαπάνες του δικαιούχου. Στις περιπτώσεις όπου το ύψος της χρηματοδότησης με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες ή ενιαίο συντελεστή έχει αποφασιστεί εκ των προτέρων από τον αρμόδιο διατάκτη ή την Επιτροπή, αυτό δεν θα πρέπει να αμφισβητείται με εκ των υστέρων ελέγχους. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τη μείωση επιχορήγησης σε περίπτωση ανεπαρκούς, μερικής ή καθυστερημένης υλοποίησης ή σε περίπτωση παρατυπίας, απάτης ή αθέτησης άλλων υποχρεώσεων. Ειδικότερα, η επιχορήγηση θα πρέπει να μειώνεται σε περίπτωση που δεν έχουν εκπληρωθεί οι όροι που ενεργοποιούν την καταβολή κατ' αποκοπή ποσών, μοναδιαίων δαπανών ή ενιαίων συντελεστών. Η συχνότητα και το πεδίο των περιοδικών αξιολογήσεων θα πρέπει να εξαρτώνται από την εξέλιξη και τη φύση των δαπανών, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις ουσιώδεις μεταβολές των τιμών της αγοράς και άλλες συναφείς περιστάσεις. Η περιοδική αξιολόγηση ενδέχεται να οδηγήσει σε επικαιροποιήσεις των κατ' αποκοπή ποσών, των μοναδιαίων δαπανών ή των ενιαίων συντελεστών που θα ισχύουν στις μελλοντικές συμφωνίες αλλά δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για να αμφισβητηθεί το ύψος των κατ' αποκοπή ποσών, των μοναδιαίων δαπανών και των ενιαίων συντελεστών που έχουν ήδη συμφωνηθεί. Η περιοδική αξιολόγηση των κατ' αποκοπή ποσών, των μοναδιαίων δαπανών και των ενιαίων συντελεστών ενδέχεται να απαιτεί πρόσβαση στους λογαριασμούς του δικαιούχου για στατιστικούς και μεθοδολογικούς σκοπούς και η πρόσβαση αυτή είναι επίσης αναγκαία για την πρόληψη και τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης.
- (210) Όταν μια επιχορήγηση λαμβάνει τη μορφή ενιαίων συντελεστών, μοναδιαίων δαπανών ή κατ' αποκοπή ποσών και, ως εκ τούτου, δεν πραγματοποιείται εκ των υστέρων επαλήθευση των υποκείμενων δαπανών, δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί ότι οι επιλέξιμες δαπάνες πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της δράσης. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι εκ των υστέρων έλεγχοι των δικαιούχων θα επαληθεύουν ότι η εκπλήρωση των προϋποθέσεων που ενεργοποιούν την καταβολή των ενιαίων συντελεστών, των μοναδιαίων δαπανών ή των κατ' αποκοπή ποσών επιτεύχθηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου υλοποίησης.

- (211) Προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμετοχή μικρών οργανισμών στην υλοποίηση των πολιτικών της Ένωσης σε ένα περιβάλλον περιορισμένης διαθεσιμότητας πόρων, είναι αναγκαίο να αναγνωριστεί η αξία της εργασίας που προσφέρουν οι εθελοντές ως επιλέξιμη δαπάνη. Συνεπώς, οι οργανισμοί αυτοί θα πρέπει να μπορούν να βασίζονται σε μεγαλύτερο βαθμό στην εργασία των εθελοντών με στόχο την εξασφάλιση συγχρηματοδότησης για την ενέργεια ή το πρόγραμμα εργασίας. Με την επιφύλαξη του ανώτατου ποσοστού συγχρηματοδότησης που ορίζεται στη βασική πράξη, στις περιπτώσεις αυτές, η επιχορήγηση της Ένωσης θα πρέπει να περιορίζεται στις εκτιμώμενες επιλέξιμες δαπάνες εκτός των δαπανών που καλύπτουν την εργασία των εθελοντών. Δεδομένου ότι η εθελοντική εργασία είναι ένα είδος εργασίας που παρέχεται από τρίτους χωρίς να τους καταβάλλεται αμοιβή από τον δικαιούχο, ο περιορισμός αποτρέπει την επιστροφή δαπανών τις οποίες δεν πραγματοποιήσει ο δικαιούχος. Επιπλέον, η αξία της εθελοντικής εργασίας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 50 % των συνεισφορών σε είδος και οποιασδήποτε άλλης συγχρηματοδότησης.
- (212) Για λόγους ασφάλειας δικαίου, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι, όταν συνεισφορές σε είδος από τρίτους υπό μορφή εθελοντικής εργασίας παρουσιάζονται ως επιλέξιμες δαπάνες στον εκτιμώμενο προϋπολογισμό, η συγχρηματοδότηση στην οποία εφαρμόζεται το όριο του 50 % θα πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις πηγές χρηματοδότησης, δηλαδή την επιχορήγηση της Ένωσης, τις συνεισφορές σε είδος και άλλες πηγές χρηματοδότησης.
- (213) Προκειμένου να προστατευτεί μία από τις θεμελιώδεις αρχές των δημόσιων οικονομικών, θα πρέπει να διατηρηθεί στον παρόντα κανονισμό η αρχή της μη αποκόμισης κέρδους.
- (214) Για να υπάρχει ασφάλεια δικαίου κατά τον υπολογισμό της συνεισφοράς της Ένωσης στην περίπτωση κέρδους από επιχορήγηση χρηματοδοτούμενη από τον προϋπολογισμό, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η ανάκτηση του ποσοστού του κέρδους που αντιστοιχεί στη συνεισφορά της Ένωσης στις επιλέξιμες δαπάνες δεν θα πρέπει να κάνει διάκριση μεταξύ πραγματικών δαπανών και απλουστευμένων δαπανών.
- (215) Κατ' αρχήν, οι επιχορηγήσεις θα πρέπει να χορηγούνται κατόπιν πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Όταν επιτρέπονται εξαιρέσεις, αυτές θα πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται περιοριστικά σε ό,τι αφορά την έκταση και τη διάρκεια τους. Η κατ' εξαίρεση δυνατότητα χορήγησης επιχορηγήσεων χωρίς πρόσκληση υποβολής προτάσεων σε φορείς με μονοπώλιο εκ των πραγμάτων ή εκ του νόμου, θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνον όταν οι σχετικοί φορείς είναι οι μόνοι ικανοί να υλοποιήσουν τα σχετικά είδη δραστηριοτήτων ή όταν το μονοπώλιο αυτό τους έχει ανατεθεί από τον νόμο ή από δημόσια αρχή.
- (216) Στο πλαίσιο της εξέλιξης προς τις ηλεκτρονικές επιχορηγήσεις και τις ηλεκτρονικές προμήθειες, θα πρέπει να ζητείται από τους αιτούντες και τους προσφέροντες να προσκομίσουν αποδείξεις για το νομικό καθεστώς και την οικονομική βιωσιμότητά τους μόνον άπαξ εντός συγκεκριμένης περιόδου, και δεν θα πρέπει να απαιτείται από αυτούς να επανυποβάλουν τα δικαιολογητικά έγγραφα σε κάθε διαδικασία χορήγησης/ανάθεσης. Είναι, ως εκ τούτου, αναγκαίο να ευθυγραμμιστούν οι απαιτήσεις για τον αριθμό των ετών για τον οποίο θα ζητούνται έγγραφα στο πλαίσιο των διαδικασιών χορήγησης/ανάθεσης για τις επιχορηγήσεις και τις προμήθειες.
- (217) Ο δικαιούχος επιχορήγησης μπορεί να παρέχει χρηματοδοτική στήριξη σε τρίτους με βάση την εκπλήρωση ορισμένων προϋποθέσεων, και το ποσό που καταβάλλεται σε οποιονδήποτε τρίτο δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 60 000 EUR. Η υπέρβαση του εν λόγω ποσού θα πρέπει να είναι δυνατή όταν η επίτευξη των στόχων της δράσης θα ήταν διαφορετικά ανέφικτη ή εξαιρετικά δύσκολη. Για να υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία στην εκτέλεση του προϋπολογισμού σε καταστάσεις κρίσης και έκτακτης ανάγκης, θα πρέπει επίσης να είναι δυνατή η υπέρβαση του εν λόγω ποσού χωρίς κατά περίπτωση αιτιολόγηση στις περιπτώσεις ανθρωπιστικής βοήθειας, επιχειρήσεων στήριξης έκτακτης ανάγκης, επιχειρήσεων πολιτικής προστασίας ή βοήθειας για τη διαχείριση κρίσεων. Ο διατάκτης θα πρέπει να υποβάλλει έκθεση σχετικά με αυτές τις περιπτώσεις.
- (218) Όταν η υλοποίηση μιας δράσης ή ενός προγράμματος εργασίας απαιτεί από τον δικαιούχο να προβεί σε διαδικασία προμηθειών, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι κάθε δικαιούχος μπορεί να χρησιμοποιεί τις δικές του πρακτικές αγορών, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζουν την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής ή, κατά περίπτωση, τη χαμηλότερη τιμή, ανεξάρτητα από το αν ο δικαιούχος αναθέτει δημόσια σύμβαση και είναι αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού. Ο ορισμός της «σύμβασης» θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.
- (219) Η χρήση των βραβείων, μιας πολύτιμης μορφής χρηματοδοτικής στήριξης που δεν σχετίζεται με προβλέψιμες δαπάνες θα πρέπει να διευκολυνθεί και οι εφαρμοστέοι κανόνες να αποσαφηνιστούν. Τα βραβεία θα πρέπει να θεωρούνται συμπλήρωμα και όχι υποκατάστατο άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων, όπως των επιχορηγήσεων.
- (220) Για να αυξηθεί η ευελιξία όσον αφορά την απονομή των βραβείων, η δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 υποχρέωση διακήρυξης διαγωνισμών βραβείων αξίας 1 000 000 EUR και άνω στις καταστάσεις που συνοδεύουν το σχέδιο προϋπολογισμού θα πρέπει να αντικατασταθεί από την εκ των προτέρων υποχρέωση ενημέρωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και από ρητή μνεία των βραβείων στην απόφαση χρηματοδότησης.

- (221) Τα βραβεία θα πρέπει να απονέμονται με βάση τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να καθοριστούν τα ελάχιστα χαρακτηριστικά των διαγωνισμών, ιδίως οι όροι για την καταβολή του βραβείου στους νικητές μετά την απονομή του, καθώς και τα κατάλληλα μέσα δημοσίευσης. Θα πρέπει επίσης να θεσπιστεί μια σαφώς καθορισμένη διαδικασία απονομής, από την υποβολή των υποψηφιοτήτων έως την παροχή ενημέρωσης στους αιτούντες και την ανακήρυξη του επιλεγέντος υποψηφίου, η οποία θα αντικατοπτρίζει τη διαδικασία επιχορηγήσεων.
- (222) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καθορίσει τις εφαρμοστέες αρχές και προϋποθέσεις για τα χρηματοδοτικά μέσα, τις δημοσιονομικές εγγυήσεις και τη χρηματοδοτική συνδρομή καθώς και τους κανόνες για τον περιορισμό της δημοσιονομικής υποχρέωσης της Ένωσης, την καταπολέμηση της απάτης και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, την εκκαθάριση των χρηματοδοτικών μέσων και την υποβολή εκθέσεων.
- (223) Τα τελευταία χρόνια η Ένωση χρησιμοποιεί όλο και περισσότερο χρηματοδοτικά μέσα τα οποία επιτρέπουν την επίτευξη μεγαλύτερης μόχλευσης του προϋπολογισμού, αλλά, ταυτόχρονα, ενέχουν χρηματοοικονομικό κίνδυνο για τον προϋπολογισμό. Σε αυτά τα χρηματοδοτικά μέσα συγκαταλέγονται όχι μόνο τα χρηματοδοτικά μέσα που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, αλλά και άλλα μέσα όπως οι δημοσιονομικές εγγυήσεις και η χρηματοδοτική συνδρομή που στο παρελθόν διέπονταν μόνον από τους κανόνες που θεσπίζονταν στις αντίστοιχες βασικές πράξεις. Είναι σημαντικό να θεσπιστεί κοινό πλαίσιο ώστε να διασφαλίζεται η ομοιογένεια των αρχών που διέπουν την εν λόγω δέσμη μέσων και οι αρχές αυτές να συγκεντρώνονται σε νέο τίτλο στον παρόντα κανονισμό, ο οποίος θα περιλαμβάνει τμήματα για τις δημοσιονομικές εγγυήσεις και για τη χρηματοδοτική συνδρομή προς κράτη μέλη ή τρίτες χώρες, επιπροσθέτως των υφιστάμενων κανόνων που εφαρμόζονται στα χρηματοδοτικά μέσα.
- (224) Τα χρηματοδοτικά μέσα και οι δημοσιονομικές εγγυήσεις μπορούν να είναι πολύτιμα για τον πολλαπλασιασμό του αντικτύπου κονδυλίων της Ένωσης οσάκις τα κονδύλια αυτά προστίθενται σε άλλα κονδύλια και περιλαμβάνουν αποτέλεσμα μόχλευσης. Τα χρηματοδοτικά μέσα και οι δημοσιονομικές εγγυήσεις θα πρέπει να υλοποιούνται μόνο υπό την προϋπόθεση ότι δεν προκύπτει κίνδυνος στρέβλωσης του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά ή μη συμβατότητας προς τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.
- (225) Στο πλαίσιο των ετήσιων πιστώσεων που εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για ένα δεδομένο πρόγραμμα δαπανών, τα χρηματοδοτικά μέσα και οι δημοσιονομικές εγγυήσεις θα πρέπει να χρησιμοποιούνται βάσει μιας εκ των προτέρων αξιολόγησης που θα αποδεικνύει ότι είναι αποτελεσματικά για την επίτευξη των στόχων πολιτικής της Ένωσης.
- (226) Τα χρηματοδοτικά μέσα, οι δημοσιονομικές εγγυήσεις και η χρηματοδοτική συνδρομή θα πρέπει να εγκρίνονται μέσω βασικής πράξης. Σε περίπτωση που δημιουργούνται χρηματοδοτικά μέσα χωρίς βασική πράξη σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, αυτά θα πρέπει να εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στο πλαίσιο του προϋπολογισμού.
- (227) Θα πρέπει να οριστούν τα μέσα που ενδεχομένως εμπίπτουν στον τίτλο X, όπως δάνεια, εγγυήσεις, επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου, επενδύσεις οιονεί μετοχικού κεφαλαίου και μέσα επιμερισμού του κινδύνου. Στον ορισμό των μέσων επιμερισμού του κινδύνου θα πρέπει να μπορούν να περιλαμβάνονται πιστωτικές ενισχύσεις για ομόλογα έργων, με τις οποίες καλύπτεται ο κίνδυνος εξυπηρέτησης του χρέους ενός έργου και αμβλύνεται ο πιστωτικός κίνδυνος των ομολογιούχων μέσω πιστωτικών ενισχύσεων υπό μορφή δανείου ή εγγύησης.
- (228) Τυχόν αποπληρωμές από χρηματοδοτικά μέσα ή δημοσιονομικές εγγυήσεις θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για το μέσο ή την εγγύηση από την οποία προήλθαν οι αποπληρωμές με σκοπό την ενίσχυση της αποδοτικότητας του εν λόγω μέσου ή της εγγύησης και, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στη βασική πράξη, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν προτείνονται μελλοντικές πιστώσεις για το εν λόγω μέσο ή την εν λόγω εγγύηση.
- (229) Ο παρών κανονισμός προβλέπει ότι η Επιτροπή εξουσιοδοτείται, στη σχετική βασική πράξη, να δανείζεται εξ ονόματος της Ένωσης ή της Ευρατόμ με σκοπό τη χορήγηση εν συνεχεία των αντίστοιχων ποσών υπό μορφή δανείων σε δικαιούχα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες υπό τους όρους που ισχύουν για τις δανειοληπτικές πράξεις. Στο πλαίσιο αυτό, οι ταμειακές ροές για τα δανειακά κεφάλαια και για τα δάνεια ταυτίζονται απόλυτα μεταξύ τους. Αυτό σημαίνει ότι η Ένωση θα πρέπει να πραγματοποιεί πράξεις αγοράς με βάση τις ανάγκες εκταμίευσης για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση δανειοδότησης, γεγονός το οποίο περιορίζει τη δυνατότητα συνεκτικού προγραμματισμού διαφόρων δανειοληπτικών πράξεων και τη δυνατότητα επιλογής της κατάλληλης δομής ληκτότητας για την επίτευξη του βέλτιστου κόστους.
- (230) Η χρηματοδότηση μεμονωμένων προγραμμάτων χρηματοδοτικής συνδρομής μέσω χωριστών μεθόδων χρηματοδότησης δημιουργεί κόστος και πολυπλοκότητα, δεδομένου ότι τα διάφορα προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής ανταγωνίζονται για περιορισμένο αριθμό ευκαιριών χρηματοδότησης. Επιπλέον, οδηγεί στον κατακερματισμό της προσφοράς χρεωστικών τίτλων της Ένωσης, καθώς και στη μείωση της ρευστότητας και του επενδυτικού ενδιαφέροντος για τα επιμέρους προγράμματα, παρόλο που όλοι οι χρεωστικοί τίτλοι της Ένωσης έχουν την ίδια υψηλή πιστωτική ποιότητα. Η χρηματοδοτική συνδρομή θα πρέπει επομένως να οργανωθεί με βάση ενιαία μέθοδο χρηματοδότησης που ενισχύει τη ρευστότητα των ομολόγων της Ένωσης και την ελκυστικότητα και οικονομική αποδοτικότητα της έκδοσης ομολόγων της Ένωσης.

- (231) Η πρόσφατη εμπειρία από τις χρηματοδοτικές ανάγκες της Ουκρανίας έδειξε τα μειονεκτήματα μιας κατακερματισμένης προσέγγισης όσον αφορά την οργάνωση του χρέους της Ένωσης. Προκειμένου να ενισχυθεί η θέση της Ένωσης ως εκδότη χρεωστικών τίτλων σε ευρώ, είναι σημαντικό όλες οι νέες εκδόσεις να οργανώνονται μέσω ενιαίας μεθόδου χρηματοδότησης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως η έκδοση χρεωστικών τίτλων της Ευρατόμ, η έκδοση μικρού μεγέθους και η χρηματοδότηση προγραμμάτων χρηματοδοτικής συνδρομής για τα οποία οι βασικές πράξεις τέθηκαν σε ισχύ πριν από τις 9 Νοεμβρίου 2022.
- (232) Το μοντέλο για την ενιαία αυτή μέθοδο χρηματοδότησης και τα περισσότερα στοιχεία της υποδομής που απαιτείται για την εφαρμογή της έχουν ήδη θεσπιστεί με τη μορφή της διαφοροποιημένης στρατηγικής χρηματοδότησης βάσει της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053. Η εν λόγω στρατηγική χρηματοδότησης επέτρεψε την επιτυχή κινητοποίηση κεφαλαίων για επιχορηγήσεις και δάνεια βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και για μια σειρά άλλων προγραμμάτων της Ένωσης που αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2020/2094⁽³⁴⁾. Δεδομένης της αναμενόμενης πολυπλοκότητας των πράξεων που απαιτούνται για την κάλυψη των επείγουσών χρηματοδοτικών αναγκών της Ουκρανίας και για την πρόβλεψη πιθανών μελλοντικών δανειοληπτικών και δανειοδοτικών πράξεων, είναι σκόπιμη η θέσπιση διαφοροποιημένης στρατηγικής χρηματοδότησης ως ενιαίας μεθόδου χρηματοδότησης για την πραγματοποίηση δανειοληπτικών πράξεων.
- (233) Η χρήση διαφοροποιημένης στρατηγικής χρηματοδότησης αναμένεται να επιτρέψει την ευέλικτη εφαρμογή του προγράμματος χρηματοδότησης, με πλήρη σεβασμό των αρχών της δημοσιονομικής ουδετερότητας και της δημοσιονομικής ισορροπίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 310 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ. Το κόστος του προγράμματος χρηματοδότησης θα πρέπει να επιβαρύνει πλήρως τους δικαιούχους βάσει ενιαίας μεθοδολογίας κατανομής του κόστους που εξασφαλίζει τη διαφανή και αναλογική κατανομή του κόστους. Οι υποχρεώσεις αποπληρωμής θα πρέπει να συνεχίσουν να επιβαρύνουν τους δικαιούχους της χρηματοδοτικής συνδρομής, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
- (234) Για την εφαρμογή της διαφοροποιημένης στρατηγικής χρηματοδότησης θα είναι απαραίτητη η τήρηση ενιαίου συνόλου κανόνων για όλα τα προγράμματα δανειοληψίας και δανειοδότησης που βασίζονται σε αυτήν.
- (235) Μια διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης θα πρέπει να παρέχει στην Επιτροπή μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα και τη ληκτότητα των μεμονωμένων πράξεων χρηματοδότησης και να επιτρέπει τακτικές και σταθερές εκταμιεύσεις για τις διάφορες δικαιούχους χώρες. Η στρατηγική αυτή θα πρέπει να βασίζεται στη συγκέντρωση χρηματοδοτικών εργαλείων. Με αυτόν τον τρόπο, θα παρασχεθεί στην Επιτροπή η ευελιξία να οργανώνει πληρωμές προς τους δικαιούχους ανεξάρτητα από τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά κατά τον χρόνο της εκταμίευσης και παράλληλα θα μειωθεί ο κίνδυνος άντλησης καθορισμένων ποσών σε ασταθείς ή δυσμενείς συνθήκες.
- (236) Η παροχή της εν λόγω ευελιξίας στην Επιτροπή θα απαιτήσει τη δημιουργία κοινού αποθέματος ρευστότητας. Χάρη σε αυτήν την κεντρική λειτουργία ρευστότητας, η χρηματοδοτική ικανότητα της Ένωσης θα είναι πιο ανθεκτική και θα μπορεί να αντεπεξέρχεται σε προσωρινές αναντιστοιχίες μεταξύ όλων των ειροών και εκροών, με βάση μια ισχυρή ικανότητα πρόβλεψης ρευστότητας.
- (237) Η Επιτροπή θα πρέπει να πραγματοποιήσει όλες τις συναλλαγές που είναι αναγκαίες για τη διατήρηση τακτικής παρουσίας στην κεφαλαιαγορά, την επίτευξη του βέλτιστου δυνατού κόστους χρηματοδότησης και τη διευκόλυνση των συναλλαγών επί χρεωστικών τίτλων της Ένωσης και της Ευρατόμ.
- (238) Συνεπώς, για την επέκταση της διαφοροποιημένης στρατηγικής χρηματοδότησης σε ευρύτερο φάσμα προγραμμάτων, είναι σκόπιμο η Επιτροπή να προβεί στις απαραίτητες ρυθμίσεις για την εφαρμογή της. Οι εν λόγω ρυθμίσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν ένα πλαίσιο διακυβέρνησης, διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου και μια μεθοδολογία επιμερισμού του κόστους, που θα πρέπει να συνάδουν με το άρθρο 223 παράγραφος 4 στοιχείο ε) του παρόντος κανονισμού. Για την εξασφάλιση διαφάνειας, η Επιτροπή θα πρέπει να ενημερώνει τακτικά και εκτενώς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με όλες τις πτυχές της στρατηγικής της για τον δανεισμό και τη διαχείριση του χρέους.
- (239) Για λόγους ασφάλειας δικαίου και σαφήνειας όσον αφορά την ήδη χορηγηθείσα χρηματοδοτική συνδρομή και τη χρηματοδοτική συνδρομή δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2463 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁵⁾, οι κανόνες του παρόντος κανονισμού σχετικά με την διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο σε προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής, οι βασικές πράξεις των οποίων τίθενται σε ισχύ στις 9 Νοεμβρίου 2022 ή μετά την ημερομηνία αυτή.
- (240) Είναι σημαντικό οι ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για τα χρηματοδοτικά μέσα και τις δημοσιονομικές εγγυήσεις που εκτελούνται υπό έμμεση διαχείριση να παρέχονται εγκαίρως ώστε το Ελεγκτικό Συνέδριο να τις λαμβάνει υπόψη κατά τη διατύπωση των παρατηρήσεων του σχετικά με τους προσωρινούς λογαριασμούς.

⁽³⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2094 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την κρίση της νόσου COVID-19 (ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 23).

⁽³⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2463 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με τη θέσπιση μέσου για την παροχή στήριξης στην Ουκρανία το 2023 (μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή +) (ΕΕ L 322 της 16.12.2022, σ. 1).

- (241) Είναι σκόπιμο να αναγνωριστεί η ευθυγράμμιση των συμφερόντων όσον αφορά την επιδίωξη των στόχων πολιτικής της Ένωσης και, συγκεκριμένα, ότι η ΕΤΕπ και το ΕΤΕ διαθέτουν την ειδική εμπειρογνώση για την εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων και δημοσιονομικών εγγυήσεων.
- (242) Η ΕΤΕπ και το ΕΤΕ, λειτουργώντας ως όμιλος, θα πρέπει να έχουν δυνατότητα αμοιβαίας μεταβίβασης μέρους της εφαρμογής μεταξύ τους, όταν αυτή η μεταβίβαση ενδέχεται να ωφελήσει την υλοποίηση μιας δεδομένης ενέργειας και σύμφωνα με τα όσα ορίζονται επιπροσθέτως στη σχετική συμφωνία με την Επιτροπή.
- (243) Για λόγους συνέπειας και προκειμένου να ληφθεί υπόψη το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο 2021-2027, για τα χρηματοδοτικά μέσα και τις δημοσιονομικές εγγυήσεις, είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστούν ορισμένες διατάξεις σχετικά με την υποβολή εκθέσεων από πρόσωπα ή οντότητες που εκτελούν κονδύλια της Ένωσης υπό επιμερισμένη διαχείριση, σχετικά με την εφαρμογή του τίτλου X σε περίπτωση συνδυασμού αυτών με επικουρική στήριξη από τον προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανομένων των επιχορηγήσεων, και σε συνδυασμό με κονδύλια που εκτελούνται υπό επιμερισμένη διαχείριση.
- (244) Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι, όταν τα χρηματοδοτικά μέσα ή οι δημοσιονομικές εγγυήσεις συνδυάζονται με επικουρικές μορφές στήριξης από τον προϋπολογισμό, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι κανόνες που αφορούν τα χρηματοδοτικά μέσα και τις δημοσιονομικές εγγυήσεις. Οι εν λόγω κανόνες θα πρέπει να συμπληρώνονται, κατά περίπτωση, από ειδικές απαιτήσεις που καθορίζονται από τους κανόνες του συγκεκριμένου τομέα.
- (245) Η εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων και των δημοσιονομικών εγγυήσεων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό θα πρέπει να είναι συμβατή με την πολιτική της Ένωσης όσον αφορά τις μη συνεργάσιμες περιοχές φορολογικής δικαιοδοσίας, και τις επικαιροποιήσεις της πολιτικής αυτής, όπως ορίζεται στις σχετικές νομικές πράξεις της Ένωσης και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου, ιδίως δε τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 8ης Νοεμβρίου 2016 για τα κριτήρια και τη διαδικασία για την κατάρτιση του ενωσιακού καταλόγου μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας⁽³⁶⁾ και το παράρτημα αυτών, καθώς και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 5ης Δεκεμβρίου 2017 σχετικά με τον ενωσιακό κατάλογο μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας⁽³⁷⁾ και τα παραρτήματα αυτών.
- (246) Οι δημοσιονομικές εγγυήσεις και η χρηματοδοτική συνδρομή προς κράτη μέλη ή τρίτες χώρες αποτελούν συνήθως πράξεις εκτός προϋπολογισμού οι οποίες έχουν σημαντικό αντίκτυπο στον ισολογισμό της Ένωσης. Αν και συνήθως συνεχίζουν να αποτελούν πράξεις εκτός προϋπολογισμού, η ένταξή τους στον παρόντα κανονισμό ενισχύει την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και παρέχει ένα σαφέστερο πλαίσιο για την έγκριση, τη διαχείριση και τη λογιστική τους.
- (247) Η Ένωση δρομολόγησε σημαντικές πρωτοβουλίες που βασίζονται σε δημοσιονομικές εγγυήσεις όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ). Τα χαρακτηριστικά των μέσων αυτών είναι ότι δημιουργούν ενδεχόμενη υποχρέωση για την Ένωση και προϋποθέτουν την πρόβλεψη κονδυλίων ώστε να καταστεί διαθέσιμο αποθεματικό ρευστότητας, το οποίο επιτρέπει την ομαλή ανταπόκριση του προϋπολογισμού στις υποχρεώσεις πληρωμής που μπορεί να προκύψουν από αυτές τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Για να εξασφαλιστεί η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας της Ένωσης και, συνεπώς, η ικανότητά της να παρέχει αποτελεσματική χρηματοδότηση, είναι εξαιρετικά σημαντικό η έγκριση, η πρόβλεψη και η παρακολούθηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων να εντάσσονται σε ένα ισχυρό σύνολο κανόνων το οποίο θα πρέπει να εφαρμόζεται σε όλες τις δημοσιονομικές εγγυήσεις.
- (248) Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που απορρέουν από τις δημοσιονομικές εγγυήσεις είναι δυνατό να καλύπτουν ευρύ φάσμα χρηματοδοτικών και επενδυτικών πράξεων. Η πιθανότητα κατάρπωσης της δημοσιονομικής εγγύησης δεν μπορεί να προβλεφθεί με απόλυτη βεβαιότητα σε ετήσια βάση όπως στην περίπτωση των δανείων που έχουν καθορισμένο χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής. Είναι, συνεπώς, απολύτως απαραίτητο να θεσπιστεί ένα πλαίσιο για την έγκριση και την παρακολούθηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων ώστε να διασφαλίζεται πλήρης τήρηση, ανά πάσα στιγμή, του ανώτατου ορίου ετήσιων πιστώσεων πληρωμών που ορίζεται στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053.
- (249) Το εν λόγω πλαίσιο θα πρέπει επίσης να περιέχει διατάξεις για τη διαχείριση και τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένης της τακτικής υποβολής εκθέσεων σχετικά με το χρηματοοικονομικό άνοιγμα της Ένωσης. Ο συντελεστής πρόβλεψης των δημοσιονομικών υποχρεώσεων θα πρέπει να καθορίζεται με βάση ορθή εκτίμηση κινδύνου όσον αφορά τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που απορρέουν από το σχετικό μέσο. Η βιωσιμότητα των ενδεχόμενων υποχρεώσεων θα πρέπει να εκτιμάται σε ετήσια βάση στο πλαίσιο της διαδικασίας του προϋπολογισμού. Θα πρέπει να θεσπιστεί μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης με στόχο την αποφυγή ελλείμματος στις προβλέψεις για την κάλυψη των δημοσιονομικών υποχρεώσεων.
- (250) Η αυξανόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων, των δημοσιονομικών εγγυήσεων και της χρηματοδοτικής συνδρομής απαιτεί κινητοποίηση και πρόβλεψη σημαντικού όγκου πιστώσεων πληρωμών. Για να επιτευχθεί μόχλευση και, ταυτόχρονα, να διασφαλίζεται επαρκές επίπεδο προστασίας έναντι των δημοσιονομικών υποχρεώσεων, είναι σημαντικό να βελτιστοποιηθεί το ποσό των απαιτούμενων προβλέψεων και να βελτιωθεί η αποδοτικότητα με τη συγκέντρωση των εν λόγω προβλέψεων σε ένα κοινό ταμείο προβλέψεων. Επιπλέον, η πιο ευέλικτη χρήση αυτών των συγκεντρωμένων προβλέψεων καθιστά δυνατό τον καθορισμό ενός αποτελεσματικού συντελεστή συνολικών προβλέψεων που θα παρέχει την απαιτούμενη προστασία με βελτιστοποιημένο ύψος πόρων.

⁽³⁶⁾ ΕΕ C 461 της 10.12.2016, σ. 2.

⁽³⁷⁾ ΕΕ C 438 της 19.12.2017, σ. 5.

- (251) Οι εφαρμοστέοι κανόνες για τις προβλέψεις και το κοινό ταμείο προβλέψεων θα πρέπει να παρέχουν ένα σταθερό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου. Οι κατευθυντήριες γραμμές που εφαρμόζονται στη διαχείριση των πόρων του κοινού ταμείου προβλέψεων θα πρέπει να καθοριστούν από την Επιτροπή μετά από διαβούλευση με τον υπόλογο της Επιτροπής. Οι διατάξεις των χρηματοδοτικών μέσων, των δημοσιονομικών εγγυήσεων ή της χρηματοδοτικής συνδρομής θα πρέπει να παρακολουθούν ενεργά τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις για τις οποίες είναι αρμόδιοι και ο οικονομικός διαχειριστής των πόρων του κοινού ταμείου προβλέψεων θα πρέπει να διαχειρίζεται τα ταμειακά ποσά και τα περιουσιακά στοιχεία του ταμείου ακολουθώντας τους κανόνες και τις διαδικασίες που καθορίζονται από τον υπόλογο της Επιτροπής.
- (252) Οι δημοσιονομικές εγγυήσεις και η χρηματοδοτική συνδρομή θα πρέπει να συμμορφώνονται με το ίδιο σύνολο αρχών που έχει θεσπιστεί για τα χρηματοδοτικά μέσα. Οι δημοσιονομικές εγγυήσεις, ειδικότερα θα πρέπει να είναι ανέκκλητες, άνευ όρων και διαθέσιμες εφόσον ζητηθούν. Θα πρέπει να εφαρμόζονται με έμμεση διαχείριση ή, μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με άμεση διαχείριση. Θα πρέπει να καλύπτουν μόνο χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις και οι αντισυμβαλλόμενοι θα πρέπει να συνεισφέρουν με ίδιους πόρους στις καλυπτόμενες πράξεις.
- (253) Η χρηματοδοτική συνδρομή προς κράτη μέλη ή τρίτες χώρες θα πρέπει να λαμβάνει τη μορφή δανείου ή πιστωτικού ορίου ή άλλου μέσου το οποίο θεωρείται κατάλληλο ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα της στήριξης. Προς τούτο, η Επιτροπή θα πρέπει να εξουσιοδοτείται στη σχετική βασική πράξη να δανείζεται τους αναγκαίους πόρους από τις κεφαλαιαγορές ή από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, χωρίς να εμπλέκεται η Ένωση σε οποιαδήποτε μεταβολή της διάρκειας που θα την εξέθετε σε κίνδυνο επιτοκίου ή άλλο εμπορικό κίνδυνο.
- (254) Οι διατάξεις που αφορούν τα χρηματοδοτικά μέσα θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή το ταχύτερο δυνατόν, ώστε να επιτευχθεί η επιδιωκόμενη απλούστευση και αποτελεσματικότητα. Οι διατάξεις που αφορούν τις δημοσιονομικές εγγυήσεις και τη χρηματοδοτική συνδρομή, καθώς και το κοινό ταμείο προβλέψεων, θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή από το μετά το 2020 πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Το χρονοδιάγραμμα αυτό θα επιτρέψει τη διεξοδική προετοιμασία των νέων εργαλείων για τη διαχείριση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων. Θα επιτρέψει επίσης την εναρμόνιση των αρχών που ορίζονται στον τίτλο X, αφενός, με την πρόταση για το μετά το 2020 πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και, αφετέρου, με τα ειδικά προγράμματα που σχετίζονται με εν λόγω πλαίσιο.
- (255) Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁸⁾ θεσπίζει κανόνες όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και των πολιτικών ιδρυμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ιδίως σχετικά με τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης, τη χορήγηση και την κατανομή της χρηματοδότησης, τις δωρεές και συνεισφορές, τη χρηματοδότηση των εκστρατειών για τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τις επιστρεπτές δαπάνες, την απαγόρευση ορισμένης χρηματοδότησης, τους λογαριασμούς, την υποβολή εκθέσεων και τον οικονομικό έλεγχο, την εκτέλεση και τον έλεγχο, τις κυρώσεις, τη συνεργασία μεταξύ της αρχής για τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και ιδρύματα, του διατάκτη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των κρατών μελών, και τη διαφάνεια.
- (256) Θα πρέπει να συμπεριληφθούν κανόνες στον παρόντα κανονισμό σχετικά με τις συνεισφορές από τον προϋπολογισμό στα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα όπως προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014.
- (257) Η οικονομική στήριξη που παρέχεται στα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα θα πρέπει να έχει τη μορφή ειδικής συνεισφοράς για να αντιστοιχεί στις ειδικές ανάγκες των εν λόγω κομμάτων.
- (258) Μολονότι η οικονομική στήριξη χορηγείται χωρίς να απαιτείται ετήσιο πρόγραμμα εργασίας, τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα θα πρέπει να δικαιολογούν εκ των υστέρων τη χρηστή χρήση της χρηματοδότησης της Ένωσης. Ειδικότερα, ο αρμόδιος διατάκτης θα πρέπει να ελέγχει ότι η χρηματοδότηση της Ένωσης χρησιμοποιήθηκε για την πληρωμή επιστρεπτών δαπανών όπως ορίζεται στην πρόσκληση υποβολής αιτήσεων συνεισφορών εντός των προθεσμιών που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό. Οι συνεισφορές στα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα θα πρέπει να δαπανώνται έως τη λήξη του οικονομικού έτους που έπεται της χορήγησής τους· μετά από αυτό το διάστημα η μη δαπανηθείσα χρηματοδότηση θα πρέπει να ανακτάται από τον αρμόδιο διατάκτη.
- (259) Η χρηματοδότηση της Ένωσης που χορηγείται για την οικονομική στήριξη του κόστους λειτουργίας των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για άλλους λόγους εκτός από εκείνους που θεσπίζονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014, ειδικότερα για την άμεση ή έμμεση χρηματοδότηση τρίτων μερών, όπως τα εθνικά πολιτικά κόμματα. Τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα θα πρέπει να χρησιμοποιούν τις συνεισφορές για να πληρώσουν ποσοστό των τρεχουσών και μελλοντικών δαπανών και όχι δαπάνες ή οφειλές που προηγούνται της υποβολής των αιτήσεων τους για συνεισφορές.
- (260) Η χορήγηση των συνεισφορών θα πρέπει επίσης να απλουστευθεί και να προσαρμοστεί στις ιδιαιτερότητες των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων, ιδίως στην απουσία κριτηρίων επιλογής, στη θέσπιση μίας και μόνης πληρωμής προχρηματοδότησης για το σύνολο του ποσού ως γενικού κανόνα καθώς και στη δυνατότητα χρήσης χρηματοδότησης με κατ' αποκοπή ποσά, ενιαίο συντελεστή και μοναδιαίες δαπάνες.

⁽³⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών (ΕΕ L 317 της 4.11.2014, σ. 1).

- (261) Οι συνεισφορές από τον προϋπολογισμό θα πρέπει να αναβάλλονται, να μειώνονται ή να παύουν όταν τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα παραβαίνουν τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014.
- (262) Οι κυρώσεις που βασίζονται τόσο στον παρόντα κανονισμό όσο και στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014 θα πρέπει να επιβάλλονται με συνεκτικό τρόπο και θα πρέπει να τηρούν την αρχή *ne bis in idem*. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014, οι διοικητικές ή/και οικονομικές κυρώσεις που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό δεν πρέπει να επιβάλλονται σε μια από τις περιπτώσεις για τις οποίες έχουν ήδη επιβληθεί κυρώσεις βάσει του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014.
- (263) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να θεσπίσει ένα γενικό πλαίσιο βάσει του οποίου η στήριξη από τον προϋπολογισμό μπορεί να χρησιμοποιείται ως μέσο στο πεδίο της εξωτερικής δράσης, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης για την τρίτη χώρα να παρέχει στην Επιτροπή επαρκείς και επίκαιρες πληροφορίες ώστε να μπορεί να αξιολογηθεί η εκπλήρωση των συμφωνημένων όρων και διατάξεων που διασφαλίζουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.
- (264) Προκειμένου να ενισχυθεί ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, θα πρέπει να αποφασιστεί η διαδικασία για τη σύσταση καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης. Είναι επίσης αναγκαίο να προσδιοριστούν οι αρχές που διέπουν τις συνεισφορές στα καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης κυρίως δε η σημασία που έχει η εξασφάλιση συνεισφορών από άλλους δωρητές, που να δικαιολογεί τη δημιουργία τους σε ό,τι αφορά την προστιθέμενη αξία. Είναι επίσης αναγκαίο να αποφασιστούν οι ευθύνες των δημοσιονομικών παραγόντων και του διοικητικού συμβουλίου του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης και να θεσπιστούν κανόνες για να εξασφαλίζεται η δίκαιη εκπροσώπηση των συμμετεχόντων δωρητών στο διοικητικό συμβούλιο του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης και η υποχρεωτική θετική ψήφος της Επιτροπής προκειμένου να γίνει χρήση των κονδυλίων του ταμείου. Είναι επίσης σημαντικό να οριστούν λεπτομερέστερα οι απαιτήσεις που εφαρμόζονται στην υποβολή εκθέσεων από τα καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης.
- (265) Η Ένωση θα πρέπει να είναι σε θέση να συμμετέχει σε παγκόσμιες πρωτοβουλίες, όταν η συμμετοχή αυτή συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων πολιτικής της Ένωσης. Για να παρασχεθεί το κατάλληλο νομικό πλαίσιο για τη συμμετοχή της Ένωσης σε παγκόσμιες πρωτοβουλίες, η συνεισφορά της Ένωσης στις πρωτοβουλίες αυτές θα πρέπει να συμπεριληφθεί ως νέο μέσο εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Η χρήση αυτού του νέου χρηματοδοτικού μέσου θα υπόκειται σε όρους, η εκπλήρωση των οποίων θα εξασφαλίσει επίπεδο προστασίας συγκρίσιμο με άλλα μέσα εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Οι όροι αυτοί θα πρέπει να περιλαμβάνουν την ύπαρξη κατάλληλων εσωτερικών και εξωτερικών συστημάτων για την καταπολέμηση της απάτης και των παρατυπιών, στο πλαίσιο των οποίων τα συστήματα που διαχειρίζονται οι φορείς υλοποίησης της παγκόσμιας πρωτοβουλίας θα πρέπει να θεωρούνται εξωτερικά συστήματα. Η χρήση των διατάξεων που αφορούν τις παγκόσμιες πρωτοβουλίες θα πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις όπου άλλα μέσα εκτέλεσης του προϋπολογισμού δεν επιτρέπουν την επίτευξη των αντίστοιχων στόχων πολιτικής της ΕΕ με την ίδια κλίμακα και αντίκτυπο. Όταν είναι εφικτό και σκόπιμο, η Επιτροπή θα πρέπει να συμμετέχει σε κάθε διοικητικό συμβούλιο ή ισοδύναμη διευθύνουσα επιτροπή παγκόσμιας πρωτοβουλίας, προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εκπροσώπηση των συμφερόντων της Ένωσης. Για λόγους διαφάνειας και αποτελεσματικής λήψης αποφάσεων, η Επιτροπή θα πρέπει, το συντομότερο δυνατόν, να παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με οποιαδήποτε επιδιωκόμενη συνεισφορά σε παγκόσμια πρωτοβουλία, ώστε να τους παρέχει τη δυνατότητα να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις εν λόγω πληροφορίες.
- (266) Για την προσαρμογή στην πρόοδο της ψηφιοποίησης, οι κατάλογοι εξωτερικών εμπειρογνομόνων που καταρτίζονται μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος θα πρέπει να ισχύουν για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από τη διάρκεια του πολυετούς προγράμματος, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται η εναλλαγή των εμπειρογνομόνων και ότι νέοι εμπειρογνώμονες είναι σε θέση να εκφράσουν το ενδιαφέρον τους. Επιπλέον, είναι αναγκαίο να επιτραπεί στα θεσμικά όργανα της Ένωσης να προσελκύουν εξωτερικούς εμπειρογνώμονες υψηλής ειδίκευσης, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η διαδικασία αξιολόγησης και οι ειδικές γνώμες και συμβουλές που παρέχονται από τους εμπειρογνώμονες είναι υψηλής ποιότητας. Για να ανταγωνίζονται επιτυχώς άλλους παράγοντες της αγοράς, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν πιο ανταγωνιστικές αμοιβές σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Τέλος, για λόγους ασφάλειας δικαίου, οι κανόνες που ισχύουν για τους αμειβόμενους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες θα πρέπει να αποφασιστούν ώστε να αντικατοπτρίζουν τα διάφορα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης.
- (267) Για να παρασχεθεί σαφές νομικό πλαίσιο για τη δωρεά αγαθών, υπηρεσιών, προμηθειών ή έργων από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, οι μη χρηματοοικονομικές δωρεές θα πρέπει να συμπεριληφθούν ως νέο μέσο εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Το μέσο αυτό δεν θα πρέπει να συγχέεται με το γενικό πλαίσιο στήριξης που παρέχει η Ένωση σε τρίτες χώρες, το οποίο έχει ευρύτερο χαρακτήρα αλλά μπορεί να περιλαμβάνει μη χρηματοοικονομικές δωρεές. Υπό το πρίσμα της πανδημίας της COVID-19 και του αντικτύπου του επιδημικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, το εν λόγω μέσο θα πρέπει να παρέχει σταθερή νομική βάση, ιδίως για μελλοντικές κρίσεις και καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, και να διασφαλίζει ότι τα θεσμικά όργανα της Ένωσης διαθέτουν τα κατάλληλα εργαλεία δημοσιονομικής στήριξης για να βοηθούν τα κράτη μέλη, άλλα πρόσωπα και οντότητες όταν η στήριξη είναι απολύτως αναγκαία. Το μέσο αυτό θα πρέπει να εφαρμόζεται υπό άμεση διαχείριση ή υπό έμμεση διαχείριση από φορέα της Ένωσης. Οι σχετικές διατάξεις, όπως οι ορισμοί, η αναστολή, η ακύρωση και η μείωση, καθώς και η επιτροπή αξιολόγησης θα πρέπει να προσαρμοστούν αναλόγως. Για λόγους χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, οι προμήθειες μη αναλώσιμων αγαθών που χρηματοδοτούνται από διοικητικές πιστώσεις δεν θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο δωρεάς πριν από την μερική απόσβεση της αξίας τους.

- (268) Όπως και για την καθιέρωση μη χρηματοοικονομικών δωρεών, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης θα πρέπει να μπορούν να απονέμουν μη οικονομικά βραβεία. Αυτό είναι επίσης σημαντικό, προκειμένου να καταστεί δυνατή η διοργάνωση διαγωνισμών μεταξύ νέων που δεν διαθέτουν τραπεζικό λογαριασμό στο κράτος μέλος τους, αλλά μπορούν εύκολα να λάβουν την επιβράβευσή τους με πρακτικό τρόπο. Για τον σκοπό αυτό, ο ορισμός των «βραβείων» και οι σχετικές διατάξεις θα πρέπει να προσαρμοστούν αναλόγως.
- (269) Στο πλαίσιο του εξορθολογισμού των υφιστάμενων κανόνων και για την αποφυγή άσκοπων επαναλήψεων, οι ειδικές διατάξεις που ορίζονται στο μέρος II του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, που εφαρμόζονται στο ΕΓΤΕ, στο ταμείο έρευνας, στο ταμείο για την εξωτερική δράση και στα ειδικά ταμεία της Ένωσης θα πρέπει να ενταχθούν στα σχετικά τμήματα του παρόντος κανονισμού μόνον υπό την προϋπόθεση ότι οι διατάξεις χρησιμοποιούνται ακόμη και δεν είναι άνευ αντικείμενου.
- (270) Οι διατάξεις σχετικά με την παρουσίαση των λογαριασμών και τη λογιστική θα πρέπει να απλουστευθούν και να αποσαφηνιστούν. Είναι συνεπώς σκόπιμο να συγκεντρωθούν όλες οι διατάξεις σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς και τις λοιπές οικονομικές εκθέσεις.
- (271) Οι προθεσμίες για τις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τους προσωρινούς λογαριασμούς και για την υποβολή των οριστικών λογαριασμών θα πρέπει να προσαρμοστούν, ώστε να ληφθεί υπόψη το χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας απαλλαγής.
- (272) Οι λογαριασμοί του συνόλου των εσόδων και δαπανών της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων με ειδικό προορισμό και των σχετικών ειδικών δαπανών, το προκύπτουν υπόλοιπο, και το ενεργητικό και παθητικό της Ένωσης που εμφανίζονται στον ισολογισμό, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις, θα πρέπει να καλύπτονται στην απόφαση περί απαλλαγής. Ομοίως, η εξέταση από το Ελεγκτικό Συνέδριο όλων των εσόδων θα πρέπει να περιλαμβάνει τα έσοδα με ειδικό προορισμό και τις συναφείς δαπάνες.
- (273) Όσον αφορά τα σχέδια των θεσμικών οργάνων της Ένωσης σχετικά με ακίνητα, θα πρέπει να βελτιωθεί ο εφαρμοζόμενος επί του παρόντος τρόπος γνωστοποίησης προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Θα πρέπει να επιτρέπεται στα θεσμικά όργανα της Ένωσης να χρηματοδοτούν νέα κτιριακά έργα με τα έσοδα που έχουν εισπράξει για ήδη πωληθέντα ακίνητα. Συνεπώς, θα πρέπει να συμπεριληφθεί στις διατάξεις σχετικά με ακίνητα αναφορά στις διατάξεις που αφορούν τα έσοδα με ειδικό προορισμό. Με τον τρόπο αυτόν, θα μπορέσουν να ικανοποιηθούν οι μεταβαλλόμενες ανάγκες της πολιτικής ακινήτων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και, ταυτόχρονα, θα περιοριστούν οι δαπάνες και θα καθιερωθεί περισσότερη ευελιξία.
- (274) Στην ανακοίνωσή της για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η Επιτροπή ενθαρρύνει την ανακαίνιση κτιρίων, προκειμένου να μειωθούν οι εκπομπές τους και να καταστούν ενεργειακά αποδοτικότερα. Λαμβανομένης υπόψη της ταχείας εξέλιξης της αγοράς ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων, είναι επιτακτική ανάγκη τα θεσμικά όργανα της Ένωσης να ενσωματώσουν τις δεσμεύσεις της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας στη δική τους πολιτική ακινήτων και να ανακαινίσουν τα κτίριά τους, δίνοντας προτεραιότητα στις επενδύσεις με τη μεγαλύτερη ενεργειακή απόδοση. Επιπλέον, η πρόσφατη εξέλιξη των μεθόδων εργασίας που επιταχύνθηκε από την πανδημία της COVID-19 απαιτεί την προσαρμογή του αποθέματος γραφείων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, προκειμένου να αναπτυχθεί μια δυναμική πολιτική για τα γραφεία. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να επιτρέπεται η χρηματοδότηση δομικών ανακαινίσεων με δάνεια, υπό την προϋπόθεση ότι οδηγεί σε εξοικονόμηση πόρων, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει να λαμβάνουν επαρκείς πληροφορίες για τους σκοπούς της προηγούμενης έγκρισής τους, μεταξύ άλλων σχετικά με την προστιθέμενη αξία της προβλεπόμενης δομικής ανακαίνισης και τη συμβολή της στην πράσινη μετάβαση. Η ερμηνεία της έννοιας των νέων οικοδομικών έργων θα πρέπει να διευρυνθεί και, ιδίως, να περιλαμβάνει έργα που αφορούν δομική ανακαίνιση.
- (275) Προκειμένου να προσαρμοσθούν οι κανόνες που εφαρμόζονται σε ορισμένους οργανισμούς της Ένωσης, οι αναλυτικοί κανόνες σχετικά με τις προμήθειες και οι αναλυτικοί όροι και το ελάχιστο ποσοστό για τον πραγματικό συντελεστή προβλέψεων, η Επιτροπή θα πρέπει να εξουσιοδοτείται να εκδίδει πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ σχετικά με τους οργανισμούς του δημοσιονομικού κανονισμού πλαισίου που δημιουργούνται δυνάμει της ΣΛΕΕ και της Συνθήκης Ευρατόμ, σχετικά με τον πρότυπο δημοσιονομικό κανονισμό για τους οργανισμούς που αφορούν συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, σχετικά με τροποποιήσεις στο παράρτημα I του παρόντος κανονισμού, σχετικά με τους αναλυτικούς όρους και την μέθοδο υπολογισμού του πραγματικού συντελεστή προβλέψεων που δεν θα πρέπει να είναι κάτω από 85 %. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, οι οποίες να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονες τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (276) Ορισμένες τροποποιήσεις όσον αφορά την παροχή πρόσβασης από την Επιτροπή στα δεδομένα σχετικά με τους αποδέκτες με σκοπό τη δημοσίευση, και όσον αφορά την ηλεκτρονική καταχώριση και αποθήκευση δεδομένων σχετικά με τους αποδέκτες και τους πραγματικούς δικαιούχους τους και την πρόσβαση που παρέχει το ενιαίο ολοκληρωμένο σύστημα ΤΠ για την εξόρυξη δεδομένων και τη βαθμολόγηση κινδύνων με σκοπό την ανάλυση των εν λόγω δεδομένων, θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο σε προγράμματα που εγκρίνονται και χρηματοδοτούνται από το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της περιόδου μετά το 2027, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση, με την παροχή επαρκούς χρόνου για την αναγκαία προσαρμογή των ηλεκτρονικών συστημάτων δεδομένων και των σχετικών συμφωνιών, καθώς και την παροχή καθοδήγησης και κατάρτισης.

- (277) Η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει έως το τέλος του 2027 αξιολόγηση της ετοιμότητας του ενιαίου ολοκληρωμένου συστήματος ΤΠ. Στην εν λόγω αξιολόγηση θα πρέπει να αξιολογείται κατά πόσον διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα με τα σχετικά συστήματα ΤΠ και τις βάσεις δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των κρατών μελών, η οποία επιτρέπει την αυτόματη διαβίβαση των σχετικών πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο, εφόσον είναι εφικτό, και εξασφαλίζει την αποφυγή αλληλεπικαλύψεων κατά την υποβολή εκθέσεων· κατά πόσον οι δείκτες κινδύνου που χρησιμοποιούνται από το ενιαίο ολοκληρωμένο σύστημα ΤΠ είναι επαρκώς ενιαίοι, αντικειμενικοί, αναλογικοί και αναγκαίοι για την εκτίμηση κινδύνου και βασίζονται σε αξιόπιστες πηγές πληροφοριών· κατά πόσον το ενιαίο ολοκληρωμένο σύστημα ΤΠ επιτρέπει τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης για την ανάλυση και την ερμηνεία των δεδομένων· και κατά πόσον το ενιαίο ολοκληρωμένο σύστημα ΤΠ συμμορφώνεται με τις γενικές αρχές προστασίας των δεδομένων.
- (278) Σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725, ζητήθηκε η γνώμη του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος γνωμοδότησε στις 7 Ιουλίου 2022.
- (279) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την τρίτη ημέρα μετά τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός ορίζει τους κανόνες για την κατάρτιση και εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας («προϋπολογισμός»), καθώς και για την παρουσίαση και τον λογιστικό έλεγχο των λογαριασμών τους.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «αιτών»: φυσικό πρόσωπο ή οντότητα, με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, που έχει υποβάλει αίτηση σε διαδικασία επιχορήγησης, σε διαδικασία χορήγησης μη χρηματοοικονομικής δωρεάς ή σε διαγωνισμό για βραβείο·
- 2) «έγγραφο αίτησης»: προσφορά, αίτημα συμμετοχής, αίτηση κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, αίτηση επιχορήγησης, αίτηση για μη χρηματοοικονομική δωρεά ή αίτηση συμμετοχής σε διαγωνισμό για βραβείο·
- 3) «διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής»: διαδικασία προμηθειών, διαδικασία επιχορήγησης, διαγωνισμός για βραβεία, διαδικασία χορήγησης μη χρηματοοικονομικής δωρεάς ή διαδικασία για την επιλογή εμπειρογνομόνων ή προσώπων ή οντοτήτων που συμμετέχουν στην εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης σύμφωνα με το στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 62 παράγραφος 1·
- 4) «βασική πράξη»: νομική πράξη, εκτός σύστασης ή γνώμης, που παρέχει τη νομική βάση για μια ενέργεια και για την εκτέλεση των αντίστοιχων δαπανών που εγγράφονται στον προϋπολογισμό ή της δημοσιονομικής εγγύησης ή χρηματοδοτικής συνδρομής με κάλυψη από τον προϋπολογισμό, η οποία μπορεί να λάβει μία από τις ακόλουθες μορφές:
 - α) κατ' εφαρμογή της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Συνθήκη Ευρατόμ), τη μορφή κανονισμού, οδηγίας ή απόφασης κατά την έννοια του άρθρου 288 ΣΛΕΕ· ή
 - β) κατ' εφαρμογή του τίτλου V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), μία από τις μορφές που ορίζονται στο άρθρο 28 παράγραφος 1 και το άρθρο 31 παράγραφος 2, το άρθρο 33 και τα άρθρα 42 παράγραφος 4 και 43 παράγραφος 2 ΣΕΕ·
- 5) «δικαιούχος»: φυσικό πρόσωπο ή οντότητα, με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, με το οποίο έχει υπογραφεί συμφωνία επιχορήγησης·

- 6) «συνδυαστικός μηχανισμός ή πλατφόρμα»: πλαίσιο συνεργασίας που συστήνεται ανάμεσα στην Επιτροπή και σε ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης ή άλλα δημόσια χρηματοδοτικά ιδρύματα με σκοπό τον συνδυασμό μη επιστρεπτέων μορφών στήριξης και/ή χρηματοδοτικών μέσων και/ή δημοσιονομικές εγγυήσεις και επιστρεπτέων μορφών στήριξης από ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης ή άλλα δημόσια χρηματοδοτικά ιδρύματα, καθώς επίσης από χρηματοδοτικά ιδρύματα του ιδιωτικού τομέα και ιδιώτες επενδυτές·
- 7) «εκτέλεση του προϋπολογισμού»: διενέργεια δραστηριοτήτων σχετικών με τη διαχείριση, την παρακολούθηση, τον έλεγχο και τον λογιστικό έλεγχο των δημοσιονομικών πιστώσεων σύμφωνα με τις μεθόδους που προβλέπονται στο άρθρο 62·
- 8) «δημοσιονομική δέσμευση»: πράξη με την οποία ο αρμόδιος διατάκτης κρατά στον προϋπολογισμό τις απαραίτητες πιστώσεις για την εκτέλεση μεταγενέστερων πληρωμών προς εκπλήρωση νομικών δεσμεύσεων·
- 9) «δημοσιονομική εγγύηση»: μέσο δια του οποίου η Ένωση στηρίζει πρόγραμμα ενεργειών με ανάληψη ανέκκλητης και άνευ όρων χρηματοοικονομικής υποχρέωσης επί του προϋπολογισμού η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε περίπτωση επέλευσης συγκεκριμένου γεγονότος στη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος, και που εξακολουθεί να ισχύει για όλη την περίοδο έως τη λήξη των ανειλημμένων δεσμεύσεων στο πλαίσιο του στηριζόμενου προγράμματος·
- 10) «συμβάσεις ακινήτων»: συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, την ανταλλαγή, τη μακροχρόνια μίσθωση με εμπράγματο δικαίωμα (εμφύτευση), την επικαρπία, τη χρηματοδοτική μίσθωση, την απλή μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα προαίρεσης για αγορά, γης, κτιρίων ή άλλων ακινήτων. Καλύπτουν τόσο υπάρχοντα κτίρια όσο και ημιτελή κτίρια υπό την προϋπόθεση ότι ο υποψήφιος διαθέτει νόμιμη άδεια οικοδομής για αυτά. Δεν καλύπτουν τα κτίρια που έχουν σχεδιαστεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές της αναθέτουσας αρχής, τα οποία καλύπτονται από συμβάσεις έργων·
- 11) «υποψήφιος»: οικονομικός φορέας που έχει ζητήσει να του αποσταλεί ή έχει λάβει πρόσκληση συμμετοχής σε κλειστή διαδικασία, σε ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, σε ανταγωνιστικό διάλογο, σε σύμπραξη καινοτομίας, σε διαγωνισμό μελετών ή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση·
- 12) «κεντρική αρχή προμηθειών»: αναθέτουσα αρχή που παρέχει κεντρικές δραστηριότητες προμηθειών και, ενδεχομένως, επικουρικές δραστηριότητες προμηθειών·
- 13) «επαλήθευση»: εξακρίβωση συγκεκριμένου χαρακτηριστικού μιας πράξης εσόδων ή δαπανών·
- 14) «σύμβαση παραχώρησης»: σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας που συνάπτεται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή περισσότερων αναθετούσων αρχών, κατά την έννοια των άρθρων 177 και 181, με σκοπό την ανάθεση της εκτέλεσης έργων ή της παροχής και διαχείρισης υπηρεσιών σε οικονομικό φορέα (η «παραχώρηση»), και όταν:
- α) η αποζημίωση συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης των έργων ή των υπηρεσιών ή στο δικαίωμα αυτό σε συνδυασμό με την καταβολή αμοιβής·
- β) η ανάθεση σύμβασης παραχώρησης συνεπάγεται τη μεταβίβαση στον παραχωρησιούχο λειτουργικού κινδύνου που απορρέει από την εκμετάλλευση των εν λόγω έργων ή υπηρεσιών και ο οποίος συμπεριλαμβάνει κίνδυνο ζήτησης ή κίνδυνο προσφοράς ή και τους δύο. Ο παραχωρησιούχος θεωρείται ότι αναλαμβάνει λειτουργικό κίνδυνο όταν, υπό φυσιολογικές συνθήκες λειτουργίας, δεν υπάρχει εγγύηση για την απόσβεση της επένδυσης ή των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν κατά την εκτέλεση των σχετικών έργων ή την παροχή των οικείων υπηρεσιών·
- 15) «φάση σύστασης»: η περίοδος κατά την οποία οι συνολικές προβλέψεις καταβάλλονται στο κοινό ταμείο προβλέψεων·
- 16) «ενδεχόμενη υποχρέωση»: πιθανή χρηματοοικονομική υποχρέωση που θα μπορούσε να προκύψει ανάλογα με την έκβαση μελλοντικού γεγονότος·
- 17) «σύμβαση»: δημόσια σύμβαση ή σύμβαση παραχώρησης ή, για τον τίτλο VIII, σύμβαση υπεργολαβίας ή σύμβαση αγοράς που έχει συναφθεί από δικαιούχο·
- 18) «ανάδοχος»: οικονομικός φορέας με τον οποίο έχει υπογραφεί δημόσια σύμβαση·
- 19) «συμφωνία συνεισφοράς»: συμφωνία που συνάπτεται με πρόσωπα ή οντότητες που εκτελούν κονδύλια της Ένωσης σύμφωνα με τα σημεία ii) έως viii) του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ)·

- 20) «έλεγχος»: κάθε μέτρο που λαμβάνεται προκειμένου να παρασχεθεί εύλογη βεβαιότητα όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία των πράξεων, την αξιοπιστία της υποβολής εκθέσεων, τη διασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων και των πληροφοριών, την πρόληψη, ανίχνευση και διόρθωση των περιπτώσεων απάτης και παρατυπιών, και όσον αφορά τη συνέχεια που δίνεται σε αυτές, καθώς και την επαρκή διαχείριση των κινδύνων των σχετικών με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκειμένων πράξεων, λαμβανομένων υπόψη του πολυετούς χαρακτήρα των προγραμμάτων και της φύσης των οικείων πληρωμών. Οι έλεγχοι μπορούν να περιλαμβάνουν διάφορες επαληθεύσεις, καθώς και την εφαρμογή πολιτικών και διαδικασιών για να επιτευχθούν οι στόχοι της πρώτης πρότασης·
- 21) «αντισυμβαλλόμενος»: το μέρος στο οποίο χορηγείται δημοσιονομική εγγύηση·
- 22) «κρίση»:
- α) κατάσταση άμεσου ή επικείμενου κινδύνου που απειλεί να λάβει τη μορφή ένοπλης σύρραξης ή να αποσταθεροποιήσει μια χώρα ή την περιοχή γειτονίας της·
- β) κατάσταση που προκαλείται από φυσικές καταστροφές, ανθρωπογενείς κρίσεις, όπως πόλεμοι και άλλες συγκρούσεις, ή έκτακτες περιστάσεις που παράγουν παρόμοια αποτελέσματα και συνδέονται, μεταξύ άλλων, με την κλιματική αλλαγή, τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων, την ασφάλεια των τροφίμων και με καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων και παγκόσμιες απειλές κατά της υγείας όπως επιδημίες και πανδημίες, την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, τη στέρηση της πρόσβασης σε ενέργεια και φυσικούς πόρους ή την έσχατη ένδεια·
- 23) «αποδέσμευση»: πράξη με την οποία ο αρμόδιος διατάκτης ακυρώνει εν όλω ή εν μέρει την κράτηση πιστώσεων που πραγματοποιήθηκε προγενέστερα με δημοσιονομική δέσμευση·
- 24) «δυναμικό σύστημα προμηθειών»: μια εξολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία για αγορές τρέχουσας χρήσης αντικειμένων που είναι κατά κανόνα διαθέσιμα στην αγορά·
- 25) «οικονομικός φορέας»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, μεταξύ των οποίων και δημόσιος φορέας, ή ομάδα ως άνω προσώπων, που προσφέρει την προμήθεια προϊόντων, την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών ή ακίνητης περιουσίας·
- 26) «επένδυση μετοχικού κεφαλαίου»: η παροχή κεφαλαίων σε επιχείρηση, επενδύμενων άμεσα ή έμμεσα έναντι πλήρους ή μερικής ιδιοκτησίας της επιχείρησης αυτής, με δυνατότητα του επενδυτή να αναλάβει εν μέρει τον διαχειριστικό έλεγχο της επιχείρησης και να συμμετέχει στα κέρδη της·
- 27) «ευρωπαϊκές υπηρεσίες»: διοικητική δομή που συστήνεται από την Επιτροπή ή από την Επιτροπή και ένα ή περισσότερα λοιπά θεσμικά όργανα της Ένωσης προς εκτέλεση ειδικών οριζόντιων καθηκόντων·
- 28) «οριστική διοικητική απόφαση»: απόφαση διοικητικής αρχής η οποία έχει οριστική και δεσμευτική ισχύ σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη νομοθεσία·
- 29) «χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο»: περιουσιακό στοιχείο υπό μορφή χρηματικού ποσού, μετοχικού τίτλου κρατικής ή ιδιωτικής οντότητας ή συμβατικού δικαιώματος είσπραξης χρηματικών ποσών ή κτήσης άλλου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου από άλλη κρατική ή ιδιωτική οντότητα·
- 30) «χρηματοδοτικό μέσο»: μέτρο της Ένωσης για χρηματοδοτική στήριξη από τον προϋπολογισμό για την επίτευξη ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στόχων πολιτικής της Ένωσης, το οποίο είναι δυνατόν να έχει τη μορφή, επενδύσεων μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου, δανείων ή εγγυήσεων ή άλλων μέσων επιμερισμού κινδύνου, και το οποίο είναι δυνατόν να συνδυάζεται, εφόσον ενδείκνυται, με άλλες μορφές χρηματοδοτικής στήριξης ή με κονδύλια υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης ή με κονδύλια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης (ΕΤΑ)·
- 31) «χρηματοοικονομική υποχρέωση»: συμβατική υποχρέωση παροχής χρηματικού ποσού ή άλλου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου σε άλλη οντότητα·
- 32) «ξένη επιδότηση»: χρηματοδοτική συνεισφορά κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2560 που παρέχεται από τρίτη χώρα που εμπίπτει στην περιγραφή που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού·
- 33) «σύμβαση-πλαίσιο»: η σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή περισσότερων αναθετούσων αρχών με σκοπό τον καθορισμό των όρων που διέπουν τις ειδικές συμβάσεις οι οποίες στηρίζονται σε αυτήν, που πρόκειται να ανατεθούν εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, ιδίως όσον αφορά τις τιμές και, κατά περίπτωση, τις ποσότητες·

- 34) «συνολικές προβλέψεις»: το συνολικό ποσό των πόρων που θεωρούνται απαραίτητοι καθ' όλη τη διάρκεια μιας δημοσιονομικής εγγύησης ή χρηματοδοτικής συνδρομής προς τρίτη χώρα, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του συντελεστή προβλέψεων που αναφέρεται στο άρθρο 214 παράγραφος 1 στο ποσό της δημοσιονομικής εγγύησης ή της χρηματοδοτικής συνδρομής προς τρίτη χώρα που επιτρέπεται από τη βασική πράξη, όπως αναφέρεται στο άρθρο 213 παράγραφος 1 στοιχεία β) και γ)·
- 35) «επιχορήγηση»: χρηματοδοτική συνεισφορά εν είδει χαριστικής παροχής. Όταν η εν λόγω συνεισφορά παρέχεται υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης, διέπεται από τον Τίτλο VIII·
- 36) «εγγύηση»: γραπτή δέσμευση ανάληψης ευθύνης για το σύνολο ή μέρος της οφειλής ή της υποχρέωσης ενός τρίτου ή για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του τρίτου σε περίπτωση γεγονότος που ενεργοποιεί την εγγύηση αυτή, όπως η αθέτηση πληρωμής δανείου·
- 37) «εγγύηση κατόπιν αιτήσεως»: εγγύηση η οποία πρέπει να καταβληθεί από τον εγγυητή εφόσον ζητηθεί από τον αντισυμβαλλόμενο, παρά τις τυχόν αδυναμίες στη δυνατότητα εκτέλεσης της υποκείμενης υποχρέωσης·
- 38) «συνεισφορά σε είδος»: οι μη χρηματοδοτικοί πόροι που τρίτα μέρη θέτουν στη διάθεση του δικαιούχου άνευ πληρωμής·
- 39) «νομική δέσμευση»: η πράξη με την οποία ο αρμόδιος διατάκτης αναλαμβάνει ή καθιερώνει υποχρέωση από την οποία προκύπτει μεταγενέστερη πληρωμή και η αναγνώριση δαπάνης που καλύπτεται από δημοσιονομική δέσμευση, ή υποχρέωση παροχής μη χρηματοοικονομικής δωρεάς, και η οποία περιλαμβάνει ειδικές συμφωνίες και συμβάσεις που συνάπτονται στο πλαίσιο χρηματοδοτικών συμφωνιών-πλαίσιο εταιρικής σχέσης και συμβάσεων-πλαίσιο·
- 40) «αποτέλεσμα μόλυνσης»: το ποσό της επιστρεπτέας χρηματοδότησης που παρέχεται σε επιλέξιμους τελικούς δικαιούχους διαιρούμενο με το ποσό της συνεισφοράς της Ένωσης·
- 41) «κίνδυνος ρευστότητας»: ο κίνδυνος ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που κρατείται στο κοινό ταμείο προβλέψεων ενδέχεται να μην μπορεί να πωληθεί εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος χωρίς να επισύρει σημαντική ζημία·
- 42) «δάνειο»: συμφωνία που υποχρεώνει τον δανειστή να διαθέσει στον δανειζόμενο χρηματικό ποσό συμφωνημένου ύψους και για συμφωνημένο χρονικό διάστημα. Ο δανειζόμενος υποχρεούται βάσει της συμφωνίας να αποπληρώσει κατά τη διάρκεια ορισμένου χρονικού διαστήματος το δάνειο που του χορηγήθηκε·
- 43) «επιχορήγηση μικρού ύψους»: επιχορήγηση μικρότερη ή ίση των 60 000 EUR·
- 44) «οργανισμός κράτους μέλους»: οντότητα που συγκροτείται σε κράτος μέλος ως οργανισμός δημοσίου δικαίου ή ως οργανισμός διεπόμενος από το ιδιωτικό δίκαιο στον οποίο ανατίθεται αποστολή δημόσιας υπηρεσίας και στην οποία παρέχονται επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις από το κράτος μέλος·
- 45) «μέθοδος εκτέλεσης»: οποιαδήποτε από τις μεθόδους εκτέλεσης του προϋπολογισμού που αναφέρονται στο άρθρο 62, δηλαδή η άμεση διαχείριση, η έμμεση διαχείριση και η επιμερισμένη διαχείριση·
- 46) «ενέργεια χρηματοδοτούμενη από πολλαπλούς δωρητές»: κάθε ενέργεια κατά την οποία κονδύλια της Ένωσης προστίθενται σε κονδύλια ενός τουλάχιστον άλλου δωρητή·
- 47) «προμήθεια από πολλαπλές πηγές»: προμήθεια που αποσκοπεί στην ανάθεση πολλαπλών συμβάσεων, οι οποίες συνάπτονται εγγράφως παράλληλα μεταξύ πολλών οικονομικών φορέων και μίας ή περισσότερων ανατεταγμένων αρχών κατά την έννοια του άρθρου 177 παράγραφος 1, προκειμένου να ανατεθεί η εκτέλεση ταυτοσημών ή οιονεί ταυτοσημών υπηρεσιών, προμηθειών ή έργων που πρόκειται να πραγματοποιηθεί παράλληλα από διαφορετικούς αναδόχους·
- 48) «πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα»: το ποσό της επένδυσης από επιλέξιμους τελικούς αποδέκτες διαιρούμενο διά του ποσού της συνεισφοράς της Ένωσης·
- 49) «μη κυβερνητική οργάνωση»: εθελοντική, ανεξάρτητη από την κυβέρνηση, μη κερδοσκοπική οργάνωση, η οποία δεν είναι πολιτικό κόμμα ή συνδικαλιστική οργάνωση·
- 50) «εκροές»: τα παραδοτέα που παράγει η ενέργεια όπως καθορίζονται σύμφωνα με τους ειδικούς τομεακούς κανόνες·

- 51) «συμμετέχων»: υποψήφιος ή προσφέρων σε διαδικασία προμηθειών, αιτών σε διαδικασία επιχορήγησης ή σε διαδικασία χορήγησης μη χρηματοοικονομικής δωρεάς, εμπειρογνώμονας σε διαδικασία επιλογής εμπειρογνώμόνων, αιτών σε διαγωνισμό για βραβεία ή πρόσωπο ή οντότητα που συμμετέχει σε διαδικασία εκτέλεσης κονδυλίων της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ)·
- 52) «τεκμαιρόμενος ανάδοχος»: κάθε προσφέρων σε διαδικασία προμηθειών που κατατάσσεται στην πρώτη θέση, με την επιφύλαξη περαιτέρω ελέγχων και προσκόμισης δικαιολογητικών σχετικά με τα κριτήρια αποκλεισμού και/ή επιλογής, προκειμένου να προταθεί από την επιτροπή αξιολόγησης ως ανάδοχος. Εάν η διαδικασία ανάθεσης προβλέπει την ανάθεση της σύμβασης σε περισσότερους προσφέροντες, ο τεκμαιρόμενος ανάδοχος θεωρείται ότι αναφέρεται στον αριθμό προσφερόντων με την υψηλότερη κατάταξη που είναι ίσος με τον αριθμό των συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν.
- 53) «βραβείο»: συμμετοχή που δίδεται ως ανταμοιβή μετά από διαγωνισμό. Όταν η εν λόγω συνεισφορά παρέχεται υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης, διέπεται από τον Τίτλο IX·
- 54) «προμήθεια»: η με σύμβαση απόκτηση έργων, αγαθών ή υπηρεσιών και η απόκτηση ή μίσθωση γης, κτιρίων ή άλλων ακινήτων από μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές από οικονομικούς φορείς που επιλέγουν οι ίδιες αναθέτουσες αρχές·
- 55) «έγγραφο της προμήθειας»: κάθε έγγραφο το οποίο παρουσιάζει ή στο οποίο παραπέμπει η αναθέτουσα αρχή με σκοπό να περιγράψει ή να προσδιορίσει στοιχεία της διαδικασίας προμηθειών, μεταξύ άλλων:
- α) τα μέτρα δημοσιότητας που ορίζονται στο άρθρο 166·
 - β) την πρόσκληση υποβολής προσφορών·
 - γ) τη συγγραφή υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών προδιαγραφών και των σχετικών κριτηρίων, ή τα περιγραφικά έγγραφα στην περίπτωση ανταγωνιστικού διαλόγου·
 - δ) το σχέδιο σύμβασης·
- 56) «αντικρουόμενα επαγγελματικά συμφέροντα»: κατάσταση στην οποία οι προηγούμενες ή οι τρέχουσες επαγγελματικές δραστηριότητες ενός οικονομικού φορέα επηρεάζουν ή υπάρχει κίνδυνος να επηρεάσουν την ικανότητά του να εκτελέσει μια σύμβαση με ανεξάρτητο, αμερόληπτο και αντικειμενικό τρόπο·
- 57) «δημόσια σύμβαση»: σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας η οποία συνάπτεται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών, κατά την έννοια των άρθρων 177 και 181, με σκοπό την απόκτηση κινητών ή ακινήτων περιουσιακών στοιχείων, την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών έναντι καταβολής αντιτίμου, το οποίο καταβάλλεται εν όλω ή εν μέρει από τον προϋπολογισμό. Οι συμβάσεις αυτές περιλαμβάνουν:
- α) τις συμβάσεις ακινήτων·
 - β) τις συμβάσεις προμηθειών·
 - γ) τις συμβάσεις έργων·
 - δ) τις συμβάσεις υπηρεσιών·
- 58) «επένδυση οιονεί μετοχικού κεφαλαίου»: είδος χρηματοδότησης το οποίο τοποθετείται μεταξύ ιδίων και δανειακών κεφαλαίων και συνεπάγεται μεγαλύτερο κίνδυνο από το δάνειο αυξημένης εξασφάλισης και μικρότερο κίνδυνο από το κοινό μετοχικό κεφάλαιο και το οποίο μπορεί να είναι δομημένο με τη μορφή χρέους, συνήθως χωρίς εξασφάλιση και εξοφλητική προτεραιότητα και σε ορισμένες περιπτώσεις μετατρέψιμο σε μετοχές ή σε προνομιούχες μετοχές·
- 59) «αποδέκτης»: δικαιούχος, ανάδοχος, αμειβόμενος εξωτερικός εμπειρογνώμονας ή φυσικό πρόσωπο ή οντότητα που λαμβάνει βραβεία, μη χρηματοοικονομικές δωρεές ή στήριξη από τον προϋπολογισμό στο πλαίσιο χρηματοδοτικού μέσου ή δημοσιονομικής εγγύησης, ή συμμετέχει στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ)·
- 60) «συμφωνία επαναγοράς»: πώληση τίτλων έναντι χρηματικού ποσού με συμφωνία επαναγοράς τους σε καθορισμένη μελλοντική ημερομηνία ή κατόπιν αιτήσεως·

- 61) «πίστωση έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης»: πίστωση που εγγράφεται σε έναν από τους τίτλους του προϋπολογισμού που αφορούν τους τομείς πολιτικής οι οποίοι συνδέονται με την «Έμμεση έρευνα» και την «Άμεση έρευνα» ή σε κεφάλαιο αναφερόμενο σε ερευνητικές δραστηριότητες που εντάσσονται σε άλλο τίτλο·
- 62) «αποτέλεσμα»: οι συνέπειες της εφαρμογής μιας ενέργειας, όπως καθορίζονται σύμφωνα με τους ειδικούς τομεακούς κανόνες·
- 63) «μέσο επιμερισμού κινδύνου»: χρηματοδοτικό μέσο το οποίο επιτρέπει τον επιμερισμό ενός καθορισμένου κινδύνου μεταξύ δύο ή περισσότερων οντοτήτων, ενδεχομένως έναντι συμφωνημένου τιμήματος·
- 64) «σύμβαση υπηρεσιών»: σύμβαση που έχει ως αντικείμενο όλες τις περιπτώσεις παροχής πνευματικών ή μη πνευματικών υπηρεσιών που δεν καλύπτονται από τις συμβάσεις αγαθών, έργων και ακινήτων·
- 65) «χρηστή δημοσιονομική διαχείριση»: εκτέλεση του προϋπολογισμού σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας·
- 66) «κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης»: ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το καθεστώς που εφαρμόζεται στο λοιπό προσωπικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΟΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ) αριθ. 259/68·
- 67) «υπεργολάβος»: οικονομικός φορέας ο οποίος προτείνεται από υποψήφιο ή προσφέροντα ή εργολάβο για την εκτέλεση μέρους σύμβασης ή από δικαιούχο για την εκτέλεση μέρους των καθηκόντων που συγχρηματοδοτούνται από την επιχορήγηση·
- 68) «συνδρομή»: τα ποσά που καταβάλλονται στους οργανισμούς των οποίων η Ένωση είναι μέλος, σύμφωνα με τις αποφάσεις για τον προϋπολογισμό και τους όρους πληρωμής που τίθενται από τον ενδιαφερόμενο οργανισμό·
- 69) «σύμβαση προμηθειών»: σύμβαση η οποία έχει ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, την απλή μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα προαίρεσης για αγορά, προϊόντων και η οποία μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης·
- 70) «τεχνική βοήθεια»: με την επιφύλαξη των ειδικών τομεακών κανόνων, δραστηριότητες υποστήριξης και ανάπτυξης ικανοτήτων που απαιτούνται για την υλοποίηση προγράμματος ή ενέργειας, και ειδικά δραστηριότητες προπαρασκευής, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και λογιστικών και λοιπών ελέγχων·
- 71) «προσφέρων»: οικονομικός φορέας που έχει υποβάλει προσφορά·
- 72) «Ένωση»: η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας ή αμφότερες, κατά περίπτωση·
- 73) «θεσμικό όργανο της Ένωσης»: το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, η Επιτροπή των Περιφερειών, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής, ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων ή η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης («ΕΥΕΔ»)· η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν θεωρείται θεσμικό όργανο της Ένωσης·
- 74) «πωλητής»: οικονομικός φορέας καταχωρισμένος σε κατάλογο πωλητών που θα κληθούν να υποβάλουν αιτήσεις συμμετοχής σε προσφορές ή προσφορές·
- 75) «επιχορήγηση πολύ μικρού ύψους»: επιχορήγηση μικρότερη ή ίση των 15 000 EUR·
- 76) «εθελοντής»: άτομο που εργάζεται με δική του προαίρεση για έναν οργανισμό χωρίς να λαμβάνει αμοιβή·
- 77) «έργο»: το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού το οποίο επαρκεί καθαυτό για την εκτέλεση μιας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας·
- 78) «σύμβαση έργων»: σύμβαση με αντικείμενο είτε:
 - α) την εκτέλεση, ή την εκτέλεση και μελέτη, έργου· ή
 - β) την εκτέλεση, ή την εκτέλεση και μελέτη, έργων σχετιζόμενων με μία από τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα II της οδηγίας 2014/24/ΕΕ· ή
 - γ) την υλοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, έργου ανταποκρινόμενου στις απαιτήσεις τις οποίες ορίζει η αναθέτουσα αρχή που ασκεί καθοριστική επίδραση στο είδος ή τη μελέτη του έργου.

Άρθρο 3

Συμμόρφωση της παράγωγης νομοθεσίας προς τον παρόντα κανονισμό

1. Κάθε διάταξη που αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού ως προς τα έσοδα ή τις δαπάνες και περιλαμβάνεται σε άλλη βασική πράξη συμμορφώνεται με τις αρχές του προϋπολογισμού οι οποίες διατυπώνονται στον τίτλο II.
2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, οι προτάσεις και οι τροποποιήσεις προτάσεων που υποβάλλονται στη νομοθετική αρχή και περιέχουν παρεκκλίσεις από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, πλην αυτών του Τίτλου II, ή από κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, περιλαμβάνουν σαφή μνεία των παρεκκλίσεων αυτών και, στις αιτιολογικές σκέψεις και στην αιτιολογική έκθεσή τους, αναφέρουν τους συγκεκριμένους λόγους που δικαιολογούν τις εν λόγω παρεκκλίσεις ή τροποποιήσεις.

Άρθρο 4

Προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες

Πλην διατάξεως περί του αντιθέτου στον παρόντα κανονισμό, οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου ⁽³⁹⁾ εφαρμόζονται για τις προθεσμίες που καθορίζονται από τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 5

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Ο παρών κανονισμός ισχύει με την επιφύλαξη των κανονισμών (ΕΕ) 2016/679 και (ΕΕ) 2018/1725.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 6

Τήρηση των αρχών που διέπουν τον προϋπολογισμό και του γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης

1. Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται και εκτελείται σύμφωνα με τις αρχές της ενότητας, της ακρίβειας, της ετήσιας διάρκειας, της ισοσκελίσης, της ενιαίας νομισματικής μονάδας, της καθολικότητας, της ειδικότητας, της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της διαφάνειας, όπως αυτές εκτίθενται στον παρόντα κανονισμό.
2. Η κατάρτιση και η εκτέλεση του προϋπολογισμού συμμορφώνονται επίσης με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092.
3. Κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού τα κράτη μέλη και η Επιτροπή διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Χάρτη, και επιδεικνύουν σεβασμό για τις αξίες της Ένωσης που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ και σχετίζονται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Αρχές της ενότητας και της ακρίβειας του προϋπολογισμού

Άρθρο 7

Πεδίο εφαρμογής του προϋπολογισμού

1. Για κάθε οικονομικό έτος, ο προϋπολογισμός προβλέπει και εγκρίνει το σύνολο των εκτιμώμενων ως αναγκαίων εσόδων και δαπανών της Ένωσης. Ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει:
 - α) τα έσοδα και τις δαπάνες της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών δαπανών που απορρέουν από την εφαρμογή των διατάξεων της ΣΕΕ στον τομέα της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), καθώς και τις επιχειρησιακές δαπάνες τις οποίες συνεπάγεται η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, εφόσον αυτές επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό·

⁽³⁹⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1971, περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες (ΕΕ L 124 της 8.6.1971, σ. 1).

β) τα έσοδα και τις δαπάνες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

2. Ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει διαχωριζόμενες πιστώσεις, οι οποίες συνίστανται σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και πιστώσεις πληρωμών, και μη διαχωριζόμενες πιστώσεις.

Οι πιστώσεις που εγκρίνονται για το οικονομικό έτος είναι:

α) οι πιστώσεις που ανοίγονται στον προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που ανοίγονται μέσω διορθωτικού προϋπολογισμού·

β) οι μεταφερθείσες πιστώσεις από προηγούμενα οικονομικά έτη·

γ) οι ανασυστάσεις πιστώσεων σύμφωνα με το άρθρο 15·

δ) οι πιστώσεις που προέρχονται από επιστροφές πληρωμών προχρηματοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 4 στοιχείο β)·

ε) οι πιστώσεις που ανοίγονται λόγω της είσπραξης εσόδων με ειδικό προορισμό κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους ή που μεταφέρονται από προηγούμενα οικονομικά έτη.

3. Οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων καλύπτουν το συνολικό κόστος των νομικών δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται κατά τη διάρκεια του εκάστοτε οικονομικού έτους, με την επιφύλαξη του άρθρου 114 παράγραφος 2.

4. Οι πιστώσεις πληρωμών καλύπτουν τις πληρωμές που απορρέουν από την εκπλήρωση των νομικών δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται κατά τη διάρκεια του εκάστοτε οικονομικού έτους ή προηγούμενων οικονομικών ετών. Καλύπτουν επίσης τη δημιουργία προβλέψεων για τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις που αναφέρεται στο άρθρο 214.

5. Οι παράγραφοι 2 και 3 του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζουν τη δυνατότητα συνολικής δέσμευσης πιστώσεων ή τη δυνατότητα δημοσιονομικής δέσμευσης ανά ετήσιες δόσεις, όπως προβλέπεται αντιστοίχως στο άρθρο 112 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) και στο άρθρο 112 παράγραφος 2.

Άρθρο 8

Ειδικοί κανόνες που διέπουν τις αρχές της ενότητας και της ακρίβειας του προϋπολογισμού

1. Όλα τα έσοδα και οι δαπάνες καταλογίζονται σε γραμμή του προϋπολογισμού.

2. Με την επιφύλαξη των εγκεκριμένων δαπανών που απορρέουν από ενδεχόμενες υποχρεώσεις σύμφωνα με το άρθρο 213 παράγραφος 2, καμία δαπάνη δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ανάληψης ή εντολής πέραν των εγκεκριμένων πιστώσεων.

3. Καμία πίστωση δεν εγγράφεται στον προϋπολογισμό αν δεν αντιστοιχεί σε δαπάνη που εκτιμάται ως αναγκαία.

4. Δεν οφείλονται στην Ένωση τόκοι λόγω πληρωμών προχρηματοδότησης από τον προϋπολογισμό, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στις οικείες συμφωνίες συνεισφοράς ή στις οικείες συμφωνίες χρηματοδότησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αρχή της ετήσιας διάρκειας

Άρθρο 9

Ορισμός

Οι πιστώσεις που εγγράφονται στον προϋπολογισμό εγκρίνονται για τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους το οποίο αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου.

Άρθρο 10

Λογιστική του προϋπολογισμού για τα έσοδα και τις πιστώσεις

1. Τα έσοδα καταλογίζονται σε ένα οικονομικό έτος βάσει των ποσών που εισπράττονται κατά τη διάρκειά του εν λόγω έτους. Ωστόσο, οι ίδιοι πόροι του Ιανουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους μπορούν να αποδίδονται εκ των προτέρων, δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 609/2014.

2. Οι εγγραφές ιδίων πόρων που βασίζονται στον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και ιδίων πόρων που βασίζονται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα μπορούν να προσαρμόζονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 609/2014.
3. Οι εγγραφές των ιδίων πόρων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 μπορούν να προσαρμόζονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2021/770.
4. Οι δεσμεύσεις πιστώσεων ενός οικονομικού έτους καταλογίζονται βάσει των νομικών δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται, καθώς και των προβλέψεων δημοσιονομικών υποχρεώσεων που γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 214, έως την 31η Δεκεμβρίου του εν λόγω έτους. Ωστόσο, οι συνολικές δημοσιονομικές δεσμεύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 112 παράγραφος 4 καταλογίζονται για ένα οικονομικό έτος βάσει των δημοσιονομικών δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται έως την 31η Δεκεμβρίου του εν λόγω έτους.
5. Οι πληρωμές καταλογίζονται στο πλαίσιο ενός οικονομικού έτους βάσει των πληρωμών που πραγματοποιούνται από τον υπόλογο έως την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου οικονομικού έτους.
6. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 5 και 6:
 - α) οι δαπάνες του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) καταλογίζονται στους λογαριασμούς ενός οικονομικού έτους βάσει των επιστροφών που πραγματοποιεί η Επιτροπή προς τα κράτη μέλη έως την 31η Δεκεμβρίου του έτους αυτού, υπό τον όρο ότι το εκάστοτε ένταλμα πληρωμής περιέρχεται στον υπόλογο έως την 31η Ιανουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους·
 - β) οι δαπάνες που εκτελούνται υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης, εξαιρουμένου του ΕΓΤΕ, καταλογίζονται στους λογαριασμούς ενός οικονομικού έτους βάσει των επιστροφών που πραγματοποιεί η Επιτροπή προς τα κράτη μέλη έως την 31η Δεκεμβρίου του έτους αυτού, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που καταλογίζονται έως την 31η Ιανουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους όπως ορίζεται στα άρθρα 30 και 31.

Άρθρο 11

Δέσμευση πιστώσεων

1. Οι πιστώσεις που εγγράφονται στον προϋπολογισμό μπορούν να δεσμευθούν αμέσως μετά την οριστική έγκριση του προϋπολογισμού, και με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου.
2. Οι ακόλουθες δαπάνες μπορούν, από την 15η Οκτωβρίου κάθε οικονομικού έτους, να αναλαμβάνονται προκαταβολικά εις βάρος των πιστώσεων που προβλέπονται για το επόμενο οικονομικό έτος:
 - α) τρέχουσες διοικητικές δαπάνες, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δαπάνες έχουν γίνει αποδεκτές στον τελευταίο δεόντως εγκριθέντα προϋπολογισμό και μόνο έως το ένα τέταρτο, κατ' ανώτατο όριο, των συνολικών αντίστοιχων πιστώσεων που έχουν εγγραφεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για το τρέχον οικονομικό έτος·
 - β) τρέχουσες διοικητικές δαπάνες του ΕΓΤΕ, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δαπάνες θεμελιώνονται επί της αρχής σε υφιστάμενη βασική πράξη, και μόνο έως τα τρία τέταρτα, κατ' ανώτατο όριο, του συνόλου των αντίστοιχων πιστώσεων που έχουν εγγραφεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για το τρέχον οικονομικό έτος.

Άρθρο 12

Ακύρωση και μεταφορά πιστώσεων

1. Οι πιστώσεις που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί έως το τέλος του οικονομικού έτους για το οποίο έχουν εγγραφεί ακυρώνονται, εκτός εάν μεταφέρονται δυνάμει των παραγράφων 2 έως 8.
2. Οι ακόλουθες πιστώσεις μπορούν να μεταφέρονται με απόφαση που λαμβάνεται σύμφωνα με την παράγραφο 3, αλλά μόνο στο επόμενο οικονομικό έτος:
 - α) πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και μη διαχωριζόμενες πιστώσεις για τις οποίες τα περισσότερα προπαρασκευαστικά στάδια της διαδικασίας δέσμευσης έχουν ολοκληρωθεί στις 31 Δεκεμβρίου του οικονομικού έτους. Οι εν λόγω πιστώσεις μπορούν να δεσμευθούν έως τις 31 Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους, με εξαίρεση τις μη διαχωριζόμενες πιστώσεις που αφορούν σχέδια σχετικά με ακίνητα οι οποίες μπορούν να δεσμευθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου του επόμενου οικονομικού έτους·
 - β) πιστώσεις που αποδεικνύονται αναγκαίες σε περίπτωση κατά την οποία η νομοθετική αρχή εξέδωσε τη βασική πράξη κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου του οικονομικού έτους, χωρίς ωστόσο η Επιτροπή να μπορέσει να δεσμεύσει έως την 31η Δεκεμβρίου του εν λόγω έτους τις πιστώσεις που προβλέπονται προς τούτο στον προϋπολογισμό. Οι πιστώσεις αυτές μπορούν να δεσμευθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου του επόμενου οικονομικού έτους·

- γ) πιστώσεις πληρωμών που είναι αναγκαίες για την κάλυψη προγενεστέρων δεσμεύσεων ή δεσμεύσεων που συνδέονται με μεταφερθείσες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων, εφόσον οι πιστώσεις πληρωμών που προβλέπονται στις αντίστοιχες γραμμές του προϋπολογισμού του επόμενου οικονομικού έτους είναι ανεπαρκείς·
- δ) μη δεσμευθείσες πιστώσεις που έχουν σχέση με τις ενέργειες που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116.

Κατά παρέκκλιση από το στοιχείο δ) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, οι μη δεσμευθείσες πιστώσεις του γεωργικού αποθεματικού που αναφέρεται στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 μεταφέρονται χωρίς χρονικό περιορισμό για τη χρηματοδότηση του γεωργικού αποθεματικού κατά τα επόμενα οικονομικά έτη για την περίοδο που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο του εν λόγω κανονισμού και για κάθε περίοδο μετά το 2027 που προβλέπεται στους εφαρμοστέους τομεακούς κανόνες.

Έχοντας υπόψη το στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης χρησιμοποιεί πρώτα τις πιστώσεις που έχουν εγκριθεί για το τρέχον οικονομικό έτος, στις δε μεταφερθείσες πιστώσεις καταφεύγει μόνο εφόσον εξαντληθούν οι πρώτες.

Οι μεταφορές μη δεσμευθεισών πιστώσεων, όπως αναφέρονται στο στοιχείο δ) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου δεν υπερβαίνουν, εντός του ορίου του 2 % επί των αρχικών πιστώσεων που έχουν ψηφισθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, το ποσό της αναπροσαρμογής των άμεσων ενισχύσεων που ίσχυε σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 στη διάρκεια του προηγούμενου οικονομικού έτους. Οι πιστώσεις που μεταφέρονται στο επόμενο οικονομικό έτος επιστρέφονται στις γραμμές του προϋπολογισμού που καλύπτουν τις ενέργειες που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116.

3. Το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης λαμβάνει την απόφασή του σχετικά με τις μεταφορές της παραγράφου 2 έως τις 15 Φεβρουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους. Ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τη ληφθείσα απόφαση μεταφοράς έως τις 15 Μαρτίου του εν λόγω έτους. Διευκρινίζει επίσης, κατά γραμμή του προϋπολογισμού, τον τρόπο εφαρμογής, σε κάθε μεταφορά, των κριτηρίων που προβλέπονται στην παράγραφο 2 πρώτο εδάφιο στοιχεία α), β) και γ).

4. Μεταφέρονται αυτομάτως οι πιστώσεις σε σχέση με:

- α) πιστώσεις για το αποθεματικό αλληλεγγύης και επείγουσας βοήθειας και για το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι πιστώσεις αυτές μπορούν να μεταφέρονται μόνον στο επόμενο οικονομικό έτος και να χρησιμοποιούνται έως τις 31 Δεκεμβρίου του εν λόγω έτους·
- β) πιστώσεις που αντιστοιχούν σε εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό. Οι πιστώσεις αυτές μπορούν να μεταφέρονται μόνον στο επόμενο οικονομικό έτος και να δεσμεύονται έως τις 31 Δεκεμβρίου του εν λόγω έτους, με εξαίρεση τα εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό από εκμισθώσεις και από την πώληση κτιρίων και γαιών τα οποία μπορούν να μεταφέρονται έως ότου χρησιμοποιηθούν πλήρως. Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων, που αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴⁰⁾, τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 514/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴¹⁾ και τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, οι οποίες είναι διαθέσιμες στις 31 Δεκεμβρίου και προέρχονται από επιστροφές προχρηματοδοτήσεων, οι οποίες μπορούν να μεταφερθούν μέχρι τη λήξη του προγράμματος και να χρησιμοποιηθούν, εφόσον είναι αναγκαίο, υπό την προϋπόθεση ότι δεν διατίθενται πλέον άλλες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων·
- γ) πιστώσεις που αντιστοιχούν σε εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό. Οι πιστώσεις αυτές χρησιμοποιούνται πλήρως έως ότου εκτελεστούν όλες οι πράξεις που αφορούν το πρόγραμμα ή την ενέργεια για τα οποία προορίζονται ή είναι δυνατό να μεταφερθούν και να χρησιμοποιηθούν για το διάδοχο πρόγραμμα ή ενέργεια. Αυτό δεν ισχύει για τα έσοδα που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) σημείο iii) για τα οποία οι πιστώσεις που δεν έχουν δεσμευθεί εντός πέντε ετών ακυρώνονται·
- δ) πιστώσεις πληρωμών που σχετίζονται με το ΕΓΤΕ και προέρχονται από αναστολές σύμφωνα με τα άρθρα 40, 41 και 42 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116.

5. Η αντιμετώπιση των εξωτερικών εσόδων με ειδικό προορισμό που αναφέρονται στο στοιχείο γ) της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, τα οποία προέρχονται από τη συμμετοχή των κρατών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) σε ορισμένα προγράμματα της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο ε) είναι σύμφωνη με το πρωτόκολλο αριθ. 32 που προσαρτάται στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (συμφωνία ΕΟΧ).

⁽⁴⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

⁽⁴¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 514/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, σχετικά με τον καθορισμό γενικών διατάξεων όσον αφορά το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και το μέσο για τη χρηματοδοτική στήριξη της αστυνομικής συνεργασίας, της πρόληψης και καταστολής της εγκληματικότητας και της διαχείρισης κρίσεων (ΕΕ L 150 της 20.5.2014, σ. 112).

6. Πέρα από την ενημέρωση που προβλέπεται στην παράγραφο 3, το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πληροφορίες σχετικά με τις πιστώσεις που μεταφέρθηκαν αυτομάτως, περιλαμβανομένων των οικείων ποσών και της διάταξης του παρόντος άρθρου σύμφωνα με την οποία έγινε η μεταφορά των πιστώσεων.

7. Μη διαχωριζόμενες πιστώσεις για τις οποίες έχει αναληφθεί νομική δέσμευση στο τέλος του οικονομικού έτους καταβάλλονται έως το τέλος του επόμενου οικονομικού έτους.

8. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4, οι πιστώσεις που εγγράφονται σε αποθεματικό και οι πιστώσεις που αφορούν δαπάνες προσωπικού δεν μεταφέρονται. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, οι δαπάνες προσωπικού περιλαμβάνουν τις αποδοχές και τις αποζημιώσεις των μελών και του προσωπικού των θεσμικών οργάνων της Ένωσης στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης.

Άρθρο 13

Λεπτομερείς διατάξεις για την ακύρωση και τη μεταφορά πιστώσεων

1. Οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και οι μη διαχωριζόμενες πιστώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) μπορούν να μεταφερθούν μόνον αν οι δεσμεύσεις δεν ήταν δυνατόν να πραγματοποιηθούν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου του οικονομικού έτους για λόγους που δεν μπορούν να καταλογιστούν στον διατάκτη και αν τα προπαρασκευαστικά στάδια έχουν προχωρήσει μέχρι σημείου που επιτρέπει να θεωρηθεί ευλόγως ότι η δέσμευση μπορεί να πραγματοποιηθεί έως τις 31 Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους ή, όσον αφορά σχέδια σχετικά με ακίνητα, στις 31 Δεκεμβρίου του επόμενου οικονομικού έτους.

2. Ειδικότερα, τα προπαρασκευαστικά στάδια που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), τα οποία θα έχουν ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου του οικονομικού έτους με σκοπό τη μεταφορά στο επόμενο οικονομικό έτος, είναι τα εξής:

- α) για τις ατομικές δημοσιονομικές δεσμεύσεις, κατά την έννοια του άρθρου 112 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), η περάτωση της φάσης επιλογής των πιθανών αντισυμβαλλομένων, δικαιούχων, βραβευθέντων ή εξουσιοδοτούμένων·
- β) για τις συνολικές δημοσιονομικές δεσμεύσεις, κατά την έννοια του άρθρου 112 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β), η έκδοση απόφασης χρηματοδότησης ή η περάτωση της διαβούλευσης με τις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες στο πλαίσιο κάθε θεσμικού οργάνου της Ένωσης με σκοπό την έκδοση αυτής της απόφασης χρηματοδότησης.

3. Οι πιστώσεις που μεταφέρονται σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), οι οποίες δεν έχουν δεσμευθεί έως τις 31 Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους ή έως τις 31 Δεκεμβρίου του επόμενου οικονομικού έτους για ποσά που αφορούν σχέδια σχετικά με ακίνητα, ακυρώνονται αυτόματα.

Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τις πιστώσεις που ακυρώθηκαν σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο εντός ενός μηνός από την ακύρωσή τους.

Άρθρο 14

Αποδεσμεύσεις

1. Όταν αποδεσμεύονται δημοσιονομικές δεσμεύσεις κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε οικονομικού έτους μεταγενέστερου από το έτος κατά το οποίο έγινε η εκάστοτε δέσμευση λόγω της ολικής ή της μερικής μη εκτέλεσης ενεργειών για τις οποίες είχαν διατεθεί, οι πιστώσεις που αντιστοιχούν στις εν λόγω αποδεσμεύσεις ακυρώνονται, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 223/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴²⁾ και στους κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 514/2014, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/2116 και κατά παρέκκλιση από το άρθρο 15 του παρόντος κανονισμού.

2. Οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων που αναφέρονται στους κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 514/2014, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/2116 αποδεσμεύονται αυτόματα σύμφωνα με τις διατάξεις των εν λόγω κανονισμών.

3. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στα εξωτερικά έξοδα με ειδικό προορισμό που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 2.

⁽⁴²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 223/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΕΕ L 72 της 12.3.2014, σ. 1).

Άρθρο 15

Ανασύσταση πιστώσεων που αντιστοιχούν σε αποδεσμεύσεις

1. Οι πιστώσεις που αντιστοιχούν σε αποδεσμεύσεις όπως αναφέρονται στους κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 514/2014, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/2116 μπορούν να ανασυσταθούν σε περίπτωση προδήλου σφάλματος αποδιδόμενου αποκλειστικά στην Επιτροπή.

Προς τούτο, η Επιτροπή εξετάζει τις αποδεσμεύσεις που σημειώθηκαν κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος και αποφαινεται, έως την 15η Φεβρουαρίου του τρέχοντος οικονομικού έτους, με γνώμονα τις ανάγκες, ως προς την αναγκαιότητα της ανασύστασης των αντίστοιχων πιστώσεων.

2. Επιπλέον της περίπτωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, οι πιστώσεις που αντιστοιχούν σε αποδεσμεύσεις ανασυστήνονται σε περίπτωση αποδέσμευσης πόρων που επιστρέφονται στο ταμείο από το οποίο αρχικά μεταφέρθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.

3. Οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων που αντιστοιχούν στο ποσό των αποδεσμεύσεων λόγω μη εκτέλεσης, εν όλω ή εν μέρει, των αντίστοιχων ερευνητικών σχεδίων είναι επίσης δυνατόν να ανασυσταθούν προς όφελος του ερευνητικού προγράμματος στο οποίο ανήκουν τα σχέδια ή στο διάδοχο πρόγραμμα στο πλαίσιο της διαδικασίας του προϋπολογισμού.

Άρθρο 16

Κανόνες που εφαρμόζονται στην περίπτωση καθυστερημένης έγκρισης του προϋπολογισμού

1. Εάν ο προϋπολογισμός δεν έχει εγκριθεί οριστικά κατά την έναρξη του οικονομικού έτους, εφαρμόζεται η διαδικασία που προσδιορίζεται στο άρθρο 315 πρώτο εδάφιο ΣΛΕΕ (καθεστώς των προσωρινών δωδεκατημορίων). Μπορούν να διενεργούνται αναλήψεις υποχρεώσεων και πληρωμές εντός των ορίων που καθορίζονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

2. Οι αναλήψεις υποχρεώσεων μπορούν να διενεργούνται κατά κεφάλαιο, εντός του ορίου του ενός τετάρτου του συνόλου των πιστώσεων που έχουν εγκριθεί στο συγκεκριμένο κεφάλαιο του προϋπολογισμού για το προηγούμενο οικονομικό έτος, προσαυξημένου κατά ένα δωδέκατο για κάθε διαρρέυσαντα μήνα.

Δεν είναι δυνατόν να σημειωθεί υπέρβαση του ορίου των πιστώσεων που προβλέπονται στο σχέδιο προϋπολογισμού.

Οι πληρωμές μπορούν να διενεργούνται μηνιαίως κατά κεφάλαιο, εντός του ορίου του ενός δωδεκάτου των πιστώσεων που έχουν εγκριθεί στο συγκεκριμένο κεφάλαιο του προϋπολογισμού για το προηγούμενο οικονομικό έτος. Δεν υπερβαίνουν ωστόσο το ένα δωδέκατο των πιστώσεων που προβλέπονται στο ίδιο κεφάλαιο του σχεδίου προϋπολογισμού.

3. Ως πιστώσεις που έχουν εγκριθεί στο συγκεκριμένο κεφάλαιο του προϋπολογισμού για το προηγούμενο οικονομικό έτος, όπως αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2, νοούνται οι πιστώσεις του προϋπολογισμού που έχουν ψηφισθεί, μεταξύ άλλων με διορθωτικούς προϋπολογισμούς, μετά την προσαρμογή τους λόγω μεταφορών εντός του εν λόγω οικονομικού έτους.

4. Εφόσον το απαιτούν η συνέχεια της δράσης της Ένωσης και οι ανάγκες της διαχείρισης, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, δύναται να επιτρέψει δαπάνες επιπλέον ενός προσωρινού δωδεκατημορίου, οι οποίες δεν υπερβαίνουν ωστόσο το άθροισμα τεσσάρων προσωρινών δωδεκατημορίων, εκτός δεόντως αιτιολογημένων περιπτώσεων, τόσο για τις πράξεις ανάληψης υποχρέωσης όσο και για τις πράξεις πληρωμής, πέραν εκείνων που καθίστανται αυτομάτως διαθέσιμες δυνάμει των παραγράφων 1 και 2. Το Συμβούλιο διαβιβάζει αμελλητί τη σχετική απόφασή του για την έγκριση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η απόφαση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο τίθεται σε ισχύ 30 ημέρες μετά την έκδοσή της, εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προβεί σε μία από ακόλουθες ενέργειες:

- α) αποφασίσει, εντός 30 ημερών, με την πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν, να μειώσει τη σχετική δαπάνη, οπότε η Επιτροπή υποβάλλει νέα πρόταση·
- β) γνωστοποιήσει στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή ότι δεν επιθυμεί να μειώσει τη σχετική δαπάνη, οπότε η απόφαση τίθεται σε ισχύ πριν από την παρέλευση των 30 ημερών.

Τα πρόσθετα δωδεκατημόρια εγκρίνονται στο σύνολό τους και δεν μπορούν να κατακερματισθούν.

5. Εάν, για ένα συγκεκριμένο κεφάλαιο, η έγκριση τεσσάρων προσωρινών δωδεκατημορίων σύμφωνα με την παράγραφο 4 δεν επαρκεί για την κάλυψη των δαπανών που είναι αναγκαίες για να μη διακοπεί η συνέχεια της δράσης της Ένωσης στον τομέα που καλύπτεται από το εν λόγω κεφάλαιο, μπορεί να εγκριθεί κατ' εξαίρεση υπέρβαση του ποσού των πιστώσεων που είχαν εγγραφεί στο αντίστοιχο κεφάλαιο του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ακολουθούν τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παράγραφο 4. Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν σημειώνεται υπέρβαση του συνολικού ύψους των πιστώσεων που είχαν διατεθεί στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους ή του προτεινόμενου σχεδίου προϋπολογισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Αρχή της ισοσκελίσης

Άρθρο 17

Ορισμός και πεδίο εφαρμογής

1. Ο προϋπολογισμός είναι ισοσκελισμένος ως προς τα έσοδα και τις πιστώσεις πληρωμών.
2. Η Ένωση και οι αναφερόμενοι στα άρθρα 70 και 71 οργανισμοί της Ένωσης δεν συνάπτουν δάνεια στο πλαίσιο του προϋπολογισμού.

Άρθρο 18

Υπόλοιπο του οικονομικού έτους

1. Το υπόλοιπο κάθε οικονομικού έτους εγγράφεται στον προϋπολογισμό του επόμενου είτε στα έσοδα είτε στις πιστώσεις πληρωμών, ανάλογα με το αν πρόκειται για πλεόνασμα ή για έλλειμμα αντιστοίχως.
2. Οι εκτιμήσεις των εσόδων ή πιστώσεων πληρωμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου εγγράφονται στον προϋπολογισμό κατά τη διάρκεια της διαδικασίας του προϋπολογισμού και σε διορθωτική επιστολή, η οποία υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 42 του παρόντος κανονισμού. Οι εν λόγω εκτιμήσεις καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2021/768.
3. Μετά την υποβολή των προσωρινών λογαριασμών κάθε οικονομικού έτους, τυχόν διαφορά ανάμεσα στους λογαριασμούς αυτών και τις εκτιμήσεις εγγράφεται στον προϋπολογισμό του επόμενου οικονομικού έτους μέσω διορθωτικού προϋπολογισμού, του οποίου αποτελεί το μοναδικό αντικείμενο. Στην περίπτωση αυτή, το σχέδιο διορθωτικού προϋπολογισμού υποβάλλεται από την Επιτροπή ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός 15 ημερών από την υποβολή των προσωρινών λογαριασμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Αρχή της ενιαίας νομισματικής μονάδας

Άρθρο 19

Χρησιμοποίηση του ευρώ

1. Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και ο προϋπολογισμός καταρτίζονται και εκτελούνται σε ευρώ. Αποτελούν αντικείμενο απόδοσης λογαριασμών σε ευρώ. Ωστόσο, για τις ταμειακές ανάγκες στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 77, ο υπόλογος και, στην περίπτωση των πάγιων προκαταβολών, ο υπόλογος πάγιων προκαταβολών καθώς και, για τις ανάγκες της διοικητικής διαχείρισης της Επιτροπής και της ΕΥΕΔ, ο αρμόδιος διατάκτης, εξουσιοδοτούνται να διενεργούν πράξεις σε άλλα νομίσματα.
2. Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων που προβλέπονται στους ειδικούς τομεακούς κανόνες, ή σε ειδικές συμβάσεις, συμφωνίες επιχορήγησης, συμφωνίες συνεισφοράς και συμφωνίες χρηματοδότησης, η μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος από τον αρμόδιο διατάκτη υπολογίζεται με βάση την ημερήσια συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ η οποία δημοσιεύεται στο τεύχος C της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης της ημέρας κατά την οποία συντάσσεται από την υπηρεσία του διατάκτη το ένταλμα πληρωμής ή είσπραξης.
- Ελλείψει δημοσίευσης ημερήσιας ισοτιμίας του ευρώ, ο αρμόδιος διατάκτης χρησιμοποιεί τη λογιστική ισοτιμία που αναφέρεται στην παράγραφο 3.
3. Για τις ανάγκες της λογιστικής που προβλέπεται στα άρθρα 82, 83 και 84, η μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος πραγματοποιείται βάσει της μηνιαίας λογιστικής συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ. Αυτή η λογιστική ισοτιμία καθορίζεται από τον υπόλογο της Επιτροπής μέσω κάθε κατά τη γνώμη του αξιόπιστης πηγής πληροφοριών, βάσει της ισοτιμίας της προτελευταίας εργάσιμης ημέρας του μήνα που προηγείται εκείνου για τον οποίο προσδιορίζεται η ισοτιμία.

4. Οι συναλλαγματικές μετατροπές διενεργούνται κατά τρόπο ώστε να μην έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο ύψος της ενωσιακής συγχρηματοδότησης ή αρνητική επίδραση στον προϋπολογισμό. Κατά περίπτωση, η τιμή μετατροπής μεταξύ ευρώ και λοιπών νομισμάτων είναι δυνατό να υπολογίζεται με βάση τη μέση ημερήσια ισοτιμία μιας δεδομένης περιόδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Αρχή της καθολικότητας

Άρθρο 20

Πεδίο εφαρμογής

Με την επιφύλαξη του άρθρου 21, το σύνολο των εσόδων καλύπτει το σύνολο των πιστώσεων πληρωμών. Με την επιφύλαξη του άρθρου 27, όλα τα έσοδα και οι δαπάνες εγγράφονται στον προϋπολογισμό χωρίς συμψηφισμό μεταξύ τους.

Άρθρο 21

Έσοδα με ειδικό προορισμό

1. Τα εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό και τα εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων δαπανών.
2. Τα ακόλουθα συνιστούν εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό:
 - α) ειδικές συμπληρωματικές χρηματοδοτικές συνεισφορές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων εθελοντικών συνεισφορών, σε προγράμματα, μέσα και δραστηριότητες της Ένωσης·
 - β) πιστώσεις σχετιζόμενες με τα έσοδα που προέρχονται από το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα, το οποίο συστάθηκε με το πρωτόκολλο αριθ. 37 σχετικά με τις δημοσιονομικές συνέπειες από τη λήξη της Συνθήκης για την ΕΚΑΧ και με το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ·
 - γ) τόκοι από καταθέσεις και πρόστιμα που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου ⁽⁴³⁾·
 - δ) έσοδα αντιστοιχούντα σε συγκεκριμένο προορισμό, όπως τα έσοδα ιδρυμάτων, οι επιχορηγήσεις, οι δωρεές και τα κληροδοτήματα, περιλαμβανομένων των εσόδων κάθε θεσμικού οργάνου της Ένωσης που διατίθενται με ειδικό προορισμό·
 - ε) χρηματοδοτικές συνεισφορές σε δραστηριότητες της Ένωσης από τρίτες χώρες ή από οργανισμούς διαφορετικούς από εκείνους που έχουν δημιουργηθεί βάσει της ΣΛΕΕ ή της Συνθήκης Ευρατόμ·
 - στ) εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 3, στον βαθμό που έχουν συμπληρωματικό ρόλο σε σχέση με τα εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο·
 - ζ) έσοδα από τις δραστηριότητες ανταγωνιστικού χαρακτήρα που ασκούνται από το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC), οι οποίες μπορεί να συνίστανται σε:
 - i) διαδικασίες επιχορήγησης και ανάθεσης προμηθειών στις οποίες συμμετέχει το JRC·
 - ii) δραστηριότητες που διεξάγει το JRC για λογαριασμό τρίτων·
 - iii) δραστηριότητες στο πλαίσιο διοικητικής συμφωνίας με άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης ή άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 59, για την παροχή τεχνικής και επιστημονικής υποστήριξης.
3. Τα ακόλουθα συνιστούν εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό:
 - α) έσοδα που προέρχονται από τρίτους για προμήθειες, παροχή υπηρεσιών ή εργασίες που εκτελούνται για λογαριασμό τους·
 - β) έσοδα που προέρχονται από επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, σύμφωνα με το άρθρο 101·

⁽⁴³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6).

- γ) εισπράξεις από την παροχή αγαθών και υπηρεσιών και από την εκτέλεση εργασιών υπέρ των λοιπών διευθύνσεων ενός θεσμικού οργάνου της Ένωσης, θεσμικών οργάνων ή άλλων οργανισμών της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των αποζημιώσεων αποστολής που καταβάλλονται για λογαριασμό των λοιπών θεσμικών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης και επιστρέφονται εν συνεχεία από αυτά·
 - δ) εισπράξεις αποζημιώσεων από ασφαλίσεις·
 - ε) έσοδα από εκμισθώσεις και από την πώληση κτιρίων και γαιών·
 - στ) επιστροφές σε χρηματοδοτικά μέσα ή δημοσιονομικές εγγυήσεις σύμφωνα με το άρθρο 212 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο·
 - ζ) έσοδα από μεταγενέστερες επιστροφές φόρων σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο β).
4. Τα έσοδα με ειδικό προορισμό μετατίθενται σε επόμενα έτη και αποτελούν αντικείμενο μεταφοράς εντός του προϋπολογισμού σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 4 στοιχεία β) και γ) και το άρθρο 32.
5. Η βασική πράξη μπορεί να καθορίζει ότι τα προβλεπόμενα από αυτήν έσοδα προορίζονται για ειδικές δαπάνες. Εκτός εάν προσδιορίζεται διαφορετικά στη βασική πράξη, αυτά τα έσοδα συνιστούν εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό.
6. Ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει γραμμές για την εγγραφή εξωτερικών εσόδων με ειδικό προορισμό και εσωτερικών εσόδων με ειδικό προορισμό, με αναφορά του ποσού όποτε αυτό είναι δυνατόν.

Άρθρο 22

Δομή υποδοχής των εσόδων με ειδικό προορισμό και άνοιγμα των αντίστοιχων πιστώσεων

1. Με την επιφύλαξη του στοιχείου γ) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και του άρθρου 24, η δομή υποδοχής στον προϋπολογισμό των εσόδων με ειδικό προορισμό περιλαμβάνει:
- α) στην κατάσταση εσόδων του τμήματος κάθε θεσμικού οργάνου της Ένωσης μια γραμμή που προορίζεται για την εγγραφή του ποσού αυτών των εσόδων·
 - β) στην κατάσταση δαπανών, παρατηρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των γενικών παρατηρήσεων, όπου αναφέρονται οι γραμμές προϋπολογισμού στις οποίες είναι δυνατόν να εγγραφούν οι διαθέσιμες πιστώσεις που αντιστοιχούν στα έσοδα με ειδικό προορισμό·
 - γ) στην κατάσταση δαπανών, παράρτημα, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προϋπολογισμού, στο οποίο παρατίθενται όλες οι γραμμές του προϋπολογισμού για τις οποίες προβλέπονται εσωτερικά ή εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό και παρέχονται πληροφορίες σχετικά με το εκτιμώμενο ποσό των εσόδων αυτών που θα εισπραχθούν και με το εκτιμώμενο ποσό των εσόδων αυτών που θα μεταφερθούν από τα προηγούμενα έτη για κάθε γραμμή του προϋπολογισμού.

Στην περίπτωση στην οποία αναφέρεται το πρώτο εδάφιο στοιχείο α), πραγματοποιείται ενδεικτική εγγραφή «προς υπόμνηση» (pro memoria), η δε εκτίμηση για τα έσοδα περιλαμβάνεται στις παρατηρήσεις προς ενημέρωση.

2. Οι πιστώσεις που αντιστοιχούν στα έσοδα με ειδικό προορισμό διατίθενται αυτομάτως, τόσο ως πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων όσο και ως πιστώσεις πληρωμών, όταν εισπραχθεί το έσοδο από το θεσμικό όργανο της Ένωσης, εκτός από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) στην περίπτωση η οποία προβλέπεται στο άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο α) για τις χρηματοδοτικές συνεισφορές των κρατών μελών και όταν η συμφωνία συνεισφοράς εκφράζεται σε ευρώ, οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων μπορούν να διατεθούν μόλις το κράτος μέλος υπογράψει τη συμφωνία συνεισφοράς·
- β) στις περιπτώσεις οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο β) και στο άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) σημεία i) και iii), οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων καθίστανται διαθέσιμες ήδη από την πρόβλεψη της δημιουργούμενης απαίτησης·
- γ) στην περίπτωση η οποία προβλέπεται στο άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο γ), η εγγραφή των ποσών στην κατάσταση εσόδων οδηγεί στο άνοιγμα, σε γραμμή της κατάστασης δαπανών, πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών.

Οι πιστώσεις που αναφέρονται στο στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου εκτελούνται σύμφωνα με το άρθρο 20.

3. Οι προβλέψεις απαιτήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχεία β) και ζ) διαβιβάζονται στον υπόλογο με σκοπό την καταχώρισή τους.

Άρθρο 23

Συνεισφορές των κρατών μελών για ερευνητικά προγράμματα

1. Οι συνεισφορές των κρατών μελών για τη χρηματοδότηση ορισμένων συμπληρωματικών ερευνητικών προγραμμάτων, που αναφέρονται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 609/2014, καταβάλλονται ως εξής:
 - α) τα επτά δωδεκατημόρια του ποσού που εγγράφεται στον προϋπολογισμό καταβάλλονται έως τις 31 Ιανουαρίου του τρέχοντος οικονομικού έτους·
 - β) τα υπόλοιπα πέντε δωδεκατημόρια καταβάλλονται έως τις 15 Ιουλίου του τρέχοντος οικονομικού έτους.
2. Όταν ο προϋπολογισμός δεν έχει εγκριθεί οριστικά πριν από την αρχή του οικονομικού έτους, οι συνεισφορές που προβλέπονται στην παράγραφο 1 πραγματοποιούνται βάσει του ποσού που εμφανίζεται στον προϋπολογισμό του προηγούμενου οικονομικού έτους.
3. Κάθε συνεισφορά ή κάθε συμπληρωματική καταβολή που οφείλεται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του προϋπολογισμού πρέπει να εγγράφεται στον ή στους λογαριασμούς της Επιτροπής εντός τριάντα ημερολογιακών ημερών από την πρόσκληση προς καταβολή.
4. Οι πραγματοποιούμενες καταβολές εγγράφονται στον λογαριασμό που προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 609/2014 και υπόκεινται στους όρους που διατυπώνονται στον εν λόγω κανονισμό.

Άρθρο 24

Έσοδα με ειδικό προορισμό που προκύπτουν από τη συμμετοχή των κρατών ΕΖΕΣ σε ορισμένα προγράμματα της Ένωσης

1. Η δομή υποδοχής στον προϋπολογισμό των εσόδων από τη συμμετοχή των κρατών ΕΖΕΣ σε ορισμένα προγράμματα της Ένωσης είναι η ακόλουθη:
 - α) στην κατάσταση εσόδων, ανοίγεται γραμμή προϋπολογισμού «προς υπόμνηση» που προορίζεται για την εγγραφή του συνολικού ποσού της συμμετοχής έκαστου κράτους ΕΖΕΣ για το οικονομικό έτος·
 - β) στην κατάσταση δαπανών, ένα παράρτημα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προϋπολογισμού, περιλαμβάνει το σύνολο των γραμμών προϋπολογισμού που αφορούν τις ενωσιακές δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν τα κράτη ΕΖΕΣ, και συμπεριλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το εκτιμώμενο ποσό της συμμετοχής έκαστου κράτους ΕΖΕΣ.
2. Δυνάμει του άρθρου 82 της συμφωνίας ΕΟΧ, τα σχετικά με την ετήσια συμμετοχή των κρατών ΕΖΕΣ ποσά, όπως αυτά επιβεβαιώνονται στην Επιτροπή από τη Μεικτή Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 5 του πρωτοκόλλου αριθ. 32 που προσαρτάται στη συμφωνία ΕΟΧ, οδηγούν στο πλήρες άνοιγμα, από την αρχή του οικονομικού έτους, των αντίστοιχων πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και πιστώσεων πληρωμών.
3. Η χρήση των εσόδων των προερχόμενων από τη χρηματοδοτική συνεισφορά των κρατών ΕΖΕΣ παρακολουθείται χωριστά.

Άρθρο 25

Παροχές από χαριστική αιτία

1. Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης μπορούν να αποδεχθούν κάθε παροχή από χαριστική αιτία υπέρ της Ένωσης, όπως έσοδα από ιδρύματα, επιχορηγήσεις, καθώς και δωρεές και κληροδοτήματα.
2. Η αποδοχή παροχών από χαριστική αιτία αξίας 50 000 EUR και άνω που συνεπάγεται οικονομική επιβάρυνση, περιλαμβανομένου του κόστους παρακολούθησης, η οποία υπερβαίνει το 10 % της αξίας της εκάστοτε παροχής από χαριστική αιτία, υπόκειται στην έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενεργούν σχετικά εντός δύο μηνών από τη λήψη αιτήματος τέτοιας έγκρισης των ενδιαφερόμενων θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Εάν εντός της προθεσμίας αυτής δεν διατυπωθεί αντίρρηση, τα ενδιαφερόμενα θεσμικά όργανα της Ένωσης αποφασίζουν οριστικά επί της αποδοχής των παροχών. Τα ενδιαφερόμενα θεσμικά όργανα της Ένωσης στο αίτημά τους προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επεξηγούν τις χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις που συνεπάγεται η αποδοχή παροχών από χαριστική αιτία προς την Ένωση.
3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, σε εξαιρετικές περιστάσεις, η Επιτροπή μπορεί να δέχεται δωρεές σε είδος υπέρ της Ένωσης, ανεξάρτητα από την αξία τους, όταν οι δωρεές αυτές πραγματοποιούνται για τους σκοπούς της ανθρωπιστικής βοήθειας, της στήριξης έκτακτης ανάγκης, της πολιτικής προστασίας ή της βοήθειας για τη διαχείριση κρίσεων.

Η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί μια δωρεά υπό τον όρο ότι:

- α) η αποδοχή της είναι σύμφωνη με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της διαφάνειας·
- β) δεν προκαλεί συγκρούσεις συμφερόντων·
- γ) δεν βλάπτει την εικόνα της Ένωσης·
- δ) δεν βλάπτει ούτε απειλεί να βλάψει την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της Ένωσης ή των κρατών μελών·
- ε) ο δωρητής δεν βρίσκεται, κατά τον χρόνο της αποδοχής, σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 και στο άρθρο 143 παράγραφος 1 και δεν είναι καταχωρισμένος ως αποκλεισμένος στη βάση δεδομένων που αναφέρεται στο άρθρο 144 παράγραφος 1. Ο δωρητής υποβάλλει τη δήλωση που αναφέρεται στο άρθρο 139.

Ο αρμόδιος διατάκτης παρέχει πληροφορίες στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 74 παράγραφος 9 σχετικά με όλες τις περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή δέχθηκε δωρεά σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 26

Εταιρικές χορηγίες

1. Ως «εταιρική χορηγία» νοείται συμφωνία με την οποία ένα νομικό πρόσωπο υποστηρίζει σε είδος μια εκδήλωση ή μια δραστηριότητα για σκοπούς προώθησης ή στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.
 2. Με βάση ειδικούς εσωτερικούς κανόνες, οι οποίοι δημοσιεύονται στους αντίστοιχους ιστοτόπους τους, τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης μπορούν, κατ' εξαίρεση να αποδέχονται εταιρικές χορηγίες σε είδος υπό την προϋπόθεση ότι:
 - α) γίνονται δεόντως σεβαστές οι αρχές της μη διακριτικής μεταχείρισης, της αναλογικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας σε όλα τα στάδια της διαδικασίας για την αποδοχή εταιρικών χορηγιών·
 - β) συμβάλουν στη θετική εικόνα της Ένωσης και συνδέονται άμεσα με τον κεντρικό στόχο μιας εκδήλωσης ή μιας ενέργειας·
 - γ) δεν ενέχουν σύγκρουση συμφερόντων ούτε αφορούν εκδηλώσεις αποκλειστικά κοινωνικού χαρακτήρα·
 - δ) η εκδήλωση ή δραστηριότητα δεν χρηματοδοτείται αποκλειστικά μέσω εταιρικών χορηγιών·
 - ε) η υπηρεσία που παρέχεται ως ανταπόδοση της εταιρικής χορηγίας περιορίζεται στη δημόσια προβολή του εμπορικού σήματος ή της επωνυμίας του χορηγού·
 - στ) οι χορηγοί δεν βρίσκονται, κατά τον χρόνο της διαδικασίας χορηγίας, σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 και στο άρθρο 143 παράγραφος 1 και δεν είναι καταχωρισμένοι ως αποκλεισμένοι στη βάση δεδομένων που αναφέρεται στο άρθρο 144 παράγραφος 1.
3. Όταν η αξία της εταιρικής χορηγίας υπερβαίνει το ποσό των 5 000 EUR, ο χορηγός καταχωρίζεται σε δημόσιο μητρώο, που περιλαμβάνει πληροφορίες για το είδος της εκδήλωσης ή της δραστηριότητας που επιχορηγείται.

Άρθρο 27

Κανόνες για τις περικοπές και για τις προσαρμογές συναλλαγματικών ισοτιμιών

1. Από τα ποσά των αιτήσεων πληρωμής μπορούν να γίνονται οι ακόλουθες περικοπές, και στη συνέχεια να εκδίδονται εντάλματα πληρωμής για το καθαρό ποσό:
 - α) ποινές που επιβάλλονται στα μέρη των συμβάσεων και στους δικαιούχους επιχορηγήσεων·
 - β) προεξοφλήσεις, επιστροφές και εκπτώσεις σε επιμέρους τιμολόγια και παραστατικά εξόδων·
 - γ) τόκοι από την πληρωμή προχρηματοδοτήσεων·
 - δ) προσαρμογές για αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά.

Οι προσαρμογές για αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο δ) μπορούν να γίνουν με άμεση περικοπή του ποσού νέας ενδιάμεσης πληρωμής ή πληρωμής υπολοίπου υπέρ του ίδιου προσώπου, πραγματοποιούμενης στο πλαίσιο του κεφαλαίου, του άρθρου και του οικονομικού έτους που επιβαρύνθηκαν με το αχρεωστήτως καταβληθέν.

Στις περικοπές που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχεία γ) και δ) εφαρμόζονται οι λογιστικοί κανόνες της Ένωσης.

2. Το κόστος των αγαθών και υπηρεσιών που παρέχονται προς την Ένωση, όταν περιλαμβάνει φορολογικές επιβαρύνσεις επιστρεφόμενες από τα κράτη μέλη δυνάμει του πρωτοκόλλου αριθ. 7 περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που επισυνάπτεται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, καταλογίζεται στον προϋπολογισμό κατά το ποσό εκτός φορολογικών επιβαρύνσεων.

3. Το κόστος των αγαθών και υπηρεσιών που παρέχονται στην Ένωση, όταν περιλαμβάνει φορολογικές επιβαρύνσεις επιστρεφόμενες από τρίτες χώρες δυνάμει των σχετικών συμβάσεων, μπορεί να καταλογισθεί στον προϋπολογισμό για οποιοδήποτε από τα ακόλουθα ποσά:

α) το ποσό εκτός φορολογικών επιβαρύνσεων·

β) το ποσό που περιλαμβάνει τις φορολογικές επιβαρύνσεις.

Στην περίπτωση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β), η επακόλουθη επιστροφή φορολογικών επιβαρύνσεων λαμβάνεται υπόψη ως εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό.

4. Μπορούν να γίνονται προσαρμογές της για τις συναλλαγματικές διαφορές που καταγράφονται κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Το τελικό αποτέλεσμα, θετικό ή αρνητικό, εντάσσεται στο υπόλοιπο του οικονομικού έτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Αρχή της ειδικότητας

Άρθρο 28

Γενικές διατάξεις

1. Οι πιστώσεις εξειδικεύονται κατά τίτλους και κεφάλαια. Τα κεφάλαια υποδιαιρούνται σε άρθρα και θέσεις.

2. Η Επιτροπή και τα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης μπορούν να πραγματοποιούν μεταφορές πιστώσεων εντός του προϋπολογισμού υπό τους ειδικούς όρους που θεσπίζονται στα άρθρα 29 έως 32.

Πιστώσεις μπορούν να μεταφερθούν μόνο σε γραμμές του προϋπολογισμού για τις οποίες ο προϋπολογισμός επιτρέπει τη διάθεση πιστώσεων ή οι οποίες φέρουν την ένδειξη «προς υπόμνηση».

Τα όρια που αναφέρονται στα άρθρα 29, 30 και 31 υπολογίζονται κατά την υποβολή της αίτησης μεταφοράς πιστώσεων και με αναφορά στις πιστώσεις που εγγράφονται στον προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανόμενων των διορθωτικών προϋπολογισμών.

Το ποσό που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό των ορίων που αναφέρονται στα άρθρα 29, 30 και 31 είναι το άθροισμα των μεταφορών πιστώσεων που θα πραγματοποιηθούν στη γραμμή του προϋπολογισμού από την οποία γίνονται οι μεταφορές πιστώσεων, αναπροσαρμόζόμενο για προγενέστερες μεταφορές πιστώσεων. Το ποσό που αντιστοιχεί στις μεταφορές πιστώσεων που πραγματοποιούνται αυτόνομα από την Επιτροπή ή από το άλλο οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης χωρίς απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου δεν λαμβάνεται υπόψη.

Οι προτάσεις μεταφοράς πιστώσεων και όλες οι πληροφορίες που προορίζονται για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και αφορούν τις μεταφορές πιστώσεων που διενεργούνται σύμφωνα με τα άρθρα 29, 30 και 31 συνοδεύονται από ενδεδειγμένα και λεπτομερή δικαιολογητικά τα οποία παρουσιάζουν τις πιο πρόσφατες διαθέσιμες πληροφορίες για την εκτέλεση των πιστώσεων και τις προβλέψεις αναγκών μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, τόσο για τις γραμμές του προϋπολογισμού που θα ενισχυθούν όσο και για τις γραμμές από τις οποίες γίνεται ανάληψη πιστώσεων.

Άρθρο 29

Μεταφορές από θεσμικά όργανα της Ένωσης εκτός της Επιτροπής

1. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης εκτός της Επιτροπής μπορεί να προβαίνει, στο πλαίσιο του οικείου τμήματος του προϋπολογισμού, σε μεταφορές πιστώσεων:

α) από τίτλο σε τίτλο, με μέγιστο όριο το 10 % των πιστώσεων του εκάστοτε οικονομικού έτους που εμφανίζονται στη γραμμή του προϋπολογισμού από την οποία πραγματοποιείται η μεταφορά·

β) από κεφάλαιο σε κεφάλαιο χωρίς όριο.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, τρεις εβδομάδες πριν από την πραγματοποίηση των μεταφορών στις οποίες αναφέρεται η παράγραφος 1, το θεσμικό όργανο της Ένωσης ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τις προθέσεις του. Εφόσον κατά την περίοδο αυτή προβληθούν δεόντως τεκμηριωμένοι λόγοι είτε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είτε από το Συμβούλιο, εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 31.

3. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης εκτός της Επιτροπής μπορεί να προτείνει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, στο πλαίσιο του οικείου τμήματος του προϋπολογισμού, μεταφορές από τίτλο σε τίτλο πέραν του ορίου που προβλέπεται στο στοιχείο α) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Οι μεταφορές αυτές υπόκεινται στη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 31.

4. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης εκτός της Επιτροπής μπορεί, στο πλαίσιο του οικείου τμήματος του προϋπολογισμού, να πραγματοποιεί μεταφορές εντός άρθρων χωρίς να προαπαιτείται ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Άρθρο 30

Μεταφορές από την Επιτροπή

1. Η Επιτροπή μπορεί να προβαίνει, στο πλαίσιο του οικείου τμήματος του προϋπολογισμού, αυτόνομα:

α) σε μεταφορά πιστώσεων στο εσωτερικό κάθε κεφαλαίου·

β) όσον αφορά τις δαπάνες προσωπικού και διοικητικής λειτουργίας οι οποίες είναι κοινές για περισσότερους από έναν τίτλους, σε μεταφορά πιστώσεων από τίτλο σε τίτλο, με μέγιστο όριο το 10 % των πιστώσεων του έτους που εμφανίζονται στη γραμμή του προϋπολογισμού από την οποία πραγματοποιείται η μεταφορά και με μέγιστο όριο το 30 % των πιστώσεων του εκάστοτε έτους που εμφανίζονται στη γραμμή του προϋπολογισμού προς την οποία πραγματοποιείται η μεταφορά·

γ) όσον αφορά τις επιχειρησιακές δαπάνες, σε μεταφορά πιστώσεων μεταξύ κεφαλαίων στο εσωτερικό του ίδιου τίτλου με μέγιστο όριο το 10 % των πιστώσεων του οικονομικού έτους που εμφανίζονται στη γραμμή του προϋπολογισμού από την οποία πραγματοποιείται η μεταφορά·

δ) όσον αφορά τις πιστώσεις έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης που εκτελούνται από το JRC, στο εσωτερικό του τίτλου του προϋπολογισμού του αναφερόμενου στον τομέα πολιτικής «Άμεση έρευνα», σε μεταφορές πιστώσεων μεταξύ κεφαλαίων με όριο το 15 % των πιστώσεων που εμφανίζονται στη γραμμή του προϋπολογισμού από την οποία πραγματοποιείται η μεταφορά·

ε) όσον αφορά την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, σε μεταφορές επιχειρησιακών πιστώσεων από έναν τίτλο σε άλλο, υπό την προϋπόθεση ότι οι πιστώσεις χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό·

στ) όσον αφορά τις επιχειρησιακές δαπάνες των ταμείων η εκτέλεση των οποίων ασκείται υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης, με εξαίρεση το ΕΓΤΕ, σε μεταφορά πιστώσεων από τίτλο σε τίτλο, υπό τον όρο ότι οι σχετικές πιστώσεις προορίζονται για τον ίδιο στόχο, κατά την έννοια του κανονισμού με τον οποίο θεσπίζεται το σχετικό ταμείο, ή για δαπάνες τεχνικής βοήθειας·

ζ) σε μεταφορά πιστώσεων από τη θέση δημοσιονομικής εγγύησης στη θέση άλλης δημοσιονομικής εγγύησης στις εξαιρετικές περιπτώσεις που οι προβλεπόμενοι πόροι στο κοινό ταμείο προβλέψεων της δεύτερης δεν επαρκούν για την εκτέλεση εγγύησης που έχει καταπέσει και με την επιφύλαξη της μετέπειτα αποκατάστασης του μεταφερόμενου ποσού σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 215 παράγραφος 4.

Οι δαπάνες που αναφέρονται στο στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου καλύπτουν, για κάθε τομέα πολιτικής, τους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 47 παράγραφος 4.

Οσάκις η Επιτροπή μεταφέρει πιστώσεις του ΕΓΤΕ δυνάμει του πρώτου εδαφίου μετά τις 31 Δεκεμβρίου, εκδίδει τη σχετική απόφαση έως τις 31 Ιανουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους. Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός δύο εβδομάδων από τη λήψη της απόφασής της για τις μεταφορές αυτές.

Τρεις εβδομάδες πριν από την πραγματοποίηση των μεταφορών στις οποίες αναφέρεται το στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τις προθέσεις της. Εφόσον κατά την περίοδο αυτή προβληθούν δεόντως τεκμηριωμένες ενστάσεις είτε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είτε από το Συμβούλιο, εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 31.

Κατά παρέκκλιση από το τέταρτο εδάφιο, η Επιτροπή μπορεί, κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων μηνών του οικονομικού έτους, να μεταφέρει αυτόνομα πιστώσεις σχετικά με δαπάνες προσωπικού, εξωτερικού προσωπικού και λοιπών υπαλλήλων από έναν τίτλο σε άλλον, με συνολικό όριο το 5 % των πιστώσεων αυτού του έτους. Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός δύο εβδομάδων από τη λήψη της απόφασής της για τις μεταφορές αυτές.

2. Η Επιτροπή μπορεί, στο πλαίσιο του οικείου τμήματος του προϋπολογισμού, να αποφασίζει για τις ακόλουθες μεταφορές πιστώσεων από τίτλο σε τίτλο, υπό την προϋπόθεση ότι ενημερώνει πάραυτα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την απόφασή της:

α) μεταφορά πιστώσεων από τον τίτλο «προσωρινές πιστώσεις» που αναφέρεται στο άρθρο 49 του παρόντος κανονισμού, όταν ο μόνος όρος για την αποδέσμευση του αποθεματικού συνίσταται στην έκδοση βασικής πράξης σύμφωνα με το άρθρο 294 ΣΛΕΕ·

β) σε δεόντως αιτιολογημένες έκτακτες περιπτώσεις, όπως διεθνείς ανθρωπιστικές καταστροφές και κρίσεις που συμβαίνουν μετά την 1η Δεκεμβρίου του οικονομικού έτους, μεταφορά αχρησιμοποίητων πιστώσεων του εν λόγω έτους, οι οποίες είναι ακόμη διαθέσιμες στους τίτλους που υπάγονται στον τομέα του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου που είναι αφιερωμένος στην εξωτερική δράση της Ένωσης, στους τίτλους που αφορούν τη διαχείριση κρίσεων και τις επιχειρήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας.

Άρθρο 31

Προτάσεις για μεταφορές που υποβάλλονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο

1. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης υποβάλλει τις περί μεταφορών προτάσεις του ταυτοχρόνως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

2. Η Επιτροπή μπορεί να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο προτάσεις για μεταφορές πιστώσεων πληρωμών στα ταμεία που διοικούνται υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης, εξαιρουμένου του ΕΓΤΕ, έως τις 10 Ιανουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους. Η μεταφορά πιστώσεων πληρωμών μπορεί να γίνει από οποιαδήποτε θέση του προϋπολογισμού. Στις περιπτώσεις αυτές, η περίοδος των έξι εβδομάδων που προβλέπεται στην παράγραφο 4 περιορίζεται σε τρεις εβδομάδες.

Εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δεν εγκρίνουν τη μεταφορά ή την εγκρίνουν μόνο εν μέρει, το αντίστοιχο μέρος της δαπάνης που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 7 στοιχείο β) καταλογίζεται στις πιστώσεις πληρωμών του επόμενου οικονομικού έτους.

3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν για τις μεταφορές πιστώσεων υπό τους όρους σύμφωνα με τις παραγράφους 4 έως 8.

4. Εκτός επείγουσών περιπτώσεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, το τελευταίο με ειδική πλειοψηφία, αποφασίζουν επί έκστης πρότασης μεταφοράς εντός έξι εβδομάδων από την ημερομηνία παραλαβής της από αμφότερα. Σε επείγουσες περιπτώσεις, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν εντός τριών εβδομάδων από την παραλαβή της πρότασης.

5. Οσάκις η Επιτροπή προτίθεται να προβεί σε μεταφορά πιστώσεων του ΕΓΤΕ δυνάμει του παρόντος άρθρου, υποβάλει προτάσεις για μεταφορές πιστώσεων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έως τις 10 Ιανουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους. Στις περιπτώσεις αυτές, η περίοδος των έξι εβδομάδων που προβλέπεται στην παράγραφο 4 περιορίζεται σε τρεις εβδομάδες.

6. Μια πρόταση μεταφοράς πιστώσεων είναι ή θεωρείται εγκριθείσα, εάν εντός της περιόδου των έξι εβδομάδων συμβεί οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

α) το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο την εγκρίνουν·

β) την εγκρίνει είτε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είτε το Συμβούλιο και το άλλο θεσμικό όργανο δεν λαμβάνει θέση·

γ) ούτε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ούτε το Συμβούλιο λαμβάνουν απόφαση για τροποποίηση ή απόρριψη της πρότασης μεταφοράς.

7. Εκτός εάν άλλως ζητήσει είτε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είτε το Συμβούλιο, η περίοδος των έξι εβδομάδων που προβλέπεται στην παράγραφο 4 περιορίζεται σε τρεις εβδομάδες, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) η μεταφορά αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 10 % των πιστώσεων που εμφανίζονται στη γραμμή του προϋπολογισμού από την οποία γίνεται η μεταφορά και δεν υπερβαίνει το ποσό των 5 000 000 EUR·

β) η μεταφορά αφορά αποκλειστικά πιστώσεις πληρωμών και το συνολικό ποσό της μεταφοράς δεν υπερβαίνει τα 100 000 000 EUR.

8. Εάν είτε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είτε το Συμβούλιο έχει τροποποιήσει το ποσό της μεταφοράς πιστώσεων ενώ το άλλο θεσμικό όργανο την έχει εγκρίνει ή δεν λαμβάνει θέση, ή σε περίπτωση που τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και το Συμβούλιο έχουν τροποποιήσει το ποσό της μεταφοράς, θεωρείται ως εγκριθέν το μικρότερο εκ των δύο ποσών, εκτός εάν το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης αποσύρει την πρόταση μεταφοράς.

Άρθρο 32

Μεταφορές που υπάγονται σε ειδικές διατάξεις

1. Οι πιστώσεις που αντιστοιχούν σε έσοδα με ειδικό προορισμό μπορούν να αποτελούν αντικείμενο μεταφοράς πιστώσεων μόνον εφόσον τα έσοδα αυτά διατηρούν τον προορισμό τους.
2. Οι αποφάσεις περί μεταφοράς πιστώσεων προς χρήση του αποθεματικού αλληλεγγύης και επείγουσας βοήθειας σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 λαμβάνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μετά από πρόταση της Επιτροπής.

Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 31 παράγραφοι 3 και 4. Ωστόσο, εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δεν μπορούν να συμφωνήσουν με την πρόταση της Επιτροπής και δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί κοινή θέση, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δεν λαμβάνουν θέση σχετικά με την εν λόγω πρόταση.

Οι προτάσεις για μεταφορές πιστώσεων από το αποθεματικό αλληλεγγύης και επείγουσας βοήθειας για συνδρομή σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 συνοδεύονται από ενδεδειγμένα και λεπτομερή δικαιολογητικά τα οποία παρέχουν:

- α) τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία για την εκτέλεση των πιστώσεων και τις προβλέψεις αναγκών μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, για τις γραμμές του προϋπολογισμού που θα ενισχυθούν·
- β) ανάλυση των δυνατοτήτων ανακατανομής των πιστώσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και επιδόσεις

Άρθρο 33

Επιδόσεις και οι αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας

1. Οι πιστώσεις χρησιμοποιούνται σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και ως εκ τούτου εκτελούνται τηρώντας τις ακόλουθες αρχές:
 - α) την αρχή της οικονομίας, η οποία ορίζει ότι τα μέσα που χρησιμοποιούνται από το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του καθίστανται εγκαίρως διαθέσιμα, στην ενδεδειγμένη ποσότητα και ποιότητα και στην καλύτερη τιμή·
 - β) την αρχή της αποδοτικότητας, η οποία αφορά την καλύτερη δυνατή σχέση μεταξύ χρησιμοποιηθέντων μέσων, αναληφθεισών δραστηριοτήτων και επίτευξης στόχων·
 - γ) την αρχή της αποτελεσματικότητας, η οποία αφορά τον βαθμό επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων μέσω των δραστηριοτήτων που αναλήφθηκαν.
2. Στο πλαίσιο της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, η χρήση των πιστώσεων επικεντρώνεται στις επιδόσεις και για τον σκοπό αυτόν:
 - α) οι στόχοι για τα προγράμματα και τις δραστηριότητες καθορίζονται εκ των προτέρων·
 - β) η πρόοδος προς την επίτευξη των στόχων, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των στόχων συνεκτίμησης, παρακολουθείται βάσει δεικτών επίδοσης·
 - γ) υποβάλλονται εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο και τα προβλήματα επίτευξης των στόχων, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο η) και το άρθρο 253 παράγραφος 1 στοιχείο ε)·

- δ) τα προγράμματα και οι δραστηριότητες, στο μέτρο του δυνατού και κατά περίπτωση, σύμφωνα με τους σχετικούς ειδικούς τομεακούς κανόνες, υλοποιούνται για την επίτευξη των καθορισμένων στόχων τους χωρίς να βλάπτουν σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της βιώσιμης χρήσης και προστασίας των υδάτων και των θαλάσσιων πόρων, της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία, της πρόληψης και του ελέγχου της ρύπανσης και της προστασίας και αποκατάστασης της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁴⁾.
- ε) τα προγράμματα και οι δραστηριότητες υλοποιούνται, στο μέτρο του δυνατού και κατά περίπτωση, σύμφωνα με τους σχετικούς ειδικούς τομεακούς κανόνες, για την επίτευξη των καθορισμένων στόχων τους σε πλαίσιο σεβασμού των συνθηκών εργασίας και απασχόλησης που προβλέπονται στο εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, στο δίκαιο της Ένωσης, στις συμβάσεις της ΔΟΕ και στις συλλογικές συμβάσεις.
- στ) τα προγράμματα και οι δραστηριότητες υλοποιούνται, στο μέτρο του δυνατού και κατά περίπτωση, σύμφωνα με τους σχετικούς τομεακούς κανόνες, σε πλαίσιο συνεκτίμησης της αρχής της ισότητας των φύλων και σύμφωνα με κατάλληλη μεθοδολογία συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου.

3. Καθορίζονται στόχοι συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, εφικτοί, συναφείς και χρονικά προσδιορισμένοι, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, και δείκτες που είναι συναφείς, αποδεκτοί, αξιόπιστοι, εύχρηστοι και εύρωστοι, και βασίζονται σε ευρέως αναγνωρισμένα επιστημονικά στοιχεία και σε αποτελεσματική, διαφανή και συνολική μεθοδολογία, όπου αρμόζει. Κατά περίπτωση, τα δεδομένα που συλλέγονται σε σχέση με αυτούς τους δείκτες αναλύονται ανά φύλο και συλλέγονται κατά τρόπο που να επιτρέπει τη συγκέντρωση αυτών των δεδομένων σε όλα τα σχετικά προγράμματα.

Άρθρο 34

Αξιολογήσεις

1. Τα προγράμματα και οι δραστηριότητες που συνεπάγονται σημαντικές δαπάνες υποβάλλονται σε εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολογήσεις («αξιολόγηση»), οι οποίες είναι αναλογικές προς τους στόχους και τη δαπάνη.
2. Οι εκ των προτέρων αξιολογήσεις, οι οποίες υποστηρίζουν την εκπόνηση προγραμμάτων και δραστηριοτήτων βασίζονται σε επαρκή στοιχεία, για τις επιδόσεις σχετικών προγραμμάτων ή δραστηριοτήτων και προσδιορίζουν και αναλύουν τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν, την προστιθέμενη αξία από τη συμμετοχή της Ένωσης, τους στόχους, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα των διαφόρων επιλογών και τις διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Για μεγάλα προγράμματα ή δραστηριότητες που αναμένεται να έχουν σημαντικό οικονομικό, περιβαλλοντικό ή κοινωνικό αντίκτυπο, η εκ των προτέρων αξιολόγηση δύναται να λαμβάνει τη μορφή εκτίμησης επιπτώσεων, που, συμπληρωματικά προς τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, αναλύει τις διάφορες εναλλακτικές όσον αφορά τις μεθόδους υλοποίησης.

3. Οι εκ των υστέρων αξιολογήσεις εκτιμούν την επίδοση του προγράμματος ή της δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένων πτυχών όπως η αποτελεσματικότητα, η αποδοτικότητα, η συνεκτικότητα, η συνάφεια και η ενωσιακή προστιθέμενη αξία. Οι εκ των υστέρων αξιολογήσεις βασίζονται στις πληροφορίες που παράγονται από τις διαδικασίες παρακολούθησης και στους δείκτες που έχουν καθοριστεί για την οικεία ενέργεια. Διενεργούνται τουλάχιστον άπαξ κατά τη διάρκεια κάθε πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και ει δυνατόν αρκετά εγκαίρως ώστε οι διαπιστώσεις να μπορούν να ληφθούν υπόψη σε εκ των προτέρων αξιολογήσεις ή εκτιμήσεις επιπτώσεων κατά την προπαρασκευή συναφών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων.

Άρθρο 35

Υποχρεωτικό δημοσιονομικό δελτίο

1. Κάθε πρόταση ή πρωτοβουλία υποβαλλόμενη στη νομοθετική αρχή από την Επιτροπή, από τον Υπάτο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας («Υπάτος Εκπρόσωπος») ή από κράτος μέλος, και δυνάμενη να έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών στον αριθμό των θέσεων απασχόλησης, συνοδεύεται από δημοσιονομικό δελτίο στο οποίο φαίνονται οι εκτιμήσεις για τις πιστώσεις πληρωμών και αναλήψεων υποχρεώσεων, από αξιολόγηση των διαφορετικών διαθέσιμων δημοσιονομικών επιλογών και από την εκ των προτέρων αξιολόγηση ή εκτίμηση επιπτώσεων που προβλέπεται στο άρθρο 34.

Κάθε τροποποίηση πρότασης ή πρωτοβουλίας υποβαλλόμενη στη νομοθετική αρχή και δυνάμενη να έχει σημαντικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών στον αριθμό των θέσεων απασχόλησης, συνοδεύεται από δημοσιονομικό δελτίο, το οποίο καταρτίζεται από το θεσμικό όργανο της Ένωσης που προτείνει την τροποποίηση.

⁽⁴⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13).

Το δημοσιονομικό δελτίο περιλαμβάνει τα απαραίτητα δημοσιονομικά και οικονομικά στοιχεία για την εκτίμηση, από τη νομοθετική αρχή, της ανάγκης παρέμβασης εκ μέρους της Ένωσης. Το δημοσιονομικό δελτίο παρέχει χρήσιμες πληροφορίες όσον αφορά τη συνοχή με άλλες δραστηριότητες της Ένωσης, καθώς και σχετικά με ενδεχόμενες συνέργειες.

Όταν πρόκειται για πολυετείς ενέργειες, το δημοσιονομικό δελτίο περιλαμβάνει το προβλέψιμο χρονοδιάγραμμα των ετήσιων αναγκών σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών και σε προσωπικό, περιλαμβανομένου του εξωτερικού προσωπικού, καθώς και αξιολόγηση των επιπτώσεών τους στο μεσοπρόθεσμο και, όπου είναι δυνατό, μακροπρόθεσμο δημοσιονομικό πεδίο.

2. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας του προϋπολογισμού, η Επιτροπή παρέχει τις ενδεδειγμένες πληροφορίες που επιτρέπουν τη σύγκριση μεταξύ της εξέλιξης των αναγκών σε πιστώσεις και των αρχικών προβλέψεων που εμφανίζονται στα δημοσιονομικά δελτία, σε συνάρτηση με την πρόοδο των συζητήσεων σχετικά με την πρόταση ή πρωτοβουλία που υποβάλλεται στη νομοθετική αρχή.

3. Για τη μείωση του κινδύνου απάτης, παρατυπιών και μη επίτευξης των στόχων, το δημοσιονομικό δελτίο παρέχει στοιχεία για το σύστημα εσωτερικού ελέγχου που εφαρμόζεται, εκτίμηση του κόστους και των οφελών από τους ελέγχους που συνεπάγονται αυτά τα συστήματα και αξιολόγηση του εκτιμώμενου επιπέδου κινδύνου σφάλματος, καθώς και στοιχεία για τα υφιστάμενα και σχεδιαζόμενα μέτρα πρόληψης της απάτης και προστασίας.

Η αξιολόγηση αυτή λαμβάνει υπόψη την πιθανή κλίμακα και τον τύπο των σφαλμάτων, καθώς επίσης τις ειδικές συνθήκες του συγκεκριμένου τομέα πολιτικής και τους εφαρμοστέους κανόνες.

4. Κατά την υποβολή αναθεωρημένων ή νέων προτάσεων δαπανών, η Επιτροπή εκτιμά το κόστος και τα οφέλη των συστημάτων ελέγχου, καθώς και το αναμενόμενο επίπεδο του κινδύνου σφάλματος που αναφέρεται στην παράγραφο 3.

Άρθρο 36

Εσωτερικός έλεγχος της εκτέλεσης του προϋπολογισμού

1. Στο πλαίσιο της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ο προϋπολογισμός εκτελείται σύμφωνα με τον αποτελεσματικό και αποδοτικό εσωτερικό έλεγχο ο οποίος αρμόζει σε κάθε μέθοδο εκτέλεσης, και σύμφωνα με τους οικείους ειδικούς τομεακούς κανόνες.

2. Για τους σκοπούς της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, ο εσωτερικός έλεγχος εφαρμόζεται σε όλα τα επίπεδα διαχείρισης και αποσκοπεί στην παροχή εύλογης βεβαιότητας ως προς την επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

α) αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία των πράξεων·

β) αξιοπιστία των εκθέσεων·

γ) διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων και ενημέρωση·

δ) πρόληψη, εντοπισμός, διόρθωση και συνέχεια που δίνεται στις παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένων της απάτης, της διαφθοράς, της σύγκρουσης συμφερόντων και της διπλής χρηματοδότησης, μεταξύ άλλων μέσω της εθελοντικής χρήσης ενός ενιαίου, ολοκληρωμένου και διαλειτουργικού συστήματος πληροφοριών και παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένου ενός ενιαίου εργαλείου εξόρυξης δεδομένων και βαθμολόγησης κινδύνων, το οποίο παρέχει η Επιτροπή και επιτρέπει την πρόσβαση σε δεδομένα σχετικά με τους αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης, καθώς και τους πραγματικούς δικαιούχους τους, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 6) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 καθώς και την ηλεκτρονική αυτόματη ανάκτηση, καταγραφή, αποθήκευση και ανάλυσή τους, σύμφωνα με τους σχετικούς τομεακούς κανόνες·

ε) επαρκής διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων, λαμβανομένου υπόψη του πολυετούς χαρακτήρα των προγραμμάτων καθώς και της φύσης των σχετικών πληρωμών.

3. Ο αποτελεσματικός εσωτερικός έλεγχος βασίζεται στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και περιλαμβάνει ιδίως τα ακόλουθα στοιχεία:

α) διαχωρισμό των καθηκόντων·

β) κατάλληλη στρατηγική διαχείρισης και ελέγχου κινδύνων, η οποία συμπεριλαμβάνει έλεγχο σε επίπεδο αποδέκτη·

γ) κατάλληλες διαδρομές ελέγχου και ακεραιότητα των δεδομένων στα συστήματα πληροφορικής, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών·

δ) διαδικασίες παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας·

- ε) διαδικασίες επακολούθησης για τις εντοπιζόμενες αδυναμίες και τις εξαιρέσεις των εσωτερικών ελέγχων·
 - στ) περιοδικές αξιολογήσεις της υγιούς λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.
4. Ο αποδοτικός εσωτερικός έλεγχος βασίζεται στα ακόλουθα στοιχεία:
- α) εφαρμογή κατάλληλης στρατηγικής διαχείρισης και ελέγχου κινδύνων, σε πλαίσιο συντονισμού μεταξύ των ενδεδειγμένων παραγόντων της αλυσίδας ελέγχου·
 - β) δυνατότητα πρόσβασης όλων των ενδεδειγμένων παραγόντων της αλυσίδας ελέγχου στα αποτελέσματα των ελέγχων·
 - γ) στήριξη, όπου είναι σκόπιμο, σε διαχειριστικές δηλώσεις των εμπλεκόμενων στην εκτέλεση του προϋπολογισμού και σε ανεξάρτητες γνωμοδοτήσεις λογιστικού ελέγχου, υπό την προϋπόθεση ότι η ποιότητα των υποκείμενων εργασιών είναι επαρκής και αποδεκτή και ότι εκτελέστηκαν σύμφωνα με τα συμφωνημένα πρότυπα·
 - δ) έγκαιρη εφαρμογή διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης, όπου είναι σκόπιμο, της επιβολής αποτρεπτικών ποινών·
 - ε) σαφή και αδιαμφισβήτητη νομοθεσία ως βάση των οικείων πολιτικών, συμπεριλαμβανομένων βασικών πράξεων περί των στοιχείων του εσωτερικού ελέγχου·
 - στ) εξάλειψη των πολλαπλών ελέγχων·
 - ζ) βελτίωση του λόγου κόστους - οφέλους των ελέγχων.

5. Εάν, κατά τη διάρκεια της εφαρμογής, το επίπεδο σφάλματος είναι σταθερά υψηλό, η Επιτροπή εντοπίζει τις αδυναμίες στα συστήματα ελέγχου, αναλύει το κόστος και τα οφέλη των ενδεχόμενων διορθωτικών μέτρων και λαμβάνει ή προτείνει κατάλληλα μέτρα, όπως η απλοποίηση των ισχυουσών διατάξεων, η βελτίωση των συστημάτων ελέγχου και ο ανασχεδιασμός του προγράμματος ή των συστημάτων εκτέλεσης.

6. Για τους σκοπούς του στοιχείου δ) της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης και τα πρόσωπα ή οι οντότητες που εκτελούν τον προϋπολογισμό σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής τις ακόλουθες πληροφορίες ηλεκτρονικά, σε διαλειτουργικό και μηχαναγνώσιμο μορφότυπο:

- α) όσον αφορά τον αποδέκτη: όλες τις πληροφορίες που απαριθμούνται στο άρθρο 38 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και γ) και στο άρθρο 38 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο και, εάν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο, επίσης την ημερομηνία γέννησης·
- β) όσον αφορά την πράξη: όλες τις πληροφορίες που απαριθμούνται στο άρθρο 38 παράγραφος 2 στοιχεία δ) και ε), καθώς και τον μοναδικό αναγνωριστικό κωδικό της πράξης·
- γ) όσον αφορά τον πραγματικό δικαιούχο ή τους πραγματικούς δικαιούχους των αποδεκτών, όταν οι αποδέκτες δεν είναι φυσικά πρόσωπα: όνομα ή ονόματα, επώνυμο ή επώνυμα, ημερομηνία γέννησης και αριθμό ή αριθμούς φορολογικού μητρώου ΦΠΑ ή αριθμό ή αριθμούς φορολογικού μητρώου, κατά περίπτωση, ή άλλο μοναδικό αναγνωριστικό κωδικό σε επίπεδο χώρας.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, όταν τα κράτη μέλη λαμβάνουν και εκτελούν τον προϋπολογισμό σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1, παρέχουν στην Επιτροπή πρόσβαση στις πληροφορίες που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο μόνο όταν έχουν την υποχρέωση να καταγράφουν και να αποθηκεύουν τις πληροφορίες αυτές σύμφωνα με τους ειδικούς τομεακούς κανόνες. Εάν δεν έχουν αυτήν την υποχρέωση βάσει των ειδικών τομεακών κανόνων, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν στην Επιτροπή πρόσβαση στις πληροφορίες που έχουν στην κατοχή τους σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, σε εθελοντική βάση.

Η Επιτροπή υποβάλλει έως το τέλος του 2027 αξιολόγηση της ετοιμότητας του συστήματος που αναφέρεται στο στοιχείο δ) της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, όσον αφορά τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) έχει εξασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα με τα σχετικά συστήματα ΤΠ και τις βάσεις δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των κρατών μελών, με αποτέλεσμα να είναι δυνατή η αυτόματη διαβίβαση των σχετικών πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο, εφόσον είναι εφικτό, και να αποφεύγονται αλληλεπικαλύψεις κατά την υποβολή εκθέσεων·
- β) οι δείκτες κινδύνου που χρησιμοποιούνται από το σύστημα που αναφέρεται στο στοιχείο δ) της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου είναι επαρκώς ενιαίοι, αντικειμενικοί, αναλογικοί και αναγκαίοι για την εκτίμηση κινδύνου και βασίζονται σε αξιόπιστες πηγές πληροφοριών·
- γ) το σύστημα που αναφέρεται στο στοιχείο δ) της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου επιτρέπει τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης για την ανάλυση και την ερμηνεία των δεδομένων·

δ) το σύστημα που αναφέρεται στο στοιχείο δ) της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου συνάδει με τις γενικές αρχές προστασίας των δεδομένων.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «διαλειτουργικότητα» νοείται η ελάχιστη αναγκαία συλλογή δεδομένων από διάφορες πηγές και η επικοινωνία μεταξύ αυτών των πηγών, ώστε να αξιολογούνται αποτελεσματικά τα δεδομένα και οι δυνητικοί κίνδυνοι.

Τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης, τα κράτη μέλη και τα πρόσωπα ή οι οντότητες που εκτελούν τον προϋπολογισμό σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 μπορούν να χρησιμοποιούν το σύστημα που αναφέρεται στο στοιχείο δ) της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου σε εθελοντική βάση.

7. Το σύστημα που αναφέρεται στο στοιχείο δ) της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου σχεδιάζεται κατά τρόπο ώστε να διευκολύνει την εκτίμηση κινδύνου για τους σκοπούς της επιλογής, της ανάθεσης, της δημοσιονομικής διαχείρισης, της παρακολούθησης, της διερεύνησης, του ελέγχου και του λογιστικού ελέγχου και να συμβάλλει στην αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και τη συνέχεια που δίνεται σε παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένων της απάτης, της διαφθοράς, της σύγκρουσης συμφερόντων και της διπλής χρηματοδότησης και:

- α) χρησιμοποιεί μόνο δείκτες κινδύνου που είναι αντικειμενικοί, αναλογικοί και αναγκαίοι για την εκτίμηση κινδύνου, και βασίζονται σε αξιόπιστες πηγές δεδομένων και πληροφοριών·
- β) είναι σχεδιασμένο για χρήση σύμφωνα με τις γενικές αρχές προστασίας των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων της ελαχιστοποίησης των δεδομένων και του περιορισμού της αποθήκευσης, οι οποίες ισχύουν για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η πρόσβαση στα δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία από το σύστημα που αναφέρεται στο στοιχείο δ) της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου συμμορφώνεται με τους ισχύοντες κανόνες προστασίας των δεδομένων, είναι συμβατή με τις αρχές της αναγκαιότητας και αναλογικότητας και περιορίζεται στα θεσμικά όργανα και στους οργανισμούς της Ένωσης που εκτελούν τον προϋπολογισμό, στα κράτη μέλη που εκτελούν τον προϋπολογισμό σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β), στα κράτη μέλη που λαμβάνουν και εκτελούν κονδύλια της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) και στους φορείς έρευνας, ελέγχου και λογιστικού ελέγχου της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων της OLAF, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, στο πλαίσιο της άσκησης των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους. Τα δεδομένα που διατίθενται μέσω του συστήματος που αναφέρεται στο στοιχείο δ) της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου τίθενται στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου κατά περίπτωση, στον βαθμό που είναι αναγκαίος και αναλογικός κατά την άσκηση των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, στο πλαίσιο της διαδικασίας απαλλαγής για την Επιτροπή.

Η Επιτροπή είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 8) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 και είναι αρμόδια για την ανάπτυξη, τη διαχείριση και την εποπτεία του συστήματος που αναφέρεται στο στοιχείο δ) της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, για τη διασφάλιση της ασφάλειας, της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας των δεδομένων, για την επαλήθευση της ταυτότητας των χρηστών και για την προστασία του συστήματος ΤΠ από κακοδιαχείριση και κατάχρηση.

Τα δεδομένα αποθηκεύονται για το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο και αναλογικό για την εκπλήρωση του σκοπού που καθορίζεται στην παράγραφο 2 στοιχείο δ). Η μέγιστη δυνατή περίοδος αποθήκευσης δεν υπερβαίνει τα 10 έτη από το τελευταίο αίτημα πληρωμής για την περίοδο που υποβάλλεται στην Επιτροπή.

8. Για τους σκοπούς του στοιχείου δ) της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, του άρθρου 144 παράγραφος 2 και του άρθρου 147, και, επιπλέον, κάθε εφαρμοστέου τομεακού κανόνα, τα πρόσωπα και οι οντότητες που εκτελούν τον προϋπολογισμό δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) και τα πρόσωπα και οι οντότητες που λαμβάνουν κονδύλια, όταν ο προϋπολογισμός εκτελείται σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), με τα κράτη μέλη, διαβιβάζουν στην Επιτροπή μέσω κάθε επίσημου διαύλου, όπως το αυτοματοποιημένο σύστημα πληροφοριών που έχει δημιουργήσει η Επιτροπή και που χρησιμοποιείται επί του παρόντος για την αναφορά περιπτώσεων απάτης και παρατυπιών («σύστημα διαχείρισης παρατυπιών»), πληροφορίες σχετικά με πραγματικά περιστατικά και πορίσματα που διαπιστώνονται μόνο στο πλαίσιο οριστικών δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων με αναφορά στους λόγους που ορίζονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημείο iv) και στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχείο δ), όταν λαμβάνουν γνώση αυτών των πληροφοριών. Για τους ίδιους σκοπούς, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν άλλες αναγκαίες πληροφορίες που ζητεί η Επιτροπή και, ειδικότερα, πληροφορίες που σχετίζονται με τη συνέχεια που δίνεται σε διοικητικό επίπεδο.

9. Τα κράτη μέλη που λαμβάνουν και εκτελούν κονδύλια της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), εφαρμόζουν τις παραγράφους 1 έως 7 του παρόντος άρθρου.

10. Για τους σκοπούς της εφαρμογής των απαιτήσεων των παραγράφων 2, 3 και 6 του παρόντος άρθρου από τα κράτη μέλη που εκτελούν τον προϋπολογισμό δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β), οι αναφορές σε αποδέκτες νοούνται όπως αναφέρεται στο άρθρο 38 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο.

11. Στο πλαίσιο της στρατηγικής ελέγχου της, η Επιτροπή, κατά περίπτωση, σχεδιάζει και διενεργεί λογιστικούς και άλλους ελέγχους που χρησιμοποιούν αυτοματοποιημένα εργαλεία ΤΠ και αναδυόμενες τεχνολογίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Αρχή της διαφάνειας

Άρθρο 37

Δημοσίευση λογαριασμών και προϋπολογισμών

1. Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται, εκτελείται και αποτελεί αντικείμενο απόδοσης λογαριασμών σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας.
2. Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μεριμνά για τη δημοσίευση του προϋπολογισμού και των διορθωτικών προϋπολογισμών, ως αυτοί έχουν οριστικά εγκριθεί, στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Οι προϋπολογισμοί δημοσιεύονται εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία κηρύσσονται οριστικά εγκριθέντες.

Εν αναμονή της επίσημης δημοσίευσης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, δημοσιεύονται σε όλες τις γλώσσες στον δικτυακό τόπο των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, κατόπιν πρωτοβουλίας της Επιτροπής, τα οριστικά λεπτομερή αριθμητικά στοιχεία του προϋπολογισμού, το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο εντός τεσσάρων εβδομάδων από την οριστική έγκριση του προϋπολογισμού.

Οι ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και στον δικτυακό τόπο των θεσμικών οργάνων της Ένωσης.

Άρθρο 38

Δημοσίευση πληροφοριών περί των αποδεκτών και άλλων πληροφοριών

1. Η Επιτροπή διαθέτει σε κεντρικό δικτυακό τόπο πληροφορίες σχετικά με τους αποδέκτες κονδυλίων που χρηματοδοτήθηκαν από τον προϋπολογισμό το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους κατά το οποίο έχει αναληφθεί νομική δέσμευση για τα κονδύλια, όταν ο προϋπολογισμός εκτελείται από αυτή σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), από θεσμικά όργανα της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 1 και από οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71.

Όταν ο προϋπολογισμός εκτελείται σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία β) και γ) και με τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), η Επιτροπή καθιστά διαθέσιμες στον κεντρικό δικτυακό τόπο που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου πληροφορίες σχετικά με τους αποδέκτες το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους κατά το οποίο καταρτίστηκε η σύμβαση ή η συμφωνία που καθορίζει τους όρους στήριξης. Όταν ο προϋπολογισμός εκτελείται σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β), οι αναφορές του παρόντος άρθρου σε αποδέκτες νοούνται ως αναφορές σε αποδέκτες, αναδόχους, υπεργολάβους και δικαιούχους, όπως αναφέρονται στους ειδικούς τομεακούς κανόνες. Οι πληροφορίες που απαριθμούνται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου για αυτούς τους αποδέκτες δημοσιεύονται υπό την προϋπόθεση ότι οι ειδικοί τομεακοί κανόνες απαιτούν τη συλλογή και αποθήκευσή τους.

2. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις της παραγράφου 3, οι ακόλουθες πληροφορίες δημοσιεύονται σε ανοιχτό, διαλειτουργικό και μηχαναγνώσιμο μορφότυπο, που επιτρέπει την ταξινόμηση, αναζήτηση, εξαγωγή, σύγκριση και επαναχρησιμοποίηση των δεδομένων, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των απαιτήσεων εμπιστευτικότητας και ασφάλειας, ιδίως όσον αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα:

α) εάν ο αποδέκτης είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο·

β) εάν πρόκειται για νομικό πρόσωπο η πλήρης νόμιμη επωνυμία του αποδέκτη και ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ ή ο αριθμός φορολογικού μητρώου του, εφόσον υπάρχει, ή άλλος μοναδικός αναγνωριστικός κωδικός σε επίπεδο χώρας, το όνομα και το επώνυμο του αποδέκτη εάν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο·

γ) ο τόπος του αποδέκτη, ήτοι:

i) η διεύθυνση του αποδέκτη όταν ο αποδέκτης είναι νομικό πρόσωπο·

ii) η περιφέρεια σε επίπεδο NUTS 2 του αποδέκτη όταν αυτός είναι φυσικό πρόσωπο και έχει την κατοικία του στην Ένωση ή η χώρα όταν ο αποδέκτης είναι φυσικό πρόσωπο και δεν έχει την κατοικία του στην Ένωση·

δ) το ποσό για το οποίο έχει αναληφθεί δέσμευση και, σε περίπτωση δέσμευσης με πολλαπλούς αποδέκτες, η κατανομή του ποσού αυτού ανά αποδέκτη, εφόσον διατίθεται·

ε) η φύση και ο σκοπός του μέτρου.

3. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου πληροφορίες δεν δημοσιεύονται και δεν υποβάλλονται προς δημοσίευση σύμφωνα με την παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου για:

- α) στήριξη για εκπαίδευση που καταβάλλεται σε φυσικά πρόσωπα και άλλη άμεση στήριξη η οποία καταβάλλεται σε φυσικά πρόσωπα που τη χρειάζονται επιτακτικά, όπως αναφέρεται στο άρθρο 194 παράγραφος 4 στοιχείο β)·
- β) συμβάσεις πολύ μικρού ύψους οι οποίες ανατίθενται σε εμπειρογνώμονες που επιλέγονται σύμφωνα με το άρθρο 242 παράγραφος 2, καθώς και συμβάσεις πολύ μικρού ύψους κάτω του ποσού που αναφέρεται στο σημείο 14.4 του παραρτήματος I·
- γ) χρηματοδοτική στήριξη που παρέχεται μέσω χρηματοδοτικών μέσων ή δημοσιονομικές εγγυήσεις για ποσό κάτω των 500 000 EUR·
- δ) περιπτώσεις στις οποίες η αποκάλυψη των εν λόγω δεδομένων θα έθετε σε κίνδυνο τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των οικείων προσώπων ή οντοτήτων, όπως κατοχυρώνονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή εάν θα έθιγε τα εμπορικά συμφέροντα των αποδεκτών·
- ε) περιπτώσεις στις οποίες δεν απαιτείται δημοσίευση στους ειδικούς τομεακούς κανόνες όταν ο προϋπολογισμός εκτελείται σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β).

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), οι πληροφορίες που διατίθενται περιορίζονται σε στατιστικά στοιχεία, παρουσιαζόμενα συγκεντρωτικά με βάση σχετικά κριτήρια, όπως η γεωγραφική κατάσταση, η οικονομική τυπολογία των αποδεκτών, το είδος της χορηγούμενης στήριξης και ο τομέας πολιτικής της Ένωσης στο πλαίσιο του οποίου χορηγείται η στήριξη.

Όταν πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, η δημοσιοποίηση των πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 2 βασίζεται σε κατάλληλα κριτήρια, όπως η συχνότητα ή το είδος του μέτρου και τα ποσά προς πληρωμή.

4. Τα πρόσωπα ή οι οντότητες που εκτελούν ενωσιακά κονδύλια σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) δημοσιεύουν πληροφορίες για τους αποδέκτες σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες των εν λόγω προσώπων ή οντοτήτων, εφόσον αυτοί οι κανόνες θεωρούνται ισοδύναμοι κατόπιν της αξιολόγησης που πραγματοποιείται από την Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 157 παράγραφοι 3 και 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο ε) και υπό την προϋπόθεση ότι κάθε δημοσίευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υπόκειται σε διασφαλίσεις ισοδύναμες με αυτές που ορίζονται στο παρόν άρθρο.

Οι οργανισμοί που ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 63 παράγραφος 3 δημοσιεύουν πληροφορίες σύμφωνα με τους ειδικούς τομεακούς κανόνες. Οι εν λόγω ειδικοί τομεακοί κανόνες μπορούν, σύμφωνα με την οικεία νομική βάση, να παρεκκλίνουν από τις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του σχετικού τομέα.

Τα κράτη μέλη που λαμβάνουν και εκτελούν κονδύλια της Ένωσης, σύμφωνα με την εκτέλεση του προϋπολογισμού δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), εξασφαλίζουν την εκ των υστέρων δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τους αποδέκτες τους, στον κεντρικό δικτυακό τόπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

5. Οι δικτυακοί τόποι των θεσμικών οργάνων της Ένωσης περιλαμβάνουν παραπομπή στον κεντρικό δικτυακό τόπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, όπου παρατίθενται οι πληροφορίες που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο.

Η Επιτροπή διαθέτει, εγκαίρως και με τον κατάλληλο τρόπο, πληροφορίες σχετικά με τον κεντρικό δικτυακό τόπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, περιλαμβανομένης της αναφοράς της διεύθυνσής του, όπου μπορούν να αναζητηθούν οι πληροφορίες που παρέχονται από τα κράτη μέλη, τα πρόσωπα, τις οντότητες ή τους οργανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 4.

6. Για τους σκοπούς του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου και των ειδικών τομεακών κανόνων, η Επιτροπή χρησιμοποιεί τα σχετικά δεδομένα τα οποία αποθηκεύονται στο σύστημα που αναφέρεται στο άρθρο 36 παράγραφος 2 στοιχείο δ) για να τροφοδοτεί τον κεντρικό δικτυακό τόπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου με τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

Επιπλέον, τα δεδομένα περιλαμβάνουν επίσης τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ ή τον αριθμό φορολογικού μητρώου των φυσικών προσώπων, εφόσον υπάρχει, ή άλλον μοναδικό αναγνωριστικό κωδικό που έχει θεσπιστεί σε επίπεδο χώρας με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των διαβιβαζόμενων δεδομένων χωρίς να χρησιμοποιούνται για δημοσίευση.

7. Σε περίπτωση δημοσίευσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οι πληροφορίες διαγράφονται δύο έτη μετά την περάτωση του οικονομικού έτους κατά το οποίο έχει αναληφθεί νομική δέσμευση για τα κονδύλια.

Όταν ο προϋπολογισμός εκτελείται σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία β) και γ), τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διαγράφονται δύο έτη μετά το τέλος του οικονομικού έτους κατά το οποίο καταρτίστηκε η σύμβαση ή η συμφωνία που καθορίζει τους όρους στήριξης.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Κατάρτιση του προϋπολογισμού

Άρθρο 39

Κατάσταση προβλέψεων των εσόδων και των δαπανών

- Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης πλην της Επιτροπής συντάσσει κατάσταση προβλέψεων των εσόδων και των δαπανών του, την οποία διαβιβάζει στην Επιτροπή και συγχρόνως, προς ενημέρωση, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο πριν από την 1η Ιουλίου έκαστου έτους.
- Ο Ύπατος Εκπρόσωπος προβαίνει σε διαβουλεύσεις με τα μέλη της Επιτροπής που είναι υπεύθυνα για την αναπτυξιακή πολιτική, την πολιτική γειτονίας, τη διεθνή συνεργασία, την ανθρωπιστική βοήθεια και την αντιμετώπιση κρίσεων, όσον αφορά τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.
- Η Επιτροπή συντάσσει τη δική της κατάσταση προβλέψεων, την οποία διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αμέσως μετά την έγκρισή της. Κατά την κατάρτιση της οικείας κατάστασης προβλέψεων, η Επιτροπή χρησιμοποιεί τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 40.

Άρθρο 40

Εκτιμώμενος προϋπολογισμός της Ένωσης των οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 70

Έως τις 31 Ιανουαρίου έκαστου έτους, κάθε οργανισμός της Ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 70 διαβιβάζει στην Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, σύμφωνα με τη συστατική του πράξη, το σχέδιο του ενιαίου εγγράφου προγραμματισμού του, που περιέχει τον ετήσιο και πολυετή προγραμματισμό του και τον αντίστοιχο σχεδιασμό των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων.

Άρθρο 41

Σχέδιο προϋπολογισμού

- Η Επιτροπή καταθέτει πρόταση που περιέχει το σχέδιο προϋπολογισμού στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου του έτους που προηγείται του έτους της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Τη διαβιβάζει επίσης, προς ενημέρωση, στα εθνικά κοινοβούλια.

Το σχέδιο προϋπολογισμού περιλαμβάνει γενική συνοπτική κατάσταση των εσόδων και των δαπανών της Ένωσης και συγκεντρώνει τις καταστάσεις προβλέψεων που αναφέρονται στο άρθρο 39. Μπορεί επίσης να περιέχει εκτιμήσεις διαφορετικές από εκείνες στις οποίες έχουν προβεί τα θεσμικά όργανα της Ένωσης.

Το σχέδιο προϋπολογισμού ακολουθεί τη διάρθρωση και την παρουσίαση που καθορίζονται στα άρθρα 47 έως 52.

Πριν από κάθε τμήμα του σχεδίου προϋπολογισμού παρατίθεται εισαγωγή συντασσόμενη από το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης.

Η Επιτροπή συντάσσει τη γενική εισαγωγή του σχεδίου προϋπολογισμού. Η γενική εισαγωγή περιλαμβάνει δημοσιονομικούς πίνακες που καλύπτουν τα κυριότερα στοιχεία ανά τίτλους και αιτιολογήσεις για τις μεταβολές των πιστώσεων από ένα οικονομικό έτος στο επόμενο ανά κατηγορίες δαπανών του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

- Προκειμένου να υπάρχουν ακριβέστερες και πιο αξιόπιστες προβλέψεις όσον αφορά τον δημοσιονομικό αντίκτυπο της ισχύουσας νομοθεσίας και των εκκρεμών νομοθετικών προτάσεων, η Επιτροπή επισυνάπτει στο σχέδιο προϋπολογισμού ενδεικτικό δημοσιονομικό προγραμματισμό για τα επόμενα έτη, ο οποίος διαρθρώνεται ανά κατηγορία δαπανών, ανά τομέα πολιτικής και ανά

γραμμαί του προϋπολογισμού. Ο πλήρης δημοσιονομικός προγραμματισμός καλύπτει τις κατηγορίες δαπανών που καλύπτονται από το σημείο 26 της Διοργανικής Συμφωνίας της 16ης Δεκεμβρίου 2020. Συνοπτικά στοιχεία παρέχονται για τις κατηγορίες δαπανών που δεν καλύπτονται από το σημείο 26 της Διοργανικής Συμφωνίας.

Ο δημοσιονομικός προγραμματισμός αναπροσαρμόζεται μετά την έγκριση του προϋπολογισμού, ώστε να συμπεριλάβει τα αποτελέσματα της διαδικασίας του προϋπολογισμού και κάθε άλλη σχετική απόφαση.

3. Η Επιτροπή επισυνάπτει στο σχέδιο προϋπολογισμού:

- α) συγκριτικό πίνακα που περιλαμβάνει το σχέδιο προϋπολογισμού για τα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης και τις αρχικές δημοσιονομικές προβλέψεις των άλλων θεσμικών οργάνων της Ένωσης όπως διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή καθώς επίσης, κατά περίπτωση, έγγραφο που παρουσιάζει τους λόγους για τους οποίους το σχέδιο προϋπολογισμού περιέχει εκτιμήσεις διαφορετικές από εκείνες που κατήρτισαν τα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης·
- β) κάθε έγγραφο εργασίας που κρίνει χρήσιμο σε σχέση με τους πίνακες προσωπικού των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, στο οποίο παρουσιάζονται ο τελευταίος εγκεκριμένος πίνακας προσωπικού παράλληλα με:
 - i) όλο το προσωπικό που απασχολείται από την Ένωση, ανά τύπο σύμβασης·
 - ii) δήλωση σχετικά με την πολιτική για τις θέσεις υπαλλήλων και το εξωτερικό προσωπικό, και για την ισορροπία μεταξύ των δύο φύλων·
 - iii) τον αριθμό των θέσεων που καλύφθηκαν έως την τελευταία ημέρα του έτους που προηγείται του έτους κατά το οποίο υποβάλλεται το σχέδιο προϋπολογισμού και τον ετήσιο μέσο όρο των ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης που καλύφθηκαν σε ετήσιο μέσο όρο για το ίδιο προηγούμενο έτος, αναφέροντας την κατανομή τους ανά βαθμό, ανά φύλο και ανά διοικητική μονάδα·
 - iv) κατάσταση με την κατανομή των θέσεων ανά τομέα πολιτικής·
 - v) για κάθε κατηγορία εξωτερικού προσωπικού, τον αρχικό εκτιμώμενο αριθμό ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης βάσει των εγκεκριμένων πιστώσεων, καθώς και τον αριθμό των προσώπων που έχουν καταλάβει πράγματι θέσεις στις αρχές του έτους κατά το οποίο υποβάλλεται το σχέδιο προϋπολογισμού, με την κατανομή τους ανά ομάδα καθηκόντων και, ενδεχομένως, ανά βαθμό·
- γ) για τους οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71, έγγραφο εργασίας στο οποίο περιλαμβάνονται τα έσοδα και οι δαπάνες, καθώς και πληροφορίες σχετικά με το προσωπικό όπως αναφέρεται στο στοιχείο β) του παρόντος εδαφίου·
- δ) έγγραφο εργασίας σχετικά με την προβλεπόμενη εκτέλεση των πιστώσεων του οικονομικού έτους, πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση των εσόδων με ειδικό προσορισμό κατά το προηγούμενο έτος, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για τα ποσά που μεταφέρθηκαν στο οικονομικό έτος, και τις εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων·
- ε) όσον αφορά τις πιστώσεις για τη διοίκηση, έγγραφο εργασίας στο οποίο περιλαμβάνονται οι διοικητικές δαπάνες προς εκτέλεση από την Επιτροπή στο οικείο τμήμα του προϋπολογισμού, καθώς και έγγραφο εργασίας σχετικά με την πολιτική της Επιτροπής περί ακινήτων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 272 παράγραφος 1·
- στ) έγγραφο εργασίας με αντικείμενο τα δοκιμαστικά σχέδια και τις προπαρασκευαστικές ενέργειες στο οποίο θα περιλαμβάνονται επίσης αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και η προτεινόμενη συνέχεια που δίνεται·
- ζ) όσον αφορά τη χρηματοδότηση διεθνών οργανισμών, έγγραφο εργασίας που περιέχει:
 - i) κατάσταση όλων των συνεισφορών, με κατανομή ανά πρόγραμμα ή ταμείο της Ένωσης και ανά διεθνή οργανισμό·
 - ii) παρουσίαση των λόγων για τους οποίους ήταν αποτελεσματικότερο να χρηματοδοτήσει η Ένωση τους συγκεκριμένους διεθνείς οργανισμούς από το να δράσει απευθείας·
- η) δηλώσεις προγράμματος ή οποιοδήποτε άλλο σχετικό έγγραφο που να περιέχει τα εξής:
 - i) αναφορά των πολιτικών και των στόχων της Ένωσης στους οποίους προσδοκείται ότι θα συμβάλει το πρόγραμμα·
 - ii) σαφές σκεπτικό για παρέμβαση σε επίπεδο Ένωσης, τηρουμένης μεταξύ άλλων της αρχής της επικουρικότητας·
 - iii) πρόοδο σχετικά με την επίτευξη των στόχων του προγράμματος, όπως ορίζεται στο άρθρο 33·

iv) πλήρη αιτιολόγηση, συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης κόστους-ωφέλειας για τις προτεινόμενες αλλαγές όσον αφορά το ύψος των πιστώσεων·

v) πληροφορίες για τον ρυθμό εκτέλεσης του προγράμματος κατά το τρέχον και το προηγούμενο οικονομικό έτος·

θ) συνοπτική κατάσταση με το χρονοδιάγραμμα των πληρωμών, όπου συνοψίζονται ανά πρόγραμμα και ανά τομέα οι πληρωμές που πρέπει να γίνουν κατά τα επόμενα οικονομικά έτη για να εκπληρωθούν οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις που έχουν προταθεί στο σχέδιο προϋπολογισμού κατά τη διάρκεια προηγούμενων οικονομικών ετών.

Για τις συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα που χρησιμοποιούν χρηματοδοτικά μέσα, οι σχετικές πληροφορίες περιλαμβάνονται στο έγγραφο εργασίας που αναφέρεται στην παράγραφο 4·

4. Όταν η Επιτροπή χρησιμοποιεί χρηματοδοτικά μέσα, επισυνάπτει στο σχέδιο προϋπολογισμού έγγραφο εργασίας στο οποίο αναφέρει, για κάθε χρηματοδοτικό μέσο, τις ακόλουθες πληροφορίες:

a) αναφορά στο χρηματοδοτικό μέσο και στη βασική πράξη του, μαζί με γενική περιγραφή του μέσου, τον αντίκτυπό του στον προϋπολογισμό, τη διάρκειά του και την προστιθέμενη αξία της συνεισφοράς της Ένωσης·

β) τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συμμετέχουν στην υλοποίηση, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε ζητημάτων που σχετίζονται με την εφαρμογή του άρθρου 158 παράγραφος 2·

γ) τη συμβολή του χρηματοδοτικού μέσου στην επίτευξη των στόχων του συγκεκριμένου προγράμματος όπως υπολογίζεται βάσει καθορισμένων δεικτών, λαμβάνοντας υπόψη, ενδεχομένως, τη γεωγραφική διαφοροποίηση·

δ) τις σχεδιαζόμενες πράξεις, συμπεριλαμβανομένου του επιδιωκόμενου μεγέθους με βάση το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα μόχλευσης και το αναμενόμενο ιδιωτικό κεφάλαιο που θα κινητοποιηθεί ή, όταν αυτά δεν υπάρχουν, το αποτέλεσμα μόχλευσης που προκύπτει από τα υπάρχοντα χρηματοδοτικά μέσα·

ε) τις γραμμές του προϋπολογισμού που αντιστοιχούν στις σχετικές πράξεις και τις συνολικές δημοσιονομικές δεσμεύσεις και πληρωμές από τον προϋπολογισμό·

στ) τη μέση διάρκεια ανάμεσα στη δημοσιονομική δέσμευση για τα χρηματοδοτικά μέσα και τις νομικές δεσμεύσεις για επιμέρους σχέδια υπό μορφή ιδίων κεφαλαίων ή χρέους, όταν η διάρκεια αυτή υπερβαίνει τα τρία έτη·

ζ) τα έσοδα και τις επιστροφές βάσει του άρθρου 212 παράγραφος 3, παρουσιαζόμενα χωριστά, συμπεριλαμβανομένης αξιολόγησης της χρήσης τους·

η) την αξία των επενδύσεων μετοχικού κεφαλαίου, όσον αφορά τα προηγούμενα έτη·

θ) το συνολικό ποσό προβλέψεων για κινδύνους και υποχρεώσεις, καθώς και κάθε πληροφορία σχετικά με την έκθεση της Ένωσης σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ενδεχομένων υποχρεώσεων·

ι) πραγματοποιηθείσες ζημιές από περιουσιακά στοιχεία και εγγυήσεις που κατέπεσαν, αμφότερες για το προηγούμενο έτος, και τα αντίστοιχα σωρευτικά ποσά·

ια) την απόδοση του χρηματοδοτικού μέσου, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν, της επιδιωκόμενης και της επιτευχθείσας μόχλευσης και του πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος καθώς και το ύψος των ιδιωτικών κεφαλαίων που κινητοποιήθηκαν·

ιβ) τους προβλεπόμενους πόρους στο κοινό ταμείο προβλέψεων και, κατά περίπτωση, το υπόλοιπο στον καταπιστευματικό λογαριασμό.

Το έγγραφο εργασίας που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο περιλαμβάνει επίσης επισκόπηση των διοικητικών δαπανών που απορρέουν από τέλη διαχείρισης και άλλες χρηματοοικονομικές και λειτουργικές επιβαρύνσεις που καταβάλλονται για τη διαχείριση χρηματοδοτικών μέσων, συνολικά και ανά φορέα διαχείρισης, καθώς και ανά χρηματοδοτικό μέσο που τελεί υπό διαχείριση.

Η Επιτροπή εξηγεί τους λόγους για τη διάρκεια που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο στ) και παρουσιάζει, κατά περίπτωση, ένα σχέδιο δράσης για τη μείωση της διάρκειας στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας απαλλαγής.

Στο έγγραφο εργασίας που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο συνοψίζονται σε σαφή και συνοπτικό πίνακα πληροφορίες ανά χρηματοδοτικό μέσο.

5. Όταν η Ένωση έχει συστήσει δημοσιονομική εγγύηση, η Επιτροπή επισυνάπτει στο σχέδιο προϋπολογισμού έγγραφο εργασίας στο οποίο περιλαμβάνονται, για κάθε δημοσιονομική εγγύηση και για το κοινό ταμείο προβλέψεων οι ακόλουθες πληροφορίες:

- α) αναφορά στη δημοσιονομική εγγύηση και στη βασική πράξη της, μαζί με γενική περιγραφή της δημοσιονομικής εγγύησης, τον αντίκτυπο της στις δημοσιονομικές υποχρεώσεις του προϋπολογισμού, τη διάρκεια της και την προστιθέμενη αξία της στήριξης της Ένωσης·
- β) τους αντισυμβαλλόμενους της δημοσιονομικής εγγύησης, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε ζητημάτων που σχετίζονται με την εφαρμογή του άρθρου 158 παράγραφος 2·
- γ) τη συμβολή της δημοσιονομικής εγγύησης στην επίτευξη των στόχων της δημοσιονομικής εγγύησης όπως υπολογίζεται βάσει των καθορισμένων δεικτών, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, της γεωγραφικής διαφοροποίησης και της κινητοποίησης πόρων του ιδιωτικού τομέα·
- δ) συγκεντρωτικές πληροφορίες σχετικά με τις πράξεις που καλύπτει η δημοσιονομική εγγύηση ανά τομείς, ανά χώρες και ανά μέσα, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των χαρτοφυλακίων και της συνδυασμένης στήριξης με άλλες ενέργειες της Ένωσης·
- ε) το ποσό που μεταφέρεται στους αποδέκτες, καθώς και εκτίμηση της μόχλευσης που επιτυγχάνεται από τα έργα που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της δημοσιονομικής εγγύησης·
- στ) συγκεντρωτικές πληροφορίες κατά τον ίδιο τρόπο που αναφέρεται στο στοιχείο δ) σχετικά με τις καταπτώσεις της δημοσιονομικής εγγύησης, τις ζημίες, τις αποδόσεις, τα ανακτηθέντα ποσά και άλλες εισπραχθείσες πληρωμές·
- ζ) το ποσό των προβλέψεων για υποχρεώσεις που απορρέουν από κάθε δημοσιονομική εγγύηση και αξιολόγηση της επάρκειας του συντελεστή προβλέψεων και της ανάγκης αναπλήρωσής του·
- η) τον πραγματικό συντελεστή πρόβλεψης του κοινού ταμείου προβλέψεων και, κατά περίπτωση, τις επακόλουθες πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 216 παράγραφος 4.

6. Όταν η Επιτροπή χρησιμοποιεί καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης για εξωτερικές δράσεις, επισυνάπτει στο σχέδιο προϋπολογισμού λεπτομερές έγγραφο εργασίας σχετικά με τις δραστηριότητες που στηρίζονται από αυτά τα καταπιστευματικά ταμεία, το οποίο καλύπτει μεταξύ άλλων:

- α) την εκτέλεσή τους, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων στοιχεία για τις ρυθμίσεις παρακολούθησης που συμφωνούνται με τις οντότητες που εκτελούν καταπιστευματικά κονδύλια·
- β) τα έξοδα διαχείρισής τους·
- γ) τις συνεισφορές εκ μέρους άλλων δωρητών εκτός της Ένωσης·
- δ) προκαταρκτική εκτίμηση των επιδόσεών τους με βάσει τις προϋποθέσεις του άρθρου 238 παράγραφος 3·
- ε) περιγραφή του τρόπου με τον οποίο οι δραστηριότητές τους συνέβαλαν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στη βασική πράξη του μέσου από το οποίο χορηγήθηκε η συνεισφορά της Ένωσης στο καταπιστευματικό ταμείο.

7. Η Επιτροπή επισυνάπτει στο σχέδιο προϋπολογισμού κατάλογο των αποφάσεών της περί επιβολής προστίμων στον τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού και το ποσό κάθε επιβληθέντος προστίμου, μαζί με πληροφορίες σχετικά με το αν τα πρόστιμα κατέστησαν οριστικά ή αν είναι ή μπορούν ακόμη να γίνουν αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και, κατά περίπτωση, πληροφορίες για την ημερομηνία κατά την οποία κάθε πρόστιμο αναμένεται να καταστεί οριστικό. Επισυνάπτει επίσης κατάλογο των αποφάσεών της και των ποσών που έχουν εγγραφεί ή μπορούν να εγγραφούν ως αρνητικά έσοδα στον προϋπολογισμό σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 2 στοιχείο β).

8. Η Επιτροπή επισυνάπτει επίσης στο σχέδιο προϋπολογισμού κάθε πρόσθετο έγγραφο εργασίας που θεωρεί χρήσιμο για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ώστε να αξιολογήσουν τα αιτήματα ως προς τον προϋπολογισμό.

9. Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 5 της απόφασης 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽⁴⁵⁾, η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, μαζί με το σχέδιο προϋπολογισμού, ένα έγγραφο εργασίας στο οποίο παρουσιάζονται διεξοδικά:

⁽⁴⁵⁾ Απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΕ L 201 της 3.8.2010, σ. 30).

- α) όλες οι διοικητικές και επιχειρησιακές δαπάνες που σχετίζονται με τις εξωτερικές ενέργειες της Ένωσης, περιλαμβανομένης της ΚΕΠΠΑ και της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας, και χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης·
- β) οι γενικές διοικητικές δαπάνες της ΕΥΕΔ για το προηγούμενο έτος με αναλυτική παρουσίαση σε δαπάνες ανά αντιπροσωπεία της Ένωσης και σε δαπάνες για την κεντρική διοίκηση της ΕΥΕΔ· μαζί με τις επιχειρησιακές δαπάνες καταναμημένες ανά γεωγραφική περιοχή (περιφέρειες, χώρες), ανά θεματικό τομέα, ανά αντιπροσωπεία της Ένωσης και ανά αποστολή.

10. Επίσης, το έγγραφο εργασίας της παραγράφου 9:

- α) εμφανίζει τον αριθμό των θέσεων σε έκαστο βαθμό και εκάστη κατηγορία και τον αριθμό των μόνιμων και έκτακτων θέσεων, συμπεριλαμβανομένων των επί συμβάσει και των τοπικών υπαλλήλων, που εγκρίνονται εντός των ορίων των πιστώσεων σε εκάστη αντιπροσωπεία της Ένωσης καθώς επίσης και στην κεντρική διοίκηση της ΕΥΕΔ·
- β) εμφανίζει, σε σύγκριση με το προηγούμενο οικονομικό έτος, οποιαδήποτε αύξηση ή μείωση θέσεων ανά βαθμό και κατηγορία στην κεντρική διοίκηση της ΕΥΕΔ και στο σύνολο των αντιπροσωπειών της Ένωσης·
- γ) εμφανίζει τον αριθμό των εγκεκριμένων θέσεων για το οικονομικό έτος και για το προηγούμενο οικονομικό έτος, καθώς και τον αριθμό των θέσεων που καταλαμβάνουν διπλωμάτες αποσπασμένοι από τα κράτη μέλη και υπάλληλοι της Ένωσης·
- δ) παρέχει λεπτομερή εικόνα όλου του προσωπικού που είναι τοποθετημένο στις αντιπροσωπείες της Ένωσης κατά τον χρόνο υποβολής του σχεδίου προϋπολογισμού, με ανάλυση κατά γεωγραφική περιοχή, φύλο, επιμέρους χώρα και αποστολή, διακρίνοντας ανάμεσα σε θέσεις του πίνακα προσωπικού, επί συμβάσει προσωπικού, τοπικών υπαλλήλων και εμπειρογνομόνων των κρατών μελών σε απόσπαση, και με τις πιστώσεις που έχουν ζητηθεί στο σχέδιο προϋπολογισμού για άλλου είδους προσωπικό, με αντίστοιχες εκτιμήσεις όσον αφορά το ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης προσωπικό που μπορεί να απασχοληθεί βάσει των πιστώσεων που έχουν ζητηθεί.

Άρθρο 42

Διορθωτική επιστολή στο σχέδιο προϋπολογισμού

Με βάση νέα στοιχεία που δεν ήταν γνωστά κατά την κατάρτιση του σχεδίου προϋπολογισμού, η Επιτροπή μπορεί, με δική της πρωτοβουλία ή μετά από αίτημα των άλλων θεσμικών οργάνων της Ένωσης όσον αφορά το αντίστοιχο τμήμα τους, να υποβάλλει συγχρόνως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο μία ή περισσότερες διορθωτικές επιστολές στο σχέδιο του προϋπολογισμού, πριν από τη σύγκληση της επιτροπής συνδιαλλαγής που αναφέρεται στο άρθρο 314 ΣΛΕΕ. Σε αυτές μπορεί να περιλαμβάνεται διορθωτική επιστολή με αναπροσαρμογή των εκτιμώμενων προβλέψεων δαπανών στον γεωργικό τομέα.

Άρθρο 43

Υποχρεώσεις των κρατών μελών που απορρέουν από την έγκριση του προϋπολογισμού

1. Η Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διαπιστώνει ότι ο προϋπολογισμός εγκρίθηκε οριστικά σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 314 παράγραφος 9 ΣΛΕΕ και στο άρθρο 106α της Συνθήκης Ευρατόμ.
2. Η διαπίστωση της οριστικής έγκρισης του προϋπολογισμού συνεπάγεται, από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους ή από την ημερομηνία διαπίστωσης της οριστικής έγκρισης του προϋπολογισμού εάν αυτή είναι μεταγενέστερη της 1ης Ιανουαρίου, την υποχρέωση κάθε κράτους μέλους να αποδίδει στην Ένωση τα οφειλόμενα ποσά υπό τους όρους που καθορίζονται από τους κανονισμούς (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 609/2014 και (ΕΕ, Ευρατόμ) 2021/770.

Άρθρο 44

Σχέδια διορθωτικών προϋπολογισμών

1. Η Επιτροπή μπορεί να υποβάλλει σχέδια διορθωτικών προϋπολογισμών, με βασικό γνώμονα τα έσοδα:
 - α) για να εγγραφεί στον προϋπολογισμό το υπόλοιπο του προηγούμενου οικονομικού έτους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18·
 - β) για να αναθεωρηθεί η πρόβλεψη των ιδίων πόρων βάσει επικαιροποιημένων οικονομικών προβλέψεων·
 - γ) για να επικαιροποιηθεί η αναθεωρημένη πρόβλεψη των ιδίων πόρων και άλλων εσόδων, καθώς και για να αναπροσαρμοστεί η διαθεσιμότητα και οι ανάγκες σε πιστώσεις πληρωμών.

Σε περίπτωση αναπόφευκτων, εξαιρετικών και απρόβλεπτων περιστάσεων, η Επιτροπή δύναται να υποβάλλει σχέδια διορθωτικών προϋπολογισμών με βασικό γνώμονα τις δαπάνες.

2. Οι αιτήσεις διορθωτικών προϋπολογισμών που υποβάλλονται από τα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης πλην της Επιτροπής, όταν συντρέχουν οι ίδιες περιστάσεις με εκείνες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, διαβιβάζονται στην Επιτροπή.

Πριν από την υποβολή σχεδίου διορθωτικού προϋπολογισμού, η Επιτροπή και τα άλλα ενδιαφερόμενα θεσμικά όργανα της Ένωσης εξετάζουν τη δυνατότητα ανακατανομής των σχετικών πιστώσεων, λαμβανομένης ιδίως υπόψη τυχόν αναμενόμενης υστέρησης στην απορρόφηση των πιστώσεων.

Το άρθρο 43 εφαρμόζεται στους διορθωτικούς προϋπολογισμούς. Οι διορθωτικοί προϋπολογισμοί τεκμηριώνονται με παραπομπή στον προϋπολογισμό του οποίου τροποποιούν τις προβλέψεις.

3. Εκτός αν συντρέχουν δεόντως τεκμηριωμένες έκτακτες περιστάσεις, η Επιτροπή υποβάλλει τα σχέδια διορθωτικών προϋπολογισμών της ταυτοχρόνως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έως την 1η Σεπτεμβρίου εκάστου οικονομικού έτους. Μπορεί να επισυνάπτει γνώμη σχετικά με τις αιτήσεις διορθωτικών προϋπολογισμών που προέρχονται από τα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης.

4. Τα σχέδια διορθωτικών προϋπολογισμών συνοδεύονται από αιτιολογήσεις και από τις πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού του προηγούμενου και του τρέχοντος οικονομικού έτους οι οποίες είναι διαθέσιμες κατά τον χρόνο κατάρτισής τους.

Άρθρο 45

Έγκαιρη διαβίβαση καταστάσεων προβλέψεων και σχεδίων προϋπολογισμών

Η Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μπορούν να συμφωνήσουν να επισπεύσουν ορισμένες ημερομηνίες σχετικά με τη διαβίβαση των καταστάσεων προβλέψεων, καθώς και σχετικά με την έγκριση και τη διαβίβαση του σχεδίου προϋπολογισμού. Ωστόσο, αυτή η συμφωνία δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη σύντμηση ή την παράταση των προβλεπόμενων περιόδων εξέτασης αυτών των κειμένων, οι οποίες προβλέπονται από το άρθρο 314 ΣΛΕΕ και το άρθρο 106α της Συνθήκης Ευρατόμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Διάρθρωση και παρουσίαση του προϋπολογισμού

Άρθρο 46

Διάρθρωση του προϋπολογισμού

Ο προϋπολογισμός συνίσταται στα ακόλουθα στοιχεία:

- α) γενική κατάσταση εσόδων και δαπανών·
- β) χωριστά τμήματα για κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης εκτός από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο που εγγράφονται στο ίδιο τμήμα του προϋπολογισμού, υποδιαιρούμενα σε καταστάσεις εσόδων και δαπανών.

Άρθρο 47

Ονοματολογία του προϋπολογισμού

1. Τα έσοδα της Επιτροπής καθώς και τα έσοδα και οι δαπάνες των άλλων θεσμικών οργάνων της Ένωσης ταξινομούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σε τίτλους, κεφάλαια, άρθρα και θέσεις ανάλογα με τη φύση τους ή τον προορισμό τους.

2. Η κατάσταση δαπανών του τμήματος του προϋπολογισμού για την Επιτροπή παρουσιάζεται σύμφωνα με ονοματολογία που εγκρίνουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και που περιλαμβάνει ταξινόμηση ανά προορισμό της δαπάνης.

Κάθε τίτλος αντιστοιχεί σε έναν τομέα πολιτικής και κάθε κεφάλαιο αντιστοιχεί, κατά κανόνα, σε ένα πρόγραμμα ή σε μία δραστηριότητα.

Κάθε τίτλος μπορεί να περιλαμβάνει επιχειρησιακές πιστώσεις και διοικητικές πιστώσεις. Στο πλαίσιο του ίδιου τίτλου, οι διοικητικές πιστώσεις συγκεντρώνονται σε ένα και μόνο κεφάλαιο.

Η ονοματολογία του προϋπολογισμού είναι σύμφωνη με τις αρχές της ειδικότητας, της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της διαφάνειας. Εξασφαλίζει τη σαφήνεια και τη διαφάνεια που απαιτούνται για τη δημοσιονομική διαδικασία, διευκολύνοντας τον προσδιορισμό των κύριων στόχων που τίθενται στις σχετικές νομικές βάσεις, επιτρέποντας την πραγματοποίηση επιλογών μεταξύ των πολιτικών προτεραιοτήτων και καθιστώντας δυνατή την αποτελεσματική και ουσιαστική εφαρμογή.

3. Η Επιτροπή δύναται να αιτηθεί την πρόσθεση της ένδειξης «προς υπόμνηση» σε οποιαδήποτε εγγραφή χωρίς εγκεκριμένες πιστώσεις. Το αίτημα αυτό εγκρίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 31.

4. Όταν παρουσιάζονται ανά προορισμό, οι διοικητικές πιστώσεις των επιμέρους τίτλων ταξινομούνται ως εξής:

α) δαπάνες σχετικές με το προσωπικό που είναι εγκεκριμένο στον πίνακα προσωπικού, που περιλαμβάνουν ένα ποσό πιστώσεων και έναν αριθμό θέσεων του πίνακα προσωπικού οι οποίες αντιστοιχούν στις συγκεκριμένες δαπάνες·

β) δαπάνες για εξωτερικό προσωπικό και άλλες δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 30 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) και χρηματοδοτούνται από τον τομέα «διοίκηση» του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου·

γ) δαπάνες σχετικές με τα κτίρια και άλλες συναφείς δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων του καθαρισμού και της συντήρησης, των μισθώσεων, των τηλεπικοινωνιών, του νερού, του φωταερίου και του ηλεκτρικού ρεύματος·

δ) δαπάνες για εξωτερικό προσωπικό και τεχνική βοήθεια που συνδέονται άμεσα με την εκτέλεση των προγραμμάτων.

Οι διοικητικές δαπάνες της Επιτροπής των οποίων ο τύπος είναι κοινός για περισσότερους από έναν τίτλους παρουσιάζονται επίσης σε χωριστή συνοπτική κατάσταση με ταξινόμηση ανά τύπο.

Άρθρο 48

Αρνητικά έσοδα

1. Ο προϋπολογισμός δεν περιλαμβάνει αρνητικά έσοδα.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, από τα έσοδα του προϋπολογισμού αφαιρούνται τα εξής:

α) ο αρνητικός τοκισμός των καταθέσεων συνολικά·

β) όταν τα ποσά των προστίμων, άλλων χρηματικών ποινών ή κυρώσεων δυνάμει της ΣΛΕΕ ή της Συνθήκης Ευρατόμ που αναφέρονται στο άρθρο 108 παράγραφος 1 ακυρώνονται ή μειώνονται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε τόκος ή άλλη επιβάρυνση που οφείλεται στα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων τυχόν αρνητικών αποδόσεων σχετικών με τα εν λόγω ποσά.

Αναφορικά με το πρώτο εδάφιο στοιχείο β), οι τόκοι ή οι άλλες επιβαρύνσεις αποτυπώνονται στο σχέδιο προϋπολογισμού σε συγκεκριμένη γραμμή του προϋπολογισμού και η Επιτροπή επικαιροποιεί τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 41 παράγραφος 7 δεύτερη περίοδος μαζί με τον διορθωτικό προϋπολογισμό που αναφέρεται στο άρθρο 18 παράγραφος 3.

3. Οι ίδιοι πόροι που εισπράττονται κατ' εφαρμογήν της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 αποτελούν καθαρά ποσά και παρουσιάζονται ως καθαρά ποσά στη συνοπτική κατάσταση εσόδων του προϋπολογισμού.

Άρθρο 49

Προσωρινές πιστώσεις

1. Κάθε τμήμα του προϋπολογισμού μπορεί να περιλαμβάνει έναν τίτλο «προσωρινές πιστώσεις». Στον τίτλο αυτό εγγράφονται πιστώσεις σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) απουσία βασικής πράξης για τη σχετική ενέργεια κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού·

β) αβεβαιότητα, που θεμελιώνεται σε σοβαρούς λόγους, σχετικά με την επάρκεια των πιστώσεων ή τη δυνατότητα εκτέλεσης, υπό συνθήκες σύμφωνες με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, των πιστώσεων που είναι εγγεγραμμένες στις σχετικές γραμμές του προϋπολογισμού.

Οι πιστώσεις του τίτλου αυτού μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο μετά από μεταφορές σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 παράγραφος 2 στοιχείο α) του παρόντος κανονισμού, εφόσον η έκδοση της βασικής πράξης υπόκειται στη διαδικασία του άρθρου 294 ΣΛΕΕ, και σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 31 του παρόντος κανονισμού σε όλες τις άλλες περιπτώσεις.

2. Σε περίπτωση σοβαρών δυσχερειών εκτέλεσης, η Επιτροπή μπορεί, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, να προτείνει μεταφορά πιστώσεων προς τον τίτλο «προσωρινές πιστώσεις». Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν για τις μεταφορές αυτές υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 31.

Άρθρο 50

Αρνητικό αποθεματικό

Το τμήμα του προϋπολογισμού σχετικά με την Επιτροπή μπορεί να περιλαμβάνει «αρνητικό αποθεματικό», με ανώτατο ύψος 200 000 000 EUR. Το αποθεματικό αυτό, που εγγράφεται σε χωριστό τίτλο, περιλαμβάνει αποκλειστικά πιστώσεις πληρωμών.

Η χρησιμοποίηση αυτού του αποθεματικού πραγματοποιείται πριν από το τέλος του οικονομικού έτους μέσω μεταφοράς πιστώσεων σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 30 και 31.

Άρθρο 51

Αποθεματικό έκτακτης βοήθειας

1. Το τμήμα του προϋπολογισμού σχετικά με την Επιτροπή περιλαμβάνει αποθεματικό για έκτακτη βοήθεια προς τρίτες χώρες.
2. Το αποθεματικό στο οποίο αναφέρεται η παράγραφος 1 χρησιμοποιείται πριν από το τέλος του οικονομικού έτους μέσω μεταφορών σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 30 και 32.

Άρθρο 52

Παρουσίαση του προϋπολογισμού

1. Ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει:
 - a) τη γενική κατάσταση εσόδων και δαπανών:
 - i) τις προβλέψεις εσόδων της Ένωσης για το τρέχον οικονομικό έτος (έτος ν).
 - ii) τις προβλέψεις εσόδων του προηγούμενου οικονομικού έτους και τα έσοδα του οικονομικού έτους ν-2.
 - iii) τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών για το έτος ν.
 - iv) τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών για το προηγούμενο οικονομικό έτος.
 - v) τις αναληφθείσες δαπάνες και τις πληρωθείσες δαπάνες κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους ν-2, τις δε τελευταίες εκπεφρασμένες επίσης ως ποσοστό του προϋπολογισμού του έτους ν.
 - vi) τις ενδεδειγμένες παρατηρήσεις για κάθε υποδιαίρεση, σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 47 παράγραφος 1, συμπεριλαμβανομένων των αναφορών της βασικής πράξης, εφόσον υπάρχει, καθώς και τις ενδεδειγμένες επεξηγήσεις σχετικά με τη φύση και τον προσορισμό των πιστώσεων.
 - β) σε κάθε τμήμα, τα έσοδα και τις δαπάνες ακολουθώντας την ίδια διάρθρωση όπως και στο στοιχείο α).
 - γ) όσον αφορά το προσωπικό:
 - i) πίνακα προσωπικού που ορίζει, για κάθε τμήμα, τον αριθμό των θέσεων, ανά βαθμό, σε κάθε κατηγορία και κάθε υπηρεσία, και τον αριθμό των μόνιμων και έκτακτων θέσεων που έχουν εγκριθεί μέσα στα όρια των πιστώσεων.
 - ii) πίνακα του προσωπικού που αμείβεται από τις πιστώσεις έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης για τις άμεσες δράσεις και πίνακα του προσωπικού που αμείβεται από τις ίδιες πιστώσεις για τις έμμεσες δράσεις· οι πίνακες κατανέμονται ανά κατηγορία και βαθμό, με διάκριση μεταξύ μόνιμων και έκτακτων θέσεων που έχουν εγκριθεί μέσα στα όρια των πιστώσεων.
 - iii) πίνακα προσωπικού που καθορίζει, για κάθε οργανισμό της ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 70 ο οποίος λαμβάνει συνεισφορά από τον προϋπολογισμό, τον αριθμό των θέσεων, ανά βαθμό και ανά κατηγορία. Στους πίνακες προσωπικού αναγράφεται, δίπλα στον αριθμό των εγκεκριμένων θέσεων για το σχετικό οικονομικό έτος, ο αριθμός των εγκεκριμένων θέσεων για το προηγούμενο οικονομικό έτος. Το προσωπικό του Οργανισμού Εφοδιασμού της Ευρατόμ εμφανίζεται χωριστά στο πλαίσιο του πίνακα προσωπικού της Επιτροπής.

- δ) όσον αφορά τη χρηματοδοτική συνδρομή και τις δημοσιονομικές εγγυήσεις:
- i) στη γενική κατάσταση εσόδων, τις αντίστοιχες με τις εν λόγω πράξεις γραμμές του προϋπολογισμού, που προορίζονται να δεχθούν τις ενδεχόμενες επιστροφές των καταρχάς αθετούντων αποδεκτών. Στις γραμμές αυτές αναγράφεται η ένδειξη «προς υπόμνηση» (pro memoria) και παρατίθενται οι κατάλληλες παρατηρήσεις·
 - ii) στο τμήμα του προϋπολογισμού σχετικά με την Επιτροπή:
 - τις γραμμές του προϋπολογισμού που αντιστοιχούν στις δημοσιονομικές εγγυήσεις, σε σχέση με τις εν λόγω πράξεις. Στις γραμμές αυτές αναγράφεται η ένδειξη «προς υπόμνηση» εφόσον δεν έχει προκύψει καμία πραγματική επιβάρυνση η οποία πρέπει να καλυφθεί από οριστικούς πόρους·
 - τις παρατηρήσεις που αναφέρουν τη βασική πράξη και τον όγκο των προβλεπόμενων πράξεων, τη διάρκεια, καθώς και την οικονομική εγγύηση την οποία παρέχει η Ένωση για την εκτέλεση των πράξεων αυτών·
 - iii) σε έγγραφο συννημένο στο τμήμα του προϋπολογισμού σχετικά με την Επιτροπή, ως ένδειξη συν τοις άλλοις των αντίστοιχων κινδύνων:
 - τις τρέχουσες πράξεις σε κεφάλαιο και τη διαχείριση του χρέους·
 - τις πράξεις σε κεφάλαιο και τη διαχείριση του χρέους για το έτος ν·
 - συνολική επισκόπηση των δανειοληπτικών και δανειοδοτικών πράξεων· η εν λόγω επισκόπηση παρέχει, μεταξύ άλλων, λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις προθεσμίες λήξης, το χρονοδιάγραμμα των πληρωμών, το σύνολο των οφειλόμενων τόκων, τη βάση των επενδυτών στην πρωτογενή αγορά και, κατά περίπτωση, τη διάσταση και το κόστος του κοινού αποθέματος ρευστότητας στο οποίο βασίζεται η διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης, καθώς και το σχέδιο δανεισμού·
- ε) όσον αφορά χρηματοδοτικά μέσα που συστήνονται χωρίς βασική πράξη:
- i) τις γραμμές του προϋπολογισμού που αντιστοιχούν στις σχετικές πράξεις·
 - ii) γενική περιγραφή των χρηματοδοτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειάς τους και του αντικτύπου τους στον προϋπολογισμό·
 - iii) τις σχεδιαζόμενες πράξεις, συμπεριλαμβανομένου του επιδιωκόμενου μεγέθους με βάση το αναμενόμενο πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα και αποτέλεσμα μόχλευσης·
- στ) όσον αφορά τα κονδύλια που εκτελούνται από πρόσωπα ή οντότητες σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ):
- i) μνεία της βασικής πράξης του σχετικού προγράμματος·
 - ii) τις αντίστοιχες γραμμές του προϋπολογισμού·
 - iii) γενική περιγραφή της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειάς της και του αντικτύπου της στον προϋπολογισμό·
- ζ) το συνολικό ποσό δαπανών της ΚΕΠΠΑ που εγγράφεται σε κεφάλαιο του προϋπολογισμού με τίτλο «ΚΕΠΠΑ» και ειδικά άρθρα, που καλύπτουν τις δαπάνες ΚΕΠΠΑ και περιλαμβάνουν ειδικές γραμμές του προϋπολογισμού οι οποίες προσδιορίζουν τουλάχιστον τις επιμέρους μείζονες αποστολές.
2. Εκτός από τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μπορούν να επισυνάπτουν και οποιοδήποτε άλλο συναφές έγγραφο στον προϋπολογισμό.

Άρθρο 53

Κανόνες για τον πίνακα προσωπικού

1. Οι πίνακες προσωπικού που αναφέρονται στο άρθρο 52 παράγραφος 1 στοιχείο γ) συνιστούν επιτακτικό όριο για κάθε θεσμικό όργανο ή οργανισμό της Ένωσης. Κανένας διορισμός δεν πραγματοποιείται καθ' υπέρβαση αυτού του ορίου.

Ωστόσο, κάθε θεσμικό όργανο ή οργανισμός της Ένωσης μπορεί να τροποποιεί τους οικείους πίνακες προσωπικού μέχρι ποσοστού 10 % των εγκεκριμένων θέσεων, εξαιρουμένων των βαθμών AD 14, AD 15 και AD 16, με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) να μη θίγεται ο όγκος των πιστώσεων προσωπικού που αντιστοιχούν σε ολόκληρο το οικονομικό έτος·
- β) να μην υπάρχει υπέρβαση του ορίου του συνολικού αριθμού των εγκεκριμένων θέσεων ανά πίνακα προσωπικού·
- γ) το θεσμικό όργανο ή ο οργανισμός της Ένωσης να έχει συμμετάσχει σε συγκριτική αξιολόγηση επιδόσεων μαζί με άλλα θεσμικά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης, στα πρότυπα της ανάλυσης προσωπικού που ξεκίνησε η Επιτροπή.

Τουλάχιστον τρεις εβδομάδες πριν από την πραγματοποίηση μιας τροποποίησης όπως αναφέρεται το πρώτο εδάφιο του παρόντος άρθρου, το οικείο θεσμικό όργανο ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τις προθέσεις του. Σε περίπτωση που το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλλει δεόντως αιτιολογημένες ενστάσεις μέσα στην προαναφερόμενη προθεσμία, το θεσμικό όργανο της Ένωσης δεν πραγματοποιεί τις τροποποιήσεις και εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 44.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο, οι περιπτώσεις άσκησης δραστηριότητας κατά μερική απασχόληση που έχουν εγκριθεί από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, μπορούν να αντισταθμίζονται με άλλους διορισμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Δημοσιονομική πειθαρχία

Άρθρο 54

Συμμόρφωση με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και την απόφαση για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται τηρουμένων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053.

Άρθρο 55

Συμμόρφωση των πράξεων της Ένωσης με τον προϋπολογισμό

Εφόσον η εφαρμογή μιας πράξης της Ένωσης συνεπάγεται υπέρβαση των διαθέσιμων πιστώσεων του προϋπολογισμού, η οικονομική υλοποίηση της εν λόγω πράξης δεν είναι δυνατή παρά μετά από ανάλογη τροποποίηση του προϋπολογισμού.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 56

Εκτέλεση του προϋπολογισμού σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης

1. Η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό κατά τα έσοδα και τις δαπάνες σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, με δική της ευθύνη και εντός του ορίου των πιστώσεων που έχουν διατεθεί.
2. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Επιτροπή προκειμένου να χρησιμοποιούνται οι πιστώσεις σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Άρθρο 57

Πληροφορίες σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για ελεγκτικούς σκοπούς

Στις διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, καθώς και σε κάθε διαδικασία που προκηρύσσεται για επιχορηγήσεις, μη χρηματοοικονομικές δωρεές, την απονομή βραβείων ή την ανάθεση προμηθειών υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης, οι δυνητικοί δικαιούχοι, υποψήφιοι, προσφέροντες και συμμετέχοντες ενημερώνονται, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 ότι, για λόγους προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τους ενδέχεται να διαβιβασθούν σε υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου, στο Ελεγκτικό Συνέδριο, στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία ή στην OLAF, καθώς και μεταξύ των διατακτών της Επιτροπής, των εκτελεστικών οργάνων που αναφέρονται στο άρθρο 69 του παρόντος κανονισμού και των οργάνων της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 58

Βασική πράξη και εξαιρέσεις

1. Οι πιστώσεις που εγγράφονται στον προϋπολογισμό για κάθε ενέργεια της Ένωσης εκτελούνται μόνον αν εκδοθεί εκ των προτέρων βασική πράξη.
 2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις παραγράφους 3, 4 και 5, οι ακόλουθες πιστώσεις μπορούν να εκτελούνται χωρίς βασική πράξη, εφόσον οι ενέργειες για των οποίων τη χρηματοδότηση προορίζονται εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Ένωσης:
 - α) οι πιστώσεις που αφορούν δοκιμαστικά σχέδια πειραματικού χαρακτήρα με σκοπό τη διερεύνηση της δυνατότητας υλοποίησης και της χρησιμότητας μιας ενέργειας·
 - β) οι πιστώσεις για προπαρασκευαστικές ενέργειες στους τομείς της εφαρμογής της ΣΛΕΕ και της Συνθήκης Ευρατόμ, με σκοπό την προετοιμασία προτάσεων για την έγκριση μελλοντικών ενεργειών·
 - γ) οι πιστώσεις για προπαρασκευαστικά μέτρα στον τομέα του τίτλου V της ΣΕΕ·
 - δ) οι πιστώσεις για κατ' αποκοπή ενέργειες ή για ενέργειες αόριστης διάρκειας, οι οποίες αναλαμβάνονται από την Επιτροπή στο πλαίσιο των καθηκόντων που απορρέουν από τα προνόμια της σε θεσμικό επίπεδο δυνάμει της ΣΛΕΕ και της Συνθήκης Ευρατόμ, πέραν του δικαιώματος νομοθετικής πρωτοβουλίας στο οποίο αναφέρεται το στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου και δυνάμει των συγκεκριμένων εξουσιών που της ανατίθενται απευθείας από τα άρθρα 154, 156, 159 και 160, το άρθρο 168 παράγραφος 2, το άρθρο 171 παράγραφος 2, το άρθρο 173 παράγραφος 2, το άρθρο 175 δεύτερο εδάφιο, το άρθρο 181 παράγραφος 2, το άρθρο 190, το άρθρο 210 παράγραφος 2 και το άρθρο 214 παράγραφος 6 της ΣΛΕΕ και το άρθρο 70 και τα άρθρα 77 έως 85 της Συνθήκης Ευρατόμ·
 - ε) οι πιστώσεις για τη λειτουργία των θεσμικών οργάνων της Ένωσης στο πλαίσιο της διοικητικής τους αυτονομίας.
 3. Όσον αφορά τις πιστώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α), οι σχετικές πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων είναι δυνατόν να εγγράφονται στον προϋπολογισμό μόνο επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη. Το συνολικό ποσό των πιστώσεων που αφορούν τα δοκιμαστικά σχέδια δεν υπερβαίνει τα 40 000 000 EUR ανά οικονομικό έτος.
 4. Όσον αφορά τις πιστώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β), οι προπαρασκευαστικές ενέργειες ακολουθούν συνεπή προσέγγιση και μπορούν να λαμβάνουν διάφορες μορφές. Οι σχετικές πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων είναι δυνατόν να εγγράφονται στον προϋπολογισμό μόνον επί τρία διαδοχικά οικονομικά έτη το πολύ. Η διαδικασία έκδοσης της οικείας βασικής πράξης ολοκληρώνεται πριν από το τέλος του τρίτου οικονομικού έτους. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων αντιστοιχούν στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προπαρασκευαστικής ενέργειας όσον αφορά τις σχεδιαζόμενες δραστηριότητες, τους επιδιωκόμενους στόχους και τους αποδέκτες. Ως εκ τούτου, το ποσό των συμφωνημένων πιστώσεων δεν αντιστοιχεί σε στο ποσό εκείνων που προβλέπονται για τη χρηματοδότηση της οριστικής ενέργειας.
- Το συνολικό ποσό των πιστώσεων που αφορούν τις νέες προπαρασκευαστικές ενέργειες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) δεν υπερβαίνει τα 50 000 000 EUR ανά οικονομικό έτος και το συνολικό ποσό των πιστώσεων που δεσμεύονται πράγματι για τις προπαρασκευαστικές ενέργειες δεν υπερβαίνει τα 100 000 000 EUR.
5. Όσον αφορά τις πιστώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο γ), τα προπαρασκευαστικά μέτρα περιορίζονται χρονικά και προορίζονται για τον προσδιορισμό των συνθηκών δράσης της Ένωσης για την υλοποίηση των στόχων της ΚΕΠΠΑ και για την έκδοση των αναγκαίων νομικών πράξεων.

Για τους σκοπούς των επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων της Ένωσης, προπαρασκευαστικά μέτρα σχεδιάζονται, μεταξύ άλλων, για την αξιολόγηση των επιχειρησιακών απαιτήσεων, για την εξασφάλιση ταχείας αρχικής χρησιμοποίησης των πόρων και για την εγκαθίδρυση των επιτόπιων συνθηκών για την έναρξη της εκάστοτε επιχείρησης. Τα προπαρασκευαστικά μέτρα αποφασίζονται από το Συμβούλιο έπειτα από πρόταση του Υπατού Εκπροσώπου.

Για τη διασφάλιση της ταχείας εφαρμογής των προπαρασκευαστικών μέτρων, ο Υπάτος Εκπρόσωπος ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή το ταχύτερο δυνατόν σχετικά με την πρόθεση του Συμβουλίου να δρομολογήσει προπαρασκευαστικό μέτρο και ιδίως για τους πόρους που εκτιμάται ότι θα απαιτηθούν προς τον σκοπό αυτόν. Η Επιτροπή λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσει την ταχεία εκταμίευση των πόρων.

Η χρηματοδότηση μέτρων τα οποία εγκρίνει το Συμβούλιο για την προπαρασκευή των επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων της Ένωσης βάσει του τίτλου V της ΣΕΕ, καλύπτει τις πρόσθετες δαπάνες που απορρέουν άμεσα από συγκεκριμένη επιτόπια ανάπτυξη αποστολής ή ομάδας στην οποία συμμετέχει, μεταξύ άλλων, προσωπικό των θεσμικών οργάνων της Ένωσης (που περιλαμβάνει ασφάλιση υψηλού κινδύνου, έξοδα ταξιδιού και διαμονής και ημερήσιες αποζημιώσεις).

Άρθρο 59

Εκτέλεση του προϋπολογισμού από άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης πλην της Επιτροπής

1. Η Επιτροπή αναγνωρίζει στα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης τις αρμοδιότητες που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των τμημάτων του προϋπολογισμού που τους αντιστοιχούν.
2. Με σκοπό τη διευκόλυνση της εκτέλεσης των πιστώσεων τους, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δύνανται να συνάπτουν μεταξύ τους συμφωνίες επιπέδου εξυπηρέτησης καθορίζοντας τους όρους που διέπουν την παροχή υπηρεσιών, την προμήθεια αγαθών, την εκτέλεση έργων ή συμβάσεων ακινήτων.

Οι συμφωνίες αυτές επιτρέπουν τη μεταφορά των πιστώσεων ή την επιστροφή των δαπανών που προκύπτουν από την εκτέλεσή τους.

3. Οι συμφωνίες επιπέδου εξυπηρέτησης που αναφέρονται στην παράγραφο 2 είναι επίσης δυνατό να συμφωνούνται μεταξύ τμημάτων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, οργανισμών της Ένωσης, ευρωπαϊκών υπηρεσιών, οντοτήτων ή προσώπων στα οποία ανατίθεται η εκτέλεση συγκεκριμένων ενεργειών στον τομέα της ΚΕΠΠΑ δυνάμει του τίτλου V της ΣΕΕ και του Γραφείου του γενικού γραμματέα του Ανωτάτου Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Σχολείων. Η Επιτροπή και τα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με τις συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών που συνάπτουν με άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης.

Άρθρο 60

Ανάθεση αρμοδιοτήτων ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού

1. Η Επιτροπή και καθένα από τα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης μπορούν, στο πλαίσιο των υπηρεσιών τους, να αναθέτουν τις αρμοδιότητές τους ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού υπό τους όρους που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό, καθώς και στους εσωτερικούς κανονισμούς τους, και εντός των ορίων που καθορίζουν στην εκάστοτε πράξη ανάθεσης αρμοδιοτήτων. Οι εξουσιοδοτούμενοι ενεργούν εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται ρητά.
2. Επιπλέον της παραγράφου 1, η Επιτροπή μπορεί να αναθέτει τις αρμοδιότητές της περί εκτέλεσης του προϋπολογισμού όσον αφορά τις επιχειρησιακές πιστώσεις του οικείου τμήματος του προϋπολογισμού στους επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης και, προκειμένου να διασφαλίζεται η συνέχιση των δραστηριοτήτων κατά την απουσία τους, στους αναπληρωτές επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης. Οι εν λόγω αρμοδιότητες ανατίθενται με την επιφύλαξη της ευθύνης των επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης για την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Όταν η απουσία των επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης υπερβαίνει τις τέσσερις εβδομάδες, η Επιτροπή αναθεωρεί την απόφασή της για την ανάθεση των αρμοδιοτήτων της περί εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Όταν οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης, και οι αναπληρωτές τους κατά την απουσία των πρώτων, ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες της Επιτροπής, εφαρμόζουν τους κανόνες της Επιτροπής για την εκτέλεση του προϋπολογισμού και υπόκεινται στα ίδια καθήκοντα, στις ίδιες υποχρεώσεις και στις ίδιες ευθύνες όπως κάθε άλλος δευτερεύων διατάκτης της Επιτροπής.

Η Επιτροπή μπορεί να ανακαλέσει την ανάθεση των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο σύμφωνα με τους δικούς της κανόνες.

Για τους σκοπούς της εφαρμογής του πρώτου εδαφίου, ο Υπάτος Εκπρόσωπος λαμβάνει τα απαιτούμενα μέτρα για να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των αντιπροσωπειών της Ένωσης και των υπηρεσιών της Επιτροπής.

3. Η ΕΥΕΔ μπορεί κατ' εξαίρεση να αναθέτει τις αρμοδιότητές της περί εκτέλεσης του προϋπολογισμού όσον αφορά τις διοικητικές πιστώσεις του οικείου τμήματος του προϋπολογισμού σε υπαλλήλους της Επιτροπής της αντιπροσωπείας της Ένωσης όποτε αυτό απαιτείται προκειμένου να διασφαλίζεται η συνέχεια στη διοίκηση των εν λόγω αντιπροσωπειών απουσία του αρμόδιου διατάκτη της ΕΥΕΔ από τη χώρα όπου εδρεύει η αντιπροσωπεία του/της. Στις εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες υπάλληλοι της Επιτροπής στις αντιπροσωπείες της Ένωσης ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες της ΕΥΕΔ, εφαρμόζουν τους κανόνες της ΕΥΕΔ για την εκτέλεση του προϋπολογισμού και υπόκεινται στα ίδια καθήκοντα, στις ίδιες υποχρεώσεις και στις ίδιες ευθύνες όπως κάθε άλλος δευτερεύων διατάκτης της ΕΥΕΔ.

Η ΕΥΕΔ μπορεί να ανακαλέσει την ανάθεση των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο σύμφωνα με τους δικούς της κανόνες.

Άρθρο 61

Σύγκρουση συμφερόντων

1. Απαγορεύεται σε όλους τους δημοσιονομικούς παράγοντες κατά την έννοια του κεφαλαίου 4 του παρόντος Τίτλου και σε κάθε άλλο πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών αρχών σε οποιοδήποτε επίπεδο, το οποίο εμπλέκεται στη δημοσιονομική εφαρμογή υπό καθεστώς άμεσης, έμμεσης ή επιμερισμένης διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών προπαρασκευαστικών πράξεων, και στον λογιστικό ή άλλο έλεγχο, να προβαίνουν σε οποιαδήποτε ενέργεια από την οποία θα μπορούσε να προκύψει σύγκρουση των συμφερόντων τους με τα συμφέροντα της Ένωσης. Λαμβάνουν επίσης τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή φαινομένων σύγκρουσης συμφερόντων στα καθήκοντα για τα οποία είναι αρμόδιοι και για την αντιμετώπιση καταστάσεων που μπορεί αντικειμενικά να εκληφθούν ως σύγκρουση συμφερόντων.
2. Όταν υπάρχει κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων με τη συμμετοχή μέλους του προσωπικού εθνικής αρχής, το εν λόγω πρόσωπο παραπέμπει το ζήτημα στον ιεραρχικά ανώτερό του. Όταν υπάρχει τέτοιος κίνδυνος για προσωπικό που καλύπτεται από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, το εν λόγω πρόσωπο παραπέμπει το ζήτημα στον αρμόδιο κύριο διατάκτη. Ο αρμόδιος ιεραρχικά ανώτερος ή ο κύριος διατάκτης βεβαιώνουν εγγράφως εάν έχει διαπιστωθεί ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων. Όταν διαπιστωθεί ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή ή η αρμόδια εθνική αρχή διασφαλίζουν ότι το εν λόγω πρόσωπο παύει κάθε δραστηριότητα στο θέμα αυτό. Ο αρμόδιος κύριος διατάκτης ή η ενδιαφερόμενη εθνική αρχή εξασφαλίζουν ότι κάθε περαιτέρω ενδεδειγμένη ενέργεια αναλαμβάνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένης, στις περιπτώσεις που αφορούν μέλος του προσωπικού εθνικής αρχής, της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τη σύγκρουση συμφερόντων.
3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται όταν η αμερόληπτη και αντικειμενική άσκηση των καθηκόντων δημοσιονομικού παράγοντα ή άλλου προσώπου, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, υπονομεύεται από οικογενειακούς ή συναισθηματικούς λόγους ή από πολιτικούς ή εθνικούς δεσμούς, από οικονομικό συμφέρον ή από οποιοδήποτε άλλο άμεσο ή έμμεσο προσωπικό συμφέρον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Μέθοδοι εκτέλεσης

Άρθρο 62

Μέθοδοι εκτέλεσης του προϋπολογισμού

1. Η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:
 - α) άμεσα (άμεση διαχείριση), όπως ορίζεται στα άρθρα 125 έως 156, από τα τμήματά της, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού της στις αντιπροσωπείες της Ένωσης που εργάζεται υπό τον αντίστοιχο επικεφαλής αντιπροσωπείας, σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 2, ή μέσω εκτελεστικών οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 69·
 - β) υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης με τα κράτη μέλη (επιμερισμένη διαχείριση), όπως ορίζεται στα άρθρα 63 και στα άρθρα 125 έως 129·
 - γ) έμμεσα (έμμεση διαχείριση), όπως ορίζεται στα άρθρα 125 έως 152 και στα άρθρα 157 έως 162, όταν αυτό προβλέπεται από τη βασική πράξη ή στις περιπτώσεις του άρθρου 58 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως δ), μέσω της ανάθεσης καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού:
 - i) σε τρίτες χώρες ή τις οντότητες που έχουν αυτές ορίσει, όπως αναφέρεται στο άρθρο 161·
 - ii) σε διεθνείς οργανισμούς ή εξειδικευμένους οργανισμούς αυτών, κατά την έννοια του άρθρου 159·
 - iii) στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων («ΕΤΕπ») ή το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων («ΕΤΕ»), ή τόσο στη μεν όσο και στο δε όταν ενεργούν από κοινού ως όμιλος («όμιλος ΕΤΕπ»)·
 - iv) στους οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71·
 - v) οργανισμούς δημοσίου δικαίου, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται οργανισμοί των κρατών μελών·
 - vi) οντότητες ιδιωτικού δικαίου επιφορτισμένες με δημόσια υπηρεσία, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οργανισμοί των κρατών μελών, στο βαθμό που προσφέρουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις·
 - vii) οργανισμούς που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο κράτους μέλους στους οποίους έχει ανατεθεί η εκτέλεση σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και που προσφέρουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις·

viii) οργανισμούς ή πρόσωπα επιφορτισμένα με την εφαρμογή συγκεκριμένων δράσεων στην ΚΕΠΠΑ βάσει του τίτλου V της ΣΕΕ και τα οποία προσδιορίζονται στην αντίστοιχη βασική πράξη·

ix) σε οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος, διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο κράτους μέλους ή το δίκαιο της Ένωσης και είναι επιλέξιμοι για να τους ανατεθεί, σύμφωνα με ειδικούς τομεακούς κανόνες, η εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης ή δημοσιονομικών εγγυήσεων, στον βαθμό που οι εν λόγω οργανισμοί ελέγχονται από οργανισμούς και οντότητες που αναφέρονται στο σημείο v) ή vi) και τους παρέχονται επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις υπό μορφή εις ολόκληρον ευθύνης από τους ελέγχοντες οργανισμούς ή ισοδύναμες χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και οι οποίες μπορεί να περιορίζονται, για κάθε δράση, στο μέγιστο ποσό της στήριξης της Ένωσης.

Όσον αφορά το πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) σημεία vi) και vii), το ποσό των απαιτούμενων οικονομικών εγγυήσεων μπορεί να ορίζεται στη σχετική βασική πράξη και να περιορίζεται στο ανώτατο ποσό της συνεισφοράς της Ένωσης στον σχετικό οργανισμό ή οντότητα. Σε περίπτωση πολλαπλών εγγυητών, η κατανομή του ποσού της συνολικής ευθύνης που πρέπει να καλύπτεται από τις εγγυήσεις προσδιορίζεται στη συμφωνία συνεισφοράς, η οποία μπορεί να προβλέπει ότι η ευθύνη κάθε εγγυητή είναι ανάλογη προς το μερίδιο της αντίστοιχης συνεισφοράς του στον οργανισμό ή στην οντότητα.

2. Για τους σκοπούς της άμεσης διαχείρισης, η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιήσει τα μέσα που αναφέρονται στους τίτλους VII, VIII, IX, X και XII.

Για τους σκοπούς της επιμερισμένης διαχείρισης, τα μέσα για την εκτέλεση του προϋπολογισμού είναι αυτά που προβλέπονται στους τομεακούς κανόνες.

Για τους σκοπούς της έμμεσης διαχείρισης, η Επιτροπή εφαρμόζει τον τίτλο VI και, στην περίπτωση των χρηματοδοτικών μέσων και των δημοσιονομικών εγγυήσεων, τους τίτλους VI και X. Οι οντότητες εκτέλεσης εφαρμόζουν τα μέσα για την εκτέλεση του προϋπολογισμού που ορίζονται στην οικεία συμφωνία συνεισφοράς.

3. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού σύμφωνα με το άρθρο 317 ΣΛΕΕ και δεν αναθέτει τα εν λόγω καθήκοντα σε τρίτους, όταν τα εν λόγω καθήκοντα χαρακτηρίζονται από μεγάλο βαθμό διακριτικής ευχέρειας που συνεπάγεται πολιτικές επιλογές.

Η Επιτροπή δεν προβαίνει, μέσω συμβάσεων σύμφωνα με τον τίτλο VII του παρόντος κανονισμού, σε εξωτερική ανάθεση καθηκόντων που συνεπάγονται άσκηση δημόσιας εξουσίας και χρήση διακριτικής ευχέρειας.

Άρθρο 63

Επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη

1. Όταν η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης, τα καθήκοντα σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού ανατίθενται στα κράτη μέλη. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη τηρούν τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της διαφάνειας και της μη εφαρμογής διακρίσεων και εξασφαλίζουν την προβολή της δράσης της Ένωσης όποτε διαχειρίζονται ενωσιακά κονδύλια. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη εκπληρώνουν τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους όσον αφορά τους λογιστικούς και άλλους ελέγχους και αναλαμβάνουν τις απορρέουσες ευθύνες που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Ορίζονται συμπληρωματικές διατάξεις σε ειδικούς τομεακούς κανόνες.

2. Κατά την εκτέλεση καθηκόντων που συνδέονται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού, τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών μέτρων, για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, και συγκεκριμένα:

α) εξασφαλίζουν ότι οι ενέργειες που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό εκτελούνται με ενδεδειγμένο και αποτελεσματικό τρόπο και σύμφωνα με τους εφαρμοστέους ειδικούς τομεακούς κανόνες·

β) ορίζουν οργανισμούς αρμόδιους για τη διαχείριση και τον έλεγχο των κονδυλίων της Ένωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 3, και εποπτεύουν τους εν λόγω οργανισμούς·

γ) προλαμβάνουν, εντοπίζουν και διορθώνουν τις περιπτώσεις παρατυπιών και απάτης·

δ) συνεργάζονται, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και τους ειδικούς τομεακούς κανόνες, με την Επιτροπή, την OLAF, το Ελεγκτικό Συνέδριο και, ως προς τα συμμετέχοντα κράτη μέλη με ενισχυμένη συνεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.

Προκειμένου να προστατεύονται τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, τα κράτη μέλη, με παράλληλη τήρηση της αρχής της αναλογικότητας και σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και των σχετικών ειδικών τομεακών κανόνων, διενεργούν εκ των προτέρων και εκ των υστέρων ελέγχους, καθώς και, όπου αρμόζει, επιτόπιους ελέγχους σε αντιπροσωπευτικά και/ή βάσει κινδύνου δείγματα πράξεων. Ακόμη, τα κράτη μέλη ανακτούν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά και, όπου είναι απαραίτητο, κινούν τις σχετικές νομικές διαδικασίες.

Τα κράτη μέλη επιβάλλουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις στους αποδέκτες, όποτε αυτό προβλέπεται στους ειδικούς τομεακούς κανόνες ή σε ειδικές διατάξεις στην εθνική νομοθεσία.

Στο πλαίσιο της εκτίμησης κινδύνου στην οποία προβαίνει, και σύμφωνα με τους ειδικούς τομεακούς κανόνες, η Επιτροπή παρακολουθεί τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη. Κατά τους λογιστικούς ελέγχους της, η Επιτροπή τηρεί την αρχή της αναλογικότητας και λαμβάνει υπόψη το επίπεδο του εκτιμώμενου κινδύνου σύμφωνα με τους ειδικούς τομεακούς κανόνες.

3. Σύμφωνα με τα κριτήρια και τις διαδικασίες που καθορίζονται στους ειδικούς τομεακούς κανόνες, τα κράτη μέλη, αποφασίζοντας στο κατάλληλο επίπεδο, ορίζουν οργανισμούς που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση και τον έλεγχο των πόρων της Ένωσης. Οι οργανισμοί αυτοί μπορούν επίσης να εκτελούν καθήκοντα που δεν συνδέονται με τη διαχείριση των κονδυλίων της Ένωσης και μπορούν να αναθέτουν ορισμένα από τα καθήκοντά τους σε άλλους οργανισμούς.

Όταν αποφασίζουν για τον ορισμό των οργανισμών, τα κράτη μέλη μπορούν να βασίζονται στην απόφασή τους στο κατά πόσον τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου είναι ουσιαστικά ίδια με τα ήδη υπάρχοντα για την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού και κατά πόσον λειτουργήσαν αποτελεσματικά.

Εάν τα αποτελέσματα των λογιστικών και λοιπών ελέγχων δείχνουν ότι οι ορισθέντες οργανισμοί δεν συμμορφώνονται πλέον προς τα κριτήρια που τίθενται στους ειδικούς τομεακούς κανόνες, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν τη διόρθωση των ανεπαρειών στην εκτέλεση των καθηκόντων αυτών των οργανισμών, συμπεριλαμβανομένης της λήξης της ανάθεσης καθηκόντων σε αυτούς σύμφωνα με τους ειδικούς τομεακούς κανόνες.

Οι ειδικοί τομεακοί κανόνες καθορίζουν τον ρόλο της Επιτροπής στη διαδικασία που εκτίθεται στην παρούσα παράγραφο.

4. Οι δυνάμει της παραγράφου 3 ορισθέντες οργανισμοί:

α) καθορίζουν αποτελεσματικό και αποδοτικό σύστημα εσωτερικών ελέγχων και διασφαλίζουν τη λειτουργία του, το οποίο, κατά περίπτωση, μπορεί να βασίζεται σε ψηφιακούς ελέγχους όπως αναφέρεται στο άρθρο 36 παράγραφος 11·

β) χρησιμοποιούν λογιστικό σύστημα που παρέχει εγκαίρως ακριβή, πλήρη και αξιόπιστα στοιχεία·

γ) παρέχουν τις πληροφορίες που απαιτούνται δυνάμει των παραγράφων 5, 6 και 7·

δ) εξασφαλίζουν, σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφοι 2 έως 7, την εκ των υστέρων δημοσίευση.

Κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα συμμορφώνεται προς τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679.

5. Οι δυνάμει της παραγράφου 3 ορισθέντες οργανισμοί παρέχουν στην Επιτροπή, μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους, τα ακόλουθα:

α) τους λογαριασμούς τους, κατά τη συγκεκριμένη περίοδο αναφοράς βάσει των ειδικών τομεακών κανόνων, σχετικά με τις δαπάνες τις οποίες πραγματοποίησαν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και τις οποίες υπέβαλαν στην Επιτροπή για επιστροφή·

β) ετήσια σύνοψη των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου και των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί, συμπεριλαμβανομένων της ανάλυσης της φύσης και έκτασης των σφαλμάτων και αδυναμιών που εντοπίστηκαν στα συστήματα καθώς και των διορθωτικών μέτρων που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν.

6. Οι λογαριασμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 5 στοιχείο α) περιλαμβάνουν την προχρηματοδότηση και τα ποσά για τα οποία έχει κινηθεί ή έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία ανάκτησης. Οι λογαριασμοί συνοδεύονται από διαχειριστική δήλωση με την οποία επιβεβαιώνεται ότι, κατά την άποψη των αρμοδίων για τη διαχείριση των κονδυλίων:

α) τα στοιχεία παρουσιάζονται με τον κατάλληλο τρόπο και είναι πλήρη και ακριβή·

β) οι δαπάνες χρησιμοποιήθηκαν για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζονταν, βάσει των ειδικών τομεακών κανόνων·

γ) τα εφαρμοζόμενα συστήματα ελέγχου διασφαλίζουν τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων.

7. Οι αναφερόμενοι στην παράγραφο 5 στοιχείο α) λογαριασμοί και η αναφερόμενη στο στοιχείο β) της εν λόγω παραγράφου σύνοψη συνοδεύονται από γνώμη ανεξάρτητου ελεγκτικού οργανισμού, η οποία έχει συνταχθεί βάσει των διεθνώς αποδεκτών προτύπων λογιστικού ελέγχου. Η εν λόγω γνώμη διευκρινίζει κατά πόσον οι λογαριασμοί αποδίδουν αληθή και ακριβή εικόνα, κατά πόσον οι δαπάνες για τις οποίες έχει ζητηθεί επιστροφή από την Επιτροπή είναι νόμιμες και κανονικές και κατά πόσον τα συστήματα ελέγχου που τέθηκαν σε εφαρμογή λειτουργούν εύρυθμα. Η γνώμη αναφέρει επίσης κατά πόσον οι ελεγκτικές εργασίες θέτουν υπό αμφισβήτηση τους ισχυρισμούς που διατυπώνονται στη διαχειριστική δήλωση της παραγράφου 6.

Η προθεσμία της 15ης Φεβρουαρίου που ορίζεται στην παράγραφο 5 μπορεί να επεκτείνεται κατ' εξαίρεση από την Επιτροπή έως την 1η Μαρτίου, κατόπιν ειδοποίησης ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

Τα κράτη μέλη μπορούν, στο κατάλληλο επίπεδο, να δημοσιεύουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 5 και 6 και στην παρούσα παράγραφο.

Επιπροσθέτως, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή δηλώσεις, υπογεγραμμένες στο κατάλληλο επίπεδο, σχετικά με τις πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 5 και 6 και στην παρούσα παράγραφο.

8. Προκειμένου να εξασφαλίζεται η χρησιμοποίηση των πόρων της Ένωσης σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες, η Επιτροπή:

α) εφαρμόζει διαδικασίες για την εξέταση και αποδοχή των λογαριασμών των ορισθέντων οργανισμών, οι οποίες διασφαλίζουν ότι οι λογαριασμοί είναι πλήρεις, ακριβείς και ειλικρινείς·

β) εξαιρεί από τη χρηματοδότηση της Ένωσης τις δαπάνες για τις οποίες έχουν πραγματοποιηθεί εκταμιεύσεις κατά παράβαση της εφαρμοστέας νομοθεσίας·

γ) διακόπτει τις προθεσμίες πληρωμών ή αναστέλλει τις πληρωμές όταν αυτό προβλέπεται από τους ειδικούς τομεακούς κανόνες.

Η Επιτροπή αποφασίζει την ολική ή μερική άρση της διακοπής των προθεσμιών πληρωμών ή της αναστολής των πληρωμών μετά την υποβολή παρατηρήσεων του κράτους μέλους και μόλις αυτό λάβει τα αναγκαία μέτρα. Η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του άρθρου 74 παράγραφος 9 αναφέρεται σε όλες τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο της παρούσας παραγράφου.

9. Στους ειδικούς τομεακούς κανόνες λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες των προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, ιδιαίτερα σε σχέση με το περιεχόμενο της διαχειριστικής δήλωσης, τη διαδικασία της παραγράφου 3 και την ελεγκτική λειτουργία.

10. Η Επιτροπή καταρτίζει μητρώο των οργανισμών που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση, την πιστοποίηση και τον έλεγχο με βάση τους εκάστοτε ειδικούς τομεακούς κανόνες.

11. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τους πόρους που διατίθενται σε αυτά υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης σε συνδυασμό με πράξεις και μέσα στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1017 σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στους σχετικούς ειδικούς τομεακούς κανόνες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ευρωπαϊκές υπηρεσίες και οργανισμοί της Ένωσης

Τμήμα 1

Ευρωπαϊκές υπηρεσίες

Άρθρο 64

Πεδίο αρμοδιοτήτων των ευρωπαϊκών υπηρεσιών

1. Πριν από τη σύσταση νέας ευρωπαϊκής υπηρεσίας, η Επιτροπή διενεργεί μελέτη κόστους ωφέλειας και εκτίμηση των σχετικών κινδύνων, ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής και προτείνει την εγγραφή των απαιτούμενων πιστώσεων σε παράρτημα του τμήματος στον προϋπολογισμό που αφορά την Επιτροπή.
2. Στο πλαίσιο του πεδίου των αρμοδιοτήτων τους, οι ευρωπαϊκές υπηρεσίες:
 - α) εκτελούν τα υποχρεωτικά καθήκοντα που προβλέπονται στην πράξη σύστασής τους ή σε άλλες νομικές πράξεις της Ένωσης·
 - β) είναι δυνατό, σύμφωνα με το άρθρο 66, να εκτελούν μη υποχρεωτικά καθήκοντα τα οποία εγκρίνονται από τη διευθύνουσα επιτροπή της εκάστοτε υπηρεσίας μετά από εξέταση του κόστους-ωφελειών και των σχετικών κινδύνων για τα εμπλεκόμενα μέρη.
3. Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται στη λειτουργία της OLAF, με εξαίρεση την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, το άρθρο 66 και το άρθρο 67 παράγραφοι 1, 2 και 3.
4. Ο εσωτερικός ελεγκτής της Επιτροπής ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που καθορίζονται στο κεφάλαιο 8 του παρόντος τίτλου.

Άρθρο 65

Πιστώσεις όσον αφορά τις ευρωπαϊκές υπηρεσίες

1. Οι πιστώσεις που εγκρίνονται για την εκτέλεση των υποχρεωτικών καθηκόντων κάθε ευρωπαϊκής υπηρεσίας εγγράφονται σε ειδική γραμμή του προϋπολογισμού εντός του τμήματος του προϋπολογισμού που αφορά την Επιτροπή και εμφανίζονται λεπτομερώς σε παράρτημα του τμήματος αυτού.

Το παράρτημα που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο παρουσιάζεται με τη μορφή κατάστασης εσόδων και δαπανών, υποδιαιρούμενης κατά τον ίδιο τρόπο όπως και τα τμήματα του προϋπολογισμού.

Οι πιστώσεις που εγγράφονται στο εν λόγω παράρτημα:

- α) καλύπτουν το σύνολο των οικονομικών αναγκών κάθε ευρωπαϊκής υπηρεσίας κατά την εκτέλεση των υποχρεωτικών καθηκόντων που προβλέπονται στην πράξη σύστασής της ή σε άλλες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης·
 - β) είναι δυνατό να καλύπτουν τις οικονομικές ανάγκες μιας ευρωπαϊκής υπηρεσίας κατά την εκτέλεση καθηκόντων τα οποία έχουν ζητηθεί από θεσμικά όργανα της Ένωσης, οργανισμούς της Ένωσης, άλλες ευρωπαϊκές υπηρεσίες και οργανισμούς που έχουν συσταθεί από τις Συνθήκες ή στο πλαίσιο των Συνθηκών και τα οποία εγκρίνονται από την πράξη σύστασης της υπηρεσίας.
2. Σε ό,τι αφορά τις πιστώσεις που εγγράφονται στο παράρτημα για καθενιά από τις ευρωπαϊκές υπηρεσίες, η Επιτροπή αναθέτει τις εξουσίες διατάκτη στον διευθυντή της εκάστοτε ευρωπαϊκής υπηρεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 73.
 3. Ο πίνακας προσωπικού κάθε ευρωπαϊκής υπηρεσίας επισυνάπτεται στον πίνακα προσωπικού της Επιτροπής.
 4. Ο διευθυντής κάθε ευρωπαϊκής υπηρεσίας αποφασίζει τις μεταφορές πιστώσεων στο εσωτερικό του παραρτήματος που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Η Επιτροπή ενημερώνει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Άρθρο 66

Μη υποχρεωτικά καθήκοντα

1. Όσον αφορά τα μη υποχρεωτικά καθήκοντα μιας ευρωπαϊκής υπηρεσίας στα οποία αναφέρεται το άρθρο 64 παράγραφος 2 στοιχείο β), είναι δυνατή:
 - α) η ανάθεση εξουσιών στον διευθυντή της υπηρεσίας από θεσμικά όργανα της Ένωσης, οργανισμούς της Ένωσης και άλλες ευρωπαϊκές υπηρεσίες, σε συνδυασμό με την ανάθεση των εξουσιών του διατάκτη σε σχέση με πιστώσεις που εγγράφονται στο οικείο τμήμα του προϋπολογισμού που αφορά το θεσμικό όργανο της Ένωσης, οργανισμό της Ένωσης ή άλλη ευρωπαϊκή υπηρεσία·
 - β) η σύναψη από την υπηρεσία ειδικών συμφωνιών επιπέδου εξυπηρέτησης με θεσμικά όργανα της Ένωσης, οργανισμούς της Ένωσης, άλλες ευρωπαϊκές υπηρεσίες ή τρίτους.
2. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α), τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, οι οργανισμοί της Ένωσης και οι άλλες σχετικές ευρωπαϊκές υπηρεσίες καθορίζουν τα όρια και τους όρους της ανάθεσης εξουσιών. Η ανάθεση αυτή συνομολογείται σύμφωνα με την πράξη σύστασης της ευρωπαϊκής υπηρεσίας, ιδίως σε σχέση με τους όρους και τις λεπτομέρειες της εν λόγω ανάθεσης.
3. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β), ο διευθυντής της ευρωπαϊκής υπηρεσίας εκδίδει, σύμφωνα με την πράξη σύστασης της υπηρεσίας, τις ειδικές διατάξεις που διέπουν την εκτέλεση των καθηκόντων, την επιστροφή των πραγματοποιηθεισών δαπανών και την τήρηση των αντίστοιχων λογιστικών στοιχείων. Η ευρωπαϊκή υπηρεσία υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με το αποτέλεσμα των εν λόγω λογιστικών στοιχείων προς τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, τους οργανισμούς της Ένωσης και τις άλλες σχετικές ευρωπαϊκές υπηρεσίες.

Άρθρο 67

Λογιστικά στοιχεία των ευρωπαϊκών υπηρεσιών

1. Κάθε ευρωπαϊκή υπηρεσία τηρεί λογιστικά στοιχεία των δαπανών της, τα οποία επιτρέπουν τον καθορισμό της αναλογίας των υπηρεσιών που παρέχονται σε κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης, οργανισμό της Ένωσης ή άλλη ευρωπαϊκή υπηρεσία. Ο διευθυντής της εκάστοτε υπηρεσίας καθορίζει, μετά την έγκρισή τους από τη διευθύνουσα επιτροπή, τα κριτήρια στα οποία βασίζεται η τήρηση λογιστικών στοιχείων.
2. Οι παρατηρήσεις που αναφέρονται στην ειδική γραμμή του προϋπολογισμού, στην οποία εγγράφονται οι συνολικές πιστώσεις για κάθε ευρωπαϊκή υπηρεσία στην οποία έχουν ανατεθεί εξουσίες διατάκτη σύμφωνα με το άρθρο 66 παράγραφος 1 στοιχείο α), εμφανίζουν εκτίμηση του κόστους των υπηρεσιών που παρέχει η εν λόγω υπηρεσία σε κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης, οργανισμό της Ένωσης ή άλλη ευρωπαϊκή υπηρεσία. Η εκτίμηση αυτή βασίζεται στα λογιστικά στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.
3. Κάθε ευρωπαϊκή υπηρεσία στην οποία έχουν ανατεθεί εξουσίες διατάκτη σύμφωνα με το άρθρο 66 παράγραφος 1 στοιχείο α) κοινοποιεί στα θεσμικά όργανα της Ένωσης, οργανισμούς της Ένωσης ή άλλες ευρωπαϊκές υπηρεσίες τα αποτελέσματα των λογιστικών στοιχείων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.
4. Τα λογιστικά στοιχεία κάθε ευρωπαϊκής υπηρεσίας αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των λογαριασμών της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 247.
5. Ο υπόλογος της Επιτροπής, μετά από πρόταση της διευθύνουσας επιτροπής της σχετικής ευρωπαϊκής υπηρεσίας, μπορεί να εκχωρήσει σε μέλος του προσωπικού της ευρωπαϊκής υπηρεσίας αυτής ορισμένες από τις αρμοδιότητές του υπόλογου σχετικά με την είσπραξη εσόδων και την πληρωμή δαπανών που πραγματοποιούνται απευθείας από τη σχετική ευρωπαϊκή υπηρεσία.
6. Για τις ίδιες ταμειακές ανάγκες της ευρωπαϊκής υπηρεσίας, είναι δυνατό να ανοίγονται από την Επιτροπή στο όνομα της υπηρεσίας αυτής, τραπεζικοί λογαριασμοί ή τρεχούμενοι ταχυδρομικοί λογαριασμοί, μετά από πρόταση της διευθύνουσας επιτροπής της υπηρεσίας αυτής. Το ετήσιο ταμειακό υπόλοιπο συμφωνείται και τακτοποιείται μεταξύ της σχετικής ευρωπαϊκής υπηρεσίας και της Επιτροπής κατά τη λήξη του οικονομικού έτους.

Τμήμα 2

Οργανισμοί και φορείς της Ένωσης

Άρθρο 68

Εφαρμοσιμότητα στον Οργανισμό Εφοδιασμού της Ευρατόμ

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται επίσης στην εκτέλεση του προϋπολογισμού του Οργανισμού Εφοδιασμού της Ευρατόμ.

Άρθρο 69

Εκτελεστικοί οργανισμοί

1. Η Επιτροπή μπορεί να αναθέτει εξουσίες σε εκτελεστικούς οργανισμούς για την εκτέλεση, εν όλω ή εν μέρει, ενός προγράμματος ή σχεδίου της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των δοκιμαστικών σχεδίων και των προπαρασκευαστικών ενεργειών και της εκτέλεσης διοικητικών δαπανών, για λογαριασμό της Επιτροπής και με δική της ευθύνη, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 58/2003 του Συμβουλίου⁽⁴⁶⁾. Οι εκτελεστικοί οργανισμοί συνιστώνται με απόφαση της Επιτροπής και έχουν νομική προσωπικότητα κατά το δίκαιο της Ένωσης. Τους χορηγείται ετήσια συνεισφορά.
2. Οι διευθυντές των εκτελεστικών οργανισμών ενεργούν ως κύριοι διατάκτες όσον αφορά την εκτέλεση των επιχειρησιακών πιστώσεων που αφορούν τα προγράμματα της Ένωσης των οποίων η διαχείριση τους έχει ανατεθεί εν όλω ή εν μέρει.
3. Η διευθύνουσα επιτροπή του εκτελεστικού οργανισμού δύναται να συμφωνήσει με την Επιτροπή ότι ο υπόλογος της Επιτροπής θα ενεργεί επίσης ως υπόλογος του σχετικού εκτελεστικού οργανισμού. Η διευθύνουσα επιτροπή δύναται επίσης να εκχωρήσει στον υπόλογο της Επιτροπής μέρος των καθηκόντων του υπόλογου του σχετικού εκτελεστικού οργανισμού συνεκτιμώντας το κόστος και τις ωφέλειες. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, γίνονται οι απαιτούμενες ρυθμίσεις ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων.

Άρθρο 70

Οργανισμοί που συστήνονται δυνάμει της ΣΛΕΕ και της Συνθήκης Ευρατόμ

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 275 του παρόντος κανονισμού για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με δημοσιονομικό κανονισμό-πλαίσιο για τους οργανισμούς που συστήνονται δυνάμει της ΣΛΕΕ και της Συνθήκης Ευρατόμ και οι οποίοι διαθέτουν νομική προσωπικότητα και λαμβάνουν συνεισφορές από τον προϋπολογισμό.
2. Ο δημοσιονομικός κανονισμός-πλαίσιο βασίζεται στις αρχές και τους κανόνες που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των οργανισμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
3. Οι δημοσιονομικοί κανόνες των οργανισμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να αποκλίνουν από τον δημοσιονομικό κανονισμό-πλαίσιο μόνον όταν το επιβάλλουν οι ειδικές ανάγκες τους και εφόσον υπάρχει προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής.
4. Η απαλλαγή για την εκτέλεση των προϋπολογισμών των οργανισμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 χορηγείται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατόπιν συστάσεως του Συμβουλίου. Οι οργανισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 1 συνεργάζονται πλήρως με τα θεσμικά όργανα της Ένωσης που συμμετέχουν στη διαδικασία χορήγησης απαλλαγής και παρέχουν, οσάκις συντρέχει λόγος, τις τυχόν πρόσθετες απαραίτητες πληροφορίες, μεταξύ άλλων και μέσω παρουσίας σε συνεδριάσεις των σχετικών οργανισμών.
5. Ο εσωτερικός ελεγκτής της Επιτροπής ασκεί έναντι των οργανισμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 τις ίδιες αρμοδιότητες με εκείνες που του ανατίθενται σε σχέση με την Επιτροπή.
6. Ένας ανεξάρτητος εξωτερικός ελεγκτής επαληθεύει ότι οι ετήσιοι λογαριασμοί καθενός των οργανισμών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου απεικονίζουν πιστά τα έσοδα, τις δαπάνες και τη χρηματοοικονομική θέση τους, πριν από την ενσωμάτωση των λογαριασμών αυτών στους ενοποιημένους οριστικούς λογαριασμούς της Επιτροπής. Με την επιφύλαξη διαφορετικής διάταξης στη σχετική βασική πράξη, το Ελεγκτικό Συνέδριο καταρτίζει ειδική ετήσια έκθεση για κάθε οργανισμό, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 287 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ. Στο πλαίσιο της κατάρτισης της εν λόγω έκθεσης, το Ελεγκτικό Συνέδριο εξετάζει τις ελεγκτικές εργασίες του ανεξάρτητου εξωτερικού ελεγκτή και τα μέτρα που ελήφθησαν βάσει των διαπιστώσεών του.

⁽⁴⁶⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 58/2003 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2002, περί θεσπίσεως του καταστατικού των εκτελεστικών οργανισμών που είναι επιφορτισμένοι με ορισμένα καθήκοντα σχετικά με τη διαχείριση κοινοτικών προγραμμάτων (ΕΕ L 11 της 16.1.2003, σ. 1).

7. Όλες οι πτυχές των ανεξάρτητων εξωτερικών ελέγχων που αναφέρονται στην παράγραφο 6, συμπεριλαμβανομένων των διαπιστώσεων στην έκθεση, παραμένουν υπό την πλήρη ευθύνη του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 71

Συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα

Οι οργανισμοί που έχουν νομική προσωπικότητα, οι οποίοι έχουν ιδρυθεί με βασική πράξη και στους οποίους έχει ανατεθεί η εκτέλεση σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα θεσπίζουν τους δικούς τους δημοσιονομικούς κανόνες.

Οι κανόνες αυτοί περιλαμβάνουν σειρά αρχών αναγκαίων για την εξασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των πόρων της Ένωσης.

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 275 για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με πρότυπο δημοσιονομικό κανονισμό για οργανισμούς που αφορούν συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ο οποίος θα καθορίζει τις αναγκαίες αρχές για την εξασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των κονδυλίων της Ένωσης και θα βασίζεται στο άρθρο 157.

Οι δημοσιονομικοί κανόνες των οργανισμών που αφορούν συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μπορούν να αποκλίνουν από τον πρότυπο δημοσιονομικό κανονισμό μόνον όταν το επιβάλλουν οι ειδικές ανάγκες τους και υπό τον όρο προηγούμενης σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής.

Το άρθρο 70 παράγραφοι 4 έως 7 εφαρμόζονται στους οργανισμούς που αφορούν συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Δημοσιονομικοί παράγοντες

Τμήμα 1

Αρχή του διαχωρισμού των καθηκόντων

Άρθρο 72

Διαχωρισμός των καθηκόντων

1. Τα καθήκοντα του διατάκτη και του υπολόγου είναι διαχωρισμένα και ασυμβίβαστα μεταξύ τους.
2. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης θέτει στη διάθεση κάθε δημοσιονομικού παράγοντα τους αναγκαίους πόρους για την εκπλήρωση της αποστολής του/της καθώς και χάρτη αποστολής που περιγράφει λεπτομερώς τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της.

Τμήμα 2

Διατακτής

Άρθρο 73

Διατάκτης

1. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης ασκεί καθήκοντα διατάκτη.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος τίτλου, με τον όρο «προσωπικό» νοούνται τα πρόσωπα που υπάγονται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης.
3. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης αναθέτει, σύμφωνα με τις διατάξεις του εσωτερικού κανονισμού του, αρμοδιότητες διατάκτη σε προσωπικό στο ενδεδειγμένο επίπεδο. Κάθε θεσμικό όργανο καθορίζει στους εσωτερικούς διοικητικούς κανόνες του το προσωπικό στο οποίο αναθέτει τις αρμοδιότητες αυτές, την έκταση των ανατιθέμενων αρμοδιοτήτων και τη δυνατότητα των εξουσιοδοτούμενων να αναθέτουν περαιτέρω τις αρμοδιότητές τους.
4. Οι κύριες και δευτερεύουσες αναθέσεις αρμοδιοτήτων διατάκτη πραγματοποιούνται μόνο σε προσωπικό.
5. Ο αρμόδιος διατάκτης ενεργεί εντός των ορίων που καθορίζονται από την πράξη κύριας ή δευτερεύουσας ανάθεσης αρμοδιοτήτων. Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να επικουρείται από ένα ή περισσότερα μέλη προσωπικού επιφορτισμένα να πραγματοποιούν, υπό την ευθύνη του, ορισμένες πράξεις αναγκαίες για την εκτέλεση του προϋπολογισμού και για την εξαγωγή των δημοσιονομικών και διαχειριστικών πληροφοριών.

6. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης και κάθε οργανισμός της Ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 70 ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, το Ελεγκτικό Συνέδριο και τον διατάκτη της Επιτροπής εντός δύο εβδομάδων για την ανάληψη και παύση των καθηκόντων των κυρίων διατακτών, των εσωτερικών ελεγκτών και των υπολόγων, καθώς και για εσωτερικούς κανόνες που εγκρίνει σε σχέση με δημοσιονομικά θέματα.

7. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης ενημερώνει το Ελεγκτικό Συνέδριο για τις αποφάσεις ανάθεσης αρμοδιοτήτων και για τον διορισμό υπολόγων πάγων προκαταβολών δυνάμει των άρθρων 79 και 88.

Άρθρο 74

Εξουσίες και καθήκοντα του διατάκτη

1. Ο διατάκτης είναι υπεύθυνος στα σχετικά θεσμικά όργανα της Ένωσης για την εκτέλεση των εσόδων και των δαπανών σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, μεταξύ άλλων μέσω της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις επιδόσεις, και για τη διασφάλιση της νομιμότητας, της κανονικότητας και της ίσης μεταχείρισης των αποδεκτών.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ο κύριος διατάκτης, σύμφωνα με το άρθρο 36 και τις ελάχιστες προδιαγραφές που θεσπίζει καθένα από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, και λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που συνδέονται με το διαχειριστικό περιβάλλον και με τη φύση των χρηματοδοτούμενων ενεργειών, δημιουργεί την οργανωτική δομή καθώς και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που ενδείκνυνται για την εκτέλεση των καθηκόντων του. Η δημιουργία της δομής και των συστημάτων υποστηρίζεται από συνολική ανάλυση κινδύνου, η οποία λαμβάνει υπόψη την απόδοση ως προς το κόστος και θέματα επιδόσεων.

3. Για την εκτέλεση των δαπανών, ο αρμόδιος διατάκτης προβαίνει σε δημοσιονομικές και σε νομικές δεσμεύσεις, στην εκκαθάριση των δαπανών και στην έκδοση των ενταλμάτων πληρωμής και διενεργεί προκαταρκτικές πράξεις για την εκτέλεση των πιστώσεων.

4. Για την εκτέλεση των εσόδων, ο αρμόδιος διατάκτης καταρτίζει τις προβλέψεις απαιτήσεων, βεβαιώνει τα δικαιώματα εισπραχής και εκδίδει τα εντάλματα εισπραχής. Όπου αρμόζει, ο αρμόδιος διατάκτης παραιτείται από ήδη βεβαιωμένες απαιτήσεις.

5. Προκειμένου να αποφεύγονται σφάλματα και παρατυπίες πριν από την έγκριση των πράξεων και να μετριάζονται οι κίνδυνοι μη επίτευξης των στόχων, κάθε πράξη υπόκειται τουλάχιστον σε εκ των προτέρων έλεγχο σε σχέση με τις επιχειρησιακές και οικονομικές πτυχές της πράξης, με βάση πολυετή στρατηγική έλεγχο η οποία λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 36 παράγραφος 11, οι εκ των προτέρων έλεγχοι χρησιμοποιούν, κατά περίπτωση, αυτοματοποιημένα εργαλεία ΤΠ και αναδυόμενες τεχνολογίες.

Η συχνότητα και η ένταση των εκ των προτέρων ελέγχων καθορίζονται από τον αρμόδιο διατάκτη με βάση τα αποτελέσματα προγενέστερων ελέγχων καθώς και εκτιμήσεις σχετικά με τον κίνδυνο και την απόδοση ως προς το κόστος, με βάση τη δική του ανάλυση κινδύνου. Σε περίπτωση αμφιβολίας, ο διατάκτης που είναι αρμόδιος για την εκκαθάριση των σχετικών πράξεων ζητεί, ως μέρος του εκ των προτέρων ελέγχου, συμπληρωματικές πληροφορίες ή προβαίνει σε επιτόπιο έλεγχο, ώστε να εξασφαλίσει εύλογη βεβαιότητα.

Για μια δεδομένη πράξη, το προσωπικό που διενεργεί την επαλήθευση είναι διαφορετικό από το προσωπικό που κίνησε τη διαδικασία. Το προσωπικό που διενεργεί την επαλήθευση δεν υπάγεται ιεραρχικά στο προσωπικό που κίνησε τη διαδικασία.

6. Ο κύριος διατάκτης μπορεί να καθιερώσει εκ των υστέρων ελέγχους προκειμένου να εντοπίσει και να διορθώσει σφάλματα και παρατυπίες σε πράξεις που έχουν ήδη εγκριθεί. Οι εν λόγω έλεγχοι μπορούν να διοργανώνονται δειγματοληπτικά βάσει ανάλυσης κινδύνου και λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα προγενέστερων ελέγχων καθώς και εκτιμήσεις σχετικά με την απόδοση ως προς το κόστος και τις επιδόσεις. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 36 παράγραφος 11, οι εκ των υστέρων έλεγχοι χρησιμοποιούν, κατά περίπτωση, αυτοματοποιημένα εργαλεία ΤΠ και αναδυόμενες τεχνολογίες.

Οι εκ των υστέρων έλεγχοι διενεργούνται από προσωπικό άλλο από εκείνο το οποίο είναι αρμόδιο για τους εκ των προτέρων ελέγχους. Το αρμόδιο προσωπικό για τους εκ των υστέρων ελέγχους δεν υπάγεται ιεραρχικά στο προσωπικό που είναι αρμόδιο για τους εκ των προτέρων ελέγχους.

Οι κανόνες και οι λεπτομέρειες, συμπεριλαμβανομένων των χρονικών πλαισίων, για τη διενέργεια των λογιστικών ελέγχων των δικαιούχων είναι σαφείς, συνεπείς και διαφανείς και τίθενται υπόψη των δικαιούχων κατά τον χρόνο της υπογραφής της συμφωνίας επιχορήγησης.

7. Ο αρμόδιος διατάκτης και το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση του προϋπολογισμού έχουν τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα.

Σε κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης, ο κύριος διατάκτης μεριμνά ώστε:

- α) να παρέχονται στους δευτερεύοντες διατάκτες και στο προσωπικό τους τακτικά επικαιροποιημένες και κατάλληλες πληροφορίες και κατάρτιση σχετικά με τα πρότυπα ελέγχου και τις διαθέσιμες για τον σκοπό αυτό μεθόδους και τεχνικές·
- β) να λαμβάνονται μέτρα, όπου χρειάζεται, για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και αποδοτικής λειτουργίας των συστημάτων ελέγχου σύμφωνα με την παράγραφο 2.

8. Εάν μέλος προσωπικού που συμμετέχει στη δημοσιονομική διαχείριση και στον έλεγχο των πράξεων θεωρήσει ότι μια απόφαση, την οποία η προϊσταμένη του αρχή του επιβάλλει να εκτελέσει ή να αποδεχθεί, είναι παράτυπη ή αντίθετη προς τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης ή την επαγγελματική δεοντολογία που υποχρεούται να τηρεί, το επισημαίνει στον ιεραρχικά ανώτερό του. Εάν το μέλος προσωπικού το πράξει εγγράφως, ο ιεραρχικά ανώτερος απαντά εγγράφως. Εάν ο ιεραρχικά ανώτερος δεν προβεί σε σχετικές ενέργειες, ή επιβεβαιώσει την αρχική απόφαση ή οδηγία, και το μέλος προσωπικού πιστεύει ότι η επιβεβαίωση αυτή δεν αποτελεί εύλογη απάντηση στον προβληματισμό του, ενημερώνει εγγράφως τον κύριο διατάκτη. Εάν ο τελευταίος δεν απαντήσει μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα σε συνάρτηση με τις περιστάσεις της περίπτωσης, και οπωσδήποτε εντός ενός μηνός, το μέλος προσωπικού ενημερώνει εγγράφως τη σχετική επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 145.

Σε περίπτωση παράνομης δραστηριότητας, απάτης ή δωροδοκίας που μπορεί να πλήττει τα συμφέροντα της Ένωσης, τα μέλη προσωπικού ενημερώνουν τις αρχές και υπηρεσίες που ορίζονται από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης καθώς και από τις αποφάσεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης που αφορούν τους όρους και τις λεπτομέρειες των εσωτερικών ερευνών για την καταπολέμηση της απάτης, της δωροδοκίας και κάθε παράνομης δραστηριότητας που είναι επίζημια για τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης. Οι συμβάσεις με εξωτερικούς ελεγκτές που πραγματοποιούν ελέγχους της οικονομικής διαχείρισης της Ένωσης προβλέπουν την υποχρέωση του εξωτερικού ελεγκτή να ενημερώνει τον κύριο διατάκτη για κάθε υπόνοια παράνομης δραστηριότητας, απάτης ή δωροδοκίας που ενδέχεται να θίξει τα συμφέροντα της Ένωσης.

9. Ο κύριος διατάκτης προβαίνει, προς το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης, σε απολογισμό της άσκησης των καθηκόντων του, με τη μορφή ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων η οποία περιλαμβάνει δημοσιονομικές και διαχειριστικές πληροφορίες, καθώς και τα αποτελέσματα των ελέγχων, δηλώνοντας ότι, εκτός εάν ορίζεται άλλως σε οποιοδήποτε επιφυλάξεις σχετικές με συγκεκριμένους τομείς εσόδων και δαπανών, αποκομίζει εύλογη βεβαιότητα ότι:

- α) τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην έκθεση παρέχουν αληθή και ακριβή εικόνα·
- β) οι πόροι που χορηγήθηκαν για τις δραστηριότητες που περιγράφονται στην έκθεση χρησιμοποιήθηκαν σύμφωνα με τον προβλεπόμενο σκοπό τους και με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης· και
- γ) οι θεσπισθείσες διαδικασίες ελέγχου παρέχουν τα απαραίτητα εχέγγυα ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποκειμένων πράξεων.

Η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις πραγματοποιηθείσες πράξεις, με σχέση με τους στόχους και τα θέματα επιδόσεων που ορίζονται στα στρατηγικά σχέδια, τους συναφείς με τις πράξεις κινδύνους, τη χρησιμοποίηση των παρεχόμενων πόρων και την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου. Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει επίσης συνολική εκτίμηση του κόστους και του οφέλους των ελέγχων και πληροφορίες σχετικά με τον βαθμό στον οποίο οι εγκριθείσες επιχειρησιακές δαπάνες συμβάλλουν στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων της Ένωσης και δημιουργούν προστιθέμενη αξία σε επίπεδο Ένωσης. Η Επιτροπή εκπονεί σύνοψη των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων για το προηγούμενο έτος.

Οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων των διατακτών για το οικονομικό έτος και, κατά περίπτωση, των κύριων διατακτών των θεσμικών οργάνων και των λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης δημοσιεύονται έως την 1η Ιουλίου του επόμενου οικονομικού έτους στον δικτυακό τόπο του αντίστοιχου θεσμικού ή άλλου οργάνου ή οργανισμού της Ένωσης κατά τρόπο εύκολα προσβάσιμο, με την επιφύλαξη δεόντως αιτιολογημένων εκτιμήσεων εμπιστευτικότητας και ασφάλειας.

10. Οι κύριοι διατάκτες καταγράφουν, για κάθε οικονομικό έτος, τις συμβάσεις που συνάπτονται μέσω των διαδικασιών με διαπραγμάτευση σύμφωνα με το παράρτημα Ι σημείο 11.1 στοιχεία α) έως στ) και το παράρτημα Ι σημείο 39. Αν η αναλογία των διαδικασιών με διαπραγμάτευση, σε σχέση με τον αριθμό των διαδικασιών που ανατέθηκαν από τον ίδιο κύριο διατάκτη, αυξάνεται σημαντικά σε σύγκριση με τα προηγούμενα οικονομικά έτη, ή αν αυτή η αναλογία είναι σημαντικά υψηλότερη από τον μέσο όρο που καταγράφηκε στο επίπεδο του οικείου θεσμικού οργάνου της Ένωσης, ο αρμόδιος διατάκτης συντάσσει έκθεση προς το εν λόγω θεσμικό όργανο της Ένωσης εκθέτοντας τα μέτρα που ενδεχομένως έλαβε για να αναστρέψει αυτή την τάση. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Στην περίπτωση της Επιτροπής, η έκθεση αυτή επισυνάπτεται στη σύνοψη των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων που αναφέρεται στην παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 75

Τήρηση δικαιολογητικών εγγράφων από τους διατάκτες

Ο διατάκτης διαμορφώνει συστήματα τήρησης, σε χαρτί ή σε ηλεκτρονική μορφή, των αυθεντικών δικαιολογητικών εγγράφων που συνδέονται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Τα έγγραφα αυτά τηρούνται για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών από την ημερομηνία χορήγησης της απαλλαγής εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το οικονομικό έτος στο οποίο αναφέρονται τα εν λόγω έγγραφα.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, τα έγγραφα που αφορούν πράξεις, διατηρούνται οπωσδήποτε μέχρι το τέλος του έτους που ακολουθεί το έτος οριστικού κλεισίματος αυτών των πράξεων.

Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται σε δικαιολογητικά έγγραφα, διαγράφονται, όπου είναι δυνατό, εφόσον δεν είναι απαραίτητα για τη χορήγηση απαλλαγής για την εκτέλεση του προϋπολογισμού, τον εσωτερικό και τον λογιστικό έλεγχο. Όσον αφορά τη φύλαξη των δεδομένων κίνησης, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725.

Άρθρο 76

Εξουσίες και καθήκοντα των επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης

1. Όταν οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 2, εξαρτώνται από την Επιτροπή ως το αρμόδιο θεσμικό όργανο της Ένωσης για τον καθορισμό, την άσκηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων τους ως δευτερευόντων διατακτών και συνεργάζονται στενά με την Επιτροπή για την ορθή χρησιμοποίηση των πόρων, ώστε να εξασφαλίζονται κυρίως η νομιμότητα και η κανονικότητα των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, η τήρηση της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης κατά τη διαχείριση των πόρων και η αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Υπόκεινται στον εσωτερικό κανονισμό της Επιτροπής και στον χάρτη της Επιτροπής για την εκτέλεση των καθηκόντων δημοσιονομικής διαχείρισης που τους έχουν ανατεθεί με δευτερεύουσα μεταβίβαση. Μπορούν να επικουρούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους από το προσωπικό της Επιτροπής των αντιπροσωπειών της Ένωσης.

Για τον σκοπό αυτό, οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα προς αποφυγή κάθε κατάστασης η οποία μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ικανότητα της Επιτροπής να φέρει ευθύνη όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού που τους έχει ανατεθεί με δευτερεύουσα μεταβίβαση, καθώς και κάθε σύγκρουσης προτεραιοτήτων που πιθανώς θα έχει αντίκτυπο στην εκτέλεση των καθηκόντων δημοσιονομικής διαχείρισης που τους έχουν ανατεθεί με δευτερεύουσα μεταβίβαση.

Αν προκύψει κατάσταση ή σύγκρουση του τύπου που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο, οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης ενημερώνουν αμελλητί τους αρμόδιους Γενικούς Διευθυντές της Επιτροπής και της ΕΥΕΔ. Οι εν λόγω Γενικοί Διευθυντές λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την εξομάλυνση της κατάστασης.

2. Όταν οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης βρεθούν στη θέση που αναφέρεται στο άρθρο 74 παράγραφος 8, παραπέμπουν το ζήτημα στην επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 145. Σε περίπτωση παράνομης δραστηριότητας, απάτης ή δωροδοκίας που ενδέχεται να θίξει τα συμφέροντα της Ένωσης, ενημερώνουν τις αρχές και τις υπηρεσίες που ορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

3. Οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης που ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 2 προβαίνουν σε αναφορά στον κύριο διατάκτη τους, ώστε ο τελευταίος να μπορεί να ενσωματώσει τις εκθέσεις τους στη δική του ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 74 παράγραφος 9. Οι εκθέσεις που υποβάλλουν οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης περιλαμβάνουν πληροφορίες για την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου που εφαρμόζονται στην αντιπροσωπεία τους, καθώς και για τη διαχείριση των πράξεων που τους έχουν ανατεθεί με δευτερεύουσα μεταβίβαση, και παρέχουν τη δήλωση αξιοπιστίας του άρθρου 92 παράγραφος 5 τρίτο εδάφιο. Οι εκθέσεις αυτές προσαρτώνται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του αρμόδιου κύριου διατάκτη και τίθενται στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου λαμβανομένου δεόντως υπόψη, όπου κρίνεται σκόπιμο, του εμπιστευτικού χαρακτήρα τους.

Οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης συνεργάζονται πλήρως με τα θεσμικά όργανα της Ένωσης που συμμετέχουν στη διαδικασία για τη χορήγηση απαλλαγής και παρέχουν, οσάκις συντρέχει λόγος, κάθε απαιτούμενη πρόσθετη πληροφορία. Επ' αυτού μπορεί να τους ζητηθεί να παρευρίσκονται σε συνεδριάσεις των σχετικών φορέων και να συνδράμουν τον αρμόδιο κύριο διατάκτη.

Οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης οι οποίοι ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 2 ανταποκρίνονται σε κάθε αίτημα του κύριου διατάκτη της Επιτροπής, εάν τους το ζητήσει η Επιτροπή ή, στο πλαίσιο της διαδικασίας απαλλαγής, εάν τους το ζητήσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι η δευτερεύουσα μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης δεν αποβαίνει εις βάρος της διαδικασίας για τη χορήγηση απαλλαγής, σύμφωνα με το άρθρο 319 ΣΛΕΕ.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 εφαρμόζονται επίσης στους αναπληρωτές επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης όταν ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες σε περίπτωση απουσίας των επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης.

Τμήμα 3

Υπόλογος

Άρθρο 77

Εξουσίες και καθήκοντα του υπολόγου

1. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης διορίζει έναν υπόλογο, ο οποίος αναλαμβάνει, στο πλαίσιο του εν λόγω θεσμικού οργάνου:

- α) την ορθή εκτέλεση των πληρωμών, την είσπραξη των εσόδων και των βεβαιωμένων απαιτήσεων·
- β) την κατάρτιση και παρουσίαση των λογαριασμών σύμφωνα με τον τίτλο XIII·
- γ) την τήρηση λογαριασμών σύμφωνα με τα άρθρα 82 και 84·
- δ) τον καθορισμό των λογιστικών κανόνων και διαδικασιών και του λογιστικού σχεδίου σύμφωνα με τα άρθρα 80 έως 84·
- ε) τον καθορισμό και την επικύρωση των λογιστικών συστημάτων καθώς και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, την επικύρωση των συστημάτων που καθορίζονται από το διατάκτη και προορίζονται για την παροχή ή την αιτιολόγηση των λογιστικών πληροφοριών·
- στ) τη διαχείριση του ταμείου.

Όσον αφορά τα καθήκοντα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο ε), ανατίθεται στον υπόλογο η εξουσία να εξακριβώνει ανά πάσα στιγμή την τήρηση των κριτηρίων επικύρωσης.

2. Οι αρμοδιότητες του υπολόγου της ΕΥΕΔ αφορούν μόνο το τμήμα του προϋπολογισμού που αφορά την ΕΥΕΔ, όπως εκτελείται από την ΕΥΕΔ. Ο υπόλογος της Επιτροπής παραμένει υπεύθυνος για ολόκληρο το τμήμα του προϋπολογισμού που αφορά την Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων των λογιστικών πράξεων που αφορούν πιστώσεις των οποίων έγινε δευτερεύουσα ανάθεση στους επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης.

Ο υπόλογος της Επιτροπής ενεργεί επίσης ως υπόλογος της ΕΥΕΔ όσον αφορά την εκτέλεση του τμήματος του προϋπολογισμού που αφορά την ΕΥΕΔ.

Άρθρο 78

Διορισμός και παύση καθηκόντων του υπολόγου

1. Ο υπόλογος διορίζεται από κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης μεταξύ των υπαλλήλων που υπόκεινται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης.

Ο υπόλογος επιλέγεται από το όργανο της Ένωσης βάσει των ιδιαίτερων προσόντων του, τα οποία πιστοποιούνται με τίτλους ή με ισοδύναμη επαγγελματική εμπειρία.

2. Δύο ή περισσότερα θεσμικά όργανα ή οργανισμοί της Ένωσης δύνανται να διορίσουν τον ίδιο υπόλογο.

Στην περίπτωση αυτή, προβαίνουν στις απαιτούμενες ρυθμίσεις ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων.

3. Σε περίπτωση παύσης των καθηκόντων του υπολόγου, συντάσσεται αμελλητί ισοζύγιο του καθολικού.

4. Το ισοζύγιο του καθολικού διαβιβάζεται, μαζί με το σχετικό διαβιβαστικό, στον νέο υπόλογο από τον αποχωρούντα υπόλογο ή, εάν τούτο δεν είναι δυνατόν, από υπάλληλο της υπηρεσίας του.

Ο νέος υπόλογος υπογράφει το ισοζύγιο του καθολικού προς αποδοχή εντός ενός μηνός από την ημερομηνία διαβίβασης, είναι δε δυνατόν να διατυπώσει επιφυλάξεις.

Το διαβιβαστικό περιέχει το υπόλοιπο του ισοζυγίου του καθολικού και τις τυχόν επιφυλάξεις.

Άρθρο 79

Εξουσίες που μπορούν να ανατεθούν από τον υπόλογο

Ο υπόλογος μπορεί, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, να αναθέτει ορισμένα καθήκοντα σε υφισταμένους του και σε υπολόγους πάγιων προκαταβολών που έχουν διοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 89 παράγραφος 1.

Η πράξη ανάθεσης ορίζει τα καθήκοντα αυτά.

Άρθρο 80

Λογιστικοί κανόνες

1. Οι λογιστικοί κανόνες που πρέπει να εφαρμόζουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, οι ευρωπαϊκές υπηρεσίες και οι οργανισμοί της Ένωσης που αναφέρονται στο τμήμα 2 του κεφαλαίου 3 του παρόντος τίτλου βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα. Οι κανόνες αυτοί εγκρίνονται από τον υπόλογο της Επιτροπής κατόπιν διαβούλευσης με τους υπολόγους των άλλων θεσμικών οργάνων της Ένωσης, των ευρωπαϊκών υπηρεσιών και των οργανισμών της Ένωσης.

2. Ο υπόλογος μπορεί να παρεκκλίνει από τα πρότυπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εφόσον κρίνει ότι αυτό είναι αναγκαίο για να παρέχεται ακριβής εικόνα του ενεργητικού και του παθητικού, των επιβαρύνσεων, των εσόδων και των ταμειακών ροών. Όταν ένας λογιστικός κανόνας αποκλίνει ουσιωδώς από τα σχετικά πρότυπα, αυτό αναφέρεται και αιτιολογείται στις σημειώσεις των δημοσιονομικών καταστάσεων.

3. Οι λογιστικοί κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 καθορίζουν τη διάρθρωση και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, καθώς και τις λογιστικές αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η λογιστική.

4. Οι καταστάσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού που αναφέρονται στο άρθρο 247 τηρούν τις δημοσιονομικές αρχές που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Παρέχουν λεπτομερή καταγραφή της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Καταγράφουν και αποδίδουν με ακρίβεια όλες τις προβλεπόμενες στον παρόντα τίτλο πράξεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού ως προς τα έσοδα και τις δαπάνες.

Άρθρο 81

Οργάνωση της λογιστικής

1. Ο υπόλογος κάθε θεσμικού οργάνου ή οργανισμού της Ένωσης συντάσσει και τηρεί ενήμερα έγγραφα που περιγράφουν την οργάνωση της λογιστικής και τις λογιστικές διαδικασίες του οικείου οργάνου ή οργανισμού της Ένωσης.

2. Τα έσοδα και οι δαπάνες εγγράφονται σε μηχανογραφικό σύστημα ανάλογα με την οικονομική φύση της πράξης, ως τρέχοντα έσοδα ή τρέχουσες δαπάνες, ή ως κεφάλαιο.

Άρθρο 82

Τήρηση της λογιστικής

1. Ο υπόλογος της Επιτροπής είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση των εναρμονισμένων λογιστικών σχεδίων που εφαρμόζονται από όλα τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, τις ευρωπαϊκές υπηρεσίες και τους οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στο τμήμα 2 του κεφαλαίου 3 του παρόντος τίτλου.

2. Οι υπόλογοι λαμβάνουν από τους διατάκτες όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την κατάρτιση λογαριασμών που να παρέχουν ακριβή εικόνα της δημοσιονομικής κατάστασης των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Οι διατάκτες εγγυώνται την αξιοπιστία αυτών των πληροφοριών.

3. Πριν εγκριθούν οι λογαριασμοί από το οικείο θεσμικό όργανο ή άλλον οργανισμό της Ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 70, ο υπόλογος τους υπογράφει, πιστοποιώντας κατά τον τρόπο αυτό ότι μπορεί ευλόγως να υποθέσει ότι οι εν λόγω λογαριασμοί παρέχουν ακριβή εικόνα της δημοσιονομικής κατάστασης του οργάνου ή του οργανισμού της Ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 70.

Προς τούτο, ο υπόλογος βεβαιώνεται ότι οι λογαριασμοί έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες του άρθρου 80 και τις προβλεπόμενες στο άρθρο 77 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο δ) λογιστικές διαδικασίες, και ότι όλα τα έσοδα και οι δαπάνες έχουν εγγραφεί στους λογαριασμούς αυτούς.

4. Ο κύριος διατάκτης, σύμφωνα με τους κανόνες που εκδίδει ο υπόλογος, διαβιβάζει στον υπόλογο τις δημοσιονομικές και διαχειριστικές πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των καθηκόντων του υπόλογου.

Ο υπόλογος ενημερώνεται από τον διατάκτη, τακτικά και τουλάχιστον για τους σκοπούς του κλεισίματος των λογαριασμών, όσον αφορά τα σχετικά χρηματοοικονομικά στοιχεία των καταπιστευματικών τραπεζικών λογαριασμών με σκοπό η χρήση των κονδυλίων της Ένωσης να αποτυπώνεται στους λογαριασμούς της Ένωσης.

Οι διατάκτες παραμένουν πλήρως υπεύθυνοι για την ορθή χρησιμοποίηση των πόρων που διαχειρίζονται, για τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών που πραγματοποιούνται υπό τον έλεγχό τους, καθώς και για την πληρότητα και την ακρίβεια των πληροφοριών που διαβιβάζονται στον υπόλογο.

5. Ο αρμόδιος διατάκτης γνωστοποιεί στον υπόλογο όλες τις εξελίξεις ή σημαντικές τροποποιήσεις ενός συστήματος δημοσιονομικής διαχείρισης, ενός συστήματος απογραφής ή ενός συστήματος αποτίμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, εφόσον αυτό παρέχει στοιχεία για τους λογαριασμούς του θεσμικού οργάνου της Ένωσης ή χρησιμοποιείται για την τεκμηρίωση δεδομένων των λογαριασμών αυτών, ούτως ώστε ο υπόλογος να είναι σε θέση να επαληθεύσει την τήρηση των κριτηρίων επικύρωσης.

Ανά πάσα στιγμή, ο υπόλογος δύναται να επανεξετάσει ένα σύστημα δημοσιονομικής διαχείρισης που έχει ήδη επικυρωθεί και να ζητήσει από τον αρμόδιο διατάκτη να καταρτίσει πρόγραμμα δράσης προκειμένου να διορθωθούν, εν ευθέτω χρόνω, ενδεχόμενες αδυναμίες.

Ο διατάκτης είναι υπεύθυνος για την πληρότητα των πληροφοριών που διαβιβάζονται στον υπόλογο.

6. Ο υπόλογος έχει την εξουσία να ελέγχει τα λαμβανόμενα στοιχεία, καθώς και να πραγματοποιεί τυχόν περαιτέρω ελέγχους που κρίνει αναγκαίους πριν από την υπογραφή των λογαριασμών.

Ο υπόλογος, εάν απαιτείται, διατυπώνει επιφυλάξεις και εξηγεί επακριβώς τη φύση και την έκταση των επιφυλάξεων αυτών.

7. Η λογιστική των θεσμικών οργάνων της Ένωσης είναι το σύστημα οργάνωσης των δημοσιονομικών και χρηματοοικονομικών πληροφοριών που επιτρέπει την εγγραφή, ταξινόμηση και καταχώριση αριθμητικών δεδομένων.

8. Το λογιστικό σύστημα αποτελείται από τη γενική λογιστική και τη λογιστική του προϋπολογισμού. Και οι δύο αυτές μορφές λογιστικής τηρούνται σε ευρώ και ανά ημερολογιακό έτος.

9. Ο κύριος διατάκτης μπορεί επίσης να τηρεί αναλυτική λογιστική της διαχείρισης.

10. Τα δικαιολογητικά έγγραφα που αφορούν τη λογιστική και την κατάρτιση των λογαριασμών που αναφέρονται στο άρθρο 247 τηρούνται για περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία χορήγησης της απαλλαγής εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το οικονομικό έτος στο οποίο αναφέρονται τα εν λόγω έγγραφα.

Ωστόσο, τα έγγραφα που αφορούν πράξεις οι οποίες δεν έχουν κλείσει οριστικά, τηρούνται έως το τέλος του έτους που ακολουθεί το έτος κλεισίματος αυτών των πράξεων. Όσον αφορά τη φύλαξη των δεδομένων κίνησης, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725.

Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης αποφασίζει σε ποια υπηρεσία θα διατηρούνται τα δικαιολογητικά έγγραφα.

Άρθρο 83

Περιεχόμενο και τήρηση της λογιστικής του προϋπολογισμού

1. Στη λογιστική του προϋπολογισμού καταχωρίζονται για κάθε υποδιαίρεσή του:

α) όσον αφορά τις δαπάνες:

i) οι εγκεκριμένες πιστώσεις του προϋπολογισμού, στις οποίες περιλαμβάνονται οι πιστώσεις των διορθωτικών προϋπολογισμών, οι εκ μεταφοράς πιστώσεις, οι πιστώσεις που καθίστανται διαθέσιμες μετά την είσπραξη εσόδων με ειδικό προορισμό, οι πιστώσεις που προκύπτουν από μεταφορές και το άθροισμα των πιστώσεων που καθίστανται έτσι διαθέσιμες,

ii) οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και οι πιστώσεις πληρωμών του οικονομικού έτους,

β) όσον αφορά τα έσοδα:

i) οι προβλέψεις του αρχικού προϋπολογισμού, στις οποίες περιλαμβάνονται οι προβλέψεις των διορθωτικών προϋπολογισμών, τα έσοδα με ειδικό προορισμό και το άθροισμα των υπολογιζόμενων εσόδων,

ii) τα βεβαιωμένα δικαιώματα είσπραξης και οι εισπράξεις του οικονομικού έτους,

γ) οι αναλήψεις υποχρεώσεων που απομένουν προς πληρωμή και τα έσοδα που απομένουν προς είσπραξη, εκ μεταφοράς από προγενέστερα οικονομικά έτη.

Οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και οι πιστώσεις πληρωμών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο α) καταχωρίζονται και παρακολουθούνται χωριστά.

2. Η λογιστική του προϋπολογισμού επιτρέπει τη χωριστή παρακολούθηση:

α) της χρησιμοποίησης των μεταφερόμενων πιστώσεων και των πιστώσεων του οικονομικού έτους,

β) της εκκαθάρισης των υποχρεώσεων που μένουν προς εκκαθάριση.

Όσον αφορά τα έσοδα, παρακολουθούνται χωριστά οι προς είσπραξη απαιτήσεις προγενέστερων οικονομικών ετών.

Άρθρο 84

Γενική λογιστική

1. Η γενική λογιστική καταγράφει χρονολογικά, σύμφωνα με τη διπλογραφική μέθοδο, τα γεγονότα και τις πράξεις που επηρεάζουν την οικονομική, δημοσιονομική και περιουσιακή κατάσταση των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και των οργανισμών που αναφέρονται στο τμήμα 2 του κεφαλαίου 3 του παρόντος τίτλου.

2. Τα υπόλοιπα και οι διάφορες κινήσεις ανά λογαριασμό εγγράφονται στα λογιστικά βιβλία.

3. Κάθε λογιστική εγγραφή, συμπεριλαμβανομένων των λογιστικών διορθώσεων, στηρίζεται σε δικαιολογητικά στα οποία παραπέμπει.

4. Το λογιστικό σύστημα επιτρέπει να φαίνεται σαφής διαδρομή ελέγχου όλων των λογιστικών εγγραφών.

Άρθρο 85

Τραπεζικοί λογαριασμοί

1. Για τις ανάγκες της ταμειακής διαχείρισης, ο υπόλογος μπορεί να ανοίγει ο ίδιος λογαριασμούς, εξ ονόματος του θεσμικού οργάνου της Ένωσης, σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή στις εθνικές κεντρικές τράπεζες, ή να δίνει εντολή για το άνοιγμα τέτοιων λογαριασμών. Ο υπόλογος είναι επίσης υπεύθυνος για το κλείσιμο ή για την εξασφάλιση του κλεισίματος των λογαριασμών αυτών.

2. Οι όροι ανοίγματος, τήρησης και χρησιμοποίησης των τραπεζικών λογαριασμών προβλέπουν, σε συνάρτηση με τις ανάγκες εσωτερικού ελέγχου, για τις επιταγές, τα εντάλματα εμβάσματος και κάθε άλλη τραπεζική πράξη, την υπογραφή ενός ή περισσότερων θεόντως εξουσιοδοτημένων υπαλλήλων. Οι οδηγίες υπογράφονται από δύο τουλάχιστον θεόντως εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους ή από τον υπόλογο.

3. Στο πλαίσιο της εφαρμογής ενός προγράμματος ή ενέργειας, μπορούν να ανοιχθούν καταπιστευματικοί λογαριασμοί εκ μέρους της Επιτροπής προκειμένου να καταστεί δυνατή η διαχείρισή τους από οντότητα βάσει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) σημείο ii), iii), v) ή vi).

Οι λογαριασμοί αυτοί ανοίγονται υπό την ευθύνη του διατάκτη που είναι επιφορτισμένος με την εφαρμογή του προγράμματος ή της ενέργειας κατόπιν συμφωνίας με τον υπόλογο της Επιτροπής.

Η διαχείριση των λογαριασμών αυτών διενεργείται υπ' ευθύνη του διατάκτη.

4. Ο υπόλογος της Επιτροπής καθορίζει κανόνες για το άνοιγμα, τη διαχείριση και το κλείσιμο των καταπιστευματικών λογαριασμών καθώς και για τη χρήση τους.

Άρθρο 86

Διαχείριση ταμειακών διαθεσίμων

1. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στον παρόντα κανονισμό, ο υπόλογος είναι ο μόνος εξουσιοδοτημένος να διαχειρίζεται ταμειακά ποσά και ισοδυνάμιά τους. Ο υπόλογος είναι δε υπεύθυνος για τη φύλαξή τους.

2. Ο υπόλογος μεριμνά ώστε το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης να έχει στη διάθεσή του επαρκή χρηματικά ποσά για την κάλυψη των ταμειακών αναγκών που απορρέουν από την εκτέλεση του προϋπολογισμού στο πλαίσιο του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου και θεσπίζει διαδικασίες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι κανένα υπόλοιπο των λογαριασμών που έχουν ανοιχθεί σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 1 δεν είναι χρεωστικό.

3. Οι πληρωμές πραγματοποιούνται με μεταφορά τραπεζικής πίστωσης, με επιταγή ή, εάν έχει εγκριθεί συγκεκριμένα από τον υπόλογο, με πιστωτική κάρτα, με χρεωστική κάρτα, με ηλεκτρονικό πορτοφόλι, με άμεση χρέωση ή με άλλο μέσο πληρωμής, σύμφωνα με τους κανόνες που έχει καθορίσει ο υπόλογος.

Προτού αναλάβει δέσμευση έναντι τρίτου, ο διατάκτης επιβεβαιώνει την ταυτότητα του δικαιούχου, εξακριβώνει τα στοιχεία νομικής οντότητας και πληρωμής του δικαιούχου και τα εγγράφει σε κοινό αρχείο ανά θεσμικό όργανο της Ένωσης για το οποίο είναι υπεύθυνος/η.

Ο υπόλογος είναι δυνατόν να πραγματοποιεί πληρωμές μόνον εφόσον τα στοιχεία νομικής οντότητας και πληρωμής του δικαιούχου έχουν προηγουμένως εγγραφεί σε κοινό αρχείο ανά θεσμικό όργανο της Ένωσης για το οποίο είναι υπεύθυνος ο υπόλογος.

Οι διατάκτες ενημερώνουν τον υπόλογο για κάθε μεταβολή στα στοιχεία νομικής οντότητας και πληρωμής η οποία τους γνωστοποιείται από τον δικαιούχο και επαληθεύουν ότι τα εν λόγω στοιχεία είναι έγκυρα πριν από την έγκριση της πληρωμής.

Άρθρο 87

Απογραφή περιουσιακών στοιχείων

1. Τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης ή οι φορείς της Ένωσης που αναφέρονται στο τμήμα 2 του κεφαλαίου 3 του παρόντος τίτλου τηρούν κατά ποσότητα και κατ' αξία, σύμφωνα με το υπόδειγμα που εγκρίνεται από τον υπόλογο της Επιτροπής, βιβλία απογραφής όλων των ενσώματων, ασώματων και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν περιουσία της Ένωσης.

Επαληθεύουν επίσης ότι οι εγγραφές στα αντίστοιχα βιβλία απογραφής ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Εγγράφονται στο βιβλίο απογραφής και καταχωρίζονται στους λογαριασμούς πάγιων περιουσιακών στοιχείων όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αγοράζονται για περίοδο χρήσης μεγαλύτερη του έτους, δεν είναι αναλώσιμα και των οποίων η τιμή κτήσης ή η τιμή κόστους υπερβαίνει την τιμή που υποδεικνύεται στις λογιστικές διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 77.

2. Οι πωλήσεις υλικών περιουσιακών στοιχείων αποτελούν αντικείμενο κατάλληλης δημοσιότητας.
3. Τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης ή οι φορείς της Ένωσης που αναφέρονται στο τμήμα 2 του κεφαλαίου 3 του παρόντος τίτλου θεσπίζουν, το καθένα σε ό,τι το αφορά, τις διατάξεις που διέπουν τη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα βιβλία απογραφής τους, και προσδιορίζουν τις διοικητικές υπηρεσίες που είναι υπεύθυνες για το ως άνω σύστημα απογραφής.

Τμήμα 4

Υπόλογος πάγων προκαταβολών

Άρθρο 88

Σύσταση πάγων προκαταβολών

1. Η σύσταση πάγιας προκαταβολής και ο διορισμός υπολόγου παγίων προκαταβολών αποτελούν αντικείμενο απόφασης του υπολόγου του θεσμικού οργάνου της Ένωσης, στην οποία προσδιορίζονται οι όροι λειτουργίας και οι προϋποθέσεις για προσφυγή στην πάγια προκαταβολή.
2. Οι πάγιες προκαταβολές είναι δυνατόν να συνιστώνται για την πληρωμή δαπανών, όταν οι πράξεις πληρωμών είναι εκ των πραγμάτων αδύνατες ή αναποτελεσματικές, λόγω του περιορισμένου ύψους των ποσών προς πληρωμή, σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες για τις πράξεις δαπανών. Το μέγιστο ποσό που είναι δυνατόν να καταβληθεί από τον υπόλογο παγίων προκαταβολών στις περιπτώσεις αυτές καθορίζεται από τον υπόλογο για κάθε είδος δαπάνης στην απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Οι πάγιες προκαταβολές είναι επίσης δυνατόν να συνιστώνται για την είσπραξη εσόδων.

Στον τομέα της βοήθειας για τη διαχείριση κρίσεων και της ανθρωπιστικής βοήθειας οι πάγιες προκαταβολές είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται χωρίς περιορισμό ως προς το ύψος τους για καθορισμένο χρονικό διάστημα, αφού αιτιολογηθούν δεόντως, τηρουμένου όμως του επιπέδου των πιστώσεων πληρωμών που έχουν εγγράψει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στην αντίστοιχη γραμμή του προϋπολογισμού για το τρέχον οικονομικό έτος και σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες της Επιτροπής.

Στις αντιπροσωπείες της Ένωσης, πάγιες προκαταβολές μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση πληρωμών σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες για τις πράξεις δαπανών για ποσά που δεν υπερβαίνουν τις 60 000 EUR, εάν η χρήση αυτή κρίνεται αποτελεσματική και αποδοτική βάσει των τοπικών απαιτήσεων. Όταν χρειάζονται για την πληρωμή δαπανών τόσο από το τμήμα του προϋπολογισμού που αφορά την Επιτροπή όσο και από αυτό που αφορά την ΕΥΕΔ, συστήνονται ως χωριστές πάγιες προκαταβολές.

Άρθρο 89

Διαχείριση πάγων προκαταβολών

1. Οι υπολόγοι παγίων προκαταβολών επιλέγονται μεταξύ των μονίμων υπαλλήλων ή, εφόσον απαιτείται και μόνο σε δεόντως τεκμηριωμένες περιπτώσεις, μεταξύ των μελών του λοιπού προσωπικού ή, σύμφωνα με τους όρους που θέτουν οι εσωτερικοί κανόνες της Επιτροπής, μεταξύ του προσωπικού που απασχολείται από την Επιτροπή στον τομέα της διαχείρισης κρίσεων και των επιχειρήσεων ανθρωπιστικής βοήθειας υπό την προϋπόθεση ότι οι συμβάσεις απασχόλησής τους εγγυώνται ισοδύναμο επίπεδο προστασίας σε επίπεδο ευθύνης με εκείνο που εφαρμόζεται για το προσωπικό δυνάμει του άρθρου 95.
2. Οι πάγιες προκαταβολές τροφοδοτούνται υπό την εποπτεία του υπολόγου του οικείου θεσμικού οργάνου της Ένωσης και τίθενται υπό την ευθύνη των υπολόγων παγίων προκαταβολών.
3. Οι διενεργούμενες πληρωμές ακολουθούνται από επίσημες αποφάσεις τελικής εκκαθάρισης ή από εντάλματα πληρωμής για τακτοποίηση υπογραφόμενα από τον αρμόδιο διατάκτη.

Οι πράξεις παγίων προκαταβολών που διενεργούνται εκτός των γενικών κανόνων για τις πράξεις δαπανών τακτοποιούνται από τον διατάκτη έως το τέλος του επόμενου μηνός, προκειμένου να διασφαλίζεται η προσέγγιση μεταξύ λογιστικού και τραπεζικού υπολοίπου.

4. Ο υπόλογος εποπτεύει την ύπαρξη των χρηματικών ποσών που έχουν ανατεθεί στους υπολόγους παγίων προκαταβολών, την τήρηση της λογιστικής και επαληθεύει την τακτοποίηση των πράξεων παγίων προκαταβολών εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ευθύνη των δημοσιονομικών παραγόντων

Τμήμα 1

Γενικοί κανόνες

Άρθρο 90

Ανάκληση ανάθεσης αρμοδιοτήτων και αναστολή καθηκόντων δημοσιονομικών παραγόντων

1. Η κύρια ή η δευτερεύουσα ανάθεση αρμοδιοτήτων μπορεί να αφαιρεθεί ανά πάσα στιγμή, προσωρινά ή οριστικά, από τους κύριους και τους δευτερεύοντες διατάκτες, από την αρχή που τους διόρισε.
2. Οι υπόλογοι ή οι υπόλογοι πάγιων προκαταβολών, ή αμφότεροι, μπορούν ανά πάσα στιγμή να ανακληθούν από τα καθήκοντά τους, προσωρινά ή οριστικά, από την αρχή που τους διόρισε.
3. Οι παράγραφοι 1 και 2 τελούν υπό την επιφύλαξη ενδεχόμενων πειθαρχικών μέτρων που λαμβάνονται όσον αφορά τους δημοσιονομικούς παράγοντες που αναφέρονται στις εν λόγω παραγράφους.

Άρθρο 91

Ευθύνη των δημοσιονομικών παραγόντων για παράνομη δραστηριότητα, απάτη ή δωροδοκία

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν προδικάζουν την ποινική ευθύνη που είναι δυνατόν να υπέχουν οι υπάλληλοι στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 90 όπως προβλέπεται στο εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο και στις ισχύουσες διατάξεις περί προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και καταπολέμησης του χρηματισμού των υπαλλήλων της Ένωσης ή των κρατών μελών.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 92, 94 και 95 του παρόντος κανονισμού, κάθε αρμόδιος διατάκτης, υπόλογος ή υπόλογος πάγιων προκαταβολών υπέχει πειθαρχική και χρηματική ευθύνη υπό τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης ή, στην περίπτωση του προσωπικού που απασχολείται από την Επιτροπή στον τομέα των δραστηριοτήτων βοήθειας διαχείρισης κρίσεων και ανθρωπιστικής βοήθειας όπως αναφέρεται στο άρθρο 89 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού, υπό τους όρους που προβλέπονται στις συμβάσεις απασχόλησής τους. Σε περίπτωση παράνομης δραστηριότητας, απάτης ή δωροδοκίας που ενδέχεται να θίξει τα συμφέροντα της Ένωσης, επιλαμβάνονται του θέματος οι αρχές και υπηρεσίες που ορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία, και ειδικότερα η OLAF.

Τμήμα 2

Κανόνες που εφαρμόζονται για τους αρμόδιους διατάκτες

Άρθρο 92

Κανόνες που εφαρμόζονται για τους αρμόδιους διατάκτες

1. Ο αρμόδιος διατάκτης υπέχει ευθύνη προς καταβολή χρηματικής αποζημίωσης σύμφωνα με τους όρους του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης.
2. Η απαίτηση προς καταβολή χρηματικής αποζημίωσης ισχύει ιδίως εφόσον ο αρμόδιος διατάκτης, είτε από πρόθεση είτε λόγω βαρείας αμελείας του:
 - α) βεβαιώνει δικαιώματα είσπραξης ή εκδίδει εντάλματα είσπραξης, αναλαμβάνει δαπάνη ή υπογράφει ένταλμα πληρωμής χωρίς να τηρήσει τον παρόντα κανονισμό·
 - β) παραλείπει να συντάξει έγγραφο βεβαίωσης οφειλής, αμελεί να εκδώσει ένταλμα είσπραξης ή καθυστερεί την έκδοσή του ή την έκδοση εντάλματος πληρωμής, εκθέτοντας έτσι το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης στην άσκηση αστικών αγωγών εκ μέρους τρίτων.
3. Όταν κύριος ή δευτερεύων διατάκτης θεωρεί ότι μια δεσμευτική εντολή που του χορηγείται είναι παράτυπη ή αντιβαίνει προς τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ιδίως επειδή η εκτέλεσή της είναι ασυμβίβαστη με το επίπεδο των πόρων που του έχουν διατεθεί, ενημερώνει εγγράφως σχετικά με το γεγονός αυτό την αρχή από την οποία έλαβε την κύρια ή τη δευτερεύουσα ανάθεση αρμοδιοτήτων. Εάν η εντολή αυτή επιβεβαιωθεί εγγράφως και η επιβεβαίωση ληφθεί εγκαίρως και είναι επαρκώς σαφής,

υπό την έννοια ότι αναφέρεται ρητά στα σημεία που έχει αμφισβητήσει ο κύριος ή ο δευτερεύων διατάκτης, αυτός απαλλάσσεται από την ευθύνη του. Εκτελεί την εντολή, εκτός εάν αυτή είναι προδήλως παράνομη ή συνιστά παραβίαση των σχετικών κανόνων ασφαλείας.

Εφαρμόζεται η ίδια διαδικασία σε περιπτώσεις στις οποίες ο διατάκτης θεωρεί ότι μια απόφαση που εμπίπτει στις αρμοδιότητές του είναι παράτυπη ή αντιβαίνει προς την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης ή όταν ο διατάκτης πληροφορείται, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης δεσμευτικής εντολής που του χορηγείται, ότι οι περιστάσεις της υπόθεσης ενδέχεται να οδηγήσουν σε μια τέτοια κατάσταση.

Οι εντολές που επιβεβαιώνονται υπό τους όρους που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο καταγράφονται από τον αρμόδιο κύριο διατάκτη και αναφέρονται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του.

4. Στην περίπτωση δευτερεύουσας ανάθεσης αρμοδιοτήτων στην υπηρεσία του, ο κύριος διατάκτης συνεχίζει να είναι υπεύθυνος για την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των συστημάτων εσωτερικής διαχείρισης και ελέγχου που δημιουργούνται, καθώς και για την επιλογή του δευτερεύοντος διατάκτη.

5. Κατά τη δευτερεύουσα μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης και στους αναπληρωτές τους, ο κύριος διατάκτης είναι υπεύθυνος για τον καθορισμό των συστημάτων διαχείρισης και εσωτερικού ελέγχου που δημιουργούνται, καθώς και για την αποτελεσματικότητά τους. Οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης είναι υπεύθυνοι για την κατάλληλη δημιουργία και λειτουργία των συστημάτων αυτών, σύμφωνα με τις οδηγίες του κύριου διατάκτη, καθώς και για τη διαχείριση των κεφαλαίων και των πράξεων που εκτελούν εντός των αντιπροσωπειών της Ένωσης υπό την ευθύνη τους. Πριν από την ανάληψη των καθηκόντων τους, πρέπει να ολοκληρώνουν ειδικές σειρές μαθημάτων κατάρτισης για τα καθήκοντα και τις ευθύνες των διατακτών και για την εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης υποβάλλουν σύμφωνα με το άρθρο 76 παράγραφος 3 έκθεση σχετικά με τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

Κάθε χρόνο, οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης υποβάλλουν στον κύριο διατάκτη της Επιτροπής δήλωση αξιοπιστίας σχετικά με τα συστήματα εσωτερικής διαχείρισης και ελέγχου που έχουν δημιουργηθεί στην αντιπροσωπεία τους, καθώς και σχετικά με τη διαχείριση των πράξεων που τους έχουν ανατεθεί με δευτερεύουσα μεταβίβαση και τα αποτελέσματα αυτών, για να μπορέσει ο διατάκτης να υποβάλει τη δική του δήλωση αξιοπιστίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 74 παράγραφος 9.

Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται επίσης στους αναπληρωτές επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης όταν ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες κατά την απουσία των επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης.

Άρθρο 93

Αντιμετώπιση δημοσιονομικών παρατυπιών που διαπράττονται από μέλος του προσωπικού

1. Με την επιφύλαξη των εξουσιών της OLAF και της διοικητικής αυτονομίας των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, των οργανισμών της Ένωσης, των Ευρωπαϊκών γραφείων ή φορέων ή προσώπων επιφορτισμένων με την εκτέλεση συγκεκριμένων ενεργειών στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ δυνάμει του τίτλου V της ΣΕΕ σε ό,τι αφορά τα μέλη του προσωπικού τους και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, κάθε παράβαση διάταξης του παρόντος κανονισμού ή διάταξης που αφορά τη δημοσιονομική διαχείριση ή τον έλεγχο πράξεων και η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη μέλους του προσωπικού παραπέμπεται για υποβολή γνώμης στην επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 145 από:

α) την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή που είναι υπεύθυνη για τα πειθαρχικά ζητήματα·

β) τον αρμόδιο διατάκτη, συμπεριλαμβανομένων των επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης και, κατά την απουσία τους, των αναπληρωτών τους οι οποίοι ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 2.

Όταν η επιτροπή ενημερώνεται για ένα ζήτημα απευθείας από μέλος του προσωπικού, διαβιβάζει τον φάκελο στην οικεία αρμόδια για τους διορισμούς αρχή του θεσμικού οργάνου, οργανισμού της Ένωσης, ευρωπαϊκού γραφείου ή οργανισμού ή προσώπου και ενημερώνει σχετικά το μέλος του προσωπικού. Η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της επιτροπής για την υπόθεση.

2. Η αίτηση για γνωμοδότηση της επιτροπής σύμφωνα με την παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο συνοδεύεται από περιγραφή των πραγματικών περιστατικών και της πράξης ή παράλειψης που η επιτροπή καλείται να αξιολογήσει, καθώς και από σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων για κάθε έρευνα που έχει πραγματοποιηθεί. Όποτε είναι δυνατόν, οι πληροφορίες προσκομίζονται σε ανώνυμη μορφή.

Πριν από την υποβολή αιτήματος ή τυχόν πρόσθετων πληροφοριών προς την επιτροπή, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή ή ο διατάκτης, ανάλογα με την περίπτωση, παρέχει στο εμπλεκόμενο μέλος του προσωπικού την ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις του, αφού κοινοποιήσει σε αυτό τα δικαιολογητικά έγγραφα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, στον βαθμό που η κοινοποίηση αυτή δεν θίγει σοβαρά τη διεξαγωγή περαιτέρω ερευνών.

3. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 145 είναι αρμόδια να αξιολογήσει κατά πόσον, βάσει των στοιχείων που υποβλήθηκαν σε αυτήν σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου και τυχόν πρόσθετων πληροφοριών που έχουν ληφθεί, υπήρξε δημοσιονομική παρατυπία. Βάσει της γνώμης της επιτροπής, το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης, οργανισμός της Ένωσης, ευρωπαϊκό γραφείο ή οργανισμός ή πρόσωπο αποφασίζει σχετικά με τις ενδεδειγμένες περαιτέρω ενέργειες, σύμφωνα με τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης. Αν η επιτροπή εντοπίσει συστημικά προβλήματα, απευθύνει σύσταση στον διατάκτη και στον κύριο διατάκτη, εκτός εάν ο τελευταίος είναι το εμπλεκόμενο μέλος του προσωπικού, καθώς και στον εσωτερικό ελεγκτή.

4. Όταν εκδίδει τη γνώμη που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η επιτροπή απαρτίζεται από τα μέλη που αναφέρονται στο άρθρο 145 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και β), καθώς και από τα ακόλουθα επιπλέον μέλη, τα οποία διορίζονται αφού ληφθεί υπόψη η ανάγκη αποφυγής οποιασδήποτε σύγκρουσης συμφερόντων:

α) έναν εκπρόσωπο της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής που είναι υπεύθυνη για τα πειθαρχικά ζητήματα στο οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης, στον οργανισμό της Ένωσης, στο ευρωπαϊκό γραφείο ή οργανισμό ή πρόσωπο όταν η υπόθεση παραπέμπεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) ή έναν εκπρόσωπο του αρμόδιου διατάκτη όταν η υπόθεση παραπέμπεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β)·

β) ένα μέλος που διορίζεται από την επιτροπή προσωπικού του οικείου θεσμικού οργάνου της Ένωσης, οργανισμού της Ένωσης, ευρωπαϊκού γραφείου ή οργανισμού ή προσώπου·

γ) ένα μέλος της Νομικής Υπηρεσίας του θεσμικού οργάνου της Ένωσης που απασχολεί το ενδιαφερόμενο μέλος του προσωπικού.

Όταν η επιτροπή εκδίδει τη γνώμη που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τη διαβιβάζει στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή του οικείου θεσμικού οργάνου της Ένωσης, του οικείου οργανισμού της Ένωσης, του οικείου ευρωπαϊκού γραφείου ή οργανισμού ή προσώπου.

5. Η επιτροπή δεν έχει εξουσίες έρευνας. Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, οι οργανισμοί της Ένωσης, το οικείο ευρωπαϊκό γραφείο ή οργανισμός ή πρόσωπο συνεργάζονται με την επιτροπή, με σκοπό να εξασφαλιστεί ότι αυτή διαθέτει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για να διατυπώσει τη γνώμη της.

6. Εάν η επιτροπή θεωρεί ότι η υπόθεση είναι αρμοδιότητας της OLAF, διαβιβάζει, σύμφωνα με την παράγραφο 1, τον φάκελο της υπόθεσης αμελλητί στην οικεία αρμόδια για τους διορισμούς αρχή και ενημερώνει αμέσως την OLAF σχετικά.

7. Τα κράτη μέλη στηρίζουν πλήρως την Ένωση στη διεκδίκηση επανόρθωσης, δυνάμει του άρθρου 22 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, εις βάρος έκτακτου προσωπικού για το οποίο ισχύει το άρθρο 2 στοιχείο ε) του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τμήμα 3

Κανόνες που εφαρμόζονται για τους υπολόγους και τους υπολόγους πάγιων προκαταβολών

Άρθρο 94

Κανόνες που εφαρμόζονται για τους υπολόγους

Ο υπόλογος, υπό τους όρους και σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, υπέχει πειθαρχική ή χρηματική ευθύνη. Συνιστά, ιδίως, παράπτωμα που είναι δυνατόν να συνεπάγεται την ευθύνη του:

α) η απώλεια ή η φθορά μέσω πληρωμής, αξιών ή εγγράφων των οποίων έχει τη φύλαξη·

β) η αδικαιολόγητη μεταβολή τραπεζικών λογαριασμών ή τρεχούμενων ταχυδρομικών λογαριασμών·

γ) η διενέργεια εισπράξεων ή πληρωμών που δεν είναι σύμφωνες με τα αντίστοιχα εντάλματα εισπραξης ή πληρωμής·

δ) η παράλειψη είσπραξης οφειλόμενων εσόδων.

Άρθρο 95

Κανόνες που εφαρμόζονται για τους υπολόγους πάγιων προκαταβολών

Συνιστά, ιδίως, παράπτωμα που είναι δυνατόν να συνεπάγεται την ευθύνη του υπολόγου πάγιων προκαταβολών:

- α) η απώλεια ή η φθορά μέσω πληρωμής, αξιών ή εγγράφων των οποίων έχει τη φύλαξη·
- β) η αδυναμία αιτιολόγησης με κανονικά παραστατικά των πληρωμών που πραγματοποιεί·
- γ) η διενέργεια πληρωμών σε άλλους πέραν όσων τις δικαιούνται·
- δ) η παράλειψη είσπραξης οφειλόμενων εσόδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Πράξεις εσοδών

Τμήμα 1

Απόδοση των ιδίων πόρων

Άρθρο 96

Ίδιοι πόροι

1. Τα έσοδα που δημιουργούνται από τους ίδιους πόρους, όπως αναφέρονται στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 εγγράφονται στον προϋπολογισμό και εκφράζονται σε ευρώ. Η απόδοση των αντίστοιχων ιδίων πόρων πραγματοποιείται σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 609/2014 και (ΕΕ, Ευρατόμ) 2021/770.

2. Ο διατάκτης καταρτίζει χρονοδιάγραμμα προβλέψεων της απόδοσης, στην Επιτροπή, των ιδίων πόρων που καθορίζονται στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053.

Η βεβαίωση και η είσπραξη των ιδίων πόρων πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη ρύθμιση που εκδίδεται κατ' εφαρμογή της εν λόγω απόφασης.

Για λογιστικούς σκοπούς, ο αρμόδιος διατάκτης εκδίδει ένταλμα είσπραξης για τις πιστώσεις και τις χρεώσεις στον λογαριασμό για τους ίδιους πόρους που αναφέρονται στους κανονισμούς (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 609/2014 και (ΕΕ, Ευρατόμ) 2021/770.

Τμήμα 2

Πρόβλεψη απαιτήσεων

Άρθρο 97

Πρόβλεψη απαιτήσεων

1. Όταν ο αρμόδιος διατάκτης διαθέτει επαρκείς και αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με κάθε μέτρο ή κατάσταση που μπορεί να δημιουργήσει απαίτηση της Ένωσης, ο αρμόδιος διατάκτης προβαίνει σε πρόβλεψη της απαίτησης.

2. Η πρόβλεψη της απαίτησης προσαρμόζεται από τον αρμόδιο διατάκτη μόλις υποπέσει στην αντίληψή του τροποποίηση του μέτρου ή αλλαγή της κατάστασης που οδήγησε στην πρόβλεψη της απαίτησης.

Κατά την έκδοση εντάλματος είσπραξης για μέτρο ή κατάσταση που είχε οδηγήσει προηγουμένως σε πρόβλεψη απαίτησης, η οικεία πρόβλεψη προσαρμόζεται ανάλογα από τον αρμόδιο διατάκτη.

Εάν το ένταλμα είσπραξης εκδοθεί για το ίδιο ποσό με την αρχική πρόβλεψη της απαίτησης, η πρόβλεψη αυτή μηδενίζεται.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, οι ίδιοι πόροι που προσδιορίζονται στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 και οι οποίοι καταβάλλονται κατά τακτά διαστήματα από τα κράτη μέλη δεν αποτελούν το αντικείμενο πρόβλεψης απαίτησης πριν από την απόδοση στην Επιτροπή των αντίστοιχων ποσών από τα κράτη μέλη. Αποτελούν αντικείμενο εντάλματος είσπραξης εκδιδόμενου από τον αρμόδιο διατάκτη.

Τμήμα 3

Βεβαίωση απαιτήσεων

Άρθρο 98

Βεβαίωση απαιτήσεων

1. Για τη βεβαίωση μιας απαίτησης, ο αρμόδιος διατάκτης:

- α) επαληθεύει την ύπαρξη οφειλής·
- β) προσδιορίζει ή επαληθεύει την πραγματική υπόσταση και το ποσό της οφειλής· και
- γ) επαληθεύει τους όρους υπό τους οποίους η οφειλή καθίσταται απαιτητή.

Η βεβαίωση απαίτησης συνιστά αναγνώριση του δικαιώματος της Ένωσης έναντι ενός οφειλέτη και σύσταση δικαιώματος απαίτησης από τον οφειλέτη να προβεί στην εξόφληση της οφειλής του.

2. Κάθε απαίτηση που προσδιορίζεται ως βεβαία, εκκαθαρισμένη και απαιτητή, βεβαιώνεται με ένταλμα είσπραξης με το οποίο ο υπεύθυνος διατάκτης δίνει εντολή στον υπόλογο να εισπράξει το ποσό. Ακολουθείται από χρεωστικό σημείωμα προς τον οφειλέτη, με εξαίρεση τις περιπτώσεις στις οποίες κινείται διαδικασία παραίτησης άμεσα, σύμφωνα με την παράγραφο 4 δεύτερο εδάφιο. Το ένταλμα είσπραξης και το χρεωστικό σημείωμα εκδίδονται αμφότερα από τον αρμόδιο διατάκτη.

Ο διατάκτης αποστέλλει το χρεωστικό σημείωμα αμέσως μετά τη βεβαίωση της απαίτησης και το αργότερο εντός διαστήματος πέντε ετών από τη χρονική στιγμή κατά την οποία το θεσμικό όργανο της Ένωσης ήταν, υπό κανονικές συνθήκες, σε θέση να απαιτήσει την εξόφληση της οφειλής. Το εν λόγω διάστημα δεν ισχύει για τις περιπτώσεις στις οποίες ο αρμόδιος διατάκτης βεβαιώνει ότι, παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν από το θεσμικό όργανο της Ένωσης, η καθυστέρηση στην ανάληψη ενεργειών προκλήθηκε από πράξεις του οφειλέτη.

3. Προκειμένου να βεβαιώσει απαίτηση, ο αρμόδιος διατάκτης διασφαλίζει ότι:

- α) η απαίτηση είναι συγκεκριμένη, δηλαδή ότι δεν συνοδεύεται από όρους·
- β) η απαίτηση είναι εκκαθαρισμένη, προσδιορισμένη σε χρήμα και με ακρίβεια·
- γ) η απαίτηση είναι ληξιπρόθεσμη και δεν υπόκειται σε προθεσμία·
- δ) ο προσδιορισμός του οφειλέτη είναι ακριβής·
- ε) ο καταλογισμός στον προϋπολογισμό των προς είσπραξη ποσών είναι ορθός·
- στ) τα δικαιολογητικά έγγραφα είναι εντάξει· και
- ζ) τηρείται η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ιδίως όσον αφορά τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 101 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) ή β).

4. Με το χρεωστικό σημείωμα πληροφορείται ο οφειλέτης ότι:

- α) η Ένωση βεβαίωσε την απαίτηση αυτή·
- β) εάν η εξόφληση της οφειλής πραγματοποιηθεί εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο χρεωστικό σημείωμα, δεν οφείλεται τόκος υπερημερίας·

- γ) η μη καταβολή οφειλής κατά την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο στοιχείο β) του παρόντος εδαφίου, γεννά τόκους με το επιτόκιο το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 99, και με την επιφύλαξη τυχόν εφαρμογής ειδικών κανονιστικών διατάξεων·
- δ) σε περίπτωση μη καταβολής οφειλής κατά την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο στοιχείο β), το αντίστοιχο θεσμικό όργανο της Ένωσης πραγματοποιεί την είσπραξη της οφειλής είτε με συμψηφισμό είτε με κατάπτωση τυχόν εγγύησης που έχει κατατεθεί εκ των προτέρων·
- ε) ο υπόλογος είναι δυνατόν, σε εξαιρετικές περιστάσεις, να πραγματοποιήσει την είσπραξη με συμψηφισμό πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο στοιχείο β) οσάκις τούτο είναι αναγκαίο για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης διότι έχει τεκμηριωμένους λόγους να πιστεύει ότι το οφειλόμενο στην Ένωση ποσό θα μπορούσε να απολεσθεί, και αφού ενημερωθεί προηγουμένως ο οφειλέτης για τους λόγους και την ημερομηνία της είσπραξης με συμψηφισμό·
- στ) αν μετά το πέρας των σταδίων που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ε) του παρόντος εδαφίου δεν επιτευχθεί η πλήρης είσπραξη, το θεσμικό όργανο της Ένωσης προβαίνει στην είσπραξη με αναγκαστική εκτέλεση του τίτλου που θα αποκτήσει, είτε σύμφωνα με το άρθρο 100 παράγραφος 2, είτε διά της δικαστικής οδού.

Στις περιπτώσεις που, μετά από επαλήθευση των στοιχείων του οφειλέτη ή με βάση άλλες συναφείς πληροφορίες που είναι γνωστές τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, είναι σαφές ότι η οφειλή εμπίπτει στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 101 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) ή β), ή ότι το χρεωστικό σημείωμα δεν έχει αποσταλεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, ο διατάκτης, αφού βεβαιώσει την απαίτηση, αποφασίζει να προχωρήσει κατευθείαν στην παραίτηση σύμφωνα με το άρθρο 101 χωρίς αποστολή χρεωστικού σημειώματος, σε συμφωνία με τον υπόλογο.

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, ο διατάκτης εκτυπώνει το χρεωστικό σημείωμα και το αποστέλλει στον οφειλέτη. Ο υπόλογος ενημερώνεται σχετικά με την αποστολή του χρεωστικού σημειώματος μέσω του κεντρικού συστήματος χρηματοπιστωτικών πληροφοριών.

5. Τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά ανακτώνται.

Άρθρο 99

Τόκοι υπερημερίας

1. Με την επιφύλαξη τυχόν ειδικών διατάξεων που απορρέουν από την εφαρμογή ειδικών κανονισμών, κάθε απαίτηση που δεν έχει καταβληθεί κατά την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 98 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) αποφέρει τόκους σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

2. Με εξαίρεση την περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, επί των απαιτήσεων που δεν καταβάλλονται εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 98 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) ισχύει το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης, όπως αυτό δημοσιεύεται στη σειρά C της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και ισχύει την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εκπνέει η προθεσμία, προσαυξημένο κατά:

α) οκτώ εκατοστιαίες μονάδες όταν το γενεσιουργό αίτιο της απαίτησης είναι σύμβαση αγαθών ή σύμβαση υπηρεσιών·

β) τρεισήμισι εκατοστιαίες μονάδες σε όλες τις άλλες περιπτώσεις.

3. Οι τόκοι υπολογίζονται από την ημερολογιακή ημέρα που έπεται της εκπνοής της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 98 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο β), έως την ημερολογιακή ημέρα κατά την οποία εξοφλείται πλήρως η οφειλή.

Το ένταλμα είσπραξης που αντιστοιχεί στο ποσό των τόκων υπερημερίας εκδίδεται όταν πράγματι εισπραχθούν οι τόκοι αυτοί.

4. Στην περίπτωση των προστίμων, άλλων χρηματικών ποινών ή κυρώσεων, επί των απαιτήσεων που δεν καταβάλλονται ή δεν καλύπτονται από χρηματική εγγύηση αποδεκτή από τον υπόλογο της Επιτροπής εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην απόφαση του θεσμικού οργάνου της Ένωσης για την επιβολή προστίμου, άλλης χρηματικής ποινής ή κύρωσης ισχύει το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης, όπως αυτό δημοσιεύεται στη σειρά C της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και ισχύει την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εγκρίθηκε η απόφαση επιβολής προστίμου, άλλης χρηματικής ποινής ή κύρωσης, προσαυξημένο κατά τρεισήμισι εκατοστιαίες μονάδες.

Εάν το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας του δυνάμει του άρθρου 261 ΣΛΕΕ, αυξήσει το ποσό ενός προστίμου ή άλλης ποινής, ο τόκος επί του ποσού της αύξησης προσμετράται από την ημερομηνία της απόφασης του Δικαστηρίου.

5. Στις περιπτώσεις στις οποίες το συνολικό επιτόκιο είναι αρνητικό, ορίζεται σε μηδέν τοις εκατό.

Τμήμα 4

Εντολή είσπραξης

Άρθρο 100

Εντολή είσπραξης

1. Ο αρμόδιος διατάκτης, με την έκδοση εντάλματος είσπραξης, παραγγέλλει στον υπόλογο, να εισπράξει απαίτηση την οποία ο αρμόδιος διατάκτης έχει βεβαιώσει («εντολή είσπραξης»).

2. Ένα θεσμικό όργανο της Ένωσης μπορεί να διατυπώσει επίσημα τη βεβαίωση απαίτησης εις βάρος προσώπων, εκτός των κρατών μελών, σε απόφαση που αποτελεί τίτλο εκτελεστό κατά την έννοια του άρθρου 299 ΣΛΕΕ.

Εάν το απαιτεί η αποτελεσματική και έγκαιρη προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, τα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης μπορούν, σε εξαιρετικές περιστάσεις, να ζητούν από την Επιτροπή να εκδώσει μια τέτοια εκτελεστή απόφαση υπέρ τους για απαιτήσεις που προκύπτουν σε σχέση με υπαλλήλους ή σε σχέση με μέλη ή πρώην μέλη θεσμικού οργάνου της Ένωσης, εφόσον τα εν λόγω θεσμικά όργανα έχουν συμφωνήσει με την Επιτροπή επί των πρακτικών λεπτομερειών για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Οι εξαιρετικές περιστάσεις αυτές λογίζεται ότι συντρέχουν όταν δεν διαφαίνεται πιθανότητα εκούσιας πληρωμής και είσπραξης της οφειλής με συμψηφισμό από το θεσμικό όργανο της Ένωσης όπως προβλέπεται στο άρθρο 101 παράγραφος 1 και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για παραίτηση από την είσπραξη της οφειλής δυνάμει του άρθρου 101 παράγραφοι 2 και 3. Σε όλες τις περιπτώσεις, η εκτελεστή απόφαση προσδιορίζει ότι τα ποσά των απαιτήσεων εγγράφονται στο τμήμα του προϋπολογισμού που αντιστοιχεί στο σχετικό θεσμικό όργανο της Ένωσης, το οποίο και ενεργεί ως διατάκτης. Τα έσοδα εγγράφονται ως γενικά έσοδα, εκτός εάν συνιστούν έσοδα με ειδικό προορισμό, όπως προβλέπεται στο άρθρο 21 παράγραφος 3.

Το αιτούν θεσμικό όργανο της Ένωσης ενημερώνει την Επιτροπή για οιοδήποτε γεγονός ενδέχεται να τροποποιήσει την είσπραξη και παρεμβαίνει υπέρ της Επιτροπής σε περίπτωση προσφυγής κατά της εκτελεστής απόφασης.

Τμήμα 5

Είσπραξη

Άρθρο 101

Κανόνες περί είσπραξης

1. Ο υπόλογος αναλαμβάνει την εκτέλεση των εντάλμων είσπραξης των απαιτήσεων που έχουν εκδοθεί κατά τα δέοντα από τον αρμόδιο διατάκτη. Ο υπόλογος επιδεικνύει επιμέλεια για την εξασφάλιση της είσπραξης των εσόδων της Ένωσης και μεριμνά για τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων της.

Η μερική εξόφληση εκ μέρους οφειλέτη για τον οποίο έχουν εκδοθεί διάφορα εντάλματα είσπραξης καλύπτει πρώτα την παλαιότερη απαίτηση κατ' αυτού εκτός εάν ο οφειλέτης ορίσει άλλως. Τυχόν μερικές εξοφλήσεις καλύπτουν πρώτα τους τόκους.

Ο υπόλογος εισπράττει τα οφειλόμενα στον προϋπολογισμό ποσά συμψηφίζοντάς τα σύμφωνα με το άρθρο 102.

2. Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να παραιτηθεί εν όλω ή εν μέρει από την είσπραξη βεβαιωθείσας απαίτησης μόνον στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν το προβλέψιμο κόστος της είσπραξης θα υπερέβαινε το ποσό της προς είσπραξη απαίτησης και η παραίτηση δεν θα έθιγε την εικόνα της Ένωσης·
- β) όταν είναι αδύνατη η είσπραξη της απαίτησης λόγω της παλαιότητάς της, της καθυστέρησης στην αποστολή του χρεωστικού σημειώματος σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 98 παράγραφος 2, της αφερεγγυότητας του οφειλέτη, ή άλλων διαδικασιών αφερεγγυότητας·
- γ) όταν η είσπραξη θίγει την αρχή της αναλογικότητας.

Όταν ο αρμόδιος διατάκτης προτίθεται να παραιτηθεί εν όλω ή εν μέρει από την είσπραξη βεβαιωθείσας απαίτησης, μεριμνά ώστε η παραίτηση να είναι κανονική και σύμφωνη προς τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της αναλογικότητας. Η απόφαση παραίτησης από την είσπραξη είναι αιτιολογημένη. Ο διατάκτης δύναται να μεταβιβάσει την αρμοδιότητα για την απόφαση σχετικά με την εν λόγω παραίτηση.

3. Στην περίπτωση που προβλέπεται στην παράγραφο 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), ο αρμόδιος διατάκτης ενεργεί σύμφωνα με τις προκαθορισμένες διαδικασίες που ισχύουν σε κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης και εφαρμόζει τα ακόλουθα κριτήρια που είναι υποχρεωτικά και ισχύουν σε κάθε περίπτωση:

α) τα πραγματικά περιστατικά, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας της παρατυπίας που οδήγησε στη βεβαίωση απαίτησης (απάτη, υποτροπή, πρόθεση, επιμέλεια, καλή πίστη, πρόδηλο σφάλμα).

β) τον αντίκτυπο που θα είχε η παραίτηση από την είσπραξη της απαίτησης στη λειτουργία της Ένωσης και στα οικονομικά της συμφέροντα (ποσό που αφορά η απαίτηση, κίνδυνος δημιουργίας προηγούμενου, υπονόμηση των κανόνων δικαίου).

4. Αναλόγως των περιστάσεων της υπόθεσης, ο αρμόδιος διατάκτης λαμβάνει υπόψη, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα πρόσθετα κριτήρια:

α) την ενδεχόμενη στρέβλωση του ανταγωνισμού που θα συνεπαγόταν η παραίτηση από την είσπραξη της απαίτησης.

β) την οικονομική και κοινωνική ζημία που θα προέκυπτε από την πλήρη είσπραξη της απαίτησης.

5. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης διαβιβάζει κάθε έτος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για τις παρατήσεις στις οποίες προβαίνει το εν λόγω θεσμικό όργανο της Ένωσης σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου. Οι πληροφορίες σχετικά με τις παρατήσεις κάτω των 60 000 EUR θα παρέχονται υπό τη μορφή συνολικού ποσού. Στην περίπτωση της Επιτροπής, η έκθεση αυτή επισυνάπτεται στην περίληψη των ετήσιων εκθέσεων πεπραγμένων που αναφέρεται στο άρθρο 74 παράγραφος 9.

6. Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να ακυρώσει βεβαιωθείσα απαίτηση εν όλω ή εν μέρει. Η μερική ακύρωση βεβαιωθείσας απαίτησης δεν συνεπάγεται παραίτηση από την υπόλοιπη βεβαιωθείσα απαίτηση της Ένωσης.

Σε περίπτωση σφάλματος, ο αρμόδιος διατάκτης ακυρώνει εν όλω ή εν μέρει τη βεβαιωθείσα απαίτηση και παρέχει κατάλληλη αιτιολόγηση.

Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης ορίζει στους εσωτερικούς κανόνες του τους όρους και τη διαδικασία για την παραχώρηση της εξουσίας ακύρωσης βεβαιωθείσας απαίτησης.

7. Τα κράτη μέλη έχουν πρωταρχική αρμοδιότητα για τη διενέργεια λογιστικών και λοιπών ελέγχων και για την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους ειδικούς τομεακούς κανόνες. Κατά το μέτρο που τα κράτη μέλη εντοπίζουν και διορθώνουν παρατυπίες για ίδιο λογαριασμό, εξαιρούνται από τις δημοσιονομικές διορθώσεις στις οποίες προβαίνει η Επιτροπή σε σχέση με τις συγκεκριμένες παρατυπίες.

8. Η Επιτροπή προβαίνει σε δημοσιονομικές διορθώσεις για τα κράτη μέλη προκειμένου να αποκλείσει δαπάνες οι οποίες πραγματοποιούνται κατά παράβαση της νομοθεσίας από τη χρηματοδότηση της Ένωσης. Η Επιτροπή βασίζει τις δημοσιονομικές της διορθώσεις στον εντοπισμό αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και στις επιπτώσεις για τον προϋπολογισμό. Εάν αυτά τα ποσά δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια, η Επιτροπή δύναται να εφαρμόζει διορθώσεις κατά παρέκταση ή βάσει ενιαίου συντελεστή, σύμφωνα με τους ειδικούς τομεακούς κανόνες.

Όταν αποφασίζει σχετικά με το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη φύση και τη σοβαρότητα της παραβίασης της εφαρμοστέας νομοθεσίας και τις χρηματοοικονομικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανομένων των ελλείψεων στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου.

Τα κριτήρια για τον προσδιορισμό δημοσιονομικών διορθώσεων και η διαδικασία που ακολουθείται είναι δυνατόν να θεσπίζονται στο πλαίσιο των ειδικών τομεακών κανόνων.

9. Η μεθοδολογία για την εφαρμογή διορθώσεων κατά παρέκταση ή βάσει ενιαίου συντελεστή θεσπίζεται σύμφωνα με τους ειδικούς τομεακούς κανόνες και με στόχο να έχει η Επιτροπή τη δυνατότητα να προστατεύει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης.

Άρθρο 102

Είσπραξη με συμψηφισμό

1. Όταν ο οφειλέτης έχει έναντι της Ένωσης ή του εκτελεστικού οργανισμού, κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού, απαίτηση βεβαία σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 98 παράγραφος 3 στοιχείο α), η οποία ανέρχεται σε συγκεκριμένο ποσό, είναι απαιτητή, και αναφέρεται σε ποσό προκύπτει από ένταλμα πληρωμής, ο υπόλογος εισπράττει, μετά την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 98 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο β), τα βεβαιωμένα προς είσπραξη ποσά με συμψηφισμό.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν είναι αναγκαία η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και όταν ο υπόλογος έχει τεκμηριωμένους λόγους να πιστεύει ότι το οφειλόμενο στην Ένωση ποσό θα μπορούσε να απολεσθεί, ο υπόλογος δύναται να εισπράττει το ποσό αυτό με συμψηφισμό πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 98 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο β).

Ο υπόλογος δύναται επίσης να προβαίνει σε είσπραξη με συμψηφισμό πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 98 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) εφόσον συμφωνήσει ο οφειλέτης.

2. Προτού προβεί σε οποιαδήποτε είσπραξη κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ο υπόλογος συμβουλευέται τον αρμόδιο διατάκτη και ενημερώνει τους εμπλεκόμενους οφειλέτες, εκτός των άλλων για τα μέσα προσφυγής δυνάμει του άρθρου 134.

Όταν οφειλέτης είναι εθνική αρχή ή διοικητική οντότητα κράτους μέλους, ο υπόλογος ενημερώνει επίσης το οικείο κράτος μέλος σχετικά με την πρόθεσή του να προσφύγει σε είσπραξη μέσω συμψηφισμού τουλάχιστον δέκα εργάσιμες ημέρες πριν προβεί σε αυτό. Ωστόσο, σε συμφωνία με το οικείο κράτος μέλος ή την εμπλεκόμενη διοικητική οντότητα, ο υπόλογος δύναται να προβεί σε είσπραξη με συμψηφισμό πριν εκπνεύσει η εν λόγω προθεσμία.

3. Ο συμψηφισμός που αναφέρεται στην παράγραφο 1 έχει το ίδιο αποτέλεσμα με την πληρωμή και απαλλάσσει την Ένωση από το ποσό της οφειλής και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, από τους οφειλόμενους τόκους.

4. Η έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας δεν θίγει το δικαίωμα του υπολόγου να προβεί σε είσπραξη με συμψηφισμό, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 103

Διαδικασία είσπραξης ελλείψει εκούσιας πληρωμής

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 102, και εφόσον δεν εισπραχθεί ολόκληρο το ποσό εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 98 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο β), ο υπόλογος ενημερώνει σχετικά τον αρμόδιο διατάκτη και κινεί αμελλητί τη διαδικασία είσπραξης με κάθε νόμιμο μέσο, συμπεριλαμβανομένης, εφόσον συντρέχει περίπτωση, της ανάκτησης με εκτέλεση τυχόν εγγύησης που έχει συσταθεί εκ των προτέρων.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 102, όταν δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί ο τρόπος είσπραξης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και ο οφειλέτης δεν κατέβαλε την πληρωμή ανταποκρινόμενος στην επιστολή οχλήσεως που του απηύθυνε ο υπόλογος, ο τελευταίος προβαίνει στην είσπραξη με αναγκαστική εκτέλεση της απόφασης περί ανάκτησης είτε βάσει του άρθρου 100 παράγραφος 2 είτε με ένδικο βοήθημα.

Άρθρο 104

Παράταση προθεσμιών πληρωμής

Πρόσθετη προθεσμία για την πληρωμή μπορεί να χορηγηθεί από τον υπόλογο, σε συνεννόηση με τον αρμόδιο διατάκτη, μόνο μετά από γραπτό, δεόντως αιτιολογημένο αίτημα του οφειλέτη και υπό τους ακόλουθους όρους:

α) ο οφειλέτης δεσμεύεται να καταβάλλει τόκους με το επιτόκιο που καθορίζεται στο άρθρο 99 και για ολόκληρη την πρόσθετη περίοδο που του παραχωρείται, με αφετηρία την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 98 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο β).

β) προκειμένου να προστατευθούν τα δικαιώματα της Ένωσης, ο οφειλέτης συστήνει χρηματική εγγύηση, αποδεκτή από τον υπόλογο του θεσμικού οργάνου της Ένωσης, η οποία καλύπτει την οφειλή που δεν έχει εισπραχθεί ακόμη ως προς το κεφάλαιο και ως προς τους τόκους.

Η εγγύηση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β) δύναται να αντικατασταθεί από προσωπική και εις ολόκληρον εγγύηση τρίτου την οποία εγκρίνει ο υπόλογος του θεσμικού οργάνου της Ένωσης.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, κατόπιν αιτήματος του οφειλέτη, ο υπόλογος δύναται να παράσχει απαλλαγή από την υποχρέωση σύστασης εγγύησης που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β), εφόσον κρίνει ότι ο οφειλέτης είναι μεν πρόθυμος και μπορεί να καταβάλει την πληρωμή εντός της παραταθείσας προθεσμίας πλην όμως δεν είναι σε θέση να προβεί στη σύσταση της εν λόγω εγγύησης και βρίσκεται σε κατάσταση οικονομικής δυσχέρειας.

Άρθρο 105

Προθεσμία παραγραφής

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων ειδικών κανονισμών και της εφαρμογής της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053, οι απαιτήσεις της Ένωσης έναντι τρίτων, καθώς και οι απαιτήσεις τρίτων έναντι της Ένωσης υπόκεινται σε πενταετή παραγραφή.

2. Η προθεσμία παραγραφής των απαιτήσεων της Ένωσης έναντι τρίτων αρχίζει να υπολογίζεται από την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 98 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο β).

Η προθεσμία παραγραφής των απαιτήσεων τρίτων έναντι της Ένωσης αρχίζει να υπολογίζεται από την ημερομηνία κατά την οποία η εξόφληση της απαίτησης καθίσταται απαιτητή σύμφωνα με την αντίστοιχη νομική δέσμευση.

3. Η περίοδος παραγραφής των απαιτήσεων της Ένωσης έναντι τρίτων διακόπτεται με οποιαδήποτε πράξη θεσμικού οργάνου ή κράτους μέλους της Ένωσης που ενεργεί αιτήσει θεσμικού οργάνου της Ένωσης, η οποία κοινοποιείται στον τρίτο με σκοπό την είσπραξη της οφειλής.

Η προθεσμία παραγραφής των απαιτήσεων τρίτων έναντι της Ένωσης διακόπτεται με οποιαδήποτε πράξη κοινοποιούμενη στην Ένωση από πιστωτή ή εξ ονόματος πιστωτή με σκοπό την είσπραξη της οφειλής.

4. Την επομένη της διακοπής κατά την παράγραφο 3 αρχίζει να ισχύει νέα προθεσμία παραγραφής πέντε ετών.

5. Οποιαδήποτε δικαστική προσφυγή σχετική με αίτηση κατά την παράγραφο 2, συμπεριλαμβανόμενων των προσφυγών ενώπιον δικαστηρίου το οποίο στη συνέχεια δηλώνει αναρμόδιο, διακόπτει την προθεσμία παραγραφής. Η νέα πενταετής προθεσμία παραγραφής αρχίζει να τρέχει μόνον αφότου εκδοθεί απόφαση με ισχύ δεδικασμένου ή επιτευχθεί εξωδικαστικός συμβιβασμός μεταξύ των ιδίων μερών και για την ίδια υπόθεση.

6. Όταν ο υπόλογος παρατείνει την προθεσμία πληρωμής για τον οφειλέτη σύμφωνα με το άρθρο 104, τούτο θεωρείται ότι συνιστά διακοπή της προθεσμίας παραγραφής. Η νέα πενταετής περίοδος παραγραφής αρχίζει να υπολογίζεται από την επομένη της εκπνοής της παράτασης της προθεσμίας πληρωμής.

7. Οι απαιτήσεις της Ένωσης δεν εισπράττονται μετά την εκπνοή της προθεσμίας παραγραφής, όπως προβλέπεται στις παραγράφους 2 έως 6.

Άρθρο 106

Εθνική μεταχείριση των απαιτήσεων της Ένωσης

Σε περίπτωση διαδικασίας αφερεγγυότητας, οι απαιτήσεις της Ένωσης έχουν την ίδια προτιμησιακή μεταχείριση με τις ανάλογες απαιτήσεις δημόσιων φορέων στα κράτη μέλη όπου διεξάγεται η διαδικασία αφερεγγυότητας.

Άρθρο 107

Πρόστιμα, λοιπές χρηματικές ποινές, κυρώσεις και παραγόμενοι τόκοι που επιβάλλονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης

1. Τα ποσά που εισπράττονται ως πρόστιμα, λοιπές χρηματικές ποινές και κυρώσεις, και κάθε παραγόμενος τόκος ή άλλα έσοδα που δημιουργούνται από αυτά δεν εγγράφονται στον προϋπολογισμό ενόσω οι αποφάσεις με τις οποίες επιβάλλονται είναι ή μπορούν ακόμη να γίνουν αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Τα ποσά που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εγγράφονται στον προϋπολογισμό όσο το δυνατόν συντομότερα μετά την εξάντληση όλων των ένδικων μέσων. Σε δεόντως αιτιολογημένες εξαιρετικές περιπτώσεις ή αν εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα μετά την 1η Σεπτεμβρίου του εκάστοτε οικονομικού έτους, τα ποσά μπορούν να εγγράφονται στον προϋπολογισμό του επόμενου οικονομικού έτους.

Για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 48 παράγραφος 2 στοιχείο β), τα αναγκαία ποσά που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου μπορούν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό έως το τέλος του επόμενου οικονομικού έτους.

Τα ποσά που πρέπει, σύμφωνα με απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να επιστραφούν στην οντότητα που τα έχει καταβάλει δεν εγγράφονται στον προϋπολογισμό.

3. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις αποφάσεις εκκαθάρισης λογαριασμών ή δημοσιονομικών διορθώσεων.

Άρθρο 108

Ανάκτηση προστίμων, άλλων χρηματικών ποινών ή κυρώσεων που επιβλήθηκαν από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης

1. Όταν το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιλαμβάνεται προσφυγής κατά απόφασης θεσμικού οργάνου της Ένωσης με την οποία επιβάλλεται πρόστιμο, άλλη χρηματική ποινή ή κύρωση δυνάμει της ΣΛΕΕ ή της Συνθήκης Ευρατόμ, και έως ότου εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα, ο οφειλέτης είτε εξοφλεί προσωρινά τα σχετικά ποσά καταβάλλοντάς τα στον τραπεζικό λογαριασμό που ορίζει ο υπόλογος της Επιτροπής είτε καταθέτει αποδεκτή για τον υπόλογο της Επιτροπής χρηματική εγγύηση. Η εγγύηση είναι ανεξάρτητη από την υποχρέωση καταβολής προστίμου, άλλης ποινής ή κύρωσης και μπορεί να εκτελεσθεί κατόπιν αιτήσεως. Καλύπτει την απαίτηση ως προς το οφειλόμενο κεφάλαιο και τους τόκους που ο οφειλέτης καταβάλλει στην περίπτωση της παραγράφου 3 στοιχείο β) με το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησής της, όπως δημοσιεύεται στη σειρά C της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, το οποίο ισχύει την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εγκρίθηκε η απόφαση για την επιβολή προστίμου, άλλης χρηματικής ποινής ή κύρωσης, προσαυξημένο κατά μιάμιση εκατοστιαία μονάδα, από την προθεσμία που ορίζεται στην απόφαση του θεσμικού οργάνου της Ένωσης για την επιβολή προστίμου, άλλης χρηματικής ποινής ή κύρωσης.

2. Η Επιτροπή μπορεί να επενδύει τα προσωρινώς εισπραχθέντα ποσά σε χρηματοπιστωτικά στοιχεία δίνοντας προτεραιότητα στον στόχο της ασφάλειας και της ρευστότητας σε σχέση με τα εν λόγω ποσά σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

3. Αφού εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα και εφόσον το πρόστιμο, η χρηματική ποινή ή η κύρωση επιβεβαιωθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή όταν η απόφαση επιβολής τέτοιου προστίμου, χρηματικής ποινής ή κύρωσης δεν είναι πλέον δυνατόν να γίνει αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λαμβάνεται ένα από τα ακόλουθα μέτρα:

α) τα προσωρινώς εισπραχθέντα ποσά και οι αποδόσεις αυτών εγγράφονται στον προϋπολογισμό σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 2·

β) εφόσον έχει συσταθεί χρηματοοικονομική εγγύηση, αυτή καταπίπτει και τα σχετικά ποσά εγγράφονται στον προϋπολογισμό.

Εφόσον το ποσό του προστίμου, της χρηματικής ποινής ή της κύρωσης έχει αυξηθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφαρμόζονται οι διατάξεις των στοιχείων α) και β) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου έως του ποσού της αρχικής απόφασης του θεσμικού οργάνου της Ένωσης ή, κατά περίπτωση, του ποσού που ορίζεται σε προηγούμενη απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας. Ο υπόλογος της Επιτροπής προβαίνει στην είσπραξη του ποσού που αντιστοιχεί στην αύξηση και τους οφειλόμενους τόκους κατά το άρθρο 99 παράγραφος 4, τα οποία εγγράφονται στον προϋπολογισμό.

4. Όταν το πρόστιμο, άλλη χρηματική ποινή ή η κύρωση έχει ακυρωθεί ή το ύψος της έχει μειωθεί, λαμβάνεται ένα από τα ακόλουθα μέτρα:

α) τα προσωρινώς εισπραχθέντα ποσά ή σε περίπτωση μείωσης, το αντίστοιχο μέρος αυτών επιστρέφονται στον εμπλεκόμενο τρίτο·

β) σε περίπτωση που έχει συσταθεί χρηματοοικονομική εγγύηση, αυτή αποδεσμεύεται αναλόγως.

Το ποσό ή το αντίστοιχο μέρος του ποσού που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο α) προσαυξάνεται με τόκους με βάση το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησής της, όπως αυτό δημοσιεύεται στη σειρά C της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και ισχύει την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εγκρίθηκε η απόφαση επιβολής προστίμου, άλλης χρηματικής ποινής ή κύρωσης, προσαυξημένο κατά μιάμιση εκατοστιαία μονάδα.

Οι επιστροφές δυνάμει του στοιχείου α) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου πραγματοποιούνται εντός 60 ημερών από την ακύρωση ή τη μείωση του προστίμου, άλλης χρηματικής ποινής ή κύρωσης, εκτός εάν δεν έχουν προσκομισθεί εγκαίρως τα αναγκαία δικαιολογητικά για την ταυτοποίηση του ενδιαφερόμενου τρίτου ή του τραπεζικού λογαριασμού του. Μετά τη λήξη της προαναφερθείσας προθεσμίας, ο πιστωτής δικαιούται τόκους υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 116 παράγραφος 5.

Άρθρο 109

Αντισταθμιστικοί τόκοι

Με την επιφύλαξη του άρθρου 99 παράγραφος 2 και του άρθρου 116 παράγραφος 5 και για περιπτώσεις εκτός των προστίμων, των χρηματικών ποινών και των κυρώσεων που αναφέρονται στα άρθρα 107 και 108, για τα ποσά που πρέπει να επιστραφούν σύμφωνα με απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ως αποτέλεσμα φιλικού διακανονισμού, ισχύει το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κατά τις κύριες πράξεις της επαναχρηματοδότησης, όπως αυτό δημοσιεύεται στη σειρά C της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την πρώτη ημερολογιακή ημέρα κάθε μήνα. Το επιτόκιο δεν είναι αρνητικό. Το επιτόκιο υπολογίζεται από την ημερομηνία πληρωμής του ποσού που πρέπει να επιστραφεί έως την ημερομηνία κατά την οποία καθίσταται απαιτητή η επιστροφή.

Στις περιπτώσεις στις οποίες το συνολικό επιτόκιο είναι αρνητικό, ορίζεται σε μηδέν τοις εκατό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Πράξεις δαπανών

Άρθρο 110

Αποφάσεις χρηματοδότησης

1. Της δημοσιονομικής δέσμευσης προηγείται απόφαση χρηματοδότησης που εκδίδεται από το θεσμικό όργανο της Ένωσης ή από την αρχή την οποία εξουσιοδοτεί το θεσμικό όργανο της Ένωσης. Οι αποφάσεις χρηματοδότησης είναι ετήσιες ή πολυετείς.

Το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου δεν ισχύει στην περίπτωση των πιστώσεων για τη λειτουργία κάθε θεσμικού οργάνου της Ένωσης στο πλαίσιο της διοικητικής του αυτονομίας, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχείο ε) μπορούν να εκτελεστούν χωρίς βασική πράξη, των δαπανών διοικητικής υποστήριξης και των συνεισφορών των οργανισμών της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71.

2. Η απόφαση χρηματοδότησης συνιστά ταυτόχρονα το ετήσιο ή πολυετές πρόγραμμα εργασίας και εγκρίνεται, κατά περίπτωση, το ταχύτερο δυνατό μετά την έγκριση του σχεδίου προϋπολογισμού και, καταρχήν, το αργότερο έως τις 31 Μαρτίου του έτους εκτέλεσης. Αν η σχετική βασική πράξη προβλέπει ειδικούς όρους για την έγκριση απόφασης χρηματοδότησης ή προγράμματος εργασίας ή αμφοτέρων, οι εν λόγω όροι εφαρμόζονται στο μέρος της απόφασης χρηματοδότησης που αποτελούν το πρόγραμμα εργασίας, σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της εν λόγω βασικής πράξης. Το μέρος που αποτελεί το πρόγραμμα εργασίας δημοσιεύεται στον δικτυακό τόπο του οικείου θεσμικού οργάνου της Ένωσης αμέσως μετά την έγκρισή του και πριν την εκτέλεσή του.

Η απόφαση χρηματοδότησης ορίζει το συνολικό ποσό που καλύπτει και περιλαμβάνει περιγραφή των ενεργειών που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν. Ορίζει ειδικά:

- α) τη βασική πράξη και τη γραμμή του προϋπολογισμού·
- β) τους επιδιωκόμενους στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα·
- γ) τις μεθόδους εφαρμογής·
- δ) τυχόν επιπλέον πληροφορίες που απαιτούνται από τη βασική πράξη για το πρόγραμμα εργασίας.

3. Επιπροσθέτως με τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 2, η απόφαση χρηματοδότησης ορίζει τα ακόλουθα:

- α) για τις επιχορηγήσεις: το είδος των αιτούντων στους οποίους στοχεύει η πρόσκληση υποβολής προτάσεων ή η απευθείας ανάθεση· το συνολικό ύψος των πιστώσεων που έχουν διατεθεί από τον προϋπολογισμό για επιχορηγήσεις·
- β) για τις δημόσιες προμήθειες: το συνολικό ύψος των πιστώσεων που έχουν διατεθεί από τον προϋπολογισμό για τις δημόσιες προμήθειες·
- γ) για τις συνεισφορές σε καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 238: τις πιστώσεις που διατίθενται για το καταπιστευματικό ταμείο στη διάρκεια του έτους καθώς και τα ποσά που προγραμματίζονται για τη διάρκειά του από τον προϋπολογισμό καθώς και από άλλους δωρητές·
- δ) για τα βραβεία: το είδος των συμμετεχόντων στο οποίο στοχεύει ο διαγωνισμός, το συνολικό ύψος των πιστώσεων που έχουν διατεθεί από τον προϋπολογισμό για τον διαγωνισμό και ειδική αναφορά στα βραβεία μοναδιαίας αξίας 1 000 000 EUR και άνω·

- ε) για τα χρηματοδοτικά μέσα: το ποσό που διατίθεται στο χρηματοδοτικό μέσο·
- στ) σε περίπτωση έμμεσης διαχείρισης: το πρόσωπο ή την οντότητα που συμμετέχει στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης βάσει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), ή τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την επιλογή του εν λόγω προσώπου ή της εν λόγω οντότητας·
- ζ) για τις συνεισφορές σε συνδυαστικούς μηχανισμούς ή σε πλατφόρμες: το ποσό που διατίθεται στον συνδυαστικό μηχανισμό ή την πλατφόρμα και τον κατάλογο των οντοτήτων που συμμετέχουν στον συνδυαστικό μηχανισμό ή την πλατφόρμα·
- η) για τις δημοσιονομικές εγγυήσεις: το ποσό της ετήσιας πρόβλεψης και, κατά περίπτωση, το ποσό της δημοσιονομικής εγγύησης που αποδεσμεύεται.

4. Ο κύριος διατάκτης δύναται να προσθέτει όποιες συμπληρωματικές πληροφορίες κρίνει κατάλληλες είτε στην αντίστοιχη απόφαση χρηματοδότησης που συνιστά το πρόγραμμα εργασίας είτε σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο που δημοσιεύεται στον δικτυακό τόπο του θεσμικού οργάνου της Ένωσης.

Μια απόφαση πολυετούς χρηματοδότησης είναι συμβατή με τον δημοσιονομικό προγραμματισμό στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 41 παράγραφος 2 και καθιστά σαφές ότι η εφαρμογή της απόφασης εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα δημοσιονομικών πιστώσεων για τα αντίστοιχα οικονομικά έτη μετά την έγκριση του προϋπολογισμού ή όπως προβλέπεται στο σύστημα των προσωρινών δωδεκατημορίων.

5. Με την επιφύλαξη ειδικής διάταξης της βασικής πράξης, κάθε ουσιαστικής μεταβολή σε απόφαση χρηματοδότησης που έχει ήδη εκδοθεί ακολουθεί την ίδια διαδικασία με την αρχική απόφαση.

Άρθρο 111

Πράξεις δαπανών

1. Κάθε δαπάνη αποτελεί αντικείμενο ανάληψης, εκκαθάρισης, εντολής πληρωμής και πληρωμής.

Κατά την εκπνοή των περιόδων που αναφέρονται στο άρθρο 114, το μη εκτελεσθέν υπόλοιπο αυτών των δημοσιονομικών δεσμεύσεων αποδεσμεύεται.

Κατά την εκτέλεση των πράξεων, ο αρμόδιος διατάκτης μεριμνά ώστε οι δαπάνες να συμμορφώνονται με τις Συνθήκες, τον προϋπολογισμό, τον παρόντα κανονισμό και με τις λοιπές πράξεις που εκδίδονται δυνάμει των Συνθηκών, καθώς και με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

2. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις και οι νομικές δεσμεύσεις εγκρίνονται από τον ίδιο διατάκτη, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Ειδικότερα, στον τομέα της βοήθειας για τη διαχείριση κρίσεων και των επιχειρήσεων ανθρωπιστικής βοήθειας, οι νομικές δεσμεύσεις είναι δυνατό να υπογράφονται από τους επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης ή, όταν αυτοί απουσιάζουν, από τους αναπληρωτές τους, βάσει των εντολών του αρμόδιου διατάκτη της Επιτροπής, ο οποίος παραμένει, ωστόσο, πλήρως υπεύθυνος για την υποκείμενη πράξη. Το προσωπικό που απασχολείται από την Επιτροπή στον τομέα της βοήθειας για τη διαχείριση κρίσεων και των επιχειρήσεων ανθρωπιστικής βοήθειας δύναται να υπογράφει νομικές δεσμεύσεις που συνδέονται με πληρωμές που εκτελούνται από πάγιες προκαταβολές, αξίας έως 2 500 EUR.

Ο αρμόδιος διατάκτης προβαίνει σε δημοσιονομική δέσμευση πριν αναλάβει νομική δέσμευση έναντι τρίτων, πριν προβεί σε προβλέψεις δημοσιονομικών υποχρεώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 214 ή πριν μεταφέρει κεφάλαια σε καταπιστευματικό ταμείο της Ένωσης βάσει του άρθρου 238.

Το δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζεται:

- α) στις νομικές δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται μετά την κήρυξη καταστάσεως κρίσεως στο πλαίσιο σχεδίων για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ακολουθεί η Επιτροπή ή οποιοδήποτε άλλο όργανο της Ένωσης στο πλαίσιο της διοικητικής αυτονομίας τους·
- β) στην περίπτωση επιχειρήσεων ανθρωπιστικής βοήθειας, επιχειρήσεων πολιτικής προστασίας και βοήθειας για τη διαχείριση κρίσεων, αν η αποτελεσματικότητα της παρέμβασης της Ένωσης απαιτεί την άμεση ανάληψη νομικής δέσμευσης έναντι τρίτων και εάν δεν είναι δυνατός ο εκ των προτέρων καταλογισμός της ατομικής δημοσιονομικής δέσμευσης·
- γ) σε μη χρηματοοικονομικές δωρεές.

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο τρίτο εδάφιο στοιχείο β), η δημοσιονομική δέσμευση καταλογίζεται αμέσως μετά την ανάληψη νομικής δέσμευσης έναντι τρίτων.

3. Ο αρμόδιος διατάκτης προβαίνει σε εκκαθάριση δαπάνης αποδεχόμενος ότι μια δαπάνη επιβαρύνει τον προϋπολογισμό, έχοντας προηγουμένως ελέγξει τα δικαιολογητικά έγγραφα που πιστοποιούν τα δικαιώματα του πιστωτή σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στη νομική δέσμευση, εφόσον υπάρχει νομική δέσμευση. Για τον εν λόγω σκοπό, ο αρμόδιος διατάκτης:

- α) επαληθεύει την ύπαρξη των δικαιωμάτων εισπραξης του πιστωτή·
- β) προσδιορίζει ή επαληθεύει την ύπαρξη και το ποσό της απαίτησης με την ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια»·
- γ) επαληθεύει τους όρους υπό τους οποίους η απαίτηση καθίσταται απαιτητή.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, η εκκαθάριση δαπάνης εφαρμόζεται επίσης στις ενδιάμεσες και τελικές εκδόσεις που δεν συνδέονται με αίτηση πληρωμής· σε αυτές τις περιπτώσεις, οι συνέπειες αφορούν το λογιστικό σύστημα μόνο σε επίπεδο γενικής λογιστικής.

4. Η απόφαση εκκαθάρισης εκφράζεται μέσω ηλεκτρονικά ασφαλούς υπογραφής, σύμφωνα με το άρθρο 149, από τον αρμόδιο διατάκτη ή από τεχνικά αρμόδιο μέλος του προσωπικού, δεόντως εξουσιοδοτημένο με επίσημη απόφαση του αρμόδιου διατάκτη ή, κατ' εξαίρεση, για τα μη μηχανογραφημένα έγγραφα, με σφραγίδα η οποία περιλαμβάνει την εν λόγω υπογραφή.

Με την ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια» ο αρμόδιος διατάκτης ή τεχνικά αρμόδιο μέλος του προσωπικού, δεόντως εξουσιοδοτημένο από τον αρμόδιο διατάκτη, πιστοποιεί:

- α) για προχρηματοδοτήσεις: ότι πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στη νομική δέσμευση για την πληρωμή της προχρηματοδότησης·
- β) για τις ενδιάμεσες πληρωμές και τις πληρωμές υπολοίπου σε συμβάσεις: ότι οι προβλεπόμενες στη σύμβαση υπηρεσίες έχουν όντως παρασχεθεί, τα αγαθά έχουν όντως παραδοθεί, ή οι εργασίες έχουν όντως εκτελεστεί·
- γ) για τις ενδιάμεσες πληρωμές και τις πληρωμές υπολοίπου σε επιχορηγήσεις: ότι η ενέργεια ή το πρόγραμμα εργασίας που εκτελεί ο δικαιούχος συμφωνούν καθ' όλα με τη σύμβαση ή απόφαση επιχορήγησης, καθώς επίσης, κατά περίπτωση, ότι οι δαπάνες που δήλωσε ο δικαιούχος είναι επιλέξιμες.

Στην περίπτωση που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο στοιχείο γ), οι εκτιμήσεις κόστους δεν θεωρείται ότι συμμορφώνονται με τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που καθορίζονται στο άρθρο 189 παράγραφος 3. Η ίδια αρχή εφαρμόζεται επίσης στις ενδιάμεσες και τελικές εκδόσεις που δεν συνδέονται με αίτηση πληρωμής.

5. Προκειμένου να επιτρέψει τη δαπάνη, ο αρμόδιος διατάκτης, αφού προηγουμένως επαληθεύσει ότι οι πιστώσεις είναι διαθέσιμες, εκδίδει εντολή πληρωμής με την οποία ζητά από τον υπόλογο να καταβάλει το ποσό της δαπάνης που έχει ήδη εκκαθαριστεί.

Οσάκις πραγματοποιούνται περιοδικές πληρωμές για παρεχόμενες υπηρεσίες, περιλαμβανομένης της εκμίσθωσης, ή παραδιδόμενα αγαθά, ο διατάκτης δύναται, υπό την αίρεση της ανάλυσης κινδύνων που πραγματοποιεί, να διατάξει την εφαρμογή συστήματος άμεσης χρέωσης από πάγια προκαταβολή. Η διαταγή εφαρμογής τέτοιου συστήματος μπορεί επίσης να γίνει με ρητή εξουσιοδότηση του υπολόγου, σύμφωνα με το άρθρο 86 παράγραφος 3.

Άρθρο 112

Είδη δημοσιονομικών δεσμεύσεων

1. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις κατατάσσονται σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- α) ατομικές: όταν ο αποδέκτης και το ποσό της δαπάνης έχουν προσδιορισθεί ή όταν πραγματοποιείται δημοσιονομική δέσμευση για τις προβλέψεις δημοσιονομικών υποχρεώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 214·
- β) συνολικές: όταν τουλάχιστον ένα από τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για τον καθορισμό της ατομικής δέσμευσης δεν έχει προσδιορισθεί·
- γ) προσωρινές: για την κάλυψη των τρεχουσών διαχειριστικών δαπανών του ΕΓΤΕ όπως αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 ή τρεχουσών διαχειριστικών δαπανών στις περιπτώσεις όπου είτε το ποσό είτε οι τελικοί αποδέκτες δεν έχουν προσδιορισθεί οριστικά.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου στοιχείο γ), οι τρέχουσες διοικητικές δαπάνες που σχετίζονται με τις αντιπροσωπείες και τα γραφεία της Ένωσης μπορούν επίσης να καλύπτονται από προσωρινές δεσμεύσεις προϋπολογισμού όταν το ποσό και ο τελικός αποδέκτης έχουν προσδιορισθεί.

2. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για την ανάληψη ενεργειών των οποίων η υλοποίηση εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη μπορούν να κατανέμονται σε περισσότερα οικονομικά έτη με ετήσιες δόσεις, μόνον όταν αυτό προβλέπεται από τη βασική πράξη ή όταν αφορούν διοικητικές δαπάνες.

3. Η συνολική δημοσιονομική δέσμευση πραγματοποιείται βάσει απόφασης χρηματοδότησης.

Η συνολική δημοσιονομική δέσμευση πραγματοποιείται το αργότερο πριν από τη λήψη της απόφασης για τους αποδέκτες και τα ποσά και, όταν η εκτέλεση των σχετικών πιστώσεων συνεπάγεται την έγκριση προγράμματος εργασίας, το νωρίτερο μετά την έγκριση του εν λόγω προγράμματος.

4. Η συνολική δημοσιονομική δέσμευση υλοποιείται με τη σύναψη συμφωνίας χρηματοδότησης η οποία προβλέπει τη μεταγενέστερη σύναψη μιας ή περισσότερων νομικών δεσμεύσεων, με την ανάληψη μιας ή περισσότερων νομικών δεσμεύσεων ή με τις προβλέψεις δημοσιονομικών υποχρεώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 214.

Οι χρηματοδοτικές συμβάσεις, οι οποίες υπάγονται στον τομέα της άμεσης χρηματοδοτικής βοήθειας προς τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της δημοσιονομικής στήριξης, και οι οποίες αποτελούν νομικές δεσμεύσεις, μπορούν να οδηγούν σε πληρωμές χωρίς ανάληψη άλλων νομικών δεσμεύσεων.

Στην περίπτωση που η συνολική δημοσιονομική δέσμευση υλοποιείται με τη σύναψη χρηματοδοτικής σύμβασης, η παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο δεν εφαρμόζεται.

5. Η έγκριση καθεμιάς από τις ατομικές νομικές δεσμεύσεις σε συνέχεια συνολικής δημοσιονομικής δέσμευσης εγγράφεται, πριν από την υπογραφή της, από τον αρμόδιο διατάκτη στην κεντρική λογιστική του προϋπολογισμού με καταλογισμό στη συνολική δημοσιονομική δέσμευση.

6. Οι προσωρινές δημοσιονομικές δεσμεύσεις υλοποιούνται με την ανάληψη μίας ή περισσότερων νομικών δεσμεύσεων που παρέχουν το δικαίωμα για μεταγενέστερες πληρωμές. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που συνδέονται με δαπάνες διαχείρισης του προσωπικού, δαπάνες μελών ή πρώην μελών θεσμικού οργάνου της Ένωσης ή με δαπάνες επικοινωνίας στις οποίες υποβάλλονται τα θεσμικά όργανα της Ένωσης για την κάλυψη της επικαιρότητας της Ένωσης, ή στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο παράρτημα Ι σημείο 14.5, είναι δυνατό να υλοποιούνται απευθείας με πληρωμές χωρίς την ανάληψη προηγούμενων νομικών δεσμεύσεων.

Άρθρο 113

Δεσμεύσεις κονδυλίων για πιστώσεις του ΕΓΤΕ

1. Για κάθε οικονομικό έτος, οι πιστώσεις του ΕΓΤΕ περιλαμβάνουν μη διαχωριζόμενες πιστώσεις για τα έξοδα σχετικά με μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116. Οι δαπάνες που σχετίζονται με τα μέτρα στα οποία αναφέρεται το άρθρο 5 παράγραφος 3 και το άρθρο 7 του εν λόγω κανονισμού, με την εξαίρεση των μέτρων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο μη επιχειρησιακής τεχνικής βοήθειας και των συνεισφορών σε εκτελεστικούς οργανισμούς, καλύπτονται με διαχωριζόμενες πιστώσεις.

2. Οι αποφάσεις της Επιτροπής που καθορίζουν τα ποσά των επιστροφών για τις σχετικές με το ΕΓΤΕ δαπάνες των κρατών μελών είναι δυνατόν να συνιστούν συνολικές προσωρινές δημοσιονομικές δεσμεύσεις, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το συνολικό ύψος των πιστώσεων στον προϋπολογισμό που εγγράφονται για το ΕΓΤΕ.

3. Οι συνολικές προσωρινές δημοσιονομικές δεσμεύσεις για το ΕΓΤΕ που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ενός οικονομικού έτους και δεν καταλήγουν, πριν από την 1η Φεβρουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους, σε δεσμεύσεις με λεπτομερή εγγραφή σε γραμμές του προϋπολογισμού, ακυρώνονται στο πλαίσιο του εν λόγω οικονομικού έτους.

4. Όταν συνιστώνται οι συνολικές προσωρινές δημοσιονομικές δεσμεύσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται από τις αρχές και τους οργανισμούς που αναφέρονται στους κανόνες σχετικά με το ΕΓΤΕ υπόκεινται, εντός δύο μηνών από την παραλαβή των καταστάσεων που διαβιβάζονται από τα κράτη μέλη, σε δέσμευση ανά κεφάλαιο, άρθρο και θέση. Τέτοιες δεσμεύσεις είναι δυνατές και μετά την προθεσμία αυτή των δύο μηνών, οσάκις είναι αναγκαία μια διαδικασία μεταφοράς πιστώσεων αναφερόμενη στις σχετικές γραμμές του προϋπολογισμού. Με την εξαίρεση των περιπτώσεων όπου δεν έχουν ήδη πραγματοποιηθεί πληρωμές από τα κράτη μέλη, ή οσάκις η επιλεξιμότητα τίθεται εν αμφιβόλω, τα ποσά καταλογίζονται ως πληρωμές εντός της ίδιας διμήνης προθεσμίας.

Οι δεσμεύσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου αφαιρούνται από τις συνολικές προσωρινές δημοσιονομικές δεσμεύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

5. Οι παράγραφοι 2 και 3 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη της εξέτασης και αποδοχής των λογαριασμών.

Άρθρο 114

Προθεσμίες για την υποβολή δεσμεύσεων

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 111 παράγραφος 2 και του άρθρου 270 παράγραφος 3, οι νομικές δεσμεύσεις που αφορούν ατομικές ή προσωρινές δημοσιονομικές δεσμεύσεις αναλαμβάνονται πριν από τις 31 Δεκεμβρίου του έτους ν, το οποίο ορίζεται ως το έτος εντός του οποίου έγινε η δημοσιονομική δέσμευση.

2. Οι συνολικές δημοσιονομικές δεσμεύσεις καλύπτουν το συνολικό κόστος των αντίστοιχων νομικών δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί, ή το ποσό των προβλέψεων δημοσιονομικών υποχρεώσεων που έχουν πραγματοποιηθεί όπως αναφέρεται στο άρθρο 214, έως την 31η Δεκεμβρίου του έτους ν+1.

Στις περιπτώσεις όπου η συνολική δημοσιονομική δέσμευση οδηγεί στην απονομή βραβείου το οποίο αναφέρεται στον τίτλο IX, η νομική δέσμευση στην οποία αναφέρεται το άρθρο 210 παράγραφος 4 αναλαμβάνεται έως τις 31 Δεκεμβρίου του έτους ν+3.

Όσον αφορά τις εξωτερικές ενέργειες, στις περιπτώσεις όπου η συνολική δημοσιονομική δέσμευση οδηγεί στη σύναψη συμφωνίας χρηματοδότησης με τρίτη χώρα, οι συμφωνίες χρηματοδότησης συνάπτονται έως τις 31 Δεκεμβρίου του έτους ν+1. Σε αυτή την περίπτωση, η συνολική δημοσιονομική δέσμευση καλύπτει το συνολικό κόστος των νομικών δεσμεύσεων που υλοποιούν τη συναφθείσα συμφωνία χρηματοδότησης εντός περιόδου τριών ετών από την ημερομηνία σύναψης της χρηματοδοτικής συμφωνίας.

Ωστόσο, στις ακόλουθες περιπτώσεις η συνολική δημοσιονομική δέσμευση καλύπτει το συνολικό κόστος των νομικών δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται έως το πέρας της περιόδου υλοποίησης της συμφωνίας χρηματοδότησης:

- α) ενέργειες πολλαπλών δωρητών·
- β) συνδυαστικές πράξεις·
- γ) νομικές δεσμεύσεις που αφορούν τις δραστηριότητες επικοινωνίας και προβολής, τον λογιστικό έλεγχο και την αξιολόγηση·
- δ) στις ακόλουθες εξαιρετικές περιπτώσεις:
 - i) τροποποιήσεις των νομικών δεσμεύσεων που έχουν ήδη αναληφθεί·
 - ii) νομικές δεσμεύσεις που πρόκειται να αναληφθούν μετά την πρόωρη λήξη υφιστάμενης νομικής δέσμευσης·
 - iii) αλλαγές του φορέα υλοποίησης.

3. Η παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο δεν ισχύει για τα πολυετή προγράμματα που υλοποιούνται μέσω τμηματικών δεσμεύσεων σύμφωνα με:

- α) τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947·
- β) τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1529·
- γ) τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴⁷⁾, όσον αφορά τα προγράμματα εξωτερικής συνεργασίας·
- δ) την απόφαση (ΕΕ) 2021/1764·
- ε) τον κανονισμό (Ευρατόμ) 2021/948.

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, οι πιστώσεις αποδεσμεύονται αυτομάτως από την Επιτροπή σύμφωνα με τους τομεακούς κανόνες.

4. Οι ατομικές και οι προσωρινές δημοσιονομικές δεσμεύσεις για ενέργειες των οποίων η υλοποίηση εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη περιλαμβάνουν, εκτός εάν πρόκειται για δαπάνες προσωπικού, καταληκτική ημερομηνία εκτέλεσης που καθορίζεται σύμφωνα με τους όρους των νομικών δεσμεύσεων στις οποίες παραπέμπουν και λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

⁽⁴⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 94).

5. Τυχόν τμήματα δημοσιονομικών δεσμεύσεων που δεν έχουν εκτελεσθεί με πληρωμές έξι μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία για εκτέλεση αποτελούν αντικείμενο αποδέσμευσης.

6. Το ποσό δημοσιονομικής δέσμευσης για την οποία δεν πραγματοποιήθηκε καμία πληρωμή κατά την έννοια του άρθρου 115 επί διάστημα δύο ετών μετά την θέση σε ισχύ της νομικής δέσμευσης, αποδεσμεύεται, εκτός αν το ποσό αυτό σχετίζεται με υποθέσεις που τελούν υπό εξέταση ενώπιον δικαστηρίων ή διαιτητικών φορέων, στις οποίες η νομική δέσμευση έχει τη μορφή συμφωνίας χρηματοδότησης με τρίτη χώρα, ή σε περίπτωση ύπαρξης ειδικών διατάξεων σε ειδικούς τομεακούς κανόνες.

Άρθρο 115 Είδη πληρωμών

1. Η πληρωμή των δαπανών πραγματοποιείται από τον υπόλογο εντός του ορίου των διαθέσιμων χρηματικών ποσών.
2. Η πληρωμή στηρίζεται στην απόδειξη ότι η αντίστοιχη ενέργεια είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις της σύμβασης, της συμφωνίας ή της βασικής πράξης και καλύπτει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες πράξεις:

α) πληρωμή του συνόλου των οφειλόμενων ποσών·

β) πληρωμή των οφειλόμενων ποσών με οποιονδήποτε από τους ακόλουθους τρόπους:

- i) προχρηματοδότηση η οποία παρέχει χρηματικό απόθεμα που μπορεί να κατατμηθεί σε καταβολές σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης· τέτοιο ποσό προχρηματοδότησης πληρώνεται είτε βάσει της σύμβασης, της συμφωνίας ή της βασικής πράξης, είτε βάσει δικαιολογητικών εγγράφων που επιτρέπουν να εξακριβώνεται η συμμόρφωση προς τους όρους της οικείας σύμβασης ή συμφωνίας·
- ii) μία ή περισσότερες ενδιάμεσες πληρωμές ως αντάλλαγμα μερικής εκτέλεσης της ενέργειας ή μερικής εκτέλεσης της σύμβασης ή συμφωνίας που μπορεί να εκκαθαρίζεται εν όλω ή εν μέρει την προχρηματοδότηση, με την επιφύλαξη της βασικής πράξης·
- iii) μία πληρωμή του υπολοίπου των οφειλόμενων ποσών όταν η ενέργεια έχει εκτελεστεί πλήρως ή η σύμβαση ή η συμφωνία έχει εκτελεστεί πλήρως·

γ) καταβολή πρόβλεψης στο κοινό ταμείο εγγυήσεων που συστήνεται δυνάμει του άρθρου 215.

Η πληρωμή του υπολοίπου εκκαθαρίζει όλες τις προηγούμενες πληρωμές. Εκδίδεται ένταλμα είσπραξης για την ανάκτηση μη χρησιμοποιηθέντων ποσών.

3. Η λογιστική του προϋπολογισμού διακρίνει τα διάφορα είδη πληρωμών που αναφέρονται στην παράγραφο 2 κατά τον χρόνο της εκτέλεσης κάθε πληρωμής.

4. Οι λογιστικοί κανόνες που αναφέρονται στο άρθρο 80 περιλαμβάνουν τους κανόνες για την εκκαθάριση των προχρηματοδοτήσεων στους λογαριασμούς και για τη βεβαίωση της επιλεξιμότητας των δαπανών.

5. Οι πληρωμές προχρηματοδότησης αποτελούν αντικείμενο τακτικής εκκαθάρισης από τον αρμόδιο διατάκτη, ανάλογα με την οικονομική φύση του σχεδίου και το αργότερο κατά τη λήξη του. Η εκκαθάριση διενεργείται με βάση στοιχεία για τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες ή την επιβεβαίωση για την εκπλήρωση των όρων πληρωμής σύμφωνα με άρθρο 125 μετά την εκκαθάριση που διενεργεί ο διατάκτης σύμφωνα με το άρθρο 111 παράγραφος 3.

Όσον αφορά τις συμφωνίες επιχορήγησης, τις συμβάσεις ή τις συμφωνίες συνεισφοράς αξίας άνω των 5 000 000 EUR, στο τέλος κάθε έτους διατίθενται στον διατάκτη τουλάχιστον οι πληροφορίες που απαιτούνται για τον υπολογισμό μιας εύλογης εκτίμησης των δαπανών. Αυτές οι πληροφορίες δεν χρησιμοποιούνται για την εκκαθάριση των προχρηματοδοτήσεων, μπορούν ωστόσο να χρησιμοποιηθούν από τον διατάκτη και τον υπόλογο για την τήρηση του άρθρου 82 παράγραφος 2.

Για τους σκοπούς του δεύτερου εδαφίου, περιλαμβάνονται κατάλληλες διατάξεις στις ισχύουσες νομικές δεσμεύσεις.

Άρθρο 116

Προθεσμίες πληρωμής

1. Οι προθεσμίες για την πραγματοποίηση των πληρωμών είναι οι εξής:
 - α) 90 ημερολογιακές ημέρες για τις συμφωνίες συνεισφοράς, τις συμβάσεις και τις συμφωνίες επιχορήγησης για τεχνικές υπηρεσίες ή ενέργειες που είναι ιδιαίτερος πολύπλοκο να αξιολογηθούν και για τις οποίες η πληρωμή υπόκειται σε έγκριση έκθεσης ή πιστοποιητικού·
 - β) 60 ημερολογιακές ημέρες για όλες τις άλλες συμφωνίες συνεισφοράς, συμβάσεις και συμφωνίες επιχορήγησης για τις οποίες η πληρωμή υπόκειται σε έγκριση έκθεσης ή πιστοποιητικού·
 - γ) 30 ημερολογιακές ημέρες για όλες τις άλλες συμφωνίες συνεισφοράς, συμβάσεις και συμφωνίες επιχορήγησης.

2. Τα χρονικά πλαίσια για την καταβολή των πληρωμών νοούνται ότι περιλαμβάνουν την εκκαθάριση, την εντολή πληρωμής και την πληρωμή των δαπανών.

Αρχίζουν να υπολογίζονται από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης πληρωμής.

3. Μια αίτηση πληρωμής καταχωρίζεται το ταχύτερο δυνατόν από την εξουσιοδοτημένη υπηρεσία του αρμόδιου διατάκτη, και ως ημερομηνία παραλαβής της θεωρείται η ημερομηνία καταχώρισής της.

Ως ημερομηνία πληρωμής νοείται η ημερομηνία κατά την οποία χρεώνεται ο λογαριασμός του θεσμικού οργάνου της Ένωσης.

Μια αίτηση πληρωμής περιλαμβάνει τα ακόλουθα ουσιώδη στοιχεία:

- α) τα στοιχεία ταυτότητας του πιστωτή·
- β) το ποσό·
- γ) το νόμισμα·
- δ) την ημερομηνία.

Το ηλεκτρονικό τιμολόγιο στις δημόσιες προμήθειες περιλαμβάνει τα ακόλουθα ουσιώδη στοιχεία:

- α) αναγνωριστικά της επεξεργασίας και του τιμολογίου·
- β) χρονική περίοδο του τιμολογίου·
- γ) στοιχεία του αναδόχου·
- δ) στοιχεία της αναθέτουσας αρχής·
- ε) στοιχεία του φορολογικού αντιπροσώπου του αναδόχου·
- στ) αριθμό αναφοράς της σύμβασης·
- ζ) λεπτομερή στοιχεία παράδοσης·
- η) οδηγίες για την πληρωμή·
- θ) στοιχεία που αφορούν απαλλαγή ή επιβάρυνση·
- ι) πληροφορίες για το συγκεκριμένο στοιχείο του τιμολογίου·
 - ια) συνολικά ποσά του τιμολογίου·
 - ιβ) ανάλυση του ΦΠΑ (κατά περίπτωση)·
 - ιγ) νόμισμα.

Σε περίπτωση μη αναγραφής ενός τουλάχιστον από τα ουσιώδη στοιχεία, η αίτηση πληρωμής απορρίπτεται.

Ο πιστωτής ενημερώνεται γραπτώς για την απόρριψη και για τους λόγους της απόρριψης το ταχύτερο δυνατόν και οπωσδήποτε εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης πληρωμής.

4. Η προθεσμία πληρωμής μπορεί να ανασταλεί από τον αρμόδιο διατάκτη εάν:

α) δεν οφείλεται το ποσό της αίτησης πληρωμής· ή

β) δεν έχουν προσκομισθεί τα ενδεδειγμένα δικαιολογητικά.

Αν περιέλθουν σε γνώση του αρμόδιου διατάκτη πληροφορίες που δημιουργούν αμφιβολίες ως προς την επιλεξιμότητα των δαπανών που εμφανίζονται σε αίτηση πληρωμής, ο διατάκτης δύναται να αναστείλει την προθεσμία πληρωμής με σκοπό να επαληθεύσει, μεταξύ άλλων διενεργώντας επιτόπιους ελέγχους, ότι οι δαπάνες είναι επιλέξιμες. Η παρέλευση του υπολειπόμενου χρόνου για την πληρωμή αρχίζει να υπολογίζεται από την ημερομηνία παραλαβής των ζητούμενων πληροφοριών ή των αναθεωρημένων εγγράφων ή διενέργειας της αναγκαίας περαιτέρω επαλήθευσης, συμπεριλαμβανομένων των επιτόπιων ελέγχων.

Οι ενδιαφερόμενοι πιστωτές ενημερώνονται εγγράφως για τους λόγους της αναστολής αυτής.

5. Εκτός από την περίπτωση των κρατών μελών, της ΕΤΕπ και του ΕΤΕ, κατά την εκπνοή των προθεσμιών που προβλέπονται στην παράγραφο 1, ο πιστωτής δικαιούται τόκους υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) τα επιτόκια είναι εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 99 παράγραφος 2·

β) οι τόκοι οφείλονται για το χρονικό διάστημα από την ημερολογιακή ημέρα που έπεται της εκπνοής της προθεσμίας πληρωμής που ορίζεται στην παράγραφο 1 μέχρι και την ημέρα πληρωμής.

Ωστόσο, σε περίπτωση που οι τόκοι που υπολογίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου δεν υπερβαίνουν τα 200 EUR, καταβάλλονται στον πιστωτή μόνον εφόσον αυτός υποβάλει σχετική αίτηση εντός δύο μηνών από τη λήψη της καθυστερημένης πληρωμής.

6. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την τήρηση και την αναστολή των προθεσμιών που καθορίζονται στις παραγράφους 1 ως 4 του παρόντος άρθρου. Η έκθεση της Επιτροπής επισυνάπτεται στη σύνοψη των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων που προβλέπονται στο άρθρο 74 παράγραφος 9.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Εσωτερικός ελεγκτής

Άρθρο 117

Διορισμός του εσωτερικού ελεγκτή

1. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης ορίζει καθήκοντα εσωτερικού ελέγχου που ασκούνται σύμφωνα με τα σχετικά διεθνή πρότυπα. Ο εσωτερικός ελεγκτής, που διορίζεται από το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης, υπέχει ευθύνη έναντι αυτού όσον αφορά την επαλήθευση της εύρυθμης λειτουργίας των συστημάτων και των διαδικασιών εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Ο εσωτερικός ελεγκτής δεν μπορεί να είναι ούτε διατάκτης ούτε υπόλογος.

2. Για τους σκοπούς του εσωτερικού ελέγχου της ΕΥΕΔ, οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης που ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 2, υπόκεινται στις ελεγκτικές εξουσίες του εσωτερικού ελεγκτή της Επιτροπής όσον αφορά τα καθήκοντα δημοσιονομικής διαχείρισης που τους έχουν ανατεθεί με δευτερεύουσα μεταβίβαση.

Ο εσωτερικός ελεγκτής της Επιτροπής ενεργεί επίσης ως εσωτερικός ελεγκτής της ΕΥΕΔ όσον αφορά την εκτέλεση του τμήματος του προϋπολογισμού σχετικά με την ΕΥΕΔ.

3. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης διορίζει τον εσωτερικό ελεγκτή του σύμφωνα με κανόνες προσαρμοσμένους στις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες του. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τον διορισμό του εσωτερικού ελεγκτή του.

4. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης ορίζει, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες του, το πεδίο αποστολής του εσωτερικού ελεγκτή του και θεσπίζει λεπτομερώς τους στόχους και τις διαδικασίες άσκησης του έργου του εσωτερικού ελέγχου, τηρώντας τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα στον τομέα του εσωτερικού ελέγχου.

5. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης δύναται να διορίζει ως εσωτερικό ελεγκτή, λόγω των ιδιαίτερων προσόντων του, μόνιμο υπάλληλο ή μέλος του λοιπού προσωπικού διεπόμενο από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, επιλεγόμενο μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών.
6. Όταν δύο ή περισσότερα θεσμικά όργανα της Ένωσης διορίζουν τον ίδιο εσωτερικό ελεγκτή, λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε η επίκληση της ευθύνης του εσωτερικού ελεγκτή να γίνεται υπό τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 121.
7. Όταν παύουν τα καθήκοντα του εσωτερικού ελεγκτή του, κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης ενημερώνει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Άρθρο 118

Αρμοδιότητες και καθήκοντα του εσωτερικού ελεγκτή

1. Ο εσωτερικός ελεγκτής συμβουλεύει το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης ως προς την αντιμετώπιση των κινδύνων, διατυπώνοντας ανεξάρτητα τη γνώμη του σχετικά με την ποιότητα των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και εκδίδοντας συστάσεις για τη βελτίωση των όρων εκτέλεσης των πράξεων και για την προώθηση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Ο εσωτερικός ελεγκτής είναι ιδίως επιφορτισμένος:

- α) με την εκτίμηση της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών συστημάτων διαχείρισης, καθώς και της απόδοσης των υπηρεσιών κατά την υλοποίηση της εκάστοτε πολιτικής, των προγραμμάτων και των ενεργειών σε σχέση με τους αντίστοιχους κινδύνους τους·
- β) με την αξιολόγηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού και λογιστικού ελέγχου που εφαρμόζονται σε κάθε πράξη εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

2. Ο εσωτερικός ελεγκτής ασκεί τα καθήκοντά του ως προς όλες τις δραστηριότητες και τις υπηρεσίες του οικείου θεσμικού οργάνου της Ένωσης. Διαθέτει πλήρη και απεριόριστη πρόσβαση σε κάθε πληροφορία που απαιτείται για την άσκηση των καθηκόντων του, εν ανάγκη και επιτόπου, τόσο στα κράτη μέλη όσο και σε τρίτες χώρες.

Ο εσωτερικός ελεγκτής λαμβάνει υπόψη του την ετήσια έκθεση των διατακτών και κάθε άλλη διαθέσιμη πληροφορία.

3. Ο εσωτερικός ελεγκτής υποβάλλει στο οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης έκθεση σχετικά με τις διαπιστώσεις και τις συστάσεις του. Το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης εξασφαλίζει την παρακολούθηση των συστάσεων που προκύπτουν από τους ελέγχους.

Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης εξετάζει αν οι συστάσεις που διατυπώθηκαν στις εκθέσεις του εσωτερικού ελεγκτή του μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ανταλλαγής ορθών πρακτικών με τα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης.

4. Ο εσωτερικός ελεγκτής υποβάλλει στο οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης ετήσια έκθεση εσωτερικού ελέγχου η οποία αναφέρει τον αριθμό και τον τύπο των διεξαχθέντων εσωτερικών ελέγχων, τις βασικές διατυπωθείσες συστάσεις και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις αυτές.

Αυτή η ετήσια έκθεση εσωτερικού ελέγχου μνημονεύει τυχόν συστημικά προβλήματα που διαπιστώνονται από την επιτροπή που συστήνεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 145, όταν υποβάλει τη γνώμη που ορίζεται στο άρθρο 93.

5. Ο εσωτερικός ελεγκτής, κατά την εκπόνηση της έκθεσής του, επικεντρώνεται ιδίως στη συνολική συμμόρφωση με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και των επιχορηγήσεων και εξασφαλίζει ότι έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα για τη σταθερή βελτίωση και ενίσχυση της εφαρμογής τους.

6. Κάθε χρόνο η Επιτροπή, στο πλαίσιο της διαδικασίας απαλλαγής και σύμφωνα με το άρθρο 319 ΣΛΕΕ, διαβιβάζει κατόπιν σχετικού αιτήματος την ετήσια έκθεση εσωτερικού ελέγχου, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις απαιτήσεις εμπιστευτικότητας.

7. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης καθιστά διαθέσιμα τα στοιχεία επικοινωνίας του εσωτερικού ελεγκτή του σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συμμετέχει σε πράξεις δαπανών, για τους σκοπούς της εμπιστευτικής επικοινωνίας με τον εσωτερικό ελεγκτή.

8. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης συντάσσει κάθε έτος έκθεση στην οποία περιέχεται περίληψη του αριθμού και του τύπου των εσωτερικών ελέγχων που έχουν διεξαχθεί, συνοπτική παρουσίαση των συστάσεων που διατυπώθηκαν και της συνέχειας που δόθηκε στις συστάσεις αυτές και διαβιβάζει την έκθεση αυτή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο όπως προβλέπεται στο άρθρο 253.

9. Οι εκθέσεις και οι διαπιστώσεις του εσωτερικού ελεγκτή, καθώς και η έκθεση του οικείου θεσμικού οργάνου της Ένωσης, καθίστανται προσιτές στο κοινό μόνο μετά την επικύρωση από τον εσωτερικό ελεγκτή των ενεργειών που αναλαμβάνονται κατ' εφαρμογήν τους.

10. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης θέτει στη διάθεση του εσωτερικού ελεγκτή του τους αναγκαίους πόρους για την ορθή διεκπεραίωση του έργου εσωτερικού ελέγχου, καθώς και χάρτη αποστολής που περιγράφει λεπτομερώς τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του εσωτερικού ελεγκτή του.

Άρθρο 119

Πρόγραμμα εργασίας του εσωτερικού ελεγκτή

1. Ο εσωτερικός ελεγκτής καταρτίζει το πρόγραμμα εργασίας και το υποβάλλει στο οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης.
2. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης δύναται να ζητεί από τον εσωτερικό ελεγκτή του να διενεργεί ελέγχους που δεν μνημονεύονται στο πρόγραμμα εργασίας που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 120

Ανεξαρτησία του εσωτερικού ελεγκτή

1. Ο εσωτερικός ελεγκτής απολαύει πλήρους ανεξαρτησίας κατά τη διενέργεια των ελέγχων. Το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης προβλέπει ειδικούς κανόνες που ισχύουν για τον εσωτερικό ελεγκτή, οι οποίοι εξασφαλίζουν την πλήρη ανεξαρτησία του εσωτερικού ελεγκτή κατά την άσκηση των καθηκόντων του και καθορίζουν την ευθύνη του εσωτερικού ελεγκτή.
2. Ο εσωτερικός ελεγκτής δεν λαμβάνει εντολές ούτε να περιορίζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τα οποία του ανατίθενται με τον διορισμό δυνάμει των διατάξεων του παρόντος κανονισμού.
3. Εάν ο εσωτερικός ελεγκτής είναι μέλος του προσωπικού, ασκεί τα αποκλειστικά του καθήκοντα λογιστικού ελέγχου με πλήρη ανεξαρτησία και υπέχει ευθύνη υπό τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης.

Άρθρο 121

Ευθύνη του εσωτερικού ελεγκτή

Μόνο κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης δύναται να ενεργήσει με σκοπό να αποδοθεί ευθύνη στον εσωτερικό ελεγκτή του, ως μέλους του προσωπικού, υπό τους όρους που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης λαμβάνει αιτιολογημένη απόφαση για την έναρξη έρευνας. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο. Το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης δύναται να αναθέσει την έρευνα, υπό την άμεση ευθύνη του, σε έναν ή περισσότερους υπαλλήλους βαθμού τουλάχιστον ίσου προς το βαθμό του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου. Κατά τη διάρκεια αυτής της έρευνας, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλεται σε ακρόαση.

Η έκθεση που συντάσσεται μετά την έρευνα κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο, ο οποίος υποβάλλεται στη συνέχεια σε ακρόαση από το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης σε σχέση με αυτή την έκθεση.

Βάσει της έκθεσης και της ακρόασης, το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης εκδίδει είτε αιτιολογημένη απόφαση με την οποία περαιώνεται η διαδικασία είτε αιτιολογημένη απόφαση σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 86 και το παράρτημα IX του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης. Οι αποφάσεις που επιβάλλουν πειθαρχικά μέτρα ή χρηματικές ποινές κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο και στα λοιπά θεσμικά όργανα της Ένωσης και στο Ελεγκτικό Συνέδριο προς ενημέρωση.

Οι αποφάσεις αυτές μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής του ενδιαφερομένου ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης.

Άρθρο 122

Προσφυγές ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με την επιφύλαξη των ενδίκων βοηθημάτων που παρέχονται από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, ο εσωτερικός ελεγκτής δύναται να ασκήσει άμεση προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά κάθε πράξης που αφορά την άσκηση των καθηκόντων του ως εσωτερικού ελεγκτή. Ασκει την προσφυγή αυτή εντός προθεσμίας τριών μηνών από την ημερολογιακή ημέρα από την οποία έλαβε γνώση της σχετικής πράξης.

Τέτοιου είδους προσφυγές εξετάζονται και κρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 91 παράγραφος 5 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης.

Άρθρο 123

Επιτροπές προόδου εσωτερικών ελέγχων

1. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης ορίζει επιτροπή προόδου εσωτερικού ελέγχου η οποία έχει ως αντικείμενο να εξασφαλίζει την ανεξαρτησία του εσωτερικού ελεγκτή, να παρακολουθεί την ποιότητα του έργου του εσωτερικού ελέγχου και να εξασφαλίζει ότι οι συστάσεις του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου λαμβάνονται δεόντως υπόψη και παρακολουθούνται από τις υπηρεσίες του.

2. Η σύνθεση της επιτροπής προόδου εσωτερικού ελέγχου αποφασίζεται από κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης λαμβάνοντας υπόψη την οργανωσιακή αυτονομία του και τη σημασία της παροχής συμβουλών από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΚΟΙΝΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Κανόνες που εφαρμόζονται στην άμεση, έμμεση και επιμερισμένη διαχείριση

Άρθρο 124

Πεδίο εφαρμογής

Με την επιφύλαξη του άρθρου 140, οι αναφορές του παρόντος τίτλου σε νομικές δεσμεύσεις νοούνται ως αναφορές σε νομικές δεσμεύσεις, συμβάσεις-πλαίσια και χρηματοδοτικές συμφωνίες-πλαίσια εταιρικής σχέσης.

Άρθρο 125

Μορφές της συνεισφοράς της Ένωσης

1. Οι συνεισφορές της Ένωσης στο πλαίσιο της άμεσης, επιμερισμένης και έμμεσης διαχείρισης συμβάλλουν στην επίτευξη ενός στόχου πολιτικής της Ένωσης και καθορισμένων αποτελεσμάτων και μπορούν να λάβουν οποιαδήποτε από τις ακόλουθες μορφές:

α) χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες των σχετικών πράξεων και βασίζεται:

i) στην εκπλήρωση όρων που προβλέπονται στους τομεακούς κανόνες ή σε αποφάσεις της Επιτροπής· ή

ii) στην επίτευξη αποτελεσμάτων τα οποία μετρώνται στη βάση προκαθορισμένων οροσήμων ή βάσει δεικτών επίδοσης·

β) χρηματική απόδοση επιλέξιμων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν·

γ) μοναδιαίο κόστος, το οποίο καλύπτει όλες ή ορισμένες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών, οι οποίες προσδιορίζονται με σαφήνεια εκ των προτέρων με την αναφορά ποσού ανά μονάδα·

- δ) κατ' αποκοπή ποσά, τα οποία καλύπτουν συνολικά όλες ή ορισμένες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών που προσδιορίζονται με σαφήνεια εκ των προτέρων·
- ε) χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή η οποία καλύπτει συγκεκριμένες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών που προσδιορίζονται με σαφήνεια εκ των προτέρων, με την εφαρμογή ποσοστού·
- στ) συνδυασμό των μορφών στις οποίες αναφέρονται τα στοιχεία α) έως ε).

Οι συνεισφορές της Ένωσης σύμφωνα με το στοιχείο α) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, στο πλαίσιο της άμεσης και της έμμεσης διαχείρισης, καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 184, τους τομεακούς κανόνες ή απόφαση της Επιτροπής και, στην επιμερισμένη διαχείριση, σύμφωνα με τους τομεακούς κανόνες. Οι συνεισφορές της Ένωσης σύμφωνα με τα στοιχεία γ), δ) και ε) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, στο πλαίσιο της άμεσης και της έμμεσης διαχείρισης, καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 184 ή τους τομεακούς κανόνες και, στην επιμερισμένη διαχείριση, σύμφωνα με τους τομεακούς κανόνες.

2. Κατά τον καθορισμό της ενδεδειγμένης μορφής μιας συνεισφοράς, λαμβάνονται υπόψη στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τα συμφέροντα των δυνητικών δικαιούχων και οι λογιστικές μέθοδοι.

3. Ο αρμόδιος διατάκτης συντάσσει έκθεση σχετικά με τη χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και στ) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων του άρθρου 74 παράγραφος 9.

Άρθρο 126

Διασταύρωση στοιχείων για αξιολογήσεις

Η Επιτροπή μπορεί να βασίζεται, εξολοκλήρου ή εν μέρει στις αξιολογήσεις που έχουν ήδη διενεργηθεί από την ίδια ή από άλλες οντότητες, όπως οι δωρητές, εφόσον οι εν λόγω αξιολογήσεις διενεργήθηκαν σύμφωνα με όρους ισοδύναμους με εκείνους που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό για την εφαρμοζόμενη μέθοδο εκτέλεσης. Προς τούτο, η Επιτροπή προωθεί την αναγνώριση διεθνώς αποδεκτών προτύπων ή διεθνών βέλτιστων πρακτικών.

Άρθρο 127

Διασταύρωση στοιχείων για ελέγχους

Με την επιφύλαξη των υφισταμένων δυνατοτήτων για τη διενέργεια περαιτέρω ελέγχων, όταν έχει διενεργηθεί έλεγχος βάσει διεθνώς αποδεκτών ελεγκτικών προτύπων που παρέχουν εύλογη βεβαιότητα από ανεξάρτητο ελεγκτή επί των οικονομικών καταστάσεων και εκθέσεων που περιγράφουν τη χρήση της συνεισφοράς της Ένωσης, ο εν λόγω έλεγχος αποτελεί τη βάση της συνολικής εξασφάλισης, όπως προσδιορίζεται περαιτέρω, κατά περίπτωση, στους ειδικούς τομεακούς κανόνες, υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύεται επαρκώς η ανεξαρτησία και οι ικανότητες του ελεγκτή. Για τον σκοπό αυτό, η έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή και η σχετική με τον έλεγχο τεκμηρίωση τίθενται, κατόπιν αιτήσεως, στη διάθεση, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Επιτροπής, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των ελεγκτικών αρχών των κρατών μελών.

Άρθρο 128

Χρήση των ήδη διαθέσιμων πληροφοριών

Προκειμένου να αποφεύγεται η υποβολή ερωτημάτων περισσότερες από μία φορές για τις ίδιες πληροφορίες σε πρόσωπα και οντότητες που είναι αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης, οι πληροφορίες που είναι ήδη διαθέσιμες στα θεσμικά όργανα της Ένωσης, τις διαχειριστικές αρχές ή τους λοιπούς φορείς και τις λοιπές οντότητες που εκτελούν τον προϋπολογισμό χρησιμοποιούνται στον μέγιστο δυνατό βαθμό.

Άρθρο 129

Συνεργασία για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

1. Πρόσωπα ή οντότητες που είναι αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης συνεργάζονται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και παρέχουν, ως προϋπόθεση για την καταβολή των κονδυλίων, τα αναγκαία δικαιώματα και την πρόσβαση που απαιτείται στον αρμόδιο διατάκτη, στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία για τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, στην OLAF, στο Ελεγκτικό Συνέδριο και, κατά περίπτωση,

στις οικείες εθνικές αρχές, ώστε να μπορούν να ασκήσουν πλήρως τις αρμοδιότητές τους. Στην περίπτωση της OLAF, στα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνεται το δικαίωμα διενέργειας ερευνών, συμπεριλαμβανομένων επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁸⁾.

2. Πρόσωπα ή οντότητες που είναι αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης στο πλαίσιο άμεσης ή έμμεσης διαχείρισης συναινούν εγγράφως στην εκχώρηση των αναγκαίων δικαιωμάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και μεριμνούν ώστε τυχόν τρίτοι που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης να εκχωρούν ισοδύναμα δικαιώματα.

Άρθρο 130

Μερική εφαρμογή του συστήματος αποκλεισμού στην επιμερισμένη διαχείριση

Το σύστημα αποκλεισμού εφαρμόζεται στο πλαίσιο ενωσιακών κονδυλίων που εκταμιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β), όσον αφορά οποιοδήποτε πρόσωπο ή οντότητα υποβάλλει αίτηση ή λαμβάνει αυτά τα κονδύλια της Ένωσης, υπό τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 138 παράγραφος 2 και στο άρθρο 277.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Κανόνες που εφαρμόζονται στην άμεση και έμμεση διαχείριση

Τμήμα 1

Κανόνες για τις διαδικασίες και τη διαχείριση

Άρθρο 131

Χρηματοδοτικές εταιρικές σχέσεις-πλαίσια

1. Η Επιτροπή δύναται να συνάπτει χρηματοδοτικές συμφωνίες-πλαίσια εταιρικής σχέσης για μακροπρόθεσμη συνεργασία με πρόσωπα ή οντότητες που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) ή με δικαιούχους. Με την επιφύλαξη του στοιχείου γ) της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, οι χρηματοδοτικές συμφωνίες-πλαίσια εταιρικής σχέσης επανεξετάζονται τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια κάθε πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου. Στο πλαίσιο αυτών των συμφωνιών είναι δυνατό να υπογράφονται συμφωνίες συνεισφοράς ή συμφωνίες επιχορήγησης.

2. Σκοπός μιας χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαισίου εταιρικής σχέσης είναι να διευκολύνει την επίτευξη των στόχων πολιτικής της Ένωσης μέσω της σταθεροποίησης των συμβατικών όρων της συνεργασίας. Η χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης καθορίζει τις μορφές χρηματοδοτικής συνεργασίας και περιλαμβάνει υποχρέωση να προβλέπονται, στις ειδικές συμφωνίες που υπογράφονται βάσει της χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαισίου, ρυθμίσεις για την παρακολούθηση της επίτευξης συγκεκριμένων στόχων. Αυτές οι συμφωνίες αναφέρουν επίσης, βάσει των αποτελεσμάτων της εκ των προτέρων αξιολόγησης, κατά πόσον η Επιτροπή δύναται να βασίζεται στα συστήματα και στις διαδικασίες των προσώπων και οντοτήτων που εκτελούν κονδύλια της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) ή των δικαιούχων, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών ελέγχου.

3. Με στόχο τη βελτιστοποίηση της σχέσης κόστους-ωφέλειας των ελέγχων και τη διευκόλυνση του συντονισμού, του ελέγχου και της επαλήθευσης, είναι δυνατή η σύναψη συμφωνιών με πρόσωπα και οντότητες που εκτελούν κονδύλια της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) ή με δικαιούχους. Οι συμφωνίες αυτές δεν θίγουν τις διατάξεις των άρθρων 127 και 129.

4. Στην περίπτωση των χρηματοδοτικών εταιρικών σχέσεων-πλαisiών που υλοποιούνται μέσω επιμέρους επιχορηγήσεων:

α) η χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης ορίζει, πέραν της παραγράφου 2:

i) τη φύση των προβλεπόμενων εργασιών ή προγραμμάτων εργασίας·

⁽⁴⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

- ii) τη διαδικασία για τη χορήγηση των επιμέρους επιχορηγήσεων, σύμφωνα με τις αρχές και τους διαδικαστικούς κανόνες στον τίτλο VIII·
- β) οι διατάξεις της χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαίσου εταιρικής σχέσης και της συμφωνίας επιμέρους επιχορήγησης συμμορφώνονται, ως σύνολο, με τις απαιτήσεις του άρθρου 204·
- γ) η διάρκεια της χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαίσου εταιρικής σχέσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα έτη με εξαίρεση δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, οι οποίες προσδιορίζονται με σαφήνεια στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 74 παράγραφος 9·
- δ) η χρηματοδοτική εταιρική σχέση-πλαίσιο εφαρμόζεται σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων·
- ε) η χρηματοδοτική εταιρική σχέση-πλαίσιο λογίζεται ως επιχορήγηση όσον αφορά τον προγραμματισμό, την εκ των προτέρων δημοσίευση και τη χορήγηση·
- στ) οι επιμέρους επιχορηγήσεις που βασίζονται σε μια τέτοια χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης υπόκεινται στις διαδικασίες εκ των υστέρων δημοσίευσης που καθορίζονται στο άρθρο 38.
5. Η χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης που υλοποιείται μέσω ειδικών επιχορηγήσεων μπορεί να προβλέπει ότι χρησιμοποιούνται ως βάση τα συστήματα και οι διαδικασίες του δικαιούχου σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, όταν τα εν λόγω συστήματα και διαδικασίες έχουν αξιολογηθεί σύμφωνα με το άρθρο 157 παράγραφοι 2, 3 και 4. Σε αυτή την περίπτωση δεν εφαρμόζεται το άρθρο 199 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο δ). Στις περιπτώσεις που οι διαδικασίες του δικαιούχου για παροχή χρηματοδότησης σε τρίτους βάσει του άρθρου 157 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο δ) έχουν αξιολογηθεί θετικά από την Επιτροπή, δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 207 και 208.
6. Στην περίπτωση χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαίσου εταιρικής σχέσης που υλοποιείται μέσω ειδικών επιχορηγήσεων, ο έλεγχος της χρηματοδοτικής και επιχειρησιακής ικανότητας που αναφέρεται στο άρθρο 201 διενεργείται πριν από την υπογραφή της χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαίσου εταιρικής σχέσης. Η Επιτροπή δύναται να βασίζεται σε ισοδύναμους ελέγχους της χρηματοοικονομικής και της επιχειρησιακής ικανότητας που έχουν διενεργηθεί από άλλους δωρητές.
7. Στην περίπτωση των χρηματοδοτικών εταιρικών σχέσεων-πλαίσιο που υλοποιούνται μέσω συμφωνιών συνεισφοράς, οι διατάξεις της χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαίσιο εταιρικής σχέσης και της συμφωνίας συνεισφοράς συμμορφώνονται, ως σύνολο, με το άρθρο 129 και το άρθρο 158 παράγραφος 7.

Άρθρο 132

Αναστολή, ακύρωση και μείωση

1. Σε περίπτωση παρατυπιών ή απάτης σε διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, ο αρμόδιος διατάκτης αναστέλλει τη διαδικασία και δύναται να λάβει κάθε αναγκαίο μέτρο, συμπεριλαμβανόμενης της ακύρωσης της διαδικασίας. Ο αρμόδιος διατάκτης ενημερώνει αμέσως την OLAF όταν υπάρχουν υπόνοιες για παρατυπίες ή απάτη.
2. Εάν, μετά από ανάθεση/χορήγηση/απονομή, διαπιστωθεί ότι διαπράχθηκαν παρατυπίες ή απάτη, ο αρμόδιος διατάκτης προβαίνει, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, σε μία από τις ακόλουθες ενέργειες:
- α) να αρνηθεί να αναλάβει τη νομική δέσμευση ή να ακυρώσει την απονομή βραβείου·
- β) να αναστείλει τις πληρωμές ή την παράδοση·
- γ) να αναστείλει την εκτέλεση της νομικής δέσμευσης·
- δ) κατά περίπτωση, να λύσει τη νομική δέσμευση συνολικά ή εν μέρει σε σχέση με έναν ή περισσότερους αποδέκτες.
3. Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να αναστείλει τις πληρωμές ή την παράδοση ή την εκτέλεση της νομικής δέσμευσης σε περίπτωση που:
- α) διαπιστωθεί ότι κατά την εκτέλεση της νομικής δέσμευσης διαπράχθηκαν παρατυπίες, απάτη ή αθέτηση υποχρεώσεων·
- β) πρέπει να εξακριβωθεί κατά πόσο συνέβησαν πράγματι οι εικαζόμενες παρατυπίες, απάτη ή αθέτηση υποχρεώσεων·

γ) οι παρατυπίες, η απάτη ή η αθέτηση υποχρεώσεων θέτουν υπό αμφισβήτηση την αξιοπιστία ή την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου προσώπου ή οντότητας που εκτελούν κονδύλια της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) ή τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων.

Εάν δεν επιβεβαιωθεί η ύπαρξη των εικαζόμενων παρατυπιών, απάτης ή αθέτησης υποχρεώσεων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β), η εκτέλεση ή οι πληρωμές ή η παράδοση αποκαθίστανται το ταχύτερο δυνατό.

Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να ακυρώσει τη νομική δέσμευση συνολικά ή σε σχέση με έναν ή περισσότερους αποδέκτες στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και γ).

4. Εκτός των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 ή 3, ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να μειώσει την επιχορήγηση, το βραβείο, τη συνεισφορά στο πλαίσιο της συμφωνίας συνεισφοράς, τη μη χρηματοοικονομική παροχή από χαριστική αιτία ή την τιμή στο πλαίσιο σύμβασης σε βαθμό ανάλογο με τη σοβαρότητα των παρατυπιών, της απάτης ή της αθέτησης υποχρεώσεων, μεταξύ άλλων και σε περιπτώσεις όπου οι σχετικές δραστηριότητες δεν έχουν υλοποιηθεί ή υλοποιήθηκαν ανεπαρκώς, ελλιπώς ή καθ' υπέρβαση των προθεσμιών.

Στην περίπτωση των χρηματοδοτήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 125 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να μειώσει τη συνεισφορά κατ' αναλογία αν τα επιτευχθέντα αποτελέσματα κρίνονται ανεπαρκή, ελλιπή ή καθ' υπέρβαση των προθεσμιών ή αν δεν έχουν εκπληρωθεί οι προϋποθέσεις.

5. Η παράγραφος 2 στοιχεία β), γ) και δ) και η παράγραφος 3 δεν εφαρμόζονται στους αιτούντες σε διαγωνισμούς για βραβεία.

Άρθρο 133

Τήρηση αρχείων και επικαιροποίηση ταχυδρομικών και ηλεκτρονικών διευθύνσεων από τους αποδέκτες

1. Οι αποδέκτες τηρούν αρχεία και δικαιολογητικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων στατιστικών καταγραφών και άλλα αρχεία σε σχέση με τη χρηματοδότηση, καθώς και αρχεία και έγγραφα σε ηλεκτρονική μορφή, επί πενταετία μετά την πληρωμή του υπολοίπου ή, ελλείψει τέτοιας πληρωμής, μετά τη συναλλαγή. Η περίοδος αυτή περιορίζεται σε τρία έτη όταν η χρηματοδότηση αφορά ποσό μικρότερο ή ίσο των 60 000 EUR.

2. Τα αρχεία και τα έγγραφα που σχετίζονται με λογιστικούς ελέγχους, προσφυγές, αντιδικίες ή επιδίωξη ικανοποίησης αξιώσεων σε σχέση με τη νομική δέσμευση ή με έρευνες της OLAF διατηρούνται μέχρι την οριστική διευθέτηση των εν λόγω ελέγχων, προσφυγών, αντιδικιών, επιδίωξης ικανοποίησης αξιώσεων ή ερευνών. Στην περίπτωση των αρχείων και των εγγράφων που αφορούν έρευνες της OLAF, η υποχρέωση τήρησης ισχύει εφόσον οι έρευνες αυτές κοινοποιηθούν στον αποδέκτη.

3. Τα αρχεία και τα έγγραφα διατηρούνται υπό τη μορφή είτε πρωτοτύπων είτε επικυρωμένων αντιγράφων των πρωτοτύπων, ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτοτύπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή. Όπου είναι διαθέσιμα σε ηλεκτρονική μορφή, δεν απαιτούνται πρωτότυπα εφόσον τα έγγραφα πληρούν τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις για να θεωρούνται ισότιμα αντίγραφα των πρωτοτύπων και αξιότιστα σε περίπτωση ελέγχου.

4. Οι αποδέκτες ενημερώνουν τον διατάκτη για κάθε αλλαγή της ταχυδρομικής και ηλεκτρονικής διευθύνσής τους. Η υποχρέωση αυτή εξακολουθεί να ισχύει για περίοδο πέντε ετών μετά την πληρωμή του υπολοίπου ή, ελλείψει τέτοιας πληρωμής, τη συναλλαγή. Η περίοδος αυτή περιορίζεται σε τρία έτη όταν η χρηματοδότηση αφορά ποσό μικρότερο ή ίσο των 60 000 EUR.

Άρθρο 134

Διαδικασία εκατέρωθεν ακρόασης και μέσα προσφυγής

1. Πριν από την έγκριση μέτρου το οποίο βλάπτει τα δικαιώματα συμμετέχοντα ή αποδέκτη, ο αρμόδιος διατάκτης βεβαιώνεται ότι ο συμμετέχων ή ο αποδέκτης είχε την ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις του.

Το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζεται σε διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, εκτός εάν ο συμμετέχων απορρίφθηκε βάσει του άρθρου 143 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) ή γ).

2. Εάν μέτρο ενός διατάκτη επιδρά δυσμενώς στα δικαιώματα ενός συμμετέχοντα ή αποδέκτη, η πράξη θέσπισης του μέτρου περιέχει επισήμανση των διαθέσιμων μέσων διοικητικής και δικαστικής προσφυγής για την αμφισβήτησή του.

Άρθρο 135

Επιδότησεις επιτοκίου και επιδοτήσεις τελών εγγύησης

1. Οι επιδοτήσεις επιτοκίου και οι επιδοτήσεις των τελών εγγύησης παρέχονται σύμφωνα με τον τίτλο X στις περιπτώσεις στις οποίες συνδυάζονται σε ενιαίο μέτρο με χρηματοδοτικά μέσα.
2. Στις περιπτώσεις στις οποίες οι επιδοτήσεις επιτοκίου και οι επιδοτήσεις των τελών εγγύησης δεν συνδυάζονται σε ενιαίο μέτρο με χρηματοδοτικά μέσα είναι δυνατόν να παρέχονται σύμφωνα με τον τίτλο VI ή VIII.

Άρθρο 136

Προστασία της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης

1. Οι όροι συμμετοχής σε ενωσιακές διαδικασίες ανάθεσης συμμορφώνονται με τυχόν διεθνείς υποχρεώσεις ή δεσμεύσεις της Ένωσης όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών και δεν περιορίζουν αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό.
2. Όταν είναι αναγκαίο και δεόντως αιτιολογημένο, η Επιτροπή αναφέρει, στην απόφαση χρηματοδότησης που αναφέρεται στο άρθρο 110, ότι συγκεκριμένες διαδικασίες ανάθεσης θίγουν την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, ιδίως όσον αφορά τους στρατηγικούς πόρους και τα συμφέροντα της Ένωσης ή των κρατών μελών της, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της ακεραιότητας των ψηφιακών υποδομών, των συστημάτων επικοινωνιών και πληροφοριών και των σχετικών αλυσίδων εφοδιασμού. Όταν δεν απαιτείται απόφαση χρηματοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 110 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, αυτό ορίζεται από τον αρμόδιο διατάκτη στα έγγραφα που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης.
3. Για την προστασία της ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να καθορίζει ειδικούς όρους που εφαρμόζονται στις διαδικασίες ανάθεσης και στις νομικές δεσμεύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 124. Οι όροι υπόκεινται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου και περιορίζονται αυστηρά σε ό,τι είναι αναγκαίο για την προστασία της ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης της Ένωσης και/ή των κρατών μελών της.

Οι ειδικοί όροι μπορούν να ισχύουν για τη συμμετοχή σε διαδικασίες ανάθεσης και για τον πλήρη κύκλο ζωής της προκύπτουσας νομικής δέσμευσης και μπορεί να αφορούν:

- α) την οντότητα, ιδίως τα κριτήρια πρόσβασης στη διαδικασία ή επιλεξιμότητας με βάση τη χώρα εγκατάστασης των συμμετεχόντων, συμπεριλαμβανομένων του αναδόχου ή του δικαιούχου και των συνδεδεμένων οντοτήτων και τυχόν υπεργολάβων, καθώς και όσον αφορά τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο οποιουδήποτε από τους εν λόγω συμμετέχοντες από δημόσιες ή ιδιωτικές οντότητες τρίτης χώρας·
- β) τη δραστηριότητα, ιδίως όσον αφορά τη χώρα καταγωγής του εξοπλισμού, των αγαθών, των προμηθειών ή των υπηρεσιών, καθώς και τον τόπο εκτέλεσης, ο οποίος μπορεί να περιορίζεται στα κράτη μέλη·
- γ) πρόσθετες απαιτήσεις ασφάλειας για τις οντότητες και τις δραστηριότητες, ιδίως προϋποθέσεις που βασίζονται σε εκτίμηση κινδύνου για την ασφάλεια του εξοπλισμού, των αγαθών, των προμηθειών ή των υπηρεσιών, του κατασκευαστή, του αναδόχου, του δικαιούχου, των συνδεδεμένων οντοτήτων ή τυχόν υπεργολάβων.

Τμήμα 2

Σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού

Άρθρο 137

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης μέσω του εντοπισμού των κινδύνων, του αποκλεισμού και της επιβολής χρηματικών ποινών

1. Για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, η Επιτροπή δημιουργεί και θέτει σε λειτουργία ένα σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού.

Σκοπός του συστήματος αυτού είναι να διευκολύνει:

- α) τον έγκαιρο εντοπισμό προσώπων ή οντοτήτων, που αναφέρονται στην παράγραφο 2, που αποτελούν απειλή για τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης·
- β) τον αποκλεισμό προσώπων ή οντοτήτων, που αναφέρονται στην παράγραφο 2, που εμπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις αποκλεισμού που απαριθμούνται στο άρθρο 138 παράγραφος 1·
- γ) την επιβολή χρηματικής ποινής σε αποδέκτες σύμφωνα με το άρθρο 140.

2. Στο πλαίσιο της άμεσης και της έμμεσης διαχείρισης, το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού εφαρμόζεται σε:

- α) συμμετέχοντες και αποδέκτες·
- β) οντότητες στην ικανότητα των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο υποψήφιος ή προσφέρων ή σε υπεργολάβους του αναδόχου
- γ) πρόσωπα ή οντότητες που είναι αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης στο πλαίσιο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) και του άρθρου 157 παράγραφος 4 με βάση τις πληροφορίες που κοινοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 158 παράγραφος 7·
- δ) εγγυητές·
- ε) συμμετέχοντες ή αποδέκτες στους οποίους οντότητες επιφορτισμένες με την εκτέλεση του προϋπολογισμού δυνάμει του άρθρου 63 έχουν, με βάση τις πληροφορίες που διαβιβάζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τους τομεακούς κανόνες, παράσχει πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 144 παράγραφος 2 στοιχείο δ)·
- στ) χορηγούς που αναφέρονται στο άρθρο 26·
- ζ) πραγματικούς δικαιούχους και κάθε πρόσωπο συνδεδεμένο με την οντότητα που αποκλείεται, όπως αναφέρεται στο άρθρο 138 παράγραφος 6·
- η) φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) έως γ)·
- θ) κάθε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων υπό οποιαδήποτε μορφή, συμπεριλαμβανομένης μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης ή δανείων ή και των δύο, όταν ο προϋπολογισμός εκτελείται σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), με τα κράτη μέλη, οπότε εφαρμόζεται το άρθρο 138 παράγραφος 2.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου σημείο ι), τα πρόσωπα ή οι οντότητες που είναι αποδέκτες κονδυλίων περιλαμβάνουν τους τελικούς αποδέκτες των κονδυλίων, τους αναδόχους, τους υπεργολάβους και τους πραγματικούς δικαιούχους.

Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη του άρθρου 157 παράγραφος 7 και των κανόνων που καθορίζονται στις συμφωνίες συνεισφοράς, στις συμφωνίες χρηματοδότησης και στις συμφωνίες εγγύησης, στην περίπτωση προσώπων ή οντοτήτων που είναι αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης, όταν ο προϋπολογισμός εκτελείται σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ).

Σε περίπτωση επιμερισμένης διαχείρισης, το σύστημα αποκλεισμού ισχύει για:

- α) κάθε πρόσωπο ή οντότητα που υποβάλλει αίτηση χρηματοδότησης στο πλαίσιο προγράμματος υπό επιμερισμένη διαχείριση, έχει επιλεγεί για την εν λόγω χρηματοδότηση ή λαμβάνει την εν λόγω χρηματοδότηση·
- β) οντότητες στην ικανότητα των οποίων προτίθεται να στηριχθεί το πρόσωπο ή η οντότητα που αναφέρεται στο στοιχείο α), ή υπεργολάβους του εν λόγω προσώπου ή οντότητας·
- γ) πραγματικούς δικαιούχους και κάθε πρόσωπο συνδεδεμένο με την οντότητα που αποκλείεται, όπως αναφέρεται στο άρθρο 138 παράγραφος 6.

3. Η απόφαση για την καταχώριση πληροφοριών έγκαιρου εντοπισμού για τους κινδύνους που αναφέρονται στο στοιχείο α) του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, για τον αποκλεισμό προσώπων ή οντοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και/ή την επιβολή χρηματικής ποινής σε αποδέκτη λαμβάνεται από τον αρμόδιο διατάκτη. Οι πληροφορίες που σχετίζονται με τις αποφάσεις αυτές καταχωρίζονται στη βάση δεδομένων που αναφέρεται στο άρθρο 144 παράγραφος 1. Όταν λαμβάνονται τέτοιες αποφάσεις με βάση το άρθρο 138 παράγραφος 5, στις πληροφορίες που καταχωρίζονται στη βάση δεδομένων περιλαμβάνονται οι πληροφορίες σχετικά με τα πρόσωπα που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο.

4. Η απόφαση αποκλεισμού προσώπων ή οντοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου ή επιβολής χρηματικών ποινών σε αποδέκτη βασίζεται σε οριστική δικαστική απόφαση ή, στις περιπτώσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1, σε οριστική διοικητική απόφαση, ή σε προκαταρκτικό νομικό χαρακτηρισμό από την επιτροπή του άρθρου 135 στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 3 προκειμένου να εξασφαλιστεί η κεντρική αξιολόγηση των καταστάσεων αυτών. Στις περιπτώσεις του άρθρου 143 παράγραφος 1, ο αρμόδιος διατάκτης απορρίπτει τον συμμετέχοντα από συγκεκριμένη διαδικασία χορήγησης.

Με την επιφύλαξη του άρθρου 138 παράγραφος 7, ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να λάβει απόφαση αποκλεισμού ενός συμμετέχοντα ή αποδέκτη και/ή επιβολής χρηματικής ποινής σε αποδέκτη και απόφαση για τη δημοσίευση των σχετικών πληροφοριών, με βάση προκαταρκτικό χαρακτηρισμό που αναφέρεται στο άρθρο 138 παράγραφος 3, μόνο αφότου λάβει σύσταση από την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 142.

Άρθρο 138

Κριτήρια αποκλεισμού και αποφάσεις αποκλεισμού

1. Ο αρμόδιος διατάκτης αποκλείει πρόσωπο ή οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 από τη συμμετοχή στις διαδικασίες χορήγησης που διέπονται από τον παρόντα κανονισμό ή από την εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης σε περίπτωση που το εν λόγω πρόσωπο ή οντότητα βρίσκεται σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες περιπτώσεις αποκλεισμού:

- α) το πρόσωπο ή η οντότητα κηρύσσει χρεοκοπία, υπόκειται σε διαδικασία αφερεγγυότητας ή παύσης δραστηριοτήτων, τα περιουσιακά του στοιχεία τελούν υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από δικαστήριο, όταν είναι σε συμβιβασμό με τους πιστωτές, όταν έχουν ανασταλεί οι επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή όταν βρίσκεται σε ανάλογη κατάσταση λόγω ανάλογης διαδικασίας προβλεπόμενης σε ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο·
- β) έχει κριθεί με οριστική δικαστική ή διοικητική απόφαση ότι το πρόσωπο ή η οντότητα έχει αθετήσει υποχρεώσεις όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης με βάση το ισχύον δίκαιο·
- γ) έχει κριθεί με οριστική δικαστική ή διοικητική απόφαση ότι το πρόσωπο ή η οντότητα έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα παραβιάζοντας τις εφαρμοστέες νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις ή πρότυπα δεοντολογίας του επαγγελματικού κλάδου στον οποίο ανήκει ή έχοντας επιδείξει επιζήμια συμπεριφορά που έχει αντίκτυπο στην επαγγελματική αξιοπιστία του προσώπου ή της οντότητας, όταν η συμπεριφορά αυτή είναι δηλωτική πρόθεσης διαπράξεως παραπτώματος ή βαριάς αμέλειας, και δη, μεταξύ άλλων, σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - i) εκ δόλου ή εξ αμελείας παροχή ψευδών στοιχείων στο πλαίσιο της υποχρέωσης υποβολής των πληροφοριών που απαιτούνται για την επαλήθευση της απουσίας λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλεξιμότητας ή επιλογής ή στο πλαίσιο εκτέλεσης νομικής δέσμευσης·
 - ii) σύναψη συμφωνίας με άλλα πρόσωπα ή οντότητες με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού·
 - iii) παραβίαση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·
 - iv) επηρεασμός με αθέμιτο τρόπο ή απόπειρα επηρεασμού με αθέμιτο τρόπο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων για τη λήψη κονδυλίων της Ένωσης, με την εκμετάλλευση, μέσω ψευδών δηλώσεων, σύγκρουσης συμφερόντων στην οποία εμπλέκονται δημοσιονομικοί παράγοντες ή άλλα πρόσωπα του άρθρου 61 παράγραφος 1·
 - v) απόπειρα κτήσης εμπιστευτικών πληροφοριών που ενδέχεται να αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα κατά τη διαδικασία χορήγησης·
 - vi) υποκίνηση διακρίσεων, μίσους ή βίας κατά ομάδας προσώπων ή μέλους ομάδας ή παρεμφερείς δραστηριότητες που αντίκεινται στις αξίες στις οποίες βασίζεται η Ένωση και κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, όταν το παράπτωμα αυτό έχει αντίκτυπο στην ακεραιότητα του προσώπου ή της οντότητας, ο οποίος επηρεάζει αρνητικά ή ενέχει συγκεκριμένο κίνδυνο να επηρεάσει αρνητικά την εκτέλεση της νομικής δέσμευσης·
- δ) έχει κριθεί με οριστική δικαστική απόφαση ότι το πρόσωπο ή η οντότητα έχει διαπράξει οποιαδήποτε από τις ακόλουθες πράξεις:
 - i) απάτη κατά την έννοια του άρθρου 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴⁹⁾ και του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία θεσπίστηκε με πράξη του Συμβουλίου της 26ης Ιουλίου 1995⁽⁵⁰⁾.

⁽⁴⁹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

⁽⁵⁰⁾ ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σ. 48.

- ii) δωροδοκία, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1371 ή ενεργητική δωροδοκία κατά την έννοια του άρθρου 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία θεσπίσθηκε με πράξη του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 1997 ⁽⁵¹⁾, ή πράξεις που εμπίπτουν στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου ⁽⁵²⁾, ή δωροδοκία όπως ορίζεται σε άλλη εφαρμοστέα νομοθεσία·
- iii) πράξεις που σχετίζονται με εγκληματική οργάνωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2 της απόφασης-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου ⁽⁵³⁾·
- iv) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφοι 3, 4 και 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁴⁾·
- v) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα σχετιζόμενα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται στα άρθρα 3 έως 12 της οδηγίας (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁵⁾, ή ηθική αυτουργία, συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης των ανωτέρω εγκλημάτων, όπως ορίζονται στο άρθρο 14 της εν λόγω οδηγίας·
- vi) παιδική εργασία ή άλλες αξιόποινες πράξεις που σχετίζονται με την εμπορία ανθρώπων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2 της οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁶⁾·
- ε) έχουν σημειωθεί σοβαρές παραλείψεις του προσώπου ή της οντότητας όσον αφορά τη συμμόρφωση προς βασικές υποχρεώσεις κατά την εκτέλεση νομικών δεσμεύσεων χρηματοδοτούμενων από τον προϋπολογισμό, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα:
- i) την πρόωρη καταγγελία της νομικής δέσμευσης·
 - ii) την εφαρμογή κατ' αποκοπήν αποζημιώσεων ή άλλων συμβατικών κυρώσεων· ή
 - iii) την αποκάλυψη από διατάκτη, την OLAF, το Ελεγκτικό Συνέδριο ή την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία κατόπιν λογιστικών ή άλλων ελέγχων ή ερευνών·
- στ) έχει κριθεί με οριστική δικαστική ή διοικητική απόφαση ότι το πρόσωπο ή η οντότητα έχει διαπράξει παρατυπία κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου ⁽⁵⁷⁾·
- ζ) έχει κριθεί με οριστική δικαστική ή διοικητική απόφαση ότι το πρόσωπο ή η οντότητα έχει δημιουργήσει οντότητα υπαγόμενη σε διαφορετική δικαιοδοσία με σκοπό την καταστράτηγηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το φορολογικό ή το κοινωνικό δικαιο, ή οποιωνδήποτε άλλων νομικών υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων όσων σχετίζονται με τα εργασιακά δικαιώματα και τις συνθήκες απασχόλησης και εργασίας, στην περιοχή δικαιοδοσίας της οικείας καταστατικής έδρας, κεντρικής διοίκησης ή κύριας εγκατάστασης·
- η) έχει κριθεί με οριστική δικαστική ή διοικητική απόφαση ότι έχει δημιουργηθεί οντότητα με τον σκοπό που αναφέρεται στο στοιχείο ζ)·
- θ) η οντότητα ή το πρόσωπο έχει σκόπιμα και χωρίς επαρκή αιτιολόγηση αντιταχθεί σε έρευνα, εξακρίβωση ή λογιστικό έλεγχο που διενεργήθηκε από διατάκτη ή εκπρόσωπό του ή ελεγκτή, την OLAF, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία ή το Ελεγκτικό Συνέδριο. Θεωρείται ότι το πρόσωπο ή η οντότητα αντιτάσσεται σε έρευνα, εξακρίβωση ή λογιστικό έλεγχο όταν προβαίνει σε ενέργειες με στόχο ή αποτέλεσμα την αποτροπή, την παρεμπόδιση ή την καθυστέρηση της διεξαγωγής οποιασδήποτε από τις δραστηριότητες που απαιτούνται για τη διεξαγωγή της έρευνας, της εξακρίβωσης ή του λογιστικού ελέγχου. Οι ενέργειες αυτές περιλαμβάνουν, ιδίως, την άρνηση παροχής της αναγκαίας πρόσβασης στις εγκαταστάσεις του ή σε άλλους χώρους που χρησιμοποιούνται για επιχειρηματικούς σκοπούς, την απόκρυψη ή την άρνηση αποκάλυψης πληροφοριών ή την παροχή ψευδών πληροφοριών.

⁽⁵¹⁾ ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1.

⁽⁵²⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54).

⁽⁵³⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300 της 11.11.2008, σ. 42).

⁽⁵⁴⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 73).

⁽⁵⁵⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 88 της 31.3.2017, σ. 6).

⁽⁵⁶⁾ Οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1).

⁽⁵⁷⁾ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.1995, σ. 1).

2. Ο αρμόδιος διατάκτης αποκλείει πρόσωπο ή οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο θ) και στο άρθρο 137 παράγραφος 2 τέταρτο εδάφιο στοιχεία α), β) και γ), όταν το εν λόγω πρόσωπο ή οντότητα εμπίπτει σε μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στο σημείο ιν) του στοιχείου γ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ή στο στοιχείο δ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Ελλείψει οριστικής δικαστικής ή διοικητικής απόφασης, η απόφαση λαμβάνεται με βάση τον προκαταρκτικό νομικό χαρακτηρισμό μιας συμπεριφοράς όπως αναφέρεται στα εν λόγω στοιχεία, λαμβανομένων υπόψη των διαπιστωθέντων πραγματικών περιστατικών και πορισμάτων βάσει των στοιχείων α) και δ) του τέταρτου εδαφίου της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου που περιέχονται στη σύσταση της επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 145.

Πριν προβεί στον προκαταρκτικό νομικό χαρακτηρισμό, η επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 145 παρέχει στο κράτος μέλος τη δυνατότητα να υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με τη διαδικασία της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

Με την επιφύλαξη του άρθρου 63 παράγραφος 2, το κράτος μέλος διασφαλίζει ότι οι αιτήσεις πληρωμής που αφορούν πρόσωπο ή οντότητα που βρίσκεται σε κατάσταση αποκλεισμού, που έχει διαπιστωθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, δεν υποβάλλονται στην Επιτροπή για επιστροφή δαπανών.

3. Αν δεν υπάρχει οριστική δικαστική ή, κατά περίπτωση, διοικητική απόφαση στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία γ), δ), στ), ζ) και η) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ή στην περίπτωση που αναφέρεται στα στοιχεία ε) και θ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ο αρμόδιος διατάκτης αποκλείει ένα πρόσωπο ή μια οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 με βάση τον προκαταρκτικό νομικό χαρακτηρισμό της συμπεριφοράς που προβλέπεται στα εν λόγω στοιχεία, έχοντας υπόψη διαπιστωμένα πραγματικά περιστατικά ή άλλα πορίσματα που περιλαμβάνονται στη σύσταση της επιτροπής του άρθρου 145.

Ο προκαταρκτικός χαρακτηρισμός που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου δεν προδικάζει την αξιολόγηση της συμπεριφοράς του προσώπου ή της οντότητας που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Ο αρμόδιος διατάκτης επανεξετάζει την απόφασή του να αποκλείσει το πρόσωπο ή την οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 και/ή να επιβάλει χρηματική ποινή σε αποδέκτη αμέσως μετά την κοινοποίηση της οριστικής δικαστικής ή διοικητικής απόφασης. Όταν η διάρκεια του αποκλεισμού δεν προσδιορίζεται στην οριστική δικαστική ή διοικητική απόφαση, την προσδιορίζει ο αρμόδιος διατάκτης με βάση διαπιστωμένα πραγματικά περιστατικά και πορίσματα και έχοντας υπόψη τη σύσταση της επιτροπής του άρθρου 145.

Εφόσον στην εν λόγω οριστική δικαστική ή διοικητική απόφαση διαπιστώνεται ότι το πρόσωπο ή η οντότητα που αναφέρονται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 δεν είναι υπαίτια της συμπεριφοράς την οποία αφορούσε ο προκαταρκτικός νομικός χαρακτηρισμός, βάσει της οποίας το εν λόγω πρόσωπο ή η εν λόγω οντότητα αποκλείσθηκαν, ο αρμόδιος διατάκτης θέτει αμέσως τέλος στον αποκλεισμό και/ή επιστρέφει, ανάλογα με την περίπτωση, την επιβληθείσα χρηματική ποινή.

Στα πραγματικά περιστατικά και τα πορίσματα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο περιλαμβάνονται ιδίως:

- α) πραγματικά περιστατικά που διαπιστώνονται στο πλαίσιο λογιστικών ελέγχων ή ερευνών που διενεργούνται από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία για εκείνα τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, το Ελεγκτικό Συνέδριο, την OLAF ή την υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου, ή στο πλαίσιο κάθε άλλης εξέτασης, ελέγχου ή επιθεώρησης που διενεργείται με ευθύνη του διατάκτη·
- β) μη οριστικές διοικητικές αποφάσεις οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν πειθαρχικά μέτρα που έλαβε η αρμόδια εποπτική αρχή ή οποία είναι υπεύθυνη για την επαλήθευση της εφαρμογής των προτύπων επαγγελματικής δεοντολογίας·
- γ) πραγματικά περιστατικά στα οποία αναφέρονται αποφάσεις προσώπων και οντοτήτων που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ)·
- δ) πληροφορίες που διαβιβάζονται σύμφωνα με το άρθρο 144 παράγραφος 2 στοιχείο δ) και, ειδικότερα, πραγματικά περιστατικά και πορίσματα που διαπιστώνονται στο πλαίσιο οριστικών διοικητικών ή δικαστικών αποφάσεων σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά την ύπαρξη των περιπτώσεων αποκλεισμού που αναφέρονται στο σημείο ιν) του στοιχείου γ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ή στο στοιχείο δ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, από φορείς που εκτελούν κονδύλια της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β)·
- ε) αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με την παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού της Ένωσης ή αποφάσεις αρμόδιας εθνικής αρχής σχετικά με την παράβαση του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου του ανταγωνισμού.

4. Κάθε απόφαση του αρμόδιου διατάκτη η οποία έχει ληφθεί δυνάμει των άρθρων 137 έως 144 ή, κατά περίπτωση, κάθε σύσταση της επιτροπής του άρθρου 145 λαμβάνεται με τρόπο ώστε να συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη:

- α) τη σοβαρότητα της περίπτωσης, συμπεριλαμβανομένου του αντίκτυπου στα οικονομικά συμφέροντα και την εικόνα της Ένωσης·

- β) τον χρόνο που έχει παρέλθει από την επίμαχη συμπεριφορά·
- γ) τη διάρκεια και την επανάληψη της συμπεριφοράς·
- δ) τον εκούσιο χαρακτήρα της συμπεριφοράς ή τον βαθμό αμέλειας που επιδείχθηκε·
- ε) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β), κατά πόσον διακυβεύεται μικρό ποσό·
- στ) κάθε άλλη ελαφρυντική περίπτωση, όπως:
 - i) τον βαθμό συνεργασίας του ενεχόμενου προσώπου ή οντότητας που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 με την οικεία αρμόδια αρχή και η συμβολή του εν λόγω προσώπου ή οντότητας στην έρευνα όπως την αναγνωρίζει ο αρμόδιος διατάκτης· ή
 - ii) τη γνωστοποίηση της περίπτωσης αποκλεισμού μέσω της δήλωσης που αναφέρεται στο άρθρο 139 παράγραφος 1· ή
 - iii) τα μέτρα που λαμβάνει το κράτος μέλος κατά του προσώπου ή της οντότητας σύμφωνα με το άρθρο 63 παράγραφος 2.

5. Ο αρμόδιος διατάκτης αποκλείει το πρόσωπο ή την οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 σε περίπτωση που:

- α) φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι μέλος του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου του προσώπου ή της οντότητας που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2, ή που έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου αναφορικά με το εν λόγω πρόσωπο ή την εν λόγω οντότητα, εμπίπτει σε μία ή περισσότερες από τις αναφερόμενες στα στοιχεία γ) έως θ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου περιπτώσεις·
- β) φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο αναλαμβάνει απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη του προσώπου ή οντότητας που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 εμπίπτει σε μία ή περισσότερες από τις αναφερόμενες στο στοιχείο α) ή β) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου περιπτώσεις·
- γ) φυσικό πρόσωπο το οποίο είναι καίριας σημασίας για την ανάθεση ή για την εκτέλεση της νομικής δέσμευσης εμπίπτει σε μία ή περισσότερες από τις αναφερόμενες στα στοιχεία γ) έως θ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου περιπτώσεις.

Ο αρμόδιος διατάκτης μεριμνά ώστε να αποκλείεται το φυσικό πρόσωπο που βρίσκεται σε μία ή περισσότερες από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

6. Όταν αποκλείεται πρόσωπο ή οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) έως στ) και στο άρθρο 137 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχεία η) και θ), ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί επίσης να αποκλείσει ή να επιβάλει χρηματική ποινή στον πραγματικό δικαιούχο ή σε οποιαδήποτε οντότητα συνδεδεμένη με την αποκλειόμενη οντότητα. Κάθε απόφαση του αρμόδιου διατάκτη ή, κατά περίπτωση, κάθε σύσταση της επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 145, λαμβάνει υπόψη εάν:

- α) η αποκλειόμενη οντότητα έχει λειτουργική ανεξαρτησία από τη συνδεδεμένη με αυτήν οντότητα και από τον πραγματικό δικαιούχο·
- β) το παράπτωμα της αποκλειόμενης οντότητας δεν οφείλεται σε παράλειψη εποπτείας ή διατήρησης επαρκών ελέγχων·
- γ) η αποκλειόμενη οντότητα έχει λάβει εμπορική απόφαση χωρίς την επιρροή οποιασδήποτε συνδεδεμένης οντότητας ή του πραγματικού δικαιούχου.

7. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να αποκλείσει προσωρινά πρόσωπο ή οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 χωρίς προηγούμενη σύσταση από την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 145, αν η συμμετοχή τους σε διαδικασία χορήγησης ή η επιλογή τους για την εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης θα συνιστούσε σοβαρή και άμεση απειλή για τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης. Στις περιπτώσεις αυτές, ο αρμόδιος διατάκτης παραπέμπει αμέσως την υπόθεση στην επιτροπή του άρθρου 145 και λαμβάνει οριστική απόφαση το αργότερο 14 ημέρες μετά την παραλαβή της σύστασης από την επιτροπή.

8. Κατόπιν αιτήσεως του διατάκτη και εφόσον το απαιτούν η φύση ή οι περιστάσεις της υπόθεσης, η παραπομπή για σύσταση από την επιτροπή του άρθρου 145 μπορεί να διεκπεραιωθεί με ταχεία διαδικασία, με την επιφύλαξη του δικαιώματος ακρόασης του ενδιαφερόμενου προσώπου ή της ενδιαφερόμενης οντότητας.

9. Ο αρμόδιος διατάκτης, λαμβάνοντας υπόψη, κατά περίπτωση, τη σύσταση της επιτροπής του άρθρου 145, δεν αποκλείει πρόσωπο ή οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 από τη συμμετοχή σε διαδικασία χορήγησης ή από την επιλογή για την εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης όταν:

- α) το πρόσωπο ή η οντότητα έχει λάβει διορθωτικά μέτρα σύμφωνα με την παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου τα οποία είναι επαρκή για να αποδείξουν την αξιοπιστία του/της. Τούτο δεν ισχύει στην περίπτωση του στοιχείου δ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου·
- β) είναι απολύτως απαραίτητο να διασφαλισθεί η συνέχεια της υπηρεσίας για περιορισμένο χρονικό διάστημα και εν αναμονή της λήψης των διορθωτικών μέτρων της παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου·
- γ) ένας τέτοιος αποκλεισμός είναι δυσανάλογος σύμφωνα με τα κριτήρια της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

Επιπροσθέτως, το στοιχείο α) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση αγοράς αγαθών υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, είτε από έναν προμηθευτή που παύει οριστικά τις εμπορικές του δραστηριότητες είτε από τον εκκαθαριστή στο πλαίσιο διαδικασίας αφερεγγυότητας, συμβιβασμού με τους πιστωτές ή ανάλογης διαδικασίας βάσει του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου.

Στις περιπτώσεις μη αποκλεισμού που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, ο αρμόδιος διατάκτης διευκρινίζει τους λόγους για τους οποίους δεν απέκλεισε το πρόσωπο ή την οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 και ενημερώνει σχετικά την επιτροπή του άρθρου 145.

10. Τα διορθωτικά μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 9 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) περιλαμβάνουν ιδίως:

- α) μέτρα για να εντοπισθούν τα αίτια των καταστάσεων που συνεπάγονται αποκλεισμό, και συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού εντός του οικείου επιχειρηματικού τομέα ή τομέα δραστηριοτήτων του προσώπου ή της οντότητας που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2, κατάλληλα για τη διόρθωση της συμπεριφοράς και την πρόληψη της επανεμφάνισής της·
- β) αποδείξεις για το ότι το πρόσωπο ή η οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 έλαβε μέτρα για την αντιστάθμιση ή αποκατάσταση της ζημίας ή της βλάβης που προκάλεσαν στα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης τα υποκείμενα περιστατικά που επέφεραν την κατάσταση αποκλεισμού·
- γ) αποδείξεις ότι το πρόσωπο ή η οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 κατέβαλε την ποινή που επιβλήθηκε από αρμόδια αρχή ή τυχόν φόρους ή εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που αναφέρονται στο στοιχείο β) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ή ότι εγγυήθηκε την καταβολή τους.

Με την επιφύλαξη της αξιολόγησης του αρμόδιου διατάκτη ή της επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 145, το πρόσωπο ή η οντότητα υποβάλλει διορθωτικά μέτρα που έχουν αξιολογηθεί από εξωτερικό ανεξάρτητο ελεγκτή ή θεωρούνται επαρκή με απόφαση εθνικής ή ενωσιακής αρχής.

11. Ο αρμόδιος διατάκτης, λαμβάνοντας υπόψη, κατά περίπτωση, την αναθεωρημένη σύσταση της επιτροπής του άρθρου 145, επανεξετάζει, χωρίς καθυστέρηση, την απόφασή του να αποκλείσει πρόσωπο ή οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως του εν λόγω προσώπου ή οντότητας, σε περιπτώσεις όπου το εν λόγω πρόσωπο ή οντότητα έχει λάβει επαρκή διορθωτικά μέτρα που αποδεικνύουν την αξιοπιστία του/της ή έχει παράσχει νέα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η περίπτωση αποκλεισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δεν υφίσταται πλέον.

12. Στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 στοιχείο β), ο αρμόδιος διατάκτης απαιτεί από τον υποψήφιο ή τον προσφέροντα να αντικαταστήσει την οντότητα ή τον υπεργολάβο στην ικανότητα της οποίας ή του οποίου προτιμάται να στηριχθεί και που εμπίπτει σε περίπτωση αποκλεισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 139

Δήλωση σχετικά με την απουσία περίπτωσης αποκλεισμού και σχετικά αποδεικτικά στοιχεία

1. Οι συμμετέχοντες δηλώνουν αν εμπίπτουν σε μία από τις περιπτώσεις του άρθρου 138 παράγραφος 1 και του άρθρου 143 παράγραφος 1 και, κατά περίπτωση, αν έχουν λάβει διορθωτικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 138 παράγραφος 9 πρώτο εδάφιο στοιχείο α).

Οι συμμετέχοντες δηλώνουν επίσης αν τα κάτωθι πρόσωπα ή οντότητες εμπίπτουν σε μία από τις περιπτώσεις αποκλεισμού του άρθρου 138 παράγραφος 1 στοιχεία γ) έως η):

α) φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι μέλη του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου του συμμετέχοντος ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψεως αποφάσεων ή ελέγχου όσον αφορά τον εν λόγω συμμετέχοντα·

β) πραγματικοί δικαιούχοι του συμμετέχοντος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 σημείο 6) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

Ο συμμετέχων ή ο αποδέκτης ενημερώνουν τον αρμόδιο διατάκτη αμελλητί σχετικά με οποιαδήποτε αλλαγή των καταστάσεων που έχουν δηλωθεί.

Όποτε κρίνεται σκόπιμο, ο υποψήφιος ή ο προσφέρων καταθέτουν δηλώσεις όμοιες με αυτές που αναφέρονται στο πρώτο και στο δεύτερο εδάφιο υπογεγραμμένες από υπεργολάβο ή άλλη οντότητα στην ικανότητα της οποίας προτίθενται να βασιστούν, ανάλογα με την περίπτωση.

Ο αρμόδιος διατάκτης δεν ζητεί τις δηλώσεις που αναφέρονται στο πρώτο και στο δεύτερο εδάφιο, όταν οι δηλώσεις αυτές έχουν ήδη υποβληθεί για τους σκοπούς άλλης διαδικασίας ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, υπό τον όρο ότι η κατάσταση παραμένει αμετάβλητη και ότι το διάστημα που έχει μεσολαβήσει από την ημερομηνία έκδοσης των δηλώσεων δεν υπερβαίνει το ένα έτος.

Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να άρει την υποχρέωση συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις βάσει του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου για επιχορηγήσεις και συμβάσεις πολύ μικρού ύψους, η οποία δεν υπερβαίνει τα ποσά που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 75 και στο παράρτημα Ι σημείο 14.4.

2. Εάν το ζητεί ο αρμόδιος διατάκτης και εφόσον είναι απαραίτητο για τη διασφάλιση της ορθής διεξαγωγής της διαδικασίας, ο συμμετέχων, ο υπεργολάβος ή η οντότητα στην ικανότητα της οποίας προτίθεται να στηριχθεί ο υποψήφιος ή ο προσφέρων, παρέχει:

α) κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία ότι δεν εμπίπτει σε μία από τις περιπτώσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1·

β) πληροφορίες σχετικά με φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι μέλη του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου του συμμετέχοντα ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου όσον αφορά τον εν λόγω συμμετέχοντα, συμπεριλαμβανομένων των προσώπων και των οντοτήτων που ανήκουν στη δομή ιδιοκτησίας και ελέγχου και των πραγματικών δικαιούχων, και κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία ότι κανένα από τα εν λόγω πρόσωπα δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία γ) έως στ).

γ) κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία ότι φυσικά ή νομικά πρόσωπα που αναλαμβάνουν απεριόριστη ευθύνη για τις οφειλές του εν λόγω συμμετέχοντα δεν εμπίπτουν σε περίπτωση αποκλεισμού που αναφέρεται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή β).

3. Όπου αρμόζει και σε συμμόρφωση με το εθνικό δίκαιο, ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να αποδέχεται ως επαρκή απόδειξη ότι ένας συμμετέχων ή μια οντότητα που αναφέρεται στην παράγραφο 2 δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία α), γ), δ), στ), ζ) και η) πρόσφατο απόσπασμα ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμο έγγραφο πρόσφατα εκδοθέν από δικαστική ή διοικητική αρχή της χώρας εγκατάστασής του, από το οποίο να προκύπτει ότι ικανοποιούνται οι ως άνω απαιτήσεις.

Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να αποδέχεται ως επαρκή απόδειξη ότι ένας συμμετέχων ή μια οντότητα που αναφέρεται στην παράγραφο 2 δεν εμπίπτει σε περίπτωση αποκλεισμού που αναφέρεται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β), πρόσφατο πιστοποιητικό εκδοθέν από την αρμόδια αρχή της χώρας εγκατάστασης. Όταν τέτοιοι τύποι πιστοποιητικών δεν εκδίδονται στη χώρα εγκατάστασης, ο συμμετέχων μπορεί να υποβάλει ένορκη δήλωση ενώπιον δικαστικής αρχής ή συμβολαιογράφου ή, ελλείψει αυτής, επίσημη δήλωση ενώπιον διοικητικής αρχής ή αρμόδιου επαγγελματικού φορέα στη χώρα εγκατάστασής του.

4. Ο αρμόδιος διατάκτης αίρει την υποχρέωση συμμετέχοντος ή οντότητας που αναφέρεται στην παράγραφο 2 να υποβάλει τα αποδεικτικά στοιχεία των παραγράφων 2 και 3:

α) αν μπορεί να έχει δωρεάν πρόσβαση στα εν λόγω στοιχεία σε εθνική βάση δεδομένων·

β) αν τα εν λόγω στοιχεία έχουν ήδη υποβληθεί για τους σκοπούς άλλης διαδικασίας, και υπό τον όρο ότι τα υποβληθέντα έγγραφα συνεχίζουν να είναι έγκυρα και ότι το διάστημα που έχει μεσολαβήσει από την ημερομηνία έκδοσης των εγγράφων δεν υπερβαίνει το ένα έτος·

γ) αν αναγνωρίσει ότι υφίσταται υλική αδυναμία κατάθεσης των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων.

5. Οι παράγραφοι 1 έως 4 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται σε πρόσωπα και οντότητες που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) ή σε οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71.

Όσον αφορά τα χρηματοδοτικά μέσα και τις δημοσιονομικές εγγυήσεις και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν κανόνες και διαδικασίες απολύτως ισοδύναμοι με τους αναφερόμενους στο άρθρο 157 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο δ), οι τελικοί αποδέκτες και οι ενδιάμεσοι φορείς παρέχουν στο πρόσωπο ή στην οντότητα που συμμετέχει στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης δύναμι του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) υπογεγραμμένη υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εμπίπτουν σε καμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ), ζ) και η) ή στο άρθρο 143 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία β) και γ) ούτε σε περίπτωση η οποία θεωρείται ισοδύναμη μετά την αξιολόγηση που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 157 παράγραφος 4.

Στις περιπτώσεις που, κατ' εξαίρεση, τα χρηματοδοτικά μέσα εκτελούνται σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), οι τελικοί αποδέκτες παρέχουν στους ενδιάμεσους φορείς χρηματοδότησης υπογεγραμμένη υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εμπίπτουν σε καμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ), στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία ζ) και η) ή στο άρθρο 143 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία β) και γ).

Άρθρο 140

Χρηματικές ποινές

1. Προκειμένου να εξασφαλισθεί αποτρεπτικό αποτέλεσμα, ο αρμόδιος διατάκτης δύναται, λαμβάνοντας υπόψη, κατά περίπτωση, τη σύσταση της επιτροπής του άρθρου 145, να επιβάλει χρηματική ποινή σε αποδέκτη με τον οποίο έχει αναληφθεί νομική δέσμευση και ο οποίος εμπίπτει σε περίπτωση αποκλεισμού που αναφέρεται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία γ), δ), ε), στ), ζ), η) ή θ).

Όσον αφορά τις περιπτώσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία γ) έως θ), η χρηματική ποινή μπορεί να επιβληθεί ως εναλλακτική λύση στην απόφαση αποκλεισμού ενός αποδέκτη, εφόσον ο αποκλεισμός αυτός θα ήταν δυσανάλογος βάσει των κριτηρίων του άρθρου 138 παράγραφος 4.

Όσον αφορά τις περιπτώσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία γ), δ) και ε), η χρηματική ποινή μπορεί να επιβληθεί επιπροσθέτως του αποκλεισμού στις περιπτώσεις που αυτό είναι αναγκαίο για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, λόγω της συστηματικής και επαναλαμβανόμενης συμπεριφοράς που επιδεικνύει ο αποδέκτης με πρόθεση να αποκτήσει πόρους της Ένωσης με αθέμιτο τρόπο.

Ανεξαρτήτως του πρώτου, του δεύτερου και του τρίτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, δεν επιβάλλεται χρηματική ποινή σε αποδέκτη που, σύμφωνα με το άρθρο 139, έχει δηλώσει ότι εμπίπτει σε περίπτωση αποκλεισμού.

2. Το ποσόν της χρηματικής ποινής δεν υπερβαίνει το 10 % της συνολικής αξίας της νομικής δέσμευσης. Σε περίπτωση συμφωνίας επιχορήγησης η οποία υπογράφεται με περισσότερους δικαιούχους, η χρηματική ποινή δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10 % του ποσού επιχορήγησης που δικαιούται ο δικαιούχος σύμφωνα με τη συμφωνία επιχορήγησης.

Άρθρο 141

Διάρκεια του αποκλεισμού και προθεσμία παραγραφής

1. Η διάρκεια του αποκλεισμού δεν υπερβαίνει:

α) τη διάρκεια που τυχόν καθορίζεται στην οριστική δικαστική ή διοικητική απόφαση κράτους μέλους·

β) σε περίπτωση απουσίας οριστικής δικαστικής ή διοικητικής απόφασης:

i) τα πέντε έτη για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία δ) και θ)·

ii) τα τρία έτη για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία γ), ε) και η)·

Πρόσωπο ή οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 αποκλείεται εφόσον εμπίπτει σε κάποια από τις περιπτώσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β).

2. Η προθεσμία παραγραφής για τον αποκλεισμό και/ή την επιβολή χρηματικών ποινών σε πρόσωπο ή οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 ανέρχεται σε πέντε έτη και υπολογίζεται με αφετηρία οποιαδήποτε από τις ακόλουθες ημερομηνίες:

α) την ημερομηνία της συμπεριφοράς εκ της οποίας προκλήθηκε ο αποκλεισμός ή, σε περίπτωση συνεχιζόμενων ή επαναλαμβανόμενων πράξεων, την ημερομηνία διακοπής της συμπεριφοράς, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία β) έως ε) και στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία ζ), η) και θ)·

β) την ημερομηνία της οριστικής απόφασης εθνικού δικαστηρίου ή της οριστικής διοικητικής απόφασης στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία β), γ), δ), ζ), η) και θ).

Η προθεσμία παραγραφής διακόπτεται με πράξη εθνικής αρχής, της Επιτροπής, της OLAF, της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας για τα συμμετέχοντα στην ενισχυμένη συνεργασία κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, της επιτροπής του άρθρου 145 του παρόντος κανονισμού ή οιασδήποτε οντότητας συμμετέχει στην εκτέλεση του προϋπολογισμού, αν μια τέτοια πράξη κοινοποιηθεί στο πρόσωπο ή στην οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού και σχετίζεται με έρευνες ή με δικαστικές διαδικασίες. Νέα προθεσμία παραγραφής αρχίζει να ισχύει την επομένη της διακοπής.

Για τους σκοπούς του άρθρου 138 παράγραφος 1 στοιχείο στ) του παρόντος κανονισμού, η εφαρμοζόμενη προθεσμία παραγραφής για τον αποκλεισμό προσώπου ή οντότητας που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού και/ή για την επιβολή χρηματικών ποινών σε αποδεκτή είναι εκείνη που προβλέπεται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95.

Όταν η συμπεριφορά του εμπλεκόμενου προσώπου ή οντότητας που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού εμπίπτει σε διάφορες περιπτώσεις του άρθρου 138 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού, ισχύει η προθεσμία παραγραφής που εφαρμόζεται για την πλέον σοβαρή από αυτές τις περιπτώσεις.

Άρθρο 142

Δημοσίευση αποκλεισμού και χρηματικών ποινών

1. Με στόχο, εφόσον απαιτείται, την ενίσχυση του αποτρεπτικού αποτελέσματος του αποκλεισμού και/ή της επιβολής χρηματικής ποινής, η Επιτροπή δημοσιεύει στον δικτυακό τόπο της, με την επιφύλαξη της απόφασης του αρμόδιου διατάκτη, τις ακόλουθες πληροφορίες όσον αφορά τον αποκλεισμό και, κατά περίπτωση, την επιβολή χρηματικής ποινής στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία γ) έως θ):

α) το όνομα του εμπλεκόμενου προσώπου ή την επωνυμία της εμπλεκόμενης οντότητας που αναφέρονται στο άρθρο 137 παράγραφος 2·

β) την περίπτωση αποκλεισμού·

γ) τη διάρκεια του αποκλεισμού και/ή το ποσό της χρηματικής ποινής.

Στις περιπτώσεις όπου η απόφαση σχετικά με τον αποκλεισμό και/ή τη χρηματική ποινή λαμβάνεται βάσει προκαταρκτικού νομικού χαρακτηρισμού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 138 παράγραφος 2, η δημοσίευση αναφέρει ότι δεν υπάρχει οριστική δικαστική ή, κατά περίπτωση, διοικητική απόφαση. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι πληροφορίες σχετικά με τυχόν προσφυγές, το καθεστώς τους και την έκβασή τους, καθώς και οιαδήποτε αναθεωρημένη απόφαση του αρμόδιου διατάκτη, δημοσιεύονται χωρίς καθυστέρηση. Όταν έχει επιβληθεί χρηματική ποινή, η δημοσίευση αναφέρει επίσης εάν έχει ήδη καταβληθεί το οφειλόμενο ποσό.

Η απόφαση δημοσίευσης των πληροφοριών λαμβάνεται από τον αρμόδιο διατάκτη είτε μετά τη σχετική οριστική δικαστική ή, κατά περίπτωση, διοικητική απόφαση, είτε μετά τη σύσταση της επιτροπής του άρθρου 145, ανάλογα με την περίπτωση. Η εν λόγω απόφαση αρχίζει να ισχύει μετά την παρέλευση τριμήνου από την κοινοποίησή της στο πρόσωπο ή στην οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2.

Οι δημοσιευμένες πληροφορίες αφαιρούνται μόλις λήξει ο αποκλεισμός. Στην περίπτωση χρηματικής ποινής, η δημοσίευση αφαιρείται μετά την παρέλευση εξαμήνου από την καταβολή της εν λόγω ποινής.

Όσον αφορά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ο αρμόδιος διατάκτης ενημερώνει, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή την οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού για τα δικαιώματά του σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες προστασίας των δεδομένων και για τις υπάρχουσες διαδικασίες άσκησης των εν λόγω δικαιωμάτων.

2. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δεν δημοσιεύονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) εάν κρίνεται απαραίτητο προκειμένου να διαφυλαχθεί ο εμπιστευτικός χαρακτήρας έρευνας ή εθνικών δικαστικών διαδικασιών·

β) εάν η δημοσίευση θα προκαλούσε δυσανάλογα μεγάλη ζημία στο εμπλεκόμενο πρόσωπο ή στην οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 ή θα ήταν κατ' άλλον τρόπο δυσανάλογη βάσει των κριτηρίων αναλογικότητας του άρθρου 138 παράγραφος 4 και έχοντας υπόψη το ποσό της χρηματικής ποινής·

γ) όταν αφορούν φυσικό πρόσωπο, εκτός εάν η δημοσίευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δικαιολογείται από εξαιρετικές περιστάσεις, μεταξύ άλλων, από τη σοβαρότητα της συμπεριφοράς ή τις συνέπειές της για τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης. Στις περιπτώσεις αυτές, η απόφαση δημοσίευσης των πληροφοριών λαμβάνεται αφού συνεκτιμηθούν δεόντως το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και τα άλλα δικαιώματα που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725.

Άρθρο 143

Απόρριψη από διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής

1. Ο αρμόδιος διατάκτης απορρίπτει από διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής συμμετέχοντα ο οποίος:
 - α) εμπίπτει σε κάποια από τις περιπτώσεις αποκλεισμού που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 138·
 - β) έχει υποβάλει ψευδή στοιχεία στο πλαίσιο της παροχής των πληροφοριών που απαιτούνται ως προϋπόθεση για τη συμμετοχή στη διαδικασία ή δεν έχει παράσχει αυτές τις πληροφορίες·
 - γ) είχε προηγουμένως συμμετάσχει στη σύνταξη εγγράφων που χρησιμοποιήθηκαν στη διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, εφόσον αυτό συνεπάγεται παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, συμπεριλαμβανομένης ανεπανάρρωτης στρέβλωσης του ανταγωνισμού·
 - δ) έχει επαγγελματικά αντικρουόμενα συμφέροντα τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης σύμφωνα με το παράρτημα I σημείο 20.6·
 - ε) είναι ο αποδέκτης απόφασης που εκδίδει η Επιτροπή σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, η οποία απαγορεύει την ανάθεση της σύμβασης λόγω λήψης ξένων επιδοτήσεων που στρεβλώνουν την εσωτερική αγορά.

Ο αρμόδιος διατάκτης γνωστοποιεί στους λοιπούς συμμετέχοντες στη διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής τις σχετικές πληροφορίες που ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο ή ως αποτέλεσμα της συμμετοχής του συμμετέχοντος στην προετοιμασία της διαδικασίας ανάθεσης/χορήγησης/απονομής όπως αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο γ). Πριν από οποιαδήποτε τέτοια απόρριψη, παρέχεται η ευκαιρία στον συμμετέχοντα να αποδείξει ότι η συμμετοχή του στην προετοιμασία της διαδικασίας ανάθεσης/χορήγησης/απονομής δεν συνιστά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

2. Εφαρμόζεται το άρθρο 134 παράγραφος 1, εκτός εάν η απόρριψη έχει αιτιολογηθεί σύμφωνα με το στοιχείο α) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου με απόφαση σχετικά με τον αποκλεισμό του συμμετέχοντος, μετά από εξέταση των παρατηρήσεών του.

3. Για τους σκοπούς του στοιχείου ε) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2560 και, ειδικότερα, οι διατάξεις των κεφαλαίων 1, 2 και 4 αυτού, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 30, εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στην προκαταρκτική εξέταση που διενεργεί η Επιτροπή και στη διεξοδική έρευνα τυχόν ξένων χρηματοδοτικών συνεισφορών που λαμβάνονται στο πλαίσιο διαδικασίας προμηθειών δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Για τους σκοπούς της προηγούμενης κοινοποίησης στην αναθέτουσα αρχή, οι συμμετέχοντες σε διαδικασία προμηθειών δυνάμει του παρόντος κανονισμού κοινοποιούν κάθε σχετική ξένη χρηματοδοτική συνεισφορά στον αρμόδιο διατάκτη, υπό τους ίδιους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 28 και 29 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2560 και στις διατάξεις των εκτελεστικών πράξεων που εκδίδονται βάσει του άρθρου 47 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού. Επιπλέον, οι σχετικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που εκδίδονται βάσει του άρθρου 49 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2560 εφαρμόζονται επίσης στις διαδικασίες προμηθειών δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Οι σχετικές διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2560, καθώς και οι διατάξεις των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που εκδίδονται βάσει του άρθρου 49 του εν λόγω κανονισμού και των εκτελεστικών πράξεων που εκδίδονται βάσει του άρθρου 47 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού εφαρμόζονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

Στο πλαίσιο του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις με τη μορφή απόφασης για τους εξής σκοπούς:

- α) για να καταστήσει υποχρεωτικές για τον εκάστοτε συμμετέχοντα τις δεσμεύσεις που προσφέρει κατά την έννοια του άρθρου 11 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2560, στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού·
- β) για να μη διατυπωθούν αντιρρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 11 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2560, στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού·
- γ) για να απαγορευθεί η ανάθεση της σύμβασης σε συμμετέχοντα επειδή έχει λάβει ξένες επιδοτήσεις που στρεβλώνουν την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 31 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2560, στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.

Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 276 παράγραφος 2.

Για τους σκοπούς των μέτρων που πρέπει να ληφθούν δυνάμει της παρούσας παραγράφου, όταν ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2560 αναφέρεται σε διαδικασίες προμηθειών κατά την έννοια των οδηγιών 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁸⁾, νοούνται ως διαδικασίες προμηθειών κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού.

Ο αρμόδιος διατάκτης κοινοποιεί την απόρριψη από διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής με επιστολή που απευθύνεται στον ενδιαφερόμενο συμμετέχοντα, μετά τη λήψη της απόφασης απαγόρευσης που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο στοιχείο γ).

Άρθρο 144

Το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού

1. Οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται στο πλαίσιο του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού που προβλέπεται στο άρθρο 137 συγκεντρώνονται σε βάση δεδομένων που δημιουργήθηκε από την Επιτροπή («βάση δεδομένων») και η διαχείρισή τους διασφαλίζει το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και τα λοιπά δικαιώματα που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725.

Οι πληροφορίες σχετικά με τις περιπτώσεις έγκαιρου εντοπισμού, τις περιπτώσεις αποκλεισμού και/ή επιβολής χρηματικών ποινών καταχωρίζονται στη βάση δεδομένων από τον αρμόδιο διατάκτη αφού ενημερωθεί το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή η οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2. Η κοινοποίηση αυτή μπορεί να αναβληθεί σε εξαιρετικές περιστάσεις, όταν υπάρχουν επιτακτικοί νόμιμοι λόγοι για τη διατήρηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα μιας έρευνας ή εθνικής δικαστικής διαδικασίας, έως ότου οι λόγοι αυτοί παύσουν να υφίστανται.

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725, η Επιτροπή, κατόπιν αιτήματος, ενημερώνει κάθε πρόσωπο ή οντότητα που υπόκειται στο σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2, για τα δεδομένα που αποθηκεύονται στη βάση δεδομένων σχετικά με το εν λόγω πρόσωπο ή την εν λόγω οντότητα.

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην εν λόγω βάση δεδομένων επικαιροποιούνται, κατά περίπτωση, μετά από διόρθωση, διαγραφή ή οιαδήποτε άλλη τροποποίηση των δεδομένων. Δημοσιεύονται μόνο σύμφωνα με το άρθρο 142.

2. Το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού βασίζεται στα πραγματικά περιστατικά και πορίσματα που προβλέπονται στο άρθρο 138 παράγραφος 3 τέταρτο εδάφιο και στη διαβίβαση πληροφοριών στην Επιτροπή, συγκεκριμένα, από:

α) την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, για τα συμμετέχοντα σε ενισχυμένη συνεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939 κράτη μέλη, ή την OLAF, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, όταν περατωθείσα ή τρέχουσα έρευνα καταδεικνύει ότι θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να ληφθούν προληπτικά μέτρα ή να αναληφθούν δράσεις για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, στο πλαίσιο των οποίων πρέπει να συνεκτιμώνται δεόντως ο σεβασμός των διαδικαστικών και θεμελιωδών δικαιωμάτων και η προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος·

β) διατάκτη της Επιτροπής, ευρωπαϊκής υπηρεσίας που έχει συσταθεί από την Επιτροπή ή εκτελεστικού οργανισμού·

γ) θεσμικό όργανο της Ένωσης, ευρωπαϊκή υπηρεσία, οργανισμό εκτός των αναφερόμενων στο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου, ή φορέα ή πρόσωπο που έχει επιφορτιστεί με την εκτέλεση ενεργειών στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ·

δ) οντότητες που εκτελούν τον προϋπολογισμό δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) και πρόσωπα και οντότητες που λαμβάνουν κονδύλια, σύμφωνα με την εκτέλεση του προϋπολογισμού δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), με τα κράτη μέλη, σε περιπτώσεις πραγματικών περιστατικών και πορισμάτων που διαπιστώνονται μόνο στο πλαίσιο οριστικών δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων με αναφορά στους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημείο iv) και στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχείο δ), καθώς και εντοπισθείσες περιπτώσεις απάτης και/ή παρατυπίας και η παρακολούθησή τους, όταν η διαβίβαση πληροφοριών απαιτείται από ειδικούς τομεακούς κανόνες·

ε) πρόσωπα ή οντότητες που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), σε περιπτώσεις εντοπισθείσας απάτης και/ή παρατυπίας και στο πλαίσιο της συνέχειας που δίνεται σε αυτές.

3. Εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες πρέπει να υποβληθούν πληροφορίες σύμφωνα με ειδικούς τομεακούς κανόνες, οι πληροφορίες που διαβιβάζονται δυνάμει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνουν:

⁽⁵⁸⁾ Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243).

- α) την ταυτοποίηση του εμπλεκόμενου προσώπου ή οντότητας·
- β) περίληψη των κινδύνων που εντοπίστηκαν ή των εν λόγω πραγματικών περιστατικών·
- γ) πληροφορίες που ενδεχομένως θα βοηθήσουν τον διατάκτη στη διεξαγωγή της επαλήθευσης σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου ή στη λήψη απόφασης περί αποκλεισμού σύμφωνα με το άρθρο 138 παράγραφος 1 ή 3, ή στη λήψη απόφασης για την επιβολή χρηματικής ποινής σύμφωνα με το άρθρο 140·
- δ) κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με τυχόν ειδικά μέτρα που είναι απαραίτητα για να διασφαλιστεί ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των διαβιβαζόμενων πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για τη διασφάλιση αποδεικτικών στοιχείων με σκοπό την προστασία της έρευνας ή της εθνικής δικαστικής διαδικασίας.

4. Η Επιτροπή διαβιβάζει αμελλητί τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στους διατάκτες της καθώς και στους διατάκτες των εκτελεστικών οργανισμών της, σε όλα τα άλλα θεσμικά και λοιπά όργανα της Ένωσης, τις ευρωπαϊκές υπηρεσίες και οργανισμούς μέσω της βάσης δεδομένων που αναφέρεται στην παράγραφο 1, προκειμένου να τους δοθεί η δυνατότητα να διεξαγάγουν την απαιτούμενη επαλήθευση όσον αφορά τις εν εξελίξει διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής και τις υπάρχουσες νομικές δεσμεύσεις.

Κατά τη διενέργεια της επαλήθευσης αυτής, ο αρμόδιος διατάκτης ασκεί τις αρμοδιότητές του που καθορίζονται στο άρθρο 74, και δεν υπερβαίνει τα προβλεπόμενα στους όρους και τις προϋποθέσεις της διαδικασίας ανάθεσης/χορήγησης/απονομής και στις νομικές δεσμεύσεις.

Η περίοδος διατήρησης των πληροφοριών σχετικά με τον έγκαιρο εντοπισμό που διαβιβάζονται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου δεν υπερβαίνει το ένα έτος. Εάν, κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, ο αρμόδιος διατάκτης απευθυνθεί στην επιτροπή με αίτημα να εκδώσει σύσταση σε υπόθεση που αφορά αποκλεισμό ή επιβολή χρηματικών ποινών, η περίοδος διατήρησης μπορεί να παραταθεί μέχρι τη στιγμή κατά την οποία ο αρμόδιος διατάκτης θα έχει λάβει απόφαση.

5. Η Επιτροπή επιτρέπει την πρόσβαση όλων των προσώπων και των οντοτήτων που συμμετέχουν στην εκτέλεση του προϋπολογισμού σύμφωνα με το άρθρο 62 στις πληροφορίες που αφορούν αποφάσεις αποκλεισμού δυνάμει του άρθρου 138, ώστε να μπορούν να επαληθεύουν εάν υπάρχει αποκλεισμός στο σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού, κατά την ανάθεση συμβάσεων ή την επιλογή δικαιούχων για την εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης.

Με εξαίρεση την περίπτωση που η εκτέλεση του προϋπολογισμού ανατίθεται σε πρόσωπα ή οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 157 παράγραφος 4, όλα τα πρόσωπα και οι οντότητες που συμμετέχουν στην εκτέλεση του προϋπολογισμού εκτελούν τις εν λόγω αποφάσεις όσον αφορά το πρόσωπο ή την οντότητα που υποβάλλει αίτηση ή έχει επιλεγεί για την εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης.

6. Στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 325 παράγραφος 5 ΣΛΕΕ, η Επιτροπή παρέχει συγκεντρωτικές πληροφορίες για τις αποφάσεις που λαμβάνονται από τους αρμόδιους διατάκτες δυνάμει των άρθρων 137 έως 144 του παρόντος κανονισμού. Στην εν λόγω έκθεση παρέχονται επίσης περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις αποφάσεις που λαμβάνονται από τους αρμόδιους διατάκτες σύμφωνα με το άρθρο 138 παράγραφος 9 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του παρόντος κανονισμού και το άρθρο 142 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού, καθώς και με τις αποφάσεις των αρμόδιων διατακτών να αποκλίνουν από τη σύσταση της επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 145 παράγραφος 6 τρίτο εδάφιο του παρόντος κανονισμού.

Οι πληροφορίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου παρέχονται με τη δέουσα συνεκτίμηση των απαιτήσεων εμπιστευτικότητας και, ιδίως, δεν επιτρέπουν την ταυτοποίηση του ενδιαφερόμενου προσώπου ή οντότητας που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2.

Άρθρο 145

Επιτροπή

1. Η επιτροπή συγκαλείται κατόπιν αιτήματος διατάκτη οποιουδήποτε θεσμικού οργάνου της Ένωσης, άλλου οργάνου της Ένωσης, ευρωπαϊκού γραφείου ή οργανισμού ή προσώπου επιφορτισμένου με την εκτέλεση συγκεκριμένων ενεργειών στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ δυνάμει του τίτλου V της ΣΕΕ.
2. Η επιτροπή αποτελείται από:
 - α) μόνιμο ανεξάρτητο πρόεδρο ανωτέρου επιπέδου που διορίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή·
 - β) μόνιμο ανεξάρτητο αντιπρόεδρο υψηλού επιπέδου που διορίζεται από την Επιτροπή, ο οποίος αναπληρώνει τον πρόεδρο·
 - γ) δύο μόνιμους εκπροσώπους της Επιτροπής ως ιδιοκτήτη του συστήματος πρόωρης διαπίστωσης και αποκλεισμού, οι οποίοι θα διατυπώνουν κοινή θέση· και

δ) έναν εκπρόσωπο του αιτούντος διατάκτη.

Η σύνθεση της επιτροπής εξασφαλίζει την κατάλληλη νομική και τεχνική εμπειρογνώση. Η επιτροπή επικουρείται από μόνιμη γραμματεία η οποία παρέχεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εξασφαλίζει τη διαρκή διοικητική λειτουργία της επιτροπής.

3. Ο πρόεδρος επιλέγεται μεταξύ πρώην μελών του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή πρώην υπαλλήλων με βαθμό τουλάχιστον γενικού διευθυντή σε θεσμικό όργανο της Ένωσης εκτός από την Επιτροπή. Επιλέγεται με βάση τα προσωπικά και επαγγελματικά του/της προσόντα, εκτεταμένη εμπειρία σε νομικά και οικονομικά θέματα και αποδεδειγμένη ικανότητα, ανεξαρτησία και ακεραιότητα. Η θητεία του είναι πενταετής και δεν είναι ανανεώσιμη. Ο πρόεδρος διορίζεται ως ειδικός σύμβουλος κατά την έννοια του άρθρου 5 του καθεστώτος που εφαρμόζεται στο λοιπό προσωπικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο πρόεδρος προεδρεύει σε όλες τις συνεδριάσεις της επιτροπής. Ασκεί αμερόληπτα τα καθήκοντά του. Δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των καθηκόντων του ως προέδρου και άλλων επισημών καθηκόντων.

4. Ο εσωτερικός κανονισμός της επιτροπής εγκρίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

5. Η επιτροπή σέβεται το δικαίωμα του ενδιαφερόμενου προσώπου ή οντότητας που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 να υποβάλει παρατηρήσεις επί των πραγματικών περιστατικών ή των πορισμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 3 και σχετικά με τον προκαταρκτικό νομικό χαρακτηρισμό πριν από την έκδοση των συστάσεών της. Το δικαίωμα υποβολής παρατηρήσεων μπορεί να αναβληθεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις όταν υπάρχουν επιτακτικοί νόμιμοι λόγοι για τη διατήρηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα μιας έρευνας ή εθνικής δικαστικής διαδικασίας, έως ότου οι λόγοι αυτοί παύσουν να υφίστανται.

6. Η σύσταση της επιτροπής για τον αποκλεισμό και/ή την επιβολή χρηματικής ποινής περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα στοιχεία:

α) τα πραγματικά περιστατικά ή τα πορίσματα, που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 3, καθώς και τον προκαταρκτικό νομικό χαρακτηρισμό τους·

β) εκτίμηση της ανάγκης επιβολής χρηματικής ποινής και του σχετικού ποσού·

γ) εκτίμηση της ανάγκης αποκλεισμού του προσώπου ή οντότητας που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 και, στην περίπτωση αυτή, της προτεινόμενης διάρκειας του αποκλεισμού·

δ) εκτίμηση της ανάγκης δημοσίευσης των πληροφοριών που αφορούν το πρόσωπο ή την οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 στα οποία έχει επιβληθεί αποκλεισμός και/ή χρηματική ποινή·

ε) αξιολόγηση των διορθωτικών μέτρων που ενδεχομένως έλαβε το πρόσωπο ή η οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2.

Όταν ο αρμόδιος διατάκτης προτίθεται να λάβει αυστηρότερη απόφαση από αυτήν που έχει συστήσει η επιτροπή, διασφαλίζει ότι μία τέτοια απόφαση λαμβάνεται με τη δέουσα τήρηση του δικαιώματος ακρόασης και των κανόνων προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Εάν ο αρμόδιος διατάκτης αποφασίσει να αποκλίνει από τη σύσταση της επιτροπής, αιτιολογεί την απόφασή του ενώπιον της επιτροπής.

7. Η επιτροπή αναθεωρεί τη σύστασή της κατά τη διάρκεια της περιόδου αποκλεισμού κατόπιν αιτήματος του αρμόδιου διατάκτη στις περιπτώσεις του άρθρου 138 παράγραφος 11 ή μετά την κοινοποίηση οριστικής δικαστικής ή διοικητικής απόφασης στην οποία καθορίζονται οι λόγοι αποκλεισμού όταν η εν λόγω απόφαση δεν ορίζει τη διάρκεια του αποκλεισμού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 138 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο.

8. Η επιτροπή κοινοποιεί αμέσως την αναθεωρημένη σύσταση στον αιτούντα διατάκτη, ο οποίος εν συνεχεία επανεξετάζει την απόφασή του.

9. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαθέτει απεριόριστη δικαιοδοσία για την επανεξέταση απόφασης με την οποία ο διατάκτης αποκλείει πρόσωπο ή οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 και/ή επιβάλλει χρηματική ποινή σε αποδέκτη, μεταξύ άλλων αίροντας τον αποκλεισμό, μειώνοντας ή αυξάνοντας τη διάρκειά του και/ή ακυρώνοντας, μειώνοντας ή αυξάνοντας την επιβληθείσα χρηματική ποινή. Το άρθρο 22 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 58/2003 δεν ισχύει όταν η απόφαση του διατάκτη για αποκλεισμό ή επιβολή χρηματικής ποινής λαμβάνεται με βάση σύσταση της επιτροπής.

Άρθρο 146

Επικοινωνία στο πλαίσιο των διαδικασιών έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού

1. Κάθε επικοινωνία, ιδίως η κοινοποίηση αποφάσεων, επιστολών, εγγράφων ή πληροφοριών που σχετίζονται με τις διαδικασίες έγκαιρου εντοπισμού ή αποκλεισμού, γίνεται γραπτώς σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή.
2. Οι κοινοποιήσεις ανακοινώσεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα ή ενεργοποιούν προθεσμίες πραγματοποιούνται σε έντυπη μορφή με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής ή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς με απόδειξη παραλαβής, μέσω ασφαλούς ηλεκτρονικού συστήματος ανταλλαγής σύμφωνα με το άρθρο 151, ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα.
3. Οι ανακοινώσεις:
 - α) όταν γίνονται σε έντυπη μορφή, θεωρείται ότι έχουν κοινοποιηθεί όταν παραδοθούν στην πιο πρόσφατη ταχυδρομική διεύθυνση που υποδεικνύεται από τον παραλήπτη. Οι κοινοποιήσεις με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής ή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς με απόδειξη παραλαβής θεωρείται ότι έχουν ληφθεί είτε κατά την ημερομηνία παράδοσης που καταχωρίζεται από την ταχυδρομική υπηρεσία ή την υπηρεσία ταχυμεταφοράς είτε μετά την παρέλευση της προθεσμίας παραλαβής στο ταχυδρομείο, ή, ελλείψει τέτοιας προθεσμίας, τρεις εβδομάδες μετά την απόπειρα παράδοσης, υπό την προϋπόθεση ότι η κοινοποίηση έχει σταλεί δεύτερη φορά και έχει αναγγελθεί ηλεκτρονικά στην πιο πρόσφατη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που υποδεικνύεται από τον παραλήπτη.
 - β) όταν γίνονται μέσω ασφαλούς ηλεκτρονικού συστήματος ανταλλαγής που αναφέρεται στο άρθρο 151, θεωρείται ότι έχουν κοινοποιηθεί κατά την ημερομηνία και την ώρα πρόσβασης σε αυτές, όπως υποδεικνύεται από τα αρχεία καταγραφής χρόνου στο σύστημα ή, στην περίπτωση επικοινωνιών στις οποίες δεν υπήρξε πρόσβαση, 10 ημέρες μετά την αποστολή.
 - γ) όταν γίνονται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με άλλο ηλεκτρονικό μέσο, θεωρείται ότι έχουν κοινοποιηθεί κατά την ημέρα αποστολής του ηλεκτρονικού μηνύματος, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό αποστέλλεται στην πιο πρόσφατη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που υποδεικνύει ο παραλήπτης και ότι ο αποστολέας δεν έχει λάβει μήνυμα μη παράδοσης.

Όταν ο παραλήπτης μπορεί να αποδείξει ότι εμποδίστηκε λόγω περιστάσεων που εκφεύγουν του ελέγχου του να έχει πρόσβαση σε μια ανακοίνωση, τα έννομα αποτελέσματα της ανακοίνωσης επέρχονται από τη στιγμή κατά την οποία ο παραλήπτης μπορεί να αποδείξει ότι έχει αποκτήσει πρόσβαση στο περιεχόμενο της.

Άρθρο 147

Διαβίβαση πληροφοριών για τους σκοπούς του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού

1. Οι πληροφορίες που ζητούνται από τις οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 144 παράγραφος 2 στοιχείο δ) διαβιβάζονται στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 8 και τους ειδικούς τομεακούς κανόνες.
2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 138 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο, κατά τη χρήση των δεδομένων που λαμβάνονται μέσω του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών λαμβάνεται υπόψη το καθεστώς της εθνικής διαδικασίας που ίσχυε κατά τον χρόνο της υποβολής των πληροφοριών. Η χρήση αυτή προϋποθέτει πρότερη διαβούλευση με το κράτος μέλος που υπέβαλε τα εν λόγω δεδομένα μέσω του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών.

Άρθρο 148

Εξαιρέσεις που ισχύουν για το Κοινό Κέντρο Ερευνών

Τα άρθρα 137 έως 147 δεν ισχύουν για το JRC.

Τμήμα 3

Συστήματα πληροφορικής και ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Άρθρο 149

Ηλεκτρονική διαχείριση των πράξεων

1. Σε περίπτωση διαχείρισης των πράξεων εσόδων και δαπανών ή των ανταλλαγών εγγράφων με συστήματα πληροφορικής, οι υπογραφές μπορούν να τίθενται με μηχανοργανωμένη ή ηλεκτρονική διαδικασία που επιτρέπει την εξακρίβωση των στοιχείων ταυτότητας του υπογράφοντος. Στα εν λόγω συστήματα πληροφορικής περιλαμβάνεται πλήρης και επικαιροποιημένη περιγραφή του συστήματος που ορίζει το περιεχόμενο όλων των πεδίων δεδομένων, διευκρινίζοντας τον τρόπο επεξεργασίας κάθε μεμονωμένης πράξης και εκθέτοντας λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα διασφαλίζει την τήρηση πλήρους διαδρομής λογιστικού ελέγχου για κάθε πράξη. Οι ηλεκτρονικές πληροφορίες μπορούν να υπόκεινται σε ψηφιακούς ελέγχους, όπως αναφέρεται στο άρθρο 36 παράγραφος 11.

2. Με την επιφύλαξη της προηγούμενης συμφωνίας των ενδιαφερόμενων θεσμικών οργάνων και κρατών μελών της Ένωσης, η διαβίβαση εγγράφων μεταξύ τους μπορεί να γίνεται με ηλεκτρονικά μέσα.

Άρθρο 150

Ηλεκτρονική διακυβέρνηση

1. Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, οι εκτελεστικοί οργανισμοί και οι οργανισμοί της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 καθιερώνουν και εφαρμόζουν ενιαία πρότυπα για την ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών με τους συμμετέχοντες. Ειδικότερα, σχεδιάζουν και εφαρμόζουν, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, λύσεις για την υποβολή, αποθήκευση και επεξεργασία των δεδομένων που υποβάλλονται στο πλαίσιο των διαδικασιών ανάθεσης/χορήγησης/απονομής και, για τον σκοπό αυτό, δημιουργούν έναν ενιαίο «χώρο ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων» για τους συμμετέχοντες. Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται στο ζήτημα αυτό.

2. Σε περίπτωση επιμερισμένης διαχείρισης, όλες οι επίσημες ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής πραγματοποιούνται με τα μέσα που υποδεικνύονται στους ειδικούς τομεακούς κανόνες. Οι κανόνες αυτοί προβλέπουν τη διαλειτουργικότητα των δεδομένων που συλλέγονται ή λαμβάνονται και διαβιβάζονται στο πλαίσιο της διαχείρισης του προϋπολογισμού.

Άρθρο 151

Ηλεκτρονικά συστήματα ανταλλαγής

1. Όλες οι ανταλλαγές με αποδέκτες και συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένης της ανάληψης νομικών δεσμεύσεων και κάθε σχετικής τροποποίησης, μπορούν να πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά συστήματα ανταλλαγής.

2. Τα ηλεκτρονικά συστήματα ανταλλαγής πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) μόνον εξουσιοδοτημένα πρόσωπα μπορούν να έχουν πρόσβαση στο σύστημα και στα έγγραφα που διαβιβάζονται μέσω αυτού·
- β) μόνον εξουσιοδοτημένα πρόσωπα μπορούν να υπογράψουν ή να διαβιβάσουν ηλεκτρονικά ένα έγγραφο μέσω του συστήματος·
- γ) τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα προσδιορίζονται μέσω του συστήματος με προκαθορισμένους τρόπους·
- δ) η ώρα και η ημερομηνία της ηλεκτρονικής συναλλαγής προσδιορίζεται επακριβώς·
- ε) διαφυλάσσεται η ακεραιότητα των εγγράφων·
- στ) διαφυλάσσεται η διαθεσιμότητα των εγγράφων·
- ζ) όποτε συντρέχει περίπτωση, διαφυλάσσεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των εγγράφων·
- η) εξασφαλίζεται η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725.

3. Το ηλεκτρονικό σύστημα ανταλλαγής μπορεί επίσης να χρησιμοποιείται από τον αρμόδιο διατάκτη, ή κατά περίπτωση από την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 145, για την επικοινωνία με συμμετέχοντες, αποδέκτες ή άλλα πρόσωπα ή οντότητες που ορίζονται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 όσον αφορά:

- α) τη συμπερίληψή τους στη βάση δεδομένων του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 137 παράγραφος 1 στοιχείο α)·
- β) το περιεχόμενο των επιστολών εκατέρωθεν ακρόασης και άλλων πληροφοριών ή αιτημάτων που εκδίδονται από την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 145, προκειμένου να διασφαλιστούν τα δικαιώματα που αναφέρονται στο άρθρο 145 παράγραφος 5 και κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων βάσει του παρόντος κανονισμού·
- γ) το περιεχόμενο των αποφάσεων και άλλων πληροφοριών ή αιτημάτων του αρμόδιου διατάκτη, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων δυνάμει των άρθρων 137 έως 147.

4. Τα δεδομένα που αποστέλλονται ή λαμβάνονται μέσω ενός τέτοιου συστήματος χαίρουν του νομικού τεκμηρίου της ακεραιότητας των δεδομένων και της ακρίβειας της ημερομηνίας και ώρας αποστολής ή λήψης των δεδομένων που δηλώνονται από το σύστημα.

Κάθε έγγραφο που αποστέλλεται ή κοινοποιείται μέσω ενός τέτοιου συστήματος θεωρείται ως ισοδύναμο έντυπου εγγράφου, γίνεται δεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο σε νομικές διαδικασίες, θεωρείται πρωτότυπο και χαίρει του νομικού τεκμηρίου γνησιότητας και ακεραιότητας, υπό την προϋπόθεση ότι το έγγραφο δεν περιέχει δυναμικά χαρακτηριστικά, ικανά να το αλλάξουν αυτόματα.

Οι ηλεκτρονικές υπογραφές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) έχουν ισοδύναμη νομική ισχύ με ιδιόχειρες υπογραφές.

Άρθρο 152

Υποβολή εγγράφων αίτησης

1. Οι κανόνες υποβολής των εγγράφων αίτησης καθορίζονται από τον αρμόδιο διατάκτη, ο οποίος μπορεί να επιλέξει έναν αποκλειστικό για την περίπτωση τρόπο υποβολής.

Τα επιλεγόμενα μέσα επικοινωνίας πρέπει να είναι τέτοια ώστε να διασφαλίζουν τη γνησιότητα του ανταγωνισμού και την εκπλήρωση των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- α) κάθε υποβαλλόμενο έγγραφο περιέχει όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που είναι αναγκαία για την αξιολόγησή του·
- β) διαφυλάσσεται η ακεραιότητα των δεδομένων·
- γ) διαφυλάσσεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των εγγράφων αίτησης·
- δ) εξασφαλίζεται η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725.

2. Η Επιτροπή εξασφαλίζει, με πρόσφορα μέσα και κατ' εφαρμογή του άρθρου 150 παράγραφος 1, ότι οι συμμετέχοντες μπορούν να υποβάλλουν τα έγγραφα αίτησης και τυχόν συνοδευτικά στοιχεία σε ηλεκτρονική μορφή. Κάθε σύστημα ηλεκτρονικής επικοινωνίας που χρησιμοποιείται για την υποστήριξη των επικοινωνιών και των ανταλλαγών πληροφοριών δεν εισάγει διακρίσεις, είναι γενικά διαθέσιμο και διαλειτουργικό με προϊόντα τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών που χρησιμοποιούνται ευρέως και δεν περιορίζει την πρόσβαση των συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής.

Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικές εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο της εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

3. Τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής των εγγράφων αίτησης εξασφαλίζουν, μέσω τεχνικών μέσων και κατάλληλων διαδικασιών, ότι:

- α) η ταυτότητα του συμμετέχοντος μπορεί να πιστοποιηθεί με βεβαιότητα·
- β) μπορεί να καθορισθεί με ακρίβεια η ώρα και η ημερομηνία παραλαβής των εγγράφων αίτησης·
- γ) μόνον εξουσιοδοτημένα πρόσωπα έχουν πρόσβαση στα δεδομένα που διαβιβάζονται και μπορούν να καθορίζουν ή να τροποποιούν τις ημερομηνίες αποσφράγισης των εγγράφων αίτησης·
- δ) κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης/χορήγησης/απονομής μόνον εξουσιοδοτημένα πρόσωπα έχουν πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα που υποβάλλονται και μπορούν να παρέχουν πρόσβαση στα δεδομένα αυτά όπως απαιτείται για τη διαδικασία·
- ε) εξασφαλίζεται ευλόγως ότι κάθε προσπάθεια παραβίασης οποιουδήποτε από τους όρους που ορίζονται στα στοιχεία α) έως δ) είναι δυνατό να ανιχνευθεί.

Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις αξίας μικρότερης των προκαθορισμένων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1.

4. Όταν ο αρμόδιος διατάκτης επιτρέπει την υποβολή εγγράφων αίτησης με ηλεκτρονικά μέσα, τα ηλεκτρονικά έγγραφα που υποβάλλονται με αυτού του είδους συστήματα θεωρούνται πρωτότυπα.

5. Όταν η υποβολή γίνεται με επιστολή, οι συμμετέχοντες δύνανται να επιλέξουν να υποβάλουν τα έγγραφα αίτησης:

- α) ταχυδρομικώς ή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς, οπότε ως αποδεικτικό στοιχείο της υποβολής λαμβάνεται η ταχυδρομική σφραγίδα ή η ημερομηνία της απόδειξης κατάθεσης·
- β) με ιδιόχειρη παράδοση στα γραφεία του αρμόδιου διατάκτη από τον συμμετέχοντα αυτοπροσώπως ή μέσω εκπροσώπου του, οπότε ως αποδεικτικό στοιχείο της υποβολής θεωρείται η απόδειξη παραλαβής.

Για συμβάσεις που ανατίθενται από τις αντιπροσωπείες της Ένωσης σε τρίτες χώρες ή ανατίθενται αποκλειστικά προς το συμφέρον των εν λόγω αντιπροσωπειών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να περιορίσει την υποβολή με επιστολή σε ένα μόνο από τα μέσα που αναφέρονται ανωτέρω. Όταν η αναθέτουσα αρχή κάνει χρήση της παρούσας διάταξης, τεκμηριώνει τους λόγους αυτού του περιορισμού.

6. Με την υποβολή των εγγράφων αίτησης, οι συμμετέχοντες δέχονται να λάβουν κοινοποίηση του αποτελέσματος της διαδικασίας με ηλεκτρονικά μέσα.

7. Συμμετέχοντες ή αποδέκτες ή οποιαδήποτε άλλα πρόσωπα ή οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 137 παράγραφος 2, δέχονται να λαμβάνουν κοινοποιήσεις σύμφωνα με τους όρους της συγκεκριμένης νομικής δέσμευσης ή σύμβασης παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένης κάθε κοινοποίησης σχετικά με την εφαρμογή οποιουδήποτε από τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 137 παράγραφος 1. Όσον αφορά τα πρόσωπα ή τις οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 στοιχείο β), ο αιτών είναι υπεύθυνος για την κοινοποίηση στη αναθέτουσα αρχή της διεύθυνσης της οικείας οντότητας.

Εάν οι ανταλλαγές δεν γίνονται μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος ανταλλαγής που αναφέρεται στο άρθρο 151, όταν η κοινοποίηση προς το πρόσωπο ή την οντότητα έχει γίνει με ηλεκτρονικά μέσα στη διεύθυνση που αναφέρεται στην αίτηση, και ελλείψει ρητής επιβεβαίωσης παραλαβής της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, τεκμαίρεται ότι το πρόσωπο ή η οντότητα έχει περιέλθει σε θέση να λάβει γνώση του περιεχομένου της ανταλλαγής και, ως εκ τούτου, θεωρείται ότι η κοινοποίηση έχει πραγματοποιηθεί.

8. Οι παράγραφοι 1 έως 7 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για την επιλογή προσώπων ή οντοτήτων που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), εκτός εάν η επιλογή πραγματοποιείται κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Κανόνες που εφαρμόζονται στην άμεση διαχείριση

Άρθρο 153

Επιτροπή αξιολόγησης

1. Τα έγγραφα αίτησης αξιολογούνται από επιτροπή αξιολόγησης.
2. Η επιτροπή αξιολόγησης διορίζεται από τον αρμόδιο διατάκτη.

Η επιτροπή αξιολόγησης συγκροτείται από τρία τουλάχιστον πρόσωπα.

3. Τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης που αξιολογούν τις αιτήσεις επιχορήγησης, τις αιτήσεις μη χρηματοοικονομικής παροχής από χαριστική αιτία ή τις προσφορές ανήκουν σε δύο τουλάχιστον οργανικές οντότητες των θεσμικών οργάνων της Ένωσης ή οργανισμών της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 68, 69, 70 και 71 χωρίς μεταξύ τους ιεραρχική σχέση, και από τα οποία τουλάχιστον το ένα δεν υπάγεται στον αρμόδιο διατάκτη. Όταν αντιπροσωπείες και τοπικές διοικητικές μονάδες εκτός της Ένωσης, όπως μια αντιπροσωπεία, μια υπηρεσία ή ένα παράρτημα υπηρεσίας της Ένωσης σε τρίτη χώρα και οι οργανισμοί της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 68, 69, 70 και 71 δεν έχουν διακριτές οντότητες, δεν εφαρμόζεται η υποχρέωση ύπαρξης οργανικών οντοτήτων χωρίς ιεραρχική σχέση μεταξύ τους.

Εξωτερικοί εμπειρογνώμονες είναι δυνατό να συνδράμουν την επιτροπή αξιολόγησης στο έργο της μετά από σχετική απόφαση του αρμόδιου διατάκτη.

Εάν το προβλέπει η βασική πράξη, μέλη της επιτροπής αξιολόγησης μπορούν να είναι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες.

4. Τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης που αξιολογούν τις αιτήσεις συμμετοχής σε διαγωνισμό για βραβεία μπορεί να είναι πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 πρώτο εδάφιο ή εξωτερικοί εμπειρογνώμονες.

5. Τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης και οι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες συμμορφώνονται με το άρθρο 61.

Άρθρο 154

Αποσαφήνιση και διόρθωση των εγγράφων αίτησης

Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να διορθώνει προφανή λάθη εκ παραδρομής στα έγγραφα αίτησης μετά από επιβεβαίωση της σκοπούμενης διόρθωσης από τον συμμετέχοντα.

Εάν ένας συμμετέχων παραλείψει να υποβάλει στοιχεία ή να διαβιβάσει δηλώσεις, η επιτροπή αξιολόγησης ή, κατά περίπτωση, ο αρμόδιος διατάκτης καλούν, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, τον συμμετέχοντα να διαβιβάσει τις ελλείπουσες πληροφορίες ή να αποσαφηνίσει τα δικαιολογητικά έγγραφα.

Οι εν λόγω πληροφορίες, η αποσαφήνιση ή η επιβεβαίωση δεν επιφέρουν ουσιαστικές αλλαγές στα έγγραφα αίτησης.

Άρθρο 155

Εγγυήσεις

1. Με εξαίρεση τις συμβάσεις και τις επιχορηγήσεις η αξία των οποίων δεν υπερβαίνει τις 60 000 EUR, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί, εάν αυτό είναι αναλογικό και με την επιφύλαξη της ανάλυσης κινδύνου του αρμόδιου διατάκτη, να απαιτήσει κατάθεση εγγύησης:

- α) από αναδόχους ή δικαιούχους με σκοπό τον περιορισμό των χρηματοοικονομικών κινδύνων που συνδέονται με την καταβολή προχρηματοδότησης (εγγύηση για προχρηματοδότηση)·
- β) από αναδόχους με σκοπό τη διασφάλιση της τήρησης ουσιωδών συμβατικών υποχρεώσεων στην περίπτωση έργων, αγαθών ή σύνθετων υπηρεσιών (εγγύηση καλής εκτέλεσης)·
- γ) από αναδόχους με σκοπό τη διασφάλιση της πλήρους εκτέλεσης της σύμβασης κατά τη διάρκεια της περιόδου ευθύνης που προβλέπει η σύμβαση (εγγύηση μέσω παρακράτησης αμοιβής).

Το JRC απαλλάσσεται της υποχρέωσης σύστασης εγγυήσεων.

Ως εναλλακτική λύση στην απαίτηση εγγύησης για προχρηματοδοτήσεις, στην περίπτωση των επιχορηγήσεων, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να αποφασίσει να υποδιαιρέσει την πληρωμή σε δόσεις.

2. Ο αρμόδιος διατάκτης αποφασίζει αν η εγγύηση αναγράφει τα ποσά σε ευρώ ή στο νόμισμα της σύμβασης ή της συμφωνίας επιχορήγησης.

3. Η εγγύηση παρέχεται από τραπεζικό ή εξουσιοδοτημένο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που έχει εγκριθεί από τον αρμόδιο διατάκτη.

Κατόπιν αιτήματος του αναδόχου ή του δικαιούχου και υπό την προϋπόθεση ότι συναινεί ο αρμόδιος διατάκτης:

- α) οι εγγυήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α), β) και γ) μπορούν να αντικαθίστανται με από κοινού και εις ολοκληρόν εγγύηση του αναδόχου ή του δικαιούχου και ενός τρίτου προσώπου·
- β) η εγγύηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) μπορεί να αντικαθίσταται με από κοινού ανέκκλητη και άνευ όρων εγγύηση των δικαιούχων που είναι συμβαλλόμενα μέρη στην ίδια συμφωνία επιχορήγησης.

4. Σκοπός της εγγύησης είναι να καταστήσει την τράπεζα, το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή τον τρίτο ανέκκλητους και αλληλέγγυους εγγυητές, ή εγγυητές σε πρώτη ζήτηση, της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του αναδόχου ή του δικαιούχου.

5. Εάν, κατά την εκτέλεση της σύμβασης ή της συμφωνίας επιχορήγησης, ο αρμόδιος διατάκτης διαπιστώσει ότι ένας εγγυητής δεν έχει ή δεν έχει πλέον εξουσιοδότηση να συνάπτει εγγυήσεις σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, ζητεί από τον ανάδοχο ή τον δικαιούχο να αντικαταστήσει την εγγύηση που παρείχε ο εν λόγω εγγυητής.

Άρθρο 156

Εγγύηση για προχρηματοδότηση

1. Το ποσό της εγγύησης για προχρηματοδότηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της προχρηματοδότησης και πρέπει να ισχύει για περίοδο επαρκή ώστε να είναι δυνατή η ενεργοποίησή της.
2. Η εγγύηση για προχρηματοδότηση αποδεσμεύεται όταν και εφόσον η προχρηματοδότηση αφαιρείται από τις ενδιάμεσες πληρωμές ή τις πληρωμές υπολοίπου προς τον ανάδοχο ή τον δικαιούχο σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης ή τους όρους της συμφωνίας επιχορήγησης.

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΕΜΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 157

Έμμεση διαχείριση

1. Η επιλογή των προσώπων και των οντοτήτων που επιφορτίζονται με καθήκοντα εκτέλεσης κονδυλίων της Ένωσης ή δημοσιονομικών εγγυήσεων δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) είναι διαφανής, δικαιολογείται από τη φύση της ενέργειας και δεν οδηγεί σε σύγκρουση συμφερόντων. Για τις οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) σημεία ii), ν), vi) και vii), η επιλογή λαμβάνει δεόντως υπόψη τη χρηματοδοτική και επιχειρησιακή ικανότητα των οικείων οντοτήτων.

Εάν το πρόσωπο ή η οντότητα προσδιορίζεται σε βασική πράξη, το δημοσιονομικό δελτίο του άρθρου 35 περιλαμβάνει αιτιολόγηση για την επιλογή του συγκεκριμένου προσώπου ή της συγκεκριμένης οντότητας.

Στην περίπτωση εκτέλεσης μέσω δικτύου, η οποία συνεπάγεται τον ορισμό τουλάχιστον ενός οργανισμού ή μιας οντότητας ανά κράτος μέλος ή ενδιαφερόμενη χώρα, ο ορισμός αυτός γίνεται από το κράτος μέλος ή την ενδιαφερόμενη χώρα σύμφωνα με τις διατάξεις της βασικής πράξης. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, η Επιτροπή ορίζει αυτούς τους οργανισμούς και οντότητες σε συμφωνία με τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες.

Όταν η επιλογή γίνεται κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, πραγματοποιείται σύμφωνα με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων, με την επιφύλαξη των απαιτήσεων της παρούσας παραγράφου.

2. Τα πρόσωπα και οι οντότητες που επιφορτίζονται με καθήκοντα εκτέλεσης κονδυλίων της Ένωσης ή δημοσιονομικών εγγυήσεων δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) τηρούν τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της διαφάνειας, της μη εφαρμογής διακρίσεων και της προβολής της δράσης της Ένωσης. Στις περιπτώσεις που η Επιτροπή συνάπτει χρηματοδοτικές συμφωνίες-πλαίσια εταιρικής σχέσης σύμφωνα με το άρθρο 131, αυτές οι αρχές περιγράφονται αναλυτικότερα στις εν λόγω συμφωνίες.

3. Πριν από την υπογραφή συμφωνιών συνεισφοράς, συμφωνιών χρηματοδότησης ή συμβάσεων εγγύησης, η Επιτροπή εξασφαλίζει επίπεδο προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης ισοδύναμο με αυτό που προβλέπεται κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α). Η Επιτροπή το επιτυγχάνει αυτό με την αξιολόγηση των συστημάτων, κανόνων και διαδικασιών των προσώπων και των οντοτήτων που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης εάν προτίθεται να βασιστεί σε τέτοιου είδους συστήματα, κανόνες και διαδικασίες για την υλοποίηση της ενέργειας, ή με την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων εποπτείας σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

4. Η Επιτροπή αξιολογεί με βάση την αρχή της αναλογικότητας κατά πόσον τα πρόσωπα και οι οντότητες που εκτελούν κονδύλια της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ):

- α) θεσπίζουν και διασφαλίζουν τη λειτουργία αποτελεσματικού και αποδοτικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου με βάση τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης της επαρκούς διαχείρισης των κινδύνων, το οποίο μπορεί ιδίως να προλαμβάνει, να εντοπίζει και να διορθώνει παρατυπίες και περιπτώσεις απάτης· το σύστημα εσωτερικού ελέγχου που θεσπίζεται μπορεί, κατά περίπτωση, να βασίζεται σε ψηφιακούς ελέγχους·
- β) χρησιμοποιούν λογιστικό σύστημα που παρέχει εγκαίρως ακριβή, πλήρη και αξιόπιστα στοιχεία·
- γ) υπόκεινται σε ανεξάρτητο εξωτερικό λογιστικό έλεγχο, που διενεργείται σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτά ελεγκτικά πρότυπα από ελεγκτικό φορέα λειτουργικά ανεξάρτητο από το οικείο πρόσωπο ή την οικεία οντότητα·

- δ) εφαρμόζουν τους κατάλληλους κανόνες και διαδικασίες για την παροχή χρηματοδότησης σε τρίτους, όπου συμπεριλαμβάνονται διαφανείς, αμερόληπτες αποτελεσματικές και ουσιαστικές διαδικασίες ελέγχου, κανόνες για την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και κανόνες αποκλεισμού της πρόσβασης σε χρηματοδότηση·
- ε) δημοσιοποιούν κατάλληλες πληροφορίες για τους αποδέκτες τους, οι οποίες είναι ισοδύναμες με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 38·
- στ) διασφαλίζουν προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ισοδύναμη με την προβλεπόμενη δυνάμει του άρθρου 5.

Επιπλέον, σε συμφωνία με τα πρόσωπα ή τις οντότητες, η Επιτροπή δύναται να αξιολογεί άλλους κανόνες και διαδικασίες όπως οι λογιστικές πρακτικές των προσώπων ή οντοτήτων όσον αφορά τις διοικητικές δαπάνες. Με βάση τα αποτελέσματα της εν λόγω αξιολόγησης η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να βασιστεί στους εν λόγω κανόνες και διαδικασίες.

Τα πρόσωπα ή οι οντότητες που έχουν αξιολογηθεί σύμφωνα με το πρώτο και δεύτερο εδάφιο ενημερώνουν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση την Επιτροπή για οποιαδήποτε ουσιώδη τροποποίηση στα συστήματά, τους κανόνες, ή τις διαδικασίες τους η οποία θα μπορούσε να έχει αντίκτυπο στην αξιοπιστία της αξιολόγησης της Επιτροπής.

5. Όταν τα οικεία πρόσωπα ή οντότητες πληρούν μόνον εν μέρει την παράγραφο 4, η Επιτροπή λαμβάνει κατάλληλα μέτρα εποπτείας τα οποία διασφαλίζουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Τα μέτρα εξειδικεύονται στις αντίστοιχες συμφωνίες. Πληροφορίες σχετικά με οποιαδήποτε τέτοια μέτρα τίθενται στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου κατόπιν αιτήματός τους.

6. Στις ενέργειες που χρηματοδοτούνται από πολλαπλούς δωρητές, όταν η συνεισφορά της Ένωσης χρησιμοποιείται για την επιστροφή εξόδων, η διαδικασία που θεσπίζεται στο άρθρο 158 παράγραφος 4 συνίσταται στην επαλήθευση ότι ποσό που αντιστοιχεί σε εκείνο το οποίο κατέβαλε η Επιτροπή για την υπόψη ενέργεια έχει χρησιμοποιηθεί από το πρόσωπο ή την οντότητα σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην αντίστοιχη συμφωνία επιχορήγησης, συμφωνία συνεισφοράς ή συμφωνία χρηματοδότησης.

7. Η Επιτροπή δεν απαιτεί εκ των προτέρων αξιολόγηση όπως αναφέρεται στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου:

- α) για τους οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 και για οργανισμούς ή πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) σημείο viii) που έχουν θεσπίσει δημοσιονομικούς κανόνες με προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής·
- β) για τις διαδικασίες που απαιτούνται ειδικά από την Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων των δικών της διαδικασιών και εκείνων που ορίζονται σε βασικές πράξεις ή όταν οι κανόνες και οι διαδικασίες ευθυγραμμίζονται με τους κανόνες και τις διαδικασίες που απαιτούνται από την Επιτροπή·

Η Επιτροπή δύναται να αποφασίσει να μην απαιτήσει εκ των προτέρων αξιολόγηση όπως αναφέρεται στις παραγράφους 3 και 4:

- α) για τρίτες χώρες ή για τους οργανισμούς που ορίζονται από αυτές, στον βαθμό που η Επιτροπή διατηρεί ευθύνες δημοσιονομικής διαχείρισης οι οποίες εγγυώνται επαρκή προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης·
- β) για τους οργανισμούς κρατών μελών που επιφορτίζονται με καθήκοντα εκτέλεσης κονδυλίων της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β), για τους οποίους η Επιτροπή έχει επιβεβαιώσει ότι λειτουργεί το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος.

8. Εάν τα συστήματα, οι κανόνες ή οι διαδικασίες των προσώπων ή των οντοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) αξιολογηθούν ως κατάλληλα, οι συνεισφορές της Ένωσης στα εν λόγω πρόσωπα ή οντότητες μπορούν να υλοποιούνται σύμφωνα με τον παρόντα τίτλο. Όταν τα εν λόγω πρόσωπα ή οντότητες συμμετέχουν σε πρόσκληση υποβολής προτάσεων, συμμορφώνονται με τους κανόνες της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων που περιλαμβάνονται στον τίτλο VIII. Σε μια τέτοια περίπτωση, ο διατάκτης δύναται να αποφασίσει να υπογράψει συμφωνία συνεισφοράς ή συμφωνία χρηματοδότησης αντί για συμφωνία επιχορήγησης.

Άρθρο 158

Εκτέλεση των ενωσιακών κονδυλίων και δημοσιονομικές εγγυήσεις

1. Τα πρόσωπα και οι οντότητες που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης ή δημοσιονομικών εγγυήσεων υποβάλλουν στην Επιτροπή:

- α) έκθεση σχετικά με την εκτέλεση των κονδυλίων της Ένωσης ή της δημοσιονομικής εγγύησης, συμπεριλαμβανομένης της εκπλήρωσης των όρων ή της επίτευξης των αποτελεσμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 125 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α)·

- β) όταν η συνεισφορά χρησιμοποιείται για την επιστροφή δαπανών, τα λογιστικά στοιχεία που τηρούν για τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες·
- γ) διαχειριστική δήλωση με τις πληροφορίες που αναφέρονται στο στοιχείο α) και, κατά περίπτωση, στο στοιχείο β) η οποία βεβαιώνει ότι:
- i) τα στοιχεία παρουσιάζονται με τον κατάλληλο τρόπο και είναι πλήρη και ακριβή·
 - ii) τα κονδύλια της Ένωσης χρησιμοποιήθηκαν για τον προβλεπόμενο σκοπό τους, όπως ορίζεται στις συμφωνίες συνεισφοράς, τις συμφωνίες χρηματοδότησης ή τις συμβάσεις εγγυήσης, ή, κατά περίπτωση, στους συναφείς ειδικούς τομεακούς κανόνες·
 - iii) τα εφαρμοζόμενα συστήματα ελέγχου παρέχουν τις αναγκαίες εγγυήσεις όσον αφορά τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων·
- δ) σύνοψη των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου και των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί, συμπεριλαμβανομένων της ανάλυσης της φύσης και έκτασης των σφαλμάτων και αδυναμιών που εντοπίστηκαν στα συστήματα καθώς και των διορθωτικών μέτρων που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν.

Σε περίπτωση διασταύρωσης στοιχείων για ελέγχους σύμφωνα με το άρθρο 127, η σύνοψη που αναφέρεται στο στοιχείο δ) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου περιλαμβάνει όλη τη σχετική με τον έλεγχο τεκμηρίωση στην οποία βασίζεται η διασταύρωση.

Σε περιπτώσεις ενεργειών που ολοκληρώνονται προ του τέλους του σχετικού οικονομικού έτους, η τελική έκθεση σχετικά με την ενέργεια μπορεί να αντικαταστήσει τη διαχειριστική δήλωση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), εφόσον υποβληθεί πριν από την 15η Φεβρουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους.

Τα έγγραφα του πρώτου εδαφίου συνοδεύονται από γνώμη ανεξάρτητου ελεγκτικού φορέα, η οποία έχει συνταχθεί σύμφωνα με τα διεθνώς αποδεκτά ελεγκτικά πρότυπα. Η εν λόγω γνώμη διαπιστώνει κατά πόσο τα εφαρμοζόμενα συστήματα ελέγχου λειτουργούν εύρυθμα και είναι αποδοτικά ως προς το κόστος και κατά πόσον οι υποκείμενες πράξεις είναι νόμιμες και κανονικές. Η γνώμη αναφέρει επίσης κατά πόσον οι ελεγκτικές εργασίες θέτουν υπό αμφισβήτηση τους ισχυρισμούς που αναφέρονται στη διαχειριστική δήλωση του πρώτου εδαφίου στοιχείο γ). Απουσία τέτοιας γνώμης, ο διατάκτης δύναται να αναζητήσει ισοδύναμο επίπεδο βεβαιότητας προσφεύγοντας σε άλλα ανεξάρτητα μέσα.

Τα έγγραφα του πρώτου εδαφίου παρέχονται στην Επιτροπή το αργότερο μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους. Η γνώμη που αναφέρεται στο τρίτο εδάφιο παρέχεται στην Επιτροπή το αργότερο μέχρι τις 15 Μαρτίου του εν λόγω έτους.

Οι υποχρεώσεις της παρούσας παραγράφου δεν θίγουν τις συμφωνίες που συνάπτονται με την ΕΤΕπ, το ΕΤΕ, οργανισμούς των κρατών μελών, διεθνείς οργανισμούς και τρίτες χώρες. Όσον αφορά τη διαχειριστική δήλωση, οι συμφωνίες αυτές περιλαμβάνουν τουλάχιστον την υποχρέωση των εν λόγω οντοτήτων να υποβάλλουν στην Επιτροπή ετησίως δήλωση ότι, κατά τη διάρκεια του οικείου οικονομικού έτους, τα κονδύλια της Ένωσης χρησιμοποιήθηκαν και καταχωρίστηκαν λογιστικά σύμφωνα με το άρθρο 157 παράγραφοι 3 και 4 και τις υποχρεώσεις που καθορίζονται σε τέτοιου είδους συμφωνίες. Η δήλωση αυτή είναι δυνατό να συμπεριληφθεί στην τελική έκθεση αν η υλοποιούμενη ενέργεια έχει διάρκεια που δεν υπερβαίνει τους 18 μήνες.

2. Κατά την εκτέλεση ενωσιακών κονδυλίων, τα πρόσωπα και οι οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ):

- α) δεν στηρίζουν ενέργειες που συμβάλλουν στη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, τη φοροαποφυγή, τη φορολογική απάτη ή τη φοροδιαφυγή, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο της Ένωσης και τα διεθνή και ενωσιακά πρότυπα·
- β) κατά την εκτέλεση χρηματοδοτικών μέσων και δημοσιονομικών εγγυήσεων, σύμφωνα με τον τίτλο X, δεν πραγματοποιούν νέες πράξεις ούτε ανανεώνουν πράξεις με οντότητες συσταθείσες ή εγκατεστημένες σε περιοχές δικαιοδοσίας οι οποίες έχουν καταχωριστεί στο πλαίσιο της σχετικής πολιτικής της Ένωσης για τις μη συνεργάσιμες περιοχές δικαιοδοσίας ή έχουν χαρακτηριστεί ως τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

Οι οντότητες μπορούν να παρεκκλίνουν από το πρώτο εδάφιο στοιχείο β) μόνο εφόσον η ενέργεια εκτελείται υλικά σε μία από τις εν λόγω περιοχές δικαιοδοσίας και δεν ενέχει καμία ένδειξη ότι η σχετική πράξη εμπίπτει σε οποιαδήποτε από τις κατηγορίες του πρώτου εδαφίου στοιχείο α).

Οι οντότητες που εκτελούν χρηματοδοτικά μέσα και δημοσιονομικές εγγυήσεις σύμφωνα με τον τίτλο X διασφαλίζουν ότι:

- α) τα τρίτα μέρη στα οποία παρέχουν άμεσα στήριξη από τον προϋπολογισμό συμμορφώνονται με τα στοιχεία α) και β) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου·

β) για τα λοιπά τρίτα μέρη, εφαρμόζονται κανόνες, διαδικασίες και διορθωτικά μέτρα που αξιολογούνται ως κατάλληλα σύμφωνα με το άρθρο 157 παράγραφος 4, και ιδίως με το πρώτο εδάφιο στοιχείο α) αυτής, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα εν λόγω τρίτα μέρη λαμβάνουν στήριξη από τον προϋπολογισμό, με την επιφύλαξη της τήρησης ενωσιακών ή ισοδύναμων διεθνών προτύπων για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, τη φοροαποφυγή, τη φορολογική απάτη ή τη φοροδιαφυγή.

Κατά τη σύναψη συμφωνιών με ενδιάμεσους φορείς χρηματοδότησης, οι οντότητες που εκτελούν χρηματοδοτικά μέσα και δημοσιονομικές εγγυήσεις σύμφωνα με τον τίτλο X ζητούν από τους ενδιάμεσους φορείς χρηματοδότησης να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με την τήρηση των απαιτήσεων που ορίζονται στην παρούσα παράγραφο.

3. Κατά την εκτέλεση χρηματοδοτικών μέσων και δημοσιονομικών εγγυήσεων σύμφωνα με τον τίτλο X, τα πρόσωπα και οι οντότητες εφαρμόζουν τις αρχές και τα πρότυπα του δικαίου της Ένωσης σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και, ιδίως, τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁵⁹⁾ και την οδηγία (ΕΕ) 2015/849. Εξαρτούν τη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού από τη γνωστοποίηση των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/849 και δημοσιεύουν στοιχεία ανά χώρα κατά την έννοια του άρθρου 89 παράγραφος 1 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁶⁰⁾.

4. Η Επιτροπή επαληθεύει ότι τα κονδύλια της Ένωσης ή οι δημοσιονομικές εγγυήσεις χρησιμοποιήθηκαν σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις σχετικές συμφωνίες. Στις περιπτώσεις όπου οι δαπάνες ενός προσώπου ή μιας οντότητας επιστρέφονται βάσει απλουστευμένης επιλογής κόστους σύμφωνα με το άρθρο 125 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), δ) και ε), το άρθρο 184 παράγραφος 1 έως 5 και τα άρθρα 185 έως 188 εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών. Στις περιπτώσεις που τα κονδύλια της Ένωσης ή η δημοσιονομική εγγύηση χρησιμοποιήθηκαν κατά παράβαση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στις αντίστοιχες συμφωνίες, εφαρμόζεται το άρθρο 132.

5. Το άρθρο 36 παράγραφος 6 πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται σε πρόσωπα ή οντότητες που εκτελούν κονδύλια της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), όσον αφορά τους άμεσους αποδέκτες τέτοιων κονδυλίων και όσον αφορά τους πραγματικούς δικαιούχους των εν λόγω αποδεκτών, στον βαθμό που δεδομένα σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους συλλέγονται σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες των εν λόγω προσώπων ή οντοτήτων.

6. Οι απαιτήσεις του άρθρου 38 παράγραφος 6 εφαρμόζονται σε πρόσωπα ή οντότητες που εκτελούν κονδύλια της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), όταν το ποσό της χρηματοδοτικής στήριξης που παρέχεται απευθείας από τα πρόσωπα ή τις οντότητες σε τρίτους υπερβαίνει τα 500 000 EUR.

7. Οι συμφωνίες συνεισφοράς, οι συμφωνίες χρηματοδότησης και οι συμβάσεις εγγύησης ορίζουν με σαφήνεια τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις του προσώπου ή της οντότητας που εκτελεί κονδύλια της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων που θεσπίζονται στο άρθρο 129 και τους όρους πληρωμής της συνεισφοράς. Επίσης, οι εν λόγω συμφωνίες, όπου συντρέχει λόγος, ορίζουν την από κοινού συμφωνηθείσα αμοιβή η οποία είναι ανάλογη των συνθηκών βάσει των οποίων υλοποιούνται οι ενέργειες, λαμβανομένων δεόντως υπόψη τυχόν περιστάσεων κρίσης και αστάθειας, και, όπου αρμόζει, βασίζεται στις επιδόσεις. Οι εν λόγω συμφωνίες περιλαμβάνουν επίσης τους κανόνες λογοδοσίας στην Επιτροπή σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων, τα αναμενόμενα αποτελέσματα συμπεριλαμβανομένων δεικτών για τη μέτρηση των επιδόσεων, και την υποχρέωση των προσώπων ή των οντοτήτων που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης ή δημοσιονομικών εγγυήσεων να ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά με διαπιστωμένες περιπτώσεις απάτης και παρατυπιών, και με τη συνέχεια που τους δίνεται καθώς και κάθε πληροφορία σχετικά με εικαζόμενες περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς ή άλλης παράνομης δραστηριότητας εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

8. Όλες οι συμφωνίες συνεισφοράς, οι συμφωνίες χρηματοδότησης και οι συμβάσεις εγγύησης τίθενται στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όποτε ζητηθεί.

9. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις συνεισφορές της Ένωσης προς οργανισμούς της Ένωσης που υπάγονται σε χωριστή διαδικασία απαλλαγής σύμφωνα με τα άρθρα 70 και 71, με την εξαίρεση των ενδεχόμενων ειδικών συμφωνιών συνεισφοράς.

Άρθρο 159

Έμμεση διαχείριση με διεθνείς οργανισμούς

1. Η Επιτροπή δύναται, σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) σημείο ii), να εκτελεί τον προϋπολογισμό έμμεσα με διεθνείς οργανισμούς δημόσιου διεθνούς δικαίου που έχουν συσταθεί με διεθνείς συμφωνίες (διεθνείς οργανισμοί) και με εξειδικευμένους οργανισμούς που έχουν συσταθεί από τους προαναφερόμενους οργανισμούς. Οι συμφωνίες αυτές διαβιβάζονται στην Επιτροπή ως μέρος της αξιολόγησης που διενεργείται από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 157 παράγραφος 3.

⁽⁵⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών και περί κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1781/2006 (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 1).

⁽⁶⁰⁾ Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338).

2. Οι ακόλουθοι οργανισμοί εξομοιώνονται με διεθνείς οργανισμούς:
 - α) η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού·
 - β) η Διεθνής Ομοσπονδία Εθνικών Εταιρειών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου.
3. Η Επιτροπή δύναται να λάβει δεόντως αιτιολογημένη απόφαση για την εξομοίωση μη κερδοσκοπικού οργανισμού με διεθνή οργανισμό, υπό τον όρο ότι πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) έχει νομική προσωπικότητα και αυτόνομα όργανα διακυβέρνησης·
 - β) έχει συσταθεί για την εκτέλεση ειδικών καθηκόντων γενικού διεθνούς ενδιαφέροντος·
 - γ) τουλάχιστον έξι κράτη μέλη συμμετέχουν σε αυτόν τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό·
 - δ) λειτουργεί βάσει μόνιμης δομής και σύμφωνα με συστήματα, κανόνες και διαδικασίες που μπορούν να αξιολογηθούν με βάση το άρθρο 157 παράγραφος 3.Σε αυτούς τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς παρέχονται επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις, λαμβανομένης δεόντως υπόψη της συνεισφοράς της Ένωσης που τους έχει ανατεθεί.
4. Στις περιπτώσεις που οι διεθνείς οργανισμοί εκτελούν κονδύλια υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης, εφαρμόζονται οι συμφωνίες επαλήθευσης που έχουν συναφθεί με τους οργανισμούς αυτούς.

Άρθρο 160

Έμμεση διαχείριση με οργανισμούς των κρατών μελών

1. Η Επιτροπή δύναται, σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) σημεία ν) και νί) να εκτελεί τον προϋπολογισμό έμμεσα με οργανισμούς των κρατών μελών.
2. Όποτε η Επιτροπή εκτελεί έμμεσα τον προϋπολογισμό με οργανισμούς των κρατών μελών, βασίζεται στα συστήματα, τους κανόνες και τις διαδικασίες των εν λόγω οργανισμών, που έχουν αξιολογηθεί σύμφωνα με το άρθρο 157 παράγραφοι 2, 3 και 4.
3. Οι χρηματοδοτικές συμφωνίες-πλαίσια εταιρικής σχέσης που συνάπτονται με οργανισμούς των κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο 131 προσδιορίζουν περαιτέρω την έκταση και τις λεπτομέρειες της διασταύρωσης στοιχείων για τα συστήματα, τους κανόνες και τις διαδικασίες των οργανισμών των κρατών μελών και είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν συγκεκριμένες διατάξεις για τη διασταύρωση στοιχείων για αξιολογήσεις και ελέγχους όπως αναφέρεται στα άρθρα 126 και 127.

Άρθρο 161

Έμμεση διαχείριση με τρίτες χώρες

1. Η Επιτροπή δύναται να εκτελεί τον προϋπολογισμό έμμεσα με τρίτη χώρα ή με τις οντότητες που η εν λόγω χώρα έχει ορίσει όπως αναφέρεται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) σημείο ι) με τη σύναψη συμφωνίας χρηματοδότησης στην οποία περιγράφεται η παρέμβαση της Ένωσης στην τρίτη χώρα και ορίζεται η μέθοδος εκτέλεσης για κάθε τμήμα της ενέργειας.
2. Για το τμήμα της ενέργειας που υλοποιείται έμμεσα με την τρίτη χώρα ή τις οντότητες που εκείνη έχει ορίσει, η συμφωνία χρηματοδότησης, εκτός των στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 158 παράγραφος 7, ορίζει με σαφήνεια τους ρόλους και τις ευθύνες της τρίτης χώρας και της Επιτροπής στην εκτέλεση των κονδυλίων. Η συμφωνία χρηματοδότησης καθορίζει επίσης τους κανόνες και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται από την τρίτη χώρα κατά την εκτέλεση των κονδυλίων της Ένωσης.

Άρθρο 162

Συνδυαστικές πράξεις

1. Τις συνδυαστικές πράξεις διαχειρίζεται είτε η Επιτροπή είτε πρόσωπα ή οντότητες που εκτελούν ενωσιακά κονδύλια σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ).

2. Στην περίπτωση που εκτελούνται χρηματοδοτικά μέσα και δημοσιονομικές εγγυήσεις στο πλαίσιο συνδυαστικού μηχανισμού ή πλατφόρμας, εφαρμόζεται ο τίτλος X.
3. Για τα χρηματοδοτικά μέσα και τις δημοσιονομικές εγγυήσεις που εκτελούνται στο πλαίσιο συνδυαστικών μηχανισμών ή πλατφορμών, θεωρείται ότι υπάρχει συμμόρφωση με το άρθρο 212 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο η) εάν διενεργηθεί εκ των προτέρων αξιολόγηση πριν από τη δημιουργία του εν λόγω συνδυαστικού μηχανισμού ή πλατφόρμας.
4. Εκπονούνται ετήσιες εκθέσεις δυνάμει του άρθρου 41 παράγραφοι 4 και 5 στο επίπεδο του συνδυαστικού μηχανισμού ή της πλατφόρμας, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη όλα τα χρηματοδοτικά μέσα και τις δημοσιονομικές εγγυήσεις που υπάγονται στον μηχανισμό ή την πλατφόρμα και ορίζουν σαφώς τους διαφορετικούς τύπους χρηματοδοτικής στήριξης εντός του μηχανισμού ή της πλατφόρμας.

ΤΙΤΛΟΣ VII

ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Κοινές διατάξεις

Άρθρο 163

Αρχές που εφαρμόζονται στις συμβάσεις και πεδίο εφαρμογής

1. Όλες οι συμβάσεις που χρηματοδοτούνται εξολοκλήρου ή εν μέρει από τον προϋπολογισμό τηρούν τις αρχές της διαφάνειας, της αναλογικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της μη διάκρισης.
2. Όλες οι συμβάσεις ανατίθενται με την ευρύτερη δυνατή διαδικασία ανταγωνισμού, εκτός αν γίνει χρήση της διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 167 παράγραφος 1 στοιχείο δ).

Το εκτιμώμενο ύψος μιας σύμβασης δεν ορίζεται με πρόθεση καταστρατήγησης των εφαρμοστέων κανόνων ούτε επιτρέπεται η κατάτμηση μιας σύμβασης για τον ίδιο σκοπό.

Η αναθέτουσα αρχή υποδιαιρεί τη σύμβαση σε παρτίδες, εφόσον είναι σκόπιμο, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ευρεία βάση του ανταγωνισμού.

3. Οι αναθέτουσες αρχές δεν χρησιμοποιούν τις συμβάσεις-πλαίσια κατά τρόπο καταχρηστικό ή με στόχο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού.

4. Το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC) μπορεί να δέχεται χρηματοδοτήσεις καταλογιζόμενες σε πιστώσεις εκτός των πιστώσεων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της συμμετοχής του σε διαδικασίες προμηθειών χρηματοδοτούμενες, εν όλω ή εν μέρει, από τον προϋπολογισμό.

5. Οι κανόνες σχετικά με τις προμήθειες που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, με εξαίρεση τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, δεν εφαρμόζονται:

α) στις δραστηριότητες του JRC για λογαριασμό τρίτων·

β) στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που συνδέονται με την έκδοση, την πώληση, την αγορά ή τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων κατά την έννοια της οδηγίας 2014/65/ΕΕ, οι οποίες χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή στο πλαίσιο των δανειοληπτικών και δανειοδοτικών πράξεων, των πράξεων διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και των ταμειακών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που παρέχονται από κεντρικές τράπεζες, τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, την ΕΤΕπ και άλλους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, καθώς και εθνικές οντότητες επιφορτισμένες με την έκδοση και τη διαχείριση κρατικών χρεωστικών τίτλων·

γ) στις υπηρεσίες πιστοποίησης και επικύρωσης εγγράφων που πρέπει να παρέχονται από συμβολαιογράφους, εφόσον οι υπηρεσίες αυτές δεν είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό βάσει των εφαρμοστέων εθνικών κανόνων.

6. Με εξαίρεση τις προμήθειες στον τομέα των εξωτερικών δράσεων, πριν από κάθε μέτρο που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο το οποίο εφαρμόζεται για την αντιμετώπιση κρίσης, πραγματοποιείται κήρυξη καταστάσεως κρίσεως σύμφωνα με τους σχετικούς εσωτερικούς κανόνες.

Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να βασιστεί σε κήρυξη καταστάσεως κρίσεως για:

- α) να κινήσει διαδικασία προμηθειών·
 - β) να προσθέσει αναθέτουσες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 168 παράγραφος 1 τέταρτο εδάφιο, το άρθρο 168 παράγραφος 2 έκτο εδάφιο ή το άρθρο 175 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο·
 - γ) να επικοινωνήσει με τους προσφέροντες σύμφωνα με το άρθρο 172 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο·
 - δ) να τροποποιήσει σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 175 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο, ή
 - ε) να ζητήσει δικαιολογητικά έγγραφα πριν από την υπογραφή της σύμβασης σύμφωνα με το παράρτημα I σημείο 18.1 τέταρτο εδάφιο και το παράρτημα I σημείο 18.4 τέταρτο εδάφιο,
- αν αυτό δικαιολογείται από εξαιρετικά επείγουσα κατάσταση που προκύπτει από την εν λόγω κρίση.

Άρθρο 164

Παράρτημα για τις προμήθειες και την εξουσιοδότηση

Αναλυτικοί κανόνες σχετικά με τις προμήθειες παρατίθενται στο παράρτημα I του παρόντος κανονισμού. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, όταν αναθέτουν συμβάσεις για ίδιο λογαριασμό, εφαρμόζουν τα ίδια πρότυπα με αυτά που ισχύουν για τις αναθέτουσες αρχές που καλύπτονται από τις οδηγίες 2014/23/ΕΕ και 2014/24/ΕΕ, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 275 του παρόντος κανονισμού για την τροποποίηση του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού, προκειμένου να ευθυγραμμίζει το εν λόγω παράρτημα με τις τροποποιήσεις των εν λόγω οδηγιών και να εισάγει σχετικές τεχνικές προσαρμογές.

Άρθρο 165

Μεικτές συμβάσεις και κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις

1. Οι μεικτές συμβάσεις με αντικείμενο δύο ή περισσότερα είδη προμηθειών (έργα, αγαθά ή υπηρεσίες) ή παραχωρήσεων (έργα ή υπηρεσίες) ή με αντικείμενο τόσο προμήθειες όσο και παραχωρήσεις, ανατίθενται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για το είδος προμηθειών που αντιστοιχεί στο κύριο αντικείμενο της σχετικής σύμβασης.
 2. Σε περίπτωση μεικτών συμβάσεων που συνίστανται σε προμήθεια αγαθών και παροχή υπηρεσιών, το κύριο αντικείμενο προσδιορίζεται μέσω σύγκρισης των αξιών των αντίστοιχων αγαθών ή υπηρεσιών.
- Οι συμβάσεις που καλύπτουν μόνο ένα είδος προμηθειών (έργα, αγαθά ή υπηρεσίες) και οι συμβάσεις παραχώρησης (έργων ή υπηρεσιών) ανατίθενται σύμφωνα με τις διατάξεις που εφαρμόζονται στις οικείες δημόσιες συμβάσεις.
3. Ο παρών τίτλος δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις τεχνικής βοήθειας που συνάπτονται με την ΕΤΕπ ή το ΕΤΕ.
 4. Κάθε αναφορά σε ονοματολογίες στο πλαίσιο προμηθειών γίνεται με βάση το «κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις (ΚΛΔΕ)», που περιλαμβάνεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2195/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁶¹⁾.

Άρθρο 166

Μέτρα δημοσιότητας

1. Για διαδικασίες ύψους ίσου ή μεγαλύτερου από τα προκαθορισμένα όρια που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 ή στο άρθρο 181, η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*:
 - α) προκήρυξη για την κίνηση της σχετικής διαδικασίας, εκτός από την περίπτωση της διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 167 παράγραφος 1 στοιχείο δ)·
 - β) γνωστοποίηση ανάθεσης σύμβασης με τα αποτελέσματα της διαδικασίας.

⁽⁶¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2195/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Νοεμβρίου 2002, περί του κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV) (ΕΕ L 340 της 16.12.2002, σ. 1).

2. Οι διαδικασίες ύψους χαμηλότερου από τα προκαθορισμένα όρια που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 ή στο άρθρο 181 δημοσιοποιούνται με τα κατάλληλα μέσα.

3. Επιτρέπεται η μη δημοσίευση ορισμένων πληροφοριών για την ανάθεση σύμβασης αν η δημοσίευσή τους θα εμποδίζει την εφαρμογή της νομοθεσίας ή θα ήταν κατ' άλλον τρόπο αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, θα έβλαπτε τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα οικονομικών φορέων ή τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ τους.

Άρθρο 167

Διαδικασίες προμηθειών

1. Οι διαδικασίες προμηθειών για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης ή δημοσίων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων συμβάσεων-πλασιών, λαμβάνουν μία από τις ακόλουθες μορφές:

- α) ανοικτή διαδικασία·
- β) κλειστή διαδικασία, μεταξύ άλλων μέσω δυναμικού συστήματος αγορών·
- γ) διαγωνισμός μελετών·
- δ) διαδικασία με διαπραγμάτευση, μεταξύ άλλων χωρίς προηγούμενη δημοσίευση·
- ε) ανταγωνιστικός διάλογος·
- στ) ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση·
- ζ) σύμπραξη καινοτομίας·
- η) διαδικασίες μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

2. Στις ανοικτές διαδικασίες, κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει προσφορά.

3. Στις κλειστές διαδικασίες, στους ανταγωνιστικούς διαλόγους, στις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση και στις συμπράξεις καινοτομίας οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει αίτηση συμμετοχής παρέχοντας τις πληροφορίες που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή. Η αναθέτουσα αρχή καλεί όλους τους υποψήφιους που πληρούν τα κριτήρια επιλογής και οι οποίοι δεν εμπίπτουν σε καμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 και στο άρθρο 143 παράγραφος 1 να υποβάλουν προσφορά.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να περιορίζει τον αριθμό των υποψηφίων που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά βάσει αντικειμενικών κριτηρίων επιλογής που δεν επιφέρουν διακρίσεις και τα οποία αναφέρονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Καλείται επαρκής αριθμός υποψηφίων για την εξασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού.

4. Σε όλες τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση, η αναθέτουσα αρχή διαπραγματεύεται με τους προσφέροντες τις αρχικές και τυχόν μεταγενέστερες προσφορές ή μέρη αυτών, εκτός από τις τελικές προσφορές τους, με στόχο να βελτιωθεί το περιεχόμενό τους. Οι ελάχιστες απαιτήσεις και τα κριτήρια που καθορίζονται στα έγγραφα της προμήθειας δεν υπόκεινται σε διαπραγμάτευση.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις με βάση την αρχική προσφορά χωρίς διαπραγμάτευση, εφόσον έχουν αναφέρει στα έγγραφα της προμήθειας ότι διατηρούν τη δυνατότητα να το πράξουν.

5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να χρησιμοποιεί:

- α) ανοικτή ή κλειστή διαδικασία για κάθε αγορά·
- β) τις διαδικασίες μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμβάσεις ύψους χαμηλότερου των προκαθορισμένων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1, προκειμένου να προεπιλεγούν οι υποψήφιοι που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά κατά τις μελλοντικές κλειστές προσκλήσεις για υποβολή προσφορών ή προκειμένου να καταρτισθεί κατάλογος πωλητών που θα κληθούν να υποβάλουν αιτήσεις συμμετοχής ή προσφορές·

- γ) τον διαγωνισμό μελετών για την εξασφάλιση μελέτης ή σχεδίου που επιλέγεται από κριτική επιτροπή κατόπιν διαγωνισμού·
- δ) τη σύμπραξη καινοτομίας για την ανάπτυξη καινοτόμου προϊόντος, υπηρεσίας ή καινοτόμων έργων και για την επακόλουθη αγορά των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων που προκύπτουν·
- ε) την ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή τον ανταγωνιστικό διάλογο για τις συμβάσεις παραχώρησης, για τις συμβάσεις υπηρεσιών που αναφέρονται στο παράρτημα XIV της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, στις περιπτώσεις όπου υποβλήθηκαν μόνον αντικανονικές ή απαράδεκτες προσφορές στο πλαίσιο ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, αφού ολοκληρώθηκε η αρχική διαδικασία, και για τις περιπτώσεις όπου τούτο δικαιολογείται από τις ιδιαίτερες περιστάσεις που συνδέονται, μεταξύ άλλων, με τη φύση ή την πολυπλοκότητα του αντικειμένου της σύμβασης ή με την ειδική φύση της σύμβασης, κατά τα οριζόμενα λεπτομερέστερα στο παράρτημα I του παρόντος κανονισμού·
- στ) τη διαδικασία με διαπραγμάτευση για συμβάσεις ύψους χαμηλότερου από τα προκαθορισμένα όρια που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 ή τη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για συγκεκριμένα είδη αγορών που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2014/24/ΕΕ ή υπό σαφώς καθορισμένες εξαιρετικές περιστάσεις, όπως ορίζονται στο παράρτημα I του παρόντος κανονισμού.

6. Ένα δυναμικό σύστημα αγορών παραμένει ανοικτό καθ' όλη τη διάρκειά του για οποιονδήποτε οικονομικό φορέα πληροί τα κριτήρια επιλογής.

Η αναθέτουσα αρχή ακολουθεί τους κανόνες της κλειστής διαδικασίας για προμήθειες μέσω ενός δυναμικού συστήματος αγορών.

Άρθρο 168

Διοργανικές προμήθειες, ομαδοποιημένες προμήθειες και προμήθειες για λογαριασμό των κρατών μελών

1. Οσάκις μια σύμβαση ή σύμβαση-πλαίσιο ενδιαφέρει δύο ή περισσότερα θεσμικά όργανα της Ένωσης, εκτελεστικούς οργανισμούς ή οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71, και εφόσον υπάρχει η δυνατότητα να επιτευχθεί αυξημένη αποδοτικότητα, οι οικείες αναθέτουσες αρχές μπορούν να διεξάγουν τη διαδικασία ανάθεσης και τη διαχείριση της επακόλουθης σύμβασης ή σύμβασης-πλαισίου σε διοργανική βάση υπό την ηγεσία μιας από τις αναθέτουσες αρχές.

Οι φορείς και τα πρόσωπα που έχουν επιφορτιστεί με την εκτέλεση συγκεκριμένων ενεργειών στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ βάσει του Τίτλου V της ΣΕΕ, καθώς και το Γραφείο του γενικού γραμματέα του Ανωτάτου Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Σχολείων μπορούν επίσης να συμμετέχουν στις διοργανικές διαδικασίες ανάθεσης.

Οι όροι της σύμβασης-πλαισίου εφαρμόζονται μόνον μεταξύ των αναθετουσών αρχών οι οποίες έχουν οριστεί για τον σκοπό αυτόν στα έγγραφα της προμήθειας και των οικονομικών φορέων που αποτελούν μέρη της σύμβασης-πλαισίου.

Κατά παρέκκλιση από το τρίτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, σε εξαιρετικά επείγουσες καταστάσεις που προκύπτουν από κρίση, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προσθέσει νέες αναθέτουσες αρχές μετά την έναρξη της διαδικασίας προμηθειών και πριν από την υπογραφή της σύμβασης, με την επιφύλαξη των όρων που προβλέπονται στο άρθρο 163 παράγραφος 6 και υπό την προϋπόθεση ότι η τροποποίηση δεν μεταβάλλει το αντικείμενο της σύμβασης ή της σύμβασης-πλαισίου.

2. Οσάκις απαιτείται σύμβαση ή σύμβαση-πλαίσιο για την υλοποίηση κοινής ενέργειας από θεσμικό όργανο της Ένωσης, οργανισμό της Ένωσης που αναφέρεται στα άρθρα 70 και 71, ή εκτελεστικό οργανισμό που αναφέρεται στο άρθρο 69 και μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές κράτους μέλους, η διαδικασία προμηθειών μπορεί να διενεργηθεί από κοινού από το θεσμικό όργανο της Ένωσης και τις αναθέτουσες αρχές. Όταν απαιτείται η πραγματοποίηση ομαδοποιημένων προμήθειας μεταξύ θεσμικού οργάνου της Ένωσης, οργανισμού της Ένωσης που αναφέρεται στα άρθρα 70 και 71 ή εκτελεστικού οργανισμού που αναφέρεται στο άρθρο 69 και μίας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών από κράτη μέλη, τα κράτη μέλη μπορούν να αποκτούν ή να μισθώνουν με απλή ή χρηματοδοτική μίσθωση πλήρως τις ικανότητες που προμηθεύονται από κοινού.

Οι ομαδοποιημένες προμήθειες είναι δυνατές με τα κράτη ΕΖΕΣ καθώς και με χώρες υποψήφιες για προσχώρηση στην Ένωση, εφόσον η δυνατότητα αυτή προβλέπεται ρητά σε διμερή ή πολυμερή συνθήκη, ή με άλλες τρίτες χώρες, εφόσον η δυνατότητα αυτή προβλέπεται ρητά στην εφαρμοστέα βασική πράξη.

Οι διαδικαστικές διατάξεις που ισχύουν για τα θεσμικά όργανα της Ένωσης εφαρμόζονται στις ομαδοποιημένες προμήθειες.

Οσάκις το μερίδιο που αναλαμβάνει ή διαχειρίζεται η αναθέτουσα αρχή κράτους μέλους επί του συνολικού εκτιμώμενου ύψους της σύμβασης ισούται με το 50 % ή το υπερβαίνει ή σε άλλες δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, το θεσμικό όργανο της Ένωσης είναι δυνατόν να αποφασίσει ότι ισχύουν στις ομαδοποιημένες προμήθειες οι διαδικαστικοί κανόνες που εφαρμόζονται στην αναθέτουσα αρχή κράτους μέλους, αρκεί οι εν λόγω κανόνες να μπορούν να θεωρηθούν ισοδύναμοι με αυτούς που εφαρμόζει το θεσμικό όργανο της Ένωσης.

Το θεσμικό όργανο της Ένωσης και η αναθέτουσα αρχή κράτους μέλους, κράτους ΕΖΕΣ ή υποψήφιας για προσχώρηση στην Ένωση χώρας, που έχει σχέση με τις ομαδοποιημένες προμήθειες συμφωνούν ιδίως επί των λεπτομερών πρακτικών ρυθμίσεων για την αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών, την ανάθεση της σύμβασης, το εφαρμοστέο στη σύμβαση δίκαιο και το αρμόδιο δικαστήριο για την επίλυση διαφορών.

Σε εξαιρετικά επείγουσες καταστάσεις που προκύπτουν από κρίση, μπορούν να προστεθούν νέες αναθέτουσες αρχές μετά την έναρξη της διαδικασίας προμηθειών και πριν από την υπογραφή της σύμβασης, υπό τους όρους του άρθρου 163 παράγραφος 6 και υπό την προϋπόθεση ότι η τροποποίηση δεν μεταβάλλει το αντικείμενο της σύμβασης ή της σύμβασης-πλαίσου.

3. Κατά περίπτωση, δύο ή περισσότερα κράτη μέλη μπορούν να εξουσιοδοτούν θεσμικό όργανο της Ένωσης, οργανισμό της Ένωσης που αναφέρεται στα άρθρα 70 και 71 ή εκτελεστικό οργανισμό που αναφέρεται στο άρθρο 69 (εντεταλμένη αναθέτουσα αρχή) να ενεργήσει ως κεντρική αρχή προμηθειών με σκοπό την ανάθεση συμβάσεων προμηθειών για λογαριασμό των εν λόγω κρατών μελών ή εξ ονόματός τους, υπό τους ακόλουθους όρους:

- α) η εντεταλμένη αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τη χρησιμότητα, αναγκαιότητα και αναλογικότητα του αιτήματος των εν λόγω κρατών μελών·
- β) όταν η εντεταλμένη αναθέτουσα αρχή δεν προτίθεται να δώσει συνέχεια στο αίτημα, ενημερώνει τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και αιτιολογεί την άρνησή της·
- γ) η εντεταλμένη αναθέτουσα αρχή διεξάγει τη διαδικασία προμηθειών σύμφωνα με τους δικούς της κανόνες·
- δ) εάν η εντεταλμένη αναθέτουσα αρχή αποφασίσει να κινηθεί διαδικασία προμηθειών για λογαριασμό των κρατών μελών, ενημερώνει όλα τα κράτη μέλη για την πρόθεσή της να διεξαγάγει τη διαδικασία προμηθειών και καλεί τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να συμμετάσχουν·
- ε) όταν συμφωνεί να προβεί σε ανάθεση συμβάσεων προμηθειών για λογαριασμό ή εξ ονόματος των κρατών μελών, η εντεταλμένη αναθέτουσα αρχή καταρτίζει την πρόταση για συμφωνία εντολής που πρέπει να υπογραφεί από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Η εν λόγω συμφωνία περιλαμβάνει συγκεκριμένα τις πρακτικές ρυθμίσεις για τη συμμετοχή των συμμετεχόντων κρατών μελών, τους όρους και τα χρονοδιαγράμματα για πιθανή ρήτρα προαιρετικής συμμετοχής και εξαίρεσης και, κατά περίπτωση, κανόνες για την κατανομή των ποσοτήτων μεταξύ των συμμετεχόντων κρατών μελών.

Θεσμικό όργανο της Ένωσης, οργανισμός της Ένωσης που αναφέρεται στα άρθρα 70 και 71 ή εκτελεστικός οργανισμός που αναφέρεται στο άρθρο 69 μπορεί να ενεργεί ως χονδρέμπορος, αγοράζοντας, αποθηκεύοντας και μεταπωλώντας ή δωρίζοντας αγαθά και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των μισθίων, σε κράτη μέλη ή οργανισμούς-εταίρους επιλεγμένους από το θεσμικό όργανο της Ένωσης, οργανισμό της Ένωσης που αναφέρεται στα άρθρα 70 και 71 ή από εκτελεστικό οργανισμό που αναφέρεται στο άρθρο 69. Στην περίπτωση αυτή, το θεσμικό όργανο της Ένωσης, ο οργανισμός της Ένωσης που αναφέρεται στα άρθρα 70 και 71 ή ο εκτελεστικός οργανισμός που αναφέρεται στο άρθρο 69 διεξάγει τη διαδικασία προμηθειών σύμφωνα με τους δικούς του κανόνες προμηθειών.

Άρθρο 169

Προετοιμασία της διαδικασίας προμηθειών

1. Πριν από την έναρξη διαδικασίας προμηθειών, η αναθέτουσα αρχή δύναται να διεξάγει προκαταρκτική διαβούλευση της αγοράς με σκοπό την προετοιμασία της διαδικασίας.
2. Στα έγγραφα της προμήθειας, η αναθέτουσα αρχή καθορίζει το αντικείμενο της προμήθειας, περιγράφοντας τις ανάγκες της και τα χαρακτηριστικά που απαιτούνται για τα προς αγοράν έργα, αγαθά ή υπηρεσίες και προσδιορίζει τα εφαρμοστέα κριτήρια αποκλεισμού, επιλογής και ανάθεσης. Επίσης, η αναθέτουσα αρχή υποδεικνύει τα στοιχεία που καθορίζουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν όλες οι προσφορές. Μεταξύ των ελάχιστων προϋποθέσεων περιλαμβάνεται η συμμόρφωση προς τις ισχύουσες υποχρεώσεις περιβαλλοντικής, κοινωνικής και εργατικής νομοθεσίας οι οποίες έχουν θεσπιστεί δυνάμει του δικαίου της Ένωσης, του εθνικού δικαίου, συλλογικών συμβάσεων ή των ισχυουσών διεθνών κοινωνικών και περιβαλλοντικών συμβάσεων που απαριθμούνται στο παράρτημα X της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Άρθρο 170

Ανάθεση συμβάσεων

1. Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων ανάθεσης, υπό την προϋπόθεση ότι η αναθέτουσα αρχή έχει επαληθεύσει ότι:

- α) η προσφορά ανταποκρίνεται στις ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζονται στα έγγραφα της προμήθειας·
- β) ο υποψήφιος ή ο προσφέρων δεν έχει αποκλεισθεί δυνάμει του άρθρου 138 ή απορριφθεί δυνάμει του άρθρου 143·
- γ) ο υποψήφιος ή ο προσφέρων έχει πρόσβαση στη διαδικασία της προμήθειας και πληροί τα κριτήρια επιλογής που ορίζονται στα έγγραφα της προμήθειας, συμπεριλαμβανομένης της μη ύπαρξης συγκρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων.

2. Η αναθέτουσα αρχή εφαρμόζει τα κριτήρια επιλογής για την αξιολόγηση της ικανότητας του υποψηφίου ή του προσφέροντος. Τα κριτήρια επιλογής αφορούν μόνο τη νομική και κανονιστική ικανότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, την οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα και την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Τεκμαίρεται ότι το JRC πληροί τις απαιτήσεις όσον αφορά τη χρηματοδοτική του ικανότητα.

3. Η αναθέτουσα αρχή εφαρμόζει τα κριτήρια ανάθεσης για την αξιολόγηση των προσφορών.

4. Η αναθέτουσα αρχή βασίζει την ανάθεση συμβάσεων στην επιλογή της πιο συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, που συνίσταται σε μία από τις τρεις μεθόδους ανάθεσης: χαμηλότερη τιμή, χαμηλότερο κόστος ή καλύτερη αναλογία τιμής-ποιότητας.

Για τη μέθοδο του χαμηλότερου κόστους, η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί μια προσέγγιση κόστους-αποδοτικότητας, συμπεριλαμβανομένης της κοστολόγησης κύκλου ζωής.

Για την καλύτερη αναλογία τιμής-ποιότητας, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει υπόψη την τιμή ή το κόστος και άλλα ποιοτικά κριτήρια που συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης.

Άρθρο 171

Υποβολή, ηλεκτρονική επικοινωνία και αξιολόγηση

1. Η αναθέτουσα αρχή καθορίζει προθεσμίες παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής σύμφωνα με το παράρτημα I σημείο 24 και συνεκτιμά τον σύνθετο χαρακτήρα της αγοράς, παρέχοντας στους οικονομικούς φορείς επαρκές χρονικό περιθώριο για την κατάρτιση των προσφορών.

2. Εφόσον το κρίνει ενδεδειγμένο και αναλογικό, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτεί από τους προσφέροντες να καταθέτουν εγγύηση, ώστε να έχει την εξασφάλιση ότι οι υποβληθείσες προσφορές δεν θα αποσυρθούν πριν από την υπογραφή της σύμβασης. Η απαιτούμενη εγγύηση αντιστοιχεί στο 1 έως 2 % του συνολικού εκτιμώμενου ύψους της σύμβασης.

Η αναθέτουσα αρχή αποδεσμεύει τις εγγυήσεις:

- α) για τους προσφέροντες ή τις προσφορές που απορρίφθηκαν, όπως αναφέρεται στο παράρτημα I σημείο 30.2 στοιχείο β) ή γ) μετά την παροχή ενημέρωσης για το αποτέλεσμα της διαδικασίας·
- β) για τους προσφέροντες που έχουν καταταχθεί όπως αναφέρεται στο παράρτημα I σημείο 30.2 στοιχείο ε), μετά την υπογραφή της σύμβασης.

3. Η αναθέτουσα αρχή αποσφραγίζει όλες τις αιτήσεις συμμετοχής και τις προσφορές. Ωστόσο, απορρίπτει:

- α) τις αιτήσεις συμμετοχής και τις προσφορές που δεν τηρούν τις προθεσμίες παραλαβής χωρίς να τις αποσφραγίσει·
- β) τις προσφορές που είναι ήδη αποσφραγισμένες όταν λαμβάνονται, χωρίς να εξετάσει το περιεχόμενό τους.

4. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί όλες τις αιτήσεις συμμετοχής ή τις προσφορές που δεν απορρίφθηκαν κατά την εναρκτήρια φάση που ορίζεται στην παράγραφο 3, με βάση τα κριτήρια που προσδιορίζονται στα έγγραφα της προμήθειας με σκοπό την ανάθεση της σύμβασης ή τη διεξαγωγή ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

5. Ο διατάκτης δύναται να άρει την υποχρέωση σύστασης επιτροπής αξιολόγησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 153 παράγραφος 2, στις εξής περιπτώσεις:

- α) το ύψος της σύμβασης είναι μικρότερο των προκαθορισμένων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1·
- β) βάσει ανάλυσης κινδύνου για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο παράρτημα Ι σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχεία γ) και ε), στο παράρτημα Ι σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο στ) σημεία i) και iii) και στο στο παράρτημα Ι σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχεία η) και ιγ)·
- γ) βάσει ανάλυσης κινδύνου κατά τη διεξαγωγή νέου διαγωνισμού στο πλαίσιο σύμβασης-πλαisiού·
- δ) για διαδικασίες στον τομέα των εξωτερικών δράσεων ύψους μικρότερου ή ίσου των 20 000 EUR·
- ε) βάσει ανάλυσης κινδύνου για συγκεκριμένες προμήθειες στο πλαίσιο δυναμικού συστήματος αγορών.
6. Οι αιτήσεις συμμετοχής και οι προσφορές που δεν πληρούν όλες τις ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζονται στα έγγραφα της προμήθειας απορρίπτονται.

Άρθρο 172

Επαφές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προμηθειών

1. Πριν από την παρέλευση της προθεσμίας για παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών, η αναθέτουσα αρχή δύναται να γνωστοποιήσει πρόσθετες πληροφορίες σε σχέση με τα έγγραφα της προμήθειας αν διαπιστώσει την ύπαρξη σφάλματος ή παράλειψης στο κείμενο ή μετά από αίτημα υποψηφίων ή προσφερόντων. Οι παρεχόμενες πληροφορίες κοινολογούνται σε όλους τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, σε εξαιρετικά επείγουσες καταστάσεις που προκύπτουν από κρίση, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να επικοινωνεί εγγράφως με όλους τους υποψηφίους που έχουν κληθεί, πριν από την παρέλευση της προθεσμίας παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών, με μοναδικό σκοπό να αποσαφηνίσει την πρόθεσή τους να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής ή προσφορά, υπό τους όρους του άρθρου 163 παράγραφος 6.

2. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας για παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών, σε κάθε περίπτωση στην οποία έχει πραγματοποιηθεί επικοινωνία, καθώς και στις δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις στις οποίες δεν έχει πραγματοποιηθεί επικοινωνία όπως προβλέπεται στο άρθρο 154, καταγράφεται σχετική μνεία στον φάκελο της διαδικασίας προμηθειών.

Άρθρο 173

Απόφαση ανάθεσης και ενημέρωση των υποψηφίων ή των προσφερόντων

1. Ο αρμόδιος διατάκτης αποφασίζει σε ποιον θα ανατεθεί η σύμβαση, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης που ορίζονται στα έγγραφα της προμήθειας.

2. Η αναθέτουσα αρχή γνωστοποιεί σε όλους τους υποψηφίους ή προσφέροντες τους λόγους απόρριψης της υποψηφιότητας ή της προσφοράς τους. Επίσης, στους επιτυχόντες και μη επιτυχόντες προσφέροντες γνωστοποιείται η διάρκεια της περιόδου αναμονής που αναφέρεται στο άρθρο 178 παράγραφος 2 και στο άρθρο 181 παράγραφος 1, εφόσον συντρέχει τέτοια περίοδος αναμονής.

Για την ανάθεση ειδικών συμβάσεων δυνάμει σύμβασης-πλαisiού με διεξαγωγή νέου διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή ενημερώνει τους προσφέροντες σχετικά με το αποτέλεσμα της αξιολόγησης.

3. Η αναθέτουσα αρχή ενημερώνει κάθε προσφέροντα που δεν απορρίπτεται και ο οποίος υποβάλλει εγγράφως αίτημα να ενημερωθεί για οποιοδήποτε από τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) το όνομα/επωνυμία του προσφέροντα, ή των προσφερόντων στην περίπτωση σύμβασης-πλαisiού, στον οποίο έχει ανατεθεί η σύμβαση και, εκτός από την περίπτωση ειδικής σύμβασης δυνάμει σύμβασης-πλαisiού με διεξαγωγή νέου διαγωνισμού, τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς, καθώς και το συνολικό ποσό της οικονομικής προσφοράς που περιλαμβάνει·
- β) την πρόοδο των διαπραγματεύσεων και του διαλόγου με τους προσφέροντες.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, ωστόσο, να αποφασίσει να μην αποκαλύψει ορισμένες πληροφορίες, εάν η δημοσιοποίησή τους θα εμπόδιζε την επιβολή του νόμου, θα ήταν αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή θα έβλαπτε τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα οικονομικών φορέων ή τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ τους.

Άρθρο 174

Ακύρωση της διαδικασίας προμηθειών

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν από την υπογραφή της σύμβασης, να ακυρώσει τη διαδικασία προμηθειών πλήρως. Στην περίπτωση διαδικασιών που ανατίθενται σε παρτίδες ή προμηθειών από πολλαπλές πηγές, η ακύρωση μπορεί να γίνει εν μέρει. Οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες δεν έχουν δυνατότητα να διεκδικήσουν οποιαδήποτε αποζημίωση.

Η σχετική απόφαση αιτιολογείται και γνωστοποιείται στους υποψηφίους ή τους προσφέροντες το ταχύτερο δυνατόν.

Άρθρο 175

Εκτέλεση και τροποποιήσεις της σύμβασης

1. Η εκτέλεση της σύμβασης δεν αρχίζει πριν από την υπογραφή της.
2. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να τροποποιήσει τη σύμβαση ή τη σύμβαση-πλαίσιο χωρίς διαδικασία προμηθειών μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 και υπό την προϋπόθεση ότι η τροποποίηση δεν μεταβάλλει το αντικείμενο της σύμβασης ή της σύμβασης-πλαισίου, κατά την έννοια της παραγράφου 4.
3. Μια σύμβαση, σύμβαση-πλαίσιο ή ειδική σύμβαση υπό σύμβαση-πλαίσιο μπορεί να τροποποιηθεί χωρίς νέα διαδικασία προμηθειών σε οιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) για πρόσθετα έργα, αγαθά ή υπηρεσίες του αρχικού αναδόχου που έχουν καταστεί αναγκαία και δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση προμηθειών και εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - i) δεν μπορεί να γίνει αλλαγή αναδόχου για τεχνικούς λόγους που αφορούν τις απαιτήσεις εναλλαξιμότητας ή διαλειτουργικότητας με τον εξοπλισμό, τις υπηρεσίες ή τις εγκαταστάσεις που υπάρχουν·
 - ii) η αλλαγή αναδόχου θα συνεπαγόταν σημαντική επανάληψη δαπανών για την αναθέτουσα αρχή·
 - iii) οιαδήποτε αύξηση της τιμής, συμπεριλαμβανομένης της καθαρής σωρευτικής αξίας των διαδοχικών τροποποιήσεων, δεν υπερβαίνει το 50 % του αρχικού ύψους της σύμβασης·
 - β) όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - i) η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από μια επιμελή αναθέτουσα αρχή·
 - ii) οιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει το 50 % του αρχικού ύψους της σύμβασης·
 - γ) όταν το ύψος της τροποποίησης είναι χαμηλότερο των ακόλουθων ορίων:
 - i) των προκαθορισμένων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 και στο παράρτημα I σημείο 39 στον τομέα των εξωτερικών ενεργειών και ισχύουν τη στιγμή της τροποποίησης· και
 - ii) του 10 % του αρχικού ύψους της σύμβασης όσον αφορά τις συμβάσεις δημόσιων υπηρεσιών και προμήθειας αγαθών και τις συμβάσεις παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών και του 15 % του αρχικού ύψους της σύμβασης όσον αφορά τις συμβάσεις δημοσίων έργων·
 - δ) όταν πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - i) οι ελάχιστες απαιτήσεις της αρχικής διαδικασίας προμηθειών δεν αλλάζουν·
 - ii) κάθε επακόλουθη μεταβολή του ύψους είναι σύμφωνη με τους όρους που θεσπίζονται στο στοιχείο γ) του παρόντος εδαφίου, εκτός αν η εν λόγω μεταβολή του ύψους απορρέει από την αυστηρή εφαρμογή των εγγράφων της σύμβασης ή των συμβατικών διατάξεων.

Στο αρχικό ύψος της σύμβασης δεν λαμβάνονται υπόψη οι αναθεωρήσεις των τιμών.

Η καθαρή σωρευτική αξία διαφόρων διαδοχικών τροποποιήσεων σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) δεν υπερβαίνει τα προκαθορισμένα όρια που αναφέρονται σε αυτό.

Η αναθέτουσα αρχή εφαρμόζει τα εκ των υστέρων μέτρα δημοσιότητας που ορίζονται στο άρθρο 166.

4. Μια τροποποίηση θεωρείται ότι μεταβάλλει το αντικείμενο της σύμβασης ή της σύμβασης-πλαisiού, όταν καθιστά τη σύμβαση ή τη σύμβαση-πλαίσιο ουσιωδώς διαφορετική από εκείνη που συνήφθη αρχικά. Σε κάθε περίπτωση, μια τροποποίηση θεωρείται ότι μεταβάλλει το αντικείμενο της σύμβασης ή της σύμβασης-πλαisiού όταν πληρούνται μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η τροποποίηση εισάγει ή καταργεί σημαντικούς όρους οι οποίοι, εάν αποτελούσαν μέρος της αρχικής διαδικασίας προμηθειών, θα είχαν οδηγήσει στη συμμετοχή διαφορετικών προσφερόντων από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικώς ή στην αποδοχή άλλης προσφοράς από εκείνη που έγινε δεκτή αρχικώς ή θα προσείλκυαν και άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία προμηθειών ή δεν θα είχαν οδηγήσει στην επιλογή του επιτυχόντα προσφέροντα·
- β) η τροποποίηση αλλάζει σημαντικά την οικονομική ισορροπία της σύμβασης ή της σύμβασης-πλαisiού υπέρ του αναδόχου κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση ή σύμβαση-πλαίσιο·
- γ) η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το αντικείμενο της σύμβασης ή της σύμβασης-πλαisiού·

5. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3 στοιχείο β) σημείο ii), σε εξαιρετικά επείγουσα κατάσταση που προκύπτει από κρίση, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, σε συμφωνία με τον ανάδοχο, να τροποποιήσει σύμβαση ή σύμβαση-πλαίσιο πέραν του κατώτατου ορίου του 50 % και έως το 100 % της αρχικής αξίας της σύμβασης, υπό την προϋπόθεση ότι η τροποποίηση αυτή δικαιολογείται ως απολύτως αναγκαία για την αντιμετώπιση της εξέλιξης της κρίσης, υπό τους όρους του άρθρου 163 παράγραφος 6.

Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3, σε εξαιρετικά επείγουσα κατάσταση που προκύπτει από κρίση, οι όροι μιας σύμβασης-πλαisiού μπορούν να τροποποιηθούν με κοινή συμφωνία ώστε να εφαρμοστούν στις νέες αναθέτουσες αρχές που προστίθενται μετά από τροποποίηση της σύμβασης-πλαisiού, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης διοργανικών ή ομαδοποιημένων συμβάσεων, υπό τους όρους του άρθρου 163 παράγραφος 6.

Άρθρο 176

Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης και εγγυήσεις μέσω παρακράτησης αμοιβής

1. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο στο 10 % της συνολικής αξίας της σύμβασης.

Αποδεσμεύεται πλήρως μετά την οριστική παραλαβή των έργων, των αγαθών ή των σύνθετων υπηρεσιών, εντός των χρονικών ορίων που ορίζονται στο άρθρο 116 παράγραφος 1 και η οποία πρέπει να προσδιορίζεται στη σύμβαση. Η εγγύηση μπορεί να αποδεσμευτεί εν μέρει ή πλήρως, μετά την προσωρινή παραλαβή των έργων, των αγαθών και των σύνθετων υπηρεσιών.

2. Είναι δυνατόν να συσταθεί παρακράτηση χρηματικής εγγύησης ίσης με το 10 % της συνολικής αξίας της σύμβασης με αφαίρεση από τις πραγματοποιούμενες ενδιάμεσες πληρωμές ή με αφαίρεση από την τελική πληρωμή.

Η αναθέτουσα αρχή καθορίζει το ποσό της εγγύησης μέσω παρακράτησης αμοιβής το οποίο είναι ανάλογο των κινδύνων που έχουν προσδιοριστεί σε σχέση με την εκτέλεση της σύμβασης, λαμβανομένων υπόψη του αντικειμένου και των συνήθων εμπορικών όρων που ισχύουν στον οικείο τομέα.

Η εγγύηση μέσω παρακράτησης αμοιβής δεν χρησιμοποιείται σε σύμβαση στην οποία έχει ζητηθεί εγγύηση καλής εκτέλεσης η οποία δεν έχει αποδεσμευτεί.

3. Με την επιφύλαξη της έγκρισης της αναθέτουσας αρχής, ο ανάδοχος μπορεί να ζητήσει να αντικατασταθεί η εγγύηση μέσω παρακράτησης αμοιβής με άλλου τύπου εγγύηση που αναφέρεται στο άρθρο 155.

4. Η αναθέτουσα αρχή αποδεσμεύει πλήρως την εγγύηση μέσω παρακράτησης αμοιβής μετά τη λήξη της περιόδου ευθύνης που προβλέπει η σύμβαση, εντός των χρονικών ορίων που ορίζονται στο άρθρο 116 παράγραφος 1 και η οποία πρέπει να προσδιορίζεται στη σύμβαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Διατάξεις εφαρμοζόμενες στις συμβάσεις που συνάπτονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης για ίδιο λογαριασμό

Άρθρο 177

Η αναθέτουσα αρχή

1. Τα θεσμικά όργανα, οι εκτελεστικοί οργανισμοί και οι οργανισμοί της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 θεωρούνται αναθέτουσες αρχές για τις συμβάσεις που αναθέτουν για ίδιο λογαριασμό, εκτός αν πρόκειται για αγορά από κεντρική αρχή προμηθειών. Οι υπηρεσίες των θεσμικών οργάνων της Ένωσης δεν θεωρούνται αναθέτουσες αρχές όταν συνάπτουν συμφωνίες επίπεδου εξυπηρέτησης μεταξύ τους.

Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης που θεωρούνται αναθέτουσες αρχές σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο μπορούν να αναθέτουν, σύμφωνα με το άρθρο 60, τις εξουσίες που είναι αναγκαίες για την άσκηση των καθηκόντων της αναθέτουσας αρχής.

2. Κάθε κύριος ή δευτερεύων διατάκτης σε καθένα από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης εκτιμά αν τα προκαθορισμένα όρια που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 έχουν καλυφθεί.

Άρθρο 178

Εφαρμοστέα όρια και περίοδος αναμονής

1. Για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων παραχώρησης, η αναθέτουσα αρχή εφαρμόζει τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στο άρθρο 4 στοιχεία α) και β) της οδηγίας 2014/24/ΕΕ κατά την επιλογή διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 167 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού, και, αντίστοιχα, το όριο που προβλέπεται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 της οδηγίας 2014/23/ΕΕ για τις συμβάσεις παραχώρησης.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο του παρόντος άρθρου, για τις συμβάσεις που ανατίθενται από αντιπροσωπείες της Ένωσης ή ανατίθενται αποκλειστικά προς το συμφέρον των αντιπροσωπειών της Ένωσης σε τρίτες χώρες, το εφαρμοστέο κατώτατο όριο για τις δημόσιες συμβάσεις αγαθών και υπηρεσιών ανέρχεται σε 300 000 EUR, αντί του κατώτατου ορίου για τις δημόσιες συμβάσεις αγαθών και υπηρεσιών που προβλέπεται στο άρθρο 4 στοιχείο β) της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Το άρθρο 152 παράγραφος 5, το άρθρο 178 παράγραφος 1 και το άρθρο 179 παράγραφος 3, καθώς και το παράρτημα Ι σημείο 11.1 στοιχείο ιγ) και το παράρτημα Ι σημεία 14 και 18.1, τα οποία αναφέρονται σε συμβάσεις προμηθειών που συνάπτονται από αντιπροσωπείες της Ένωσης σε τρίτες χώρες, εφαρμόζονται επίσης στα γραφεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε τρίτες χώρες.

2. Με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων και των όρων που προσδιορίζονται στο παράρτημα Ι του παρόντος κανονισμού, σε περίπτωση συμβάσεων το ύψος των οποίων υπερβαίνει τα κατώτατα όρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1, η αναθέτουσα αρχή δεν υπογράφει τη σύμβαση ή τη σύμβαση-πλαίσιο με τον επιτυχόντα προσφέροντα πριν από την παρέλευση περιόδου αναμονής.

3. Η περίοδος αναμονής έχει διάρκεια 10 ημερών εάν χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, και 15 ημερών εάν χρησιμοποιούνται άλλα μέσα.

Άρθρο 179

Κανόνες σχετικά με την πρόσβαση σε διαδικασίες προμηθειών

1. Η συμμετοχή σε διαδικασίες προμηθειών είναι ανοικτή επί ίσοις όροις σε όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα εντός του πεδίου εφαρμογής των Συνθηκών και σε όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα σε τρίτη χώρα η οποία έχει συνάψει ειδική συμφωνία με την Ένωση στον τομέα των προμηθειών, υπό τους όρους που προβλέπονται στην εν λόγω συμφωνία. Είναι επίσης ανοικτή στους διεθνείς οργανισμούς.

2. Για τον σκοπό του άρθρου 163 παράγραφος 4, το JRC θεωρείται ως νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο σε κράτος μέλος.

3. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2, για τις συμβάσεις που ανατίθενται από αντιπροσωπείες της Ένωσης σε τρίτες χώρες ή ανατίθενται αποκλειστικά προς το συμφέρον αντιπροσωπειών της Ένωσης σε τρίτες χώρες, η συμμετοχή στις διαδικασίες προμηθειών είναι επίσης ανοικτή επί ίσοις όροις σε όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα στην τρίτη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένη η οικεία αντιπροσωπεία της Ένωσης. Επιπλέον, είναι δυνατόν να επιτραπεί, σε εξαιρετικές περιστάσεις και με τη δέουσα αιτιολόγηση από μέρους του αρμοδίου διατάκτη, η συμμετοχή σε προσκλήσεις υποβολής προσφορών υπηκόων ή οντοτήτων τρίτων χωρών.

4. Η συμμετοχή στις διαδικασίες προμηθειών και η εκτέλεση των συμβάσεων που ανατίθενται υπόκεινται στους όρους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/1031 και στις εκτελεστικές πράξεις (μέτρα IPI) που εκδίδονται δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.

Άρθρο 180

Κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για τις δημόσιες προμήθειες

Στην περίπτωση εφαρμογής της πολυμερούς συμφωνίας περί δημοσίων συμβάσεων προμηθειών η οποία έχει συναφθεί στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η διαδικασία προμηθειών είναι επίσης ανοικτή σε οικονομικούς φορείς εγκατεστημένους στα κράτη που έχουν επικυρώσει την εν λόγω συμφωνία, υπό τους όρους που προβλέπονται στη συμφωνία αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Διατάξεις που εφαρμόζονται για τις προμήθειες στον τομέα των εξωτερικών ενεργειών

Άρθρο 181

Προμήθειες για τις εξωτερικές ενέργειες

1. Οι γενικές διατάξεις περί προμηθειών όπως ορίζονται στο κεφάλαιο 1 του παρόντος τίτλου εφαρμόζονται στις συμβάσεις που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, με την επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων σχετικά με τις λεπτομέρειες ανάθεσης των εξωτερικών συμβάσεων που ορίζονται στο παράρτημα I κεφάλαιο 3. Τα άρθρα 177 έως 180 δεν εφαρμόζονται στις προμήθειες που καλύπτονται στο παρόν κεφάλαιο.

Με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων και των όρων που καθορίζονται στο παράρτημα I, η αναθέτουσα αρχή δεν υπογράφει τη σύμβαση ή τη σύμβαση-πλαίσιο με τον επιτυχόντα προσφέροντα πριν από την παρέλευση περιόδου αναμονής. Η περίοδος αναμονής έχει διάρκεια 10 ημερών εάν χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, και 15 ημερών εάν χρησιμοποιούνται άλλα μέσα.

Το άρθρο 166, το άρθρο 167 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) και το δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται μόνο σε διαδικασίες με αξία ίση ή μεγαλύτερη των:

α) 300 000 EUR, για τις συμβάσεις υπηρεσιών και προμήθειας αγαθών·

β) 5 000 000 EUR, για τις συμβάσεις έργων.

2. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται:

α) σε προμήθειες όπου η Επιτροπή δεν αναθέτει συμβάσεις για ίδιο λογαριασμό·

β) σε προμήθειες που συνάπτονται από πρόσωπα ή οντότητες που εκτελούν ενωσιακά κονδύλια δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), όπου προβλέπεται στη συμφωνία συνεισφοράς ή χρηματοδότησης που αναφέρεται στο άρθρο 157.

3. Οι διαδικασίες προμηθειών προβλέπονται στις συμφωνίες χρηματοδότησης στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 161.

4. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται σε ενέργειες που προβλέπονται από τομεακές βασικές πράξεις οι οποίες αφορούν την παροχή βοήθειας για τη διαχείριση ανθρωπιστικών κρίσεων, τις επιχειρήσεις πολιτικής προστασίας και τις επιχειρήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας.

Άρθρο 182

Κανόνες σχετικά με την πρόσβαση σε διαδικασίες προμηθειών στον τομέα των εξωτερικών ενεργειών

1. Η συμμετοχή σε διαδικασίες προμηθειών είναι ανοικτή επί ίσοις όροις σε όλα τα πρόσωπα εντός του πεδίου εφαρμογής των Συνθηκών, καθώς και σε κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο σύμφωνα με τις συγκεκριμένες διατάξεις οι οποίες προβλέπονται στις βασικές πράξεις που διέπουν τον εκάστοτε τομέα συνεργασίας. Είναι επίσης ανοικτή στους διεθνείς οργανισμούς.

2. Είναι δυνατόν να επιτραπεί, σε εξαιρετικές περιστάσεις και με τη δέουσα αιτιολόγηση από μέρους του αρμοδίου διατάκτη, η συμμετοχή σε προσκλήσεις υποβολής προσφορών υπηκόων τρίτων χωρών, διαφορετικών από εκείνους που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

3. Όποτε ισχύει συμφωνία σχετικά με το άνοιγμα των αγορών προμηθειών αγαθών και υπηρεσιών στην οποία συμμετέχει η Ένωση, οι διαδικασίες προμηθειών για συμβάσεις που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό είναι επίσης ανοικτές σε φυσικά και νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε τρίτη χώρα, διαφορετικά από εκείνα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, υπό τους όρους που ορίζονται στην εν λόγω συμφωνία.

ΤΙΤΛΟΣ VIII ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Πεδίο εφαρμογής και μορφή των επιδοτήσεων

Άρθρο 183

Πεδίο εφαρμογής και μορφή των επιχορηγήσεων

1. Ο παρών τίτλος αφορά τις επιχορηγήσεις που χορηγούνται υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης.
2. Οι επιχορηγήσεις μπορούν να πραγματοποιούνται με σκοπό να χρηματοδοτηθεί οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:
 - α) ενέργεια προοριζόμενη να προωθήσει την υλοποίηση ενός στόχου της Ένωσης (επιχορηγήσεις ενέργειας)·
 - β) η λειτουργία οργανισμού ο οποίος επιδιώκει στόχο που εντάσσεται σε πολιτική της Ένωσης και την υποστηρίζει (επιχορηγήσεις λειτουργίας).

Η επιχορήγηση λειτουργίας λαμβάνει τη μορφή χρηματοδοτικής συνεισφοράς στο πρόγραμμα εργασίας του οργανισμού όπως αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β).

3. Οι επιχορηγήσεις είναι δυνατόν να λάβουν μία από τις μορφές που προβλέπονται στο άρθρο 125 παράγραφος 1.

Όταν η επιχορήγηση λαμβάνει τη μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες κατά το άρθρο 125 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α):

- α) δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος τίτλου σχετικά με την επιλεξιμότητα και την επαλήθευση δαπανών, ειδικότερα των άρθρων 185, 187 και 188, του άρθρου 189 παράγραφοι 2, 3 και 4, του άρθρου 193 και του άρθρου 194 παράγραφος 3, οι διατάξεις σχετικά με τον εκτιμώμενο προϋπολογισμό ή τις εκτιμώμενες επιλέξιμες δαπάνες που καθορίζονται στο άρθρο 199 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και οι διατάξεις που καθορίζονται στο άρθρο 206 παράγραφος 4,
 - β) όσον αφορά το άρθρο 184, εφαρμόζονται μόνον η διαδικασία και οι απαιτήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 του εν λόγω άρθρου, στα στοιχεία α) και δ) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του εν λόγω άρθρου, στο στοιχείο α) του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 4 του εν λόγω άρθρου και στην παράγραφο 5 του εν λόγω άρθρου.
4. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης μπορεί να αναθέτει δημόσιες συμβάσεις ή να επιχορηγεί για δραστηριότητες επικοινωνίας. Η επιχορήγηση είναι δυνατή στις περιπτώσεις που η χρήση προμηθειών δεν ενδεικνυται λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων.
 5. Το JRC μπορεί να δέχεται χρηματοδοτήσεις καταλογιζόμενες σε πιστώσεις εκτός των πιστώσεων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της συμμετοχής του σε διαδικασίες επιχορήγησης χρηματοδοτούμενες, εν όλω ή εν μέρει, από τον προϋπολογισμό. Σε αυτές τις περιπτώσεις δεν ισχύει το άρθρο 201 παράγραφος 4, όσον αφορά τη χρηματοδοτική ικανότητα, ούτε το άρθρο 199 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ).

Άρθρο 184

Χρηματοδότηση με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες και ενιαίο συντελεστή

1. Όταν η επιχορήγηση λαμβάνει τη μορφή χρηματοδότησης με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες ή ενιαίο συντελεστή όπως αναφέρεται στο άρθρο 125 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), δ) ή ε) εφαρμόζεται ο παρών τίτλος, με την εξαίρεση των διατάξεων ή τμημάτων των διατάξεων που σχετίζονται με την επαλήθευση των επιλέξιμων δαπανών που όντως πραγματοποιήθηκαν.
2. Όταν είναι δυνατό και ενδεδειγμένο, τα κατ' αποκοπή ποσά, οι μοναδιαίες δαπάνες ή οι ενιαίοι συντελεστές καθορίζονται με τέτοιο τρόπο ώστε η καταβολή τους να επιτρέπεται μόλις επιτευχθούν συγκεκριμένες επιδόσεις και/ή αποτελέσματα.

3. Εκτός αν προβλέπεται άλλως στη βασική πράξη, η χρηματοδότηση με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες ή ενιαίο συντελεστή εγκρίνεται με απόφαση του αρμόδιου διατάκτη, ο οποίος ενεργεί σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες του οικείου θεσμικού οργάνου της Ένωσης.

4. Η απόφαση έγκρισης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) τεκμηρίωση της καταλληλότητας των συγκεκριμένων μορφών χρηματοδότησης σε σχέση με τη φύση των στηριζόμενων ενεργειών ή προγραμμάτων εργασίας, καθώς και σε σχέση με τον κίνδυνο παρατυπιών και απάτης και το κόστος ελέγχου·
- β) προσδιορισμό του κόστους ή των κατηγοριών κόστους που καλύπτονται από χρηματοδότηση με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες ή με ενιαίο συντελεστή, που κρίνονται επιλέξιμα κατά το άρθρο 189 παράγραφος 3 στοιχεία γ), ε) και στ) και το άρθρο 189 παράγραφος 4 και εξαιρουμένων των μη επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες της Ένωσης·
- γ) περιγραφή των μεθόδων προσδιορισμού της χρηματοδότησης με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες ή με ενιαίο συντελεστή. Οι εν λόγω μέθοδοι βασίζονται σε ένα από τα ακόλουθα στοιχεία:
 - i) στατιστικά στοιχεία, παρόμοια αντικειμενικά μέσα ή κρίση εμπειρογνώμονα που παρέχεται από εσωτερικά διαθέσιμους εμπειρογνώμονες ή διατίθεται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες· ή
 - ii) προσέγγιση ανά δικαιούχο, βασιζόμενη στο πιστοποιημένο ή ελέγξιμο ιστορικό του δικαιούχου ή στις συνήθεις πρακτικές του όσον αφορά την κοστολόγηση·
- δ) όπου είναι δυνατό, τους βασικούς όρους για την αποδέσμευση της πληρωμής, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της επίτευξης απόδοσης και/ή αποτελεσμάτων·
- ε) στις περιπτώσεις που τα κατ' αποκοπή ποσά, οι μοναδιαίες δαπάνες και οι ενιαίοι συντελεστές δεν βασίζονται στην επίτευξη απόδοσης και/ή αποτελεσμάτων, παράθεση των λόγων για τους οποίους δεν είναι εφικτή ή ενδεδειγμένη μια προσέγγιση με γνώμονα την απόδοση και/ή τα αποτελέσματα.

Οι αναφερόμενες στο πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) μέθοδοι διασφαλίζουν:

- α) τον σεβασμό της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ιδίως δε το ενδεδειγμένο των αντίστοιχων ποσών σε ό,τι αφορά την απόδοση και/ή τα αποτελέσματα που απαιτούνται, λαμβάνοντας υπόψη τα έσοδα που προβλέπεται ότι θα προκύψουν από τις ενέργειες ή τα προγράμματα εργασίας·
- β) εύλογη συμμόρφωση με τις αρχές της συγχρηματοδότησης και της αποφυγής της διπλής χρηματοδότησης.

5. Η απόφαση έγκρισης ισχύει για τη διάρκεια του προγράμματος ή των προγραμμάτων εκτός εάν υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη στην εν λόγω απόφαση.

Η απόφαση έγκρισης είναι δυνατό να καλύπτει τη χρήση κατ' αποκοπή ποσών, μοναδιαίων δαπανών ή ενιαίων συντελεστών που ισχύει για περισσότερα του ενός συγκεκριμένα χρηματοδοτικά προγράμματα, όταν η φύση των δραστηριοτήτων ή των δαπανών επιτρέπει μια κοινή προσέγγιση. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η απόφαση έγκρισης μπορεί να εκδοθεί από:

- α) τους αρμόδιους διατάκτες όταν όλες οι σχετικές δραστηριότητες εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους·
- β) την Επιτροπή όταν αυτό κρίνεται ενδεδειγμένο με βάση τη φύση των δραστηριοτήτων ή των δαπανών ή με βάση τον αριθμό των εμπλεκόμενων διατακτών.

6. Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να επιτρέπει ή να επιβάλλει, υπό μορφή ενιαίων συντελεστών, τη χρηματοδότηση των έμμεσων δαπανών του δικαιούχου με ανώτατο όριο το 7 % των συνολικών επιλέξιμων άμεσων δαπανών της ενέργειας. Είναι δυνατή η έγκριση υψηλότερου ενιαίου συντελεστή με αιτιολογημένη απόφαση της Επιτροπής. Ο αρμόδιος διατάκτης αναφέρει στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 74 παράγραφος 9 κάθε τέτοια απόφαση που έχει ληφθεί, τον ενιαίο συντελεστή που έχει εγκριθεί και τους λόγους που οδήγησαν στην απόφαση αυτή.

7. Οι ιδιοκτήτες ΜΜΕ και άλλα μη μισθοδοτούμενα φυσικά πρόσωπα μπορούν να δηλώνουν επιλέξιμες δαπάνες προσωπικού για την εργασία που εκτελούν οι ίδιοι στο πλαίσιο ενέργειας ή προγράμματος εργασίας, βάσει μοναδιαίων δαπανών που εγκρίνονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 6.

8. Οι δικαιούχοι μπορούν να δηλώνουν δαπάνες προσωπικού για την εργασία που εκτελούν εθελοντές στο πλαίσιο ενέργειας ή προγράμματος εργασίας, βάσει μοναδιαίων δαπανών που εγκρίνονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 6.

Άρθρο 185

Ενιαία κατ' αποκοπή ποσά

1. Ένα κατ' αποκοπή ποσό όπως αναφέρεται στο άρθρο 125 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο δ) είναι δυνατό να καλύπτει το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών μιας ενέργειας ή ενός προγράμματος εργασίας (ενιαίο κατ' αποκοπή ποσό).
2. Σύμφωνα με το άρθρο 184 παράγραφος 4, τα ενιαία κατ' αποκοπή ποσά είναι δυνατό να καθορίζονται με βάση τον κατ' εκτίμηση προϋπολογισμό της δράσης ή του προγράμματος εργασίας. Ο εν λόγω κατ' εκτίμηση προϋπολογισμός συμμορφώνεται με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας. Η συμμόρφωση με αυτές τις αρχές ελέγχεται εκ των προτέρων κατά την αξιολόγηση της αίτησης επιχορήγησης.
3. Κατά την έγκριση των ενιαίων κατ' αποκοπή ποσών ο αρμόδιος διατάκτης συμμορφώνεται με το άρθρο 184.

Άρθρο 186

Επαληθεύσεις και έλεγχοι σε δικαιούχους σε σχέση με πληρωμές με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες ή με ενιαίο συντελεστή

1. Ο αρμόδιος διατάκτης ελέγχει, το αργότερο πριν από την πληρωμή του υπολοίπου:
 - α) την εκπλήρωση των όρων που ενεργοποιούν την καταβολή κατ' αποκοπή ποσών, μοναδιαίων δαπανών ή ενιαίων συντελεστών, συμπεριλαμβανομένης, όπου απαιτείται, της επίτευξης εκροών και/ή αποτελεσμάτων·
 - β) ότι τα κατ' αποκοπή ποσά, οι μοναδιαίες δαπάνες ή οι ενιαίοι συντελεστές αναφέρονταν στον εκτιμώμενο συνολικό προϋπολογισμό της δράσης ή του προγράμματος εργασίας·
 - γ) ότι οι όροι που αναφέρονται στο στοιχείο α) εκπληρώθηκαν κατά τη διάρκεια της δράσης ή του προγράμματος εργασίας.

Επιπροσθέτως, η εκπλήρωση των όρων αυτών μπορεί να υπόκειται σε εκ των υστέρων ελέγχους.

Το ύψος της χρηματοδότησης με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες ή με ενιαίο συντελεστή που καθορίζεται εκ των προτέρων με εφαρμογή της εγκριθείσας από τον αρμόδιο διατάκτη ή την Επιτροπή μεθόδου βάσει του άρθρου 184 δεν αμφισβητείται με εκ των υστέρων ελέγχους. Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη του δικαιώματος του αρμόδιου διατάκτη να επαληθεύσει ότι πληρούνται οι αναφερόμενοι στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου όροι που αποδεσμεύουν την πληρωμή και να μειώσει το ποσό της επιχορήγησης σύμφωνα με το άρθρο 132 παράγραφος 4, σε περίπτωση που οι εν λόγω όροι δεν πληρούνται ή σε περίπτωση παρατυπίας, απάτης ή αθέτησης άλλων υποχρεώσεων. Όταν η χρηματοδότηση με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες ή με ενιαίο συντελεστή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις συνήθεις πρακτικές κοστολόγησης του δικαιούχου, εφαρμόζεται το άρθρο 188 παράγραφος 2.

2. Η συχνότητα και το πεδίο των επαληθεύσεων και των ελέγχων μπορεί να εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από τη φύση της δράσης ή τον δικαιούχο, περιλαμβανομένων προηγούμενων παρατυπιών ή απάτης που έχουν καταλογιστεί στον εν λόγω δικαιούχο.
3. Οι όροι που αποδεσμεύουν την πληρωμή με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες ή με ενιαίο συντελεστή δεν απαιτούν υποβολή στοιχείων σχετικά με τις δαπάνες τις οποίες όντως πραγματοποίησε ο δικαιούχος.
4. Η πληρωμή της επιχορήγησης βάσει χρηματοδότησης με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες ή με ενιαίο συντελεστή δεν θίγει το δικαίωμα πρόσβασης στα λογιστικά βιβλία των δικαιούχων για τους σκοπούς που αναφέρονται στα άρθρα 129 και 187.

Άρθρο 187

Περιοδικές αξιολογήσεις των κατ' αποκοπή ποσών, των μοναδιαίων δαπανών ή των ενιαίων συντελεστών

Η μέθοδος για τον καθορισμό των κατ' αποκοπή ποσών, των μοναδιαίων δαπανών ή των ενιαίων συντελεστών, τα υποκείμενα δεδομένα και τα ποσά που προκύπτουν, καθώς και η επάρκεια των εν λόγω ποσών σε σχέση με την απόδοση και/ή τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί, αξιολογούνται κατά διαστήματα και, όπου αρμόζει, αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με το άρθρο 184. Η συχνότητα και το πεδίο των αξιολογήσεων εξαρτώνται από την εξέλιξη και τη φύση των δαπανών, ιδίως, λαμβάνοντας υπόψη τις ουσιαστικές μεταβολές των τιμών της αγοράς και άλλες συναφείς περιστάσεις.

Άρθρο 188

Συνήθεις πρακτικές κοστολόγησης του δικαιούχου

1. Όταν επιτρέπεται η χρήση των συνήθων πρακτικών κοστολόγησης του δικαιούχου, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να αξιολογήσει τη συμμόρφωση των πρακτικών αυτών προς τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 184 παράγραφος 4. Η εν λόγω αξιολόγηση μπορεί να γίνει εκ των προτέρων ή εφαρμόζοντας κατάλληλη στρατηγική για εκ των υστέρων ελέγχους.
2. Αν η συμμόρφωση των συνήθων πρακτικών κοστολόγησης του δικαιούχου προς τους όρους που ορίζονται στο άρθρο 184 παράγραφος 4 έχει διαπιστωθεί εκ των προτέρων, το ύψος της χρηματοδότησης με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες ή με ενιαίο συντελεστή, που καθορίζεται με την εφαρμογή των πρακτικών αυτών, δεν αμφισβητείται με εκ των υστέρων ελέγχους. Αυτό δεν θίγει το δικαίωμα του αρμόδιου διατάκτη να μειώσει το ποσό της επιχορήγησης σύμφωνα με το άρθρο 132 παράγραφος 4.
3. Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να θεωρήσει ότι οι συνήθεις πρακτικές κοστολόγησης του δικαιούχου συμμορφώνονται προς τους όρους που ορίζονται στο άρθρο 184 παράγραφος 4, αν οι συγκεκριμένες πρακτικές γίνονται αποδεκτές από τις εθνικές αρχές για παρόμοια χρηματοδοτικά σχέδια.

Άρθρο 189

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Οι επιχορηγήσεις δεν υπερβαίνουν το εκάστοτε συνολικό ανώτατο όριο, εκφραζόμενο σε απόλυτες τιμές (ανώτατο ποσό επιχορήγησης) το οποίο καθορίζεται με βάση:
 - α) το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες, στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 125 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α)·
 - β) τις εκτιμώμενες επιλέξιμες δαπάνες, εφόσον είναι δυνατόν, στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 125 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β)·
 - γ) το συνολικό ποσό των εκτιμώμενων επιλέξιμων δαπανών που προσδιορίζεται με σαφήνεια εκ των προτέρων υπό τη μορφή χρηματοδότησης με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες ή ενιαίο συντελεστή όπως ορίζονται στο άρθρο 125 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία γ), δ) και ε).

Με την επιφύλαξη της βασικής πράξης, οι επιχορηγήσεις είναι επίσης δυνατό να εκφράζονται ως ποσοστό των εκτιμώμενων επιλέξιμων δαπανών όταν η επιχορήγηση λαμβάνει τη μορφή που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β) ή ως ποσοστό της χρηματοδότησης με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες ή ενιαίο συντελεστή που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο γ).

Όταν η επιχορήγηση λαμβάνει τη μορφή που ορίζεται στο στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου και όταν, λόγω των ειδικών χαρακτηριστικών μιας ενέργειας, η επιχορήγηση μπορεί να εκφράζεται μόνο σε απόλυτες τιμές, η επαλήθευση των επιλέξιμων δαπανών διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 158 παράγραφος 4 και, κατά περίπτωση, το άρθρο 158 παράγραφος 6.

2. Με την επιφύλαξη του ανώτατου ποσοστού συγχρηματοδότησης που καθορίζεται στη βασική πράξη:

- α) η επιχορήγηση δεν υπερβαίνει τις επιλέξιμες δαπάνες·
- β) όταν η επιχορήγηση λαμβάνει τη μορφή που ορίζεται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) και στις περιπτώσεις που οι εκτιμώμενες επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνουν δαπάνες για εργασία εθελοντών σύμφωνα με το άρθρο 184 παράγραφος 8, η επιχορήγηση δεν υπερβαίνει το ποσό των εκτιμώμενων επιλέξιμων δαπανών μετά την αφαίρεση των δαπανών για την εργασία των εθελοντών.

3. Οι επιλέξιμες δαπάνες οι οποίες όντως πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο, όπως αναφέρεται στο άρθρο 125 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β), πληρούν όλα τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας, με εξαίρεση τις δαπάνες που αφορούν τελικές εκθέσεις και πιστοποιητικά ελέγχου·
- β) εμφανίζονται στον εκτιμώμενο συνολικό προϋπολογισμό της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας·
- γ) είναι αναγκαίες για την υλοποίηση της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας που αποτελεί αντικείμενο της επιχορήγησης·
- δ) είναι ταυτοποιήσιμες και επαληθεύσιμες, ιδίως με την καταχώρισή τους στα λογιστικά βιβλία του δικαιούχου και προσδιορίζονται σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος και σύμφωνα με τις συνήθεις πρακτικές κοστολόγησης του δικαιούχου·
- ε) ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της εφαρμοστέας φορολογικής και κοινωνικής νομοθεσίας·
- στ) είναι εύλογες, δικαιολογημένες και συμμορφώνονται προς την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ιδίως όσον αφορά την οικονομία και την αποδοτικότητα.

4. Οι προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων προσδιορίζουν τις κατηγορίες δαπανών που θεωρούνται επιλέξιμες για χρηματοδότηση από την Ένωση.

Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στη βασική πράξη και συμπληρωματικά προς την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, οι ακόλουθες κατηγορίες δαπανών θεωρούνται επιλέξιμες εφόσον ο αρμόδιος διατάκτης τις έχει ορίσει ως επιλέξιμες στο πλαίσιο της πρόσκλησης για υποβολή προτάσεων:

- α) οι δαπάνες που σχετίζονται με εγγύηση προχρηματοδότησης την οποία καταθέτει ο δικαιούχος της χρηματοδότησης, όταν το απαιτεί ο αρμόδιος διατάκτης σύμφωνα με το άρθρο 156 παράγραφος 1·
- β) οι δαπάνες που σχετίζονται με πιστοποιητικά για τις οικονομικές καταστάσεις και εκθέσεις λειτουργικής επαλήθευσης, όταν ο αρμόδιος διατάκτης έχει ζητήσει την υποβολή αυτών των πιστοποιητικών ή εκθέσεων·
- γ) ο ΦΠΑ όταν δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ και καταβάλλεται από δικαιούχο πλην του μη υποκειμένου στον φόρο, σύμφωνα με τον ορισμό στο άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου⁽⁶²⁾·
- δ) τα έξοδα απόσβεσης, εφόσον πράγματι βαρύνουν τον δικαιούχο·
- ε) οι δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού των εθνικών δημόσιων υπηρεσιών, στον βαθμό που σχετίζονται με τις δαπάνες δραστηριοτήτων τις οποίες η οικεία δημόσια αρχή δεν θα διεκπεραίωνε εάν δεν είχε αναληφθεί το συγκεκριμένο έργο.

Για τους σκοπούς του δευτέρου εδαφίου στοιχείο γ):

- α) ο ΦΠΑ δεν ανακτάται εάν, σύμφωνα με το εθνικό δικαιο, αποδίδεται σε μια από τις ακόλουθες δραστηριότητες:
 - i) απαλλασσόμενες δραστηριότητες χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του φόρου·
 - ii) δραστηριότητες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΦΠΑ·
 - iii) δραστηριότητες, όπως αναφέρονται στο σημείο i) ή ii), για τις οποίες ο ΦΠΑ δεν εκπίπτει, αλλά επιστρέφεται μέσω ειδικών καθεστώτων επιστροφής ή ταμείων αποζημίωσης που δεν αναφέρονται από την οδηγία 2006/112/ΕΚ, ακόμη και σε περίπτωση που τα εν λόγω καθεστώτα ή ταμεία έχουν θεσπιστεί από εθνική νομοθεσία για τον ΦΠΑ·
- β) ο ΦΠΑ που σχετίζεται με τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ θεωρείται ότι καταβλήθηκε από δικαιούχο πλην του μη υποκειμένου στον φόρο κατά την έννοια του άρθρου 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο της εν λόγω οδηγίας, ανεξάρτητα από το αν οι δραστηριότητες αυτές θεωρούνται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ως δραστηριότητες τις οποίες ασκούν οργανισμοί δημοσίου δικαίου με την ιδιότητα της δημόσιας αρχής.

⁽⁶²⁾ Οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1).

Άρθρο 190

Συνδεόμενες οντότητες και μοναδικός δικαιούχος

1. Για τους σκοπούς του παρόντος τίτλου, οι ακόλουθες οντότητες θεωρούνται οντότητες συνδεόμενες με τον δικαιούχο:

- α) οντότητες που συναπαρτίζουν τον μοναδικό δικαιούχο κατά την έννοια της παραγράφου 2·
- β) οντότητες που ανταποκρίνονται στα κριτήρια επιλεξιμότητας, δεν εμπίπτουν σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 και στο άρθρο 143 παράγραφος 1 και έχουν δεσμό με τον δικαιούχο, ιδίως νομικό ή κεφαλαιακό δεσμό, ο οποίος ούτε περιορίζεται στη συγκεκριμένη ενέργεια ούτε δημιουργείται με μοναδικό σκοπό την υλοποίησή της.

Ο τίτλος V κεφάλαιο 2 τμήμα 2 εφαρμόζεται και στις συνδεόμενες οντότητες.

2. Όταν πλείονες οντότητες ανταποκρίνονται στα κριτήρια για την επιχορήγηση και σχηματίζουν από κοινού μία ενιαία οντότητα, η εν λόγω οντότητα μπορεί να αντιμετωπίζεται ως ο μοναδικός δικαιούχος, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης κατά την οποία η οντότητα δημιουργείται ειδικά για τον σκοπό της υλοποίησης της ενέργειας που πρόκειται να χρηματοδοτηθεί με την επιχορήγηση.

3. Εκτός εάν προβλέπεται άλλως στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων, οι οντότητες που συνδέονται με τον δικαιούχο μπορούν να συμμετάσχουν στην υλοποίηση της ενέργειας υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται σωρευτικά αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι σχετικές οντότητες κατονομάζονται στη συμφωνία επιχορήγησης·
- β) οι σχετικές οντότητες τηρούν τους κανόνες που ισχύουν για τον δικαιούχο στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης όσον αφορά:
 - i) την επιλεξιμότητα των δαπανών ή τους όρους για την αποδέσμευση της πληρωμής·
 - ii) τα δικαιώματα λογιστικών και άλλων ελέγχων από την Επιτροπή, την OLAF και το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Οι δαπάνες που βαρύνουν τις εν λόγω οντότητες είναι δυνατόν να γίνουν δεκτές ως επιλέξιμες δαπάνες που έχουν όντως πραγματοποιηθεί ή να καλυφθούν από χρηματοδότηση με κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίες δαπάνες και ενιαίο συντελεστή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αρχές

Άρθρο 191

Γενικές αρχές που εφαρμόζονται στις επιχορηγήσεις

Οι επιχορηγήσεις τηρούν τις αρχές:

- α) της ίσης μεταχείρισης·
- β) της διαφάνειας·
- γ) της συγχρηματοδότησης·
- δ) της μη σωρευτικής χορήγησης και της αποφυγής διπλής χρηματοδότησης·
- ε) της μη αναδρομικότητας·
- στ) της μη αποκόμισης κέρδους.

Άρθρο 192

Διαφάνεια

1. Οι επιχορηγήσεις χορηγούνται μετά από δημοσίευση πρόσκλησης για υποβολή προτάσεων, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 198.
2. Όλες οι επιχορηγήσεις που χορηγούνται κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους αποτελούν αντικείμενο δημοσίευσης, σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφοι 1 έως 4.
3. Μετά τη δημοσίευση που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2, η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, εφόσον το ζητήσουν, έκθεση σχετικά με:
 - α) τον αριθμό των αιτούντων του προηγούμενου οικονομικού έτους·
 - β) τον αριθμό και το ποσοστό των επιτυχών αιτήσεων ανά πρόσκληση υποβολής προτάσεων·
 - γ) τη μέση διάρκεια της διαδικασίας από την ημερομηνία κλεισίματος της πρόσκλησης για την υποβολή προτάσεων έως την επιχορήγηση·
 - δ) τον αριθμό και το ποσό των επιχορηγήσεων για τις οποίες δεν πραγματοποιήθηκε εκ των υστέρων δημοσίευση το προηγούμενο οικονομικό έτος σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφος 4·
 - ε) οποιαδήποτε επιχορήγηση σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, περιλαμβανομένων της ΕΤΕπ και του ΕΤΕ, σύμφωνα με το άρθρο 198 πρώτο εδάφιο στοιχείο ζ).

Άρθρο 193

Συγχρηματοδότηση

1. Οι επιχορηγήσεις περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση. Ως αποτέλεσμα, οι πόροι που είναι αναγκαίοι για την εκτέλεση της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας δεν καλύπτονται εξολοκλήρου από την επιχορήγηση.

Η συγχρηματοδότηση μπορεί να προβλέπεται υπό τη μορφή είτε ιδίων πόρων του δικαιούχου, είτε εισοδήματος που έχει προκύψει από την εκτέλεση της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας είτε συνεισφορών, χρηματοδοτικών ή σε είδος, εκ μέρους τρίτων.
2. Οι συνεισφορές σε είδος από τρίτους υπό τη μορφή εργασίας εθελοντών, που υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 184 παράγραφος 8 παρουσιάζονται ως επιλέξιμες δαπάνες στον εκτιμώμενο προϋπολογισμό. Παρουσιάζονται χωριστά από τις άλλες επιλέξιμες δαπάνες. Η εργασία των εθελοντών μπορεί να αντιπροσωπεύει μέχρι και το 50 % της συνολικής συγχρηματοδότησης. Για τον υπολογισμό του εν λόγω ποσού, οι συνεισφορές σε είδος και οι λοιπές μορφές συγχρηματοδότησης βασίζονται σε εκτιμήσεις που παρέχει ο αιτών.

Άλλες συνεισφορές σε είδος από τρίτους παρουσιάζονται χωριστά από τις συνεισφορές στις επιλέξιμες δαπάνες στον εκτιμώμενο προϋπολογισμό. Μια κατά προσέγγιση εκτίμηση του ύψους τους περιλαμβάνεται στον εκτιμώμενο προϋπολογισμό και δεν επιδέχεται περαιτέρω μεταβολή.
3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, οι εξωτερικές δράσεις μπορούν να χρηματοδοτούνται εξολοκλήρου από την επιχορήγηση όταν αυτό είναι απαραίτητο για την υλοποίησή τους. Σε μια τέτοια περίπτωση, παρέχεται αιτιολόγηση στο πλαίσιο της απόφασης χορήγησης.
4. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις επιδοτήσεις επιτοκίου και στις επιδοτήσεις των τελών εγγύησης.

Άρθρο 194

Αρχή της μη σωρευτικής χορήγησης και της απαγόρευσης της διπλής χρηματοδότησης

1. Μία ενέργεια είναι δυνατόν να οδηγήσει σε μία και μόνο επιχορήγηση από τον προϋπολογισμό και προς έναν μόνο δικαιούχο, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην αντίστοιχη βασική πράξη.

Ένας δικαιούχος μπορεί να λάβει από τον προϋπολογισμό μία και μόνο επιχορήγηση λειτουργίας ανά οικονομικό έτος.

Μια ενέργεια μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο από κοινού χρηματοδότησης από χωριστές γραμμές του προϋπολογισμού και εκ μέρους διαφορετικών αρμόδιων διατακτών.

2. Ο αιτών ενημερώνει αμέσως τους διατάκτες για τυχόν πολλαπλές αιτήσεις και πολλαπλές επιχορηγήσεις στο πλαίσιο της ίδιας ενέργειας ή του ίδιου προγράμματος εργασίας.
3. Οι ίδιες δαπάνες ουδέποτε είναι δυνατόν να χρηματοδοτηθούν δύο φορές από τον προϋπολογισμό.
4. Όσον αφορά τις κάτωθι μορφές στήριξης, οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται και, όπου αρμόζει, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να μην ελέγξει αν οι ίδιες δαπάνες χρηματοδοτήθηκαν δύο φορές:
 - α) στήριξη για σπουδές, έρευνα, επαγγελματική κατάρτιση ή εκπαίδευση που καταβάλλεται σε φυσικά πρόσωπα·
 - β) άμεση στήριξη η οποία καταβάλλεται σε φυσικά πρόσωπα που τη χρειάζονται επιτακτικά, όπως οι άνεργοι και οι πρόσφυγες.

Άρθρο 195

Αρχή της μη αποκόμισης κέρδους

1. Οι επιχορηγήσεις δεν έχουν ούτε ως σκοπό ούτε ως αποτέλεσμα την αποκόμιση κέρδους στο πλαίσιο της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας του δικαιούχου (αρχή της μη αποκόμισης κέρδους).
2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το κέρδος ορίζεται ως πλεόνασμα, που υπολογίζεται κατά την πληρωμή του υπολοίπου, των εσόδων έναντι των επιλέξιμων δαπανών της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας, όταν τα έσοδα περιορίζονται στην επιχορήγηση της Ένωσης και στο εισόδημα που προκύπτει από την εν λόγω ενέργεια ή πρόγραμμα εργασίας.

Σε περίπτωση επιχορήγησης λειτουργίας, τα ποσά που δεσμεύονται για τη σύσταση αποθεματικών δεν λαμβάνονται υπόψη στην επαλήθευση της συμμόρφωσης προς την αρχή της μη αποκόμισης κέρδους.
3. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται σε:
 - α) ενέργειες με στόχο την ενίσχυση της οικονομικής επιφάνειας δικαιούχου, ή ενέργειες που δημιουργούν εισόδημα προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχειά τους μετά την περίοδο χρηματοδότησης από την Ένωση, που προβλέπεται στη συμφωνία επιχορήγησης·
 - β) στήριξη για σπουδές, έρευνα, επαγγελματική κατάρτιση ή εκπαίδευση που καταβάλλεται σε φυσικά πρόσωπα ή άλλη άμεση στήριξη η οποία καταβάλλεται σε φυσικά πρόσωπα που τη χρειάζονται επιτακτικά, όπως οι άνεργοι και οι πρόσφυγες·
 - γ) ενέργειες που υλοποιούνται από μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς·
 - δ) επιχορηγήσεις υπό τη μορφή που αναφέρεται στο άρθρο 125 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α)·
 - ε) επιχορηγήσεις μικρού ύψους.
4. Αν αποκομιστεί κέρδος, η Επιτροπή δικαιούται να ανακτήσει το ποσοστό του κέρδους που αντιστοιχεί στη συνεισφορά της Ένωσης στις επιλέξιμες δαπάνες οι οποίες βάρυναν τον δικαιούχο κατά την υλοποίηση της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας.

Άρθρο 196

Αρχή της μη αναδρομικότητας

1. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν άρθρο, οι επιχορηγήσεις δεν παρέχονται αναδρομικά.
2. Η επιχορήγηση ενεργειών που έχουν ήδη αρχίσει χορηγείται μόνον στις περιπτώσεις που ο αιτών μπορεί να αποδείξει την ανάγκη έναρξης της ενέργειας πριν από την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης επιχορήγησης δεν είναι επιλέξιμες, με εξαίρεση:

 - α) δεόντως αιτιολογημένες εξαιρετικές περιπτώσεις που προβλέπονται στη βασική πράξη· ή
 - β) σε περίπτωση κατεπείγουσας ανάγκης για λήψη μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 198 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) ή β) όπου η έγκαιρη παρέμβαση της Ένωσης θα ήταν μείζονος σημασίας.

Στην περίπτωση που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο στοιχείο β), οι δαπάνες τις οποίες πραγματοποιεί ένας δικαιούχος πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από την Ένωση υπό τους ακόλουθους όρους:

- α) οι λόγοι της εν λόγω παρέκκλισης τεκμηριώνονται δεόντως από τον αρμόδιο διατάκτη·
- β) η συμφωνία επιχορήγησης προβλέπει ρητά ημερομηνία επιλεξιμότητας προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής των αιτήσεων.

Στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του άρθρου 74 παράγραφος 9, ο κύριος διατάκτης αναφέρει κάθε μία από τις περιπτώσεις αυτές που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο, υπό τον τίτλο «Παρεκκλίσεις από την αρχή της μη αναδρομικότητας βάσει του άρθρου 196 του δημοσιονομικού κανονισμού».

- 3. Δεν χορηγούνται επιχορηγήσεις αναδρομικά για ενέργειες που έχουν ήδη ολοκληρωθεί.
- 4. Στην περίπτωση των επιχορηγήσεων λειτουργίας, η συμφωνία επιχορήγησης υπογράφεται εντός τεσσάρων μηνών από την έναρξη της οικονομικής χρήσης του δικαιούχου. Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί πριν από την υποβολή της αίτησης επιχορήγησης ή πριν από την έναρξη της οικονομικής χρήσης του δικαιούχου δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση. Η πρώτη δόση καταβάλλεται στον δικαιούχο εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Διαδικασία επιχορηγήσεων και συμφωνία επιχορήγησης

Άρθρο 197

Περιεχόμενο και δημοσίευση των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων

- 1. Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων προσδιορίζουν:
 - α) τους επιδιωκόμενους στόχους·
 - β) τα κριτήρια επιλεξιμότητας, αποκλεισμού, επιλογής και χορήγησης, καθώς και τα αντίστοιχα δικαιολογητικά·
 - γ) τις λεπτομέρειες της χρηματοδότησης από την Ένωση, με προσδιορισμό όλων των τύπων των ενωσιακών συνεισφορών, και ειδικότερα τις μορφές επιχορήγησης·
 - δ) τις ρυθμίσεις και την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των προτάσεων·
 - ε) την προβλεπόμενη ημερομηνία μέχρι την οποία όλοι οι αιτούντες θα πληροφορηθούν την έκβαση της αξιολόγησης της αίτησής τους και την ενδεικτική ημερομηνία για την υπογραφή συμφωνιών επιχορήγησης.
- 2. Οι ημερομηνίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο ε) καθορίζονται με βάση τα ακόλουθα χρονικά διαστήματα:
 - α) το πολύ έξι μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής πλήρων προτάσεων για την πληροφόρηση όλων των αιτούντων σχετικά με το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της πρότασής τους·
 - β) το πολύ τρεις μήνες από την ημερομηνία πληροφόρησης των επιτυχών αιτούντων για την υπογραφή των συμφωνιών επιχορήγησης με αυτούς.

Οι προθεσμίες αυτές είναι δυνατόν να προσαρμόζονται για να λαμβάνεται υπόψη ο τυχόν χρόνος που χρειάζεται για τη συμμόρφωση προς ειδικές διαδικασίες τις οποίες ενδεχομένως απαιτεί η βασική πράξη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 και είναι επίσης δυνατή η υπέρβασή τους σε εξαιρετικές, δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ιδίως προκειμένου περί σύνθετων ενεργειών, όταν υπάρχει μεγάλος αριθμός προτάσεων ή πολλές καθυστερήσεις οφειλόμενες στους αιτούντες.

Ο κύριος διατάκτης επισημαίνει, στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του, τα μέσα χρονικά διαστήματα για την πληροφόρηση των υποψηφίων και για την υπογραφή των συμφωνιών επιχορήγησης. Εάν σημειωθεί υπέρβαση των προθεσμιών του πρώτου εδαφίου, ο κύριος διατάκτης αναφέρει τους λόγους και, σε περίπτωση που η υπέρβαση δεν είναι δεόντως αιτιολογημένη σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, προτείνει διορθωτικά μέτρα.

3. Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και, με κάθε άλλο ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένης της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, όταν αυτό είναι απαραίτητο για την πρόσθετη ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων. Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων δημοσιεύονται εφόσον εκδοθεί η απόφαση χρηματοδότησης που αναφέρεται στο άρθρο 110, καθώς και κατά το έτος που προηγείται της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Κάθε τροποποίηση στο περιεχόμενο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων δημοσιεύεται υπό τους ίδιους όρους.

Άρθρο 198

Εξαιρέσεις από τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων

Είναι δυνατές οι επιχορηγήσεις χωρίς να προηγηθεί πρόσκληση υποβολής προτάσεων μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν πρόκειται για ανθρωπιστική βοήθεια, επιχειρήσεις υποστήριξης έκτακτης ανάγκης, επιχειρήσεις πολιτικής προστασίας ή βοήθεια για τη διαχείριση κρίσεων·
- β) σε άλλες εξαιρετικές και επείγουσες περιπτώσεις, δεόντως αιτιολογημένες·
- γ) σε οργανισμούς που κατέχουν θέση μονοπωλίου, εκ των πραγμάτων ή εκ του νόμου, ή σε οργανισμούς που ορίζονται από τα κράτη μέλη, με δική τους ευθύνη, όταν τα εν λόγω κράτη μέλη κατέχουν θέση μονοπωλίου, εκ των πραγμάτων ή εκ του νόμου·
- δ) σε οργανισμούς που προσδιορίζονται σε βασική πράξη, κατά την έννοια του άρθρου 58, ως δικαιούχοι ή σε οργανισμούς που ορίζονται από τα κράτη μέλη, με δική τους ευθύνη, εφόσον τα εν λόγω κράτη μέλη αναφέρονται σε βασική πράξη ως δικαιούχοι·
- ε) στην περίπτωση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, προς όφελος οργανισμών που προσδιορίζονται στο πρόγραμμα εργασίας του άρθρου 110, οσάκις η βασική πράξη ρητά προβλέπει τη δυνατότητα αυτή και υπό τον όρο ότι το αντίστοιχο σχέδιο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων·
- στ) για δραστηριότητες με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που απαιτούν ιδιαίτερο είδος οργανισμών, με τα απαιτούμενα τεχνικά προσόντα, υψηλό βαθμό εξειδίκευσης ή διοικητικές εξουσίες, υπό τον όρο ότι οι αντίστοιχες δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων·
- ζ) στην ΕΤΕπ ή στο ΕΤΕ για ενέργειες τεχνικής βοήθειας. Στις περιπτώσεις αυτές δεν εφαρμόζεται το άρθρο 199 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ).

Στις περιπτώσεις όπου το συγκεκριμένο είδος οργανισμού που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο στ) είναι κράτος μέλος, η επιχορήγηση μπορεί επίσης να χορηγηθεί χωρίς πρόσκληση υποβολής προτάσεων στον οργανισμό που ορίζεται από το κράτος μέλος, με δική του ευθύνη, για την υλοποίηση της ενέργειας.

Οι περιπτώσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχεία γ) και στ) αιτιολογούνται δεόντως στην απόφαση χορήγησης.

Άρθρο 199

Περιεχόμενο των αιτήσεων επιχορήγησης

1. Η αίτηση επιχορήγησης πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) πληροφορίες σχετικά με το νομικό καθεστώς του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένου του εάν είναι μη κυβερνητική οργάνωση·
- β) υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος σύμφωνα με το άρθρο 139 παράγραφος 1 στην οποία περιλαμβάνεται δήλωση συμμόρφωσης με τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής· η δήλωση αυτή δεν απαιτείται στην περίπτωση αίτησης για επιχορήγηση πολύ μικρού ύψους·
- γ) τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της χρηματοδοτικής και επιχειρησιακής ικανότητας του αιτούντος όσον αφορά την υλοποίηση της προτεινόμενης ενέργειας ή προγράμματος εργασίας και, εάν κριθεί αναγκαίο από τον αρμόδιο διατάκτη βάσει αξιολόγησης των κινδύνων, δικαιολογητικά που επιβεβαιώνουν τα εν λόγω στοιχεία, όπως τα αποτελέσματα χρήσης και ο ισολογισμός έως και των τριών τελευταίων οικονομικών ετών για τα οποία έχει γίνει εκκαθάριση.

Δεν χρειάζεται να υποβάλλουν τα εν λόγω στοιχεία και δικαιολογητικά οι αιτούντες στους οποίους δεν εφαρμόζεται η επαλήθευση της επιχειρησιακής ή χρηματοδοτικής ικανότητας δυνάμει του άρθρου 201 παράγραφος 5 ή 6. Επιπροσθέτως, δεν απαιτούνται δικαιολογητικά για τις επιχορηγήσεις μικρού ύψους·

- δ) οσάκις η αίτηση αναφέρεται σε επιχορήγηση ενέργειας που υπερβαίνει τα 750 000 EUR, ή επιχορήγηση λειτουργίας που υπερβαίνει τα 100 000 EUR, έκθεση λογιστικού ελέγχου εκ μέρους εγκεκριμένου εξωτερικού ελεγκτή, εφόσον υπάρχει, και οπωσδήποτε στις περιπτώσεις που απαιτείται υποχρεωτικός έλεγχος βάσει της ενωσιακής ή της εθνικής νομοθεσίας, που πιστοποιεί τους λογαριασμούς έως και των τριών τελευταίων οικονομικών ετών για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, ο αιτών καταθέτει υπεύθυνη δήλωση υπογεγραμμένη από τον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του με την οποία πιστοποιεί την εγκυρότητα των λογαριασμών του έως και των τριών τελευταίων οικονομικών ετών για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

Το πρώτο εδάφιο του παρόντος στοιχείου εφαρμόζεται μόνο για την πρώτη αίτηση που υποβάλλεται από έναν δικαιούχο σε αρμόδιο διατάκτη κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε οικονομικού έτους.

Στην περίπτωση συμβάσεων μεταξύ Επιτροπής και πλειόνων δικαιούχων, τα κατώτατα όρια που τίθενται στο πρώτο εδάφιο του παρόντος στοιχείου εφαρμόζονται για καθέναν από τους δικαιούχους.

Στην περίπτωση των συμπράξεων κατά το άρθρο 131 παράγραφος 4, η έκθεση λογιστικού ελέγχου στην οποία αναφέρεται το πρώτο εδάφιο του παρόντος στοιχείου, και η οποία καλύπτει τα δύο τελευταία οικονομικά έτη για τα οποία υπάρχουν στοιχεία, πρέπει να υποβάλλεται πριν από την υπογραφή της χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλασίου εταιρικής σχέσης.

Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί, με βάση αξιολόγηση κινδύνων, να παραιτηθεί από την απαίτηση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο του παρόντος στοιχείου έναντι των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και, στην περίπτωση συμβάσεων με περισσότερους του ενός δικαιούχους, έναντι των δικαιούχων που έχουν αναλάβει από κοινού και εις ολόκληρο ευθύνες, ή δικαιούχων που δεν φέρουν καμία οικονομική ευθύνη.

Το πρώτο εδάφιο του παρόντος στοιχείου δεν εφαρμόζεται σε πρόσωπα και οντότητες που είναι επιλέξιμα στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης στον βαθμό που συμμορφώνονται με τους όρους του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) και του άρθρου 157.

- ε) περιγραφή της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας και εκτιμώμενος προϋπολογισμός στον οποίο:

i) τα έσοδα και τα έξοδα είναι ισοσκελισμένα· και

ii) εμφανίζονται οι εκτιμώμενες επιλέξιμες δαπάνες της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας.

Τα σημεία i) και ii) δεν εφαρμόζονται σε ενέργειες που χρηματοδοτούνται από πολλαπλούς δωρητές.

Κατά παρέκκλιση από το σημείο i), σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός μπορεί να περιλαμβάνει προβλέψεις για απρόβλεπτα ή για πιθανές διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

- στ) δήλωση των πηγών και των ποσών χρηματοδότησης της Ένωσης που έχει λάβει ή ζητήσει για την ίδια ενέργεια ή μέρος της ενέργειας ή για τη λειτουργία του αιτούντος κατά το ίδιο οικονομικό έτος, καθώς και κάθε άλλη χρηματοδότηση που έχει λάβει ή ζητήσει για την ίδια ενέργεια.

2. Η αίτηση μπορεί να χωρίζεται σε περισσότερα μέρη τα οποία είναι δυνατό να υποβληθούν σε διαφορετικά στάδια σύμφωνα με το άρθρο 203 παράγραφος 2.

Άρθρο 200

Κριτήρια επιλεξιμότητας

1. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας προσδιορίζουν τους όρους συμμετοχής στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων.
2. Επιλέξιμοι αιτούντες για συμμετοχή σε πρόσκληση υποβολής προτάσεων είναι οι εξής:
 - α) νομικά πρόσωπα·
 - β) φυσικά πρόσωπα, στον βαθμό που απαιτείται λόγω της φύσης ή των χαρακτηριστικών της ενέργειας ή του στόχου που επιδιώκει ο αιτών·
 - γ) οντότητες που δεν διαθέτουν νομική προσωπικότητα δυνάμει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, υπό τον όρο ότι οι εκπρόσωποί τους έχουν την ικανότητα να αναλαμβάνουν νομικές υποχρεώσεις για λογαριασμό των οντοτήτων και ότι οι οντότητες παρέχουν εγγυήσεις για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης ισοδύναμες με εκείνες που παρέχουν τα νομικά πρόσωπα. Ειδικότερα, ο αιτών πρέπει να διαθέτει χρηματοδοτική και επιχειρησιακή ικανότητα ισοδύναμη με εκείνη ενός νομικού προσώπου. Οι εκπρόσωποι των αιτούντων αποδεικνύουν ότι οι όροι αυτοί πληρούνται.

3. Η πρόσκληση υποβολής προτάσεων είναι δυνατό να προβλέπει επιπλέον κριτήρια επιλεξιμότητας τα οποία ορίζονται λαμβανομένων δεόντως υπόψη των στόχων της ενέργειας και συνάδουν με τις αρχές της διαφάνειας και της αποφυγής των διακρίσεων.

4. Για τους σκοπούς του άρθρου 183 παράγραφος 5 και του παρόντος άρθρου, το JRC θεωρείται νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο σε κράτος μέλος.

Άρθρο 201

Κριτήρια επιλογής

1. Τα κριτήρια επιλογής επιτρέπουν να αξιολογείται η ικανότητα του αιτούντος προς ολοκλήρωση της προτεινόμενης ενέργειας ή του προτεινόμενου προγράμματος εργασίας.

2. Ο αιτών διαθέτει σταθερές και επαρκείς πηγές χρηματοδότησης, ώστε να είναι σε θέση να ασκεί τη δραστηριότητά του σε όλη τη διάρκεια της χρονικής περιόδου για την οποία εγκρίθηκε η επιχορήγηση και να συμμετέχει στη χρηματοδότησή της (χρηματοδοτική ικανότητα).

3. Ο αιτών διαθέτει τις ικανότητες και τα επαγγελματικά προσόντα που είναι αναγκαία για να φέρει σε πέρας την προτεινόμενη ενέργεια ή το προτεινόμενο πρόγραμμα εργασίας, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά με συγκεκριμένες διατάξεις στη βασική πράξη (επιχειρησιακή ικανότητα).

4. Η επαλήθευση της χρηματοδοτικής και της επιχειρησιακής ικανότητας βασίζεται ιδίως στην εξέταση των τυχόν πληροφοριών ή των δικαιολογητικών που προβλέπονται στο άρθρο 199.

Εάν στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων δεν ζητούνται δικαιολογητικά, ο αρμόδιος διατάκτης έχει βάσιμους λόγους να αμφισβητεί τη χρηματοδοτική ή επιχειρησιακή ικανότητα ενός αιτούντος, του ζητεί να υποβάλει κάθε κατάλληλο έγγραφο.

Στην περίπτωση των συμπράξεων, η επαλήθευση διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 131 παράγραφος 6.

5. Η επαλήθευση της χρηματοδοτικής ικανότητας δεν εφαρμόζεται:

- α) στα φυσικά πρόσωπα που λαμβάνουν στήριξη για εκπαίδευση·
- β) στα φυσικά πρόσωπα που χρειάζονται επιτακτικά και λαμβάνουν άμεση στήριξη, όπως άνεργοι και πρόσφυγες·
- γ) σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται οι οργανισμοί των κρατών μελών·
- δ) στους διεθνείς οργανισμούς·
- ε) σε πρόσωπα ή οντότητες που υποβάλλουν αίτηση επιδότησης επιτοκίου και επιδότησης των τελών εγγύησης όταν σκοπός των εν λόγω επιδοτήσεων είναι η ενίσχυση της χρηματοδοτικής ικανότητας ενός δικαιούχου ή η δημιουργία εισοδήματος·
- στ) σε πρόσωπα ή οντότητες που υποβάλλουν αίτηση για επιχορηγήσεις πολύ μικρού ύψους.

Όταν μια αίτηση υποβάλλεται από πολλαπλούς αιτούντες, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί, μετά από αξιολόγηση κινδύνου, να αποφασίσει να ελέγξει τη χρηματοοικονομική ικανότητα μόνο του επικεφαλής αιτούντος.

6. Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί, βάσει αξιολόγησης κινδύνου, να παραιτηθεί από την απαίτηση επαλήθευσης της επιχειρησιακής ικανότητας των δημόσιων οργανισμών, των οργανισμών των κρατών μελών ή των διεθνών οργανισμών.

Άρθρο 202

Κριτήρια χορήγησης

Τα κριτήρια χορήγησης επιτρέπουν να:

- α) αξιολογηθεί η ποιότητα των υποβληθεισών προτάσεων σε σχέση με τους στόχους και τις προτεραιότητες που έχουν οριστεί και τα αποτελέσματα που αναμένονται·

- β) επιχορηγηθούν ενέργειες ή προγράμματα εργασίας που μεγιστοποιούν τη συνολική αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης της Ένωσης·
- γ) αξιολογηθούν οι αιτήσεις επιχορήγησης.

Άρθρο 203

Διαδικασία αξιολόγησης

1. Οι προτάσεις αξιολογούνται, βάσει των προαναγγελθέντων κριτηρίων επιλογής και χορήγησης, προκειμένου να προσδιορισθούν οι προτάσεις που ενδέχεται να τύχουν χρηματοδότησης.
2. Ο αρμόδιος διατάκτης, εφόσον συντρέχει περίπτωση, υποδιαιρεί τη διαδικασία σε πολλά διαδικαστικά στάδια. Οι κανόνες που διέπουν τη διαδικασία ανακοινώνονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

Οι αιτούντες των οποίων οι προτάσεις απορρίπτονται σε οποιοδήποτε στάδιο ενημερώνονται σχετικά, σύμφωνα με την παράγραφο 7.

Τα ίδια έγγραφα και πληροφορίες ζητούνται μόνο μία φορά κατά τη διάρκεια της ίδιας διαδικασίας.

3. Η επιτροπή αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 153 ή, κατά περίπτωση, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να ζητήσει από αιτούντα να διαβιβάσει πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία ή να αποσαφηνίσει τα δικαιολογητικά που έχει υποβάλει σύμφωνα με το άρθρο 154. Ο αρμόδιος διατάκτης τηρεί τα ενδεικνυόμενα πρακτικά των επαφών του με τους αιτούντες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

4. Μετά το πέρας των εργασιών της επιτροπής αξιολόγησης, τα μέλη της συντάσσουν πρακτικό, στο οποίο περιλαμβάνονται όλες οι εξετασθείσες προτάσεις, αξιολογείται η ποιότητά τους και προσδιορίζονται εκείνες που ενδέχεται να τύχουν χρηματοδότησης.

Εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο, το πρακτικό αυτό περιλαμβάνει κατάταξη των εξετασθεισών προτάσεων, συστάσεις όσον αφορά το μέγιστο ποσό που πρέπει να χορηγηθεί, και, ενδεχομένως, μη ουσιαστικές τροποποιήσεις στην αίτηση επιχορήγησης.

Το πρακτικό φυλάσσεται, για να χρησιμεύει μεταγενέστερα ως έγγραφο αναφοράς.

5. Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να καλέσει τον αιτούντα να προσαρμόσει την πρότασή του υπό το πρίσμα των συστάσεων της επιτροπής αξιολόγησης. Ο αρμόδιος διατάκτης τηρεί τα ενδεικνυόμενα πρακτικά των επαφών του με τους αιτούντες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

6. Ο αρμόδιος διατάκτης, με βάση την αξιολόγηση, εκδίδει την απόφασή του, η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) το αντικείμενο και το συνολικό ποσό της απόφασης·
- β) τα ονόματα/επωνυμίες των επιτυχόντων αιτούντων, τον τίτλο των ενεργειών, τα εγκριθέντα ποσά και τους λόγους της συγκεκριμένης επιλογής, ακόμη και όταν αυτή δεν συμφωνεί με τη γνώμη της επιτροπής αξιολόγησης·
- γ) το όνομα/επωνυμία των αποκλεισθέντων αιτούντων και τους λόγους του αποκλεισμού τους.

7. Ο αρμόδιος διατάκτης ενημερώνει τους αιτούντες γραπτώς για την απόφαση σχετικά με την αίτησή τους. Σε περίπτωση μη χορήγησης της αιτηθείσας επιχορήγησης, το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης ανακοινώνει τους λόγους απόρριψης της αίτησης. Οι αποκλεισθέντες αιτούντες ενημερώνονται το ταχύτερο δυνατό όσον αφορά το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των αιτήσεών τους, και σε κάθε περίπτωση εντός 15 ημερολογιακών ημερών από την αποστολή της σχετικής γνωστοποίησης στους επιτυχόντες αιτούντες.

8. Για τις επιχορηγήσεις δυνάμει του άρθρου 198 ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί:

- α) να αποφασίσει τη μη εφαρμογή των παραγράφων 2 και 4 του παρόντος άρθρου και του άρθρου 153·
- β) να συγχωνεύσει το περιεχόμενο της έκθεσης αξιολόγησης και της απόφασης χορήγησης σε ένα ενιαίο έγγραφο και να το υπογράψει.

Άρθρο 204

Συμφωνία επιχορήγησης

1. Οι επιχορηγήσεις καλύπτονται από γραπτή συμφωνία.
2. Η συμφωνία επιχορήγησης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:
 - α) το αντικείμενό της·
 - β) τον δικαιούχο·
 - γ) τη διάρκεια της, και συγκεκριμένα:
 - i) την ημερομηνία έναρξης ισχύος της·
 - ii) την ημερομηνία έναρξης και τη διάρκεια της ενέργειας ή του οικονομικού έτους της επιχορήγησης·
 - δ) περιγραφή της ενέργειας ή, εφόσον πρόκειται για επιχορήγηση λειτουργίας, του προγράμματος εργασίας μαζί με περιγραφή των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων·
 - ε) το μέγιστο ύψος της χρηματοδότησης από την Ένωση εκφρασμένο σε ευρώ, τον εκτιμώμενο προϋπολογισμό της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας και τη μορφή της επιχορήγησης·
 - στ) τους κανόνες σχετικά με την υποβολή εκθέσεων και τις πληρωμές, καθώς και τους κανόνες περί δημόσιων προμηθειών που προβλέπονται στο άρθρο 208·
 - ζ) την αποδοχή εκ μέρους του δικαιούχου των υποχρεώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 129·
 - η) τις διατάξεις που διέπουν την αναγνωρισιμότητα της χρηματοδοτικής στήριξης από την Ένωση, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπου η δημόσια προβολή δεν είναι δυνατή ή σκόπιμη·
 - θ) το εφαρμοστέο δίκαιο, το οποίο θα είναι το δίκαιο της Ένωσης συμπληρούμενο, όπου είναι αναγκαίο, από την προσδιοριζόμενη στη συμφωνία επιχορήγησης εθνική νομοθεσία. Παρέκκλιση είναι δυνατή για τις συμφωνίες επιχορήγησης που συνάπτονται με διεθνείς οργανισμούς·
 - ι) τα αρμόδια για την εκδίκαση διαφορών δικαστήρια ή διαιτητικά δικαστήρια.
3. Οι χρηματικές υποχρεώσεις οντοτήτων ή προσώπων εκτός των κρατών οι οποίες προκύπτουν από την εκτέλεση μιας συμφωνίας επιχορήγησης εκτελούνται σύμφωνα με το άρθρο 100 παράγραφος 2.
4. Τροποποιήσεις σε συμφωνίες επιχορήγησης δεν μπορεί να έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα αλλαγές που θα έθιγαν εν αμфиβόλω την απόφαση χορήγησης της επιχορήγησης ή που παραβιάζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Εκτέλεση των επιχορηγήσεων

Άρθρο 205

Ποσό της επιχορήγησης και επέκταση των διαπιστώσεων των ελέγχων

1. Το ποσό της επιχορήγησης καθίσταται οριστικό μόνο μετά την έγκριση των τελικών εκθέσεων και, κατά περίπτωση, των λογαριασμών από τον αρμόδιο διατάκτη, με την επιφύλαξη μεταγενέστερων λογιστικών και άλλων ελέγχων και ερευνών πραγματοποιούμενων από το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης, την OLAF ή το Ελεγκτικό Συνέδριο. Το άρθρο 132 παράγραφος 4 εφαρμόζεται ακόμη και μετά την οριστικοποίηση του ποσού της επιχορήγησης.
2. Αν οι λογιστικοί ή άλλοι έλεγχοι καταδείξουν ότι υπάρχουν συστηματικές ή επαναλαμβανόμενες παρατυπίες, περιπτώσεις απάτης ή αθέτησης υποχρεώσεων που μπορούν να καταλογιστούν στον δικαιούχο και έχουν ουσιώδεις επιπτώσεις σε σειρά επιχορηγήσεων οι οποίες του χορηγήθηκαν υπό παρεμφερείς όρους, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να αναστείλει την εκτέλεση της συμφωνίας επιχορήγησης ή των πληρωμών στο πλαίσιο όλων των σχετικών επιχορηγήσεων ή, όπου είναι σκόπιμο, να καταγγείλει τις σχετικές συμφωνίες επιχορήγησης με τον συγκεκριμένο δικαιούχο, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα των πορισμάτων.

Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί επιπλέον, να μειώσει τις επιχορηγήσεις, να απορρίψει τις μη επιλέξιμες δαπάνες και να ανακτήσει αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά στο πλαίσιο όλων των επιχορηγήσεων τις οποίες αφορούν οι συστημικές ή επαναλαμβανόμενες παρατυπίες, οι περιπτώσεις απάτης ή αθέτησης υποχρεώσεων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο λογιστικών ή άλλων ελέγχων και ερευνών σύμφωνα με τις συμφωνίες επιχορήγησης που επηρεάζονται.

3. Ο αρμόδιος διατάκτης προσδιορίζει τα ποσά της μείωσης ή ανάκτησης, όποτε αυτό είναι εφικτό και πρακτικό, βάσει των δαπανών που δηλώθηκαν αβάσιμα ως επιλέξιμες για κάθε σχετική επιχορήγηση, ύστερα από αποδοχή των ελεγμένων εκθέσεων και οικονομικών καταστάσεων που υποβάλλει ο δικαιούχος.

4. Όταν δεν είναι εφικτό ή πρακτικό να προσδιοριστεί με ακρίβεια το ποσό των μη επιλέξιμων δαπανών για κάθε σχετική επιχορήγηση, τα ποσά της μείωσης ή ανάκτησης μπορούν να προσδιοριστούν με παρέκταση των συντελεστών μείωσης ή ανάκτησης που εφαρμόζονται στις επιχορηγήσεις για τις οποίες έχουν αποδειχθεί οι συστημικές ή επαναλαμβανόμενες παρατυπίες, οι περιπτώσεις απάτης ή αθέτησης υποχρεώσεων, ή, όταν οι μη επιλέξιμες δαπάνες δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως βάση για τον προσδιορισμό των ποσών της μείωσης ή ανάκτησης, με εφαρμογή ενιαίου συντελεστή, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας. Παρέχεται στον δικαιούχο η δυνατότητα να προτείνει δεόντως τεκμηριωμένη εναλλακτική μέθοδο ή ποσοστό προτού πραγματοποιηθεί η μείωση ή ανάκτηση.

Άρθρο 206

Δικαιολογητικά για τις αιτήσεις πληρωμής

1. Ο αρμόδιος διατάκτης ορίζει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που πρέπει να συνοδεύουν τις αιτήσεις πληρωμής.

2. Για κάθε επιχορήγηση, η προχρηματοδότηση μπορεί να διαιρείται σε δόσεις σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Η αίτηση για καταβολή περαιτέρω δόσης στο πλαίσιο της προχρηματοδότησης συνοδεύεται από δήλωση του δικαιούχου σχετικά με την απορρόφηση της προηγούμενης προχρηματοδότησης. Η δόση καταβάλλεται στο σύνολό της εάν έχει απορροφηθεί τουλάχιστον το 70 % του συνολικού ποσού κάθε προηγούμενης προχρηματοδότησης. Σε άλλη περίπτωση, η δόση μειώνεται κατά το μη απορροφηθέν ποσό έως το ύψος του εν λόγω κατώτατου ορίου.

3. Με την επιφύλαξη της υποχρέωσης υποβολής δικαιολογητικών, ο δικαιούχος δηλώνει υπεύθυνα τον πλήρη, αξιόπιστο και ειλικρινή χαρακτήρα των πληροφοριακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις πληρωμής. Ο δικαιούχος πιστοποιεί επίσης ότι οι δαπάνες στις οποίες έχει υποβληθεί είναι επιλέξιμες σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας επιχορήγησης, καθώς και ότι οι αιτήσεις πληρωμής συνοδεύονται από τα κατάλληλα δικαιολογητικά, τα οποία είναι δυνατόν να υποβληθούν σε έλεγχο.

4. Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να ζητήσει πιστοποιητικό των οικονομικών καταστάσεων της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας και των υποκείμενων λογαριασμών ως υποστηρικτικό στοιχείο των ενδιάμεσων πληρωμών ή των πληρωμών υπολοίπου για οποιοδήποτε ποσό. Το πιστοποιητικό ζητείται βάσει αξιολόγησης των κινδύνων λαμβανομένων υπόψη, ιδίως του ποσού της επιχορήγησης, του ποσού της πληρωμής, της φύσης του δικαιούχου και της φύσης των στηριζόμενων δραστηριοτήτων.

Το πιστοποιητικό χορηγείται από εγκεκριμένο εξωτερικό ελεγκτή ή σε περίπτωση δημόσιου οργανισμού εκ μέρους αρμόδιου και ανεξάρτητου δημόσιου λειτουργού.

Το πιστοποιητικό αυτό βεβαιώνει, σύμφωνα με μέθοδο εγκεκριμένη από τον αρμόδιο διατάκτη και βάσει συμφωνημένων διαδικασιών που ακολουθούν τα διεθνή πρότυπα, ότι οι δαπάνες που δηλώνονται από τον δικαιούχο στις οικονομικές καταστάσεις στις οποίες βασίζεται η αίτηση πληρωμής, είναι πραγματικές, ακριβείς και επιλέξιμες βάσει της συμφωνίας επιχορήγησης. Σε συγκεκριμένες και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να ζητήσει πιστοποιητικό υπό μορφή γνώμης ή σε άλλη μορφή, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

5. Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να ζητήσει έκθεση λειτουργικής επαλήθευσης από ανεξάρτητο τρίτο εγκεκριμένο από τον ίδιο, για οποιαδήποτε πληρωμή βάσει αξιολόγησης των κινδύνων. Στην έκθεση λειτουργικής επαλήθευσης δηλώνεται ότι η λειτουργική επαλήθευση διενεργήθηκε σύμφωνα με μεθοδολογία που έχει εγκρίνει ο αρμόδιος διατάκτης και εάν η ενέργεια ή το πρόγραμμα εργασίας όντως υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης.

Άρθρο 207

Οικονομική ενίσχυση τρίτων

Οσάκις η υλοποίηση ενέργειας ή προγράμματος εργασίας απαιτεί την πρόβλεψη για οικονομική ενίσχυση τρίτων, ο δικαιούχος είναι δυνατόν να παράσχει την ενίσχυση αυτή υπό την προϋπόθεση ότι οι όροι χορήγησης της εν λόγω πρόβλεψης καθορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης μεταξύ δικαιούχου και Επιτροπής, χωρίς περιθώριο για άσκηση διακριτικής ευχέρειας από τον δικαιούχο.

Θεωρείται ότι δεν υπάρχει το περιθώριο διακριτικής ευχέρειας εάν η συμφωνία επιχορήγησης προσδιορίζει τα ακόλουθα:

- α) το μέγιστο ποσό της οικονομικής ενίσχυσης που μπορεί να καταβληθεί σε τρίτον, το οποίο δεν υπερβαίνει τα 60 000 EUR, εκτός εάν η επίτευξη των στόχων των ενεργειών θα ήταν διαφορετικά ανέφικτη ή εξαιρετικά δύσκολη, και τα κριτήρια για τον ακριβή υπολογισμό του ποσού αυτού·
- β) τις διάφορες κατηγορίες δραστηριοτήτων που είναι δυνατόν να τύχουν τέτοιας οικονομικής ενίσχυσης, βάσει καθορισμένου καταλόγου·
- γ) τον ορισμό των προσώπων ή κατηγοριών προσώπων που δύνανται να λάβουν τέτοια οικονομική ενίσχυση και τα κριτήρια χορήγησής της.

Η υπέρβαση του ορίου που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο στοιχείο α) είναι δυνατή σε περιπτώσεις που αφορούν ανθρωπιστική βοήθεια, επιχειρήσεις υποστήριξης έκτακτης ανάγκης, επιχειρήσεις πολιτικής προστασίας, βοήθεια για τη διαχείριση κρίσεων ή όταν η επίτευξη των στόχων των ενεργειών θα ήταν διαφορετικά ανέφικτη ή εξαιρετικά δύσκολη.

Ο αρμόδιος διατάκτης παρέχει πληροφορίες για τις υποθέσεις που αναφέρονται στο τρίτο εδάφιο του παρόντος άρθρου στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 74 παράγραφος 9.

Άρθρο 208

Συμβάσεις εφαρμογής

1. Με την επιφύλαξη των οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, οσάκις η υλοποίηση της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας απαιτεί την ανάθεση σύμβασης, ο δικαιούχος αναθέτει τη σύμβαση αυτή σύμφωνα με τις πρακτικές προμηθειών που ακολουθεί συνήθως υπό τον όρο ότι η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά ή, ανάλογα με την περίπτωση, στην προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή, ενώ ταυτόχρονα μεριμνά για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.

2. Οσάκις η υλοποίηση της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας απαιτεί την ανάθεση σύμβασης με ύψος ανώτερο των 60 000 EUR, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να ζητήσει από τον δικαιούχο, αν αυτό αιτιολογείται δεόντως, να τηρήσει ειδικούς κανόνες πέραν εκείνων της παραγράφου 1.

Οι εν λόγω ειδικοί κανόνες βασίζονται στους κανόνες που περιλαμβάνονται στον παρόντα κανονισμό και είναι αναλογικοί προς το ύψος της εκάστοτε σύμβασης, το σχετικό ύψος της συνεισφοράς της Ένωσης σε σχέση με τις συνολικές δαπάνες της ενέργειας και τον αντίστοιχο κίνδυνο. Οι ειδικοί αυτοί κανόνες ενσωματώνονται στη συμφωνία επιχορήγησης.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΧ

ΒΡΑΒΕΙΑ

Άρθρο 209

Γενικοί κανόνες

1. Τα βραβεία απονέμονται σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης και προωθούν την επίτευξη των στόχων πολιτικής της Ένωσης.
2. Τα βραβεία δεν απονέμονται απευθείας χωρίς διαγωνισμό.

Οι διαγωνισμοί για βραβεία μοναδιαίας αξίας 1 000 000 EUR ή περισσότερο μπορούν να δημοσιευθούν μόνο στις περιπτώσεις που τα βραβεία αυτά αναφέρονται στην απόφαση χρηματοδότησης δυνάμει του άρθρου 110 και αφού οι πληροφορίες για τα εν λόγω βραβεία έχουν υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

3. Το χρηματικό ποσό του βραβείου δεν συναρτάται με τα έξοδα στα οποία έχει υποβληθεί ο βραβευόμενος.
4. Όταν η υλοποίηση ενέργειας ή προγράμματος εργασίας απαιτεί την απονομή βραβείων σε τρίτους από δικαιούχο, ο εν λόγω δικαιούχος μπορεί να απονείμει τα βραβεία αυτά εφόσον τα κριτήρια επιλεξιμότητας και απονομής, το ποσό ή το είδος των βραβείων και οι ρυθμίσεις καταβολής ή παροχής καθορίζονται στη σύμβαση επιχορήγησης μεταξύ του δικαιούχου και της Επιτροπής, χωρίς περιθώριο για άσκηση διακριτικής ευχέρειας.

Άρθρο 210

Κανόνες διαγωνισμών, απονομή και δημοσίευση

1. Οι κανόνες των διαγωνισμών:
 - α) προσδιορίζουν τα κριτήρια επιλεξιμότητας·
 - β) προσδιορίζουν τις λεπτομέρειες και την καταληκτική ημερομηνία για την εγγραφή των αιτούντων, αν απαιτείται, καθώς και για την υποβολή των αιτήσεων·
 - γ) προσδιορίζουν τα κριτήρια αποκλεισμού όπως παρατίθενται στο άρθρο 138 και την αιτιολόγηση απόρριψης όπως παρατίθεται στο άρθρο 143·
 - δ) προβλέπουν την αποκλειστική ευθύνη του αιτούντος σε περίπτωση απαίτησης σε σχέση με τις δραστηριότητες που εκτελούνται στο πλαίσιο του διαγωνισμού·
 - ε) προβλέπουν την αποδοχή εκ μέρους των νικητών των υποχρεώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 128 καθώς και των υποχρεώσεων δημοσιότητας, όπως προσδιορίζονται στους κανόνες του διαγωνισμού·
 - στ) ορίζουν τα κριτήρια απονομής, τα οποία πρέπει να επιτρέπουν να εκτιμηθεί η ποιότητα των αιτήσεων σε σχέση με τους επιδιωκόμενους στόχους και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, και να αποφασιστούν αντικειμενικά οι επιτυχούσες αιτήσεις·
 - ζ) προσδιορίζουν το ποσό ή το είδος του βραβείου ή των βραβείων·
 - η) προσδιορίζουν τις λεπτομέρειες για την πληρωμή ή την παροχή των βραβείων στους νικητές μετά την απονομή.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου στοιχείο α), οι δικαιούχοι θεωρούνται επιλέξιμοι, εκτός εάν δηλώνεται διαφορετικά στους κανόνες του διαγωνισμού.

Το άρθρο 197 παράγραφος 3 εφαρμόζεται κατ' αναλογία στη δημοσίευση των διαγωνισμών.

2. Οι κανόνες των διαγωνισμών μπορούν να θέτουν τους όρους ακύρωσης του διαγωνισμού, ιδίως όταν δεν είναι δυνατή η εκπλήρωση των στόχων του.
3. Τα βραβεία απονέμονται από τον αρμόδιο διατάκτη μετά από αξιολόγηση την οποία διενεργεί η επιτροπή αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 153.

Το άρθρο 203 παράγραφοι 4 και 6 εφαρμόζεται κατ' αναλογία στην απόφαση απονομής.

4. Οι αιτούντες ενημερώνονται το ταχύτερο δυνατό όσον αφορά το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της αίτησής τους, και σε κάθε περίπτωση εντός 15 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της απόφασης απονομής εκ μέρους του αρμόδιου διατάκτη.

Η απόφαση απονομής του βραβείου κοινοποιείται στον νικητή και συνιστά νομική δέσμευση.

5. Όλα τα βραβεία που απονέμονται κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφοι 1 έως 4.

Εφόσον ζητηθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μετά τη δημοσίευση, η Επιτροπή διαβιβάζει έκθεση με:

- α) τον αριθμό των αιτούντων του προηγούμενου έτους·
- β) τον αριθμό των αιτούντων και το ποσοστό επιτυχών αιτήσεων ανά διαγωνισμό·

γ) κατάλογο των εμπειρογνομόνων που συμμετείχαν σε επιτροπές αξιολόγησης κατά το προηγούμενο έτος, καθώς και αναφορά της διαδικασίας επιλογής τους.

ΤΙΤΛΟΣ X

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ, ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Κοινές διατάξεις

Άρθρο 211

Πεδίο εφαρμογής και εφαρμογή

1. Στις περιπτώσεις που αποδεικνύεται ότι αποτελούν τον πλέον ενδεδειγμένο τρόπο για την επίτευξη των στόχων πολιτικής της Ένωσης, η Ένωση δύναται να συστήνει χρηματοδοτικά μέσα ή να παρέχει δημοσιονομικές εγγυήσεις ή χρηματοδοτική συνδρομή με κάλυψη από τον προϋπολογισμό μέσω βασικής πράξης, η οποία καθορίζει το πεδίο και την περίοδο εφαρμογής τους.

2. Τα κράτη μέλη είναι δυνατό να συνεισφέρουν στα χρηματοδοτικά μέσα, στις δημοσιονομικές εγγυήσεις ή στη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης. Είναι επίσης δυνατή η συνεισφορά τρίτων, εφόσον προβλέπεται στη βασική πράξη.

3. Όταν τα χρηματοδοτικά μέσα ή οι δημοσιονομικές εγγυήσεις εκτελούνται υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης, η Επιτροπή εξασφαλίζει τη συμμόρφωση, κατ' αναλογία, με το άρθρο 158 παράγραφος 2 όσον αφορά τους ενδιάμεσους χρηματοδοτικούς οργανισμούς και τους τελικούς αποδέκτες.

4. Όταν τα χρηματοδοτικά μέσα εκτελούνται υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης με κράτη μέλη, εφαρμόζονται ειδικοί τομεακοί κανόνες.

5. Όταν τα χρηματοδοτικά μέσα ή οι δημοσιονομικές εγγυήσεις εκτελούνται υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης, η Επιτροπή συνάπτει συμφωνίες με οντότητες δυνάμει του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) σημεία ii), iii), v) και vi). Όταν τα συστήματα, οι κανόνες και οι διαδικασίες των εν λόγω οντοτήτων έχουν αξιολογηθεί σύμφωνα με το άρθρο 157 παράγραφοι 3 και 4, μπορούν να βασίζονται πλήρως στα εν λόγω συστήματα, κανόνες και διαδικασίες. Οι εν λόγω οντότητες, όταν εκτελούν χρηματοδοτικά μέσα ή δημοσιονομικές εγγυήσεις υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης, δύνανται να συνάπτουν συμφωνίες με ενδιάμεσους φορείς χρηματοδότησης, οι οποίοι επιλέγονται σύμφωνα με διαδικασίες ισοδύναμες με εκείνες που εφαρμόζει η Επιτροπή. Οι εν λόγω οντότητες εντάσσονται στις εν λόγω συμφωνίες τις απαιτήσεις που ορίζονται βάσει του άρθρου 158 παράγραφος 2.

Η Επιτροπή παραμένει υπεύθυνη να διασφαλίζει ότι το πλαίσιο εκτέλεσης των χρηματοδοτικών μέσων και των δημοσιονομικών εγγυήσεων συνάδει με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και συμβάλλει στην επίτευξη καθορισμένων και χρονικά προσδιορισμένων στόχων πολιτικής, μετρήσιμων από άποψη απόδοσης και/ή αποτελεσμάτων. Η Επιτροπή λογοδοτεί για την εκτέλεση των χρηματοδοτικών μέσων και των δημοσιονομικών εγγυήσεων, με την επιφύλαξη της νόμιμης και συμβατικής ευθύνης των εντεταλμένων οντοτήτων σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία και το άρθρο 129.

Στις περιπτώσεις που τρίτες χώρες συνεισφέρουν σε χρηματοδοτικά μέσα ή σε δημοσιονομικές εγγυήσεις δυνάμει της παραγράφου 2, η βασική πράξη μπορεί να επιτρέπει τον ορισμό επιλέξιμων εκτελεστικών φορέων ή αντισυμβαλλομένων από τις εν λόγω χώρες.

6. Το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει πλήρη πρόσβαση σε οποιοσδήποτε πληροφορίες αφορούν τα χρηματοδοτικά μέσα, τις δημοσιονομικές εγγυήσεις και τη χρηματοδοτική συνδρομή, μεταξύ άλλων μέσω επιτόπιων ελέγχων.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελεί τον εξωτερικό ελεγκτή που είναι υπεύθυνος για τα έργα και τα προγράμματα που στηρίζονται από χρηματοδοτικό μέσο, δημοσιονομική εγγύηση ή χρηματοδοτική συνδρομή.

Άρθρο 212

Αρχές και όροι που εφαρμόζονται στα χρηματοδοτικά μέσα και στις δημοσιονομικές εγγυήσεις

1. Τα χρηματοδοτικά μέσα και οι δημοσιονομικές εγγυήσεις χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της διαφάνειας, της αναλογικότητας, της μη διάκρισης, της ίσης μεταχείρισης και της επικουρικότητας, καθώς και σύμφωνα με τους οικείους στόχους.

2. Τα χρηματοδοτικά μέσα και οι δημοσιονομικές εγγυήσεις:
- α) αποσκοπούν στην αντιμετώπιση αδυναμιών της αγοράς ή καταστάσεων μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων και παρέχουν στήριξη, με αναλογικό τρόπο, μόνο στους τελικούς αποδέκτες που θεωρούνται οικονομικά βιώσιμοι βάσει διεθνώς αποδεκτών προτύπων κατά τον χρόνο χορήγησης της στήριξης από την Ένωση·
 - β) επιτυγχάνουν προσθετικότητα αποτρέποντας την υποκατάσταση πιθανής στήριξης και επενδύσεων από άλλες κρατικές πηγές ή ιδιωτικές πηγές·
 - γ) δεν στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά και είναι συμβατοί με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων·
 - δ) επιτυγχάνουν αποτέλεσμα μόχλευσης και πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα, με το απαιτούμενο φάσμα τιμών που βασίζεται σε εκ των προτέρων αξιολόγηση του αντίστοιχου χρηματοδοτικού μέσου ή της δημοσιονομικής εγγύησης, με την κινητοποίηση συνολικής επένδυσης που υπερβαίνει το μέγεθος της συνεισφοράς ή της εγγύησης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της μεγιστοποίησης των ιδιωτικών επενδύσεων·
 - ε) εκτελούνται κατά τρόπο που εξασφαλίζει ότι υπάρχει κοινό συμφέρον των εκτελεστικών φορέων ή των αντισυμβαλλομένων για την επίτευξη των στόχων πολιτικής που ορίζονται στη συναφή βασική πράξη, με την πρόβλεψη για παράδειγμα συγχρηματοδότησης, απαιτήσεων επιμερισμού του κινδύνου ή οικονομικών κινήτρων, αποφεύγοντας παράλληλα τη σύγκρουση συμφερόντων με άλλες δραστηριότητες των φορέων ή των αντισυμβαλλομένων·
 - στ) προβλέπουν αμοιβή της Ένωσης η οποία συνάδει με τον επιμερισμό των κινδύνων μεταξύ των χρηματοδοτών και με τους στόχους πολιτικής του χρηματοδοτικού μέσου ή της δημοσιονομικής εγγύησης·
 - ζ) όταν οφείλεται αμοιβή των εκτελεστικών φορέων ή των αντισυμβαλλομένων που εμπλέκονται στην εκτέλεση, προβλέπουν ότι η εν λόγω αμοιβή θα βασίζεται στις επιδόσεις και περιλαμβάνουν:
 - i) τα διοικητικά τέλη που συνεπάγεται η αμοιβή του φορέα ή του αντισυμβαλλομένου για τις εργασίες που πραγματοποιήσει στο πλαίσιο της εκτέλεσης χρηματοδοτικού μέσου ή δημοσιονομικής εγγύησης, που βασίζονται, στον βαθμό που αυτό είναι δυνατό, στις πράξεις που διενεργήθηκαν ή στα ποσά που εκταμιεύθηκαν· και
 - ii) κατά περίπτωση, κίνητρα για την προώθηση της επίτευξης των στόχων πολιτικής ή κίνητρα για τις οικονομικές επιδόσεις του χρηματοδοτικού μέσου ή της δημοσιονομικής εγγύησης.
- Είναι δυνατή η επιστροφή έκτακτων δαπανών σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις·
- η) βασίζονται σε εκ των προτέρων αξιολογήσεις, μεμονωμένες ή στο πλαίσιο προγράμματος, σύμφωνα με το άρθρο 34 που περιλαμβάνουν εξηγήσεις σχετικά με την επιλογή του είδους χρηματοοικονομικής πράξης λαμβάνοντας υπόψη τους επιδιωκόμενους στόχους πολιτικής, τους συνδεόμενους χρηματοοικονομικούς κινδύνους και την εξοικονόμηση για τον προϋπολογισμό.

Οι αξιολογήσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο η) επανεξετάζονται και ενημερώνονται, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι επιπτώσεις σημαντικών κοινωνικοοικονομικών αλλαγών στη λογική του χρηματοδοτικού μέσου ή της δημοσιονομικής εγγύησης.

3. Με την επιφύλαξη των ειδικών τομεακών κανόνων για την επιμερισμένη διαχείριση, τα έσοδα, συμπεριλαμβανομένων των μερισμάτων, των υπερτιμημάτων, των τελών εγγύησης και των τόκων από δάνεια και από ποσά σε καταπιστευματικούς λογαριασμούς τα οποία καταβάλλονται στην Επιτροπή, ή σε καταπιστευματικούς λογαριασμούς που ανοίγονται για χρηματοδοτικά μέσα ή δημοσιονομικές εγγυήσεις και τροφοδοτούνται με ενισχύσεις από τον προϋπολογισμό στο πλαίσιο χρηματοδοτικού μέσου ή δημοσιονομικής εγγύησης, εγγράφονται στον προϋπολογισμό αφού προηγουμένως αφαιρεθούν οι διαχειριστικές δαπάνες και αμοιβές.

Οι ετήσιες επιστροφές, συμπεριλαμβανομένων των κεφαλαιακών επιστροφών, των αποδεσμευμένων εγγυήσεων και των αποπληρωμών του κεφαλαίου δανείων που καταβάλλονται στην Επιτροπή, ή των καταπιστευματικών λογαριασμών που ανοίγονται για χρηματοδοτικά μέσα ή δημοσιονομικές εγγυήσεις και τροφοδοτούνται με ενισχύσεις από τον προϋπολογισμό στο πλαίσιο χρηματοδοτικού μέσου ή δημοσιονομικής εγγύησης, αποτελούν εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 3 στοιχείο στ) και χρησιμοποιούνται για το ίδιο χρηματοδοτικό μέσο ή δημοσιονομική εγγύηση, με την επιφύλαξη του άρθρου 218 παράγραφος 4, επί χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την περίοδο δέσμευσης του προϋπολογισμού προσαυξημένη κατά δύο έτη, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά σε βασική πράξη.

Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τα εν λόγω εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό όταν προτείνει το ποσό για μελλοντικές κατανομές για χρηματοδοτικά μέσα ή δημοσιονομικές εγγυήσεις.

Κατά παρέκκλιση από το δεύτερο εδάφιο, το εναπομένον ποσό των εσόδων με ειδικό προορισμό που επιτρέπεται δυνάμει βασικής πράξης που πρόκειται να ακυρωθεί ή να λήξει μπορεί επίσης να αποδοθεί σε άλλο χρηματοδοτικό μέσο που επιδιώκει παρεμφερείς στόχους, όταν αυτό προβλέπεται στη βασική πράξη σύστασης του εν λόγω χρηματοδοτικού μέσου.

4. Ο αρμόδιος διατάκτης για ένα χρηματοδοτικό μέσο, δημοσιονομική εγγύηση ή χρηματοδοτική συνδρομή καταρτίζει οικονομική κατάσταση η οποία καλύπτει το διάστημα από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου, σύμφωνα με το άρθρο 249 και σε συμμόρφωση με τους λογιστικούς κανόνες που αναφέρονται στο άρθρο 80 και τα διεθνή λογιστικά πρότυπα του δημόσιου τομέα.

Για τα χρηματοδοτικά μέσα και τις δημοσιονομικές εγγυήσεις που εκτελούνται υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης, ο αρμόδιος διατάκτης εξασφαλίζει ότι οι οντότητες του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) σημεία ii), iii), v) και vi) υποβάλλουν έως τις 15 Φεβρουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες καλύπτουν το διάστημα από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου και καταρτίζονται σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες του άρθρου 80 και τα διεθνή λογιστικά πρότυπα του δημόσιου τομέα, καθώς και κάθε πληροφορία που είναι απαραίτητη για την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με το άρθρο 82 παράγραφος 2, και ότι οι εν λόγω οντότητες υποβάλλουν τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις έως τις 15 Απριλίου του επόμενου οικονομικού έτους.

5. Στις περιπτώσεις που χρηματοδοτικά μέσα ή δημοσιονομικές εγγυήσεις συνδυάζονται σε ενιαία συμφωνία με επικουρική στήριξη από τον προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανομένων των επιχορηγήσεων, εφαρμόζεται ο παρών τίτλος για το σύνολο του μέτρου. Η υποβολή εκθέσεων πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφοι 4 και 5 και προσδιορίζει σαφώς ποια μέρη του μέτρου είναι χρηματοδοτικά μέσα ή δημοσιονομικές εγγυήσεις.

Άρθρο 213

Δημοσιονομική υποχρέωση της Ένωσης

1. Η δημοσιονομική υποχρέωση και οι συγκεντρωτικές καθαρές πληρωμές από τον προϋπολογισμό δεν υπερβαίνουν σε καμία περίπτωση:

α) για τα χρηματοδοτικά μέσα: το ποσό της δημοσιονομικής δέσμευσης που αντιστοιχεί σε αυτό το μέσο·

β) για τις δημοσιονομικές εγγυήσεις: το ποσό της δημοσιονομικής εγγύησης που επιτρέπεται από τη βασική πράξη·

γ) για τη χρηματοδοτική συνδρομή: το μέγιστο ποσό χρηματοδότησης που εξουσιοδοτείται να δανειστεί η Επιτροπή για τη χρηματοδοτική συνδρομή που επιτρέπεται από τη βασική πράξη, και τον σχετικό τόκο.

2. Οι δημοσιονομικές εγγυήσεις και η χρηματοδοτική συνδρομή είναι δυνατό να δημιουργήσουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις για την Ένωση οι οποίες υπερβαίνουν τα περιουσιακά στοιχεία που προβλέπονται για την κάλυψη της δημοσιονομικής υποχρέωσης της Ένωσης μόνον εφόσον αυτό προβλέπεται στη βασική πράξη που συστήνει τη δημοσιονομική εγγύηση ή τη χρηματοδοτική συνδρομή και υπό τους όρους που προβλέπονται σε αυτήν.

3. Για τους σκοπούς της ετήσιας αξιολόγησης που προβλέπεται στο άρθρο 256, οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις οι οποίες προκύπτουν από δημοσιονομικές εγγυήσεις ή χρηματοδοτική συνδρομή που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό θεωρούνται βιώσιμες, εάν η προβλεπόμενη πολυετής εξέλιξή τους είναι εντός των ορίων που θέτει ο κανονισμός για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο δυνάμει του άρθρου 312 παράγραφος 2 ΣΛΕΕ και του ανώτατου ορίου των ετήσιων πιστώσεων πληρωμής που ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053.

Άρθρο 214

Προβλέψεις δημοσιονομικών υποχρεώσεων

1. Για τις δημοσιονομικές εγγυήσεις και τη χρηματοδοτική συνδρομή προς τρίτες χώρες, μια βασική πράξη καθορίζει τον συντελεστή προβλέψεων ως ποσοστό του ποσού της επιτρεπόμενης δημοσιονομικής υποχρέωσης. Το εν λόγω ποσό δεν περιλαμβάνει τις συνεισφορές που αναφέρονται στο άρθρο 211 παράγραφος 2.

Η βασική πράξη προβλέπει αναθεώρηση του συντελεστή προβλέψεων τουλάχιστον ανά τριετία.

2. Ο καθορισμός συντελεστή προβλέψεων έχει ως οδηγό ποιοτική και ποσοτική εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που απορρέουν από δημοσιονομική εγγύηση ή από χρηματοδοτική συνδρομή προς τρίτη χώρα σύμφωνα με την αρχή της σύνεσης, βάσει της οποίας τα περιουσιακά στοιχεία και τα κέρδη δεν υπερεκτιμώνται, ενώ τα στοιχεία του παθητικού και οι ζημιές δεν υποεκτιμώνται.

Εάν δεν προβλέπεται διαφορετικά στη βασική πράξη για τη σύσταση της δημοσιονομικής εγγύησης ή της χρηματοδοτικής συνδρομής προς τρίτη χώρα, ο συντελεστής προβλέψεων πρέπει να βασίζεται στις συνολικές προβλέψεις που απαιτούνται προκαταβολικά για να καλύψουν τις καθαρές αναμενόμενες ζημιές και, επιπλέον, ένα επαρκές περιθώριο ασφαλείας. Με την επιφύλαξη των εξουσιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οι συνολικές προβλέψεις συστήνονται κατά τη διάρκεια της περιόδου που προβλέπεται στο σχετικό δημοσιονομικό δελτίο όπως αναφέρεται στο άρθρο 35.

3. Για τα χρηματοδοτικά μέσα γίνεται πρόβλεψη, κατά περίπτωση, για την κάλυψη μελλοντικών πληρωμών που σχετίζονται με δημοσιονομική δέσμευση του εν λόγω χρηματοδοτικού μέσου.

4. Στις προβλέψεις συνεισφέρουν οι ακόλουθοι πόροι:

α) συνεισφορές από τον προϋπολογισμό, τηρουμένων πλήρως των διατάξεων του κανονισμού για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και κατόπιν εξέτασης των δυνατοτήτων ανακατανομής·

β) απόδοση των επενδύσεων στους πόρους του κοινού ταμείου προβλέψεων·

γ) ποσά που ανακτώνται από οφειλότες που αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με τη διαδικασία ανάκτησης που ορίζεται στην εγγύηση ή στη δανειακή σύμβαση·

δ) έσοδα και άλλες πληρωμές που εισπράττει η Ένωση σύμφωνα με την εγγύηση ή τη δανειακή σύμβαση·

ε) κατά περίπτωση, χρηματικές συνεισφορές από κράτη μέλη και τρίτες χώρες δυνάμει του άρθρου 211 παράγραφος 2.

Μόνο οι πόροι που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πρόβλεψης που προκύπτει από τον συντελεστή προβλέψεων που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

5. Οι προβλέψεις χρησιμοποιούνται για την πληρωμή:

α) σε περίπτωση κατάρπτωσης της δημοσιονομικής εγγύησης·

β) υποχρεώσεων πληρωμής που σχετίζονται με δημοσιονομική δέσμευση για χρηματοδοτικό μέσο·

γ) χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που απορρέουν από τον δανεισμό κεφαλαίων σύμφωνα με το άρθρο 223 παράγραφος 1·

δ) κατά περίπτωση, άλλων εξόδων που συνδέονται με την εκτέλεση χρηματοδοτικών μέσων, δημοσιονομικών εγγυήσεων και χρηματοδοτικής συνδρομής προς τρίτες χώρες.

6. Όταν οι προβλέψεις για μια δημοσιονομική εγγύηση υπερβαίνουν το ποσό των προβλέψεων που προκύπτει από τον συντελεστή προβλέψεων που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, χρησιμοποιούνται οι πόροι που αναφέρονται στα στοιχεία β), γ) και δ) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου σε σχέση με την εν λόγω εγγύηση, εντός των ορίων της επιλέξιμης περιόδου που προβλέπεται στη βασική πράξη, ωστόσο, όχι πέραν της φάσης σύστασης των προβλέψεων, και με την επιφύλαξη του άρθρου 216 παράγραφος 4, για την αποκατάσταση της δημοσιονομικής εγγύησης έως το αρχικό ποσό.

7. Η Επιτροπή ενημερώνει αμέσως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και δύναται να προτείνει επαρκή μέτρα αναπλήρωσης ή αύξησης του συντελεστή προβλέψεων όταν:

α) ως αποτέλεσμα κατάρπτωσης μιας δημοσιονομικής εγγύησης, το επίπεδο των προβλέψεων για την εν λόγω δημοσιονομική εγγύηση μειώνεται κάτω από το 50 % του συντελεστή προβλέψεων που προβλέπεται στην παράγραφο 1, και ξανά όταν μειωθεί κάτω από το 30 % του εν λόγω συντελεστή προβλέψεων, ή όταν ενδέχεται να μειωθεί κάτω από οποιοδήποτε από τα εν λόγω ποσοστά εντός ενός έτους σύμφωνα με εκτίμηση κινδύνου της Επιτροπής·

β) χώρα η οποία λαμβάνει χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση δεν καταβάλλει ληξιπρόθεσμη οφειλή.

Άρθρο 215

Κοινό ταμείο προβλέψεων

1. Οι προβλέψεις για την κάλυψη δημοσιονομικών υποχρεώσεων που προκύπτουν από χρηματοδοτικά μέσα, δημοσιονομικές εγγυήσεις και χρηματοδοτική συνδρομή κρατούνται σε κοινό ταμείο προβλέψεων.

Η δημοσιονομική διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων του κοινού ταμείου προβλέψεων ανατίθεται στην Επιτροπή.

2. Τα συνολικά κέρδη ή ζημίες από την επένδυση των πόρων που βρίσκονται στο κοινό ταμείο προβλέψεων κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των αντίστοιχων χρηματοδοτικών μέσων, δημοσιονομικών εγγυήσεων και χρηματοδοτικής συνδρομής.

Ο οικονομικός διαχειριστής των πόρων του κοινού ταμείου προβλέψεων, διατηρεί ένα ελάχιστο ύψος πόρων του ταμείου σε μετρητά ή ισοδύναμα μετρητών σύμφωνα με τους κανόνες προληπτικής εποπτείας και τις προβλέψεις πληρωμών που παρέχουν οι διατάξεις των χρηματοδοτικών μέσων, των δημοσιονομικών εγγυήσεων και της χρηματοδοτικής συνδρομής.

Ο οικονομικός διαχειριστής των πόρων του κοινού ταμείου προβλέψεων, δύναται να συνάπτει συμφωνίες επαναγοράς, με τους πόρους του κοινού ταμείου προβλέψεων ως πρόσθετη ασφάλεια, για την καταβολή πληρωμών από το ταμείο όταν η συγκεκριμένη διαδικασία προσδοκάται ευλόγως ότι θα είναι πιο επωφέλης για το προϋπολογισμό από τη μεταβίβαση πόρων εντός του χρονικού πλαισίου της αίτησης πληρωμής. Η διάρκεια ή περίοδος παράτασης των συμφωνιών επαναγοράς που σχετίζονται με μια πληρωμή περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο διάστημα για την ελαχιστοποίηση της ζημίας για τον προϋπολογισμό.

3. Δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο δ) και του άρθρου 86 παράγραφοι 1 και 2, ο διατάκτης καθορίζει τις διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται στις πράξεις εσόδων και εξόδων και, σε συμφωνία με τον οικονομικό διαχειριστή των πόρων του κοινού ταμείου προβλέψεων, στα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με το κοινό ταμείο προβλέψεων.

4. Στις έκτακτες περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή έχει προβεί σε μεταφορά όπως αναφέρεται στο άρθρο 30 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο ζ), η Επιτροπή ενημερώνει αμέσως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και προτείνει επείγοντως τα μέτρα που είναι αναγκαία για να αποκατασταθεί η λογιστική αξία της δημοσιονομικής εγγύησης που υπέστη απώλεια λόγω της εξ αυτής πραγματοποιηθείσας μεταφοράς, με πλήρη τήρηση των ανωτάτων ορίων που προβλέπονται στον κανονισμό για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Άρθρο 216

Πραγματικός συντελεστής προβλέψεων

1. Οι προβλέψεις των δημοσιονομικών εγγυήσεων και της χρηματοδοτικής συνδρομής προς τρίτες χώρες στο κοινό ταμείο προβλέψεων βασίζονται σε έναν πραγματικό συντελεστή προβλέψεων. Ο εν λόγω συντελεστής εξασφαλίζει ένα επίπεδο προστασίας έναντι των δημοσιονομικών υποχρεώσεων της Ένωσης ισοδύναμο με το επίπεδο προστασίας που θα παρείχαν οι αντίστοιχοι συντελεστές προβλέψεων σε περίπτωση κράτησης και διαχείρισης των πόρων μεμονωμένα.

2. Ο πραγματικός συντελεστής προβλέψεων που εφαρμόζεται είναι ένα ποσοστό κάθε αρχικού συντελεστή εγγυήσεων που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 214 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο. Εφαρμόζεται μόνο για το ποσό των πόρων του κοινού ταμείου προβλέψεων το οποίο προβλέπεται για πληρωμές σε περίπτωση κατάρτισης της εγγύησης για περίοδο ενός έτους. Καθορίζει αναλογία —σε μορφή ποσοστού— μεταξύ του ποσού των μετρητών και των ισοδυνάμων μετρητών στο κοινό ταμείο προβλέψεων που απαιτείται για τη χρηματοδότηση καταπτώσεων εγγύησης και του συνολικού ποσού των μετρητών και των ισοδυνάμων μετρητών που θα απαιτούνταν σε κάθε ταμείο εγγυήσεων για τη χρηματοδότηση καταπτώσεων εγγύησης, εάν η κράτηση και η διαχείριση των πόρων γινόταν μεμονωμένα, όπου και τα δύο ποσά αντιπροσωπεύουν ισοδύναμο κίνδυνο ρευστότητας. Η εν λόγω αναλογία δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 95 %. Για τον υπολογισμό του πραγματικού συντελεστή προβλέψεων λαμβάνονται υπόψη:

α) η πρόβλεψη των εισροών και των εκροών του κοινού ταμείου προβλέψεων, έχοντας υπόψη την αρχική φάση σύστασης μιας συνολικής πρόβλεψης σύμφωνα με το άρθρο 214 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο·

β) η συσχέτιση κινδύνου μεταξύ των δημοσιονομικών εγγυήσεων και της χρηματοδοτικής συνδρομής προς τρίτες χώρες·

γ) οι συνθήκες της αγοράς.

Η Επιτροπή έως την 1η Ιουλίου 2020 εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 275 για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με λεπτομερείς όρους για τον υπολογισμό του πραγματικού συντελεστή προβλέψεων, συμπεριλαμβανομένης μεθοδολογίας για τον εν λόγω υπολογισμό.

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 275, για να τροποποιεί την ελάχιστη αναλογία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, με βάση την αποκτηθείσα πείρα από τη λειτουργία του κοινού ταμείου προβλέψεων ενώ διατηρεί μια συνετή προσέγγιση σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Η ελάχιστη αναλογία δεν μπορεί να καθοριστεί σε ποσοστό μικρότερο του 85 %.

3. Ο πραγματικός συντελεστής προβλέψεων υπολογίζεται σε ετήσια βάση από τον οικονομικό διαχειριστή των πόρων του κοινού ταμείου προβλέψεων και αποτελεί το σημείο αναφοράς για τον υπολογισμό εκ μέρους της Επιτροπής των συνεισφορών από τον προϋπολογισμό δυνάμει του άρθρου 214 παράγραφος 4 στοιχείο α) και, επακολούθως, του στοιχείου β) της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

4. Μετά τον υπολογισμό του ετήσιου πραγματικού συντελεστή προβλέψεων σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, εκτελούνται οι ακόλουθες πράξεις στο πλαίσιο της διαδικασίας του προϋπολογισμού και παρουσιάζονται στο έγγραφο εργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 41 παράγραφος 5 στοιχείο η):

- α) τυχόν πλεόνασμα προβλέψεων για δημοσιονομική εγγύηση ή χρηματοδοτική συνδρομή προς τρίτες χώρες επιστρέφεται στον προϋπολογισμό·
- β) τυχόν αναπλήρωση των πόρων του ταμείου πραγματοποιείται σε ετήσιες δόσεις για μέγιστη περίοδο τριών ετών, με την επιφύλαξη του άρθρου 214 παράγραφος 6.

5. Μετά από διαβούλευση με τον υπόλογο, η Επιτροπή καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές που εφαρμόζονται στη διαχείριση των πόρων του κοινού ταμείου προβλέψεων, σύμφωνα με τους κατάλληλους κανόνες προληπτικής εποπτείας και με την εξαίρεση των πράξεων παραγών για κερδοσκοπικούς σκοπούς. Οι κατευθυντήριες γραμμές επισυνάπτονται στη συμφωνία με τον οικονομικό διαχειριστή των πόρων του κοινού ταμείου προβλέψεων.

Ανεξάρτητη αξιολόγηση της επάρκειας των κατευθυντήριων γραμμών διενεργείται ανά τριετία και διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Άρθρο 217

Ετήσια υποβολή εκθέσεων

1. Επιπλέον της υποχρέωσης υποβολής εκθέσεων που καθορίζεται στο άρθρο 256, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο εκθέσεις σχετικά με το κοινό ταμείο προβλέψεων.
2. Η έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 παρουσιάζει πληροφορίες σχετικά με τη δημοσιονομική διαχείριση, τις επιδόσεις και τον κίνδυνο του κοινού ταμείου προβλέψεων στο τέλος του προηγούμενου ημερολογιακού έτους, καθώς και τις χρηματοοικονομικές ροές στο κοινό ταμείο προβλέψεων κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, τις σημαντικές πράξεις και τυχόν σχετικές πληροφορίες σχετικά με την έκθεση της Ένωσης σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ειδικές διατάξεις

Τμήμα 1

Χρηματοοικονομικά μέσα

Άρθρο 218

Κανόνες και εφαρμογή

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 211 παράγραφος 1, τα χρηματοδοτικά μέσα είναι δυνατόν να συστήνονται, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, χωρίς να έχουν εγκριθεί από βασική πράξη, με την προϋπόθεση ότι τα μέσα αυτά περιλαμβάνονται στο σχέδιο προϋπολογισμού σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο ε).
2. Η Επιτροπή εξασφαλίζει εναρμονισμένη και απλοποιημένη διαχείριση των χρηματοδοτικών μέσων, ιδίως στους τομείς της λογιστικής, της υποβολής εκθέσεων, της παρακολούθησης και της διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου.
3. Στις περιπτώσεις που η Ένωση συμμετέχει σε χρηματοδοτικό μέσο ως μέτοχος μειοψηφίας, η Επιτροπή διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τον παρόντα τίτλο σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, ανάλογα με το μέγεθος και την αξία της συμμετοχής της Ένωσης στο μέσο. Ωστόσο, ανεξάρτητα από το μέγεθος και την αξία της συμμετοχής της Ένωσης στο μέσο, η Επιτροπή εξασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τα άρθρα 129 και 158, το άρθρο 212 παράγραφοι 2 και 4, το άρθρο 41 παράγραφος 4 και, στον βαθμό που αφορούν τις περιπτώσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχείο δ), τον τίτλο V κεφάλαιο 2 τμήμα 2.
4. Εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο θεωρούν ότι ένα χρηματοδοτικό μέσο δεν υπήρξε αποτελεσματικό ως προς την επίτευξη των στόχων του, μπορούν να ζητήσουν από την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση αναθεωρημένης βασικής πράξης με στόχο την εκκαθάριση του μέσου. Σε περίπτωση εκκαθάρισης του χρηματοδοτικού μέσου, κάθε νέο ποσό που επιστρέφεται στο μέσο αυτό σύμφωνα με το άρθρο 212 παράγραφος 3 θεωρείται γενικό έσοδο και επιστρέφεται στον προϋπολογισμό.

5. Ο σκοπός των χρηματοδοτικών μέσων ή της συνένωσης χρηματοδοτικών μέσων σε επίπεδο μηχανισμού και, κατά περίπτωση, η συγκεκριμένη νομική μορφή τους και ο τόπος νόμιμης καταχώρισής τους δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής.

6. Οι οντότητες στις οποίες ανατίθεται η εκτέλεση χρηματοδοτικών μέσων μπορούν να ανοίγουν καταπιστευματικούς λογαριασμούς κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 3 εξ ονόματος της Ένωσης. Οι εν λόγω οντότητες διαβιβάζουν τα αντίστοιχα αποσπάσματα λογαριασμών στην αρμόδια υπηρεσία της Επιτροπής. Οι πληρωμές σε καταπιστευματικούς λογαριασμούς πραγματοποιούνται από την Επιτροπή βάσει αιτήσεων πληρωμής που τεκμηριώνονται δεόντως με προβλέψεις εκταμίευσης, λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων υπολοίπων των καταπιστευματικών λογαριασμών καθώς και της ανάγκης να αποφεύγονται υπερβολικά υπόλοιπα στους λογαριασμούς αυτούς.

Άρθρο 219

Χρηματοδοτικά μέσα που εκτελούνται άμεσα από την Επιτροπή

1. Τα χρηματοδοτικά μέσα μπορούν να εκτελούνται άμεσα σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

α) μέσω ειδικού επενδυτικού φορέα στον οποίο η Επιτροπή συμμετέχει μαζί με άλλους επενδυτές από τον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα, με σκοπό την αύξηση του αποτελέσματος μόχλευσης της συνεισφοράς της Ένωσης·

β) μέσω δανείων, εγγυήσεων, συμμετοχών μετοχικού κεφαλαίου και άλλων μέσων επιμερισμού των κινδύνων εκτός από επενδύσεις σε ειδικούς επενδυτικούς φορείς, που παρέχονται απευθείας στους τελικούς δικαιούχους ή μέσω ενδιάμεσων φορέων χρηματοδότησης.

2. Οι ειδικοί επενδυτικοί φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) συστήνονται σύμφωνα με τη νομοθεσία του εκάστοτε κράτους μέλους. Στον τομέα της εξωτερικής δράσης, μπορούν επίσης να συστήνονται σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους εκτός των κρατών μελών. Οι διαχειριστές των εν λόγω φορέων υποχρεούνται, βάσει νόμου ή σύμβασης, να ενεργούν με την επιμέλεια επαγγελματία διαχειριστή και με καλή πίστη.

3. Οι διαχειριστές των ειδικών επενδυτικών φορέων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) και οι ενδιάμεσοι φορείς χρηματοδότησης ή οι τελικοί αποδέκτες των χρηματοδοτικών μέσων επιλέγονται λαμβανομένων δεόντως υπόψη του χαρακτήρα του προς εκτέλεση χρηματοδοτικού μέσου, της πείρας καθώς και της χρηματοδοτικής και επιχειρησιακής ικανότητας των ενδιαφερόμενων φορέων, και της οικονομικής βιωσιμότητας των έργων των τελικών αποδεκτών. Η επιλογή αυτή πρέπει να είναι διαφανής, να αιτιολογείται με αντικειμενικούς λόγους και να μην οδηγεί σε σύγκρουση συμφερόντων.

Άρθρο 220

Συνδυασμός με πόρους που εκτελούνται υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης

1. Τηρούνται ξεχωριστά αρχεία σε περίπτωση συνδυασμού πόρων που εκτελούνται υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης με στήριξη από χρηματοδοτικά μέσα τα οποία συστήνονται δυνάμει του παρόντος τμήματος.

2. Οι πόροι που εκτελούνται υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης εγγράφονται σε χωριστούς λογαριασμούς και χρησιμοποιούνται, σύμφωνα με τους στόχους του εκάστοτε κονδυλίου, για ενέργειες και για τελικούς αποδέκτες που είναι σύμφωνοι με το πρόγραμμα ή με τα προγράμματα από τα οποία γίνονται οι συνδυασμοί.

3. Όσον αφορά τους συνδυασμούς κονδυλίων υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης με στήριξη από χρηματοδοτικά μέσα τα οποία συστήνονται δυνάμει του παρόντος τμήματος, εφαρμόζονται οι ειδικοί τομεακοί κανόνες.

Τμήμα 2

Δημοσιονομικές εγγυήσεις

Άρθρο 221

Κανόνες για τις δημοσιονομικές εγγυήσεις

1. Η βασική πράξη ορίζει:

α) το ποσό που δεν πρέπει ποτέ να υπερβαίνει η δημοσιονομική εγγύηση, με την επιφύλαξη του άρθρου 211 παράγραφος 2·

β) τα είδη πράξεων που καλύπτονται από τη δημοσιονομική εγγύηση.

2. Οι συνεισφορές κρατών μελών σε δημοσιονομικές εγγυήσεις δυνάμει του άρθρου 211 παράγραφος 2 είναι δυνατό να παρέχονται υπό μορφή εγγυήσεων ή χρηματικών ποσών.

Οι συνεισφορές τρίτων μερών σε δημοσιονομικές εγγυήσεις δυνάμει του άρθρου 211 παράγραφος 2 είναι δυνατό να παρέχονται υπό μορφή χρηματικών ποσών.

Η δημοσιονομική εγγύηση αυξάνεται κατά το ποσό των συνεισφορών που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο. Οι πληρωμές σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγύησης καταβάλλονται, αν χρειαστεί, από τα συνεισφέροντα κράτη μέλη ή τρίτους με βάση την αρχή *pari passu*. Η Επιτροπή υπογράφει συμφωνία με τους συνεισφέροντες στην οποία περιλαμβάνονται, συγκεκριμένα, διατάξεις σχετικά με τους όρους πληρωμής.

Άρθρο 222

Εκτέλεση των δημοσιονομικών εγγυήσεων

1. Οι δημοσιονομικές εγγυήσεις είναι ανέκκλητες, άνευ όρων και εκτελεστές κατόπιν αιτήσεως για τα είδη των καλυπτόμενων πράξεων.

2. Οι δημοσιονομικές εγγυήσεις εκτελούνται σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α).

3. Οι δημοσιονομικές εγγυήσεις καλύπτουν μόνο χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις οι οποίες πληρούν τους όρους που ορίζονται στο άρθρο 212 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) έως δ).

4. Οι αντισυμβαλλόμενοι συνεισφέρουν με ίδιους πόρους στις πράξεις που καλύπτονται από τη δημοσιονομική εγγύηση.

5. Η Επιτροπή συνάπτει σύμβαση εγγύησης με τον αντισυμβαλλόμενο. Η χορήγηση δημοσιονομικής εγγύησης συναρτάται με την έναρξη ισχύος της σύμβασης εγγύησης.

6. Οι αντισυμβαλλόμενοι παρέχουν στην Επιτροπή σε ετήσια βάση:

α) τις πληροφορίες που αφορούν την εκτίμηση κινδύνων και τη διαβάθμιση σχετικά με τις πράξεις που καλύπτονται από τη δημοσιονομική εγγύηση καθώς και τις αναμενόμενες αιτήσεις·

β) πληροφορίες για την εναπομένουσα χρηματοοικονομική υποχρέωση που προκύπτει για την Ένωση από τη δημοσιονομική εγγύηση, ανά μεμονωμένη πράξη·

γ) τα συνολικά κέρδη ή ζημιές από τις πράξεις που καλύπτονται από τη δημοσιονομική εγγύηση.

Τμήμα 3

Χρηματοδοτική συνδρομή

Άρθρο 223

Κανόνες και εφαρμογή

1. Η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης προς κράτη μέλη ή τρίτες χώρες γίνεται σύμφωνα με προκαθορισμένους όρους και λαμβάνει τη μορφή δανείου ή πιστωτικής γραμμής ή όποιου άλλου μέσου κρίνεται κατάλληλο προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της στήριξης. Προς τούτο, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται, στη σχετική βασική πράξη, να δανείζεται τους αναγκαίους πόρους εξ ονόματος της Ένωσης από τις κεφαλαιαγορές ή από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

2. Η χρηματοδοτική συνδρομή εκφράζεται σε ευρώ, με εξαίρεση δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις.

3. Η χρηματοδοτική συνδρομή εκτελείται απευθείας από την Επιτροπή.

4. Η Επιτροπή συνάπτει συμφωνία με τη δικαιούχο χώρα στην οποία περιλαμβάνονται διατάξεις οι οποίες:

- α) διασφαλίζουν ότι η δικαιούχος χώρα ελέγχει τακτικά εάν η χορηγούμενη χρηματοδότηση χρησιμοποιείται ορθά σύμφωνα με τους προκαθορισμένους όρους, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη παρατυπιών και απάτης και, εάν είναι απαραίτητο, κινεί δικαστική διαδικασία για την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών που χορηγήθηκαν βάσει της χρηματοδοτικής συνδρομής·
- β) διασφαλίζουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης·
- γ) εξουσιοδοτούν ρητώς την Επιτροπή, την OLAF και το Ελεγκτικό Συνέδριο να ασκούν τα καθήκοντά τους όπως προβλέπονται από το άρθρο 129·
- δ) διασφαλίζουν ότι η Ένωση δικαιούται την πρόωγη αποπληρωμή του δανείου, εάν διαπιστωθεί πως, σε σχέση με τη διαχείριση της χρηματοδοτικής συνδρομής, η δικαιούχος χώρα έχει εμπλακεί σε οποιαδήποτε πράξη απάτης ή διαφθοράς ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης·
- ε) εξασφαλίζουν ότι όλες οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται η Ένωση σε σχέση με τη χρηματοδοτική συνδρομή επιβαρύνουν τη δικαιούχο χώρα.
5. Η Επιτροπή αποδεσμεύει τα δάνεια, όπου αυτό είναι δυνατόν σε δόσεις, υπό την αίρεση της εκπλήρωσης των όρων της χρηματοδοτικής συνδρομής. Όταν δεν πληρούνται οι όροι, η Επιτροπή δύναται να αναστείλει προσωρινά ή να ακυρώσει την εκταμίευση της χρηματοδοτικής συνδρομής.

Άρθρο 224

Διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης

1. Η Επιτροπή εφαρμόζει διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης, η οποία περιλαμβάνει δανειοληπτικές πράξεις που επιτρέπονται βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 1 της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 και, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, δανειοληπτικές πράξεις και πράξεις διαχείρισης του χρέους, για να χρηματοδοτήσει προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής. Η διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης εφαρμόζεται μέσω της πραγματοποίησης όλων των συναλλαγών που είναι αναγκαίες για τη διατήρηση τακτικής παρουσίας στην κεφαλαιαγορά, βασίζεται στη συγκέντρωση χρηματοδοτικών εργαλείων και χρησιμοποιεί ένα κοινό απόθεμα ρευστότητας.
2. Η Επιτροπή λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή της διαφοροποιημένης στρατηγικής χρηματοδότησης. Η Επιτροπή ενημερώνει τακτικά και εκτενώς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με όλες τις πτυχές της στρατηγικής δανεισμού και διαχείρισης του χρέους.

ΤΙΤΛΟΣ XI

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΣΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

Άρθρο 225

Γενικές διατάξεις

Οι άμεσες οικονομικές συνεισφορές από τον προϋπολογισμό μπορούν να χορηγούνται στα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα όπως καθορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 3) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014 (ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα) ενόψει της συνεισφοράς τους στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής συνείδησης και στην έκφραση της πολιτικής βούλησης των πολιτών της Ένωσης σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό.

Άρθρο 226

Αρχές

1. Οι συνεισφορές χρησιμοποιούνται για την επιστροφή μόνο του καθοριζόμενου στο άρθρο 17 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014 ποσοστού του κόστους λειτουργίας των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων που συνδέεται άμεσα με τους στόχους των εν λόγω κομμάτων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 17 παράγραφος 5 και στο άρθρο 21 του εν λόγω κανονισμού.
2. Οι συνεισφορές μπορούν να χρησιμοποιούνται για την επιστροφή εξόδων που σχετίζονται με συμβάσεις τις οποίες έχουν συνάψει ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα, εάν δεν υπήρχαν συγκρούσεις συμφερόντων όταν ανατέθηκαν οι συμβάσεις αυτές.

3. Οι συνεισφορές δεν χρησιμοποιούνται για την άμεση ή έμμεση χορήγηση οποιουδήποτε προσωπικού πλεονεκτήματος, σε χρήμα ή σε είδος, σε οποιοδήποτε μέλος ευρωπαϊκού πολιτικού κόμματος ή στο προσωπικό του. Οι συνεισφορές δεν χρησιμοποιούνται για την άμεση ή έμμεση χρηματοδότηση δραστηριοτήτων τρίτων μερών, ειδικότερα εθνικών πολιτικών κομμάτων ή πολιτικών ιδρυμάτων σε ευρωπαϊκό ή εθνικό επίπεδο, με μορφή επιχορηγήσεων, δωρεών, δανείων ή οποιωνδήποτε άλλων παρόμοιων συμφωνιών. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, οι συνδεδεμένες οντότητες ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων δεν θεωρούνται τρίτοι, όταν οι εν λόγω οντότητες αποτελούν τμήμα της διοικητικής δομής των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων κατά τα προβλεπόμενα στο καταστατικό των τελευταίων. Οι συνεισφορές δεν χρησιμοποιούνται για κανέναν από τους σκοπούς που αποκλείονται από το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014.

4. Οι συνεισφορές υπόκεινται στις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, σύμφωνα με τα κριτήρια που θεσπίζονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014.

5. Οι συνεισφορές χορηγούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ετησίως και δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφοι 1 έως 4 του παρόντος κανονισμού και σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014.

6. Τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα που λαμβάνουν συνεισφορά δεν λαμβάνουν, άμεσα ή έμμεσα, άλλη χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό. Απαγορεύονται, ιδίως, οι δωρεές από τους προϋπολογισμούς πολιτικών ομάδων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η ίδια δαπάνη δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να χρηματοδοτηθεί δύο φορές από τον προϋπολογισμό.

Οι συνεισφορές δεν θίγουν την ικανότητα των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων να δημιουργήσουν αποθεματικά με το ποσό των ιδίων πόρων τους σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014.

7. Εάν τα έσοδα ευρωπαϊκού πολιτικού ιδρύματος όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 4) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014, στο τέλος του οικονομικού έτους κατά το οποίο έλαβε επιχορήγηση λειτουργίας, υπερβαίνουν τις δαπάνες, το ίδρυμα δύναται να μεταφέρει στο επόμενο οικονομικό έτος έως 25 % των συνολικών εσόδων του κατά το έτος αυτό, υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό αυτό θα χρησιμοποιηθεί πριν από το τέλος του πρώτου τριμήνου του επόμενου έτους.

Άρθρο 227

Δημοσιονομικές πτυχές

Οι συνεισφορές, καθώς και πιστώσεις που προορίζονται για τα ανεξάρτητα όργανα εξωτερικού ελέγχου ή τους εμπειρογνώμονες που αναφέρονται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014, καταβάλλονται από το τμήμα του προϋπολογισμού που αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Άρθρο 228

Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων συνεισφορών

1. Οι συνεισφορές χορηγούνται μέσω πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων συνεισφορών που δημοσιεύεται κάθε έτος, τουλάχιστον στον δικτυακό τόπο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

2. Ένα ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα μπορεί να λάβει μόνο μία συνεισφορά ανά έτος.

3. Ένα ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα μπορεί να λάβει συνεισφορά μόνον εάν υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θεσπίζονται στην πρόσκληση υποβολής αιτήσεων συνεισφορών.

4. Στην πρόσκληση υποβολής αιτήσεων συνεισφορών καθορίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο αιτών μπορεί να λάβει συνεισφορά σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014, καθώς και τα κριτήρια αποκλεισμού.

5. Στην πρόσκληση υποβολής αιτήσεων συνεισφορών καθορίζεται, τουλάχιστον, το είδος των δαπανών που μπορούν να επιστραφούν μέσω της συνεισφοράς.

6. Στην πρόσκληση υποβολής αιτήσεων συνεισφορών απαιτείται ένας κατ' εκτίμηση προϋπολογισμός.

Άρθρο 229

Διαδικασία χορήγησης

1. Οι αιτήσεις συνεισφοράς υποβάλλονται δεόντως, εγκαίρως και γραπτώς, μεταξύ άλλων, όπου απαιτείται, με ασφαλή ηλεκτρονική μορφή.
2. Οι συνεισφορές δεν χορηγούνται σε αιτούντες οι οποίοι, κατά τον χρόνο της διαδικασίας χορήγησης, βρίσκονται σε μία ή περισσότερες από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 και στο άρθρο 143 παράγραφος 1, ούτε σε εκείνους που είναι καταχωρισμένοι ως αποκλεισμένοι στη βάση δεδομένων που αναφέρεται στο άρθρο 144.
3. Οι αιτούντες πρέπει να πιστοποιούν ότι δεν βρίσκονται σε καμία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2.
4. Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να επικουρείται από επιτροπή για την αξιολόγηση των αιτήσεων συνεισφορών. Ο αρμόδιος διατάκτης διευκρινίζει τους κανόνες σχετικά με τη σύνθεση, τον διορισμό και τη λειτουργία της εν λόγω επιτροπής, καθώς και τους κανόνες πρόληψης οποιασδήποτε σύγκρουσης συμφερόντων.
5. Οι αιτήσεις που συμμορφώνονται με τα κριτήρια επιλεξιμότητας και αποκλεισμού επιλέγονται βάσει των κριτηρίων χορήγησης που ορίζονται στο άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014.
6. Η απόφαση του αρμόδιου διατάκτη επί των αιτήσεων περιλαμβάνει τουλάχιστον:
 - α) το αντικείμενο και το συνολικό ποσό των συνεισφορών·
 - β) το όνομα των αιτούντων που επιλέχθηκαν και τα ποσά που εγκρίθηκαν για τον κάθε αιτούντα·
 - γ) το όνομα/επωνυμία των αποκλεισθέντων αιτούντων και τους λόγους του αποκλεισμού τους.
7. Ο αρμόδιος διατάκτης ενημερώνει τους αιτούντες γραπτώς για την απόφαση σχετικά με την αίτησή τους. Εάν η αίτηση χρηματοδότησης απορριφθεί ή τα ζητούμενα ποσά δεν χορηγηθούν εν μέρει ή εν όλω, ο αρμόδιος διατάκτης εξηγεί τους λόγους είτε της απόρριψης της αίτησης είτε της μη χορήγησης των ζητούμενων ποσών, παραπέμποντας ιδίως στα κριτήρια επιλεξιμότητας και χορήγησης τα οποία αναφέρονται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου και στο άρθρο 228 παράγραφος 4. Εάν η αίτηση απορριφθεί, ο αρμόδιος διατάκτης ενημερώνει τον αιτούντα για τα διαθέσιμα μέσα διοικητικής και/ή δικαστικής έννομης προστασίας όπως προβλέπεται στο άρθρο 134 παράγραφος 2.
8. Οι συνεισφορές καλύπτονται από γραπτή συμφωνία.

Άρθρο 230

Μορφή των συνεισφορών

1. Οι συνεισφορές είναι δυνατόν να λάβουν μία από τις ακόλουθες μορφές:
 - α) επιστροφή ποσοστού των επιστρεπτέων πραγματικών δαπανών·
 - β) επιστροφή με βάση τις μοναδιαίες δαπάνες·
 - γ) κατ' αποκοπή ποσά·
 - δ) χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή·
 - ε) συνδυασμός των μορφών στις οποίες αναφέρονται τα στοιχεία α) έως δ).
2. Μόνον οι δαπάνες που πληρούν τα κριτήρια τα οποία θεσπίζονται στις προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων συνεισφορών και οι οποίες δεν έχουν πραγματοποιηθεί πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης μπορούν να επιστραφούν.
3. Η συμφωνία που αναφέρεται στο άρθρο 229 παράγραφος 8 περιλαμβάνει διατάξεις που επιτρέπουν την επαλήθευση της συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις που ισχύουν για τη χορήγηση κατ' αποκοπή ποσών, χρηματοδότησης με ενιαίο συντελεστή ή μοναδιαίων δαπανών.

4. Οι συνεισφορές καταβάλλονται στο σύνολό τους με τη μορφή μίας και μόνο πληρωμής προχρηματοδότησης, εκτός εάν, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο αρμόδιος διατάκτης αποφασίσει διαφορετικά.

Άρθρο 231

Εγγυήσεις

Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί, εάν θεωρεί ότι είναι σκόπιμο και αναλογικό, ανάλογα με την περίπτωση και υπό τον όρο της ανάλυσης κινδύνου, να απαιτήσει από το ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα την εκ των προτέρων σύσταση εγγύησης για τον περιορισμό των οικονομικών κινδύνων που συνδέονται με την πληρωμή προχρηματοδότησης, μόνον όταν, υπό το φως της ανάλυσης κινδύνου, το ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα κινδυνεύει να βρεθεί σύντομα σε μία από τις περιπτώσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχεία α) και δ) του παρόντος κανονισμού ή όταν η απόφαση της Αρχής για τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα που θεσπίζεται βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014 («Αρχή») έχει κοινοποιηθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 4 του εν λόγω κανονισμού.

Το άρθρο 156 εφαρμόζεται τηρουμένων των αναλογιών στις εγγυήσεις που ενδέχεται να απαιτούνται στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο του παρόντος άρθρου για τις πληρωμές προχρηματοδότησης που καταβάλλονται σε ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα.

Άρθρο 232

Χρήση των συνεισφορών

1. Οι συνεισφορές δαπανώνται σύμφωνα με το άρθρο 226.
2. Οποιοδήποτε τμήμα της συνεισφοράς που δεν χρησιμοποιείται εντός του οικονομικού έτους που καλύπτεται από τη συνεισφορά αυτή (έτος ν) δαπανάται σε οποιοδήποτε επιστρεπτέες δαπάνες που πραγματοποιούνται έως την 31η Δεκεμβρίου του έτους ν+1. Το τυχόν υπόλοιπο τμήμα της συνεισφοράς που δεν δαπανάται εντός της εν λόγω προθεσμίας ανακτάται σύμφωνα με τον τίτλο IV κεφάλαιο 6.
3. Τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα τηρούν το ανώτατο ποσοστό συγχρηματοδότησης που καθορίζεται στο άρθρο 17 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014. Τα υπόλοιπα ποσά των συνεισφορών από το προηγούμενο έτος δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση του τμήματος το οποίο τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα πρέπει να παρέχουν από ίδιους πόρους. Οι συνεισφορές τρίτων για κοινές εκδηλώσεις δεν θεωρούνται τμήμα των ιδίων πόρων ευρωπαϊκού πολιτικού κόμματος.
4. Τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα χρησιμοποιούν το τμήμα της συνεισφοράς το οποίο δεν έχει δαπανηθεί εντός του οικονομικού έτους που καλύπτεται από την εν λόγω συνεισφορά πριν χρησιμοποιήσουν τις συνεισφορές που χορηγήθηκαν μετά το εν λόγω έτος.
5. Οποιοδήποτε τόκοι προκύπτουν από τις πληρωμές προχρηματοδότησης θεωρούνται ως τμήμα της συνεισφοράς.

Άρθρο 233

Έκθεση για τη χρήση των συνεισφορών

1. Το ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα, σύμφωνα με το άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014 υποβάλλει την ετήσια έκθεσή του για τη χρήση των συνεισφορών καθώς και τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του στον αρμόδιο διατάκτη προς έγκριση.
2. Η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 74 παράγραφος 9 συντάσσεται από τον αρμόδιο διατάκτη βάσει της ετήσιας έκθεσης και των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν και άλλα δικαιολογητικά έγγραφα για τους σκοπούς της σύνταξης της έκθεσης αυτής.

Άρθρο 234

Ποσό της συνεισφοράς

1. Το ποσό της συνεισφοράς καθίσταται οριστικό μόνο μετά την έγκριση από τον αρμόδιο διατάκτη της ετήσιας έκθεσης και των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 233 παράγραφος 1. Η έγκριση της ετήσιας έκθεσης και των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων πραγματοποιείται με την επιφύλαξη μεταγενέστερων ελέγχων από την Αρχή.

2. Οποιοδήποτε μη δαπανηθέν ποσό της προχρηματοδότησης καθίσταται οριστικό με τη χρήση του από το ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα για την πληρωμή επιστρεπτέων δαπανών που πληρούν τα κριτήρια τα οποία καθορίζονται στην πρόσκληση υποβολής αιτήσεων συνεισφορών.
3. Όταν το ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις του σχετικά με τη χρήση των συνεισφορών, οι συνεισφορές αναστέλλονται, μειώνονται ή παύουν αφού δοθεί στο ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα η ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις του.
4. Ο αρμόδιος διατάκτης ελέγχει πριν από την καταβολή κάθε πληρωμής ότι το ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα είναι ακόμα καταχωρισμένο στο Μητρώο που αναφέρεται στο άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014 και ότι δεν του έχει επιβληθεί οποιαδήποτε κύρωση που προβλέπεται στο άρθρο 27 του εν λόγω κανονισμού μεταξύ της ημερομηνίας της αίτησής του και της λήξης του οικονομικού έτους που καλύπτεται από τη συνεισφορά.
5. Εάν το ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα δεν είναι πλέον καταχωρισμένο στο Μητρώο που αναφέρεται στο άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014 ή του έχει επιβληθεί οποιαδήποτε κύρωση που προβλέπεται στο άρθρο 27 του εν λόγω κανονισμού, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να αναστείλει, να μειώσει ή να παύσει τη συνεισφορά και να ανακτήσει τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά βάσει της συμφωνίας που αναφέρεται στο άρθρο 229 παράγραφος 8 του παρόντος κανονισμού, ανάλογα με τη σοβαρότητα των σφαλμάτων, των παρατυπιών, της απάτης ή άλλης παραβίασης των υποχρεώσεων σχετικά με τη χρήση της συνεισφοράς, αφού δοθεί στο ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα η ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις του.

Άρθρο 235

Έλεγχος και κυρώσεις

1. Κάθε συμφωνία που αναφέρεται στο άρθρο 229 παράγραφος 8 προβλέπει ρητά ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ασκεί τις ελεγκτικές του εξουσίες, βάσει εγγράφων και επιτόπου, καθώς και ότι η OLAF και το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκούν τις αντίστοιχες αρμοδιότητες και εξουσίες τους, που αναφέρονται στο άρθρο 129, επί όλων των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων που έχουν λάβει χρηματοδότηση από την Ένωση, των αντισυμβαλλομένων και των υπεργολάβων τους.
2. Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να επιβάλει διοικητικές και οικονομικές κυρώσεις που είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές, σύμφωνα με τα άρθρα 138 και 139 του παρόντος κανονισμού και με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014.

Άρθρο 236

Τήρηση αρχείων

1. Τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα τηρούν όλα τα αρχεία και τα δικαιολογητικά έγγραφα που σχετίζονται με τη συνεισφορά για διάστημα πέντε ετών μετά την καταβολή της τελευταίας πληρωμής που σχετίζεται με τη συνεισφορά.
2. Τα αρχεία που αφορούν ελέγχους, προσφυγές, αντιδικίες, τη διευθέτηση αξιώσεων που απορρέουν από τη χρήση της συνεισφοράς ή έρευνες της OLAF, εφόσον κοινοποιούνται στον αποδέκτη, τηρούνται μέχρι το τέλος των εν λόγω ελέγχων, προσφυγών, αντιδικιών, της διευθέτησης αξιώσεων ή των ερευνών.

Άρθρο 237

Επιλογή οργάνων εξωτερικού ελέγχου ή εμπειρογνομόνων

Τα ανεξάρτητα όργανα εξωτερικού ελέγχου ή οι εμπειρογνώμονες που αναφέρονται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014 επιλέγονται μέσω διαδικασίας σύναψης συμβάσεων. Η διάρκεια της σύμβασής τους δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε έτη. Μετά από δύο διαδοχικές θητείες, θεωρείται ότι υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων που ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά την άσκηση του ελέγχου.

ΤΙΤΛΟΣ XII
ΑΛΛΑ ΜΕΣΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Άρθρο 238

Καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης για τις εξωτερικές ενέργειες

1. Για τις ενέργειες έκτακτης ανάγκης και τις ενέργειες μετά την περίοδο έκτακτης ανάγκης οι οποίες συνιστούν αναγκαία αντίδραση σε μια κρίση, ή για τις θεματικές ενέργειες, η Επιτροπή μπορεί να συστήσει καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης (καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης) για τις εξωτερικές ενέργειες στο πλαίσιο συμφωνίας που συνάπτεται με άλλους δωρητές.

Καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης συστήνονται μόνον όταν, μέσω συμφωνιών με άλλους δωρητές, έχουν εξασφαλισθεί συνεισφορές από άλλες πηγές εκτός του προϋπολογισμού.

Η Επιτροπή διαβουλευεται με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με το Συμβούλιο αναφορικά με την πρόθεσή της να συστήσει καταπιστευματικό ταμείο της Ένωσης για τις ενέργειες έκτακτης ανάγκης και τις ενέργειες μετά την περίοδο έκτακτης ανάγκης.

Η σύσταση καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης αναφορικά με τις θεματικές ενέργειες υπόκειται στην έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Για τους σκοπούς του τρίτου και του τέταρτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, η Επιτροπή θέτει στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου τα σχέδια απόφασής της για τη σύσταση του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης. Τα εν λόγω σχέδια απόφασης περιλαμβάνουν περιγραφή των στόχων του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης, αιτιολόγηση της σύστασής του σύμφωνα με την παράγραφο 3, την ενδεικτική διάρκειά του και τις προκαταρκτικές συμφωνίες με άλλους δωρητές. Το σχέδιο απόφασης περιλαμβάνει επίσης σχέδιο καταστατικής συμφωνίας που πρόκειται να συναφθεί με άλλους δωρητές.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει τα σχέδια αποφάσεών της σχετικά με τη χρηματοδότηση καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης στην αρμόδια επιτροπή εφόσον προβλέπεται από τη βασική πράξη σύμφωνα με την οποία παρέχεται συνεισφορά της Ένωσης στο καταπιστευματικό ταμείο της Ένωσης. Η αρμόδια επιτροπή δεν θα κληθεί να αποφανθεί επί των πτυχών που έχουν ήδη υποβληθεί προς διαβούλευση ή προς έγκριση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με την παράγραφο 1 τρίτο, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο αντίστοιχα.

3. Τα καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης συστήνονται και εφαρμόζονται μόνον όταν πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) υπάρχει προστιθέμενη αξία της παρέμβασης της Ένωσης: οι στόχοι των καταπιστευματικών ταμείων της Ένωσης, ιδίως λόγω της κλίμακας ή των δυνητικών αποτελεσμάτων τους, μπορούν να υλοποιηθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης από ό,τι σε εθνικό επίπεδο και η χρήση των υφιστάμενων μέσων που χρηματοδοτούν δεν θα επαρκούσε για την υλοποίηση των στόχων πολιτικής της Ένωσης·
- β) τα καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης οδηγούν σε σαφή πολιτική προβολή για την Ένωση και σε διαχειριστικά πλεονεκτήματα, καθώς και σε βελτιωμένο έλεγχο, από πλευράς της Ένωσης, όσον αφορά τους κινδύνους και τις εκταμιεύσεις των συνεισφορών της Ένωσης και άλλων δωρητών·
- γ) τα καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης δεν αναπαράγουν άλλους υπάρχοντες διαύλους χρηματοδότησης ή παρόμοια μέσα χωρίς καμία προσθετικότητα·
- δ) οι στόχοι των καταπιστευματικών ταμείων της Ένωσης ευθυγραμμίζονται με τους στόχους του μέσου της Ένωσης ή της θέσης του προϋπολογισμού από όπου χρηματοδοτούνται.

4. Για κάθε καταπιστευματικό ταμείο της Ένωσης συστήνεται διοικητικό συμβούλιο υπό την προεδρία της Επιτροπής για να διασφαλίζει τη δίκαιη εκπροσώπηση των δωρητών καθώς και για να αποφασίζει σχετικά με τη χρησιμοποίηση των κονδυλίων. Το διοικητικό συμβούλιο συμπεριλαμβάνει εκπρόσωπο από καθένα μη συνεισφέρον κράτος μέλος ως παρατηρητή. Οι κανόνες που διέπουν τη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου και τον εσωτερικό κανονισμό του θεσπίζονται στην καταστατική συμφωνία του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης. Οι εν λόγω κανόνες συμπεριλαμβάνουν την υποχρέωση θετικής ψήφου εκ μέρους της Επιτροπής για την τελική έκδοση της απόφασης περί χρήσης των κεφαλαίων.

5. Τα καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης συστήνονται για περιορισμένη διάρκεια που καθορίζεται στην καταστατική τους συμφωνία. Η εν λόγω διάρκεια μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Επιτροπής που υπόκειται στη διαδικασία της παραγράφου 1 και λαμβάνεται κατόπιν αιτήματος του διοικητικού συμβουλίου του οικείου ταμείου της Ένωσης και κατόπιν της παρουσίας, από πλευράς της Επιτροπής, έκθεσης που δικαιολογεί την παράταση, επιβεβαιώνοντας ιδιαίτερα τη συμμόρφωση με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 3.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και/ή το Συμβούλιο μπορούν να ζητήσουν από την Επιτροπή να διακόψει τις πιστώσεις για το συγκεκριμένο καταπιστευματικό ταμείο της Ένωσης ή να αναθεωρήσει την καταστατική συμφωνία με στόχο την εκκαθάριση του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης, όπου αρμόζει, ιδίως βάσει των πληροφοριών που υποβάλλονται με το έγγραφο εργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 41 παράγραφος 6. Σε μια τέτοια περίπτωση, οι τυχόν απομένοντες χρηματοδοτικοί πόροι επιστρέφονται κατ' αναλογία στον προϋπολογισμό ως γενικά έσοδα καθώς και στα συνεισφέροντα κράτη μέλη και τους άλλους δωρητές.

Άρθρο 239

Εφαρμογή των καταπιστευματικών ταμείων της Ένωσης για τις εξωτερικές ενέργειες

1. Τα καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης για τις εξωτερικές ενέργειες εφαρμόζονται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της διαφάνειας, της αναλογικότητας, της μη διάκρισης και της ίσης μεταχείρισης, καθώς και σύμφωνα με τους ειδικούς στόχους που ορίζονται σε κάθε καταστατική συμφωνία και με πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων εποπτείας και ελέγχου της ενωσιακής συνεισφοράς από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

2. Οι ενέργειες που χρηματοδοτούνται από καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης μπορούν να υλοποιούνται άμεσα από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) και έμμεσα με τις οντότητες που εκτελούν ενωσιακά κονδύλια σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) σημεία i), ii), iii), v) και vi).

3. Τα κεφάλαια δεσμεύονται και καταβάλλονται από δημοσιονομικούς παράγοντες της Επιτροπής, κατά την έννοια του τίτλου IV κεφάλαιο 4. Ο υπόλογος της Επιτροπής ασκεί καθήκοντα και υπόλογου του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης. Το εν λόγω πρόσωπο είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό λογιστικών διαδικασιών και λογιστικού σχεδίου που θα είναι κοινά για όλα τα καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης. Ο εσωτερικός ελεγκτής της Επιτροπής, η OLAF και το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκούν τις ίδιες εξουσίες πάνω στα καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης όπως και σε σχέση με τις λοιπές ενέργειες που διεξάγει η Επιτροπή.

4. Οι συνεισφορές της Ένωσης και άλλων δωρητών δεν ενσωματώνονται στον προϋπολογισμό και κατατίθενται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό. Τον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης τον ανοίγει και τον κλείνει ο υπόλογος. Όλες οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό κατά τη διάρκεια του έτους καταχωρίζονται λογιστικώς στους λογαριασμούς του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης.

Οι συνεισφορές της Ένωσης μεταφέρονται στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό βάσει αιτήσεων πληρωμής που τεκμηριώνονται δεόντως με προβλέψεις εκταμίευσης, λαμβανομένου υπόψη του διαθέσιμου υπολοίπου του λογαριασμού και της ανάγκης για πρόσθετες πληρωμές. Οι προβλέψεις εκταμίευσης παρέχονται σε ετήσια ή, κατά περίπτωση, εξαμηνιαία βάση.

Οι συνεισφορές των άλλων δωρητών λαμβάνονται υπόψη όταν κατατίθενται στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης και για το ποσό, εκφρασμένο σε ευρώ, που προκύπτει από τη μετατροπή τους κατά την πίστωσή τους στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό. Οι τόκοι που έχουν σωρευθεί στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης επενδύονται στο καταπιστευματικό ταμείο, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από την καταστατική συμφωνία του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης.

5. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να χρησιμοποιήσει 5 % κατ' ανώτατο όριο των ποσών που συγκεντρώνονται στο καταπιστευματικό ταμείο της Ένωσης για να καλύψει τα δικά της έξοδα διαχείρισης για τα έτη κατά τα οποία άρχισαν να χρησιμοποιούνται οι συνεισφορές που αναφέρονται στην παράγραφο 4. Με την επιφύλαξη της πρώτης πρότασης, και προκειμένου να αποφεύγεται η διπλή χρέωση των εξόδων, τα έξοδα διαχείρισης που προκύπτουν από τη συνεισφορά της Ένωσης στο καταπιστευματικό ταμείο της Ένωσης καλύπτονται από την εν λόγω συνεισφορά μόνο εφόσον τα συγκεκριμένα έξοδα δεν έχουν ήδη καλυφθεί από άλλες γραμμές στον προϋπολογισμό. Κατά τη διάρκεια του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης, τα εν λόγω έξοδα διαχείρισης εξομοιώνονται προς έσοδα με ειδικό προορισμό κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο iii).

Επιπροσθέτως της ετήσιας έκθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 258, οι οικονομικές καταστάσεις για τις πράξεις κάθε καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης καταρτίζονται δύο φορές το χρόνο από τον διατάκτη.

Η Επιτροπή υποβάλλει επίσης μηνιαίες εκθέσεις επί της πορείας εφαρμογής κάθε καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης.

Τα καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης υπόκεινται ετησίως σε ανεξάρτητο εξωτερικό έλεγχο.

Άρθρο 240

Συνεισφορές της Ένωσης σε παγκόσμιες πρωτοβουλίες

1. Για τον σκοπό του κατάλληλου συντονισμού των δράσεων με πολλαπλούς εταίρους για την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων, η Ένωση μπορεί να συνεισφέρει με τη μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες σε ομαδικά χρηματοδοτούμενες παγκόσμιες πρωτοβουλίες πολλαπλών δωρητών, όταν αυτές στηρίζουν την επίτευξη στόχων πολιτικής της Ένωσης και όταν άλλα μέσα εκτέλεσης του προϋπολογισμού δεν επαρκούν για την επίτευξη των εν λόγω στόχων. Όταν είναι εφικτό και σκόπιμο, η Επιτροπή συμμετέχει σε κάθε διοικητικό συμβούλιο ή ισοδύναμη διευθύνουσα επιτροπή.

2. Πριν από οποιαδήποτε απόφαση για συνεισφορά σε παγκόσμια πρωτοβουλία και το συντομότερο δυνατόν, η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με το ποσό της συνεισφοράς στην παγκόσμια πρωτοβουλία στο πλαίσιο της σχετικής βασικής πράξης, εξηγώντας τους λόγους και την σκοπιμότητα της συνεισφοράς, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο η συνεισφορά θα εξασφάλιζε την προβολή της Ένωσης μέσω της ενωσιακής χρηματοδότησης.

3. Οι συνεισφορές της Ένωσης σε παγκόσμιες πρωτοβουλίες υπόκεινται στους ακόλουθους όρους, λαμβανομένης υπόψη της φύσης της ενωσιακής χρηματοδότησης:

α) η συνεισφορά της Ένωσης αποτελεί συνεισφορά μειοψηφίας στην πρωτοβουλία, λαμβανομένου υπόψη του συνολικού ποσού των συνεισφορών στην πρωτοβουλία κατά τον χρόνο της συνεισφοράς·

β) η συνεισφορά της Ένωσης αντιμετωπίζεται επί ίσοις όροις με δωρητές παρόμοιου μεγέθους και, όταν ένα ή περισσότερα κράτη μέλη συνεισφέρουν επίσης στην πρωτοβουλία, η συνεισφορά της Ένωσης απολαύει επιπέδου προστασίας όχι λιγότερο ευνοϊκού από τη συνεισφορά του ή των εν λόγω κρατών μελών·

γ) υπάρχει επαρκής υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται με την πρωτοβουλία, μεταξύ άλλων μέσω σχετικών δεικτών εκροών και αντικτύπου·

δ) η πρωτοβουλία λειτουργεί βάσει κανόνων που διασφαλίζουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, τη διαφάνεια, την απουσία διακρίσεων και την ίση μεταχείριση κατά τη χρήση των κονδυλίων της Ένωσης σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας·

ε) υπάρχουν κατάλληλα εσωτερικά και εξωτερικά συστήματα για την πρόληψη και την καταπολέμηση των παρατυπιών και της απάτης, καθώς και για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη λειτουργία τους σε τακτά χρονικά διαστήματα, και υπάρχουν κατάλληλοι κανόνες για την ανάκτηση κονδυλίων από την πρωτοβουλία, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης αυτών των κονδυλίων για την ίδια πρωτοβουλία.

Σε περίπτωση που υπάρχουν υπόνοιες για σοβαρές παρατυπίες, όπως απάτη, διαφθορά ή σύγκρουση συμφερόντων, ο αρμόδιος διατάκτης, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία όσον αφορά τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, η OLAF, οι ελεγκτικές αρχές της Επιτροπής και το Ελεγκτικό Συνέδριο λαμβάνουν βάσει των κανόνων της πρωτοβουλίας σχετικές πληροφορίες και πραγματοποιούν κοινές ελεγκτικές ή ερευνητικές αποστολές με τον αρμόδιο φορέα στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας, σύμφωνα με το άρθρο 129.

4. Αιτιολόγηση των όρων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 πρώτο εδάφιο περιλαμβάνεται στην απόφαση χρηματοδότησης για τη συνεισφορά στην πρωτοβουλία.

5. Η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 157 παράγραφος 6 εφαρμόζεται αναλόγως στη συνεισφορά της Ένωσης στην παγκόσμια πρωτοβουλία.

Άρθρο 241

Χρησιμοποίηση στήριξης από τον προϋπολογισμό

1. Στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τις σχετικές βασικές πράξεις, η Επιτροπή μπορεί να παρέχει στήριξη από τον προϋπολογισμό σε τρίτη χώρα εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η διαχείριση των δημοσίων οικονομικών της τρίτης χώρας είναι επαρκώς διαφανής, αξιόπιστη και αποτελεσματική·

β) η τρίτη χώρα έχει θεσπίσει επαρκώς αξιόπιστες και κατάλληλες τομεακές ή εθνικές πολιτικές·

γ) η τρίτη χώρα έχει θεσπίσει μακροοικονομικές πολιτικές με άξονα τη σταθερότητα·

δ) η τρίτη χώρα έχει θεσπίσει επαρκή και έγκαιρη πρόσβαση σε ολοκληρωμένες και αξιόπιστες δημοσιονομικές πληροφορίες.

2. Η πληρωμή της συνεισφοράς της Ένωσης βασίζεται στην εκπλήρωση των προϋποθέσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών. Επιπλέον, κάποιες πληρωμές μπορεί επίσης να εξαρτώνται από την επίτευξη οροσήμων, που υπολογίζονται βάσει αντικειμενικών δεικτών επιδόσεων που αντανακλούν τα αποτελέσματα και την πρόοδο των μεταρρυθμίσεων με την πάροδο του χρόνου στον αντίστοιχο τομέα.

3. Η Επιτροπή στηρίζει στις τρίτες χώρες τον σεβασμό του κράτους δικαίου, την ανάπτυξη κοινοβουλευτικού ελέγχου και των ικανοτήτων λογιστικού ελέγχου και καταπολέμησης της διαφθοράς, την αύξηση της διαφάνειας και την πρόσβαση του κοινού στις πληροφορίες.
4. Οι αντίστοιχες συμφωνίες χρηματοδότησης που συνάπτονται με την τρίτη χώρα περιλαμβάνουν:
 - α) την υποχρέωση της τρίτης χώρας να παράσχει στην Επιτροπή αξιόπιστες και επίκαιρες πληροφορίες που να της επιτρέπουν να αξιολογεί την εκπλήρωση των όρων που αναφέρονται στην παράγραφο 2·
 - β) το δικαίωμα της Επιτροπής να αναστείλει τη συμφωνία χρηματοδότησης, αν η τρίτη χώρα παραβιάσει υποχρέωση που αφορά τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των δημοκρατικών αρχών και του κράτους δικαίου, καθώς και σε σοβαρές περιπτώσεις διαφθοράς·
 - γ) κατάλληλες διατάξεις με βάση τις οποίες η τρίτη χώρα δεσμεύεται να επιστρέψει αμέσως, πλήρως ή εν μέρει, τη χρηματοδότηση για τη σχετική πράξη, αν εξακριβωθούν σοβαρές παρατυπίες στην πληρωμή των αντίστοιχων κονδυλίων της Ένωσης με ευθύνη της προαναφερόμενης χώρας.

Για τη διεκπεραίωση της επιστροφής που αναφέρεται στο στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου μπορεί να εφαρμοστεί το άρθρο 101 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο.

Άρθρο 242

Αμειβόμενοι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες

1. Τα όργανα της Ένωσης μπορούν να επιλέγουν και να αμείβουν εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, ώστε να τα επικουρούν κατά την αξιολόγηση αιτήσεων επιχορήγησης, σχεδίων και προσφορών και να παρέχουν γνώμες και συμβουλές σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.
2. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος δημοσιεύεται στον δικτυακό τόπο του οικείου θεσμικού οργάνου της Ένωσης.
- Οι προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος περιλαμβάνουν περιγραφή των προβλεπόμενων καθηκόντων, τη διάρκεια τους και τους πάγιους όρους αμοιβής.
3. Κάθε ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο μπορεί να υποβάλει υποψηφιότητα ανά πάσα στιγμή κατά την περίοδο ισχύος της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, εξαιρουμένων των τριών τελευταίων μηνών της περιόδου αυτής.
4. Μετά την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος καταρτίζεται κατάλογος εμπειρογνομόνων. Ο κατάλογος αυτός ισχύει το πολύ για πέντε έτη από τη δημοσίευσή του ή για τη διάρκεια πολυετούς προγράμματος που έχει σχέση με τα καθήκοντα αυτά. Η διάρκεια ισχύος του καταλόγου μπορεί να είναι μεγαλύτερη από τη διάρκεια του πολυετούς δημοσιονομικού προγράμματος, όταν εξασφαλίζεται η εναλλαγή των εμπειρογνομόνων.
5. Το ύψος της σύμβασης είναι μικρότερο των ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1. Υπέρβαση του ύψους αυτού επιτρέπεται μόνο κατ' εξαίρεση και σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ώστε να μπορούν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις με άλλους παράγοντες της αγοράς.
6. Οι εν λόγω αμειβόμενοι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες αμείβονται βάσει προκαθορισμένων ποσών και επιλέγονται με βάση την επαγγελματική τους ικανότητα. Η επιλογή γίνεται με βάση κριτήρια επιλογής που τηρούν τις αρχές της μη διάκρισης, της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων.
7. Για τους σκοπούς του τίτλου V κεφάλαιο 2 τμήμα 2, οι εν λόγω εμπειρογνώμονες θεωρούνται ως αποδέκτες.

Άρθρο 243

Μη αμειβόμενοι εμπειρογνώμονες

Τα όργανα της Ένωσης δύνανται να επιστρέφουν τα έξοδα ταξιδιού και διαμονής προσώπων που προσκαλούνται ή αποστέλλονται από αυτά ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να καταβάλλουν κάθε άλλη αποζημίωση στα πρόσωπα αυτά.

Άρθρο 244

Μη χρηματοοικονομικές δωρεές

1. Τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης μπορούν να προβαίνουν σε μη χρηματοοικονομικές δωρεές υπό μορφή υπηρεσιών, προμηθειών ή έργων.
2. Οι μη χρηματοοικονομικές δωρεές χορηγούνται σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης και, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται σε ειδικούς τομεακούς κανόνες. Προωθούν την επίτευξη των στόχων πολιτικής της Ένωσης.
3. Ο αρμόδιος διατάκτης παρέχει πληροφορίες για τις μη χρηματοοικονομικές δωρεές στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων του άρθρου 74 παράγραφος 9.
4. Στην περίπτωση προμηθειών μη αναλώσιμων αγαθών που χρηματοδοτούνται από διοικητικές πιστώσεις και σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες και πρότυπα που αναφέρονται στο άρθρο 80, τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης δεν μπορούν να παρέχουν μη χρηματοοικονομικές δωρεές έως ότου η προμήθεια έχει μερικώς αποσβεστεί.

Άρθρο 245

Συνδρομές μελών και άλλες πληρωμές συνδρομών

Η Ένωση δύναται να καταβάλλει συνεισφορές ως συνδρομές σε οντότητες των οποίων είναι μέλος ή παρατηρητής.

Άρθρο 246

Δαπάνες για τα μέλη και το προσωπικό των θεσμικών οργάνων της Ένωσης

Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δύναται να καταβάλουν δαπάνες για τα μέλη και το προσωπικό των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών σε ενώσεις νυν και πρώην μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των συνεισφορών στα Ευρωπαϊκά Σχολεία.

ΤΙΤΛΟΣ XIII

ΕΤΗΣΙΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ετήσιοι λογαριασμοί

Τμήμα 1

Λογιστικό πλαίσιο

Άρθρο 247

Διάθρωση των λογαριασμών

Οι ετήσιοι λογαριασμοί της Ένωσης καταρτίζονται για κάθε οικονομικό έτος, το οποίο αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου. Οι εν λόγω λογαριασμοί περιλαμβάνουν τα εξής:

- α) τις ενοποιημένες δημοσιονομικές καταστάσεις που παρουσιάζουν, σύμφωνα με τους κανόνες λογιστικής που αναφέρονται στο άρθρο 80, την ενοποίηση των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που περιέχονται στις δημοσιονομικές καταστάσεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, των οργανισμών της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 70, καθώς και άλλων οργανισμών που πληρούν τα κριτήρια της λογιστικής ενοποίησης·
- β) τις συγκεντρωτικές καταστάσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού που παρουσιάζουν τις πληροφορίες των καταστάσεων για την εκτέλεση του προϋπολογισμού των θεσμικών οργάνων της Ένωσης.

Άρθρο 248

Δικαιολογητικά έγγραφα

Κάθε λογιστική εγγραφή βασίζεται σε κατάλληλα δικαιολογητικά έγγραφα σύμφωνα με το άρθρο 75.

Άρθρο 249

Δημοσιονομικές καταστάσεις

1. Οι δημοσιονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε εκατομμύρια ευρώ και σύμφωνα με τους κανόνες λογιστικής που αναφέρονται στο άρθρο 80 και απαρτίζονται από:
 - α) τον ισολογισμό, που παρουσιάζει το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και στοιχείων παθητικού και τη χρηματοοικονομική κατάσταση που επικρατούσε στις 31 Δεκεμβρίου του διαρρέυσαντος οικονομικού έτους·
 - β) την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, η οποία παρουσιάζει το οικονομικό αποτέλεσμα του διαρρέυσαντος οικονομικού έτους·
 - γ) την κατάσταση ταμειακών ροών, που εμφανίζει τις εισπράξεις και τις εκταμιεύσεις του οικονομικού έτους, καθώς και την τελική ταμειακή κατάσταση·
 - δ) την κατάσταση μεταβολών του καθαρού ενεργητικού, που παρουσιάζει επισκόπηση της κίνησης κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στα αποθεματικά και στα σωρευτικά αποτελέσματα.
2. Οι σημειώσεις των δημοσιονομικών καταστάσεων συμπληρώνουν και σχολιάζουν τις πληροφορίες των καταστάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και παρέχουν όλες τις συμπληρωματικές πληροφορίες που απαιτούνται δυνάμει των κανόνων λογιστικής που αναφέρονται στο άρθρο 80 και της διεθνώς αποδεκτής λογιστικής πρακτικής, εφόσον οι πληροφορίες αυτές είναι συναφείς προς τις δραστηριότητες της Ένωσης. Οι σημειώσεις περιέχουν τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) λογιστικές αρχές, κανόνες και μεθόδους·
 - β) επεξηγηματικές σημειώσεις, οι οποίες παρέχουν συμπληρωματικές πληροφορίες που δεν περιλαμβάνονται στον κορμό των δημοσιονομικών καταστάσεων, αλλά είναι αναγκαίες για την πιστή παρουσίαση των λογαριασμών.
3. Μετά το κλείσιμο του οικονομικού έτους και έως την ημερομηνία διαβίβασης των γενικών λογαριασμών, ο υπόλογος προβαίνει στις διορθώσεις οι οποίες, χωρίς να συνεπάγονται εκταμίευση ή εισπραξη για το συγκεκριμένο οικονομικό έτος, είναι αναγκαίες για τη διαμόρφωση πραγματικής και πιστής εικόνας των λογαριασμών αυτών.

Τμήμα 2

Καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού

Άρθρο 250

Καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού

1. Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού παρατίθενται σε εκατομμύρια ευρώ και είναι συγκρίσιμες από έτος σε έτος. Περιλαμβάνουν:
 - α) τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού του οικονομικού έτους ως προς τα έσοδα και τις δαπάνες·
 - β) το αποτέλεσμα του προϋπολογισμού, που υπολογίζεται βάσει του ετήσιου ισοζυγίου του προϋπολογισμού που αναφέρεται στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053·
 - γ) τις επεξηγηματικές σημειώσεις που συμπληρώνουν και σχολιάζουν τις πληροφορίες των καταστάσεων.
2. Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού ακολουθούν την ίδια διάρθρωση με τον προϋπολογισμό.
3. Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν:
 - α) πληροφορίες σχετικά με τα έσοδα, ιδίως με τις μεταβολές στις προβλέψεις εσόδων, στην εισπραξη εσόδων και στις βεβαιωθείσες απαιτήσεις·

- β) πληροφοριακά στοιχεία που εμφανίζουν αλλαγές στο σύνολο των διαθέσιμων πιστώσεων αναλήψεως υποχρεώσεων και των πιστώσεων πληρωμών·
- γ) πληροφοριακά στοιχεία που εμφανίζουν τη χρήση που έχει γίνει όσον αφορά το σύνολο των διαθέσιμων πιστώσεων αναλήψεως υποχρεώσεων και πιστώσεων πληρωμών·
- δ) πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη των υποχρεώσεων που μένουν προς εκπλήρωση, αφού έχουν μεταφερθεί από το προηγούμενο οικονομικό έτος ή έχουν αναληφθεί κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους αναφοράς.
4. Όσον αφορά τα πληροφοριακά στοιχεία για τα έσοδα, επισυνάπτεται στην κατάσταση εκτέλεσης του προϋπολογισμού κατάσταση στην οποία εμφανίζεται, ανά κράτος μέλος, η κατανομή των ποσών που απομένουν προς είσπραξη κατά τη λήξη του οικονομικού έτους και τα οποία αντιστοιχούν σε ιδίους πόρους για τους οποίους έχει εκδοθεί ένταλμα είσπραξης.

Τμήμα 3

Χρονοδιάγραμμα των ετήσιων λογαριασμών

Άρθρο 251

Προσωρινοί λογαριασμοί

- Οι υπόλογοι των λοιπών θεσμικών οργάνων της Ένωσης πλην της Επιτροπής και των οργανισμών στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 247 διαβιβάζουν, έως την 1η Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους, στον υπόλογο της Επιτροπής και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, τους προσωρινούς λογαριασμούς τους.
- Οι υπόλογοι των λοιπών θεσμικών οργάνων της Ένωσης πλην της Επιτροπής και των οργανισμών στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 247 διαβιβάζουν, έως την 1η Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους, τις λογιστικές πληροφορίες που απαιτούνται για την ενοποίηση στον υπόλογο της Επιτροπής, με τον τρόπο και τη μορφή που ορίζει ο τελευταίος.
- Ο υπόλογος της Επιτροπής ενοποιεί τους προσωρινούς λογαριασμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 2 με τους προσωρινούς λογαριασμούς της Επιτροπής και διαβιβάζει, έως την 31η Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους, τους προσωρινούς λογαριασμούς της Επιτροπής και τους ενοποιημένους προσωρινούς λογαριασμούς της Ένωσης ηλεκτρονικά στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Άρθρο 252

Έγκριση των οριστικών ενοποιημένων λογαριασμών

- Το Ελεγκτικό Συνέδριο διατυπώνει, έως την 1η Μαΐου, τις παρατηρήσεις του σε σχέση με τους προσωρινούς λογαριασμούς των λοιπών θεσμικών οργάνων της Ένωσης πλην της Επιτροπής, καθώς και εκάστου των οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 247, και, έως τις 15 Μαΐου, τις παρατηρήσεις του σχετικά με τους προσωρινούς λογαριασμούς της Επιτροπής και τους προσωρινούς ενοποιημένους λογαριασμούς της Ένωσης.
 - Οι υπόλογοι των λοιπών θεσμικών οργάνων της Ένωσης πλην της Επιτροπής και των οργανισμών στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 247 διαβιβάζουν, έως τις 15 Μαΐου, τις λογιστικές πληροφορίες που απαιτούνται στον υπόλογο της Επιτροπής, με τον τρόπο και τη μορφή που ορίζει ο τελευταίος, προκειμένου να καταρτίσει τους οριστικούς ενοποιημένους λογαριασμούς.
- Τα λοιπά θεσμικά όργανα της Ένωσης πλην της Επιτροπής, καθώς και έκαστος των οργανισμών στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 247, διαβιβάζουν, έως την 1η Ιουνίου, τους οριστικούς λογαριασμούς τους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στο Ελεγκτικό Συνέδριο και στον υπόλογο της Επιτροπής.
- Ο υπόλογος κάθε θεσμικού οργάνου της Ένωσης και κάθε οργανισμού που αναφέρεται στο άρθρο 247 διαβιβάζει στο Ελεγκτικό Συνέδριο, με αντίγραφο στον υπόλογο της Επιτροπής, την ίδια ημέρα που διαβιβάζει τους οριστικούς του/της λογαριασμούς, δήλωση πληρότητας σχετικά με τους οριστικούς αυτούς λογαριασμούς.

Οι οριστικοί λογαριασμοί συνοδεύονται από σημείωμα συντασσόμενο από τον υπόλογο, με το οποίο αυτός δηλώνει ότι οι οριστικοί λογαριασμοί έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τον παρόντα τίτλο, καθώς και με τις ισχύουσες λογιστικές αρχές, τους κανόνες και τις μεθόδους που προσδιορίζονται στις σημειώσεις των δημοσιονομικών καταστάσεων.

- Ο υπόλογος της Επιτροπής καταρτίζει τους οριστικούς ενοποιημένους λογαριασμούς βάσει των στοιχείων που διαβιβάζουν κατά την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου τα λοιπά όργανα της Ένωσης, πλην της Επιτροπής, και οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 247.

Οι οριστικοί ενοποιημένοι λογαριασμοί συνοδεύονται από σημείωμα συντασσόμενο από τον υπόλογο της Επιτροπής, με το οποίο αυτός δηλώνει ότι οι λογαριασμοί αυτοί έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τον παρόντα τίτλο καθώς και με τις ισχύουσες λογιστικές αρχές, κανόνες και μεθόδους που προσδιορίζονται στις σημειώσεις των δημοσιονομικών καταστάσεων.

5. Μετά την έγκριση των οριστικών ενοποιημένων λογαριασμών και των δικών της οριστικών λογαριασμών, η Επιτροπή τους διαβιβάζει, έως την 30ή Ιουνίου, ηλεκτρονικά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Έως την ίδια ημερομηνία, ο υπόλογος της Επιτροπής διαβιβάζει στο Ελεγκτικό Συνέδριο δήλωση πληρότητας σχετικά με τους οριστικούς ενοποιημένους λογαριασμούς.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο διατυπώνει τη γνώμη του σχετικά με την αξιοπιστία των ετήσιων λογαριασμών της Ένωσης και των λογαριασμών καθενός από τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 247 έως την 31η Ιουλίου.

6. Οι οριστικοί ενοποιημένοι λογαριασμοί δημοσιεύονται έως τις 15 Νοεμβρίου στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, συνοδευόμενοι από τη δήλωση αξιοπιστίας την οποία παρέχει το Ελεγκτικό Συνέδριο σύμφωνα με το άρθρο 287 ΣΛΕΕ και το άρθρο 106α της Συνθήκης Ευρατόμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ενοποιημένες δημοσιονομικές εκθέσεις και εκθέσεις λογοδοσίας

Άρθρο 253

Ενοποιημένες δημοσιονομικές εκθέσεις και εκθέσεις λογοδοσίας

1. Έως την 31η Ιουλίου του επόμενου οικονομικού έτους, η Επιτροπή κοινοποιεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ενοποιημένο σύνολο δημοσιονομικών εκθέσεων και εκθέσεων λογοδοσίας που περιλαμβάνει:

- α) τους οριστικούς ενοποιημένους λογαριασμούς που αναφέρονται στο άρθρο 252·
- β) την ετήσια έκθεση διαχείρισης και επιδόσεων που περιλαμβάνει σαφή και περιεκτική σύνοψη όσων έχουν επιτευχθεί στο πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου και της δημοσιονομικής διαχείρισης που αναφέρονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων κάθε κύριου διατάκτη και περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με βασικές ρυθμίσεις διακυβέρνησης στην Επιτροπή, καθώς και:
 - i) εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος στις δαπάνες της Ένωσης, βάσει συνεκτικής μεθοδολογίας και εκτίμηση των μελλοντικών διορθώσεων·
 - ii) πληροφορίες σχετικά με τις προληπτικές και διορθωτικές ενέργειες που καλύπτουν τον προϋπολογισμό, όπου εμφανίζονται οι δημοσιονομικές επιπτώσεις των ενεργειών που έχουν αναληφθεί για την προστασία του προϋπολογισμού από δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά παράβαση του νόμου·
 - iii) πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της στρατηγικής της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης·
- γ) μακροπρόθεσμες προβλέψεις μελλοντικών εισροών και εκροών για τα επόμενα πέντε έτη, βασιζόμενες στα ισχύοντα πολυετή δημοσιονομικά πλαίσια και στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053·
- δ) την ετήσια έκθεση σχετικά με τους εσωτερικούς ελέγχους που αναφέρονται στο άρθρο 118 παράγραφος 8·
- ε) την αξιολόγηση των οικονομικών της Ένωσης βασιζόμενη στα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί, κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 318 ΣΛΕΕ, αξιολογώντας ιδίως την πρόοδο που σημειώνεται για την επίτευξη των στόχων πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες επίδοσης του άρθρου 33 του παρόντος κανονισμού·
- στ) την έκθεση σχετικά με την παρακολούθηση της απαλλαγής που αναφέρεται στο άρθρο 268 παράγραφος 2.

2. Στο ενοποιημένο σύνολο δημοσιονομικών εκθέσεων και εκθέσεων λογοδοσίας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 παρουσιάζεται ξεχωριστά και προσδιορίζεται σαφώς κάθε έκθεση. Κάθε επιμέρους έκθεση τίθεται στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου έως τις 30 Ιουνίου, εξαιρουμένων των οριστικών ενοποιημένων λογαριασμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Εκθέσεις για τον προϋπολογισμό και άλλες δημοσιονομικές εκθέσεις**Άρθρο 254****Μηνιαίες εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού**

Ο υπόλογος της Επιτροπής, επιπλέον των ετήσιων καταστάσεων και εκθέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 249 και 250, διαβιβάζει μία φορά μηνιαίως προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, συγκεντρωτικά τουλάχιστον κατά κεφάλαιο, αλλά και ξεχωριστά κατά κεφάλαιο, άρθρο και θέση, αριθμητικά δεδομένα σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού τόσο ως προς τα έσοδα όσο και ως προς τις δαπάνες, τα οποία αφορούν το σύνολο των διαθέσιμων πιστώσεων. Τα δεδομένα αυτά περιλαμβάνουν επίσης στοιχεία σχετικά με τη χρήση των πιστώσεων που μεταφέρθηκαν.

Τα αριθμητικά δεδομένα διατίθενται στο κοινό εντός 10 εργάσιμων ημερών από τη λήξη κάθε μήνα μέσω του δικτυακού τόπου της Επιτροπής.

Άρθρο 255**Ετήσια έκθεση για τη διαχείριση του προϋπολογισμού και τη δημοσιονομική διαχείριση**

1. Κάθε όργανο της Ένωσης και κάθε οργανισμός που αναφέρεται στο άρθρο 247 καταρτίζει έκθεση σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού και τη δημοσιονομική διαχείριση του οικονομικού έτους.

Η έκθεση αυτή τίθεται στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου έως την 31η Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους.

2. Η έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνει συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με τις μεταφορές πιστώσεων μεταξύ των διαφόρων θέσεων του προϋπολογισμού.

Άρθρο 256**Ετήσια έκθεση σχετικά με τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που απορρέουν από τις δημοσιονομικές εγγυήσεις και τη χρηματοδοτική συνδρομή και σχετικά με τη βιωσιμότητα των εν λόγω ενδεχόμενων υποχρεώσεων**

Η Επιτροπή υποβάλλει ετήσια έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που απορρέουν από τις δημοσιονομικές εγγυήσεις και τη χρηματοδοτική συνδρομή και, σύμφωνα με το άρθρο 213 παράγραφος 3, σχετικά με την αξιολόγηση της βιωσιμότητας αυτών των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που βαρύνουν τον προϋπολογισμό. Οι πληροφορίες αυτές τίθενται ταυτόχρονα στη διάθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 257**Έκθεση κατάστασης σχετικά με λογιστικά ζητήματα**

Έως τις 15 Σεπτεμβρίου κάθε οικονομικού έτους, ο υπόλογος της Επιτροπής διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση με πληροφορίες για τους τρέχοντες κινδύνους και τις γενικές τάσεις που παρατηρήθηκαν, τα νέα λογιστικά ζητήματα που προέκυψαν και την πρόοδο σε λογιστικά θέματα, συμπεριλαμβανομένων όσων εντόπισε το Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς και τις ανακτήσεις.

Άρθρο 258**Εκθέσεις σχετικά με τα καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης για τις εξωτερικές ενέργειες**

Σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 6, η Επιτροπή υποβάλλει ετησίως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες που στηρίζονται από τα καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 238, σχετικά με την εφαρμογή και τις επιδόσεις τους, καθώς και σχετικά με τους λογαριασμούς τους.

Το διοικητικό συμβούλιο του οικείου καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης εγκρίνει την ετήσια έκθεσή του, την οποία καταρτίζει ο διατάκτης. Εγκρίνει επίσης τους οριστικούς λογαριασμούς που καταρτίζονται από τον υπόλογο. Οι οριστικοί λογαριασμοί παρουσιάζονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο από το διοικητικό συμβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας απαλλαγής της Επιτροπής.

Άρθρο 259

Δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τους αποδέκτες

Η Επιτροπή δημοσιεύει πληροφορίες σχετικά με τους αποδέκτες σύμφωνα με το άρθρο 38.

ΤΙΤΛΟΣ XIV

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εξωτερικός έλεγχος

Άρθρο 260

Εξωτερικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενημερώνουν το Ελεγκτικό Συνέδριο, το ταχύτερο δυνατόν, σχετικά με όλες τις αποφάσεις που λαμβάνουν και όλους τους κανόνες που εγκρίνουν κατ' εφαρμογή των άρθρων 12, 16, 21, 29, 30, 32 και 43.

Άρθρο 261

Κανόνες και διαδικασία του ελέγχου

1. Η εξέταση της νομιμότητας και της κανονικότητας των εσόδων και των δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο πραγματοποιείται σε σχέση με τις διατάξεις των Συνθηκών, του προϋπολογισμού, του παρόντος κανονισμού, των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, καθώς και κάθε σχετικής πράξης που εκδίδεται κατ' εφαρμογή των Συνθηκών. Η εν λόγω εξέταση δύναται να λαμβάνει υπόψη τον πολυετή χαρακτήρα των προγραμμάτων και των συναφών συστημάτων εποπτείας και ελέγχου.

2. Κατά την εκπλήρωση της αποστολής του, το Ελεγκτικό Συνέδριο δικαιούται να λαμβάνει γνώση, υπό τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 263, όλων των εγγράφων και πληροφοριών που αφορούν τη δημοσιονομική διαχείριση των υπηρεσιών ή οργανισμών ως προς τις πράξεις που χρηματοδοτούνται ή συγχρηματοδοτούνται από την Ένωση. Το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει την εξουσία να εξετάζει κάθε υπάλληλο ο οποίος υπέχει ευθύνη σε πράξη δαπανών ή εσόδων και να χρησιμοποιεί όλες τις δυνατότητες ελέγχου που ενδείκνυνται για τις εν λόγω υπηρεσίες ή οργανισμούς. Ο έλεγχος στα κράτη μέλη διενεργείται σε συνεργασία με τα εθνικά όργανα ελέγχου ή, εάν αυτά δεν διαθέτουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, με τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες. Το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα εθνικά όργανα ελέγχου των κρατών μελών συνεργάζονται με πνεύμα εμπιστοσύνης, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία τους.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο, για να συλλέξει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την εκπλήρωση της αποστολής που του ανατίθεται από τις Συνθήκες ή τις πράξεις που εκδίδονται κατ' εφαρμογή τους, μπορεί να παρίσταται, κατ' αίτησή του, στις πράξεις ελέγχου που διενεργούνται στο πλαίσιο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού από μέρους ή για λογαριασμό οιασδήποτε οργάνου της Ένωσης.

Κατ' αίτηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κάθε όργανο της Ένωσης εξουσιοδοτεί τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που κατέχουν περιουσιακά στοιχεία της Ένωσης να επιτρέπουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο να διαπιστώνει την αντιστοιχία των εξωτερικών δεδομένων με τη λογιστική κατάσταση.

3. Για την εκπλήρωση της αποστολής του, το Ελεγκτικό Συνέδριο κοινοποιεί στα όργανα της Ένωσης και στις αρχές στις οποίες εφαρμόζεται ο παρών κανονισμός τα ονόματα των υπαλλήλων του που είναι εξουσιοδοτημένοι να διενεργούν ελέγχους στα εν λόγω όργανα και αρχές.

Άρθρο 262

Επαληθεύσεις όσον αφορά τις αξίες και τα μετρητά

Το Ελεγκτικό Συνέδριο μεριμνά ώστε όλες οι αξίες και τα μετρητά σε κατάσταση ή στο ταμείο να επαληθεύονται βάσει πιστοποιητικών υπογραφόμενων από τους θεματοφύλακες ή βάσει επίσημων καταστάσεων ταμείου ή χαρτοφυλακίου. Το ίδιο το Ελεγκτικό Συνέδριο μπορεί να προβαίνει σε τέτοιες επαληθεύσεις.

Άρθρο 263

Δικαίωμα πρόσβασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου

1. Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, οι οργανισμοί που διαχειρίζονται έσοδα ή δαπάνες εξ ονόματος της Ένωσης, καθώς και οι αποδέκτες παρέχουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο κάθε διευκόλυνση και κάθε πληροφορία την οποία αυτό θεωρεί αναγκαία για την εκτέλεση της αποστολής του. Θέτουν στη διάθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατ' αίτησή του, όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν τη σύνταξη και την εκτέλεση συμβάσεων χρηματοδοτούμενων από τον προϋπολογισμό και όλους τους λογαριασμούς ταμείου και υλικών, όλα τα λογιστικά ή δικαιολογητικά έγγραφα καθώς και τα συναφή διοικητικά έγγραφα, όλα τα έγγραφα σχετικά με τα έσοδα και τις δαπάνες, όλα τα βιβλία απογραφών, όλα τα οργανογράμματα των υπηρεσιών τα οποία το Ελεγκτικό Συνέδριο θεωρεί αναγκαία για την επαλήθευση των ετήσιων λογαριασμών και των καταστάσεων εκτέλεσης του προϋπολογισμού βάσει εγγράφων ή επιτόπιου ελέγχου και, για τους ίδιους σκοπούς, όλα τα έγγραφα και δεδομένα τα οποία καταρτίζονται ή φυλάσσονται ηλεκτρονικά. Στο δικαίωμα πρόσβασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου περιλαμβάνεται και η πρόσβαση στο σύστημα ΤΠ που χρησιμοποιείται για τη διαχείριση εσόδων ή δαπανών που υπόκεινται στον έλεγχο του, όπου η εν λόγω πρόσβαση είναι απαραίτητη για τον έλεγχο.

Τα όργανα εσωτερικού ελέγχου και οι λοιπές υπηρεσίες των σχετικών εθνικών διοικήσεων παρέχουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο όλες τις διευκολύνσεις τις οποίες αυτό θεωρεί αναγκαίες για την εκπλήρωση της αποστολής του.

2. Οι υπάλληλοι οι υποκείμενοι στις επαληθεύσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου υποχρεούνται:

α) να δείχνουν τις ταμειακές εγγραφές τους, να επιδεικνύουν τα μετρητά, τις αξίες και τα υλικά πάσης φύσεως και επίσης τα δικαιολογητικά της διαχείρισής τους όσον αφορά τα κονδύλια που τους έχουν ανατεθεί, καθώς και κάθε βιβλίο ή μητρώο και όλα τα συναφή έγγραφα·

β) να επιδεικνύουν την αλληλογραφία ή κάθε άλλο έγγραφο που απαιτείται για την πλήρη εκτέλεση του ελέγχου που αναφέρεται στο άρθρο 261.

Η γνωστοποίηση των πληροφοριών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β) δεν μπορεί να ζητηθεί παρά μόνον από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει την εξουσία να ελέγχει τα έγγραφα τα σχετικά με τα έσοδα και τις δαπάνες της Ένωσης τα οποία φυλάσσονται από τις υπηρεσίες των οργάνων της Ένωσης και ιδίως τις υπηρεσίες που είναι υπεύθυνες για τις αποφάσεις που αφορούν τα εν λόγω έσοδα και δαπάνες, από τους οργανισμούς που διαχειρίζονται έσοδα ή δαπάνες εξ ονόματος της Ένωσης και από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που λαμβάνουν πληρωμές προερχόμενες από τον προϋπολογισμό.

4. Η επαλήθευση της νομιμότητας και της κανονικότητας των εσόδων και των δαπανών και ο έλεγχος της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης επεκτείνονται και στη χρήση, από οργανισμούς που είναι ξένοι προς τα όργανα της Ένωσης, πόρων της Ένωσης εισπραχθέντων υπό μορφή συνεισφορών.

5. Κάθε χρηματοδότηση από την Ένωση σε αποδέκτες ξένους προς τα όργανα της Ένωσης τελεί υπό τον όρο της έγγραφης αποδοχής, από τους αποδέκτες ή, σε περίπτωση μη αποδοχής εκ μέρους τους, από τους αντισυμβαλλομένους και τους υπεργολάβους, του λογιστικού ελέγχου που διενεργεί το Ελεγκτικό Συνέδριο σχετικά με τη χρήση της χρηματοδότησης που χορηγήθηκε.

6. Η Επιτροπή παρέχει στο Ελεγκτικό Συνέδριο, κατ' αίτησή του, όλες τις πληροφορίες για τις δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις.

7. Η χρησιμοποίηση ολοκληρωμένων συστημάτων πληροφορικής δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της πρόσβασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου στα δικαιολογητικά έγγραφα. Όποτε είναι τεχνικά δυνατό, θα παρέχεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο ηλεκτρονική πρόσβαση σε δεδομένα και έγγραφα που είναι αναγκαία για τον έλεγχο, στις δικές του εγκαταστάσεις και σε συμμόρφωση με συναφείς κανόνες ασφαλείας.

Άρθρο 264

Ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διαβιβάζει στην Επιτροπή και στα λοιπά ενδιαφερόμενα θεσμικά όργανα της Ένωσης, έως τις 30 Ιουνίου, τις παρατηρήσεις που θεωρεί σκόπιμο να συμπεριληφθούν στην ετήσια έκθεσή του. Οι παρατηρήσεις αυτές παραμένουν εμπιστευτικές και υπόκεινται στη διαδικασία εκατέρωθεν ακρόασης. Όλα τα θεσμικά όργανα της Ένωσης απευθύνουν τις απαντήσεις τους στο Ελεγκτικό Συνέδριο έως τις 15 Οκτωβρίου. Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης πλην της Επιτροπής απευθύνουν ταυτόχρονα σε αυτήν τις απαντήσεις τους.

2. Η ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου περιλαμβάνει εκτίμηση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

3. Η ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου περιλαμβάνει χωριστό τμήμα για κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης και για το κοινό ταμείο προβλέψεων. Το Ελεγκτικό Συνέδριο μπορεί να προσθέσει κάθε συνοπτική παρουσίαση ή παρατήρηση γενικού χαρακτήρα που κρίνει ενδεδειγμένη.

4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διαβιβάζει στις αρμόδιες για την απαλλαγή αρχές και στα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης, έως τις 15 Νοεμβρίου, την ετήσια έκθεσή του, συνοδευόμενη από τις απαντήσεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, και εξασφαλίζει τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 265

Ειδικές εκθέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διαβιβάζει στο οικείο όργανο της Ένωσης ή στον οικείο οργανισμό κάθε παρατήρηση που, κατά τη γνώμη του, πρέπει να παρουσιάζεται σε ειδική έκθεση. Οι παρατηρήσεις αυτές παραμένουν εμπιστευτικές και υπόκεινται στη διαδικασία εκατέρωθεν ακρόασης.

Το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης ή ο οικείος οργανισμός διαθέτει, κατά κανόνα, προθεσμία έξι εβδομάδων από τη διαβίβαση των παρατηρήσεων για να κοινοποιήσει στο Ελεγκτικό Συνέδριο τις ενδεχόμενες απαντήσεις του σχετικά με τις εν λόγω παρατηρήσεις. Η προθεσμία αυτή αναστέλλεται, σε δέοντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ιδίως όταν, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκατέρωθεν ακρόασης, είναι απαραίτητη η ενημέρωση του οικείου θεσμικού οργάνου ή οργανισμού της Ένωσης από τα κράτη μέλη προκειμένου να δώσει οριστική απάντηση.

Οι απαντήσεις του οικείου θεσμικού οργάνου της Ένωσης ή του οικείου οργανισμού αναφέρονται άμεσα και αποκλειστικά στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Μετά από σχετικό αίτημα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή του ενδιαφερόμενου θεσμικού οργάνου της Ένωσης ή οργανισμού, οι απαντήσεις μπορούν να εξεταστούν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μετά τη δημοσίευση της έκθεσης.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο εξασφαλίζει ότι οι ειδικές εκθέσεις καταρτίζονται και εγκρίνονται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, το οποίο δεν υπερβαίνει, κατά κανόνα, τους 13 μήνες.

Οι ειδικές εκθέσεις, συνοδευόμενες από τις απαντήσεις των οικείων θεσμικών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης, διαβιβάζονται αμελλητί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, καθένα από τα οποία αποφασίζει, ενδεχομένως σε συνεργασία με την Επιτροπή, σχετικά με τη συνέχεια που θα τους δοθεί.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε οι απαντήσεις κάθε οικείου οργάνου ή οργανισμού της Ένωσης στις παρατηρήσεις του καθώς και το χρονοδιάγραμμα για την κατάρτιση της ειδικής έκθεσης να δημοσιεύονται μαζί με την ειδική έκθεση.

2. Οι γνωμοδοτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 287 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο ΣΛΕΕ, οι οποίες δεν αφορούν προτάσεις ή σχέδια στο πλαίσιο της νομοθετικής διαβούλευσης, μπορούν να δημοσιεύονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφασίζει τη δημοσίευση αυτή έπειτα από διαβούλευση με το όργανο της Ένωσης το οποίο ζήτησε τη γνωμοδότηση ή το οποίο αυτή αφορά. Οι δημοσιευόμενες γνωμοδοτήσεις συνοδεύονται από τα ενδεχόμενα σχόλια των οικείων οργάνων της Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Απαλλαγή

Άρθρο 266

Χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας απαλλαγής

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατά σύσταση του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, χορηγεί πριν από τις 15 Μαΐου του έτους $n+2$, απαλλαγή στην Επιτροπή για την εκτέλεση του προϋπολογισμού του έτους n .

2. Αν δεν είναι δυνατόν να τηρηθεί η προθεσμία που προβλέπεται στην παράγραφο 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο ενημερώνει την Επιτροπή για τους λόγους.

3. Στην περίπτωση που το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναβάλει την απόφαση για τη χορήγηση της απαλλαγής, η Επιτροπή καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να λάβει, το συντομότερο δυνατόν, τα μέτρα που είναι δυνατόν να επιτρέψουν ή να διευκολύνουν την άρση των εμποδίων για την έκδοση της απόφασης αυτής.

Άρθρο 267

Η διαδικασία απαλλαγής

1. Η απόφαση απαλλαγής αφορά τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και δαπανών της Ένωσης, το προκύπτον υπόλοιπο και το ενεργητικό και παθητικό της Ένωσης που εμφανίζονται στον ισολογισμό.
2. Προκειμένου να χορηγήσει την απαλλαγή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξετάζει, μετά το Συμβούλιο, τους λογαριασμούς, τις δημοσιονομικές καταστάσεις και την έκθεση αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 318 ΣΛΕΕ. Εξετάζει επίσης την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μαζί με τις απαντήσεις των ελεγχόμενων θεσμικών οργάνων της Ένωσης, καθώς και τις σχετικές ειδικές εκθέσεις του για το οικείο οικονομικό έτος και τη δήλωση αξιοπιστίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου που βεβαιώνει την ακρίβεια των λογαριασμών και τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων.
3. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατ' αίτησή του, κάθε αναγκαία πληροφορία για την αίσια περάτωση της διαδικασίας απαλλαγής για το οικείο οικονομικό έτος, σύμφωνα με το άρθρο 319 ΣΛΕΕ.

Άρθρο 268

Μέτρα παρακολούθησης

1. Σύμφωνα με το άρθρο 319 ΣΛΕΕ και το άρθρο 106α της Συνθήκης Ευρατόμ, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και οι οργανισμοί της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 του παρόντος κανονισμού καταβάλλουν κάθε προσπάθεια ώστε να δώσουν συνέχεια στις παρατηρήσεις που συνοδεύουν την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου περί απαλλαγής καθώς και στα σχόλια που συνοδεύουν τη σύσταση περί απαλλαγής που εγκρίνεται από το Συμβούλιο.
2. Κατ' αίτηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και οι οργανισμοί της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 συντάσσουν έκθεση σχετικά με τα μέτρα που έλαβαν ως συνέχεια αυτών των παρατηρήσεων και σχολίων, και ιδίως σχετικά με τις οδηγίες που έδωσαν στις υπηρεσίες τους οι οποίες είναι αρμόδιες για την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Επιτροπή και την ενημερώνουν για τα μέτρα που έλαβαν για να δώσουν συνέχεια σε αυτές τις παρατηρήσεις, ούτως ώστε να τα λάβει υπόψη της η Επιτροπή στη δική της έκθεση. Οι εκθέσεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και των οργανισμών της Ένωσης που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 διαβιβάζονται επίσης στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Άρθρο 269

Ειδικές διατάξεις όσον αφορά την ΕΥΕΔ

Η ΕΥΕΔ υπόκειται στις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 319 ΣΛΕΕ και στα άρθρα 266, 267 και 268 του παρόντος κανονισμού. Η ΕΥΕΔ συνεργάζεται πλήρως με τα θεσμικά όργανα της Ένωσης που συμμετέχουν στη διαδικασία απαλλαγής και παρέχει, οσάκις συντρέχει λόγος, τις τυχόν πρόσθετες απαραίτητες πληροφορίες, μεταξύ άλλων και μέσω της παρουσίας της σε συνεδριάσεις των σχετικών οργανισμών.

ΤΙΤΛΟΣ XV

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Άρθρο 270

Γενικές διατάξεις

1. Οι διοικητικές πιστώσεις συνιστούν μη διαχωριζόμενες πιστώσεις.
2. Ο παρών τίτλος εφαρμόζεται στις διοικητικές πιστώσεις που ορίζονται στο άρθρο 47 παράγραφος 4 και σε αυτές των λοιπών θεσμικών οργάνων της Ένωσης πλην της Επιτροπής.

Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις που αντιστοιχούν σε διοικητικές πιστώσεις κατηγορίας κοινής σε διάφορους τίτλους, και οι οποίες υπόκεινται σε συνολική διαχείριση, είναι δυνατόν να εγγράφονται συνολικά στη λογιστική του προϋπολογισμού βάσει της συνοπτικής ταξινόμησης ανά κατηγορία που αναφέρεται στο άρθρο 47 παράγραφος 4.

Οι αντίστοιχες δαπάνες εγγράφονται στις γραμμές κάθε τίτλου του προϋπολογισμού σύμφωνα με την κατανομή που ισχύει και για τις πιστώσεις.

3. Οι διοικητικές δαπάνες που προκύπτουν από συμβάσεις οι οποίες καλύπτουν περιόδους υπερβαίνουσες το οικονομικό έτος, είτε σύμφωνα με τα τοπικά ήθη είτε για την προμήθεια εξοπλισμού, καταλογίζονται στον προϋπολογισμό του οικονομικού έτους κατά τη διάρκεια του οποίου πραγματοποιούνται.

4. Είναι δυνατόν να καταβάλλονται, υπό τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης και στις ειδικές διατάξεις που αφορούν τα μέλη των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, προκαταβολές προς το προσωπικό, καθώς και προκαταβολές προς τα μέλη των θεσμικών οργάνων της Ένωσης.

Άρθρο 271

Προκαταβολές

Οι δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 2, οι οποίες, δυνάμει νομοθετικών ή συμβατικών διατάξεων, πρέπει να πραγματοποιούνται εκ των προτέρων, μπορούν να πληρώνονται από την 1η Δεκεμβρίου εις βάρος των πιστώσεων που προβλέπονται για το επόμενο οικονομικό έτος. Στην εν λόγω περίπτωση δεν ισχύει το όριο που ορίζεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 στοιχείο α).

Άρθρο 272

Ειδικές διατάξεις όσον αφορά τα σχέδια περί ακινήτων

1. Κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, έως την 1η Ιουνίου κάθε έτους, έγγραφο εργασίας σχετικά με την πολιτική του περί ακινήτων, στο οποίο περιλαμβάνονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- α) για κάθε ακίνητο, οι δαπάνες και η κτιριακή επιφάνεια που καλύπτουν οι πιστώσεις των αντίστοιχων γραμμών του προϋπολογισμού. Οι δαπάνες περιλαμβάνουν το κόστος εξοπλισμού των κτιρίων, αλλά όχι τα συμπληρωματικά έξοδα·
- β) η αναμενόμενη εξέλιξη του συνολικού προγραμματισμού για την κτιριακή επιφάνεια, λαμβανομένων υπόψη των τάσεων όσον αφορά την τηλεργασία, και τη θέση των κτιρίων για τα προσεχή έτη, με περιγραφή των σχεδίων σχετικά με ακίνητα στο στάδιο του προγραμματισμού τα οποία έχουν ήδη προσδιοριστεί και αξιολόγηση της εξέλιξης της αγοράς ακινήτων γύρω από τη θέση του έργου, που δημιουργεί πρόσθετο κόστος·
- γ) οι τελικοί όροι και το οριστικό κόστος, καθώς και συναφείς πληροφορίες για την εκτέλεση νέων σχεδίων σχετικά με ακίνητα, τα οποία είχαν υποβληθεί προηγουμένως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο με βάση τη διαδικασία που ορίζεται στις παραγράφους 2 και 3 και δεν περιλαμβάνονται στα έγγραφα εργασίας του διαρρευσαντος έτους.

Η Επιτροπή παρέχει τις πληροφορίες αυτές με τα έγγραφα εργασίας που επισυνάπτονται στο σχέδιο προϋπολογισμού, όπως ορίζεται στο άρθρο 41 παράγραφος 3.

2. Για κάθε σχέδιο περί ακινήτων που είναι πιθανό να έχει σημαντικές δημοσιονομικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό, το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την απαιτούμενη κτιριακή επιφάνεια και τους λόγους που την καθιστούν αναγκαία, καθώς και για τον προσωρινό προγραμματισμό όσο το δυνατόν νωρίτερα και σε κάθε περίπτωση πριν από κάθε διερεύνηση της τοπικής αγοράς, στην περίπτωση συμβάσεων ακινήτων, ή πριν από την ανακοίνωση πρόσκλησης υποβολής προσφορών, στην περίπτωση οικοδομικών εργασιών.

3. Για κάθε σχέδιο περί ακινήτων που είναι πιθανό να έχει σημαντικές δημοσιονομικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό, το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης υποβάλλει το σχέδιο, και ιδίως λεπτομερή εκτίμηση των δαπανών, προσδιορίζοντας ιδίως τις δαπάνες οι οποίες αφορούν τυχόν εργασίες που απαιτούνται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, και τρόπους χρηματοδότησης συμπεριλαμβανομένης της ενδεχόμενης χρήσης των εσωτερικών εσόδων με ειδικό προορισμό που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 3 στοιχείο ε), καθώς και κατάσταση των σχεδίων συμβάσεων που προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν, και ζητεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο την έγκρισή τους πριν από τη σύναψη των συμβάσεων. Εφόσον αυτό ζητηθεί από το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης, τα έγγραφα που υποβάλλονται αναφορικά με σχέδια περί ακινήτων αντιμετωπίζονται ως εμπιστευτικά.

Εκτός περιπτώσεων ανωτέρας βίας σύμφωνα με την παράγραφο 4, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν για το σχέδιο περί ακινήτων εντός τεσσάρων εβδομάδων από την ημερομηνία της παραλαβής του και από τα δύο θεσμικά όργανα.

Το σχέδιο περί ακινήτων θεωρείται ότι έχει εγκριθεί όταν λήξει αυτή η προθεσμία των τεσσάρων εβδομάδων, εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο λάβουν απόφαση αντίθετη προς την πρόταση εντός της εν λόγω προθεσμίας.

Εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και/ή το Συμβούλιο διατυπώσουν αμφιβολίες εντός της προθεσμίας των τεσσάρων εβδομάδων, η προθεσμία αυτή παρατείνεται μία φορά κατά δύο εβδομάδες.

Εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο λάβουν απόφαση αντίθετη προς το σχέδιο περί ακινήτων, το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης αποσύρει την πρότασή του και μπορεί να υποβάλει νέα πρόταση.

4. Σε περίπτωση ανωτέρας βίας, δεόντως αιτιολογημένης, οι πληροφορίες της παραγράφου 2 μπορούν να υποβληθούν μαζί με το σχέδιο περί ακινήτων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν για το σχέδιο περί ακινήτων εντός δύο εβδομάδων από την ημερομηνία της παραλαβής του και από τα δύο θεσμικά όργανα. Το σχέδιο περί ακινήτων θεωρείται ότι έχει εγκριθεί όταν λήξει αυτή η προθεσμία των δύο εβδομάδων, εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και/ή το Συμβούλιο λάβουν απόφαση αντίθετη προς την πρόταση εντός της εν λόγω προθεσμίας.

5. Σχέδια περί ακινήτων που είναι πιθανό να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό είναι:

- α) κάθε αγορά οικοπέδου·
- β) η αγορά, πώληση, δομική ανακαίνιση ή ανέγερση κτιρίων, ή κάθε σχέδιο που συνδυάζει τα στοιχεία αυτά εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου, εφόσον υπερβαίνει τα 3 000 000 EUR·
- γ) η αγορά, η δομική ανακαίνιση, η ανέγερση κτιρίων, ή κάθε σχέδιο που συνδυάζει τα εν λόγω στοιχεία προς εκτέλεση εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου, εφόσον υπερβαίνει το ποσό των 2 000 000 EUR, σε περίπτωση που η τιμή αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 110 % της τοπικής τιμής συγκρίσιμων ακινήτων, κατά την εκτίμηση ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα·
- δ) η πώληση οικοπέδων ή ακινήτων σε περίπτωση που η τιμή αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 90 % της τοπικής τιμής συγκρίσιμων ακινήτων, κατά την εκτίμηση ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα·
- ε) κάθε νέα σύμβαση σχετική με ακίνητο (συμπεριλαμβανομένης της σύστασης επικαρπίας, της μακροπρόθεσμης μίσθωσης, καθώς και της ανανέωσης υπάρχουσας σύμβασης με λιγότερο ευνοϊκούς όρους) που δεν καλύπτεται από το στοιχείο β) και αντιπροσωπεύει ετήσια επιβάρυνση ύψους τουλάχιστον 750 000 EUR·
- στ) η παράταση ή ανανέωση υπάρχουσας σύμβασης σχετικής με ακίνητο (συμπεριλαμβανομένης της σύστασης επικαρπίας και της μακροπρόθεσμης μίσθωσης) με τους ίδιους ή ευνοϊκότερους όρους, εάν αντιπροσωπεύει ετήσια επιβάρυνση ύψους τουλάχιστον 3 000 000 EUR.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει και για διοργανικά σχέδια περί ακινήτων καθώς και για τις αντιπροσωπείες της Ένωσης.

Τα όρια που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχεία β) έως στ) περιλαμβάνουν το κόστος εξοπλισμού του κτιρίου. Για τα μισθώματα και τις συμβάσεις επικαρπίας, τα ανωτέρω κατώτατα όρια λαμβάνουν υπόψη το κόστος εξοπλισμού του κτιρίου, αλλά όχι τις άλλες επιβαρύνσεις.

6. Με την επιφύλαξη του άρθρου 17 και σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, τα σχέδια απόκτησης ή δομικής ανακαίνισης κτιρίων μπορούν να χρηματοδοτούνται με δάνειο υπό τον όρο προηγούμενης έγκρισης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Τα δάνεια συνάπτονται και εξοφλούνται λαμβανομένων δεόντως υπόψη της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της εξυπηρέτησης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Όταν το θεσμικό όργανο της Ένωσης προτείνει να χρηματοδοτήσει την απόκτηση ή τη δομική ανακαίνιση με δάνειο, το σχέδιο χρηματοδότησης, που χρειάζεται να υποβληθεί από το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης μαζί με την αίτηση προηγούμενης έγκρισης, προσδιορίζει ειδικότερα το μέγιστο ύψος της χρηματοδότησης, την περίοδο χρηματοδότησης, τον τύπο της χρηματοδότησης, τους όρους της χρηματοδότησης και την επιτυγχάνομενη εξοικονόμηση σε σύγκριση με άλλους τύπους συμβατικών διευθετήσεων. Τα έγγραφα που υποβάλλονται σχετικά με τα έργα δομικής ανακαίνισης περιλαμβάνουν στοιχεία από τα οποία προκύπτει η εκτιμώμενη εξοικονόμηση που σχετίζεται με την κατανάλωση ενέργειας, το λειτουργικό κόστος ή τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξετάζουν την αίτηση προηγούμενης έγκρισης εντός προθεσμίας τεσσάρων εβδομάδων, η οποία μπορεί να παραταθεί μία φορά κατά δύο εβδομάδες, από την παραλαβή της και από τα δύο θεσμικά όργανα. Η απόκτηση ή η δομική ανακαίνιση που χρηματοδοτείται μέσω δανείου θεωρείται ότι έχει απορριφθεί εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δεν την έχουν εγκρίνει ρητά εντός της προθεσμίας αυτής.

Άρθρο 273

Διαδικασία έγκαιρης ενημέρωσης και διαδικασία προηγούμενης έγκρισης

1. Η διαδικασία έγκαιρης ενημέρωσης του άρθρου 272 παράγραφος 2 και η διαδικασία προηγούμενης έγκρισης του άρθρου 272 παράγραφοι 3 και 4 δεν εφαρμόζονται στην απόκτηση γης με μηδενικό ή συμβολικό αντίτιμο.

2. Η διαδικασία έγκαιρης ενημέρωσης του άρθρου 272 παράγραφος 2 και η διαδικασία προηγούμενης έγκρισης του άρθρου 272 παράγραφοι 3 και 4 εφαρμόζονται επίσης στα προοριζόμενα για κατοικία κτίρια, αν η αγορά, η δομική ανακαίνιση, η ανέγερση κτιρίων, ή κάθε σχέδιο που συνδυάζει τα εν λόγω στοιχεία στο ίδιο χρονικό πλαίσιο υπερβαίνει το ποσό των 2 000 000 EUR και η τιμή υπερβαίνει το 110 % του τοπικού δείκτη τιμών ή ενοικίων συγκρίσιμων ακινήτων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μπορούν να ζητήσουν από το αρμόδιο θεσμικό όργανο της Ένωσης κάθε πληροφορία σχετικά με τα προοριζόμενα για κατοικία κτίρια.

3. Σε εξαιρετικές ή επείγουσες πολιτικές περιστάσεις, η έγκαιρη ενημέρωση που αναφέρεται στο άρθρο 272 παράγραφος 2 σχετικά με σχέδια περί ακινήτων που αφορούν αντιπροσωπείες ή γραφεία της Ένωσης σε τρίτες χώρες μπορεί να υποβληθεί μαζί με το σχέδιο περί ακινήτων σύμφωνα το άρθρο 272 παράγραφος 3. Στις περιπτώσεις αυτές, οι διαδικασίες έγκαιρης ενημέρωσης και προηγούμενης έγκρισης πραγματοποιούνται το συντομότερο δυνατό.

Για τα σχέδια περί ακινήτων προοριζόμενων για κατοικία σε τρίτες χώρες, οι διαδικασίες έγκαιρης ενημέρωσης και προηγούμενης έγκρισης διεξάγονται από κοινού.

4. Η διαδικασία προηγούμενης έγκρισης που ορίζεται στο άρθρο 272 παράγραφοι 3 και 4 δεν ισχύει για τις προπαρασκευαστικές συμβάσεις ή για τις μελέτες που απαιτούνται για τη λεπτομερή αξιολόγηση του κόστους και της χρηματοδότησης του σχεδίου περί ακινήτων.

ΤΙΤΛΟΣ XVI

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΕΙΣ

Άρθρο 274

Αιτήσεις παροχής πληροφοριών από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο

Για τα θέματα του προϋπολογισμού που εμπίπτουν στις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχουν την εξουσία να αποκτούν γνώση όλων των σχετικών πληροφοριών και αιτιολογήσεων.

Άρθρο 275

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.

2. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρεται στο άρθρο 70 παράγραφος 1, στο άρθρο 71 τρίτο εδάφιο, στο άρθρο 164 και στο άρθρο 216 παράγραφος 2 δεύτερο και τρίτο εδάφιο ανατίθεται στην Επιτροπή για το διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2018. Η εξουσιοδότηση ανανεώνεται αυτομάτως για τις περιόδους διάρκειας των μετέπειτα πολυετών δημοσιονομικών πλαισίων, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλλουν αντιρρήσεις το αργότερο εντός τριών μηνών πριν από τη λήξη της κάθε περιόδου του αντιστοίχου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

3. Η εξουσιοδότηση που αναφέρεται στο άρθρο 70 παράγραφος 1, στο άρθρο 71 τρίτο εδάφιο, στο άρθρο 164 και στο άρθρο 216 παράγραφος 2 δεύτερο και τρίτο εδάφιο μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή από το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.

4. Πριν από την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διαβουλεύεται με εμπειρογνώμονες οι οποίοι ορίζονται από κάθε κράτος μέλος σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.

5. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 70 παράγραφος 1, το άρθρο 71 τρίτο εδάφιο, το άρθρο 164 και το άρθρο 216 παράγραφος 2 δεύτερο και τρίτο εδάφιο τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 276

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

ΤΙΤΛΟΣ XVII

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 277

Μεταβατικές διατάξεις

1. Με την επιφύλαξη των ειδικών τομεακών κανόνων και της εθελοντικής εφαρμογής και με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, οι υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο 36 παράγραφος 8, στο άρθρο 130, στο άρθρο 137 παράγραφος 2, στο άρθρο 138 παράγραφος 2 και στο άρθρο 144 παράγραφος 5 σχετικά με την εφαρμογή του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού στην επιμερισμένη διαχείριση και την άμεση διαχείριση σε περιπτώσεις όπου ο προϋπολογισμός εκτελείται με τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) εφαρμόζονται μόνο στα προγράμματα που εγκρίνονται ή χρηματοδοτούνται από την 1η Ιανουαρίου 2028.
2. Με την επιφύλαξη των ειδικών τομεακών κανόνων και της εθελοντικής εφαρμογής, το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού δεν εφαρμόζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241.
3. Οι νομικές δεσμεύσεις για επιχορηγήσεις για την εκτέλεση του προϋπολογισμού δυνάμει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020 μπορούν να συνεχίσουν να λαμβάνουν τη μορφή αποφάσεων επιχορήγησης. Οι διατάξεις του τίτλου VIII που αφορούν τις συμφωνίες επιχορήγησης εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών στις αποφάσεις επιχορήγησης.
4. Οι κανονισμοί (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 και ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1268/2012 συνεχίζουν να εφαρμόζονται στις νομικές δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού. Οι αξιολογήσεις κατά πυλώνες, τα υποδείγματα συμφωνίας συνεισφοράς και οι χρηματοδοτικές συμφωνίες-πλαίσια εταιρικής σχέσης που υφίστανται ήδη μπορούν να συνεχίσουν να ισχύουν και επανεξετάζονται όπως κρίνεται σκόπιμο.
5. Η υποχρέωση που ορίζεται στο άρθρο 36 παράγραφος 2 στοιχείο δ) και στο άρθρο 36 παράγραφος 6 σχετικά με την παροχή πρόσβασης στα δεδομένα που αφορούν τους αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης ισχύει μόνο για τα προγράμματα που εγκρίνονται βάσει πολυετών δημοσιονομικών πλαισίων της περιόδου μετά το 2027 και χρηματοδοτούνται από αυτά.
6. Το άρθρο 38 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο και το άρθρο 38 παράγραφος 6 ισχύουν μόνο για τα προγράμματα που εγκρίνονται βάσει πολυετών δημοσιονομικών πλαισίων της περιόδου μετά το 2027 και χρηματοδοτούνται από αυτά.
7. Οι προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 252 παράγραφοι 1, 2 και 5 του παρόντος κανονισμού ισχύουν με αφετηρία τους λογαριασμούς για το οικονομικό έτος 2026. Οι προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 246 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τότε.
8. Οι παρεκκλίσεις από την υποχρέωση υποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση αιτήσεων για επιχορηγήσεις πολύ μικρού ύψους, όπως προβλέπονται στο άρθρο 139 παράγραφος 1 έκτο εδάφιο και στο άρθρο 199 παράγραφος 1 στοιχείο β) δεύτερο εδάφιο εφαρμόζονται στις διαδικασίες επιχορηγήσεων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των πολυετών δημοσιονομικών πλαισίων μετά το 2027.

Άρθρο 278

Επανεξέταση

Ο παρών κανονισμός επανεξετάζεται όποτε καθίσταται αναγκαίο, και οπωσδήποτε το αργότερο δύο έτη πριν από τη λήξη κάθε πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Η επανεξέταση αυτή καλύπτει, μεταξύ άλλων, την εφαρμογή των τίτλων VIII και X και των προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 265.

Άρθρο 279

Κατάργηση

Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 καταργείται.

Οι αναφορές στον καταργούμενο κανονισμό νοούνται ως αναφορές στον παρόντα κανονισμό και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος II.

Άρθρο 280

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από τις 30 Σεπτεμβρίου 2024.

Το άρθρο 48 παράγραφος 2 στοιχείο β) εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 23 Σεπτεμβρίου 2024.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η Πρόεδρος

R. METSOLA

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

NAGY I.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Κεφάλαιο 1
Κοινές διατάξεις

ΤΜΗΜΑ 1

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ-ΠΛΑΙΣΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

1. Συμβάσεις-πλαίσια και ειδικές συμβάσεις
- 1.1. Η διάρκεια των συμβάσεων-πλαisiών δεν υπερβαίνει τα τέσσερα έτη, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες, ιδίως λόγω του αντικειμένου της σύμβασης-πλαisiού.

Οι ειδικές συμβάσεις που βασίζονται σε συμβάσεις-πλαίσια ανατίθενται σύμφωνα με τους όρους της εκάστοτε σύμβασης-πλαisiού.

Κατά τη σύναψη ειδικών συμβάσεων, τα συμβαλλόμενα μέρη δεν παρεκκλίνουν κατ' ουσία από τη σύμβαση-πλαίσιο.

- 1.2. Οσάκις σύμβαση-πλαίσιο συνάπτεται με έναν και μόνο οικονομικό φορέα, οι ειδικές συμβάσεις ανατίθενται ή τροποποιούνται εντός των ορίων που καθορίζονται στη σύμβαση-πλαίσιο.

Σε αυτές τις περιπτώσεις και όπου είναι δεόντως αιτιολογημένες, οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τον ανάδοχο γραπτώς να συμπληρώσει την προσφορά του εάν είναι απαραίτητο.

- 1.3. Όταν πρόκειται να συναφθεί σύμβαση-πλαίσιο με περισσότερους οικονομικούς φορείς (πολλαπλή σύμβαση-πλαίσιο), μπορεί να λάβει τη μορφή χωριστών συμβάσεων που έχουν υπογραφεί με πανομοιότυπους όρους με κάθε ανάδοχο.

Οι ειδικές συμβάσεις που βασίζονται σε πολλαπλές συμβάσεις-πλαίσια υλοποιούνται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

α) σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης-πλαisiού: χωρίς διεξαγωγή νέου διαγωνισμού, εφόσον στην εν λόγω σύμβαση-πλαίσιο αναφέρονται όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, αγαθών ή υπηρεσιών, καθώς και οι αντικειμενικές προϋποθέσεις για τον προσδιορισμό του αναδόχου που θα τις εκτελέσει·

β) σε περίπτωση που στη σύμβαση-πλαίσιο δεν προβλέπονται όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, αγαθών ή υπηρεσιών: με διεξαγωγή νέου διαγωνισμού μεταξύ των αναδόχων, σύμφωνα με το σημείο 1.4 και με βάση τις ακόλουθες μεθόδους:

i) σύμφωνα με τους ίδιους και, εφόσον είναι αναγκαίο, ακριβέστερα διατυπωμένους όρους,

ii) όπου κρίνεται σκόπιμο, με βάση άλλους όρους που αναφέρονται στα έγγραφα της προμήθειας σχετικά με τη σύμβαση-πλαίσιο·

γ) εν μέρει χωρίς διεξαγωγή νέου διαγωνισμού σύμφωνα με το στοιχείο α) και εν μέρει με διεξαγωγή νέου διαγωνισμού μεταξύ των αναδόχων σύμφωνα με το στοιχείο β), σε περίπτωση που η εν λόγω δυνατότητα αυτή έχει προβλεφθεί από την αναθέτουσα αρχή στα έγγραφα της προμήθειας σχετικά με τη σύμβαση-πλαίσιο.

Τα έγγραφα της προμήθειας που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο στοιχείο γ) προσδιορίζουν επίσης τους όρους που ενδέχεται να διέπουν τη διεξαγωγή νέου διαγωνισμού.

- 1.4. Πολλαπλή σύμβαση-πλαίσιο με διεξαγωγή νέου διαγωνισμού συνάπτεται με τουλάχιστον τρεις οικονομικούς φορείς, υπό την προϋπόθεση ότι έχει υποβληθεί επαρκής αριθμός παραδεκτών προσφορών, όπως αναφέρεται στο σημείο 29.3.

Κατά την ανάθεση ειδικής σύμβασης μέσω διεξαγωγής νέου διαγωνισμού μεταξύ των αναδόχων, η αναθέτουσα αρχή διαβουλεύεται μαζί τους γραπτώς και ορίζει επαρκή προθεσμία, ώστε να καταστεί δυνατή η υποβολή ειδικών προσφορών. Οι ειδικές προσφορές υποβάλλονται γραπτώς. Η αναθέτουσα αρχή αναθέτει κάθε ειδική σύμβαση στον προσφέροντα που έχει υποβάλει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη ειδική προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που προσδιορίζονται στα έγγραφα προμήθειας σχετικά με τη σύμβαση-πλαίσιο.

- 1.5. Σε τομείς που παρουσιάζουν ταχεία εξέλιξη των τιμών και της τεχνολογίας, οι συμβάσεις-πλαίσια περιλαμβάνουν ρήτρα για ενδιάμεση εξέταση ή την εφαρμογή συστήματος συγκριτικής αξιολόγησης χωρίς τη διεξαγωγή νέου διαγωνισμού. Μετά την ενδιάμεση εξέταση, αν οι αρχικοί όροι δεν αντιστοιχούν πλέον στην εξέλιξη των τιμών και της τεχνολογίας, η αναθέτουσα αρχή δεν κάνει χρήση της σχετικής σύμβασης-πλαισίου και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την καταγγελία της.
- 1.6. Οι ειδικές συμβάσεις που βασίζονται σε συμβάσεις-πλαίσια απαιτούν προηγούμενη δημοσιονομική δέσμευση.
2. Δημοσιοποίηση διαδικασιών για συμβάσεις ύψους ίσου ή μεγαλύτερου των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού ή συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.
- 2.1. Οι προκηρύξεις και ανακοινώσεις προς δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* περιλαμβάνουν όλες τις πληροφορίες που προβλέπονται στα σχετικά τυποποιημένα έντυπα τα οποία αναφέρονται στην οδηγία 2014/24/ΕΕ για να εξασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας.
- 2.2. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να γνωστοποιήσει τις προθέσεις της για την προμήθεια που έχει προγραμματίσει εντός του οικονομικού έτους με τη δημοσίευση προκαταρκτικής προκήρυξης. Η προκήρυξη αυτή καλύπτει περίοδο ίση ή μικρότερη των 12 μηνών από την ημερομηνία αποστολής της στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Υπηρεσία Εκδόσεων).
- Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη είτε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* είτε στο «προφίλ αγοραστή» της. Στην τελευταία περίπτωση, δημοσιεύεται ανακοίνωση για δημοσίευση στο «προφίλ αγοραστή» στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
- 2.3. Η αναθέτουσα αρχή διαβιβάζει στην Υπηρεσία Εκδόσεων ανακοίνωση της ανάθεσης με τα αποτελέσματα της διαδικασίας το αργότερο εντός 30 ημερών μετά την υπογραφή σύμβασης ή σύμβασης-πλαισίου ύψους ίσου ή μεγαλύτερου των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1.
- Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, οι ανακοινώσεις ανάθεσης που αναφέρονται σε συμβάσεις βασιζόμενες σε δυναμικό σύστημα αγορών είναι δυνατόν να ομαδοποιούνται ανά τρίμηνο. Στις περιπτώσεις αυτές, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει την ανακοίνωση ανάθεσης το αργότερο εντός 30 ημερολογιακών ημερών μετά το τέλος κάθε τριμήνου.
- Ανακοινώσεις ανάθεσης δεν δημοσιεύονται για τις ειδικές συμβάσεις που βασίζονται σε σύμβαση-πλαίσιο.
- 2.4. Η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει ανακοίνωση της ανάθεσης:
- α) πριν από τη σύναψη σύμβασης ή σύμβασης-πλαισίου ύψους ίσου ή μεγαλύτερου των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 και η οποία έχει ανατεθεί σύμφωνα με το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β)·
- β) μετά τη σύναψη σύμβασης ή σύμβασης-πλαισίου ύψους ίσου ή μεγαλύτερου των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 καθώς και σε περίπτωση ανάθεσης σύμβασης σύμφωνα με το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α), το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχεία γ) έως στ) και το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο ιγ)·
- 2.5. Η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ανακοίνωση τροποποίησης της σύμβασης κατά τη διάρκειά της, στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 175 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και β), όταν το ύψος της τροποποίησης είναι ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 ή είναι ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 181 παράγραφος 1 για τις διαδικασίες στον τομέα των εξωτερικών δράσεων.
- 2.6. Όσον αφορά τη διοργανική διαδικασία, υπεύθυνη για τα εφαρμοστέα μέτρα δημοσιότητας είναι η αναθέτουσα αρχή που είναι αρμόδια για τη διαδικασία.
3. Δημοσιοποίηση διαδικασιών συμβάσεων ύψους μικρότερου των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού ή για συμβάσεις εκτός του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.
- 3.1. Διαδικασίες με εκτιμώμενο ύψος σύμβασης μικρότερο των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 δημοσιοποιούνται με κατάλληλα μέσα. Η δημοσιοποίηση αυτή απαιτεί κατάλληλη εκ των προτέρων δημοσιότητα στο διαδίκτυο ή προκήρυξη διαγωνισμού ή, για συμβάσεις που ανατίθενται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο σημείο 13, τη δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Η εν λόγω υποχρέωση δεν ισχύει για τη διαδικασία που προβλέπεται στο σημείο 11 και για τη διαδικασία με διαπραγμάτευση όσον αφορά συμβάσεις πολύ μικρού ύψους όπως ορίζεται στο σημείο 14.4.

3.2. Όσον αφορά συμβάσεις που ανατίθενται σύμφωνα με το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχεία ζ) και θ), η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει κατάλογο των συμβάσεων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου του επόμενου οικονομικού έτους. Εφόσον αναθέτουσα αρχή είναι η Επιτροπή, ο εν λόγω κατάλογος επισυνάπτεται ως παράρτημα στη σύνοψη των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων που προβλέπεται στο άρθρο 74 παράγραφος 9.

3.3. Οι πληροφορίες ανάθεσης συμβάσεων περιλαμβάνουν το όνομα του αναδόχου, το ποσό για το οποίο έχει αναληφθεί νομική δέσμευση και το αντικείμενο της σύμβασης και, στην περίπτωση άμεσων συμβάσεων και ειδικών συμβάσεων, συνάδουν με το άρθρο 38 παράγραφος 3.

Η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει στον δικτυακό της τόπο κατάλογο συμβάσεων το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου του επόμενου οικονομικού έτους όσον αφορά:

α) συμβάσεις ύψους μικρότερου των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1·

β) συμβάσεις που ανατίθενται σύμφωνα με το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο η) και το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχεία ι) έως ιγ)·

γ) τροποποιήσεις συμβάσεων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 175 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ)·

δ) τροποποιήσεις συμβάσεων όπως ορίζεται στο άρθρο 171 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και β), όταν το ύψος της τροποποίησης είναι μικρότερο των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1·

ε) ειδικές συμβάσεις βάσει σύμβασης-πλαίσου.

Για τους σκοπούς του δεύτερου εδαφίου στοιχείο ε), οι πληροφορίες που δημοσιεύονται μπορούν να συγκεντρώνονται ανά ανάδοχο για ειδικές συμβάσεις σύμφωνα με την ίδια σύμβαση-πλαίσιο.

3.4. Όσον αφορά τις διοργανικές συμβάσεις-πλαίσιο, κάθε αναθέτουσα αρχή είναι αρμόδια για τη δημοσιοποίηση των ιδίων ειδικών συμβάσεων και των τροποποιήσεών τους, σύμφωνα με το σημείο 3.3.

4. Δημοσίευση των προκηρύξεων και ανακοινώσεων

4.1. Η αναθέτουσα αρχή καταρτίζει και διαβιβάζει στην Υπηρεσία Εκδόσεων τις προκηρύξεις και ανακοινώσεις που αναφέρονται στα σημεία 2 και 3 με ηλεκτρονικά μέσα.

4.2. Η Υπηρεσία Εκδόσεων δημοσιεύει στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* τις προκηρύξεις και ανακοινώσεις που αναφέρονται στα σημεία 2 και 3 το αργότερο:

α) επτά ημέρες μετά την αποστολή τους, αν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί το ηλεκτρονικό σύστημα για τη συμπλήρωση των τυποποιημένων εντύπων που αναφέρονται στο σημείο 2.1 και περιορίζει το ελεύθερο κείμενο σε 500 λέξεις·

β) 12 ημέρες μετά την αποστολή τους σε όλες τις άλλες περιπτώσεις.

4.3. Η αναθέτουσα αρχή είναι σε θέση να αποδείξει την ημερομηνία αποστολής.

5. Άλλες μορφές δημοσιοποίησης

Εκτός από τη δημοσιοποίηση που προβλέπεται στα σημεία 2 και 3, οι διαδικασίες προμηθειών μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο κάθε άλλης μορφής δημοσιοποίησης, ιδίως ηλεκτρονικής. Η δημοσιοποίηση αυτή παραπέμπει, στην προκήρυξη/ανακοίνωση που έχει δημοσιευτεί στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* αν η προκήρυξη/ανακοίνωση έχει δημοσιευτεί και δεν προηγείται της δημοσίευσης της εν λόγω προκήρυξης/ανακοίνωσης, η οποία είναι η μόνη αυθεντική.

Η δημοσιοποίηση αυτή δεν δημιουργεί διακρίσεις μεταξύ υποψηφίων ή προσφερόντων, ούτε περιέχει πληροφορίες άλλες από εκείνες που περιλαμβάνονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού, αν η προκήρυξη έχει δημοσιευτεί.

ΤΜΗΜΑ 2

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

6. Ελάχιστος αριθμός υποψηφίων και ρυθμίσεις προς διαπραγμάτευση

6.1. Στις περιπτώσεις κλειστής διαδικασίας και στις διαδικασίες που αναφέρονται στο σημείο 13.1 στοιχεία α) και β) και για συμβάσεις που ανατίθενται σύμφωνα με το σημείο 14.2, ο ελάχιστος αριθμός υποψηφίων είναι πέντε.

- 6.2. Στις περιπτώσεις διαδικασίας με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα, ανταγωνιστικού διαλόγου, σύμπραξης καινοτομίας, διερεύνησης της τοπικής αγοράς σύμφωνα με το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο ζ), και διαδικασίας με διαπραγμάτευση για συμβάσεις μικρού ύψους σύμφωνα με το σημείο 14.3, ο ελάχιστος αριθμός υποψηφίων είναι τρεις.
- 6.3. Τα σημεία 6.1 και 6.2 δεν ισχύουν στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση για συμβάσεις πολύ μικρού ύψους σύμφωνα με το σημείο 14.4·
- β) στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σύμφωνα με το σημείο 11, με εξαίρεση τους διαγωνισμούς μελετών σύμφωνα με το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο δ) και τη διερεύνηση της τοπικής αγοράς σύμφωνα με το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο ζ).
- 6.4. Όταν ο αριθμός των υποψηφίων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής είναι μικρότερος του ελάχιστου αριθμού που προβλέπεται στα σημεία 6.1 και 6.2, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίσει τη διαδικασία, προσκαλώντας τους υποψήφιους που διαθέτουν τις απαιτούμενες ικανότητες να υποβάλουν προφορές. Η αναθέτουσα αρχή δεν συμπεριλαμβάνει άλλους οικονομικούς φορείς οι οποίοι δεν υπέβαλαν εξαρχής αίτηση συμμετοχής ή τους οποίους δεν είχε εξαρχής προσκαλέσει.
- 6.5. Κατά τη διάρκεια διαπραγμάτευσης, η αναθέτουσα αρχή διασφαλίζει την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων.
- Η διαπραγμάτευση μπορεί να λάβει χώρα σε διαδοχικά στάδια, ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση προσφορών με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που αναφέρονται στα έγγραφα της προμήθειας. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει στα έγγραφα της προμήθειας αν θα κάνει χρήση αυτής της επιλογής.
- 6.6. Όσον αφορά τις συμβάσεις που ανατίθενται σύμφωνα με το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχεία δ) και ζ) και στα σημεία 14.2 και 14.3, η αναθέτουσα αρχή καλεί τουλάχιστον όλους τους οικονομικούς φορείς που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον μετά την εκ των προτέρων δημοσιότητα που προβλέπεται στο σημείο 3.1 ή τη διερεύνηση της τοπικής αγοράς ή τον διαγωνισμό μελετών.
7. Σύμπραξη καινοτομίας
- 7.1. Η σύμπραξη καινοτομίας στοχεύει στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων και στην επακόλουθη αγορά των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προκύπτουν, υπό την προϋπόθεση ότι ανταποκρίνονται στα συμφωνημένα μεταξύ των αναθετουσών αρχών και των εταίρων επίπεδα επιχορηγήσεων και μεγίστου κόστους.
- Η σύμπραξη καινοτομίας είναι δομημένη σε διαδοχικές φάσεις σύμφωνα με τα διαδοχικά βήματα της διαδικασίας έρευνας και καινοτομίας, που μπορεί να περιλαμβάνουν την ολοκλήρωση των έργων, την παρασκευή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών. Η σύμπραξη καινοτομίας ορίζει ενδιάμεσους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν από τους εταίρους.
- Με βάση τους ανωτέρω ενδιάμεσους στόχους, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποφασίσει μετά από κάθε φάση να λύσει τη σύμπραξη καινοτομίας ή, σε περίπτωση σύμπραξης καινοτομίας με περισσότερους εταίρους, να περιορίσει τον αριθμό των εταίρων καταγγέλλοντας επιμέρους συμβάσεις, εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει αναφέρει τις δυνατότητες αυτές και τους όρους χρήσης τους στα έγγραφα της προμήθειας.
- 7.2. Πριν από τη δρομολόγηση σύμπραξης καινοτομίας, η αναθέτουσα αρχή διεξάγει διαβουλεύσεις με φορείς της αγοράς, όπως προβλέπεται στο σημείο 15 προκειμένου να εξακριβώσει ότι το έργο, το αγαθό ή η υπηρεσία δεν υφίσταται στην αγορά ούτε αποτελεί αντικείμενο αναπτυξιακής δραστηριότητας με προσανατολισμό την αγορά.
- Τηρούνται οι ρυθμίσεις που αφορούν τη διαπραγμάτευση οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 167 παράγραφος 4 καθώς και στο σημείο 6.5.
- Η αναθέτουσα αρχή περιγράφει στα έγγραφα της προμήθειας τις ανάγκες καινοτόμων έργων, αγαθών ή υπηρεσιών οι οποίες δεν μπορούν να ικανοποιηθούν με την αγορά έργων, αγαθών ή υπηρεσιών που διατίθενται ήδη στην αγορά. Αναφέρει επίσης τα στοιχεία της εν λόγω περιγραφής που ορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις. Οι παρεχόμενες πληροφορίες είναι επαρκώς ακριβείς ώστε οι οικονομικοί φορείς να μπορούν να αντιλαμβάνονται τη φύση και το αντικείμενο της απαιτούμενης λύσης και να αποφασίζουν αν θα υποβάλουν αίτηση συμμετοχής στη διαδικασία.
- Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποφασίσει να συγκροτήσει τη σύμπραξη καινοτομίας με έναν ή περισσότερους εταίρους που εκτελούν χωριστές δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης.

Οι συμβάσεις ανατίθενται αποκλειστικά με κριτήριο την καλύτερη αναλογία τιμής-ποιότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 170 παράγραφος 4.

- 7.3. Στα έγγραφα της προμήθειας, η αναθέτουσα αρχή ορίζει τις ρυθμίσεις που εφαρμόζονται για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

Στο πλαίσιο της σύμπραξης καινοτομίας, η αναθέτουσα αρχή δεν αποκαλύπτει στους υπόλοιπους εταίρους λύσεις που προτείνονται ή άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες που διαβιβάζονται από εταίρο, χωρίς τη συναίνεσή του.

Η αναθέτουσα αρχή εξασφαλίζει ότι η δομή της σύμπραξης και ιδίως η διάρκεια και η αξία των διαφόρων φάσεων ανταποκρίνονται στον βαθμό καινοτομίας της προτεινόμενης λύσης και στη σειρά των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας που απαιτούνται για την ανάπτυξη μιας καινοτόμου λύσης που δεν διατίθεται ακόμη στην αγορά. Η εκτιμώμενη αξία έργων, αγαθών ή υπηρεσιών είναι ανάλογη σε σχέση με την επένδυση που απαιτείται για την ανάπτυξή τους.

8. Διαγωνισμοί μελετών

- 8.1. Οι διαγωνισμοί μελετών υπόκεινται στους κανόνες δημοσιοποίησης που ορίζονται στο σημείο 2 και μπορεί να περιλαμβάνουν την απονομή βραβείων.

Αν για έναν διαγωνισμό μελετών προβλέπεται περιορισμός του αριθμού των υποψηφίων, η αναθέτουσα αρχή θεσπίζει σαφή και χωρίς διακρίσεις κριτήρια επιλογής.

Ο αριθμός των υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν είναι επαρκής για την εξασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού.

- 8.2. Η κριτική επιτροπή διορίζεται από τον αρμόδιο διατάκτη. Απαρτίζεται αποκλειστικά από φυσικά πρόσωπα ανεξάρτητα από τους υποψηφίους στον διαγωνισμό. Όταν απαιτείται από τους υποψηφίους σε διαγωνισμό να διαθέτουν συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν, τουλάχιστον το ένα τρίτο των μελών της κριτικής επιτροπής διαθέτει το ίδιο ή ισοδύναμο προσόν.

Η κριτική επιτροπή διαθέτει ανεξαρτησία γνώμης. Οι γνώμες της διατυπώνονται για τα έργα που της υποβάλλονται ανώνυμα από τους υποψηφίους, και με αποκλειστικό γνώμονα τα κριτήρια που αναφέρονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

- 8.3. Η κριτική επιτροπή καταχωρίζει σε πρακτικό, που υπογράφεται από τα μέλη της, τις προτάσεις της, οι οποίες βασίζονται στην αξία κάθε έργου, καθώς και την κατάταξη του έργου αυτού και τις παρατηρήσεις της.

Οι υποψήφιοι παραμένουν ανώνυμοι μέχρις ότου η κριτική επιτροπή διατυπώσει τη γνώμη της.

Οι υποψήφιοι είναι δυνατόν να κληθούν από την κριτική επιτροπή να απαντήσουν στα ερωτήματα που έχουν εγγραφεί στα πρακτικά με σκοπό την αποσαφήνιση ενός έργου. Συντάσσονται πλήρη πρακτικά των αντίστοιχων στιχομυθιών.

- 8.4. Η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει απόφαση ανάθεσης, η οποία περιλαμβάνει το όνομα και τη διεύθυνση του προκηρθέντος υποψηφίου, καθώς και τους λόγους της επιλογής της, με γνώμονα τα κριτήρια που έχουν ήδη γνωστοποιηθεί μέσω της προκήρυξης του διαγωνισμού, ιδίως όταν η επιλογή της αποκλίνει από τις προτάσεις που έχουν διατυπωθεί στη γνώμη της κριτικής επιτροπής.

9. Δυναμικό σύστημα αγορών

- 9.1. Το δυναμικό σύστημα αγορών μπορεί να χωριστεί σε κατηγορίες έργων, αγαθών ή υπηρεσιών που ορίζονται αντικειμενικά με βάση τα χαρακτηριστικά της προμήθειας που πρέπει να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της εκάστοτε κατηγορίας. Στην εν λόγω περίπτωση, καθορίζονται κριτήρια επιλογής για κάθε κατηγορία.

- 9.2. Η αναθέτουσα αρχή προσδιορίζει στα έγγραφα της προμήθειας τη φύση και την εκτιμώμενη ποσότητα των προβλεπόμενων αγορών, καθώς και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν το σύστημα αγορών, τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις τεχνικές ρυθμίσεις και προδιαγραφές της σύνδεσης.

- 9.3. Η αναθέτουσα αρχή παρέχει σε κάθε οικονομικό φορέα, καθ' όλη την περίοδο ισχύος του δυναμικού συστήματος αγορών, τη δυνατότητα να ζητήσει να συμμετάσχει στο σύστημα. Ολοκληρώνει την αξιολόγηση των αιτήσεων αυτών εντός 10 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή τους, όμως μπορεί να παρατείνει την περίοδο αξιολόγησης εφόσον, εν τω μεταξύ, δεν έχει προκηρυχθεί άλλη πρόσκληση υποβολής προσφορών. Η διάρκεια της παράτασης που προστίθενται να εφαρμόσουν οι αναθέτουσες αρχές επισημαίνεται στα έγγραφα της προμήθειας.

Η αναθέτουσα αρχή ενημερώνει τον υποψήφιο, το συντομότερο δυνατό, αν έχει γίνει δεκτός στο δυναμικό σύστημα αγορών ή όχι.

- 9.4. Η αναθέτουσα αρχή καλεί όλους τους υποψηφίους που έγιναν δεκτοί να υποβάλουν προσφορά. Όταν το δυναμικό σύστημα αγορών χωρίζεται σε κατηγορίες έργων, προϊόντων ή υπηρεσιών, η αναθέτουσα αρχή καλεί όλους τους συμμετέχοντες οι οποίοι έχουν γίνει δεκτοί για την κατηγορία που αντιστοιχεί στη σχετική συγκεκριμένη προμήθεια να υποβάλουν προσφορά.

Η αναθέτουσα αρχή αναθέτει τη σύμβαση στον προσφέροντα που έχει υποβάλει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που προσδιορίζονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού. Τα κριτήρια αυτά μπορούν, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, να αποσαφηνίζονται στα έγγραφα της προμήθειας.

- 9.5. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει στην προκήρυξη του διαγωνισμού την περίοδο ισχύος του δυναμικού συστήματος αγορών.

Η αναθέτουσα αρχή δεν προσφεύγει σε ένα τέτοιο σύστημα με σκοπό να εμποδίσει, να περιορίσει ή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό.

10. Ανταγωνιστικός διάλογος

- 10.1. Η αναθέτουσα αρχή προσδιορίζει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της, τα κριτήρια ανάθεσης και ένα ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στο περιγραφικό έγγραφο.

Αναθέτει τη σύμβαση στην προσφορά με την καλύτερη αναλογία τιμής-ποιότητας.

- 10.2. Η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε διάλογο με τους υποψηφίους που πληρούν τα κριτήρια επιλογής, με σκοπό τον εντοπισμό και τον προσδιορισμό των μέσων που θα εκπληρώσουν με τον καλύτερο τρόπο τις ανάγκες της. Στο πλαίσιο αυτού του εν λόγω διαλόγου, μπορεί να συζητηθεί όλες τις πτυχές της προμήθειας με τους επιλεγέντες υποψηφίους, αλλά δεν μπορεί να αλλάξει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της ούτε και τα κριτήρια ανάθεσης όπως προβλέπονται στο σημείο 10.1.

Κατά τη διάρκεια του διαλόγου, η αναθέτουσα αρχή εξασφαλίζει την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων και δεν αποκαλύπτει τις προτεινόμενες λύσεις ή άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες που έχουν διαβιβαστεί από προσφέροντα, χωρίς τη συναίνεσή του ως προς την άρση του εμπιστευτικού τους χαρακτήρα.

Ο ανταγωνιστικός διάλογος μπορεί να διεξαχθεί σε διαδοχικά στάδια, έτσι ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς συζήτηση λύσεων μέσω της εφαρμογής των κριτηρίων ανάθεσης που έχουν ανακοινωθεί, εφόσον η εν λόγω δυνατότητα προβλέπεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στο περιγραφικό έγγραφο.

- 10.3. Η αναθέτουσα αρχή συνεχίζει τον διάλογο έως ότου μπορέσει να προσδιορίσει τη λύση ή τις λύσεις οι οποίες μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες της.

Αφού ενημερώσει τους λοιπούς προσφέροντες ότι ο διάλογος έχει ολοκληρωθεί, η αναθέτουσα αρχή καλεί όλους τους συμμετέχοντες να υποβάλουν την τελική προσφορά τους βάσει της λύσης ή των λύσεων που παρουσιάστηκαν και εξειδικεύτηκαν κατά τη διάρκεια του διαλόγου. Οι εν λόγω προσφορές περιλαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα και απαραίτητα στοιχεία για την υλοποίηση του έργου.

Κατόπιν αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, οι εν λόγω τελικές προσφορές μπορούν να αποσαφηνιστούν, να εξειδικευτούν και να βελτιστοποιηθούν υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν συνεπάγεται ουσιαστικές αλλαγές στην προσφορά ή στα έγγραφα της προμήθειας.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να διαπραγματευτεί με τον υποψήφιο που υπέβαλε την προσφορά με την καλύτερη αναλογία τιμής-ποιότητας για την επιβεβαίωση των δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της προσφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν συνεπάγεται μεταβολή των θεμελιωδών στοιχείων της προσφοράς και δεν ενέχει κίνδυνο στρέβλωσης του ανταγωνισμού ή δημιουργίας διακρίσεων.

- 10.4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προβλέψει την καταβολή πληρωμών προς τους επιλεγέντες υποψηφίους που συμμετέχουν στο διάλογο.

11. Χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού

- 11.1. Εφόσον η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να έχει προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, συμμορφώνεται με τις ρυθμίσεις για τη διαπραγμάτευση που προβλέπονται στο άρθρο 167 παράγραφος 4, καθώς και στο σημείο 6.5.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να χρησιμοποιήσει τη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να έχει προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, ανεξάρτητα από το εκτιμώμενο ύψος της σύμβασης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν δεν έχει υποβληθεί καμία προσφορά ή καμία κατάλληλη προσφορά ή ακόμη καμία αίτηση συμμετοχής ή καμία κατάλληλη αίτηση συμμετοχής σύμφωνα με το σημείο 11.2 στο πλαίσιο:

i) ανοικτής διαδικασίας,

ii) κλειστής διαδικασίας,

iii) ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση όταν δημοσιεύεται προκήρυξη διαγωνισμού·

μετά την ολοκλήρωσή της εν λόγω διαδικασίας, υπό την προϋπόθεση ότι τα πρωτότυπα έγγραφα της προμήθειας δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιαστικά·

β) όταν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν αποκλειστικά από έναν και μόνο οικονομικό φορέα, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 11.3 και για οποιονδήποτε από τους ακόλουθους λόγους:

i) ο στόχος της προμήθειας είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης,

ii) δεν υφίσταται ανταγωνισμός για τεχνικούς λόγους,

iii) πρέπει να εξασφαλίζεται η προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·

γ) όταν στο μέτρο που είναι απολύτως αναγκαίο, για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης που οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που ορίζονται στα σημεία 24, 26 και 42 και όταν οι περιστάσεις που δικαιολογούν αυτή την κατεπείγουσα ανάγκη δεν μπορούν να καταλογιστούν στην αναθέτουσα αρχή·

μετά την κήρυξη καταστάσεως κρίσεως που αναφέρεται στο άρθρο 163 παράγραφος 6, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να βασίζεται στην εν λόγω κήρυξη καταστάσεως κρίσεως μόνον εάν η συγκεκριμένη διαδικασία προμηθειών δικαιολογείται από κατεπείγουσα ανάγκη που απορρέει από την κρίση·

δ) όταν μια σύμβαση υπηρεσιών έπεται διαγωνισμού μελετών και πρέπει να ανατεθεί στον νικητή ή σε έναν από τους νικητές. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, στις διαπραγματεύσεις προσκαλούνται να συμμετάσχουν όλοι οι νικητές του διαγωνισμού·

ε) για νέες υπηρεσίες ή έργα που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων υπηρεσιών ή έργων που έχουν ανατεθεί στον οικονομικό φορέα στον οποίο η ίδια αναθέτουσα αρχή ανέθεσε την αρχική σύμβαση, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω υπηρεσίες ή τα έργα είναι σύμφωνα με το βασικό έργο για το οποίο ανατέθηκε η αρχική σύμβαση μετά τη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, υπό τους όρους του σημείου 11.4·

στ) για συμβάσεις αγαθών:

i) για συμπληρωματικές παραδόσεις με σκοπό είτε τη μερική ανανέωση αγαθών ή εγκαταστάσεων είτε την επέκταση υφιστάμενων αγαθών ή εγκαταστάσεων, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή να αποκτήσει αγαθά με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά τα οποία θα προκαλούσαν ασυμβατότητα ή δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες κατά τη χρήση ή τη συντήρηση. Όταν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης αναθέτουν συμβάσεις για ίδιο λογαριασμό, η διάρκεια των συμβάσεων αυτών δεν υπερβαίνει τα τρία έτη,

ii) όταν τα προϊόντα κατασκευάζονται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης. Ωστόσο, οι συμβάσεις αυτές δεν περιλαμβάνουν την παραγωγή ποσοτήτων ικανών να εξασφαλίζουν την εμπορική βιωσιμότητα ή την απόσβεση των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης,

iii) για αγαθά που είναι εισηγμένα και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων,

- iv) για την αγορά αγαθών, υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, είτε από οικονομικό φορέα που παύει οριστικά τις εμπορικές του δραστηριότητες είτε από τους εκκαθαριστές διαδικασίας αφερεγγυότητας, δικαστικού συμβιβασμού ή ανάλογης διαδικασίας βάσει του εθνικού δικαίου,
- v) για την αγορά φαρμάκων που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση ή ιατρικών αντιμέτρων καθώς και προϊόντων για την εξάλειψη ή την αναχαίτιση ορισμένων ασθενειών των ζώων, ζωνοδόων και επιβλαβών οργανισμών καραντίνας σε φυτά, υπό τον όρο ότι πληρούται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: τα προϊόντα αυτά είναι καινοτόμα, δεν είναι άμεσα διαθέσιμα στην αγορά ή υπάρχει ανάγκη να υιοθετηθεί μια άμεσα διαθέσιμη λύση.
- ζ) για τις συμβάσεις ακινήτων, αφού προηγηθεί διερεύνηση της τοπικής αγοράς·
- η) για τις συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο:
- i) τη νομική εκπροσώπηση από δικηγόρο κατά την έννοια του άρθρου 1 της οδηγίας 77/249/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽¹⁾ σε διαδικασίες διαιτησίας ή συμβιβασμού ή σε δικαστικές διαδικασίες,
- ii) τις νομικές συμβουλές που παρέχονται κατά την προετοιμασία των διαδικασιών που αναφέρονται στο στοιχείο i) ή αν υπάρχει απτή ένδειξη και μεγάλη πιθανότητα το ζήτημα που αφορούν οι συμβουλές να αποτελέσει αντικείμενο τέτοιων διαδικασιών, υπό την προϋπόθεση ότι οι συμβουλές παρέχονται από δικηγόρο, κατά την έννοια του άρθρου 1 της οδηγίας 77/249/ΕΟΚ,
- iii) τις υπηρεσίες διαιτησίας και συμβιβασμού,
- θ) για τις συμβάσεις που έχουν χαρακτηριστεί απόρρητες ή για τις συμβάσεις των οποίων η εκτέλεση πρέπει να συνοδεύεται από ειδικά μέτρα ασφαλείας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διοικητικές διατάξεις, ή όταν τούτο επιβάλλεται για την προστασία των ουσιαστών συμφερόντων της Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι τα σχετικά ουσιαστικά συμφέροντα δεν μπορούν να διασφαλιστούν με άλλα μέτρα. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να περιλαμβάνουν απαιτήσεις για την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών τις οποίες η αναθέτουσα αρχή παρέχει κατά τη διαδικασία προμηθειών·
- ι) δάνεια, είτε συνδέονται είτε όχι με την έκδοση, την πώληση, την αγορά ή τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοδοτικών μέσων κατά την έννοια της οδηγίας 2014/65/ΕΕ·
- ια) για την αγορά δημόσιων δικτύων επικοινωνιών και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών κατά την έννοια της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾·
- ιβ) υπηρεσίες που παρέχονται από διεθνή οργανισμό που αναφέρεται στο άρθρο 159 παράγραφος 1 ή από οργανισμό κράτους μέλους, όταν ο οργανισμός αυτός δεν μπορεί να συμμετάσχει σε ανταγωνιστικές διαδικασίες σύμφωνα με το καταστατικό ή την πράξη σύστασής του·
- ιγ) όπου έχει αποφασιστεί το άνοιγμα νέα αντιπροσωπείας της Ένωσης σε τρίτη χώρα ή το εκ νέου άνοιγμα αντιπροσωπείας μετά από προσωρινό κλείσιμο, για όλες τις συμβάσεις που ανατίθενται από τις αντιπροσωπείες της Ένωσης ή ανατίθενται αποκλειστικά προς το συμφέρον των αντιπροσωπειών αυτών της Ένωσης, κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους μετά την ημερομηνία της απόφασης αυτής.
- 11.2. Μια προσφορά θεωρείται ακατάλληλη όταν δεν έχει σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης. Μια προσφορά ή μια αίτηση συμμετοχής θεωρείται ακατάλληλη αν ο συμμετέχων ο οποίος δεν έχει πρόσβαση στην προμήθεια που αναφέρεται στα άρθρα 179, 180 και 182, βρίσκεται σε κατάσταση αποκλεισμού που αναφέρεται στο άρθρο 138 παράγραφος 1 ή δεν πληροί τα κριτήρια επιλογής.
- 11.3. Οι εξαιρέσεις που ορίζονται στο σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β) σημεία ii) και iii) εφαρμόζονται μόνο όταν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και όταν η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων κατά τον καθορισμό της διαδικασίας προμηθειών.
- 11.4. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο ε), στο βασικό έργο επισημαίνεται το εύρος πιθανών νέων υπηρεσιών ή έργων και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα ανατεθούν. Μόλις το βασικό έργο προκηρυχθεί σε διαγωνισμό, επισημαίνεται η ενδεχόμενη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τις επακόλουθες υπηρεσίες ή έργα λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή των κατώτατων ορίων που

⁽¹⁾ Οδηγία 77/249/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1977, περί διευκύνσεως της πραγματικής ασκήσεως της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών από δικηγόρους (ΕΕ L 78 της 26.3.1977, σ. 17).

⁽²⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΕΕ L 321 της 17.12.2018, σ. 36).

προβλέπονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 ή στο άρθρο 181 παράγραφος 1 στον τομέα των εξωτερικών δράσεων. Όταν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης αναθέτουν συμβάσεις για ίδιο λογαριασμό, η διαδικασία αυτή χρησιμοποιείται μόνο κατά την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης και το αργότερο εντός των τριών ετών που έπονται της σύναψής της.

12. Χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα ή του ανταγωνιστικού διαλόγου
- 12.1. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα ή τον ανταγωνιστικό διάλογο, ενεργεί σύμφωνα με τις ρυθμίσεις για τη διαπραγμάτευση που προβλέπονται στο άρθρο 167 παράγραφος 4, καθώς και στο σημείο 6.5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να χρησιμοποιήσει τις εν λόγω διαδικασίες ανεξάρτητα από το εκτιμώμενο ύψος της σύμβασης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) όταν έχουν υποβληθεί μόνο παράτυπες ή απαράδεκτες προσφορές όπως ορίζονται στα σημεία 12.2 και 12.3 στο πλαίσιο κλειστής ή ανοικτής διαδικασίας, μετά την ολοκλήρωσή της εν λόγω διαδικασίας, υπό την προϋπόθεση ότι τα πρωτότυπα έγγραφα της προμήθειας δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιαστικά·
 - β) όσον αφορά έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που πληρούν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια:
 - i) όταν οι ανάγκες της αναθέτουσας αρχής δεν είναι δυνατόν να ικανοποιηθούν χωρίς προσαρμογή άμεσα διαθέσιμης λύσης,
 - ii) όταν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν σχεδιασμό ή καινοτόμες λύσεις,
 - iii) όταν η σύμβαση δεν είναι δυνατόν να ανατεθεί χωρίς προηγούμενες διαπραγματεύσεις λόγω ειδικών περιστάσεων που σχετίζονται με τη φύση, την πολυπλοκότητα ή τη νομική ή χρηματοοικονομική οργάνωσή της ή λόγω των κινδύνων που συνδέονται με το αντικείμενό της,
 - iv) όταν οι τεχνικές προδιαγραφές δεν είναι δυνατόν να καθοριστούν με επαρκή ακρίβεια από την αναθέτουσα αρχή με αναφορά σε πρότυπο, όπως προβλέπεται στο σημείο 17.4·
 - γ) όσον αφορά συμβάσεις παραχώρησης·
 - δ) όσον αφορά τις συμβάσεις υπηρεσιών που αναφέρονται στο παράρτημα XIV της οδηγίας 2014/24/ΕΕ·
 - ε) όσον αφορά υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης πέραν εκείνων που καλύπτονται από κωδικούς CPV 73000000-2 έως 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 και 73430000-5 όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2195/2002 εκτός εάν τα κέρδη ανήκουν αποκλειστικά στην αναθέτουσα αρχή για ίδια χρήση κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων της ή εκτός εάν η παρεχόμενη υπηρεσία αμείβεται εξολοκλήρου από την αναθέτουσα αρχή·
 - στ) όσον αφορά συμβάσεις υπηρεσιών με σκοπό την αγορά, ανάπτυξη, παραγωγή ή συμπαραγωγή υλικού προγραμμάτων που προορίζεται για υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων όπως ορίζεται στην οδηγία 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾ ή για υπηρεσίες ραδιοφωνικών μέσων ή συμβάσεις για τον χρόνο μετάδοσης ή την παροχή προγράμματος.
- 12.2. Μια προσφορά θεωρείται παράτυπη σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) όταν η προσφορά δεν ανταποκρίνεται στις ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζονται στα έγγραφα της προμήθειας·
 - β) όταν δεν ανταποκρίνεται στους κανόνες υποβολής που προβλέπονται στο άρθρο 171 παράγραφος 3·
 - γ) όταν ο προσφέρων έχει απορριφθεί βάσει του άρθρου 143 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) ή γ)·
 - δ) όταν η αναθέτουσα αρχή έχει δηλώσει ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή.
- 12.3. Μια προσφορά θεωρείται απαράδεκτη σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) όταν η τιμή της προσφοράς υπερβαίνει τον μέγιστο προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, όπως καθορίστηκε και τεκμηριώθηκε πριν από την έναρξη της διαδικασίας προμηθειών·
 - β) όταν η προσφορά δεν πληροί τα ελάχιστα επίπεδα ποιότητας για την ικανοποίηση των κριτηρίων ανάθεσης.

⁽³⁾ Οδηγία 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων) (ΕΕ L 95 της 15.4.2010, σ. 1).

- 12.4. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο σημείο 12.1 στοιχείο α), η αναθέτουσα αρχή δεν υποχρεούται να δημοσιεύσει προκήρυξη διαγωνισμού αν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα συμπεριλάβει όλους τους προσφέροντες που πληρούν τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, εκτός από εκείνους οι οποίοι έχουν υποβάλει προσφορά που θεωρήθηκε ασυνήθιστα χαμηλή.
13. Διαδικασία μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος
- 13.1. Για συμβάσεις ύψους μικρότερου των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 ή στο άρθρο 181 παράγραφος 1 και με την επιφύλαξη των σημείων 11 και 12, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προβεί σε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για έναν από τους εξής δύο σκοπούς:
- α) για την προεπιλογή των υποψηφίων που θα προσκληθούν να υποβάλουν προσφορά σε μελλοντικές κλειστές προσκλήσεις υποβολής προσφορών·
- β) για την κατάρτιση καταλόγου πωλητών που θα κληθούν να υποβάλουν αιτήσεις συμμετοχής ή προσφορές.
- 13.2. Ο κατάλογος υποψηφίων που προκύπτει από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ισχύει το πολύ για τέσσερα έτη από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης που αναφέρεται στο σημείο 3.1.
- Ο κατάλογος πωλητών που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί να περιλαμβάνει υποκαταλόγους.
- Κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να εκδηλώσει ενδιαφέρον ανά πάσα στιγμή κατά την περίοδο ισχύος του καταλόγου, εξαιρουμένων των τριών τελευταίων μηνών αυτής της περιόδου.
- 13.3. Όταν πρόκειται να ανατεθεί σύμβαση, η αναθέτουσα αρχή καλεί όλους τους υποψήφιους ή τους πωλητές που έχουν εγγραφεί στο σχετικό κατάλογο ή υποκατάλογο να πράξουν ένα από τα ακόλουθα:
- α) να υποβάλουν προσφορά στην περίπτωση που αναφέρεται στο σημείο 13.1 στοιχείο α), είτε
- β) στην περίπτωση που αναφέρεται στο σημείο 13.1 στοιχείο β), να υποβάλουν ένα από τα εξής:
- i) προσφορές, καθώς και έγγραφα σχετικά με τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής,
- ii) έγγραφα τα οποία αφορούν τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής και, ως δεύτερο στάδιο προσφορές, εφόσον πληρούν τα εν λόγω κριτήρια.
14. Συμβάσεις μέσου, μικρού και πολύ μικρού ύψους
- 14.1. Οι συμβάσεις μέσου, μικρού και πολύ μικρού ύψους μπορούν να ανατεθούν με διαδικασία με διαπραγμάτευση σύμφωνα με τις ρυθμίσεις για τη διαπραγμάτευση που προβλέπονται στο άρθρο 167 παράγραφος 4 και στο σημείο 6.5. Μόνο οι υποψήφιοι που καλούνται ταυτόχρονα και γραπτώς από την αναθέτουσα αρχή υποβάλουν αρχική προσφορά.
- 14.2. Σύμβαση ύψους μεγαλύτερου των 60 000 EUR και μικρότερου των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 θεωρείται μέσου ύψους. Για συμβάσεις που ανατίθενται από αντιπροσωπείες της Ένωσης ή αποκλειστικά προς το συμφέρον αντιπροσωπειών της Ένωσης σε τρίτες χώρες, μια σύμβαση ύψους μεγαλύτερου των 100 000 EUR και μικρότερου των 300 000 EUR θεωρείται μέσου ύψους. Στις συμβάσεις αυτές εφαρμόζονται τα σημεία 3.1, 6.1 και 6.4.
- 14.3. Σύμβαση ύψους έως 60 000 EUR, ή έως 100 000 EUR για συμβάσεις που ανατίθενται από αντιπροσωπείες της Ένωσης ή αποκλειστικά προς το συμφέρον αντιπροσωπειών της Ένωσης σε τρίτες χώρες, αλλά που υπερβαίνει το κατώτατο όριο που ορίζεται στο σημείο 14.4, θεωρείται μικρού ύψους. Στις συμβάσεις αυτές εφαρμόζονται τα σημεία 3.1, 6.2 και 6.4.
- 14.4. Σύμβαση ύψους έως 15 000 EUR θεωρείται πολύ μικρού ύψους. Στις συμβάσεις αυτές εφαρμόζεται το σημείο 6.3. Για συμβάσεις που ανατίθενται από αντιπροσωπείες της Ένωσης σε τρίτες χώρες ή αποκλειστικά προς το συμφέρον αντιπροσωπειών της Ένωσης σε τρίτες χώρες, μια σύμβαση ύψους έως 20 000 EUR θεωρείται πολύ μικρού ύψους.
- 14.5. Οι πληρωμές ποσών έως 1 000 EUR, ή έως 20 000 EUR για αντιπροσωπείες της Ένωσης σε τρίτες χώρες, σχετικά με δαπάνες είναι δυνατόν να εκτελούνται ως εξόφληση έναντι τιμολογίου, χωρίς να προηγείται αποδοχή προσφοράς.

15. Προκαταρκτική διαβούλευση της αγοράς
- 15.1. Όσον αφορά την προκαταρκτική διαβούλευση της αγοράς, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητήσει ή να δεχτεί συμβουλές ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων ή αρχών ή οικονομικών φορέων. Οι εν λόγω συμβουλές μπορούν να χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή της διαδικασίας προμηθειών, εφόσον οι εν λόγω συμβουλές δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και την παραβίαση των αρχών της αποφυγής των διακρίσεων και της διαφάνειας.
- 15.2. Σε περίπτωση που ένας οικονομικός φορέας έχει παράσχει συμβουλές στην αναθέτουσα αρχή ή έχει εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας προμηθειών, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει κατάλληλα μέτρα, όπως προβλέπονται στο άρθρο 143, για να διασφαλίζει τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού λόγω της συμμετοχής του εν λόγω οικονομικού φορέα στις διαδικασίες ανάθεσης.
16. Έγγραφα της προμήθειας
- 16.1. Τα έγγραφα της προμήθειας περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
- α) κατά περίπτωση, την προκήρυξη του διαγωνισμού ή άλλα μέτρα δημοσιοποίησης, όπως προβλέπεται στα σημεία 2 έως 5·
- β) την πρόσκληση υποβολής προσφορών·
- γ) τη συγγραφή υποχρεώσεων ή τα περιγραφικά έγγραφα στην περίπτωση ανταγωνιστικού διαλόγου· περιλαμβάνουν δε τις τεχνικές προδιαγραφές και τα σχετικά κριτήρια·
- δ) το σχέδιο σύμβασης με βάση τη σύμβαση-πρότυπο.
- Το πρώτο εδάφιο στοιχείο δ) δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις στις οποίες, λόγω εξαιρετικών και δεόντως αιτιολογημένων περιστάσεων, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί η σύμβαση-πρότυπο.
- 16.2. Η πρόσκληση υποβολής προσφορών διευκρινίζει:
- α) τους κανόνες που διέπουν την υποβολή των προσφορών, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των όρων για τη διατήρηση του εμπιστευτικού τους χαρακτήρα έως την αποσφράγιση, την προθεσμία (ημερομηνία και ώρα) παραλαβής και τη διεύθυνση αποστολής ή παράδοσης ή τη διαδικτυακή διεύθυνση σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής·
- β) ότι η υποβολή προσφοράς συνεπάγεται αποδοχή των όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται στα έγγραφα της προμήθειας, καθώς και ότι η εν λόγω προσφορά δεσμεύει τον προσφέροντα κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον αναδειχθεί ανάδοχος·
- γ) την περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας η προσφορά παραμένει έγκυρη και δεν τροποποιείται από καμία άποψη·
- δ) την απαγόρευση κάθε επαφής μεταξύ αναθέτουσας αρχής και προσφέροντος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, εκτός, κατ' εξαίρεση, υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 172, καθώς και τους ακριβείς όρους επιτόπιας επίσκεψης, εφόσον προβλέπεται τέτοια επίσκεψη·
- ε) τα δικαιολογητικά για την απόδειξη ότι τηρείται η προθεσμία παραλαβής των προσφορών·
- στ) ότι η υποβολή προσφοράς συνεπάγεται αποδοχή της παραλαβής της κοινοποίησης του αποτελέσματος της διαδικασίας με ηλεκτρονικά μέσα.
- 16.3. Η συγγραφή υποχρεώσεων περιέχει τα ακόλουθα:
- α) τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής·
- β) τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης και τη σχετική τους στάθμιση ή, εφόσον η στάθμιση δεν είναι δυνατή για αντικειμενικούς λόγους, τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών, η οποία ισχύει επίσης για τις εναλλακτικές προσφορές εφόσον επιτρέπονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού·
- γ) τις τεχνικές προδιαγραφές του σημείου 17·
- δ) αν επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές, τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν·

- ε) ενημέρωση για το κατά πόσο ισχύει το πρωτόκολλο αριθ. 7 περί προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, η σύμβαση της Βιέννης περί διπλωματικών ή η σύμβαση της Βιέννης επί των προξενικών σχέσεων·
- στ) την απαίτηση να αναφέρουν τη χώρα στην οποία οι προσφέροντες έχουν εγκατασταθεί και, όταν ζητηθεί, να υποβάλλουν τα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτεί σχετικά η νομοθεσία της εν λόγω χώρας·
- ζ) στην περίπτωση δυναμικού συστήματος αγορών ή ηλεκτρονικών καταλόγων, πληροφορίες για τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις απαιτούμενες τεχνικές διευθετήσεις και προδιαγραφές σύνδεσης·
- η) την απαίτηση κοινοποίησης στην αναθέτουσα αρχή των ξένων χρηματοδοτικών συνεισφορών που ελήφθησαν κατά τα τελευταία τρία έτη πριν από την κοινοποίηση ή, σε περίπτωση που αυτές οι συνεισφορές δεν χρήζουν κοινοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2560, δήλωση στην οποία απαριθμούνται όλες οι ξένες χρηματοδοτικές συνεισφορές που ελήφθησαν και επιβεβαιώνεται ότι οι συνεισφορές αυτές δεν χρήζουν κοινοποίησης σύμφωνα με τις σχετικές εκτελεστικές πράξεις που εκδίδονται βάσει του άρθρου 47 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού.

Όσον αφορά το στοιχείο η), σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2560, οι ξένες χρηματοδοτικές συνεισφορές των οποίων το συνολικό ποσό δεν υπερβαίνει το ποσό της ενίσχυσης ή σσωνος σημασίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής⁽⁴⁾ ανά οικεία τρίτη χώρα, για συνεχή περίοδο τριών ετών που προηγείται της κοινοποίησης, δεν αναφέρονται στην εν λόγω δήλωση. Οι ξένες χρηματοδοτικές συνεισφορές κοινοποιούνται, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά, σύμφωνα με τις σχετικές εκτελεστικές πράξεις που εκδίδονται βάσει του άρθρου 47 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2560.

16.4. Το σχέδιο σύμβασης διευκρινίζει:

- α) την κατ' αποκοπήν αποζημίωση σε περίπτωση αθέτησης των ρητρών της σύμβασης·
- β) τα στοιχεία που πρέπει να αναγράφονται στα τιμολόγια και στα δικαιολογητικά που τα συνοδεύουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 111·
- γ) ότι, όταν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης αναθέτουν συμβάσεις για ίδιο λογαριασμό, το εφαρμοστέο δίκαιο στη σύμβαση είναι το δίκαιο της Ένωσης, το οποίο συμπληρώνεται, κατά περίπτωση, με το εθνικό δίκαιο ή, ενδεχομένως, για τις συμβάσεις ακινήτων αποκλειστικά και μόνο το εθνικό δίκαιο·
- δ) το αρμόδιο δικαστήριο για να κρίνει τις διαφορές·
- ε) ότι ο ανάδοχος συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου που έχουν θεσπιστεί με το ενωσιακό δίκαιο, το εθνικό δίκαιο, τις συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις των κοινωνικών και περιβαλλοντικών συμβάσεων, οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα Χ στην οδηγία 2014/24/ΕΕ·
- στ) αν απαιτείται μεταβίβαση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·
- ζ) ότι η τιμή που αναφέρεται στην προσφορά είναι σταθερή και αμετάβλητη ή προσδιορίζει τους όρους και τους μαθηματικούς τύπους βάσει των οποίων οι τιμές είναι δυνατόν να αναθεωρηθούν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου στοιχείο ζ), αν η αναθεώρηση των τιμών καθορίζεται στη σύμβαση, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη:

- α) το αντικείμενο της προμήθειας και την οικονομική συγκυρία εντός της οποίας εκτελείται·
- β) το είδος της σύμβασης, καθώς και τα καθήκοντα και τη διάρκειά της·
- γ) τα οικονομικά συμφέροντα της αναθέτουσας αρχής.

Τα στοιχεία γ) και δ) του πρώτου εδαφίου του παρόντος σημείου μπορεί να αρθούν για συμβάσεις που έχουν υπογραφεί σύμφωνα με το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο ιβ).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ή σσωνος σημασίας (ΕΕ L, 2023/2831, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj>).

17. Τεχνικές προδιαγραφές
- 17.1. Οι τεχνικές προδιαγραφές επιτρέπουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στις διαδικασίες προμηθειών και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των διαδικασιών προμηθειών στον ανταγωνισμό.
- Οι τεχνικές προδιαγραφές περιλαμβάνουν τα χαρακτηριστικά που απαιτούνται για έργα, αγαθά ή υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των ελάχιστων απαιτήσεων, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στη χρήση για την οποία προορίζονται από την αναθέτουσα αρχή.
- 17.2. Στα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στο σημείο 17.1 μπορεί να περιλαμβάνονται, κατά περίπτωση:
- α) οι βαθμίδες ποιότητας·
 - β) οι περιβαλλοντικές και οι κλιματικές επιδόσεις·
 - γ) οι βαθμίδες και οι διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης·
 - δ) οι επιδόσεις ή η χρήση του αγαθού·
 - ε) η ασφάλεια και οι διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων, για τα αγαθά, της εμπορικής ονομασίας και των οδηγιών χρήσης και, για όλες τις συμβάσεις, της ορολογίας, των συμβόλων, των δοκιμών και των μεθόδων δοκιμής, της συσκευασίας, της σήμανσης και της επισήμανσης, των μεθόδων και διαδικασιών παραγωγής·
 - στ) όσον αφορά συμβάσεις έργων, οι διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας, οι κανόνες μελέτης και κοστολόγησης, οι όροι δοκιμής, ελέγχου και παραλαβής των έργων καθώς και οι κατασκευαστικές τεχνικές και μέθοδοι κατασκευής και κάθε άλλος όρος τεχνικού χαρακτήρα που η αναθέτουσα αρχή είναι σε θέση να καθορίσει, μέσω γενικών ή ειδικών κανονιστικών διατάξεων, σχετικά με τα ολοκληρωμένα έργα, καθώς και με τα υλικά ή τα στοιχεία που αποτελούν τα έργα αυτά.
- 17.3. Οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται ώστε να περιλαμβάνουν όλες τις αγορές που προορίζονται για χρήση από φυσικά πρόσωπα, τα κριτήρια πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία ή τον σχεδιασμό για όλους τους χρήστες, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις·
- Εάν έχουν εγκριθεί υποχρεωτικά πρότυπα προσβασιμότητας βάσει νομικής πράξης της Ένωσης, οι τεχνικές προδιαγραφές, όσον αφορά τα κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία ή τον σχεδιασμό για όλους τους χρήστες, καθορίζονται με παραπομπή στα εν λόγω πρότυπα. Ειδικότερα, όσον αφορά τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾, οι απαιτήσεις προσβασιμότητας οι οποίες ορίζονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας συνιστούν υποχρεωτικές απαιτήσεις προσβασιμότητας κατά την έννοια αυτής της οδηγίας.
- Κάθε προϊόν ή υπηρεσία των οποίων τα χαρακτηριστικά, τα στοιχεία ή οι λειτουργίες συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας που ορίζονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 τεκμαίρεται ότι πληροί τις σχετικές υποχρεώσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό όσον αφορά την προσβασιμότητα, για τα εν λόγω χαρακτηριστικά, στοιχεία ή λειτουργίες, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στον παρόντα κανονισμό.
- 17.4. Οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:
- α) με σειρά προτεραιότητας, με παραπομπή σε ευρωπαϊκά πρότυπα, σε ευρωπαϊκές τεχνικές αξιολογήσεις, σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, σε διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν καταρτισθεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης ή, ελλείψει αυτών, στα ισοδύναμα εθνικά τους. Κάθε μνεία συνοδεύεται από τη φράση «ή ισοδύναμο»·
 - β) με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι επαρκώς ακριβείς, ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στην αναθέτουσα αρχή να αναθέτει τη σύμβαση·
 - γ) με τον συνδυασμό των μεθόδων που ορίζονται στα στοιχεία α) και β).
- 17.5. Όταν η αναθέτουσα αρχή κάνει χρήση της επιλογής να αναφέρεται στις προδιαγραφές του σημείου 17.4 στοιχείο α), δεν απορρίπτει προσφορά με το αιτιολογικό ότι δεν συνάδει με τις εν λόγω προδιαγραφές εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει, με κάθε πρόσφορο μέσο, ότι η προτεινόμενη λύση ανταποκρίνεται, κατά ισοδύναμο τρόπο, στις απαιτήσεις που ορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές.

⁽³⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών (ΕΕ L 151 της 7.6.2019, σ. 70).

- 17.6. Όταν η αναθέτουσα αρχή κάνει χρήση της επιλογής που προβλέπεται στο σημείο 17.4 στοιχείο β) για τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, δεν απορρίπτει προσφορά που συνάδει με εθνικό πρότυπο το οποίο ενσωματώνει ευρωπαϊκό πρότυπο, με ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, με κοινή τεχνική προδιαγραφή, με διεθνές πρότυπο ή με τεχνικό σύστημα αναφοράς που έχει καταρτισθεί από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι προδιαγραφές αυτές αφορούν τις απαιτούμενες επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις τις οποίες έχει ορίσει.

Ο προσφέρων αποδεικνύει, με κάθε πρόσφορο μέσο, ότι το έργο, το αγαθό ή η υπηρεσία, ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις που έχουν οριστεί από την αναθέτουσα αρχή.

- 17.7. Όταν η αναθέτουσα αρχή έχει την πρόθεση να αγοράσει έργα, αγαθά ή υπηρεσίες με συγκεκριμένα περιβαλλοντικά, κοινωνικά ή άλλα χαρακτηριστικά, μπορεί να απαιτήσει ειδικό σήμα ή ειδικές απαιτήσεις σήματος, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) οι απαιτήσεις σήματος αφορούν μόνο τα κριτήρια που έχουν σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης και τα οποία είναι κατάλληλα για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών της αγοράς·

β) οι απαιτήσεις σήματος βασίζονται σε κριτήρια που μπορούν να επαληθευτούν με αντικειμενικό τρόπο και δεν εισάγουν διακρίσεις·

γ) τα σήματα καθιερώνονται μέσω ανοικτής και διαφανούς διαδικασίας στην οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής όλοι οι σχετικοί φορείς·

δ) τα σήματα είναι προστά για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη·

ε) οι απαιτήσεις σήματος καθορίζονται από τρίτο μέρος επί του οποίου ο οικονομικός φορέας που υποβάλλει αίτηση για το σήμα δεν μπορεί να ασκήσει αποφασιστική επιρροή.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τους οικονομικούς φορείς να προσκομίσουν, μαζί με τα έγγραφα της προμήθειας, έκθεση δοκιμών ή πιστοποιητικό ως αποδεικτικό μέσο συμμόρφωσης από οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης, διαπιστευμένο σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁶⁾ ή από ισοδύναμο οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

- 17.8. Η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται κάθε άλλο πρόσφορο αποδεικτικό μέσο, εκτός από αυτά που αναφέρονται στο σημείο 17.7, όπως τον τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή, εφόσον ο οικονομικός φορέας δεν είχε πρόσβαση στα πιστοποιητικά ή στις εκδόσεις δοκιμών, ή δεν είχε τη δυνατότητα να τα αποκτήσει, ή να λάβει ειδικό σήμα εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους που δεν μπορούν να καταλογιστούν στον εν λόγω οικονομικό φορέα και υπό την προϋπόθεση ότι ο σχετικός οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν πληρούν τις απαιτήσεις του ειδικού σήματος ή τις ειδικές απαιτήσεις που αναφέρονται από την αναθέτουσα αρχή.

- 17.9. Εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, οι τεχνικές προδιαγραφές δεν περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής που να χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ούτε εμπορικού σήματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τύπου ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένα προϊόντα ή ορισμένοι οικονομικοί φορείς.

Η εν λόγω μνεία επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει αρκούντως λεπτομερής και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης. Η εν λόγω μνεία συνοδεύεται από τη φράση «ή ισοδύναμο».

18. Κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής

- 18.1. Για τους σκοπούς του άρθρου 139, η αναθέτουσα αρχή δέχεται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (ΕΕΕΠ) που αναφέρεται στην οδηγία 2014/24/ΕΕ ή, ελλείψει αυτού, υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη και χρονολογημένη.

Ένας οικονομικός φορέας μπορεί να χρησιμοποιήσει εκ νέου ένα ΕΕΕΠ, ή υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη και χρονολογημένη, που έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη διαδικασία, εφόσον επιβεβαιώσει ότι οι πληροφορίες του εγγράφου εξακολουθούν να είναι αληθείς.

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 339/93 του Συμβουλίου (ΕΕ L 218 της 13.8.2008, σ. 30).

Ο τεκμαιρόμενος ανάδοχος προσκομίζει, εντός της προθεσμίας που καθορίζεται από την αναθέτουσα αρχή και πριν από την ανάθεση της σύμβασης, τα αποδεικτικά στοιχεία ότι δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 1, επιβεβαιώνοντας το ΕΕΕΠ ή την υπεύθυνη δήλωση, εφόσον πρόκειται για:

- α) συμβάσεις ανατιθέμενες από θεσμικά όργανα της Ένωσης με ύψος ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1·
- β) κατά παρέκκλιση από το στοιχείο α) του παρόντος εδαφίου, συμβάσεις στον τομέα των εξωτερικών δράσεων με ύψος ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο σημείο 39.2 στοιχείο α), και συμβάσεις που ανατίθενται από αντιπροσωπείες της Ένωσης σε τρίτες χώρες ή προς το συμφέρον αντιπροσωπειών της Ένωσης σε τρίτες χώρες με ύψος ίσο ή μεγαλύτερο των 300 000 EUR.

Κατά παρέκκλιση από το τρίτο εδάφιο, σε κατάσταση κατεπείγουσας ανάγκης που απορρέει από κρίση, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τον τεκμαιρόμενο ανάδοχο να προσκομίσει, εντός εύλογης προθεσμίας μετά την απόφαση ανάθεσης της σύμβασης αλλά πριν από την υπογραφή της σύμβασης, τα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρονται στο τρίτο εδάφιο, με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων του άρθρου 163 παράγραφος 6.

- 18.2. Η αναθέτουσα αρχή υποδεικνύει στα έγγραφα της προμήθειας τα κριτήρια επιλογής, τα ελάχιστα επίπεδα ικανότητας και τα αποδεικτικά στοιχεία που χρειάζονται προκειμένου να αποδειχθεί η εν λόγω ικανότητα. Όλες οι απαιτήσεις έχουν σχέση και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης.

Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στα έγγραφα της προμήθειας τον τρόπο με τον οποίο οι όμιλοι οικονομικών φορέων πρέπει να πληρούν τα κριτήρια επιλογής με βάση το σημείο 18.6.

Όταν η σύμβαση είναι χωρισμένη σε παρτίδες, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καθορίσει ελάχιστα επίπεδα ικανότητας για κάθε παρτίδα. Επίσης, μπορεί να καθορίσει συμπληρωματικά ελάχιστα επίπεδα ικανότητας σε περίπτωση ανάθεσης διαφόρων παρτίδων στον ίδιο ανάδοχο.

- 18.3. Όσον αφορά την ικανότητα άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από έναν οικονομικό φορέα να πληροί τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) να είναι εγγεγραμμένος στο οικείο επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο, εκτός εάν ο οικονομικός φορέας είναι διεθνής οργανισμός·
- β) όσον αφορά συμβάσεις υπηρεσιών, να είναι κάτοχος ειδικής άδειας που να αποδεικνύει ότι έχει το δικαίωμα να εκτελέσει τη σύμβαση στη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος ή ότι είναι μέλος συγκεκριμένης επαγγελματικής οργάνωσης.

- 18.4. Κατά την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή δέχεται το ΕΕΕΠ ή, ελλείψει αυτού, υπεύθυνη δήλωση που να αναφέρει ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων πληροί τα κριτήρια επιλογής. Η απαίτηση υποβολής ΕΕΕΠ ή υπεύθυνης δήλωσης μπορεί να αρθεί για τις συμβάσεις πολύ μικρού ύψους.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας να υποβάλλουν επικαιροποιημένη δήλωση ή όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά έγγραφα, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

Η αναθέτουσα αρχή, όπως διευκρινίζεται στη συγγραφή υποχρεώσεων, είτε απαιτεί από τους υποψηφίους ή από τους προσφέροντες να υποβάλουν επικαιροποιημένα δικαιολογητικά έγγραφα είτε απαιτεί από τον τεκμαιρόμενο ανάδοχο να υποβάλει επικαιροποιημένα δικαιολογητικά έγγραφα πριν από την απόφαση ανάθεσης, εκτός εάν τα έχει ήδη λάβει για τους σκοπούς άλλης διαδικασίας και υπό την προϋπόθεση ότι τα έγγραφα εξακολουθούν να είναι επικαιροποιημένα ή μπορεί να έχει δωρεάν πρόσβαση σ' αυτά μέσω εθνικής βάσης δεδομένων.

Κατά παρέκκλιση από το τρίτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, σε κατάσταση κατεπείγουσας ανάγκης που απορρέει από κρίση, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τον τεκμαιρόμενο ανάδοχο να προσκομίσει, εντός εύλογης προθεσμίας μετά την απόφαση ανάθεσης της σύμβασης αλλά πριν από την υπογραφή της σύμβασης, τα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρονται στο τρίτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων του άρθρου 163 παράγραφος 6.

Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς και, κατά περίπτωση, από τις οντότητες στην ικανότητα των οποίων προτίθεται να βασιστεί ο οικονομικός φορέας, καθώς και από τους προβλεπόμενους υπεργολάβους, να υπογράψουν υπεύθυνη δήλωση που να επιβεβαιώνει την απουσία αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων και, κατόπιν αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, να παράσχουν κάθε σχετική πληροφορία.

- 18.5. Η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν, ανάλογα με την αξιολόγηση κινδύνων που πραγματοποιεί, να αποφασίσει να μη ζητήσει από τους οικονομικούς φορείς αποδεικτικά στοιχεία της νομικής, κανονιστικής, χρηματοδοτικής, οικονομικής, τεχνικής και επαγγελματικής τους ικανότητας στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) διαδικασίες για συμβάσεις ανατιθέμενες από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης για δικό τους λογαριασμό, των οποίων το ύψος είναι μικρότερο των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1·
- β) διαδικασίες για συμβάσεις που ανατίθενται στον τομέα των εξωτερικών δράσεων, των οποίων το ύψος είναι μικρότερο των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 181 παράγραφος 1·
- γ) διαδικασίες για τις συμβάσεις που ανατίθενται σύμφωνα με το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχεία β) και ε), το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο στ) σημεία ι) και iv) και το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχεία η) και ιβ).

Όταν η αναθέτουσα αρχή αποφασίσει να μη ζητήσει αποδεικτικά στοιχεία για τη νομική, κανονιστική, χρηματοδοτική, οικονομική, τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων, δεν πραγματοποιείται προχρηματοδότηση εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις.

- 18.6. Ένας οικονομικός φορέας μπορεί, ενδεχομένως και για μια δεδομένη σύμβαση, να επικαλεσθεί τις ικανότητες άλλων οντοτήτων, ανεξαρτήτως της νομικής φύσης των υφιστάμενων σχέσεων μεταξύ αυτού και των εν λόγω οντοτήτων. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τα αναγκαία μέσα για την εκτέλεση της σύμβασης, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των οντοτήτων αυτών για τον σκοπό αυτό.

Όσον αφορά τεχνικά και επαγγελματικά κριτήρια, ένας οικονομικός φορέας στηρίζεται μόνο στις ικανότητες άλλων οντοτήτων εφόσον οι τελευταίες θα εκτελέσουν τα έργα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι εν λόγω ικανότητες.

Όταν οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων οντοτήτων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα και από τις οντότητες αυτές να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητήσει πληροφορίες από τον προσφέροντα σχετικά με το μέρος της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπεργολαβικά, καθώς και σχετικά με την ταυτότητα των ενδεχόμενων υπεργολάβων.

Για τα έργα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται σε εγκαταστάσεις υπό την άμεση εποπτεία της αναθέτουσας αρχής, η εν λόγω αρχή απαιτεί από τον ανάδοχο να δηλώσει τα ονόματα, τα στοιχεία επικοινωνίας και τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους όλων των υπεργολάβων που συμμετέχουν στην εκτέλεση της σύμβασης.

- 18.7. Η αναθέτουσα αρχή εξακριβώνει κατά πόσον οι οντότητες στις ικανότητες των οποίων ο οικονομικός φορέας προτίθεται να στηριχθεί, ανεξάρτητα από το κατά πόσον υπάρχουν υπεργολάβοι, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής.

Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει οντότητα ή υπεργολάβο που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής.

- 18.8. Στην περίπτωση συμβάσεων έργων, συμβάσεων υπηρεσιών και εργασιών τοποθέτησης και εγκατάστασης στο πλαίσιο σύμβασης αγαθών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων απευθείας από τον ίδιο τον προσφέροντα ή, σε περίπτωση που η προσφορά υποβάλλεται από όμιλο οικονομικών φορέων, από έναν από τους συμμετέχοντες στον όμιλο αυτό.

- 18.9. Για την υποβολή προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή δεν απαιτεί από τους ομίλους οικονομικών φορέων συγκεκριμένη νομική μορφή, αλλά ο προκριθείς όμιλος μπορεί να υποχρεωθεί να περιβληθεί συγκεκριμένη νομική μορφή μετά την ανάθεση της σύμβασης σε αυτόν, και ενόσω η εν λόγω αλλαγή είναι αναγκαία για την καλή εκτέλεση της σύμβασης.

19. Οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα
- 19.1. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει ιδίως:
- α) οι οικονομικοί φορείς να έχουν έναν ορισμένο ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, καθώς και έναν ορισμένο ελάχιστο κύκλο εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση·
 - β) οι οικονομικοί φορείς να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς με την παρουσίαση των αναλογιών μεταξύ ενεργητικού και παθητικού·
 - γ) οι οικονομικοί φορείς να παρέχουν κατάλληλο επίπεδο ασφαλιστικής κάλυψης έναντι επαγγελματικών κινδύνων.
- Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου στοιχείο α), ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του εκτιμώμενου ετήσιου ύψους της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις που έχουν σχέση με τη φύση της αγοράς, την οποία η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στα έγγραφα της προμήθειας.
- Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου στοιχείο β), η αναθέτουσα αρχή εξηγεί τις μεθόδους και τα κριτήρια των εν λόγω αναλογιών στα έγγραφα της προμήθειας.
- 19.2. Στην περίπτωση δυναμικών συστημάτων αγορών, ο μέγιστος ετήσιος κύκλος εργασιών υπολογίζεται βάσει του αναμενόμενου μέγιστου μεγέθους των συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν στο πλαίσιο του εν λόγω συστήματος.
- 19.3. Η αναθέτουσα αρχή προσδιορίζει στα έγγραφα της προμήθειας τα στοιχεία που πρέπει να παρέχει ένας οικονομικός φορέας για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοδοτικής του ικανότητας. Μπορεί ιδίως να ζητήσει ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα έγγραφα:
- α) κατάλληλες τραπεζικές βεβαιώσεις ή, ενδεχομένως, πιστοποιητικό ασφαλιστικής κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων·
 - β) οικονομικές καταστάσεις ή τα αποσπάσματά τους για περίοδο ίση ή μικρότερη από τα τρία τελευταία οικονομικά έτη για τα οποία οι λογαριασμοί έχουν κλείσει·
 - γ) δήλωση περί του ολικού ύψους του κύκλου εργασιών του οικονομικού φορέα και, ενδεχομένως, του κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, για τις τρεις τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ' ανώτατο όριο.
- Αν, για βάσιμο λόγο, ο οικονομικός φορέας δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή, μπορεί να αποδείξει την οικονομική και χρηματοδοτική του ικανότητα με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο κρίνεται κατάλληλο από την αναθέτουσα αρχή.
20. Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα
- 20.1. Η αναθέτουσα αρχή εξακριβώνει ότι οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια επιλογής όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα σύμφωνα με τα σημεία 20.2 έως 20.5. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί επίσης την ύπαρξη αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων που αναφέρονται στο σημείο 20.6 βάσει δήλωσης αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων και, κατά περίπτωση, το αίτημα της αναθέτουσας αρχής για πρόσθετες πληροφορίες σύμφωνα με το σημείο 18.4.
- 20.2. Η αναθέτουσα αρχή προσδιορίζει στα έγγραφα της προμήθειας τα στοιχεία που πρέπει να παρέχει ένας οικονομικός φορέας για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής του ικανότητας. Μπορεί, ιδίως, να ζητήσει ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα έγγραφα:
- α) για έργα, αγαθά που απαιτούν εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης ή για υπηρεσίες, πληροφορίες για τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα, τις δεξιότητες, την πείρα και την εμπειρογνώσια των προσώπων που είναι υπεύθυνα για την εκτέλεση·
 - β) κατάλογο των ακολούθων:
 - i) των κυριότερων υπηρεσιών που παρασχέθηκαν και των αγαθών που παραδόθηκαν κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών, με αναφορά των ποσών, των ημερομηνιών και των πελατών, δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα συνοδευόμενων, κατόπιν αιτήματος, από δηλώσεις των πελατών,
 - ii) των έργων που εκτελέστηκαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε ετών, συνοδευόμενων από πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης για τα σημαντικότερα έργα·

- γ) δήλωση του τεχνικού εξοπλισμού, των εργαλείων και των μηχανημάτων που θα έχει στη διάθεσή του ο οικονομικός φορέας για την εκτέλεση σύμβασης υπηρεσιών ή έργων·
- δ) περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού και των μέσων που έχει στη διάθεσή του ο οικονομικός φορέας για την εξασφάλιση της ποιότητας και περιγραφή των διαθέσιμων μέσων μελέτης και έρευνας·
- ε) αναφορά του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών που έχει στη διάθεσή του ο οικονομικός φορέας, είτε ανήκουν απευθείας σ' αυτόν είτε όχι και ιδίως των υπευθύνων για τον έλεγχο της ποιότητας·
- στ) όσον αφορά τα αγαθά: δείγματα, περιγραφές ή αυθεντικές φωτογραφίες ή πιστοποιητικά επίσημων ιδρυμάτων ή υπηρεσιών επιφορτισμένων με τον έλεγχο της ποιότητας, με αναγνωρισμένη αρμοδιότητα, όπου βεβαιώνεται η καταλληλότητα των προϊόντων, επαληθευόμενη με παραπομπές σε ορισμένες τεχνικές προδιαγραφές ή πρότυπα·
- ζ) για έργα ή υπηρεσίες, δήλωση που να αναφέρει τον ετήσιο μέσο όρο του εργατικού δυναμικού και τον αριθμό του διοικητικού προσωπικού που απασχόλησε ο οικονομικός φορέας κατά τα τρία τελευταία έτη·
- η) αναφορά του τρόπου διαχείρισης της αλυσίδας εφοδιασμού και των συστημάτων ανίχνευσης που θα είναι σε θέση να εφαρμόζει ο οικονομικός φορέας κατά την εκτέλεση της σύμβασης·
- ι) αναφορά των μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης που μπορεί να εφαρμόζει ο οικονομικός φορέας κατά την εκτέλεση της σύμβασης.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου στοιχείο β) σημείο i), αν απαιτείται για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να υποδείξει ότι θα ληφθούν υπόψη τα στοιχεία σχετικών αγαθών που παραδόθηκαν ή υπηρεσιών που παρασχέθηκαν πριν από την τελευταία τριετία.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου στοιχείο β) σημείο ii), αν απαιτείται για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να υποδείξει ότι θα ληφθούν υπόψη τα στοιχεία σχετικών έργων που παραδόθηκαν ή εκτελέστηκαν πριν από την τελευταία πενταετία.

- 20.3. Όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες είναι περίπλοκες ή, κατ' εξαίρεση, πρέπει να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένο σκοπό, η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα μπορεί να τεκμηριωθεί με επαλήθευση εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής ή, εξ ονόματός της, από αρμόδιο επίσημο φορέα της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας, με την επιφύλαξη της συναίνεσης αυτού του φορέα. Η επαλήθευση αυτή αφορά την τεχνική ικανότητα του παρόχου και την παραγωγική ικανότητα του προμηθευτή, καθώς και, εφόσον είναι αναγκαίο, τα μέσα μελέτης και έρευνας που αυτοί διαθέτουν και τα μέτρα που λαμβάνουν για τον έλεγχο της ποιότητας.
- 20.4. Όταν η αναθέτουσα αρχή ζητεί την υποβολή πιστοποιητικών τα οποία έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα εγγύησης της ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, παραπέμπει στα συστήματα διασφάλισης της ποιότητας τα οποία βασίζονται στις σχετικές σειρές ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας από οικονομικό φορέα που αποδεδειγμένα δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος και υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.
- 20.5. Όταν η αναθέτουσα αρχή απαιτεί την υποβολή πιστοποιητικών τα οποία έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπει στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωριστεί σύμφωνα με το άρθρο 45 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (?) ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης που βασίζονται σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν είχε πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν είχε τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται επίσης άλλα αποδεικτικά μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα εν λόγω μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης.

(?) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, περί της εκούσιας συμμετοχής οργανισμών σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 761/2001 και των αποφάσεων της Επιτροπής 2001/681/ΕΚ και 2006/193/ΕΚ (ΕΕ L 342 της 22.12.2009, σ. 1).

20.6. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οικονομικός φορέας δεν διαθέτει την απαιτούμενη επαγγελματική ικανότητα να εκτελέσει τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας, αν η αναθέτουσα αρχή έχει διαπιστώσει ότι ο οικονομικός φορέας έχει αντικρουόμενα επαγγελματικά συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης.

21. Κριτήρια ανάθεσης

21.1. Τα κριτήρια ποιότητας μπορεί να περιλαμβάνουν στοιχεία όπως η τεχνική αξία, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, η προσβασιμότητα, ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες, τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και καινοτόμα χαρακτηριστικά, η διαδικασία παραγωγής, διάθεσης και εμπορίας, καθώς και κάθε άλλη ειδική διαδικασία σε οποιοδήποτε στάδιο του κύκλου ζωής των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών· η οργάνωση, τα προσόντα και η πείρα του προσωπικού το οποίο έχει αναλάβει την εκτέλεση της σύμβασης, όταν η ποιότητα του προσωπικού αυτού μπορεί να επηρεάσει σημαντικά το επίπεδο εκτέλεσης της σύμβασης· η εξυπηρέτηση μετά την πώληση, η τεχνική βοήθεια, ή οι όροι παράδοσης, όπως η ημερομηνία παράδοσης, η διαδικασία και η περίοδος παράδοσης, ή η περίοδος αποπεράτωσης.

21.2. Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στα έγγραφα της προμήθειας τη σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, εκτός εάν χρησιμοποιεί τη μέθοδο της χαμηλότερης τιμής. Οι σταθμίσεις αυτές μπορούν να εκφραστούν με τον καθορισμό μιας ψαλίδας με κατάλληλο εύρος.

Η σχετική στάθμιση του κριτηρίου τιμής ή κόστους σε σύγκριση με τα λοιπά κριτήρια δεν οδηγεί σε εξουδετέρωση του κριτηρίου τιμής ή κόστους.

Αν η στάθμιση δεν είναι δυνατή για αντικειμενικούς λόγους, η αναθέτουσα αρχή επισημαίνει τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.

21.3. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καθορίσει ελάχιστα επίπεδα ποιότητας. Προσφορές κάτω των εν λόγω επιπέδων ποιότητας απορρίπτονται.

21.4. Η κοστολόγηση του κύκλου ζωής καλύπτει ένα μέρος ή το σύνολο των ακόλουθων ειδών κόστους, στον βαθμό που αρμόζει, καθ' όσον τον κύκλο ζωής των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών:

α) το κόστος που βαρύνει την αναθέτουσα αρχή ή άλλους χρήστες, όπως:

i) το κόστος που σχετίζεται με την απόκτηση,

ii) το κόστος χρήσης, όπως για την κατανάλωση ενέργειας και άλλων πόρων,

iii) το κόστος συντήρησης,

iv) το κόστος που αφορά το τέλος του κύκλου ζωής, όπως το κόστος της συλλογής και της ανακύκλωσης·

β) το κόστος που αποδίδεται σε εξωτερικούς περιβαλλοντικούς φορείς που συνδέονται με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, εφόσον το χρηματικό ύψος τους μπορεί να προσδιοριστεί και να επαληθευτεί.

21.5. Όταν η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί το κόστος χρησιμοποιώντας προσέγγιση κοστολόγησης του κύκλου ζωής, αναφέρει στα έγγραφα της προμήθειας τα δεδομένα που πρέπει να υποβάλουν οι προσφέροντες και τη μέθοδο που θα χρησιμοποιήσει για την κοστολόγηση του κύκλου ζωής βάσει των εν λόγω δεδομένων.

Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση του κόστους που οφείλεται σε εξωτερικούς περιβαλλοντικούς φορείς πρέπει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) βασίζεται σε κριτήρια που μπορούν να επαληθευτούν με αντικειμενικό τρόπο και δεν εισάγουν διακρίσεις·

β) είναι προσιτή σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη·

γ) οι οικονομικοί φορείς μπορούν να παρέχουν τα απαιτούμενα δεδομένα με εύλογες προσπάθειες.

Κατά περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή κάνει χρήση της υποχρεωτικής κοινής μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της κοστολόγησης του κύκλου ζωής που προβλέπεται στις νομικές πράξεις της Ένωσης που περιλαμβάνονται στο παράρτημα XIII της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

22. Χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών
- 22.1. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να χρησιμοποιεί ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, στους οποίους παρουσιάζονται νέες, μειωμένες τιμές ή νέες αξίες όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών.
- Η αναθέτουσα αρχή διοργανώνει τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με τη μορφή επαναληπτικής ηλεκτρονικής διαδικασίας, διεξαγόμενης έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, η οποία επιτρέπει την κατάταξή τους με βάση αυτόματες μεθόδους αξιολόγησης.
- 22.2. Στις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποφασίσει ότι, πριν από την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, διεξάγεται ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, όταν τα έγγραφα της προμήθειας μπορούν να καθοριστούν με ακρίβεια.
- Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί και κατά τη διεξαγωγή νέου διαγωνισμού μεταξύ των μερών σύμβασης-πλαίσιου που αναφέρεται στο σημείο 1.3 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β), καθώς και κατά την προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση συμβάσεων στο πλαίσιο του δυναμικού συστήματος αγορών που αναφέρεται στο σημείο 9.
- Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός βασίζεται σε μία από τις μεθόδους ανάθεσης που αναφέρονται στο άρθρο 170 παράγραφος 4.
- 22.3. Η αναθέτουσα αρχή που αποφασίζει να προσφύγει σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό το αναφέρει στην προκήρυξη του διαγωνισμού.
- Τα έγγραφα της προμήθειας περιλαμβάνουν τουλάχιστον τις ακόλουθες λεπτομέρειες:
- α) τις αξίες των χαρακτηριστικών των προσφορών που θα αποτελέσουν αντικείμενο του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, εφόσον τα εν λόγω χαρακτηριστικά είναι προσδιορίσιμα ποσοτικά, και μπορούν να εκφράζονται σε αριθμούς ή ποσοστά·
 - β) τα ενδεχόμενα όρια των αξιών που μπορούν να υποβάλλονται, όπως αυτά προκύπτουν από τις προδιαγραφές του αντικειμένου της σύμβασης·
 - γ) τις πληροφορίες που τίθενται στη διάθεση των προσφερόντων στη διάρκεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού και τη χρονική στιγμή που, ενδεχομένως, τίθενται στη διάθεσή τους·
 - δ) τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, καθώς και αν περιλαμβάνει φάσεις και τον τρόπο με τον οποίο θα κλείσει, όπως ορίζεται στο σημείο 22.7·
 - ε) τους όρους υπό τους οποίους οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλουν τις προσφορές τους, και ιδίως τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις οι οποίες, ενδεχομένως, απαιτούνται για την υποβολή προσφορών·
 - στ) τις κατάλληλες πληροφορίες για τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και για τις ρυθμίσεις και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύνδεσης.
- 22.4. Όλοι οι προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτές προσφορές καλούνται ταυτόχρονα και με ηλεκτρονικά μέσα να συμμετάσχουν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, κάνοντας χρήση των συνδέσεων σύμφωνα με τις οδηγίες. Στην πρόσκληση προσδιορίζεται η ημερομηνία και η ώρα έναρξης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.
- Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν αρχίζει προτού παρέλθουν δύο εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής των προσκλήσεων.
- 22.5. Η πρόσκληση συνοδεύεται από το συμπέρασμα ολοκληρωμένης αξιολόγησης της οικείας προσφοράς.
- Στην πρόσκληση αναφέρεται και ο μαθηματικός τύπος που θα χρησιμοποιηθεί κατά τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό για την αυτόματη ανακατάταξη των προσφορών σε συνάρτηση με τις νέες τιμές ή/και τις νέες αξίες που θα υποβληθούν. Ο τύπος αυτός ενσωματώνει τη στάθμιση όλων των κριτηρίων που καθορίζονται για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, όπως αναφέρεται στα έγγραφα της προμήθειας. Προς τον σκοπό αυτό, οι ενδεχόμενες κλίμακες πρέπει να ανάγονται εκ των προτέρων σε μια συγκεκριμένη τιμή.
- Σε περίπτωση που επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές, πρέπει να προβλέπεται χωριστός μαθηματικός τύπος για κάθε τέτοια προσφορά.
- 22.6. Κατά τη διάρκεια κάθε φάσης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, η αναθέτουσα αρχή γνωστοποιεί αμέσως σε όλους τους προσφέροντες τις πληροφορίες εκείνες τουλάχιστον που τους δίνουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή την αντίστοιχη κατάταξή τους. Επίσης, αν αυτό έχει προηγουμένως επισημανθεί, μπορεί να γνωστοποιήσει και άλλες πληροφορίες σχετικά με άλλες τιμές ή αξίες που υποβλήθηκαν, καθώς και να ανακοινώσει τον αριθμό των προσφερόντων σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη φάση του πλειστηριασμού. Ωστόσο, δεν αποκαλύπτει την ταυτότητα των προσφερόντων κατά τη διεξαγωγή των διαφόρων φάσεων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

- 22.7. Η αναθέτουσα αρχή περατώνει τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους:
- α) κατά την προκαθορισμένη ημερομηνία και ώρα·
 - β) όταν δεν λαμβάνει πλέον νέες τιμές ή νέες αξίες που πληρούν τις απαιτήσεις όσον αφορά τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις, εφόσον έχει ορίσει προηγουμένως το διάστημα που πρέπει να παρέλθει από την παραλαβή της τελευταίας υποβολής πριν περατώσει τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό·
 - γ) αφού ολοκληρωθεί ο προκαθορισμένος αριθμός φάσεων του πλειστηριασμού.
- 22.8. Αφού περατώσει τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, η αναθέτουσα αρχή αναθέτει τη σύμβαση με βάση τα αποτελέσματα του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.
23. Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές
- 23.1. Αν, για δεδομένη σύμβαση, η τιμή ή τα κόστη που προτείνονται στην προσφορά φαίνεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλό, η αναθέτουσα αρχή ζητεί γραπτώς τις διευκρινίσεις που θεωρεί ενδεδειγμένες σχετικά με τα στοιχεία που συνιστούν την τιμή ή τα κόστη και παρέχει στον προσφέροντα τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του.
- Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, ιδίως, να λαμβάνει υπόψη τις παρατηρήσεις που αφορούν:
- α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της παραγωγικής διαδικασίας, της παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών ή της κατασκευαστικής μεθόδου·
 - β) τις εφαρμοζόμενες τεχνικές λύσεις και τους κατ' εξαίρεση ευνοϊκούς όρους που ισχύουν για τον προσφέροντα·
 - γ) την πρωτοτυπία της προσφοράς·
 - δ) τη συμμόρφωση του προσφέροντος με τις υποχρεώσεις που ισχύουν στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου·
 - ε) τη συμμόρφωση των υπεργολάβων με τις υποχρεώσεις που ισχύουν στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου·
 - στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες.
- 23.2. Η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει την προσφορά μόνο αν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό τη χαμηλή τιμή ή το κόστος που προτείνεται.
- Η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει την προσφορά, αν έχει διαπιστώσει ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου.
- 23.3. Αν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώσει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, μπορεί να απορρίψει την προσφορά αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο μόνο αν ο προσφέρων δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 ΣΛΕΕ.
24. Προθεσμίες παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής
- 24.1. Οι προθεσμίες είναι μεγαλύτερες από τις ελάχιστες προθεσμίες που ορίζονται στο παρόν σημείο αν οι προσφορές μπορούν να καταρτιστούν μόνο μετά από επίτοπια επίσκεψη ή επίτοπια εξέταση των εγγράφων που υποστηρίζουν τα έγγραφα της προμήθειας.
- Η προθεσμία παρατείνεται κατά πέντε ημέρες σε κάθε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) η αναθέτουσα αρχή δεν παρέχει δωρεάν άμεση πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στα έγγραφα της προμήθειας·
 - β) η προκήρυξη του διαγωνισμού δημοσιεύεται σύμφωνα με το σημείο 4.2 στοιχείο β).
- 24.2. Στις ανοικτές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε 37 ημέρες από την επομένη της αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού.

- 24.3. Στις περιπτώσεις κλειστής διαδικασίας, ανταγωνιστικού διαλόγου, σε ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, δυναμικών συστημάτων αγορών και συμπράξεων καινοτομίας, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε 32 ημέρες από την επομένη της αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού. Στην περίπτωση δυναμικού συστήματος αγορών, άπαξ και αποσταλεί η πρόσκληση υποβολής προσφορών για την πρώτη συγκεκριμένη προμήθεια στο πλαίσιο του εν λόγω συστήματος, δεν εφαρμόζονται άλλες προθεσμίες για την παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής.
- 24.4. Στις περιπτώσεις κλειστής διαδικασίας και ανταγωνιστικών διαδικασιών με διαπραγμάτευση, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε 30 ημέρες από την επομένη της αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.
- 24.5. Στην περίπτωση δυναμικού συστήματος αγορών, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε 10 ημέρες από την επομένη της αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.
- 24.6. Στις διαδικασίες μετά από πρόκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που αναφέρονται στο σημείο 13.1, η προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών είναι:
- α) τουλάχιστον 10 ημέρες από την επομένη της αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών για την παραλαβή προσφορών στην περίπτωση της διαδικασίας που αναφέρεται στο σημείο 13.1 στοιχείο α) και στο σημείο 13.3 στοιχείο β) σημείο i)·
 - β) τουλάχιστον 10 ημέρες για την παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής και τουλάχιστον 10 ημέρες για την παραλαβή προσφορών στην περίπτωση της διαδικασίας δύο σταδίων που αναφέρεται στο σημείο 13.3 στοιχείο β) σημείο ii).
- 24.7. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συντομεύσει τις προθεσμίες παραλαβής των προσφορών κατά πέντε ημέρες για τις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες, αν αποδεχθεί την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα.
25. Πρόσβαση στα έγγραφα της προμήθειας και προθεσμία για την παροχή συμπληρωματικών πληροφοριών
- 25.1. Η αναθέτουσα αρχή παρέχει δωρεάν άμεση πρόσβαση στα έγγραφα της προμήθειας με ηλεκτρονικά μέσα από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης διαγωνισμού ή, για τις διαδικασίες χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού ή που αναφέρονται στο σημείο 13, από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.
- Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να διαβιβάζει τα έγγραφα της προμήθειας με άλλα μέσα που προσδιορίζει, αν η άμεση πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα δεν είναι δυνατή για τεχνικούς λόγους ή αν τα έγγραφα της προμήθειας περιέχουν πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα. Στις εν λόγω περιπτώσεις εφαρμόζεται το σημείο 24.1 δεύτερο εδάφιο, με εξαίρεση τις επείγουσες περιπτώσεις που προβλέπονται στο σημείο 26.1.
- Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να επιβάλλει απαιτήσεις στους οικονομικούς φορείς με σκοπό την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών που περιέχονται στα έγγραφα της προμήθειας. Ανακοινώνει τις εν λόγω απαιτήσεις, καθώς και τον τρόπο που μπορεί να επιτευχθεί η πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα της προμήθειας.
- 25.2. Η αναθέτουσα αρχή παρέχει συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τα έγγραφα της προμήθειας ταυτόχρονα και εγγράφως, σε όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, το συντομότερο δυνατόν.
- Η αναθέτουσα αρχή δεν είναι υποχρεωμένη να απαντήσει στις αιτήσεις συμπληρωματικών πληροφοριών που υποβάλλονται λιγότερο από έξι εργάσιμες ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας για την παραλαβή των προσφορών.
- 25.3. Η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών, όταν:
- α) δεν έχει παράσχει συμπληρωματικές πληροφορίες το αργότερο έξι ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας για την παραλαβή των προσφορών, μολονότι ζητήθηκαν από τον οικονομικό φορέα σε εύθετο χρόνο·
 - β) προβαίνει σε σημαντικές αλλαγές στα έγγραφα της προμήθειας.
26. Προθεσμίες σε επείγουσες περιπτώσεις
- 26.1. Στις περιπτώσεις των οποίων ο επείγων χαρακτήρας, δεόντως αιτιολογημένος, καθιστά ανεφάρμοστες τις ελάχιστες προθεσμίες που προβλέπονται στα σημεία 24.2 και 24.3, για τις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καθορίσει:
- α) για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών στο πλαίσιο ανοικτών διαδικασιών, προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού προς δημοσίευση·

- β) για την παραλαβή των προσφορών στο πλαίσιο κλειστών διαδικασιών, προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 10 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής των προσφορών.
- 26.2. Σε επείγουσες περιπτώσεις, η προθεσμία που ορίζεται στο σημείο 25.2 δεύτερο εδάφιο και στο σημείο 25.3 στοιχείο α) είναι τέσσερις ημέρες.
27. Ηλεκτρονικοί καταλόγοι
- 27.1. Όταν απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίζει ότι οι προσφορές πρέπει να υποβάλλονται υπό τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου ή να περιλαμβάνουν ηλεκτρονικό κατάλογο.
- 27.2. Αν η παρουσίαση προσφορών με τη μορφή ηλεκτρονικών καταλόγων είναι αποδεκτή ή υποχρεωτική, η αναθέτουσα αρχή:
- α) το αναφέρει στην προκήρυξη του διαγωνισμού·
- β) επισημαίνει στα έγγραφα της προμήθειας όλες τις αναγκαίες πληροφορίες όσον αφορά τον μορφότυπο, τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις τεχνικές ρυθμίσεις και προδιαγραφές της σύνδεσης για τον κατάλογο.
- 27.3. Όταν μια πολλαπλή σύμβαση-πλαίσιο έχει συναφθεί μετά την υποβολή προσφορών υπό τη μορφή ηλεκτρονικών καταλόγων, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προβλέψει ότι η διεξαγωγή νέου διαγωνισμού για ειδικές συμβάσεις λαμβάνει χώρα βάσει επικαιροποιημένων καταλόγων με τη χρήση μιας από τις ακόλουθες μεθόδους:
- α) η αναθέτουσα αρχή καλεί τους ανάδοχους να υποβάλουν εκ νέου τους ηλεκτρονικούς τους καταλόγους προσαρμοσμένους σύμφωνα με τις απαιτήσεις της εν λόγω ειδικής σύμβασης·
- β) η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στους ανάδοχους ότι προτίθεται να συλλέξει από τους ηλεκτρονικούς καταλόγους οι οποίοι έχουν ήδη υποβληθεί τις απαιτούμενες πληροφορίες για την κατάρτιση προσφορών προσαρμοσμένων στις απαιτήσεις της ειδικής σύμβασης, υπό την προϋπόθεση ότι η χρήση της εν λόγω μεθόδου έχει ανακοινωθεί στα έγγραφα της προμήθειας σχετικά με τη σύμβαση-πλαίσιο.
- 27.4. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη μέθοδο που αναφέρεται στο σημείο 27.3 στοιχείο β), κοινοποιεί στους ανάδοχους την ημερομηνία και την ώρα κατά την οποία προτίθεται να συλλέξει τις πληροφορίες που απαιτούνται για την κατάρτιση προσφορών προσαρμοσμένων στις απαιτήσεις της εν λόγω ειδικής σύμβασης και παρέχει στους ανάδοχους τη δυνατότητα να αρνηθούν τη συλλογή αυτών των πληροφοριών.
- Η αναθέτουσα αρχή προβλέπει επαρκές χρονικό διάστημα μεταξύ της κοινοποίησης και της πραγματικής συλλογής των πληροφοριών.
- Πριν από την ανάθεση της ειδικής σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή παρουσιάζει τις συλλεγείσες πληροφορίες στον ενδιαφερόμενο ανάδοχο, δίνοντάς του την ευκαιρία να αμφισβητήσει ή να επιβεβαιώσει ότι η προσφορά που προέκυψε με αυτόν τον τρόπο δεν περιέχει ουσιώδη σφάλματα.
- 27.5. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να αναθέτουν συμβάσεις βάσει δυναμικού συστήματος αγορών απαιτώντας την υποβολή των προσφορών με τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου.
- Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί επίσης να αναθέτουν συμβάσεις βάσει δυναμικού συστήματος αγορών κοινοποιώντας στους υποψηφίους το γεγονός ότι προτίθενται να συλλέξουν από τους ηλεκτρονικούς καταλόγους, οι οποίοι έχουν ήδη υποβληθεί, τις πληροφορίες που απαιτούνται για την κατάρτιση προσφορών προσαρμοσμένων στις απαιτήσεις της εν λόγω συγκεκριμένης προμήθειας.
28. Αποσφράγιση των προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής
- 28.1. Στις ανοικτές διαδικασίες, εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποι των προσφερόντων μπορούν να παρίστανται στη συνεδρίαση αποσφράγισης των προσφορών είτε αυτοπροσώπως είτε, αν προβλέπεται στα έγγραφα της προμήθειας, εξ αποστάσεως μέσω βιντεοδιασκέψεων.
- 28.2. Για τις συμβάσεις ύψους ίσου ή μεγαλύτερου των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1, ο αρμόδιος διατάκτης διορίζει επιτροπή αποσφράγισης των προσφορών. Ο διατάκτης μπορεί να άρει την εν λόγω υποχρέωση βάσει ανάλυσης κινδύνου κατά τη διεξαγωγή νέου διαγωνισμού στο πλαίσιο σύμβασης-πλαισίου, για συγκεκριμένες προμήθειες στο πλαίσιο δυναμικού συστήματος αγορών και για τις υποθέσεις που αναφέρονται στο σημείο 11.1. δεύτερο εδάφιο, εκτός από τα στοιχεία δ) και ζ) του εν λόγω εδαφίου.

Η επιτροπή αποσφράγισης συγκροτείται από δύο τουλάχιστον πρόσωπα, τα οποία ανήκουν σε δύο τουλάχιστον οργανικές οντότητες του εμπλεκόμενου θεσμικού οργάνου της Ένωσης χωρίς μεταξύ τους ιεραρχική σχέση. Για να προλαμβάνονται καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων, τα πρόσωπα αυτά υπόκεινται στις υποχρεώσεις του άρθρου 61.

Στις αντιπροσωπείες ή στις τοπικές διοικητικές μονάδες, που αναφέρονται στο άρθρο 153, ή είναι αυτοτελείς σε κράτος μέλος, και ελλείψει διακριτών οργανικών οντοτήτων, η υποχρέωση ύπαρξης οργανικών οντοτήτων χωρίς μεταξύ τους ιεραρχική σχέση δεν ισχύει.

- 28.3. Όσον αφορά τη διαδικασία προμηθειών που προκηρύσσεται σε διοργανική βάση, η επιτροπή αποσφράγισης διορίζεται από τον διατάκτη αρμόδιο από το θεσμικό όργανο της Ένωσης που είναι υπεύθυνο για τη διαδικασία προμηθειών.
- 28.4. Η αναθέτουσα αρχή επαληθεύει και διασφαλίζει την ακεραιότητα της αρχικής προσφοράς, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής προσφοράς και των μέσων απόδειξης της ημερομηνίας και της ώρας παραλαβής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 152 παράγραφοι 3 και 5 με κάθε κατάλληλη μέθοδο.
- 28.5. Στις ανοικτές διαδικασίες, όταν η σύμβαση ανατίθεται με βάση τις μεθόδους χαμηλότερης τιμής ή χαμηλότερου κόστους σύμφωνα με το άρθρο 170 παράγραφος 4, οι τιμές που αναφέρονται στις προσφορές και πληρούν τις απαιτήσεις, αναγιγνώσκονται δυνατά.
- 28.6. Το έγγραφο πρακτικό της αποσφράγισης των προσφορών που παραλαμβάνονται υπογράφεται από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την αποσφράγιση ή από μέλη της επιτροπής αποσφράγισης. Στο πρακτικό αυτό προσδιορίζονται οι προσφορές που συμμορφώνονται και οι προσφορές που δεν συμμορφώνονται με το άρθρο 152 και αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους απορρίφθηκαν οι προσφορές, όπως ορίζεται στο άρθρο 171 παράγραφος 4. Το εν λόγω πρακτικό μπορεί να υπογραφεί σε ηλεκτρονικό σύστημα που επιτρέπει την επαρκή εξακρίβωση των στοιχείων ταυτότητας του υπογράφοντος.
29. Αξιολόγηση των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής
- 29.1. Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να αποφασίσει ότι η επιτροπή αξιολόγησης πρέπει να αξιολογήσει και να κατατάξει τις προσφορές με βάση αποκλειστικά και μόνο τα κριτήρια ανάθεσης, καθώς και ότι τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής θα αξιολογηθούν με άλλα ενδεδειγμένα μέσα που εγγυώνται την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων.
- 29.2. Όσον αφορά τη διαδικασία προμηθειών που προκηρύσσεται σε διοργανική βάση, η επιτροπή αξιολόγησης διορίζεται από τον αρμόδιο διατάκτη του θεσμικού οργάνου της Ένωσης που είναι υπεύθυνο για τη διαδικασία προμηθειών. Η σύνθεση της επιτροπής αξιολόγησης αντικατοπτρίζει, στο μέτρο του δυνατού, τον διοργανικό χαρακτήρα της διαδικασίας προμηθειών.
- 29.3. Οι αιτήσεις συμμετοχής και οι προσφορές που είναι κατάλληλες βάσει του σημείου 11.2, οι οποίες δεν είναι ούτε παράτυπες βάσει του σημείου 12.2 ούτε απαράδεκτες βάσει του σημείου 12.3 θεωρούνται παραδεκτές.
30. Αποτελέσματα της αξιολόγησης και απόφαση ανάθεσης
- 30.1. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης συνιστά έκθεση αξιολόγησης η οποία περιέχει την πρόταση ανάθεσης της σύμβασης. Η έκθεση αξιολόγησης χρονολογείται και υπογράφεται από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που διενήργησαν την αξιολόγηση ή από τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης. Η έκθεση αυτή μπορεί να υπογραφεί σε ηλεκτρονικό σύστημα που επιτρέπει την επαρκή εξακρίβωση των στοιχείων ταυτότητας του υπογράφοντος.
- Αν η επιτροπή αξιολόγησης δεν έχει επιφορτισθεί με την αρμοδιότητα της επαλήθευσης των προσφορών με βάση τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, η έκθεση αξιολόγησης υπογράφεται και από τα πρόσωπα που έχουν επιφορτισθεί με την αρμοδιότητα αυτή από τον αρμόδιο διατάκτη.
- 30.2. Η έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α) την επωνυμία και τη διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής (σε περίπτωση διοργανικών ή ομαδοποιημένων προμηθειών – τη διεύθυνση μόνο της επικεφαλής αναθέτουσας αρχής), το αντικείμενο και το ύψος της σύμβασης ή το αντικείμενο και το μέγιστο ύψος της σύμβασης-πλαίσιου·
 - β) το όνομα των απορριφθέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και τους λόγους της απόρριψής τους σε σχέση με πρόσβαση στην προμήθεια, κατάσταση που αναφέρεται στο άρθρο 143 παράγραφος 1 ή στα κριτήρια επιλογής·
 - γ) τα στοιχεία των προσφορών που απορρίφθηκαν και τους λόγους της απόρριψής τους σε σχέση με ένα από τα ακόλουθα στοιχεία:
 - i) μη συμμόρφωση με τις ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 170 παράγραφος 1 στοιχείο α),

- ii) μη τήρηση των ελάχιστων επιπέδων ποιότητας που προβλέπονται στο σημείο 21.3,
 - iii) τις προσφορές που κρίθηκαν ασυνήθιστα χαμηλές, όπως αναφέρεται στο σημείο 23·
 - δ) το όνομα των υποψηφίων ή των προσφερόντων που επιλέχθηκαν και τους λόγους της επιλογής τους·
 - ε) το όνομα των προσφερόντων που κατατάσσονται βάσει της βαθμολογίας που συγκέντρωσαν και την αιτιολόγησή της·
 - στ) το όνομα των προταθέντων υποψηφίων ή των αναδόχων και τους λόγους αυτής της επιλογής·
 - ζ) εφόσον είναι γνωστό, το ποσοστό της σύμβασης ή της σύμβασης-πλαισίου που ο προτεινόμενος ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπεργολαβικά σε τρίτους.
- 30.3. Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει την απόφαση ανάθεσης της η οποία παρέχει ένα από τα ακόλουθα:
- α) έγκριση της έκθεσης αξιολόγησης η οποία περιέχει όλες τις πληροφορίες που αναφέρονται στο σημείο 30.2 συμπληρωμένη με τα ακόλουθα:
 - i) το όνομα του αναδόχου και τους λόγους αυτής της επιλογής σε σχέση με τα προαναγγελθέντα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένων, ανάλογα με την περίπτωση, των λόγων μη εφαρμογής της σύστασης που προβλέπεται στην έκθεση αξιολόγησης,
 - ii) στην περίπτωση διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, διαδικασίας με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα ή ανταγωνιστικού διαλόγου, τις περιστάσεις που αναφέρονται στα σημεία 11, 12 και 40 οι οποίες δικαιολογούν τη χρήση τους·
 - β) εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους λόγους για τους οποίους η αναθέτουσα αρχή αποφάσισε να μην αναθέσει τη σύμβαση.
- 30.4. Ο διατάκτης μπορεί να συγχωνεύσει το περιεχόμενο της έκθεσης αξιολόγησης και της απόφασης ανάθεσης σε ένα ενιαίο έγγραφο και να το υπογράψει σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) για διαδικασίες ύψους μικρότερου των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1, εφόσον έχει υποβληθεί μία και μόνο προσφορά·
 - β) κατά τη διεξαγωγή νέου διαγωνισμού στο πλαίσιο σύμβασης-πλαισίου όταν δεν έχει διοριστεί επιτροπή αξιολόγησης·
 - γ) για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχεία γ) και ε), στο σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο στ) σημεία i) και iii) και στο σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχεία η) και ιγ) όταν δεν έχει διοριστεί επιτροπή αξιολόγησης.
- 30.5. Όσον αφορά τη διαδικασία προμηθειών που προκηρύσσεται σε διοργανική βάση, η απόφαση που αναφέρεται στο σημείο 30.3 λαμβάνεται από την αναθέτουσα αρχή που είναι αρμόδια για τη διαδικασία προμηθειών.
31. Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων
- 31.1. Η αναθέτουσα αρχή γνωστοποιεί σε όλους τους υποψηφίους ή προσφέροντες, ταυτόχρονα και ατομικά, με ηλεκτρονικά μέσα, τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί σχετικά με το αποτέλεσμα της διαδικασίας το συντομότερο δυνατόν μετά από οποιοδήποτε από τα ακόλουθα στάδια:
- α) το στάδιο αποσφράγισης για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 171 παράγραφος 3·
 - β) την απόφαση που λήφθηκε με βάση τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής στην περίπτωση διαδικασιών προμηθειών που οργανώνονται σε δύο χωριστά στάδια·
 - γ) την απόφαση ανάθεσης.
- Σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τους λόγους για τους οποίους η αίτηση συμμετοχής ή η προσφορά απορρίφθηκε, καθώς και τα διαθέσιμα ένδικα μέσα.
- Κατά την ενημέρωση του αναδόχου επιτυχόντος προσφέροντος, η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει ότι η απόφαση που κοινοποιήθηκε δεν συνιστά δέσμευση εκ μέρους της.

Στις περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου στοιχείο α), η απόφαση κοινοποιείται μόνο στον προσφέροντα τον οποίο αφορά άμεσα. Στις περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου στοιχείο β), οι κοινοποιήσεις της απόφασης που λαμβάνεται με βάση τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής σε ένα δυναμικό σύστημα αγορών αποστέλλονται ατομικά στους ενδιαφερόμενους υποψηφίους.

- 31.2. Η αναθέτουσα αρχή διαβιβάζει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 173 παράγραφος 3 το συντομότερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση εντός 15 ημερών από την παραλαβή γραπτής αίτησης. Όταν η αναθέτουσα αρχή αναθέτει συμβάσεις για ίδιο λογαριασμό, χρησιμοποιεί ηλεκτρονικά μέσα. Ο προσφέρων μπορεί επίσης να διαβιβάσει την αίτηση με ηλεκτρονικά μέσα.
- 31.3. Όταν η αναθέτουσα αρχή επικοινωνεί με ηλεκτρονικά μέσα, οι πληροφορίες θεωρείται ότι έχουν παραληφθεί από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες, αν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει ότι έχει στείλει τις πληροφορίες αυτές στην ηλεκτρονική διεύθυνση που αναφέρεται στην προσφορά ή στην αίτηση συμμετοχής.

Στην περίπτωση αυτή, οι πληροφορίες θεωρείται ότι έχουν παραληφθεί από τον υποψήφιο ή τον προσφέροντα την ημερομηνία αποστολής από την αναθέτουσα αρχή.

Κεφάλαιο 2

Διατάξεις εφαρμόζόμενες στις συμβάσεις που συνάπτονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης για ίδιο λογαριασμό

32. Κεντρική αρχή αγορών
- 32.1. Μια κεντρική αρχή αγορών μπορεί να ενεργεί ως εξής:
- α) ως χονδρέμπορος αγοράζοντας, αποθηκεύοντας και μεταπωλώντας αγαθά και υπηρεσίες σε άλλες αναθέτουσες αρχές·
- β) ως μεσάζοντας αναθέτοντας συμβάσεις-πλαίσια ή εκμεταλλευόμενος δυναμικά συστήματα αγορών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από άλλες αναθέτουσες αρχές, όπως ανακοινώθηκε στην αρχική προκήρυξη του διαγωνισμού.
- 32.2. Η κεντρική αρχή αγορών διενεργεί όλες τις διαδικασίες προμηθειών με ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας.
33. Παρτίδες
- 33.1. Όπου είναι ενδεδειγμένο, τεχνικά εφικτό και οικονομικά συμφέρον, οι συμβάσεις ανατίθενται υπό τη μορφή χωριστών παρτίδων στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας.
- 33.2. Όταν το αντικείμενο μιας σύμβασης υποδιαιρείται σε περισσότερες παρτίδες, καθεμία από τις οποίες αποτελεί το αντικείμενο χωριστής σύμβασης, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ύψος όλων των παρτίδων κατά τον συνολικό προσδιορισμό δυνάμει του εφαρμοστέου κατώτατου ορίου.
- Όταν το συνολικό ύψος των παρτίδων είναι ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1 για καθεμία από τις παρτίδες εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 166 παράγραφος 1 και των άρθρων 167 και 168.
- 33.3. Όταν η ανάθεση μιας σύμβασης πρόκειται να γίνει σε χωριστές παρτίδες, οι προσφορές αξιολογούνται χωριστά για κάθε παρτίδα. Αν στον ίδιο προσφέροντα ανατεθούν περισσότερες παρτίδες, είναι δυνατόν να υπογραφεί μία ενιαία σύμβαση για τις εν λόγω παρτίδες.
34. Προμήθεια από πολλαπλές πηγές
- 34.1. Η προμήθεια από πολλαπλές πηγές μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο όταν είναι αναγκαίο για να αποφεύγεται η υπερβολική εξάρτηση από έναν μόνο πάροχο για κρίσιμα αγαθά, έργα ή υπηρεσίες, ή όταν είναι αναγκαίο να παρέχονται ταυτόσημα ή σχεδόν ταυτόσημα αγαθά, έργα ή υπηρεσίες παράλληλα από διαφορετικούς αναδόχους.
- 34.2. Όταν χρησιμοποιείται προμήθεια από πολλαπλές πηγές, οι συμβάσεις ανατίθενται στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας. Η συνολική αξία όλων των προβλεπόμενων συμβάσεων με ταυτόσημο ή οιονεί ταυτόσημο αντικείμενο λαμβάνεται υπόψη για τη συνολική αξιολόγηση σύμφωνα με το ισχύον κατώτατο όριο.

Όταν το συνολικό ύψος των παρτίδων που θα ανατεθούν είναι ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 178 παράγραφος 1, για καθεμία από τις παρτίδες εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 166 παράγραφος 1, και των άρθρων 167 και 168.

- 34.3 Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει στα έγγραφα της προμήθειας τον μέγιστο αριθμό συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν. Οι συμβάσεις που προκύπτουν από προμήθεια από πολλαπλές πηγές ανατίθενται με τη σειρά κατάταξης που αναφέρεται στο σημείο 30.2 στοιχείο ε) και υπογράφονται επίσης με τη σειρά αυτή, εκτός εάν υπάρχουν δεόντως αιτιολογημένοι λόγοι.
35. Λεπτομέρειες εκτίμησης του ύψους της σύμβασης
- 35.1. Η αναθέτουσα αρχή εκτιμά το ύψος μιας σύμβασης με σκοπό τον προσδιορισμό των εφαρμοστέων μέτρων δημοσιότητας που ορίζονται στο άρθρο 166 παράγραφοι 1 και 2 και την επιλογή της διαδικασίας προμηθειών βάσει του συνολικού πληρωτέου ποσού, περιλαμβανομένων τυχόν δικαιωμάτων προαίρεσης και ενδεχόμενων παρατάσεων.
- Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται το αργότερο όταν η αναθέτουσα αρχή δρομολογεί τη διαδικασία προμηθειών.
- 35.2. Για τις συμβάσεις-πλαίσια και τα δυναμικά συστήματα αγορών λαμβάνεται υπόψη το μέγιστο ύψος όλων των συμβάσεων που προβλέπεται να ανατεθούν κατά τη συνολική διάρκεια της σύμβασης-πλαisiού ή του δυναμικού συστήματος αγορών.
- Όσον αφορά τις συμπράξεις καινοτομίας, λαμβάνεται υπόψη η μέγιστη εκτιμώμενη αξία των δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης που πρέπει να πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια όλων των σταδίων της προβλεπόμενης σύμπραξης, καθώς και των έργων, αγαθών ή υπηρεσιών που πρέπει να αγοραστούν κατά τη λήξη της προβλεπόμενης σύμπραξης.
- Στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή προβλέπει την καταβολή ποσών στους υποψήφιους ή προσφέροντες, λαμβάνει τα ποσά αυτά υπόψη της κατά τον υπολογισμό του εκτιμώμενου ύψους της σύμβασης.
- 35.3. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, συνυπολογίζονται τα ακόλουθα:
- α) για τις ασφαλίσεις, τα καταβλητέα ασφάλιστρα και οι άλλες μορφές ανταπόδοσης·
 - β) για τις τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, οι αμοιβές, οι προμήθειες, οι τόκοι και οι άλλες μορφές ανταπόδοσης·
 - γ) για τις συμβάσεις μελετών, οι αμοιβές, οι καταβλητέες προμήθειες και οι άλλες μορφές ανταπόδοσης.
- 35.4. Για συμβάσεις υπηρεσιών που δεν αναφέρουν συνολικό ύψος ή για συμβάσεις αγαθών που έχουν ως αντικείμενο χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση ή μίσθωση-πώληση προϊόντων, ως βάση για τον υπολογισμό του εκτιμώμενου ύψους της σύμβασης λαμβάνεται:
- α) για τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου:
 - i) διάρκειας ίσης ή κατώτερης των 48 μηνών για τις συμβάσεις υπηρεσιών, ή ίσης ή κατώτερης των 12 μηνών για τις συμβάσεις αγαθών: το συνολικό ύψος της σύμβασης για όλη τη διάρκειά της,
 - ii) διάρκειας ανώτερης των 12 μηνών για τις συμβάσεις αγαθών: το συνολικό ύψος, συμπεριλαμβανομένης της εκτιμώμενης υπολειμματικής αξίας·
 - β) για τις συμβάσεις αορίστου χρόνου ή, για τις συμβάσεις υπηρεσιών, διάρκειας ανώτερης των 48 μηνών, το μηνιαίο ποσό επί 48.
- 35.5. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών ή αγαθών που παρουσιάζουν επαναληπτικότητα ή που πρόκειται να ανανεωθούν εντός συγκεκριμένης περιόδου, ως βάση για τον υπολογισμό του εκτιμώμενου ύψους της σύμβασης λαμβάνεται μια από τα ακόλουθα:
- α) το συνολικό πραγματικό ύψος διαδοχικών συμβάσεων ιδίου τύπου οι οποίες ανατέθηκαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο ή κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, αναπροσαρμοσμένο, όταν είναι δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές ως προς την ποσότητα ή το ύψος τους κατά το δωδεκάμηνο μετά την αρχική σύμβαση·
 - β) το συνολικό εκτιμώμενο ύψος των διαδοχικών συμβάσεων ιδίου τύπου οι οποίες πρόκειται να ανατεθούν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.
- 35.6. Για τις συμβάσεις έργων, λαμβάνεται υπόψη, πέρα από το ύψος των έργων, η συνολική εκτιμώμενη αξία των αγαθών και υπηρεσιών που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των έργων και παραδίδονται στον ανάδοχο από την αναθέτουσα αρχή.

- 35.7. Στην περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης, η αξία συνίσταται στον εκτιμώμενο συνολικό κύκλο εργασιών του παραχωρησιούχου που παράγεται κατά τη διάρκεια της σύμβασης.

Η αξία αυτή υπολογίζεται με αντικειμενική μέθοδο που προσδιορίζεται στα έγγραφα της προμήθειας, κυρίως με βάση:

- α) τα έσοδα από την καταβολή τελών και προστίμων από τους χρήστες των έργων ή των υπηρεσιών, πέραν εκείνων που εισπράττονται εξ ονόματος της αναθέτουσας αρχής·
- β) το ύψος των επιχορηγήσεων ή οποιωνδήποτε άλλων χρηματοοικονομικών πλεονεκτημάτων που παρέχονται από τρίτους, για την εκτέλεση της σύμβασης παραχώρησης·
- γ) τα έσοδα από πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν μέρος της σύμβασης παραχώρησης·
- δ) την αξία όλων των αγαθών και υπηρεσιών που θέτουν οι αναθέτουσες αρχές στη διάθεση του παραχωρησιούχου, υπό τον όρο ότι είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών·
- ε) τα ποσά που καταβάλλονται στους υποψηφίους ή τους προσφέροντες.

36. Περίοδος αναμονής πριν από την υπογραφή σύμβασης

- 36.1. Η περίοδος αναμονής αρχίζει μετά από μία από τις ακόλουθες ημερομηνίες:

- α) την ημέρα που έπεται της ταυτόχρονης αποστολής των κοινοποιήσεων στους επιτυχόντες και μη επιτυχόντες προσφέροντες με ηλεκτρονικά μέσα·
- β) όταν η σύμβαση ή η σύμβαση-πλαίσιο ανατίθεται σύμφωνα με το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β), την ημέρα που έπεται της δημοσίευσης της ανακοίνωσης της ανάθεσης σύμφωνα με το σημείο 2.4 στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Αν είναι αναγκαίο, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να αναστείλει την υπογραφή της σύμβασης με σκοπό την πρόσθετη εξέτασή της, αν αυτό δικαιολογείται από τις αιτήσεις ή τις παρατηρήσεις εκ μέρους απορριφθέντων ή ζημιωθέντων υποψηφίων ή προσφερόντων, ή από οποιαδήποτε άλλη σχετική πληροφορία που έλαβε η αναθέτουσα αρχή κατά τη διάρκεια της περιόδου που προβλέπεται στο άρθρο 178 παράγραφος 3. Σε περίπτωση αναστολής, όλοι οι υποψήφιοι και προσφέροντες ενημερώνονται εντός τριών εργάσιμων ημερών από την έκδοση της απόφασης αναστολής.

Όταν η σύμβαση ή η σύμβαση-πλαίσιο δεν μπορεί να υπογραφεί με τον προβλεπόμενο ανάδοχο, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να την αναθέσει στον επόμενο υποψήφιο με την καλύτερη προσφορά.

- 36.2. Η προθεσμία που προβλέπεται στο σημείο 36.1 δεν ισχύει στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) σε οποιαδήποτε διαδικασία, όταν έχει υποβληθεί μία και μόνο προσφορά·
- β) σε ειδικές συμβάσεις βασιζόμενες σε σύμβαση-πλαίσιο·
- γ) στα δυναμικά συστήματα αγορών·
- δ) στη διαδικασίες με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση που αναφέρονται στο σημείο 11, με εξαίρεση τις συμβάσεις που ανατίθενται σύμφωνα με το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β).

Κεφάλαιο 3

Προμήθειες στον τομέα των εξωτερικών δράσεων

37. Συγκεκριμένες διατάξεις για τα κατώτατα όρια και τις λεπτομέρειες ανάθεσης των συμβάσεων στον τομέα των εξωτερικών δράσεων

Το σημείο 2, με εξαίρεση το σημείο 2.5, τα σημεία 3, 4 και 6, το σημείο 12.1 στοιχείο α), το σημείο 12.1 στοιχεία γ) έως στ), τα σημεία 12.4, 13.3, 14 και 15, τα σημεία 17.4 έως 17.8, τα σημεία 20.4, 23.3, 24, 25.2, 25.3, 26, 28 και 29, με εξαίρεση το σημείο 29.3, δεν εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 181 παράγραφος 2, ή για λογαριασμό τους. Τα σημεία 32, 33 και 35 δεν εφαρμόζονται σε προμήθειες στον τομέα των εξωτερικών δράσεων. Το σημείο 36 εφαρμόζεται σε προμήθειες στον τομέα των εξωτερικών δράσεων. Για τους σκοπούς του σημείου 36.1 δεύτερο εδάφιο, η διάρκεια της περιόδου αναμονής είναι αυτή που ορίζεται στο άρθρο 181 παράγραφος 1.

Η εφαρμογή των διατάξεων περί προμηθειών που εμπίπτουν στο παρόν κεφάλαιο αποτελεί το αντικείμενο απόφασης της Επιτροπής περιλαμβανομένων των κατάλληλων ελέγχων που πρέπει να εφαρμόσει ο αρμόδιος διατάκτης όταν η Επιτροπή δεν αποτελεί την αναθέτουσα αρχή.

38. Διαφήμιση

38.1. Ενδεχομένως, η προκαταρκτική προκήρυξη για προσκλήσεις υποβολής προσφορών στο πλαίσιο της κλειστής διαδικασίας ή της ανοικτής διαδικασίας που αναφέρεται, αντιστοίχως, στο σημείο 39.1 στοιχεία α) και β), αποστέλλεται στην Υπηρεσία Εκδόσεων με ηλεκτρονικά μέσα, το συντομότερο δυνατό.

38.2. Η ανακοίνωση της ανάθεσης αποστέλλεται όταν υπογραφεί η σύμβαση, με εξαίρεση τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η σύμβαση, εφόσον εξακολουθεί να είναι αναγκαία, έχει χαρακτηριστεί απόρρητη, ή τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η εκτέλεση της σύμβασης πρέπει να συνοδεύεται από ειδικά μέτρα ασφαλείας, ή όταν αυτό απαιτείται για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων της Ένωσης, ή όταν το απαιτεί δικαιούχος χώρα και όταν κρίνεται ότι δεν ενδείκνυται η δημοσίευση της ανακοίνωσης της ανάθεσης.

39. Κατώτατα όρια και διαδικασίες

39.1. Οι διαδικασίες προμηθειών στον τομέα των εξωτερικών δράσεων είναι οι εξής:

α) η κλειστή διαδικασία κατά την έννοια του άρθρου 167 παράγραφος 1 στοιχείο β)·

β) η ανοικτή διαδικασία κατά την έννοια του άρθρου 167 παράγραφος 1 στοιχείο α)·

γ) η τοπική ανοικτή διαδικασία·

δ) η απλουστευμένη διαδικασία.

39.2. Η χρήση των διαδικασιών προμηθειών σύμφωνα με τα κατώτατα όρια είναι η εξής:

α) η ανοικτή ή η κλειστή διαδικασία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για:

i) συμβάσεις υπηρεσιών και αγαθών καθώς και συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών ύψους τουλάχιστον 300 000 EUR·

ii) συμβάσεις έργων και συμβάσεις παραχώρησης έργων ύψους ίσου ή μεγαλύτερου των 5 000 000 EUR.

β) η τοπική ανοικτή διαδικασία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για:

i) συμβάσεις αγαθών ύψους ίσου ή μεγαλύτερου των 100 000 EUR, αλλά μικρότερου των 300 000 EUR·

ii) συμβάσεις έργων και συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών ύψους ίσου ή μεγαλύτερου των 300 000 EUR, αλλά μικρότερου των 5 000 000 EUR·

γ) η απλουστευμένη διαδικασία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για:

i) συμβάσεις υπηρεσιών, συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών, συμβάσεις έργων και συμβάσεις παραχώρησης έργων ύψους μικρότερου των 300 000 EUR·

ii) συμβάσεις αγαθών ύψους μικρότερου των 100 000 EUR·

δ) συμβάσεις ύψους ίσου ή μικρότερου των 20 000 EUR μπορούν να ανατεθούν βάσει μίας και μόνο προσφοράς·

ε) οι πληρωμές ποσών ύψους έως 2 500 EUR για δαπάνες είναι δυνατό να εκτελούνται απλώς με εξόφληση έναντι τιμολογίου, χωρίς να προηγείται αποδοχή προσφοράς.

39.3. Στην κλειστή διαδικασία που προβλέπεται στο σημείο 39.1 στοιχείο α), η προκήρυξη διαγωνισμού αναφέρει τον αριθμό των υποψηφίων που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, καλούνται τουλάχιστον τέσσερις υποψήφιοι. Ο αριθμός των υποψηφίων που καλούνται να υποβάλουν προσφορά πρέπει να είναι επαρκής για την εξασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού.

Εάν ο αριθμός των υποψηφίων που πληρούν τα κριτήρια επιλογής ή τις ελάχιστες ικανότητες είναι μικρότερος από τον ελάχιστο αριθμό, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει να υποβάλουν προσφορά μόνο εκείνους τους υποψήφιους που πληρούν τα ως άνω κριτήρια.

- 39.4. Στην τοπική ανοικτή διαδικασία που προβλέπεται στο σημείο 39.1 στοιχείο γ), η προκήρυξη διαγωνισμού δημοσιεύεται τουλάχιστον στην Επίσημη Εφημερίδα της χώρας-αποδέκτη, ή σε κάθε άλλο ισοδύναμο μέσο, για τις τοπικές προσκλήσεις υποβολής προσφορών.
- 39.5. Στην απλουστευμένη διαδικασία που προβλέπεται στο σημείο 39.1 στοιχείο δ), η αναθέτουσα αρχή καταρτίζει κατάλογο με τρεις τουλάχιστον προσφέροντες της επιλογής της, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης.
- Οι προσφέροντες για την απλουστευμένη διαδικασία μπορεί να επιλεγούν από κατάλογο πωλητών, όπως προβλέπεται στο σημείο 13.1 στοιχείο β), ο οποίος δημοσιοποιείται μέσω πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.
- Αν, μετά τις διαβουλεύσεις με τους προσφέροντες, η αναθέτουσα αρχή λάβει μόνο μία προσφορά, έγκυρη από διοικητική και τεχνική άποψη, η σύμβαση είναι δυνατόν να ανατεθεί υπό τον όρο ότι πληρούνται τα κριτήρια ανάθεσης.
- 39.6. Για νομικές υπηρεσίες που δεν καλύπτονται από το σημείο 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο η), οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιήσουν την απλουστευμένη διαδικασία, ανεξάρτητα από το εκτιμώμενο ύψος της σύμβασης.
40. Χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση για τις συμβάσεις υπηρεσιών, αγαθών και έργων
- 40.1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν τη διαδικασία με διαπραγμάτευση βάσει μίας και μόνο προσφοράς, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) όταν η παροχή των υπηρεσιών ανατίθεται σε δημόσιους οργανισμούς ή σε ιδρύματα ή ενώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και έχει ως αντικείμενο ενέργειες θεσμικού χαρακτήρα ή αποσκοπούσε στη χορήγηση βοήθειας κοινωνικού χαρακτήρα σε πληθυσμούς·
- β) εφόσον η πρόσκληση υποβολής προσφορών απέβη άκαρπη, δηλαδή δεν ανέδειξε καμία προσφορά που να αξίζει να επιλεγεί από άποψη ποιότητας και/ή οικονομική· στην περίπτωση αυτή, και μετά την ακύρωση της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τον ή τους προσφέροντες της επιλογής της μεταξύ εκείνων που έλαβαν μέρος στη διαδικασία υποβολής προσφορών, αρκεί τα έγγραφα της προμήθειας να μην μεταβληθούν ουσιαστικά·
- γ) όταν πρέπει να συναφθεί νέα σύμβαση μετά την πρόωρη καταγγελία υφιστάμενης σύμβασης.
- 40.2. Για τους σκοπούς του σημείου 11.1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο γ), εξομοιώνονται με περιστάσεις κατεπείγουσας ανάγκης οι παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο καταστάσεων κρίσης. Ο κύριος διατάκτης, σε συνεργασία με τους λοιπούς κύριους διατάκτες, εφόσον συντρέχει περίπτωση, διαπιστώνει την κατάσταση κατεπείγουσας ανάγκης και επανεξετάζει την απόφασή του τακτικά και με γνώμονα την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.
- 40.3. Οι δραστηριότητες θεσμικού χαρακτήρα που αναφέρονται στο σημείο 40.1 στοιχείο α) περιλαμβάνουν υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με την υπηρεσιακή εντολή των δημόσιων οργανισμών.
41. Συγγραφή υποχρεώσεων
- Κατά παρέκκλιση από το σημείο 16.3, για όλες τις διαδικασίες που αφορούν αίτηση συμμετοχής, η συγγραφή υποχρεώσεων μπορεί να διαιρεθεί σύμφωνα με τα δύο στάδια της διαδικασίας και το πρώτο στάδιο μπορεί να περιέχει μόνο τις πληροφορίες που αναφέρονται στο σημείο 16.3 στοιχεία α) και στ).
42. Προθεσμίες των διαδικασιών
- 42.1. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, η ελάχιστη προθεσμία μεταξύ της επομένης της ημερομηνίας αποστολής της γραπτής πρόσκλησης και της καταληκτικής ημερομηνίας για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα ημέρες. Ωστόσο, σε επείγουσες περιπτώσεις, είναι δυνατόν να επιτραπούν διαφορετικές προθεσμίες.
- 42.2. Οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλουν τα ερωτήματά τους γραπτώς πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Η αναθέτουσα αρχή παρέχει τις απαντήσεις στα ερωτήματα των διαγωνιζομένων πριν από την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών.
- 42.3. Στις κλειστές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε τριάντα ημέρες από την επομένη της δημοσίευσης της σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού. Η ελάχιστη προθεσμία μεταξύ της επομένης της ημερομηνίας αποστολής της γραπτής πρόσκλησης υποβολής προσφορών και της καταληκτικής ημερομηνίας για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα ημέρες. Ωστόσο, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι δυνατόν να επιτραπούν διαφορετικές προθεσμίες.
- 42.4. Στις ανοικτές διαδικασίες, οι ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών, από την επομένη της δημοσίευσης της σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού, έχουν ως εξής:
- α) 90 ημέρες για τις συμβάσεις έργων·

β) 60 ημέρες για τις συμβάσεις αγαθών.

Ωστόσο, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι δυνατόν να επιτραπούν διαφορετικές προθεσμίες.

42.5. Στις τοπικές ανοικτές διαδικασίες, οι ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών, από την ημερομηνία δημοσίευσης της σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης, έχουν ως εξής:

α) 60 ημέρες για τις συμβάσεις έργων·

β) 30 ημέρες για τις συμβάσεις αγαθών.

Ωστόσο, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι δυνατόν να επιτραπούν διαφορετικές προθεσμίες.

42.6. Για τις απλουστευμένες διαδικασίες, που αναφέρονται στο σημείο 39.1 στοιχείο δ), παρέχεται στους υποψήφιους προθεσμία τουλάχιστον τριάντα ημερών από την ημερομηνία αποστολής της γραπτής πρόσκλησης, για να υποβάλουν τις προσφορές τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046	Παρών κανονισμός
Άρθρο 1	Άρθρο 1
Άρθρο 2	Άρθρο 2
Άρθρο 3	Άρθρο 3
Άρθρο 4	Άρθρο 4
Άρθρο 5	Άρθρο 5
Άρθρο 6	Άρθρο 6 παράγραφος 1
Άρθρο 7	Άρθρο 7
Άρθρο 8	Άρθρο 8
Άρθρο 9	Άρθρο 9
Άρθρο 10	Άρθρο 10
Άρθρο 10 παράγραφος 3	Άρθρο 10 παράγραφος 4
Άρθρο 10 παράγραφος 4	Άρθρο 10 παράγραφος 5
Άρθρο 10 παράγραφος 5	Άρθρο 10 παράγραφος 6
Άρθρο 11	Άρθρο 11
Άρθρο 12	Άρθρο 12
Άρθρο 13	Άρθρο 13
Άρθρο 14	Άρθρο 14
Άρθρο 15	Άρθρο 15
Άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο α)	—
Άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο β)	—
Άρθρο 16	Άρθρο 16
Άρθρο 17	Άρθρο 17
Άρθρο 18	Άρθρο 18
Άρθρο 19	Άρθρο 19
Άρθρο 20	Άρθρο 20
Άρθρο 21	Άρθρο 21
Άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο i)	—

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046	Παρών κανονισμός
Άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο ii)	—
Άρθρο 22	Άρθρο 22
Άρθρο 23	Άρθρο 23
Άρθρο 24	Άρθρο 24
Άρθρο 25	Άρθρο 25
Άρθρο 26	Άρθρο 26
Άρθρο 27	Άρθρο 27
Άρθρο 28	Άρθρο 28
Άρθρο 29	Άρθρο 29
Άρθρο 30	Άρθρο 30
Άρθρο 31	Άρθρο 31
Άρθρο 32	Άρθρο 32
Άρθρο 33	Άρθρο 33
Άρθρο 34	Άρθρο 34
Άρθρο 35	Άρθρο 35
Άρθρο 36	Άρθρο 36
Άρθρο 36 παράγραφος 3 στοιχείο γ)	—
Άρθρο 36 παράγραφος 3 στοιχείο δ)	Άρθρο 36 παράγραφος 3 στοιχείο γ)
Άρθρο 36 παράγραφος 3 στοιχείο ε)	Άρθρο 36 παράγραφος 3 στοιχείο δ)
Άρθρο 36 παράγραφος 3 στοιχείο στ)	Άρθρο 36 παράγραφος 3 στοιχείο ε)
Άρθρο 36 παράγραφος 3 στοιχείο ζ)	Άρθρο 36 παράγραφος 3 στοιχείο στ)
Άρθρο 37	Άρθρο 37
Άρθρο 38	Άρθρο 38
Άρθρο 38 παράγραφος 6	Άρθρο 38 παράγραφος 7
Άρθρο 39	Άρθρο 39
Άρθρο 40	Άρθρο 40
Άρθρο 41	Άρθρο 41
Άρθρο 41 παράγραφος 5 στοιχείο ζ)	Άρθρο 217 παράγραφος 2
Άρθρο 41 παράγραφος 5 στοιχείο θ)	Άρθρο 217 παράγραφος 2
Άρθρο 41 παράγραφος 5 στοιχείο ι)	Άρθρο 256

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046	Παρών κανονισμός
Άρθρο 41 παράγραφος 8	—
Άρθρο 41 παράγραφος 9	Άρθρο 41 παράγραφος 8
Άρθρο 41 παράγραφος 10	Άρθρο 41 παράγραφος 9
Άρθρο 41 παράγραφος 11	Άρθρο 41 παράγραφος 10
Άρθρο 42	Άρθρο 42
Άρθρο 43	Άρθρο 43
Άρθρο 44	Άρθρο 44
Άρθρο 45	Άρθρο 45
Άρθρο 46	Άρθρο 46
Άρθρο 47	Άρθρο 47
Άρθρο 48	Άρθρο 48
Άρθρο 48 παράγραφος 2	Άρθρο 48 παράγραφος 3
Άρθρο 49	Άρθρο 49
Άρθρο 50	Άρθρο 50
Άρθρο 51	Άρθρο 51
Άρθρο 52	Άρθρο 52
Άρθρο 53	Άρθρο 53
Άρθρο 54	Άρθρο 54
Άρθρο 55	Άρθρο 55
Άρθρο 56	Άρθρο 56
Άρθρο 57	Άρθρο 57
Άρθρο 58	Άρθρο 58
Άρθρο 59	Άρθρο 59
Άρθρο 60	Άρθρο 60
Άρθρο 61	Άρθρο 61
Άρθρο 62	Άρθρο 62
Άρθρο 63	Άρθρο 63
Άρθρο 64	Άρθρο 64
Άρθρο 65	Άρθρο 65
Άρθρο 66	Άρθρο 66

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046	Παρών κανονισμός
Άρθρο 67	Άρθρο 67
Άρθρο 68	Άρθρο 68
Άρθρο 69	Άρθρο 69
Άρθρο 70	Άρθρο 70
Άρθρο 71	Άρθρο 71
Άρθρο 72	Άρθρο 72
Άρθρο 73	Άρθρο 73
Άρθρο 74	Άρθρο 74
Άρθρο 75	Άρθρο 75
Άρθρο 76	Άρθρο 76
Άρθρο 77	Άρθρο 77
Άρθρο 78	Άρθρο 78
Άρθρο 79	Άρθρο 79
Άρθρο 80	Άρθρο 80
Άρθρο 81	Άρθρο 81
Άρθρο 82	Άρθρο 82
Άρθρο 83	Άρθρο 83
Άρθρο 84	Άρθρο 84
Άρθρο 85	Άρθρο 85
Άρθρο 86	Άρθρο 86
Άρθρο 87	Άρθρο 87
Άρθρο 88	Άρθρο 88
Άρθρο 88 παράγραφος 1	Άρθρο 88 παράγραφος 2
Άρθρο 88 παράγραφος 2	—
Άρθρο 89	Άρθρο 89
Άρθρο 89 παράγραφος 2	—
Άρθρο 89 παράγραφος 3	—
Άρθρο 89 παράγραφος 5	Άρθρο 89 παράγραφος 3
Άρθρο 89 παράγραφος 6	Άρθρο 89 παράγραφος 4
Άρθρο 90	Άρθρο 90

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046	Παρών κανονισμός
Άρθρο 91	Άρθρο 91
Άρθρο 92	Άρθρο 92
Άρθρο 93	Άρθρο 93
Άρθρο 94	Άρθρο 94
Άρθρο 95	Άρθρο 95
Άρθρο 96	Άρθρο 96
Άρθρο 97	Άρθρο 97
Άρθρο 98	Άρθρο 98
Άρθρο 99	Άρθρο 99
Άρθρο 100	Άρθρο 100
Άρθρο 101	Άρθρο 101
Άρθρο 102	Άρθρο 102
Άρθρο 103	Άρθρο 103
Άρθρο 104	Άρθρο 104
Άρθρο 105	Άρθρο 105
Άρθρο 106	Άρθρο 106
Άρθρο 107	Άρθρο 107
Άρθρο 108	Άρθρο 108
Άρθρο 109	Άρθρο 109
Άρθρο 110	Άρθρο 110
Άρθρο 111	Άρθρο 111
Άρθρο 112	Άρθρο 112
Άρθρο 113	Άρθρο 113
Άρθρο 114	Άρθρο 114
Άρθρο 115	Άρθρο 115
Άρθρο 116	Άρθρο 116
Άρθρο 117	Άρθρο 117
Άρθρο 118	Άρθρο 118
Άρθρο 119	Άρθρο 119
Άρθρο 120	Άρθρο 120

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046	Παρών κανονισμός
Άρθρο 121	Άρθρο 121
Άρθρο 122	Άρθρο 122
Άρθρο 123	Άρθρο 123
Άρθρο 124	Άρθρο 124
Άρθρο 125	Άρθρο 125
Άρθρο 126	Άρθρο 126
Άρθρο 127	Άρθρο 127
Άρθρο 128	Άρθρο 128
Άρθρο 129	Άρθρο 129
Άρθρο 130	Άρθρο 131
Άρθρο 131	Άρθρο 132
Άρθρο 132	Άρθρο 133
Άρθρο 133	Άρθρο 134
Άρθρο 134	Άρθρο 135
Άρθρο 135	Άρθρο 137
Άρθρο 135 παράγραφος 3	Άρθρο 137 παράγραφος 4
Άρθρο 135 παράγραφος 4	Άρθρο 137 παράγραφος 5
Άρθρο 136	Άρθρο 138
Άρθρο 136 παράγραφος 2	Άρθρο 138 παράγραφος 3
Άρθρο 136 παράγραφος 3	Άρθρο 138 παράγραφος 4
Άρθρο 136 παράγραφος 4	Άρθρο 138 παράγραφος 5
Άρθρο 136 παράγραφος 5	Άρθρο 138 παράγραφος 7
Άρθρο 136 παράγραφος 6	Άρθρο 138 παράγραφος 9
Άρθρο 136 παράγραφος 7	Άρθρο 138 παράγραφος 10
Άρθρο 136 παράγραφος 8	Άρθρο 138 παράγραφος 11
Άρθρο 136 παράγραφος 9	Άρθρο 138 παράγραφος 12
Άρθρο 137	Άρθρο 139
Άρθρο 138	Άρθρο 140
Άρθρο 139	Άρθρο 141
Άρθρο 140	Άρθρο 142

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046	Παρών κανονισμός
Άρθρο 141	Άρθρο 143
Άρθρο 142	Άρθρο 144
Άρθρο 143	Άρθρο 145
Άρθρο 143 παράγραφος 2 στοιχείο β)	Άρθρο 145 παράγραφος 2 στοιχείο γ)
Άρθρο 143 παράγραφος 2 στοιχείο γ)	Άρθρο 145 παράγραφος 2 στοιχείο δ)
Άρθρο 144	Άρθρο 147
Άρθρο 145	Άρθρο 148
Άρθρο 146	Άρθρο 149
Άρθρο 147	Άρθρο 150
Άρθρο 148	Άρθρο 151
Άρθρο 148 παράγραφος 3	Άρθρο 151 παράγραφος 4
Άρθρο 149	Άρθρο 152
Άρθρο 149 παράγραφος 7	Άρθρο 152 παράγραφος 8
Άρθρο 150	Άρθρο 153
Άρθρο 151	Άρθρο 154
Άρθρο 152	Άρθρο 155
Άρθρο 153	Άρθρο 156
Άρθρο 154	Άρθρο 157
Άρθρο 154 παράγραφος 6	Άρθρο 157 παράγραφος 7
Άρθρο 154 παράγραφος 7	Άρθρο 157 παράγραφος 8
Άρθρο 155	Άρθρο 158
Άρθρο 155 παράγραφος 5	Άρθρο 157 παράγραφος 6
Άρθρο 155 παράγραφος 6	Άρθρο 158 παράγραφος 7
Άρθρο 155 παράγραφος 7	Άρθρο 158 παράγραφος 8
Άρθρο 155 παράγραφος 8	Άρθρο 158 παράγραφος 9
Άρθρο 156	Άρθρο 159
Άρθρο 157	Άρθρο 160
Άρθρο 158	Άρθρο 161
Άρθρο 159	Άρθρο 162
Άρθρο 160	Άρθρο 163

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046	Παρών κανονισμός
Άρθρο 161	Άρθρο 164
Άρθρο 162	Άρθρο 165
Άρθρο 163	Άρθρο 166
Άρθρο 164	Άρθρο 167
Άρθρο 165	Άρθρο 168
Άρθρο 166	Άρθρο 169
Άρθρο 167	Άρθρο 170
Άρθρο 168	Άρθρο 171
Άρθρο 169	Άρθρο 172
Άρθρο 170	Άρθρο 173
Άρθρο 171	Άρθρο 174
Άρθρο 172	Άρθρο 175
Άρθρο 173	Άρθρο 176
Άρθρο 174	Άρθρο 177
Άρθρο 175	Άρθρο 178
Άρθρο 176	Άρθρο 179
Άρθρο 177	Άρθρο 180
Άρθρο 178	Άρθρο 181
Άρθρο 179	Άρθρο 182
Άρθρο 180	Άρθρο 183
Άρθρο 181	Άρθρο 184
Άρθρο 182	Άρθρο 185
Άρθρο 183	Άρθρο 186
Άρθρο 183 παράγραφος 5	—
Άρθρο 184	Άρθρο 187
Άρθρο 185	Άρθρο 188
Άρθρο 186	Άρθρο 189
Άρθρο 187	Άρθρο 190
Άρθρο 188	Άρθρο 191
Άρθρο 189	Άρθρο 192

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046	Παρών κανονισμός
Άρθρο 190	Άρθρο 193
Άρθρο 191	Άρθρο 194
Άρθρο 192	Άρθρο 195
Άρθρο 193	Άρθρο 196
Άρθρο 194	Άρθρο 197
Άρθρο 195	Άρθρο 198
Άρθρο 196	Άρθρο 199
Άρθρο 197	Άρθρο 200
Άρθρο 198	Άρθρο 201
Άρθρο 199	Άρθρο 202
Άρθρο 200	Άρθρο 203
Άρθρο 201	Άρθρο 204
Άρθρο 202	Άρθρο 205
Άρθρο 203	Άρθρο 206
Άρθρο 204	Άρθρο 207
Άρθρο 205	Άρθρο 208
Άρθρο 206	Άρθρο 209
Άρθρο 207	Άρθρο 210
Άρθρο 208	Άρθρο 211
Άρθρο 208 παράγραφος 3	Άρθρο 211 παράγραφος 4
Άρθρο 208 παράγραφος 4	Άρθρο 211 παράγραφος 5
Άρθρο 208 παράγραφος 5	Άρθρο 211 παράγραφος 6
Άρθρο 209	Άρθρο 212
Άρθρο 210	Άρθρο 213
Άρθρο 211	Άρθρο 214
Άρθρο 212	Άρθρο 215
Άρθρο 213	Άρθρο 216
Άρθρο 214	Άρθρο 217
Άρθρο 215	Άρθρο 218
Άρθρο 215 παράγραφος 2	—

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046	Παρών κανονισμός
Άρθρο 215 παράγραφος 3	Άρθρο 218 παράγραφος 2
Άρθρο 215 παράγραφος 4	Άρθρο 218 παράγραφος 3
Άρθρο 215 παράγραφος 5	Άρθρο 218 παράγραφος 4
Άρθρο 215 παράγραφος 6	Άρθρο 218 παράγραφος 5
Άρθρο 215 παράγραφος 7	Άρθρο 218 παράγραφος 6
Άρθρο 216	Άρθρο 219
Άρθρο 217	Άρθρο 220
Άρθρο 218	Άρθρο 221
Άρθρο 219	Άρθρο 222
Άρθρο 220	Άρθρο 223
Άρθρο 220 παράγραφος 2	—
Άρθρο 220 παράγραφος 3	Άρθρο 223 παράγραφος 2
Άρθρο 220 παράγραφος 4	Άρθρο 223 παράγραφος 3
Άρθρο 220 παράγραφος 5	Άρθρο 223 παράγραφος 4
Άρθρο 220 παράγραφος 6	Άρθρο 223 παράγραφος 5
Άρθρο 220 παράγραφος 7	—
Άρθρο 220α	Άρθρο 224
Άρθρο 221	Άρθρο 225
Άρθρο 222	Άρθρο 226
Άρθρο 223	Άρθρο 227
Άρθρο 224	Άρθρο 228
Άρθρο 225	Άρθρο 229
Άρθρο 226	Άρθρο 230
Άρθρο 227	Άρθρο 231
Άρθρο 228	Άρθρο 232
Άρθρο 229	Άρθρο 233
Άρθρο 230	Άρθρο 234
Άρθρο 231	Άρθρο 235
Άρθρο 231 παράγραφος 3	—
Άρθρο 232	Άρθρο 236

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046	Παρών κανονισμός
Άρθρο 233	Άρθρο 237
Άρθρο 234	Άρθρο 238
Άρθρο 235	Άρθρο 239
Άρθρο 236	Άρθρο 241
Άρθρο 237	Άρθρο 242
Άρθρο 237 παράγραφος 2	—
Άρθρο 237 παράγραφος 3	Άρθρο 237 παράγραφος 2
Άρθρο 237 παράγραφος 4	Άρθρο 237 παράγραφος 3
Άρθρο 237 παράγραφος 5	Άρθρο 237 παράγραφος 7
Άρθρο 238	Άρθρο 243
Άρθρο 239	Άρθρο 245
Άρθρο 240	Άρθρο 246
Άρθρο 241	Άρθρο 247
Άρθρο 242	Άρθρο 248
Άρθρο 243	Άρθρο 249
Άρθρο 244	Άρθρο 250
Άρθρο 245	Άρθρο 251
Άρθρο 246	Άρθρο 252
Άρθρο 247	Άρθρο 253
Άρθρο 248	Άρθρο 254
Άρθρο 249	Άρθρο 255
Άρθρο 250	Άρθρο 256
Άρθρο 251	Άρθρο 257
Άρθρο 252	Άρθρο 258
Άρθρο 253	Άρθρο 259
Άρθρο 254	Άρθρο 260
Άρθρο 255	Άρθρο 261
Άρθρο 256	Άρθρο 262
Άρθρο 257	Άρθρο 263
Άρθρο 258	Άρθρο 264

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046	Παρών κανονισμός
Άρθρο 259	Άρθρο 265
Άρθρο 260	Άρθρο 266
Άρθρο 261	Άρθρο 267
Άρθρο 262	Άρθρο 268
Άρθρο 263	Άρθρο 269
Άρθρο 264	Άρθρο 270
Άρθρο 265	Άρθρο 271
Άρθρο 266	Άρθρο 272
Άρθρο 267	Άρθρο 273
Άρθρο 268	Άρθρο 274
Άρθρο 269	Άρθρο 275
Άρθρο 270	—
Άρθρο 271	—
Άρθρο 272	—
Άρθρο 273	—
Άρθρο 274	—
Άρθρο 275	—
Άρθρο 276	—
Άρθρο 277	—
Άρθρο 278	—
Άρθρο 279 παράγραφος 1	Άρθρο 277 παράγραφος 3
Άρθρο 279 παράγραφος 2	—
Άρθρο 279 παράγραφος 3	Άρθρο 277 παράγραφος 4
Άρθρο 279 παράγραφος 4	—
Άρθρο 280	Άρθρο 278
Άρθρο 281 παράγραφος 1	Άρθρο 279 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 281 παράγραφος 2	—
Άρθρο 281 παράγραφος 3	Άρθρο 279 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 282 παράγραφος 1	Άρθρο 280 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 282 παράγραφος 2	Άρθρο 280 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 282 παράγραφος 3	—